

Hradčany s katedrálou sv. Víta v Praze

KALENDAŘ

Cena \$1.50

NÁROD

TISKÁRNA ČESKÝCH BENEDIKTINŮ

1637 S. Allport Street, Chicago, Illinois 60608

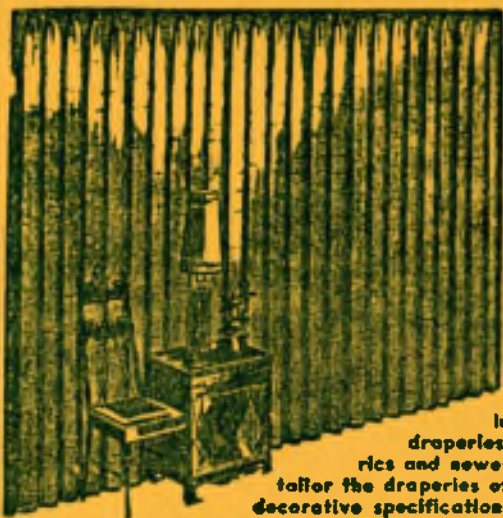
1973

QUALITY CUSTOM DRAPERIES

AT THE SAME PRICE AS READY-MADES

Made-to-Your-Measure Draperies

**Medallion
and
Tiara**

**Have Earned
The
Good Housekeeping
Seal of Approval**

Now you can add new elegance to your interior decor with the luxurious beauty of custom-made draperies. You select from the finest fabrics and newest shades. Expert craftsmen will tailor the draperies of your choice to your individual decorative specifications. Guaranteed prompt delivery.

**BRING YOUR
WINDOW MEASUREMENTS**

Just make two measurements: from top of rod to desired length; from one end of rod to the other for width.

**MATCHING BEDSPREADS AVAILABLE IN DOZENS
OF FABRICS AND HUNDREDS OF COLORS.**

ESTABLISHED 1936

● DRAPERIES ● CURTAINS ● BEDSPREADS ● BEDDING

Ondrus & Son

6533 W. Cermak
(Near Southside)
Berwyn

3935 W. 26th St.
(Cor. Harding)
Chicago

Shop & Compare—Quality & Price

Open Monday and Thursday Evenings

Come In—Browse Around

Millenium založení biskupství Pražského r. 973-1973 v Čechách

Kníže Boleslav I. se snažil o založení biskupství Pražského, což se v jeho životě nedocílilo, jelikož žádal to s obřadem slovanským, což narazilo na odpor císaře Oty I. a tím i papež váhal svolit.

Avšak Boleslav II. syn jeho umínil si toto dosáhnouti, vypravil vlastní sestru kněžnu Mladu do Říma, aby pro svůj národ u papeže Jana XIII. vlastního biskupství vyprosila pro české země. Sv. Otec ji velmi uctivě přijal. Když mu bratrovu žádost předložila o-svědčil, že by Čechům rád vlastního biskupa přál, jenom kdyby biskup Řezenský k tomu přivolil.

Mezi tím biskup Řezenský Michal zemřel a na jeho místo byl dosazen sv. Wolfgang, muž ducha apoštolského, který na přimluvu císaře Oty I. a vojvody Bavorského Jindřicha k tomu svolil proti vůli své kapitoly. Když to vše bylo zřízeno, papež Jan XIII. své povolení k tomu vydal, aby v hlavním sídle knížecím v Praze, zřídil se biskupský stolec.

Následujícího roku 972, 23. března kníže Boleslav II. a sv. Wolfgang, biskup Řezenský zajeli k císaři Otovi I. by nové biskupství v Praze potvrdil. Tím bylo Pražské biskupství založeno. Dětmar, benediktin z Magdeburku, který po delší čas se zdržoval u knížecího dvoru v Praze byl zvolen prvním biskupem a arcibiskup Mohučský jej posvětil.

Pražské arcibiskupství založeno

Karel IV., Otec vlasti vymohl velkou milost na papeži Klimentu VI. zřízení metropole české v Praze, udávaje, že Mohuč, pod kterou tehdy České země církevně patřily, je moc vzdálená a že arcibiskup se nemůže s duchovními dorozumět. Tehdejší arcibiskup stoupenec Ludvíkův byl v klatbě a proti odtržení českých zemí se nemohl bránit.

"R. 1344 dne 21. listopadu konala se v Praze významná slavnost. Za přítomnosti obou panovníků Jana Lucemburského (otec) a Karel IV. bylo to v staré svatovítské basilice Arnoštovi z Pardubic podáno arcibiskupské pallium. Arnošt, sám posvěcený od papeže v Avignoně, posvětil na biskupa premonstráta Jana, jenž byl dosazen na nově zřízený biskupský stolec v Litomyšli, kde mu kapitolu tvořili členové jeho kláštera. Arcibiskupovi Pražskému byli podřízeni biskup litomyšlský a olomoucký. Arnoštův nástupce Jan Očko z Vlašimi byl povýšen na Apoštolského legáta nad diecésemi Míšenskou, Bamberskou a Řezenskou. Vídeň tehdy ještě neměla ani biskupa." (Československé dějiny, Blažej Ráček, t.j. str. 147)

NÁROD

ČESKO-AMERICKÝ KATOLICKÝ KALENDÁŘ

NA ROK

1973

Obsahuje část kalendářní, poučné čtení, povídky, básně,
kroniky, adresáře a různá vyobrazení.

Ročník 78.

TISKEM A NÁKLADEM TISKÁRNY ČESKÝCH BENEDIKTINŮ.
1637 S. ALLPORT STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

POZNÁMKY K ROKU 1973

ČTVERO SUCHÝCH DNŮ.

První týden v postě — 14., 16., 17. března; — 13., 15., 16. června; podzimní — 19., 21., 22. září; — zimní — 19., 21., 22. prosince.

ZASVĚCENÉ SVÁTKY.

SVÁTKY, O NICHŽ OBCOVÁNÍ MŠE SV. JE PŘÍKAZEM:

Každá neděle v roce; Nový Rok 1. ledna; Nanebevstoupení Páně 31. května; Nanebevzetí Panny Marie 15. srpna; Všech Svatých 1. listopadu; Neposkvrněné Početí P. Marie 8. prosince; Hod Boží vánoční 25. prosince.

NÁRODNÍ PATRONOVÉ

Blahoslavená Panna Maria bez poskvrny hříchu počatá, jejíž svátek se slaví 8. prosince, je patronkou Spojených Států; sv. Jan Nepomucký, 16. května, sv. Prokop, 4. července a sv. Václav, 28. září, jsou patronové Čechů; sv. Cyril a Metoděj, 5. července, jsou patronové Moravanů a Slovanů vůbec.

STÁTNÍ SVÁTKY.

Všechny neděle v roce; Nový rok; narozeniny A. Lincolna, 12. února; narozeniny Jiřího Washingtona, 22. února; Zdobení hrobů, 30. května; Prohlášení nezávislosti, 4. července; Dělnický den první pondělí v září; Den díkůvzdání, čtvrtý čtvrtek v listopadu; Hod Boží vánoční.

V některých státech i Velký pátek, jakož i jiné dni bývají od presidenta neb guvernéra státu, za takový svátek prohlášeny.

Na státní svátky je veřejné úřadování zastaveno. Směnky proslé na některý z těchto svátků jsou splatné až dne následujícího. Pouze směnky proslé na Velký pátek anebo Zdobení hrobů jsou splatné ten den před tím. Smlouvy, uzavřené nebo podepsané na národní svátek, nemají platnosti před soudem.

O POSTECH ZDRŽELIVOSTI A ÚJMY.

Půst zdržlivosti zakazuje požívání masitých pokrmů, masité polévky a všech výtažků z masa, jako beef-tea, jakož i škvarků, špeku atd. Ale neobmezuje střídme užívání jiných pokrmů, jichž možno i vícekrát za den dosyta se najíst. Vejce a mléčné výrobky jsou dovoleny. Sádla a jiných tuků možno užítí pouze k přípravě pokrmů.

Půst újmy je ten, který omezuje počet jídel a množství jídla a dovoluje pouze jednou za den dostatečně se najíst, což nemá býti před polednem. Ostatní dvě jídla — pokud je jich třeba k zachování životní síly — jsou dovolena, nemají se však obě dohromady rovnati jednomu plnému jídlu. Svačiny mezi jídlem dovoleny nejsou, ale tekutiny, jako mléko, káva, čaj, ovocné šťávy, pivo, jsou dovoleny.

Požívání masa a ryb při témtě jídle je dovoleno.

Všichni katolíci, kteří dokončili svůj čtrnáctý a nepřekročili 21. rok, jsou podrobeni jen postům zdržlivosti na Popeleční středu a každý pátek postní doby. Dětem až do ukončení 14. roku je dovoleno jíst maso každý den v roce.

Všichni katolíci, kteří dokončili dvacátý prvý rok a dosud nepřekročili padesátý devátý, kterým v tom nebrání nemoc a těžká práce, jsou vázáni posty újmy i zdržlivosti na Popeleční středu a Velký pátek. Tedy pouze dva dny v roce jsou dny přísného postu.

ZMĚNĚNÁ — ZMÍRNĚNÁ — PRAVIDLA POSTU.

Církev svatá, naše Matka, ukládá (jako zákon, který je nutno zachovávat) pravidla postu a zdržlivosti, aby pěstovala ducha pokání, aby povzbudila sebezápor a sebestmrtvení, aby vedla své děti po stopách Božského Spasitele. — Jsou ta pravidla upravena podle církevních zákonů a velmi zmírněná — výsadami udělenými Svatou Stolicí našim biskupům.

V listopadu r. 1966 přes 200 amerických kardinálů, arcibiskupů a biskupů, shromážděných na celonárodní konferenci ve Washingtoně, rozhodlo jednohlasně změnu církevního zákona pátečního postu zdržlivosti od masa, který do té doby zavazoval katolické křesťany pod těžkým hříchem.

Nyní je půst zdržlivosti od masa závazný jen o pátcích v postní době. V ostatní pátky v roce je dovoleno požívat masité pokrmy.

Katoličtí křesťané jsou však nadále povinni zachovávat půst zdržlivosti od masitých pokrmů a zároveň půst újmy na Popeleční středu a na Velký pátek. — Shromáždění biskupové vyslovili požadavek, aby američtí katolíci svědomitě zachovávali tato nová postní nařízení a aby nehledali snadných výmluv pro jejich porušování.

Pro každého katolického křesťana však nadále trvá osobní povinnost konat pokání; každý ale je svoboděn rozhodnout ve svém vlastním svědomí způsob, jakým chce toto přikázání zachovávat.

Jako dobrovolné skutky sebezáporu a pokání biskupové doporučili zdrženlivost od masa a od věcí, které jsou nám příjemné, jako jsou na příklad alkoholické nápoje. Pro postní dobu pak doporučili každodenní účast na mši sv.

Biskupové oznamují doslova ve svém oficiálním společném prohlášení: "Zdůrazňujeme, že do budoucna jsou američtí katolíci osvobozeni od kanonického požadavku páteční zdrženlivosti od masa, který dosud zavazoval pod hříchem, s výjimkou pátků postních. Toto jasně prohlašujeme z toho důvodu, aby byly odstraněny jakékoliv úzkosti svědomí, jak ve zpytování svědomí a ve zpovědích, tak i v osobních rozhodnutích stran této věci."

"Také varujeme ty, kteří se z důvodu osobní zbožnosti rozhodnou i nadále zachovávat páteční zdrženlivost od masa, aby neposuzovali nebratrsky a nepřiznivě ty, kteří si zvolí jiné skutky sebezáporu. Dej Bůh, aby byly v budoucnu zachovávány v pátek jiné formy skutků pokání, které se stanou součástí zbožného života, stejně jako tomu bylo doposud při zachovávání páteční zdrženlivosti od masa."

V tomto svém rozhodnutí následovali američtí biskupové přání Svatého Otce, který řekl, že "Apoštolská stolice má v úmyslu zreformovat disciplínu pokání a zavést skutky sebezáporu účinnější a lépe přizpůsobené naší době."

Tento postní řád vešel v platnost o první neděli adventní dne 27. listopadu 1966.

O POSTNÍCH PRAVIDLECH.

Postní pravidla jsou církevním nařízením, které Církev má právo a moc změnit podle potřeby různých krajín a okolností. Změnu platnou pro celou Církev může učinit Svatý Otec, hlava Církve, kdežto biskupové mohou učinit změnu v postních pravidlech jen pro svou diecézi, nebo shromáždění biskupové pro celou zem v níž mají vládu, kdykoliv to důležitá příčina vyžaduje. Každý katolík se tudíž má řídit postními pravidly, jež bývají oznámeny v jeho farnosti každého roku před zahájením čtyřicetidenního postu.

LEDEN

JANUARY—1973

1. Pondělí	Nový rok; Slavnost Matky Boží
2. Úterý	Sv. Makarius, poust.
3. Středa	Sv. Jenovefa, pa.; sv. Daniel, jáhen
4. Čtvrtek	Sv. Titus, bisk.; sv. Angela z Foligno
5. Pátek	Bl. Jan Nep. Neumann; sv. Šimon, sloupovník
6. Sobota	Zjevení Páně — Sv. Tři Králové; sv. Melanios
7. Neděle	Svaté Rodiny; sv. Severin, věrozvěst

Neděle — ZJEVENÍ PÁNĚ.

Mat. 2, 1-12.

8. Pondělí	Sv. Severin, věrozvěst; sv. Dominika, pa.
9. Úterý	Sv. Petr, bisk.; sv. Julian, muč.
10. Středa	Sv. Vilém, arcib.; sv. Thekla, pa.
11. Čtvrtek	Sv. Higin, ppž.; sv. Theodosiu, opat
12. Pátek	Sv. Menrád, poust.; sv. Arkadius, muč.
13. Sobota	Křest Páně; sv. Veronika Milánská
14. Neděle	Sv. Hilár, b., uč. c.; sv. Felix Nolský, muč.

Neděle po Zjevení Páně — KŘEST PÁNĚ.

Mat. 3, 13-17.

15. Pondělí	Sv. Pavel, poust.; sv. Ida, abatyše
16. Úterý	Sv. Marcel I., ppž., m.; sv. Honorát, bisk.
17. Středa	Sv. Antonín Veliký, op.; sv. Neon, muč.
18. Čtvrtek	Sv. Priska, pa. m.; sv. Susana, muč.
19. Pátek	Sv. Kanut, král, m.; sv. Marius a spolumuč.
20. Sobota	Sv. Fabián a Šebastián, mm.
21. Neděle	Sv. Anežka Řím, pa., m.; sv. Eugen, muč.

Neděle 2. po Zjevení Páně. Svatba v Káni Galilejské. Jan 2.

22. Pondělí	Sv. Vincenc, jáhen, m.; sv. Irena, vd.
23. Úterý	Zasnoubení P. Marie; sv. Rajmund Penafort.
24. Středa	Sv. Timoteus, b., m.; sv. Felician, b., m.
25. Čtvrtek	Obrácení sv. Pavla; sv. Maxim, muč.
26. Pátek	Sv. Polykarp, b., m.; sv. Pavla, vdova
27. Sobota	Sv. Jan Zlat., b., uč. c.; sv. Julian, bisk.
28. Neděle	Sv. Cyril Alexandrijský, b., uč. c.; sv. Jakub

Neděle 2. po Zjevení Páně. Služebník setníkův. Mat. 3.

29. Pondělí	Sv. František Sal., b., uč. c.; sv. Valerius, m.
30. Úterý	Sv. Martina, pa.; sv. Marcela, vd.
31. Středa	Sv. Jan Bosko, z. f.; sv. Petr Nolaskus, z. f.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☾ Nový měsíc 4. ledna
- ☾ První čtvrt 12. ledna
- ☾ Úplněk 18. ledna
- ☾ Posl. čtvrt 26. ledna

♦ ♦ ♦

LEDEN

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, počátkem měsíce studeno; od 6. sněh, dešť, zamračeno a větrno; kolem 15. chladněji; 23. sněh, 25. jasno, 27. sněh, mráz.

V lednu sněh a bláto, v únoru tuhé mrazy zato.

Na Tři Krále zimu stále.

Na Tři Krále mnoho hvězd, mnoho bramborů.

Na Jméno Ježíš (2) ku kamnům blíž.

Fabiánské (20) zimy bojí se cikání.

Je-li teplý leden, z korce mandel jeden.

Každý člověk přirozeně toužívá, by mnoho věděl; ale co platný všechny vědomosti bez bázně Boží?

Lepeš jest věru pokorný venkovan, jenž Bohu slouží, nežli pyšný mudrc, jenž hloubá o běhu nebeských hvězd, ale zanedbává vlastní spásy své. (Násl. T. Kempenský I, kap. 2)

Nechlub se tedy svým uměním ani svými vědomostmi, nýbrž strachuj se právě proto, že tolik toho znáš.

ÚNOR

FEBRUARY—1973

1. Čtvrtek	Sv. Ignác, b., muč.; sv. Brigita, pa.
2. Pátek	Očišťování P. Marie — Hromnic; sv. Kornelius
3. Sobota	Sv. Blažej, b., m.; sv. Ansgar, ap. Severu

Neděle 4. po Zjevení Páně. Bouře na moři. Mat. 8.

4. Neděle	Sv. Ondřej Korsini, b.; sv. Veronika, uč. P.
5. Pondělí	Sv. Agatha, pa., m.; sv. Adéla, abatyše
6. Úterý	Sv. Dorota, pa., m.; sv. Amand, bisk.
7. Středa	Sv. Romuald, opat; sv. Juliana, vdova
8. Čtvrtek	Sv. Jan z Mathy, z. ř.; ct. Mladý, řeh. čes.
9. Pátek	Sv. Apollonia, pa., m.; sv. Modest, zvěřovčest
10. Sobota	Sv. Školastika, ab.; sv. Vilém, poust.

Neděle 5. po Zjevení Páně. O rozsevači. Mat. 13, 24-30.

11. Neděle	Zjevení P. Marie Lurdské; sv. Adolf, bisk.
12. Pondělí	Sedm servitů, z. ř.; sv. Eulalia, pa., m.
13. Úterý	Sv. Gilbert, bisk.; sv. Řehoř II., papež
14. Středa	Sv. Valentin, kněz, m.; sv. Bruno, zvěřovčest
15. Čtvrtek	Sv. Faustina a Jovita, mm.; sv. Erich, muč.
16. Pátek	Sv. Juliana, pa., m.; sv. Honestus, kn.
17. Sobota	Sv. Flavian, patr.; sv. Donát a Emilia, mm.

Neděle DEVÍTNÍK. Najímání dělníků. Mat. 20, 1-16.

18. Neděle	Sv. Simeon, b., m.; sv. Klaudius, m.
19. Pondělí	Sv. Konrád, poust.; bl. Godšalk, o.
20. Úterý	Sv. Oldřich, kněz; sv. Nikefor, muč.
21. Středa	Sv. Eleonora, královna; sv. Mořic, m.
22. Čtvrtek	Sv. Lazar, mnich; sv. Marta, pa., muč.
23. Pátek	Sv. Petr Damiani, b., uč. c.; sv. Milo, b.
24. Sobota	Sv. Matěj, apoštol; sv. Felix, pp.; sv. Modestus.

Neděle 1. po Devítníku. O rozsevači. Luk. 8, 4-15.

25. Neděle	Sv. Valburga, pa.; sv. Petr žalářník, m.
26. Pondělí	Sv. Markéta Kort., kaj.; sv. Alexander, patr.
27. Úterý	Sv. Leander, bisk.; sv. Gabriel od 7 bol. P.M.
28. Středa	Sv. Roman, opat; sv. Proter, m.; sv. Osvald, b.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☾ Nový měsíc 3. února
- ☾ První čtvrt 10. února
- ☾ Úplněk 17. února
- ☾ Posl. čtvrt 25. února

♦ ♦ ♦

ÚNOR

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, do 10. tuhá zima; 11. obleva pak vichřice a sněh; 20. obleva; 25.-28. deštivo a bouřливо.

Únor bílý, pole sílí.
Na Hromnice skřívánek přes hranice, musí vrznout kdyby měl zmrznout.

Na sv. Blažeje kamínek se ohřeje.

Sv. Hata (5. února) bývá na sněh bohatá.

Sv. Matěj láme led, není-li ho, zrobí ho hned.

Zdálí se ti, že mnoho víš a dosti mnoho rozumíš, věz, že mnohem více jest toho, čeho nevíš. (T. Kempenský I, kap. 2)

Ne snad, že by se tím zavrhovala věda nebo holá znalost věcí, která sama sebou je dobrá a Bohem samým zřizena; ale vždycky přec budiž dávana přednost dobrému svědomí a ctnostnému životu! (T. Kempenský I, kap. 3)

V den soudný jistě se nás nikdo nebude ptáti co jsme četli, nýbrž co jsme činili; ani jak krásně jsme dovedli řečniti, nýbrž jak bobabojně jsme byli živi.

BŘEZEN

MARCH—1973

1. Čtvrtek	Sv. Albín, b.; sv. Hermes, muč.
2. Pátek	Bl. Anežka Česká, pa.; sv. Simplicius, ppž.
3. Sobota	Sv. Kunhuta, cís.; sv. Kamila, pa.

Neděle 2. po Devítníku. Luk. 18, 31-43.

4. Neděle	Sv. Lucius, ppž., m.; sv. Hadrian, zvěrozvěst
5. Pondělí	Suchý den; sv. Kazimír, vyzn.; sv. Theofil
6. Úterý	Suchý den; sv. Perpetua a Felicitas, mm.
7. Středa	POPELEC; sv. Tomáš Akvin, uč. c.
8. Čtvrtek	Sv. Jan z Boha, z. ř.; sv. Beata, m.
9. Pátek	Sv. Františka Římská, v.; sv. Dominik Savio
10. Sobota	40 sv. muč. v Sebastě; sv. Makarius, b.

Neděle 1. postní. O pokušení Pána Ježíše. Mat. 4.

11. Neděle	Sv. Heraklius, muč.; sv. Rosina, pa., muč.
12. Pondělí	Sv. Řehoř Vel., ppž., uč. c.; sv. Justina, pa.
13. Úterý	Sv. Eufrasia, pa.; sv. Patricia (Vlasta), m.
14. Středa	Sv. Alexander, m.; sv. Matylda, královna
15. Čtvrtek	Sv. Klement M. Hofbauer (Dvořák), ř.
16. Pátek	Sv. Longin, m.; 7 sv. Kanadských mučed.
17. Sobota	Bl. Jan Sark., m.; sv. Patrik, b., věrozv.

Neděle 2. postní. Proměnění Páně. Mat. 17.

18. Neděle	Sv. Cyril Jerus., b., uč. c.; sv. Eduard, král
19. Pondělí	Sv. Josef, pěstoun Páně; sv. Theodor, b., m.
20. Úterý	Sv. Eufrasia, muč.; sv. Heribert, kněz
21. Středa	Sv. Benedikt, opat, z. ř.; sv. Lupicin, opat
22. Čtvrtek	Sv. Kateřina Švédská, pa.; sv. Basil, kn., m.
23. Pátek	Sv. Alfons Turibius, b.; sv. Liberát, lékař, v.
24. Sobota	Sv. Gabriel, archanděl; sv. Berta, abatyše.

Neděle 3. postní. Vymítání němého ducha. Luk. 11.

25. Neděle	Zvěstování Panny Marie
26. Pondělí	Sv. Haštal, muč.; sv. Emanuel, m.
27. Úterý	Sv. Jan Damašský, b., uč. c.; sv. Rupert, bís.
28. Středa	Sv. Ludolf, bisk.
29. Čtvrtek	Sv. Kvirin, muč.; sv. Berthold, ř.
30. Pátek	Sv. Kvido, opat; sv. Benjamin
31. Sobota	Sv. Jan Kapistran, ř.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☾ Nový měsíc 5. března
- ☾ První čtvrt 11. března
- ☾ Úplněk 18. března
- ☾ Posl. čtvrt 26. března

♦ ♦ ♦

BŘEZEN

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, počátkem měsíce větrno i sněh, ráno mráz; 15.-21. studeno, sněh; 25. jasno — dešť.

V březnu prach co zlato a stříbro, ale sněh bývá pro obilí jed.

Na sv. Řehoře (12) každý sedlák lenoch, který neofe.

Na jaře "Zvěstování" (25), ale zimu ještě nevyhání.

Každá mlha v březnu přináší za 100 dní dešť nebo bouřku.

V kožichu sij jařinu, v košili ozlmu.

Pěkně-li na sv. Josefa (19), dobrý rok bývá.

Dokonali lidé nevěří hned každému, kdo něco povídá: znají slabost lidskou, která je náchylná k zlému a v řeči snadno poklesne. (T. Kempenský I, kap. 4)

Velmi moudré jest v ničem se neukvapovati a netrhati urputně na vlastním mínění. Mimo to nevěřit také kdejakým řečem lidským a nedonášeti hned jinému, co nám kdo řekl nebo svěřil.

DUBEN

APRIL—1973

Neděle 4. postní. Nasycení pěti tisíc mužů. Jan 6.

1. Neděle	Bílá sobota; sv. Hugo, biskup; sv. Theodora, m.
2. Pondělí	Sv. František de Paula; sv. Marie Egypt.
3. Úterý	Sv. Richard, bisk.; sv. Irena, pa., muč.
4. Středa	Sv. Isidor, b., uč. c.; sv. Jiří, poustevník
5. Čtvrtek	Sv. Vincenc Fer., f.; sv. Juliana, f.
6. Pátek	Sv. Celestin I., ppž.; sv. Sixtus I., ppž.
7. Sobota	Sv. Hefman Josef, b., f.; bl. Kristián

Neděle 5. postní. Židé chtějí kamenovat P. Ježíše. Jan 8.

8. Neděle	Sv. Albert, p.; sv. Maria, Egypt.
9. Pondělí	Sv. Hugo, arch.; sv. Maria Kleofašová
10. Úterý	Sv. Juda Barsabas; sv. Maximus, m.
11. Středa	Sv. Lev I Velk, pa.; sv. Gemma Galgani, f.
12. Čtvrtek	Sv. Julius, pa.; sv. Tetrik, bis., m.
13. Pátek	Sv. Hermenegild, muč.; sv. Ursus, b.
14. Sobota	Sv. Justin, m.; sv. Lidvína, pa.

Neděle Květná. Slavný vjezd Ježíšův do Jerusalema. Mat. 21.

15. Neděle	Sv. Anastasia a Basilissa, mm.
16. Pondělí	Sv. Bernadetta Soubirous, pa.
17. Úterý	Sv. Anicet, ppž., m.; sv. Eliáš a Isidor, mm.
18. Středa	Sv. Apollonius, m.; sv. Rudolf a Verner, mm.
19. Čtvrtek	ZELENÝ ČTVRTEK ; sv. Lev IX., papež.
20. Pátek	VELKÝ PÁTEK ; sv. Anežka Montepulc.
21. Sobota	BÍLÁ SOBOTA ; sv. Anselm, acb., uč.; sv. Isák.

Neděle VELIKONOČNÍ. Vzkříšení Páně. Marek 16.

22. Neděle	Sv. Kajus, ppž., m.; sv. Soter, ppž.
23. Pondělí	Sv. Vojtěch, b., muč.; sv. Gerard, bisk.
24. Úterý	Sv. Jiří, muč.; sv. Fidelis, muč.
25. Středa	Sv. Marek, evangelista; Prosebný den
26. Čtvrtek	P. Maria Dobré Rady; sv. Kletus, ppž., muč.
27. Pátek	Sv. Petr Kanisius, uč. c.; sv. Zita, panna
28. Sobota	Sv. Pavel z Kříže, z. f.; sv. Ludvík Grignon

Neděle 1. po velikonocích. Ježíš se zjevuje apoštolům. Jan 20.

29. Neděle	Sv. Robert, opat, z. f.; sv. Petr Veronský, m.
30. Pondělí	Sv. Kateřina Sienská, pa.; sv. Žofie, pa., m.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☾ Nový měsíc 3. dubna
- ☾ První čtvrt 10. dubna
- ☾ Úplněk 17. dubna
- ☾ Posl. čtvrt 25. dubna

♦ ♦ ♦

DUBEN

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, počátkem měsíce pěkně pak proměnlivo, deštivo, koncem větrno.

Duben chladný, deštivý, úroda nás navštíví.

Sníh dubnový jako mrva pohnojí.

Ozývá-li se brom, neboj se mrazů strom.

Duben má dáti máji půl stromům listů.

Jen ten jest opravdu veliký, kdo sám sobě jest malým a vrchol veškeré slávy nepokládá za nic. (T. Kempenský I, kap. 3)

Bohužel, když jde o jiné lidi, častokráte o nich věříme a mluvíme spíše zlé nežli dobré; taková již jest slabost naše.

S moudrým a svědomitým mužem radu brávej (Tob. IV, 19) a raději se dej poučiti od hodnějšího, než abys se řídil jen svými vlastními nápady. (T. Kempenský I, kap. 4)

V Písmě svatém budíž hledána pouze pravda a ne krasomluva.

Hledati jest v Písmě raději, co by nám bylo k užítku, než ozdobné řeči.

KVĚTEN

MAY—1973

1. Úterý	Sv. Josef, dělník; sv. Floriana, pa., m.
2. Středa	Sv. Athanas, b., uč. c.; sv. Sigmund, král, m.
3. Čtvrtek	Sv. Alexander, ppž. a spolumučedníci
4. Pátek	Sv. Florian, m.; sv. Monika, vdova
5. Sobota	Sv. Pius V., papež; sv. Irena, muč.
Neděle 2. po velikonocích. Ježíš dobrý pastýř. Jan 10.	
6. Neděle	Sv. Valeria, m.; sv. Benedikta, p.
7. Pondělí	Sv. Stanislav, b., m.; sv. Albert, rolník
8. Úterý	Sv. Lucius, m.; sv. Viktor a Maurus, mm.
9. Středa	Sv. Řehoř Nazianský, b., uč. c.; sv. Benigna, m.
10. Čtvrtek	Sv. Isidor, rolník; sv. Antonín, bis.
11. Pátek	Sv. Mannert, arcib.; sv. Alexander, pp.
12. Sobota	Sv. Pankrác, muč., sv. Nereus, muč.
Neděle 3. po velikonocích. Maličko a neuzříte mne. Jan 16.	
13. Neděle	Sv. Servác, biskup; sv. Dominika, panna
14. Pondělí	Sv. Bonifác, muč.; sv. Štěpánka, muč.
15. Úterý	Sv. Jan de la Salle, z. ř.; sv. Pachomius, op.
16. Středa	Sv. Jan Nepomucký, muč.; sv. Ubald, biskup
17. Čtvrtek	Sv. Paschay Baylon, ř. bratr; sv. Bruno, bis.
18. Pátek	Sv. Venancius a Porfyr, mm.; sv. Felix z Cant.
19. Sobota	Sv. Celestin, pp., poustevník; sv. Ivo, farář
Neděle 4. po velikonocích. Ježíš přislíbuj Utěšitele. Jan 16.	
20. Neděle	Sv. Bernardin Sien., ř.; sv. Basilia, p., m.
21. Pondělí	Sv. Ondřej Bobola, muč.; sv. Ethelbert, kr., m.
22. Úterý	Sv. Julie, pa.; sv. Rita, vd.; sv. Roman, op.
23. Středa	Sv. Jan de Rosi; sv. Ondřej Bobola, m.
24. Čtvrtek	P. Maria, Pomocnice křesťanů; sv. Afra, m.
25. Pátek	Sv. Řehoř VII., p.; sv. Bonifác IV., p.
26. Sobota	Sv. Filip Neri, zakl. řádu; sv. Eleuther, p. a m.
Neděle 5. po velikonocích. Proste a bude vám dáno. Jan 16.	
27. Neděle	Sv. Beda Ctih., uč. c.; sv. Jan I., ppž.
28. Pondělí	Křížový den; sv. Vilém, vyznavač; sv. German
29. Úterý	Křížový den; sv. Magdalena z Pazzi, ř.
30. Středa	Křížový den; sv. Johanna de Arc
31. Čtvrtek	NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ — Marek 16, 14.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☉ Nový měsíc 2. května
- ☽ První čtvrt 9. května
- ☾ Úplněk 17. května
- ☼ Posl. čtvrt 25. května

KVĚTEN

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, první tři týdny pěkně i slunečno, od 20. 24. bouřky pak chladno. Chladný máj (ne studený) v stodole ráj. Mnoho chroustů v máji — dobrý rok. Bouře v máji "na zdar" volají. Když máj vláhy nedá, červen jí předá. Prší-li na Filipa a Jakuba (8), bude dobrá úroda.

V knihách nábožných a prostince psaných čtejte zrovna tak rádi, jako v knihách nadšených a důmyslných.

Neptej se mnoho, kdo to ono pravil; raději dávej pozor, co se praví. (T. Kempenský I, kap. 5)

Lidé pyšní a lakomí nemají nikdy pokoje.

Chudí však duchem a pokorní kochají se v hojnosti pokoje. (Žalm 36, 11)

Marný jest, kdo svou naději skládá v lidi (Jer. 17, 5) nebo jiné tvory.

Seberte nejprve koukol a svažte jej ve snovky k spálení. (Mat. 13, 30)

ČERVEN

JUNE—1973

1. Pátek	Sv. Pamfil a spolumuč.; sv. Konrád, b.
2. Sobota	Sv. Blandina, m.; sv. Erasmus, b., m.

Neděle 6. po velikonočních. Když přijde Utěšitel. Jan 15.

3. Neděle	Sv. Klotilda, král.; sv. Oliva a Paula, mm.
4. Pondělí	Sv. František Carac., z. ř.; sv. Žofie, vd.
5. Úterý	Sv. Bonifác, arcb.; sv. Ferdinand
6. Středa	Sv. Norbert, b., z. ř.; sv. Hugo, poustevník
7. Čtvrtek	Sv. Robert, opat; ssv. Cyrus a Julita, mm.
8. Pátek	Sv. Medard, biskup; sv. Amplicis, kovář
9. Sobota	Sv. Pelagia, p., m.; sv. Primus a Felician

HOD BOŽÍ SVATODUŠNÍ Seslání Ducha svatého. Jan 14.

10. Neděle	Sv. Markéta, král., vd.; sv. Zachariáš, muč.
11. Pondělí	Sv. Barnabáš, apošt.; sv. Felix a Fortunát, mm.
12. Úterý	Sv. Jan z Fakunda, ř.; sv. Basilides a spolum.
13. Středa	Sv. Antonín Paduánský, ř.; sv. Akvilina, p., m.
14. Čtvrtek	Sv. Basíl Vel., b., uč. c.; sv. Karolína, ř.
15. Pátek	Sv. Vít a spolumuč.; sv. František Regis, ř.
16. Sobota	Sv. Beno, věrozvěst; sv. Lutgarda, pa., ř.

Neděle NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE. Učte všechny. Mat. 28, 19.

17. Neděle	Sv. Marian a Nikander, mm.; sv. Adolf, bisk.
18. Pondělí	Sv. Efrém, jáben, uč. c.; sv. Leoncius, muč.
19. Úterý	Sv. Gervas a Protas, mm.; sv. Juliana Falk.
20. Středa	Sv. Silver, ppž., muč.; sv. Florentina, ab.
21. Čtvrtek	Sv. Alois Gonzaga, ř.
22. Pátek	Sv. Paulin, bisk.; sv. Alban a Anfibal, mm.
23. Sobota	Sv. Felix, muč.; sv. Eberhard, bisk.

Neděle 2. po sv. Duchu. BOŽÍ TĚLO. O veliké večeři. Luk. 14.

24. Neděle	Sv. Jan Křtitel; sv. Erich, řeholník
25. Pondělí	Sv. Vilém, opat; bl. Ivan, poustevník
26. Úterý	Sv. Jan a Pavel, mm.; sv. Virgil, biskup
27. Středa	P. Maria, Matka Ust. Pomoci; sv. Ladislav, král
28. Čtvrtek	Sv. Ireneus, bisk., m.; sv. Mořic, bisk.
29. Pátek	NEJSV. SRDCE PÁNĚ; sv. Petr a Pavel, ap.
30. Sobota	Památka sv. Pavla; sv. Donát, voják, muč.

ČTVRTÍ MĚSÍCE

- ☾ Nový měsíc 1. června
- ☾ První čtvrt 7. června
- ☾ Úplněk 15. června
- ☾ Posl. čtvrt 23. června
- ☾ Nový měsíc 30. června

ČERVEN

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, počátek měsíce chladný od 8. teplo; od 20. větrno, od 24. rosa i parno.

Červen studený, sedlák krčí rameny.

Medardova kápě (8) 40 dní kape.

Na sv. Víta (15) pól zrnka žita.

Dešť o sv. Vítu škodí ječmenu i žitu.

Čím dříve před sv. Janem hlíby rostou, tím dříve na podzim sněží.

Svítili slunce na Petra a Pavla (29), bude pozeňnaný rok.

Nechlub se svým bohatstvím ani svými přáteli, že mocní jsou, nýbrž chlub se v Bohu (1 Kor. 1, 31) jenž sám všechno dává.

Máš-li skutečně co dobřého, přece považuj jiné za ještě lepší, jen at' nepozbudeš pokory.

Pokorný lověk mívá stále pokoj; ale v srdci pyšnému bývá jen řevnivost a nevole. (T. Kempenský I, kap. 7).

ČERVENEC

JULY—1973

Neděle 3. po sv. Duchu.

O ztracené ovcí. Luk. 16.

1. Neděle	Nejdraží Krve Páně; sv. Theobald, poust.
2. Pondělí	Navštívení P. Marie; sv. Processus, m.
3. Úterý	Sv. Lev II., ppž.; sv. Otto, b., věrozvěst
4. Středa	Sv. Prokop, opat; sv. Oldřich, bisk.
5. Čtvrtek	Sv. Cyril a Metoděj, věrozvěsti Slovanů
6. Pátek	Sv. Tomáš Morus, m.; sv. Maria Goretti, m.
7. Sobota	Sv. Benedikt XI., ppž.; sv. Vavřinec z Brind.

Neděle 4. po sv. Duchu.

Zázračný lov ryb. Luk. 5.

8. Neděle	Sv. Alžběta, královna; sv. Killian, b., muč.
9. Pondělí	Sv. Zeno, vojin, m.; sv. Anatolia, pa., m.
10. Úterý	Sv. Felice a 7 synů, mm.; sv. Amálie, vd., ř.
11. Středa	Sv. Pius I., ppž.; slavnost sv. Benedikta, op.
12. Čtvrtek	Sv. Jan Gualbert, z. ř.; sv. Nabor a Felix, mm.
13. Pátek	Sv. Markéta, pa., m.; sv. Eugen, bisk. Kartag.
14. Sobota	Sv. Bonaventura, uč. c.; bl. Hroznata, muč.

Neděle 5. po sv. Duchu.

Spravedlnost fariseů. Mat. 5.

15. Neděle	Sv. Jindřich, císař; sv. Vladimír, kníže
16. Pondělí	P. Maria Karmelská; sv. Rainalda, pa., m.
17. Úterý	Sv. Alexius, žebrák; sv. Ondřej Svorad, poust.
18. Středa	Sv. Kamil de Lellis, z. ř.; sv. Bedřich, b., m.
19. Čtvrtek	Sv. Vincenc z Pauly, z. ř.; sv. Vavřinec, b.
20. Pátek	Sv. Jeroným Emiliani, z. ř.; sv. Pavel, m.
21. Sobota	Sv. Konstantin, opat; sv. Julia, pa., muč.

Neděle 6. po sv. Duchu.

Zázračné nasycení. Mar. 8.

22. Neděle	Sv. Marla Magdalena, kaj.; sv. Páton, muč.
23. Pondělí	Sv. Apollinář, b., muč.; sv. Libor, biskup
24. Úterý	Sv. František Solano, ř.; sv. Kristina, pa., m.
25. Středa	Sv. Jakub starší, apošt.; sv. Křištof, muč.
26. Čtvrtek	Sv. Anny, matky P. Marie; sv. Hyacinth, m.
27. Pátek	Sv. Pantaleon, muč.; sv. Jiří, jáhen, muč.
28. Sobota	Sv. Innocenc I., ppž.; sv. Viktor I., ppž.

Neděle 7. po sv. Duchu.

O falešných prorocích. Mat. 7.

29. Neděle	Sv. Marta, uč. Páně; sv. Felix II. a spolumuč.
30. Pondělí	Sv. Abdon a Senen, mm.; sv. Rufus, muč.
31. Úterý	Sv. Ignác z Loyoly, z. ř.; sv. Firmus, bisk.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☉ První čtvrt 7. července
- ☾ Úplněk 15. července
- ☀ Posl. čtvrt 23. července
- ☾ Nový měsíc 29. července

♦ ♦ ♦

ČERVENEC

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, na začátku měsíce teplo, od 15. i horko, sucho a bouřливо.

Červenec muka, ale potom mouka. Prší-li na Navštívení (2), 40 dní deště konce není.

Navštívení jasné, přináší ovoce jisté.

Sv. Prokop kořen dokop. Sv. Marketa (13) vede žence do žita.

Co do Jakuba (25) vína odkvěte, do Havla uzraje. Sv. Anna (26) chladno z rána.

A velmi rádi hovoříme o tom, co nám je zvláště milé neb po čem toužíme anebo co nám jest odporné, a na vše to i často mysliváme. (T. Kempenský I, 10)

Mnohdy se domníváme, že se lidem zavděčíme, přidružíme-li se k nim; ale zatím se jim znechucujeme nepěknými způsoby, které na nás pozorují. (T. Kempenský I, kap. 8)

Slychávalť jsem často, že jest bezpečněji poslouchati a radu přijímatí, nežli jiným raditi. (Prisl. XII, 15)

SRPEN

AUGUST—1973

1. Středa	Sv. Petr Julian Eymard, zakl. řádu
2. Čtvrtek	Sv. Alfons Liguori, z. ř.; sv. Štěpán I., m.
3. Pátek	Sv. Augustin Gažotič, b.; sv. Lydia, prvokřesť
4. Sobota	Sv. Dominik, z. ř.; sv. Eleutherius, muč.

Neděle 8. po sv. Duchu. Nespravedlivý vladář. Luk. 16.

5. Neděle	Panna Maria Sněžná; sv. Osvald, král
6. Pondělí	Sv. Nonna, matka tří svatých
7. Úterý	Sv. Kajetán, z. ř.; sv. Donát, bisk.
8. Středa	Sv. Hedvika, král.; sv. Cyrilak a Largus, mm.
9. Čtvrtek	Sv. Jan Vianney, kn.; sv. Firmus a Rustik, mm.
10. Pátek	Sv. Vavřínek, jáhen, m.; sv. Asteria, pa., m.
11. Sobota	Sv. Tiburc, muč.; sv. Zuzana, pa., muč.

Neděle 9. po sv. Duchu. Ježíš pláče nad Jerusalemem. Luk. 19.

12. Neděle	Sv. Klára, z. ř.; sv. Digna, služka, m.
13. Pondělí	Sv. Kassian, muč.; sv. Jan Berchmans, ř.
14. Úterý	Sv. Eusebius, kněz, m.; sv. Athanasia, ab.
15. Středa	JANEBEVZETÍ PANNY MARIE; sv. Tarsicius
16. Čtvrtek	sv. Rochus, vyz.; sv. Hyacinth, řehol.
17. Pátek	Sv. Hyacinth, řeh.; sv. Liberát a spolumuč.
18. Sobota	Sv. Helena, císařovna; sv. Agapit, muč.

Neděle 10. po sv. Duchu. O publikánu a fariseovi. Luk. 18.

19. Neděle	Sv. Jan Eudes, z. ř.; sv. Ludvík, bisk.
20. Pondělí	Sv. Bernard, ř. uč.; sv. Burchard, far.
21. Úterý	Sv. Johanna Františka de Chantal, zakl. ř.
22. Středa	Neposkvr. Srdce P. Marie; sv. Timoteus, m.
23. Čtvrtek	Sv. Filip Benicius, ř.; sv. Sidonius (Zdeněk), m.
24. Pátek	Sv. Bartoloměj, apošt.; sv. Január a spolumuč.
25. Sobota	Sv. Ludvík, král.; sv. Genesius, herec, muč.

Neděle 11. po sv. Duchu. Uzdravení hluchoněmého. Mar. 7.

26. Neděle	Sv. Zefyrin, ppž.; sv. Fortunát, jáhen, m.
27. Pondělí	Sv. Josef Kalasanský, z. ř.; sv. Rufus, b.
28. Úterý	Sv. Augustin, b., uč. c.; sv. Hermes, muč.
29. Středa	Stětí sv. Jana Křt.; sv. Serapia a Sabina, mm.
30. Čtvrtek	Sv. Růžena Linská, pa.; sv. Felix a Audukt, mm.
31. Pátek	Sv. Rajmund Nonatus; sv. Dominik, chlapec, m.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☉ První čtvrt 5. srpna
- ☽ Úplněk 14. srpna
- ☾ Posl. čtvrt 21. srpna
- ☀ Nový měsíc 28. srpna

♦ ♦ ♦

SRPEN

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, na počátku i horko, dešť, od 15. ochlazení.

S počátku-li srpen hodně hřeje, budoucí se zima sněhem skvěje.

Čeho srpen nedovaří, toho září neusmaží.

Je-li horko na Dominika (4) bude tuhá zima.

Vavřínek (10), první podzimce.

Jak Vavřínek navaří, tak se podzimce daří.

Mnohý člověk, dokud ho neznáme, chvalnou pověstí svou přímo oslňuje, ale pozorován z blízka, odpuzuje.

Může se stát, že správné jest mínění toho i onoho; ale nechce-li kdo přesvědčit k mínění cizímu, ani když tak káže prostý rozum nebo nutkají vážné důvody, svědčí to o pyše a neustupnosti. (T. Kempenský I, kap. 9)

Proto si tolik libujeme v rozprávkách, že v společných hovorech hledáme navzájem útěchy a chceme ulevit srdci svému, znavenému všelijakými myšlenkami.

ZÁŘÍ

SEPTEMBER—1973

1. Sobota | Sv. Jiljí, opat; sv. Ammon, muč.

Neděle 12. po sv. Duchu. Milosrdný Samaritán. Luk. 10.

2. Neděle	Sv. Štěpán, král; sv. Rufina, mučednice
3. Pondělí	Sv. Pius X., papež; sv. Dorota, pa., m.
4. Úterý	Sv. Rosalía, poust.; sv. Růžena Víterb., pa.
5. Středa	Sv. Vavřinec Justiniani, b.; sv. Viktorin, b., m.
6. Čtvrtek	Sv. Eleuther, opat; sv. Magnus, opat
7. Pátek	Sv. Regina, pa., m.; sv. Korbinian, věrozv.
8. Sobota	Narození P. Marie; sv. Hadrián a spolumuč.

Neděle 13. po sv. Duchu. O desíti malomocných. Luk. 17.

9. Neděle	Sv. Pulcheria, císařovna; sv. Gorgonius, muč.
10. Pondělí	Sv. Mikuláš Tolentský, ř.; bl. Karel Spinola, m.
11. Úterý	Sv. Protus a Hyacinth, mm.; sv. Theodora, kaj.
12. Středa	Jméno Panny Marie; sv. Kvido, kostelník
13. Čtvrtek	Sv. Amát, bisk.; sv. Kateřina Janovská, vd.
14. Pátek	Povýšení sv. Kříže; sv. Kornélius, ppž., muč.
15. Sobota	Sedmibolestné P. Marie; sv. Nikomed, muč.

Neděle 14. po sv. Duchu. Dvěma pánům nelze sloužit. Mat. 6

16. Neděle	Sv. Ludmila, kněž., m.; sv. Cyprian, uč. c.
17. Pondělí	Sv. Lambert, b., m.; sv. Hildegarda, ab.
18. Úterý	Sv. Josef Kupertinský, ř.; sv. Richarda, cis.
19. Středa	Sv. Január, spolumuč.; sv. Arnulf, bisk.
20. Čtvrtek	Sv. Agapet I., papež; sv. Eustach a spolumuč.
21. Pátek	Sv. Matouš, apoštol; sv. Maura, pa.
22. Sobota	Sv. Tomáš z Villanovy, arcib.

Neděle 15. po sv. Duchu. Vzkříšení mládence Naim. Luk. 7.

23. Neděle	Sv. Linus, papež; sv. Thekla, p., m.
24. Pondělí	P. Maria vysv. zajatých; sv. Gerard
25. Úterý	Sv. Kleofáš, uč. Páně; sv. Firmin
26. Středa	Sv. Cyprian a Justina, mm.
27. Čtvrtek	Sv. Kosmas a Damian, mm.; sv. Leonclius, m.
28. Pátek	Sv. Václav, kníže čes., m.; sv. Lioba, pa., ab.
29. Sobota	Sv. Michael, Arch.; sv. René Goupil, m. kan.

Neděle 16. po sv. Duchu. Uzdravení vodnatelného. Luk. 14.

30. Neděle | Sv. Jeroným, uč. c.; sv. Žofie a její 2 dcery, mm.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☉ První čtvrt 4. září
- ☽ Úplněk 12. září
- ☾ Posl. čtvrt 19. září
- ☼ Nový měsíc 26. září

♦ ♦ ♦

ZÁŘÍ

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, do 10. pěkně, od 12. změna, dešť, po 20. větrno.

Září vínečko vaří, a co září nedovafí, říjen dopeče.

P. Marie Narození (8), vlaštoviček rozloučení.

Jaký čas na Narození (8), takový potom bývá.

Sv. Matouš (21) svačinu nám zakous.

Na sv. Václava českého — bývá vína nového.

Kdybychom se snažili každý rok vymýtiti v sobě aspoň jednu chybu svou, dospěli bychom brzo pokojné mysli. (T. Kempenský I, kap. 11)

Posuzuje-li člověk jiné, zbytečně se jen pachtí, častokrát se mýlí a snadno i prohřešuje; posuzuje-li a zkoumá-li sám sebe, vždy z toho má užitek.

Na oko (lidé) žijí také v pravém a stálém klidu, děje-li se všechno po jejich vůli a přání; ale stane-li se jinak, než si přejí, ihned se rozčillují a rmoutí. (T. Kempenský I, 14)

ŘÍJEN

OCTOBER—1973

Neděle 17. po sv. Duchu. Největší přikázání. Mat. 22.

1. Pondělí	Sv. Remigius, bisk.; sv. Aretas, muč.
2. Úterý	Svatých Andělů strážných; sv. Leodegar, b., m.
3. Středa	Sv. Terezie Ježíškova, ř.; sv. Cyprian, bisk.
4. Čtvrtek	Sv. František Assiský, z. ř.; sv. Edvin, král
5. Pátek	Sv. Maurus a Placid, op.; sv. Apolinář, bisk.
6. Sobota	Sv. Bruno, zakl. ř.; sv. Roman, biskup
7. Neděle	Královna sv. růžence; sv. Justina, pa., muč.

Neděle 18. po sv. Duchu. Uzdravení ochrnutlého. Mat. 9

8. Pondělí	Sv. Brigita, vdova; sv. Thais, kajčnice
9. Úterý	Sv. Dionys, b., m.; sv. Demetrius, patr.
10. Středa	Sv. František Borgiáš, ř.; sv. Paulinus, bisk.
11. Čtvrtek	Mateřství Panny Marie; sv. Bruno, arcib.
12. Pátek	Sv. Maximilian, b., m.; sv. Pelagie, kajčnice
13. Sobota	Sv. Eduard, král; sv. Daniel a spolumuč.
14. Neděle	Sv. Kallistus, ppž., m.; sv. Fortunáta, pa., m.

Neděle 19. po sv. Duchu. O svatebním rouše. Mat. 22.

15. Pondělí	Sv. Terezie Avilská, pa., ř.; sv. Leonard, opat
16. Úterý	Sv. Gerard Majela, ř. bratr; sv. Havel, opat
17. Středa	Sv. Markéta M. Alacoque, ř.; sv. Hedvika, věv
18. Čtvrtek	Sv. Lukáš, evangelista; sv. Julian Sabas, poust.
19. Pátek	Sv. Petr z Alkantary, ř.; sv. Laura, vd., m.
20. Sobota	Sv. Jan Kentský, kněz; sv. Arthur, král
21. Neděle	Sv. Uršula, pa. a spolumuč.; sv. Hilarión, op.

Neděle 20. po sv. Duchu. Uzdravení syna úředníškova. Jan 4.

22. Pondělí	Sv. Filip, b. a spolumuč.; sv. Kordula, pa., m.
23. Úterý	Sv. Theodoret, muč.; sv. Severin a Vital, bb.
24. Středa	Sv. Rafael, archanděl; sv. Antonín Claret, z. ř.
25. Čtvrtek	Sv. Krispin a Krispian, mm., sv. Aretas, m.
26. Pátek	Sv. Evarist, ppž., m.; sv. Lucian a Marcian, mm.
27. Sobota	Sv. Frumenc, věrozvěst; sv. Vincenc a spolum.
28. Neděle	Sv. Šimon a Juda, apošt.; sv. Fidelis, muč.

Neděle 21. po sv. Duchu. O skládání účtů. Mat. 18

29. Pondělí	Sv. Narcis, bisk.; sv. Arsenij, arcib.
30. Úterý	Sv. Saturnin, muč.; sv. Marcel a synové, mm.
31. Středa	Sv. Volfgang, biskup; sv. Notburga, pa.

ČTVRTÍ MĚSÍCE

- ☉ První čtvrt 4. října
- ☽ Úplněk 12. října
- ☾ Posl. čtvrt 18. října
- ☼ Nový měsíc 26. října

★ ★ ★

ŘÍJEN

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, 1-8 deštivo, 9-15 ochlazení, 16-20 studeno, 21-31 babí léto.

Teplý říjen, studený únor.

Opadá-li v říjnu listí, bude mokrá zima.

Říjen-li blýská, zima pak plíská.

Na sv. Havla dobytek do chléva.

Neprší-li na Havla (16), přijde sucho z jara.

Na Havla, poslední ze stromů jablka.

Na sv. Šimoniše (28) přikluše zima tiše.

Starý zvyk se těžko odkládá a nerad se kdo nechá vésti dále, než jak sám za vhodné uznává. (T. Kempenský I, 14)

Při všem co činíš, pamatuj na konec (Sir. 7, 40); pamatuj též, kterak jednou obstojíš před soudcem přísným, jehož nic není tajno, jehož nelze dary uchlácholit, jenž výmluv nepřijímá, nýbrž souditi bude všechny spravedlivě. (T. Kempenský I, 24)

LISTOPAD

NOVEMBER—1973

1. Čtvrtek	VŠECH SVATÝCH; sv. Benignus
2. Pátek	Všech věrných zemřelých; sv. Justus, muč.
3. Sobota	Sv. Hubert, bisk.; ctih. Jindřich Richter, m.
4. Neděle	Sv. Karel Boromejský, kard.; sv. Girard, f.

Neděle 22. po sv. Duchu. Sluší-li dávat daň. Mat. 22.

5. Pondělí	Sv. Zachariáš a Alžběta; sv. Bertilla, ab.
6. Úterý	Sv. Leonard, poust.; sv. Emilian, kněz poust.
7. Středa	Sv. Engelbert, b., m.; sv. Arnošt, opat
8. Čtvrtek	Sv. Korunování mučedníci; sv. Bohumír, b.
9. Pátek	Sv. Theodor, voják, muč.; sv. Alexander, muč.
10. Sobota	Sv. Ondřej Avellini, f.; sv. Justus, věrozvěst
11. Neděle	Sv. Martin, biskup; sv. Mennas, voják, muč.

Neděle 23. po sv. Duchu. Dcera Jairova, Mat. 9.

12. Pondělí	Sv. Martin I., ppž.; sv. Benedikt a bratři, mn.
13. Úterý	Sv. Stanislav Kostka; všech sv. benediktinů
14. Středa	Sv. Josafat Kuncevič, arcib., muč.
15. Čtvrtek	Sv. Albert Veliký, b., uč. c.; sv. Leopold, v.
16. Pátek	Sv. Edmund, arcib.; sv. Rufin a spolumuč.
17. Sobota	Sv. Gertruda Vel., ab.; sv. Řehoř Divotvorce
18. Neděle	Sv. Roman, jáhen, m.; sv. Dionys, papež

Neděle 24. po sv. Duchu. O pšenici a koukoli. Mat. 13.

19. Pondělí	Sv. Alžběta, kněžna; sv. Poncian, ppž., m.
20. Úterý	Sv. Felix z Valois, z. ř.; sv. Korbinian, bisk.
21. Středa	Obětování Panny Marie; sv. Kolumbán, opat
22. Čtvrtek	Sv. Cecilia, pa., m.; sv. Marek a Štěpán, mm.
23. Pátek	Sv. Klement I., ppž.; sv. Adéla a Trudon, v.
24. Sobota	Sv. Jan z Kříže, uč. c.; sv. Chrysogon, m.
25. Neděle	Sv. Kateřina, pa., m.; sv. Jakub Rozsekaný, m.

Neděle poslední po sv. Duchu. KRISTUS KRÁL. Jan. 18, 33-37.

26. Pondělí	Sv. Konrád, bisk.; sv. Silvestr, opat
27. Úterý	Sv. Virgil, b.; sv. Basileus a Saturnin, mm.
28. Středa	Sv. Řehoř III., papež; sv. Anna, vdova
29. Čtvrtek	Sv. Saturnin, bis., muč.; sv. Filemon, muč.
30. Pátek	Sv. Ondřej, apoštol; sv. Justina, pa., muč.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☾ První čtvrt 3. listopadu
- ☀ Úplněk 10. listopadu
- ☾ Posl. čtvrt 17. listopadu
- ☀ Nový měsíc 24. list.

★ ★ ★

LISTOPAD

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, 1-6 dešť nebo 1 sníh, 7-13 zamračeno, 14-21 obleva, 22-30 mrazy.

Sníh nepříjde-li na Vše svaté v noci, přijde na Martina celou nocí.

Přijde-li sv. Martin (11) na bílém koni, metelice za metelici se honí.

Jaký den na Obětování P. Marie (21), taková celá zima.

Chodí-li Kateřina (25) po ledě, Štěpán (26. pros.) pak po blátě.

Sníh na sv. Ondřeje (30) žitu velmi prospěje.

Ted' ještě práce jest ti k užítku; tvé slzy mohou naléztí milosti a vzdechy tvé býti od Boha vyslyšeny; tvá lítost může dosti učiniti za tvé hříchy a očistiti tebe. (T. Kempenský I, 24)

Lépe jest, když se člověk nyní zde z hříchu očistí a své nepravost vymýtí, než aby do budoucna oddával se očistiti. (T. Kempenský I, 40)

Trouba zavzní, a mrtví vstanou. (1. Kor. 15, 52)

PROSINEC

DECEMBER—1973

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☉ První čtvrt 3. prosince
- ☾ Úplněk 10. prosince
- ☼ Posl. čtvrt 16. prosince
- ☼ Nový měsíc 24. pros.

♦ ♦ ♦

PROSINEC

Stoletý kalendář: Dá-li Pán Bůh, 1-8 mrazy, 9-15 větrno, 16-24 sníh, 25-31 tuhá zima.

Zimavý, sněhovitý prosinec připovídá požehnaný úrodný rok.

Má-li sv. Barborka (4) bílý řerloch, bude hodně trávy.

Sv. Barborka vyhání dřevo ze dvorka.

Sv. Lucie (13) nocí upije, ale dne nepřidá.

Světlé vánoce — bílé velikonoce.

Nebot' tehdy státi budou spravedliví u veliké stálosti proti těm, kteříž je sužovali a utlačovali. (Moudr. 5, 1)

Tehdy bude člověka těšiti, že všeliké protiventství zde trpělivě snášel, ale veškerá nepravost o něm. (Žalm 106, 42)

Při posledním soudě: Tehdy zastkvi se v kráse roucho chudické, ale pozbude lesku svého oděv jemný. Tehdy bude více velehana prostinká chatrč nežli zlatý palác. (T. Kempenský I, 24)

1. Sobota | Sv. Eligius, b.; bl. Edmund Kampion, m.

Neděle 1. adventní. Budou znamení na nebi. Luk. 21.

- 2. Neděle | Sv. Biblana, pa., muč.; sv. Pavlína, muč.
- 3. Pondělí | Sv. František Xav., věrozv.; sv. Kassian, m.
- 4. Úterý | Sv. Barbora, pa., m.; sv. Petr Chrysolog, uč. c.
- 5. Středa | Sv. Sába, opat; sv. Mikuláš I., papež
- 6. Čtvrtek | Sv. Mikuláš, bisk.; sv. Hadrian II., papež
- 7. Pátek | Sv. Ambrož, b., uč. c.; sv. Agathon, muč.
- 8. Sobota | **NEPOSKVRNĚNÉ POČETÍ PANNY MARIE**

Neděle 2. adventní. Jan Křtitel ve vězení. Mat. 11.

- 9. Neděle | Sv. Leokadie, pa., muč.; sv. Julian, bisk.
- 10. Pondělí | Sv. Melchiades, ppž., m.; sv. Eulalie a Julie, m.
- 11. Úterý | Sv. Lamas, papež; sv. Daniel, poustevník
- 12. Středa | P. Maria Guadalupská; sv. Epimach a spolumuč.
- 13. Čtvrtek | Sv. Lucie, pa., muč.; sv. Otilie, abatyše
- 14. Pátek | Sv. Spiridion, bisk.; sv. Viator, biskup
- 15. Sobota | Sv. Eusebius, b., m.; sv. Ireneus, m.

Neděle 3. adventní. Svědectví Janovo. Jan 1.

- 16. Neděle | Sv. Albína, pa., m.; sv. Adéla, cis.
- 17. Pondělí | Suchý den; sv. Olympía, vd.; sv. Lazar
- 18. Úterý | Suchý den; Sv. Rufus a Zosím, mučedníci.
- 19. Středa | Sv. Timotheus a Maura, mm.; sv. Nemesius, m.
- 20. Čtvrtek | Sv. Petr Klaver, věrozv.; sv. Liberat a Bajulus
- 21. Pátek | Sv. Tomáš apoštol; sv. Anastasius; sv. Eugenie
- 22. Sobota | Sv. Flavian, m.; sv. Servulus, žebrák

Neděle 4. adventní. Připravujte cestu Páně. Luk. 3.

- 23. Neděle | Sv. Kristiny, věrozv.; sv. Viktorie, m.
- 24. Pondělí | Vigilie; Štědrý den; sv. Irmina, pa.
- 25. Úterý | **NAROZENÍ PÁNĚ**; sv. Anastasie, mučednice
- 26. Středa | Sv. Štěpán, jáhen, prvomuč.; sv. Marinus, m.
- 27. Čtvrtek | Sv. Jan Ev., apoštol; sv. Fabiola, vyznavačka
- 28. Pátek | Svatých Mlád'átek; sv. Troadius, jinoch, m
- 29. Sobota | Sv. Tomáš, arcib., muč.; sv. Krescenc, bisk.

Neděle SV. RODINA. Simeonovo proroctví. Luk. 2, 33-40.

- 30. Neděle | Sv. Melanie ml., pa.; sv. Roger, bisk.
- 31. Pondělí | Sv. Sylvester, ppž.; sv. Kolumba, pa., muč.

TABULKA HLAVNÍCH POHYBLIVÝCH SVÁTKŮ.

	Devítník (Septuagesima)	Popelec	Velikonoce	Hod Boží Svatodušní	První neděle adventní
1944	6. února	23. února	9. dubna	28. května	3. prosince
1945	28. ledna	14. února	1. dubna	20. května	2. prosince
1946	17. února	6. března	21. dubna	9. června	1. prosince
1947	2. února	19. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1948	25. ledna	11. února	28. března	16. května	28. listopadu
1949	13. února	2. března	17. dubna	5. června	27. listopadu
1950	5. února	22. února	9. dubna	28. května	3. prosince
1951	21. ledna	7. února	25. března	13. května	2. prosince
1952	10. února	27. února	13. dubna	1. června	30. listopadu
1953	1. února	18. února	5. dubna	24. května	29. listopadu
1954	14. února	3. března	18. dubna	6. června	28. listopadu
1955	6. února	23. února	10. dubna	29. května	27. listopadu
1956	29. ledna	15. února	1. dubna	20. května	2. prosince
1957	17. února	6. března	21. dubna	9. června	1. prosince
1958	2. února	19. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1959	25. ledna	11. února	29. března	17. května	29. listopadu
1960	14. února	2. března	17. dubna	5. června	27. listopadu
1961	29. ledna	15. února	2. dubna	21. května	3. prosince
1962	18. února	7. března	22. dubna	10. června	2. prosince
1963	10. února	27. února	14. dubna	2. června	1. prosince
1964	26. ledna	12. února	29. března	17. května	29. listopadu
1965	14. února	3. března	18. dubna	6. června	28. listopadu
1966	6. února	23. února	10. dubna	29. května	27. listopadu
1967	22. ledna	8. února	26. března	14. května	3. prosince
1968	11. února	28. února	14. dubna	2. června	1. prosince
1969	2. února	19. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1970	25. ledna	11. února	29. března	17. května	29. listopadu
1971	7. února	24. února	11. dubna	30. května	28. listopadu
1972	30. ledna	16. února	2. dubna	21. května	3. prosince
1973	18. února	7. března	22. dubna	10. června	2. prosince
1974	10. února	27. února	14. dubna	2. června	1. prosince
1975	26. ledna	12. února	30. března	18. května	30. listopadu
1976	15. února	3. března	18. dubna	6. června	28. listopadu
1977	6. února	23. února	10. dubna	29. května	27. listopadu
1978	22. ledna	8. února	26. března	14. května	3. prosince
1979	11. února	28. února	15. dubna	3. června	2. prosince
1980	3. února	20. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1981	15. února	4. března	19. dubna	7. června	29. listopadu
1982	7. února	24. února	11. dubna	30. května	28. listopadu
1983	30. ledna	16. února	3. dubna	22. května	27. listopadu

Jména svatých v Americe užívána.

Odvozeniny z křesťanských jmen.

Kde jest více svatých pod stejným jménem, možno si vybrati jiné datum (než co zde podáváme) jistého svatého. Na př: Františků jest více: Borgia 10 říj., De Paul 2. dub., Saleský 29. led., Xavérský 3. pros. Podobné jiné svatí.

Abe, Abraham,	5 únor.	Arnand, Arnold,	8 čce.	Betty, Elizabeth,	18 čer.
Aby, Abraham,	16 břez.	Arnauld, Arnold,	8 čce.	Bill, William,	20 čce.
Able, Abraham,	9 říj.	Art, Arthur,	21 čce.	Birdie, Bertha,	4 čce.
Achil, Achilles,	15 květ.	Artie, Arthur,	21 čce.	Blanche, Bianca,	5 čce.
Achim, Joachim,	16 dub.	Ary, Aaron,	21 čce.	Blase, Blasina,	3 únor.
Ada, Ida, Editha,	15 čce.	Asta, Augusta,	27 břez.	Bob, Robert,	29 dub.
Adela, Adelaide,	16 pros.	Aubin, Albin,	5 únor.	Bonny, Bonaventura,	14 čce.
Ado, Ado,	16 pros.	Aubine, Albina,	16 pros.	Bride, Brigitta,	23 čce.
Aggie, Agnes,	21 led.—2 břez.	Audrey, Alderic,	7 led.	Brush, Ambrose,	7 pros.
Aemil, Emilian,	8 srp.	Audrey, Ethelreda,	23 čer.	Bryan, Bernard,	20 srp.
Aemilla, Aemiliana,	5 led.	Austin, Augustine,	26 květ.	Burga, Walburga,	1 květ.
Aimee, Amata,	13 pros.	Austin, Augustine,	28 srp.		
Alny, Amata,	13 pros.	Aveline, Eva,	24 pros.	Camille, Camilla,	14 čce.
Al, Albert,	21 list.	Avelline, Andrew,	10 list.	Campion, Edmund,	16 list.
Al, Adalbert,	3 dub.	Axel, Absalon,	2 břez.	Canty, John of Kanty,	31 květ.
Alan, Alanus,	26 říj.			Canute, Canutus,	19 led.
Albie, Albina,	16 pros.	Bab, Barbara,	4 pros.	Carlos, Charles,	4 list.
Aldrich, Aldrikus,	7 led.	Barb, Barbara,	4 pros.	Carmela, Maria,	16 čce.
Aleck, Alexander,	18 břez.	Babet, Elizabeth,	5 list.	Carmen, Maria,	16 čce.
Alec, Alexius,	17 čce.	Babett, Elizabeth,	8 čce.	Carrie, Caroline,	14 čce.
Alex, Alexius,	12 únor.	Babe, Barbara,	4 pros.	Catty, Martha,	22 únor.
Alfons, Alphonsus,	12 srp.	Babie, Barbara,	4 pros.	Cecily, Caecilia,	22 list.
Alonso, Alphonsus,	2 srp.	Baldwin, Barbara,	8 led.	Celia, Caecilia,	22 list.
Alger, Algeric,	1 pros.	Barbe, Barnabas,	4 pros.	Celina, Caecilia,	22 list.
Agny, Algeric,	1 pros.	Baraby, Barnabas,	11 čer.	Charlie, Charles,	4 list.
Airy, Algeric,	1 pros.	Barhard, Bernard,	20 srp.	Charlotte, Caroline,	14 čer.
Alice, Adelaide,	16 pros.	Barney, Bernard,	20 srp.	Cherie, Pufcheria,	10 září
Alicia, Adelaide,	16 pros.	Barry, Finbarr,	10 září	Chetry, Caritas,	1 srp.
Aleck, Alexander,	21 září	Bart, Bartolomew,	24 srp.	Chiara, Clara,	12 srp.
Alix, Alexander,	21 září	Barthel, Bartholomew,	24 srp.	Chim, Joachim,	20 břez.
Allen, Hilarius,	13 led.	Bartley, Bartolomew,	24 srp.	Cholly, Charles,	4 list.
Allie, Adelaidis,	16 pros.	Bastel, Sebastian,	20 led.	Chris, Christopher,	25 čce.
Alma, Maria,	8 září	Bastian, Sebastian,	20 led.	Chrissy, Christiana,	24 čer.
		Beattie, Beata,	8 břez.	Christina, Christiana,	24 čer.
Alwis, Aloysius,	21 čer.	Bee, Beatrice,	18 led.	Clair, Clarus,	8 list.
Alois, Aloysius,	21 čer.	Bea, Beatrice,	29 čce.	Clare, Clara,	12 srp.
Almaeret, Anna Maria,	26 čce.	Bebba, Elizabeth,	18 čer.	Claude, Claudius,	9 čce.
Amy, Amator,	12 září	Bel, Bella, Elizabeth,	18 čer.	Claus, Nicholas,	6 pros.
Ame, Amator,	12 září	Belle, Elizabeth,	18 čer.	Colin, Nicholas,	10 září
Alme, Amator,	12 září	Ben, Benjamin,	31 břez.	Collie, Columba,	17 září
Amella, Amelberga,	10 čce.	Benedetta, Benedicta,	21 břez.	Columkille, Columba,	17 září
Andy, Andreas,	30 list.	Benedetto, Benedict,	21 břez.	Connie, Conrad,	26 list.
Anne, Anna,	26 čce.	Betto, Benedict,	21 břez.	Constance, Constantina,	10 září
Anita, Anna,	26 čce.	Benito, Benedict,	21 břez.	Cora, Cordula,	22 říj.
Annette, Anna,	26 čce.	Bennet, Benedict,	21 břez.	Cy, Cyrus,	31 led.
Annuncjata, Maria,	9 dub.	Bernie, Benedict,	21 břez.		
Ansel, Anselm,	21 dub.	Benoit, Benedict,	21 břez.	Daisy, Margaret, Cor.	22 únor.
Anastae, Anastasia,	28 říj.	Ben, Benno,	16 čer.	Dan, Daniel,	21 pros.
Anstys, Anastasia,	28 říj.	Beppo, Joseph,	19 břez.	Danny, Daniel,	21 pros.
Antoinette, Antonia,	4 květ.	Bert, Bertha,	4 čce.	Derby, Jeremiah,	1 květ.
Antonette, Antonina,	1 břez.	Bertle, Bertha,	4 čce.	Dave, David,	29 pros.
Anty, Anastasia,	28 říj.	Bert, Herbert,	16 břez.	Davey, David,	29 pros.
Anusla, Anna,	26 čce.	Bertram, Bertrand,	29 čce.	Della, Brigitta,	1 únor.
Archle, Archelaus,	23 srp.	Bess, Bessie, Beata,	29 čce.	Denis, Dionysius,	8 dub.
Arend, Arnold,	8 čce.	Betsey, Elizabeth,	18 čer.	Denise, Dionysia,	6 pros.
Armand, Herman,	7 dub.	Bettina, Elizabeth,	18 čer.	Dick, Richard,	3 dub.
Armyn, Herman,	7 dub.	Betha, Elizabeth,	18 čer.	Diego, Didacus,	12 list.

Diego,	Jacob,	6. říj.	Gabe,	Gabriel,	24 břez.	Julie,	Julius,	19 srp
Uion,	Dionysius,	3 říj.	Garrett,	Gerard,	24 září	Juliet,	Julia,	21 čce
Dirk,	Theodoric,	1 čce.	Gaston,	Vedastus,	6 únor.	Karel,	Charles,	4 list
Dix,	Benedict,	21 břez.	Gene,	Eugene,	8 led.	Karl,	Charles,	4 list
Dodd,	Theodoric,	1 čce.	Geoffrey,	Godfrey,	8 list.	Kate,	Catherine,	25 list
Dol,	Dorothy,	6 únor.	Gertie,	Gertrude,	17 list.	Kathleen,	Catherine,	25 list
Dolly,	Dorothy,	6 únor.	Gil,	Gilbert,	4 únor.	Kitty,	Catherine,	25 list
Dolores,	Maria,	23 břez.	Gladys,	Claudia,	30 říj.	Keilly,	Celsus,	18 čce.
Dolph,	Adolph,	11 břez.	Grace,	Gratia,	1 květ.	Kenny,	Canicus,	11 říj
Dor,	Theodore,	16 srp.	Greg.	Gregory,	12 břez.	Kerstin,	Christina,	24 čer.
Dora,	Dorothy,	6 únor.	Griffith,	Ruffinus,	26 srp.	Kit,	Christophorus,	25 čce.
Dorinda,	Dorothy,	6 únor.	Grita,	Margaret,	22 únor.	Klas,	Nicolas,	22 břez.
Dort,	Dorothy,	6 únor.	Gus,	Augustus,	7 říj.	Klaus,	Nicolas,	22 břez.
			Guy,	Vitus,	15 čer.	Klute,	Canute,	19 led.
			Gwen,	Blance,	5 čce.	Kurt,	Conrad,	26 list.
			Gwen,	Gwendoline,	28 břez.			
Ed,	Edward,	13 říj.	Hal,	Henry,	15 čce.	Larkin,	Lawrence,	5 září
Edmond,	Edmund,	20 list.	Hank,	Henry,	15 čce.	Larry,	Lawrence,	5 září
Egmond,	Eudmund,	20 list.	Hanna,	Anna,	26 čce.	Laurie,	Lawrence,	5 září
Effie,	Euphemia,	16 září	Hans,	John,	16 květ.	Lena,	Helen,	17 srp.
Eileen,	Helen,	17 srp.	Harriet,	Henry,	15 čce.	Lenon,	Magdalene,	22 čce.
Elaine,	Helen,	17 srp.	Harry,	Henry,	15 čce.	Leon,	Leo,	11 dub.
Eli,	Elias,	20 čce.	Harvey,	Hervens,	1 čer.	Lew,	Ludwig,	25 srp.
Elisha,	Elisaeus,	14 čer.	Hattie,	Hedwiga,	17 říj.	Lewis,	Ludwig,	25 srp.
Eliza,	Elizabeth,	8 čce.	Hawkin,	Henry,	15 čce.	Lex,	Alexius,	12 únor.
Ella,	Helen,	17 srp.	Heine,	Henry,	15 čce.	Libby,	Elisabeth,	18 čer.
Ellen,	Helen,	17 srp.	Heinz,	Henry,	15 čce.	Lillie,	Ludmila,	16 září
Eileen,	Helen,	17 srp.	Hemma,	Emma,	29 čer.	Lillian,	Ludmila,	16 září
Elisha,	Elisaeus,	14 čer.	Hobart,	Hubert,	3 list.	Lionel,	Leo,	11 dub.
Ellis,	Elisaeus,	14 čer.	Hugh,	Hugo,	1 dub.	Lizzie,	Elisabeth,	18 čer.
Elmer,	Vladimirus,	15 čce.	Ignace,	Ignatius,	31 čce.	Lola,	Caroline,	14 čer.
Elmo,	Erasmus,	2 čce.	Ike,	Isaac,	31 dub.	Lora,	Lawrence,	18 květ.
Eloy,	Eligius,	1 pros.	Inez,	Agnes,	21 led.	Lotty,	Caroline,	14 čer.
Else,	Elizabeth,	19 list.	Isbel,	Elizabeth,	19 list.	Lou,	Ludwica,	31 led.
Elsie,	Elizabeth,	19 list.	Ivan,	John,	25 čer.	Louise,	Ludwica,	31 led.
Emeric,	Alberic,	26 led.	Jack,	John,	16 květ.	Louis,	Ludwig,	25 srp.
Emerson,	Alberic,	26 led.	Jake,	Jacob,	1 květ.	Luce,	Lucia,	13 pros.
Emery,	Alberic,	26 led.	James,	Jacob,	1 květ.	Lucy,	Lucia,	13 pros.
Emery,	Alberic,	26 led.	Jan,	John,	27 pros.	Lulgi,	Aloysius,	21 čer.
Emil,	Aemilius,	8 srp.	Jane,	Joanna,	24 květ.	Lulu,	Ludwica,	31 led.
Emily,	Aemilia,	30 čce.	Janet,	Joanna,	24 květ.			
Emmie,	Emma,	29 čer.	Jarvis,	Gervase,	19 čer.	Mabel,	Amabills,	13 září
Emmon,	Edmundus,	20 list.	Jasper,	Casparus,	6 čce.	Madeleine,	Magdalene,	22 čce.
Ema,	Eugenia,	25 pros.	Jean,	John,	24 květ.	Madeline,	Magdalene,	22 čce.
Ermin,	Herman,	7 dub.	Jeanne,	Joanna,	24 květ.	Madge,	Magdalene,	22 čce.
Erna,	Ernestina,	7 list.	Jeannette,	Joanna,	24 květ.	Maggie,	Magdalene,	22 čce.
Ernst,	Ernest,	7 list.	Jeff,	Godfried,	8 list.	Malsie,	Margaret,	22 únor.
Essie,	Esther,	7 břez.	Jeffrey,	Godfried,	8 list.	Mamie,	Maria,	8 září
Estella,	Esther,	7 břez.	Jenkin,	John,	23 říj.	Mae,	Maria,	8 září
Estelle,	Esther,	7 břez.	Jenny,	Joanna,	22 srp.	Marie,	Maria,	8 září
Ethel,	Adelaide,	16 pros.	Jerry,	Jeremiah,	16 únor.	Marge,	Margaret,	10 čer.
Etha,	Henrica,	10 čer.	Jessie,	Joanna,	24 květ.	Margy,	Margaret,	10 čer.
Evan,	John,	24 čer.	Jim,	Jacob,	1 květ.	Marion,	Maria,	8 září
Eveleen,	Eva,	24 pros.	Joan,	Joanna,	24 květ.	Marjory,	Margaret,	10 čer.
Eveline,	Eva,	24 pros.	Joe,	Joseph,	19 břez.	Mat,	Mathilda,	14 břez.
			Josie,	Joseph,	19 břez.	Mat,	Mattheus,	21 září
			Joyce,	Jucund,	14 list.	Mat,	Matthias,	24 únor.
			Juan,	John,	8 únor.	Maud,	Magdalene,	28 květ.
			Judd,	Jeremiah,	1 květ.	Maurice,	Mauritius,	22 září
			Jude,	Thaddaeus,	23 říj.	Max,	Maximian,	11 únor.
			Jula,	Julius,	19 srp.	May,	Maria,	8 září
						Mayme,	Maria,	8 září
						Meg,	Margaret,	10 čer.

Michel,	Michael,	29 zář.	Robin,	Robert,	7 čer.	Threse,	Theresa,	15 říj.
Mick,	Michael,	29 zář.	Roger,	Rogerus,	4 led.	Tiffany,	Epiphany,	21 led.
Mike,	Michael,	29 zář.	Rolf,	Rudolph,	27 čce.	Tilda,	Mathilda,	14 břez.
Miles,	Malachy,	3 list.	Rollo,	Rudolph,	27 čce.	Tillie,	Ottilla,	13 pros.
Millie,	Aemilla,	12 list.	Rolston,	Rudolph,	27 čce.	Tim,	Timothy,	24 led.
Mina,	Wilhemina,	25 čer.	Romie,	Roman,	22 květ.	Tim,	Timothy,	24 led.
Miriam,	Maria,	8 zář.	Rone,	Ronald,	20 srp.	Tina,	Christina,	24 čce.
Molly,	Maria,	8 zář.	Rory,	Roderick,	13 břez.	Tina,	Valentine,	14 únor.
Moritz,	Maurice,	22 zář.	Ray,	Roderick,	13 břez.	Tom,	Thomas,	21 pros.
Morris,	Maurice,	22 zář.	Royce,	Roderick,	13 břez.	Tommy,	Thomas,	7 břez.
Murphy,	Muredachus,	13 srp.	Rudy,	Roderick,	13 břez.	Tracy,	Theresa,	15 říj.
Murray,	Muredachus,	13 srp.	Ruffin,	Rufinus,	30 čce.	Trand,	Gertrude,	25 list.
			Ruffo,	Rufinus,	30 čce.	Trine,	Catherine,	25 list.
			Ruprecht,	Rupert,	27 břez.	Trix,	Beatrice,	29 čce.
			Rurik,	Ruderic,	13 břez.	Trude,	Gertrude,	17 břez.
			Rutger,	Ruderic,	13 břez.			
			Ruy,	Ruderic,	13 břez.			
						Ugo,	Hugo,	29 dub.
Nance,	Anna,	26 čce.	Sadie,	Sara,	4 zář.	Ulla,	Ursula,	21 říj.
Nanette,	Anna,	26 čce.	Sally,	Rosalie,	4 zář.	Ulric,	Udalric,	4 čce.
Naninka,	Anna,	26 čce.	Sam,	Samuel,	20 srp.	Val,	Valentine,	14 únor.
Nash,	Ignatius,	31 čce.	Sander,	Alexander,	18 břez.	Val,	Valerian,	14 dub.
Nat,	Nathanael,	24 srp.	Sanders,	Alexander,	18 břez.			
Nat,	Nathanael,	24 srp.	Sandro,	Alexander,	18 břez.	Valeska,	Ladislav,	28 čer.
Ned,	Edward,	13 říj.	Sandry,	Alexander,	18 břez.	Van,	Henry,	10 čce.
Nellie,	Helen,	17 srp.	Savy,	Francis,	3 pros.	Vence,	Vaclav,	28 zář.
Nick,	Nicholas,	6 pros.	Selma,	Coelina,	15 pros.	Vince,	Vincent,	28 zář.
Niles,	Nicholas,	6 pros.	Sepp,	Joseph,	19 břez.	Vilma,	Wilhelmina,	10 led.
Niels,	Nicholas,	6 pros.	Seymour,	Maurus,	15 led.			
Nina,	Anna,	26 čce.	Shamus,	Jacob,	1 květ.	Wallie,	Walburga,	27 únor.
Nora,	Helena,	17 srp.	Sl,	Josias,	1 zář.	Wally,	Walter,	4 čer.
			Sid,	Sidonia,	23 srp.	Walt,	Walter,	4 čer.
Olaf,	Olavus,	29 čce.	Sig,	Sigfried,	15 únor.	Warren,	Guarline,	6 únor.
Ole,	Olavus,	29 čce.	Sylvie,	Sylvia,	3 list.	Watkin,	Walter,	4 čer.
Olive,	Oliva,	3 čer.	Sinclair,	Clara,	12 srp.	Wence,	Vaclav,	28 zář.
Oliver,	Oliver,	1 čce.	Sis,	Caecilia,	22 list.	Wendel,	Wendell,	20 říj.
Olo,	Odilo,	1 led.	Sissot,	Caecilia,	22 list.	Wilkin,	William,	29 čce.
Oscar,	Anscharus,	3 únor.	Sita,	Zita,	27 dub.	Will,	William,	6 dub.
Owen,	Eugene,	8 led.	Sol,	Solomon,	25 čer.	Willem,	William,	6 dub.
			Stacy,	Anastasia,	28 říj.	Wilma,	Wilhelmina,	10 led.
Paddy,	Patrick,	17 břez.	Stanley,	Stanislaus,	13 list.	Winnie,	Winifreda,	3 list.
Paula,	Paul,	26 led.	Stasie,	Anastasia,	28 říj.	Winny,	Winifreda,	3 list.
Pat,	Patrick,	17 břez.	Steve,	Stephen,	26 pros.			
Patsey,	Patrick,	17 břez.	Stine,	Christina,	24 čce.	Xaver,	Francis,	3 pros.
Pearl,	Margaret,	13 čer.	Sue,	Susanna,	11 srp.	Xina,	Christina,	24 čer.
Pete,	Peter,	29 čer.	Susie,	Susanna,	11 srp.			
Phil,	Philipp,	1 květ.				Yago,	Jacob,	29 čce.
Pierce,	Peter,	29 čer.	Tad,	Thaddeus,	28 říj.	Ynes,	Agnes,	21 led.
Polly,	Maria,	8 zář.	Ted,	Thaddeus,	28 říj.	Yvette,	Jutta,	1 čce.
Pop,	Robert,	7 čer.	Teeney,	Martin,	11 list.			
Ptolemy,	Bernard,	21 srp.	Terry,	Theodore,	18 srp.	Zach,	Zachary,	15 břez.
			Terre,	Theresa,	15 říj.	Zander,	Alexander,	21 čce.
			Tessie,	Theresa,	15 říj.	Zeke,	Ezekiel,	10 dub.
			Thierry,	Theodor,	1 čce.	Ziska,	Frances,	9 břez.
Quentin,	Quintianus,	31 říj.						
Ray,	Raymond,	23 led.						
Reta,	Margaret,	10 čer.						
Reynold,	Richard,	4 květ.						
Rita,	Margaret,	22 květ.						
Ritchie,	Richard,	3 dub.						

K MILLENIUM PRAŽSKÉHO BISKUPSTVÍ

Dne 22. dubna 1972, v přeplněném Mariánském chrámu ve Staré Boleslavi, nejdříve František Tomášek, biskup administrátor pražský zahájil koncelebrovanou mší sv. Millenium Pražského biskupství.

BOLESLAV I. přijímám Ukrutný, ač stal se po bratrovraždě sv. Václava dobrým a vzorným panovníkem, lituje svého činu, vládl 32 let. Kdo jeho manželka byla neví se, ale své děti vychoval zdárně a v báni Boží. Znamé jsou dva syny Boleslav II. a Kříst'án mnich benediktin, dvě dcery Doubravka, křestní matka Poláků r. 965 a Bl. Mlada, zakladatelka prvního českého ženského kláštera r. 973 a osobní vyslankyně svého bratra Boleslava II. k papeži Janu XIII. s žádostí o založení Pražského biskupství v Čechách r. 972, což se uskutečnilo rok na to 973.

Boleslavova I. statečnost velké proměny v Čechách způsobila a menší knížata se podrobila jeho vládě, tím zachránil celistvost České země. Jeho syn Boleslav II. pokračoval v šlépějích otce svého a ještě více na východě říši svou rozšířil, tak že tam bezprostředně s mohutným knížetem Ruským, velkým Vladimírem sousedil. Poslouchaliť knížete Boleslava kromě Čechů, Moravané, Slováci, Slezáci, Malopolané a Rusíni až k řekám Stryji a Buhu za městem Lvovem. Tuto se sdružovali po Samovi a Svatoplukovi, již po třetí Slované západní, aby utvořili říši velikou a spojenými silami mohutnou — bohužel, tento pokus po smrti Boleslava II. neschopnosti jeho nástupců se neuskutečnil.

Jak kníže Boleslav byl pilen v rozšíření svého panovnictví tak byl pilen v rozšíření a utvrzení víry křesťanské v lidu. Přijímal do země kněží cizích, ovšem latinských z Německa, jelikož biskupové Řezensktí měli Čechy ve svém církevním obvodu, založil sám 20 kostelů a všemi potřebami je obdával a k ochraně jejich ustanovil zvláštní stráž z lidí na knížecích statcích osedlé, chrániti před škodami od lidí pohanských, dosud v bludech žijících.

Snad by se pravá osvěta křesťanská rychleji v lidu byla rozšířila a víra hloub zakotvila, kdyby bylo předkům našim po smrti Metodějově r. 885 dostalo se vlastních biskupů a kněží. To ale nebylo, neboť Svatopluk pustil uzdu biskupu Vichingovi v Nitře a ten vojskem rozebral žáky Metodějovy z nichž největší část se uchýlila do Bulharska. V Římě Viching si vymohl na papeži Štěpánu V. správu celé metropole Metodějovy a nový zákaz slovanského obřadu. Tímto Čechy, Morava a Slovensko i další části spadaly pod církevní oblast Řezenských biskupů v Německu. Tito daleko vzdálení spokojili se jen když jejich desátek z kostelů českých řádně docházel a jen za dlouhého času, když tomu zvláštní příležitost zavdala do Čech přicházeli.

Jak kníže Boleslav I. úsilně se o to staral, aby Čechy vlastního biskupa dostaly, tak nástupce jeho Boleslav II., vída nezbytnou toho potřebu, ještě více u císaře Oty I. a u

papeže se ucházel, ale biskup Řezenský Michal se svou kapitulou byl neústupný, nechťeje dovoliti aby Čechy a všechny s nimi země spojené z jeho biskupství se vyloučily a on ujmu utrpěti měl; i nemohl ani papež ani císař tento odpor odstraniti.

Boleslav posílá svou sestru Mladu

Tu si umínil kníže Boleslav II., vlastní sestru Mladu do Říma vypravit, aby pro svůj národ u papeže vlastního biskupa vyprosila. Mlada (latinici ji jmenovali Milada) byla panna velmi dobře vychovaná, nábožná, v knihách dobře vycvičená, mnohým uměním osvícená, při tom pokorná, výmluvná, velmi přívětivá a mnohými ctnostmi ozdobená.

Vypravila se na dalekou cestu do Říma, majíc hojnou a udatnou družinu ku své ochraně, šťastně se tam dostala. Sv. Otec Jan XIII. ji velmi poctivě přivítal. Když mu pak bratrovu žádost předložila, osvědčil, že by Čechům rád vlastního biskupa přál, jenom kdyby k tomu biskup Řezenský přivolil. Mlada až by se ty věci vymohly, v benediktinském klášteře přbývala a život sobě oblíbila dle řádu sv. Benedikta se naučila.

Božská prozřetelnost zasahuje

Mezi tím biskup Řezenský, Michal zemřel r. 972 a na jeho místo byl dosazen sv. Wolfgang, muž pravým duchem apoštolským nadšený. Jsou stopy v Čechách, že skutečně dbal o duchovní správu působením jeho kněží. Když sám císař Ota I. a Bavorský vojvoda Jindřich se u něho přimlouvali a kníže Boleslava II. znamenité statky v Čechách za vyloučení Čech z duchovní správy Řezenské byl připověděl, dal se k tomu pohnouti a svolil proti vůli své kapitoly k biskupství českému.

Kníže Boleslav II. dle svého slova dal biskupu Wolfgangovi znamenité statky v Čechách v okolí Chébském, kteréžto okolí napotom Řezenskému biskupství zůstalo.

Když se to všecko zřídilo, papež Jan XIII. své povolení k tomu vydal, aby v Čechách v hlavním sídle knížecím v Praze, zřídila se biskupská stolice.

V tomto čase kněžna Mlada předstoupila před papeže, prosíc, aby ji dovolil založiti v

Praze panenský klášter dle řehole sv. Benedikta. I k tomu papež milerád svolil a klášteru odevzdat starší kostel sv. Jiří na hradě Pražském. Sám pak slavně posvětil Mladu na opatku nového kláštera odevzdav ji závoj, berlu a řeholi sv. Benedikta.

Abatyše Mlada, přijavši zakládající listy jak pro biskupství Pražské tak i svého kláštera v Praze, žádala odpuštění od papeže a vydala se zpět do své vlasti se svou družinou. Když dojeła do Prahy její uvítání bylo v pravdě knížecí a radostné od svého bratra Boleslava II. a jeho hradní družiny a lidu.

Zakládající listina

Odevzdala papežskou listinu knížeti Boleslavovi, krátce znějící takto: "Jan biskup, služebník služebníků Božích. Dcera naše milá a sestra tvoje jménem Mlada, již jsme dali jméno Maria, mezi jinými srdce svého žádostmi jest nám vůli tvou vděčně oznámila, že ty úpřímě žádáš, abychom naše povolení k tomu dali, by v tvém knížectví ke cti Boží a k rozšíření církve svatě biskupství mohlo býti. To my zajisté jsme s radostí uslyšeli a vděčně přijavše, Pánu Bohu jsme děkování učinili, že svou církev všude ráčí rozšiřovati a mezi všemi národy velebiti. Protož, My mocí Apoštolské stolice a ssv. Petra a Pavla, knížat apoštolských, jehož ačkoli jsme nehodný náměstek, povolení naše k tomu dáváme, schvalujeme a stvrzujeme, aby při chrámu sv. Víta biskupská stolice založená byla.

Založení kláštera u sv. Jiří v Praze

Při kostele pak sv. Jiří mučenníka Páně, aby pod řeholi sv. Benedikta a pod poslušenstvím dcery naší milé Marie Mlady shromáždění panen zřízeno a ustanoveno bylo. To však, vedle zřízení stolice apoštolské, jednoho kněze, mezi jinými hodnějšího, za biskupa abys sobě vyvolil, kterýžby obzvláště latinskému jazyku dobře vyučen byl, tak aby slovem Božím a dobrými skutky srdce vzdělávat mohl své svěřené."

Proč papež žádal, aby nový biskup český ne slovanským ale latinským jazykem a způsobem služby Boží řídil, toho asi měl dvojí příčinu; předně, že východní Slované, Bulhaři a Rusové a jiní měli byzantský

obřad a již byli oddělení od Římského poslušenství (Fotius) a za druhé, že císař Ota I., kterýž sám o zřízení Pražského biskupství stál, návodem svých kněží nikdy by k tomu nebyl připustil, aby Češi měli biskupa svého jazyka. Tak se otevřela kněžím německým vyhlídka, dosedati v Čechách na biskupský stolec, což se hned vyplnilo.

Následujícího roku 973, 23. března (velikonoce) kníže Boleslav II. a sv. Wolfgang, biskup Řezenský zajeli k císaři Otovi I. by nové biskupství v Praze potvrdil. Nové biskupství mělo náležeti pod arcibiskupství Solnohradské v Rakousích, ale, že bylo právě zřízeno nové arcibiskupství Magdeburgské v Němcích, tím jest nahrazena ztráta Mohučskému arcibiskupství Pražským biskupstvím, které se vztahovalo na všechny daleké a rozlehlé země slovanské, které tehdejší Českého knížete Boleslava II. poslouchaly a části jeho říše skládaly. Tak velké země zasluhovaly míti vlastního arcibiskupa jako byla říše Česká za vlády Boleslava II., toho na císaři Boleslav si netroufal, jehož byl poplatníkem, aniž by byl císař k tomu svolil. Tak zůstaly vlasti naše (Čechy, Morava a Slezsko) na metropolitu Mohučkou závislé až do času Karla IV.

Kníže Boleslav II. uvažoval kdo by byl nejzpůsobilejším z kněží za biskupa; u jeho dvora se zdržoval po delší čas benediktin Dětmar z Magdeburku, znaje slovanského jazyka a k biskupství českému knížeti způsobilým se zdál. Když se sněm na hradě Pražském sešel z kmetů, lechů, vladyk, kněžstva a lidu, tu kníže schválil Dětmar, aby ho za biskupa zvolili, což učinili.

Biskup na sněmě zvolený, musel tehdejší osobně za udělení biskupského práva čili (investitury) žádati císaře Římského a pak teprve se dáti posvětit. Bezodkladně odebral se Dětmar k císaři do města Kvedlinburku v Sasích a jemu list od knížete Boleslava II. odevzdal.

Tehdy císař Ota I. povolav knížat a pánů i biskupů a předložil prosbu Čechů, učinil podle vůle jejich. Odevzdal dle tehdejšího řádu Dětmarovi prsten a berlu biskupskou na znamení, že jemu uděluje povolení ku vykonávání práv biskupských, rozkázal také arcibiskupu Mohučskému, který při

dvoře císařském se nacházel, aby Dětmar na biskupství posvětil. Stalo se to bezpochyby hned v Kvedlinburku. Císař Ota I. nedlouho potom zemřel 7. května 973.

Byla velká sláva, když se biskup Dětmar navrátil do Prahy, byl uveden knížetem, kněžstvem a předními pány do chrámu sv. Víta na stolec biskupský, při tom zpívalo kněžstvo "Tě Boha chválíme", a obecný pak lid prozpěvoval "Gospodi pomiluj ny".

Dětmar, první biskup Pražský devět let spravoval svou diecési, nové kostely nechal stavěti a posvětil je, i mnoho lidu se dalo pokřtiti, byl výmluvný i učený. Od knížete měl dostatečného nadání pro svou výživu, předece to nedostačovalo na vychování kněží při všech kostelích, i zavedl podle příkladu západní církve po vši zemi "desátek". Nebyl to pravý desátek, nýbrž jen dvě kupy obilí, každou po 50 otepích.

Další Millenium kláštera sv. Jiří založeného r. 973

Mezi tím byl zřízen klášter při kostele sv. Jiří z věna kněžny Mlady a podporou jejího bratra knížete Boleslava II. R. 973 začala v něm přebývat kněžna Mlada co abatýše Marie s některými pannami. První společnice pobožného života přivedla bezpochyby si kněžna Mlada hned z Říma. Klášter byl postaven z pevných zdí vedle kostela, kde až posud stojí. Přilehal jako nyní k hradbám nad půlnočním příkopem hradu Pražského. V kostele sv. Jiří vykonávali služby Boží sbor kněží, kteří později Kanovníky sv. Jiří zvali a probošta měli.

Panny žily dle řehole sv. Benedikta, jsouc větším dílem rodu vznešeného a majíc opatření své v klášteře podobné kanovníkům. Zabývaly se s počátku shotovováním mistrných ručních prací k ozdobě kostelů a byly učitelkami panen šlechtických, jimž i literární umění i cvičení v lepších pracích ženských podávaly k jejich stavu a chvále.

Kněžna - abatýše, co svatá, dne 9. února r. 994 a byla v klášterní kapli sv. Anny pohřbena. Po husitských válkách se v přestavováním řečené kaple její hrob byl nalezen, její ostatky byly pak uloženy do výklenku ve zdi vedle velkého oltáře v řečené kapli r. 1675, kde jsou i dnes.

Tento klášter sv. Jiří napotom pro svou starodávnost svého založení, jmění i vzácnost panen na předním místě mezi všemi ženskými kláštery v Čechách jest, jako klášter Břevnovský též řádu sv. Benedikta, mezi kláštery mužskými v Praze.

Píše P. Blažej Ráček, T.J.

Ve své knize "Československé dějiny" vydané r. 1929 (rok Millenia sv. Václava) tento profesor na arcibiskupském gymnasiu v Praze toto podává P. Ráček: "Mlada, první poutnice římská z naší vlasti, vstoupila v Římě do kláštera, kde se naučila řeholní kázni, posvětil ji Jan XIII. na abatyši, dal ji jméno Marie a schválil založení benediktinského kláštera sv. Jiří. Tak

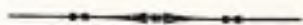
vznikl u hrobu sv. Ludmily první klášter na české půdě, v němž mnoho princezen z rodu Přemyslova a mnoho dcer z předních rodů českých sloužilo dle avngelických rad Bohu, zabývající se pracemi jejich urozenosti přiměřenými. Boleslav II., její bratr, opatřil klášter časnými důchody a Mlada, štědrá přímělnice chudých, spravovala jej až do r. 994. Hrob první ctihodné princezny-abatyše se tam dosud zachoval." (str. 49) Totiž v klášteře sv. Jiří v kapli kde je též hrob sv. Ludmily. Ostatky sv. Ludmily dal přenést sv. Václav k sv. Jiřímu dne 21. října r. 925, sám šel tomu průvodu v ústřety a zúčastnil se slavných obřadů církevních. (Životopisy Svatých, Isidor Vondruška II, str. 210, vyd. r. 1931.)

Mistr Josef Suk (1874-1935), vynikající člen Českého kvarteta a hudební skladatel, rád zajížděl z Prahy do svého rodiště Křečovic, a nejednou při té příležitosti zavítal také mezi své ctitele do nedalekého města, t.j. do Sedlčan. Měl rád upřímný rozhovor a zároveň měl smysl pro humor. Uvádíme jeden doklad. . . . Za svého pobytu v Sedlčanech zdržel se mezi známými při řízném pivě i déle. Jednou přijel právě z Prahy, zastavil se v hostinci "U Kostrounů", kde zastihl berního úředníka X. Ten se rád v hostinci déle pozdržel. Toho dne však pospíchal, chtěl splnit slib své ženě, že se vrátí tentokrát domů brzo, t.j. po 9. hodině večer. Zvěděv o jeho dobrém úmyslu, Suk ho všelijak zdržoval. Posléze prohlásil p. X: "Mistře, kdybyste mi dal pár řádek pro

ženu, že jako jste mne tu zdržel, měl bych důvod pro opoždění." "Ale to rád udělám—" prohlásil Suk, sáhl do kapsy, vyndal svou navštivenku, něco tam napsal, dal do obálky, zalepil a dal žadateli. Ten tedy zůstal a Suk za něho zaplatil pivo. Pan X. se vrátil domů až ráno — "Ty lumpe, pěkně ses vrátil po 9. hodině. A sliboval jsi to!" kárala ho žena. "Pomalů — nic nehubuj! Kdybys věděla, s jakými pány jsem seděl! Tady máš potvrzení od samého Mistra Suka—" hájil se těžkým jazykem. Žena roztrhla obálku, ale tam četla: "Milostpaní, už od 9. hodin posílám vašeho manžela domů, ale on ne a ne se hnout! Váš Suk." Bylo z toho překvapení na obou stranách. . .

J. Š.

VLADISLAV ZŘÍKÁ SE TRŮNU VE PROSPĚCH BRATRA SVÉHO PŘEMYSLA OTAKARA I. R. 1197

Od smrti Boleslava II., zvaného Pobožného, až do nastoupení Přemysla Otakara I., svářili se knížata česká z rodu Přemyslova o stolec svatého Václava, volající nejdnou na pomoc proti svým soupeřům císaře německé. Při bojích o trůn český nešťitila se knížata česká žádných prostředků, zaprodávající samostatnost vlasti své císařům německým.

Vzpomeňme jen knížete Oldřicha, který bratra svého Jaromíra oslepiti dal, aby mohl na trůn sám dosednouti. Vladislav II., který roku 1158 jmenován byl králem českým, dal příbuzného svého, Soběslava, r. 1148 uvězniti na hradě Přimdě, na západních hranicích českých mezi Tachovem a Domažlicemi.

Když r. 1192 jmenoval císař německý, Jindřich II., Břetislava III. knížetem českým, vzepřel se proti tomu starší syn bývalého krále Vladislava III., Přemysl, sebral značné vojsko a u Zdic postavil se s ním proti Břetislavovi. Byl však zrádně opuštěn a musil se útekem spasiti. Břetislav dal pak uvězniti mladšího bratra Přemyslova, Vladislava, který mu proti Břetislavovi pomáhal. Když pak kníže Břetislav onemocněl, obával se o svůj život a dal se přenést do Chebu, který patřil tenkrát ještě k říši německé, kdež r. 1197 zemřel.

Ted' uprázdnil se stolec český a stavům nastala nutnost zvoliti si knížete. Vyvedli tudíž Vladislava z vězení a u slavném průvodu uvedli jej na staroslavný stolec sv. Václava. Vladislav neměl ovšem práva na trůn český, jsa nejmladší mezi všemi nápadníky. Více práva měl starší bratr jeho, Přemysl, jež ovšem čeští páni nezvolili, bojíce se právem, že by je mohl potrestati za jich zradu u Zdic.

Tak dne 22. června 1197 dosedl Vladislav III. na otrovský stolec. Chtěje samostatně vládnouti, nezískal si přízeň českých pánů, neboť Tito přáli si míti na trůnu knížete slabocha.

Starší bratr Vladislavův, Přemysl, nespo-

kojil se ovšem tím, že na trůn dosazen byl mladší bratr jeho a ne on sám, a proto začal horlivě pracovati mezi českými pány proti němu. Čeští páni slíbili mu pomoc, mezi nimiž nejvíce velmož Černín. Jich pomocí sehnal Přemysl značné vojsko, s nímž táhl ku Praze.

Zpráva o tom donesla se knížeti Vladislavovi, jež ovšem nelenil, sebral vojsko a nechtěje býti obklíčen v Praze, táhl naproti svému bratru. Obě vojska setkala se u Zdic, místě to neblaze památném. Vojsko Vladislavovo bylo silnější než Přemyslovo.

Opět setkala se vojska česká, aby v bratrovražedném boji prolévala krev.

Tu pojednou nastal památný den, 6. prosince 1197, jež povždy bude zlatým písmem zapsán v dějinách českých.

Vladislavovi líto bylo krve české, jež zbytečně se tu měla prolévati, a proto svolal přívržence svoje, oznámil jim, že nechce, aby se Češi opět setkali v bratrovražedném boji, a že chce dobrovolně ustoupiti bratru svému, protože sám jako mladší nemá práva na trůn český.

Přemysl pohlížel na tábor bratrův a překvapeně zíral, jak v táboře zavládl pojednou čilý ruch, a podivení jeho rostlo, když z tábora bratrova ubíral se k němu dlouhý rpůvod, v jehož čele kráčel Vladislav, biskup český, všechno kněžstvo a páni čeští.

"Takhle přece nezahajuje se boj," myslil si udivený Přemysl. Průvod došel až k němu, a tu pojednou vidí Přemysl, jak bratr spěchá k němu se slovy: "Nač vraždit se máme, bratře! Vezmi korunu českou, kterou podává ti zde biskup náš a panuj v míru a dobrotě těžce zkoušené vlasti naší."

Hluboce dojat objal Přemysl bratra svého a v celém táboře zavládlo hluboké pohnutí; otužilí bojovníci slzeli, objímajíce se radostí. Přemysl stal se tak knížetem českým, a jelikož uměl obratně využiti panujících zmatků v říši německé, povýšen byl na krále českého 26. září 1212.

Vladislav dostal v úděl Moravu, kdež vládl až do své smrti, již byl zachvácen 12. srpna 1222.

F. K. Horský.

VŮNĚ Z LIBANONU

OSLEDNÍ neděli před zakončením druhého vatikánského sněmu dne 5. prosince 1965 byl ve velechrámu sv. Petra v Římě prohlášen za blahoslaveného muž, jehož život v našem století zvaném atomovém se zdá jakoby zbožnou legendou. A přece skutečné zázraky, jež se dějí dodnes na přímmluvu maronitského mnicha, Šarbela Maklúfa, jsou dosvědčovány lidmi, kteří dosud žijí. Vědci a lékaři stojí v bezradném úžasu nad jevem, který se dodnes odehrává ve hrobě blahorečeného poustevníka a v kapli kláštera svatého Marona v Annya nedaleko libanonského města Byblosu. Přes 350 zázračných uzdravení lékařsky pověřených se událo po vzývání blahoslaveného Šarbela, který v minulém století se modlil, postil a činil skutky hrdinského pokání v poustevně kláštera sv. Marona v Anaya a jehož tělo, ač uplynulo od jeho smrti již 68 let, je neporušené jakoby spící a z boků jeho se vypocuje podivná tekutina podobná krvi. Nejde o nějaké "povídání" prostých lidí, nýbrž o skutečnosti, jejichž mimopřirozený charakter přiznávají komise učených lékařů a profesorů.

Každý světec je darem Božím daným světu a naopak obětí světa Bohu. Život světce se odehrává v dějinách lidských, v čase a určitém prostoru. Vždyť sám Pán Ježíš, vtělený Syn Boží, přišel na svět v plnosti času před dvěma tisíci roky, žil v Palestině, zemi svaté, a jeho současníci ho znali jako Ježíše, syna Marie, z městečka Nazaretu. Proto po svém vystoupení byl zván "prorokem z Nazaretu." Hlásal evangelium, radostnou zvěst o vykoupení lid-

stva a pro spásu dětí Adamovových trpěl a zemřel na kříži Golgotském. V rozmluvě se Samaritánkou zdůraznil, že "spása je ze Židů" (Jan 4, 22). Tedy sám Spasitel žil ve světě, avšak "nebyl z tohoto světa" a také za své učedníky neprosil Otce, "aby je vzal ze světa, ale aby je ochránil zlého." Jako Pán náš nebyl ze světa, tak i jeho praví vyznavači žijí sice ve světě, ale "ze světa nejsou" (Jan 17, 15-16). A to plným právem možno říci o věrném následovníku Páně, blahoslaveném Šarbelovi.

1. Vlast bl. Šarbela Maklúfa.

Vlastí blahoslaveného Patera Šarbela byl Libanon: Bílé pohoří. Přestará název semitský Lebanon znamená "býti bílý jako mléko." Pohoří Libanon se zdvihá až do výše 3.000 m a proto jeho vrcholky jsou i v létě pokryty bělосkvoucím sněhem. Dnešní stát libanonský je vlastně na rozhraní tří světů: Evropy, Asie a Afriky, je vlastně branou Východu zaměřenou k Západu. Na severu hraničí se Syrií a na jihu s Palestinou. V roce 1920 se osvobodil z područí tureckého a jako republika byl pod mandátem Francie a od roku 1943 je úplně samostatný. Dnešní hlavní město Beirut, starořímský Berytus, kdysi soupeřil s Athenami a Alexandrií svou slavnou právnickou vysokou školou. Rovněž dnešní město Gebail, antický Biblos, je již ve IV. tisíciletí zván egyptskými spisovateli "město bohů." Dějiny Libanonu jsou nesmírně zajímavé. Původně tyto kraje byly osídleny slavnými mořeplavci Feničany, kteří v Africe založily slavné obchodní město Karthago. Konec panství Feničanů v Libanonu učinil Alexander Veliký r. 333. př. Kr., později Liba-

non byl přičleněn Římany k provincii syrské. Antiochie syrská se stává střediskem misí křesťanských a tam poprvé vyznavači Kristovi byli zvaní "Christianci-Kristovci." Když byzantské panství v území Libanonu bylo vystřídáno výboji mohamedánských Arabů, pak Mameluků a nakonec Turků, Libanon se stal opravdu útočištěm pronásledovaných křesťanů, jakýmsi "mikrokosmem křesťanského Východu." Zde žijí na vysokých horách v míru rozličné křesťanské společnosti: Maronité, Armeni katoličtí i odloučení, Řekové katoličtí i pravoslavní, syrští Jakobité i Nestoriáni, pravověřící moslimové i sekta mohamedánská Druzové.

V Písmu svatém čteme o nejzvučnějších chválách Libanonu. Již Mojžíš toužil po tom, aby shlédl "Bílé pohoří-Libanon", severní hranice země zaslíbené lidu vyvolenému (Deut. 3, 25). Píseň písní se zmiňuje o vůni Libanonu, když je opěvána krása nevěsty. Proroci Izajáš i Jeremiáš mluví o hněvu Božím, kdy bude "Lebanon zmírat bez naděje každé" (Iz. 38, 9) a o tom, "kdy zraje sněžná pláň s libanonských skalnatých strání" (Jer. 18, 14). Oseáš pak velebí "Libanonu vůni" (Os. 14, 7). Cedr libanonský je "stromem Božím — pěstěným Pánem" (Žalm 80, 11). Lesy libanonské byly proslulé svou vůní a dříví odtud bylo použito pro stavbu chrámu Šalamounova v Jerusalémě. V žalmu 92 je přirovnáván duchovní růst spravedlivého růstu cedru libanonského, jenž slyne svou pevností a vůní před Hospodinem. Proto dodnes je cedr symbolem síly a mírumilovnosti lidu libanonského.

Země libanonská sousedící s Palestinou, zemí svatou ve vlastním slova smyslu, je též svým způsobem zemí svatou. Je téměř poseta dodnes svatyněmi, kostely, kaplemi, kláštery. Sám Spasitel ji vyznamenal tím, že v okolí Tyru a Sidonu se zdržoval se svými apoštoly, aby si odpočinul po namahavé misii ve své vlasti a zde uzdravil posedlou dcerušku ženy kananejské (Mt. 15, 22-28; Mk. 7, 25-30). Proto Libanonci jsou hrdí na to, že Pán Ježíš posvětil svým pobytem jejich zemi a dokonce ukazují v blízkosti Tyru kámen, na němž dle tradice seděl Pán,

když ho blahoslavila jedna žena slovy: "Blahoslavený život, který tebe nosil" (Luk. 11, 27-28). Obyvatelé Libanonu též jsou něžnými ctiteli Matky Páně, bl. Panny Marie. Na ni ve své liturgii vztahují slova z Velepísně: "Pojď z Libanonu, přítelkyně má, budu tě korunovati (4,8), "vůně tvých šatů je jak vůně z Libanonu" (4, 11). Panna Maria — "Saidé" neboli Paní Libanonská, matka Páně, je všude něžně milována a vroucně uctívána. V mariánském roce 1954, kdy se konal mariánský velkolepý kongres v republice libanonské, legát papežský, kard. Angelo Giuseppe Roncalli, pozdější papež Jan XXIII., korunoval "královnu Libanonskou" zlatým diadémem, který převzal z rukou presidenta libanonského. Z toho vysvítá, že země libanonská si zasluhuje slávy světce bl. Šarbela.

2. Duchovní prostředí.

Bl. Šarbel je libanonský maronita, patří tudíž k jediné křesťanské společnosti východní, jež vždy byla ve spojení s Apoštolskou Stolicí římskou. Maronité jsou křesťané, kteří mají jméno, duchovní dějinný původ od nkéze poustevníka ze IV. století: sv. Marona ze Syrie, syrsky zvaného Morun.

Sv. Jan Zlatoústý, narozený v Antiochii kol r. 354, jenž se stal r. 397 patriarchou cařihradským, ze svého vyhnanství v Kapa-docii píše r. 404 dopis "Maronovi, knězi a mnichu" (PG 52, 630). Velký biskup hledá útěchy u ctihodného svého přítele, mnicha a biskupa sv. Marona. Theodoret z Cyru kol r. 444 napsal "Dějiny přátel Božích" a zde v kapitole 16 vypravuje o učeném a svatém mnichu Maron-ovi, který šel podobně jako sv. Pavel ve šlepičích Spasitele (sr. 1 Kor. 11, 1). Z jeho žáků vynikl hlavně "nebeskou naukou" sv. Jakub z Limnaiosu. A to byli první maronité "siláci duchem, hrdinové modlitby a pokání, v nichž milost Boží činila divy." Sv. Maron založil klášter blízko pramenů řeky Oronte v Syrii. Tento klášter byl vždy střediskem pravověrných mnichů maronitských, "žáků sv. Marona", kteří pro svou pravověrnost zažili nejedno pronásledování. Když Syrii dobyli Arabové a patriarcha z Antiochie v 7. st. přesídlil do Byzance, v té době mniši z kláštera sv. Ma-

rona se sousedními biskupy si zvolili ze svého středu patriarchu. Od té doby se utváří zajímavá hierarchie maronitská, jež je ve spojení s Římem. Maronité dosud rozptýlení hlavně v údolí řeky Orontu v Syrii po okupaci mohamedánských Arabů se uchýlili před pronásledovateli do nepřístupných hor libanonských. V 10. st. mateřský klášter maronitský byl zničen a tehdy patriarcha maronitský se usazuje v horách libanonských v klášteř Quannubin. Tak začíná epopej mnichů i národa maronitského, který kousek po kousku osazuje pohoří libanonské. Za křížáckých výprav pomáhali maronité svým souvěrcům křížáckým. Avšak pak znovu upadli v područí Sracenů, pak Mameluků a nakonec Turků, avšak vždy si dovedli uhájit částečnou svobodu politickou a hlavně náboženskou. Ve st. 18. se konal známý synod maronitský, jehož se zúčastnil slavný učenec maronitský Josef Šimon Assemani. Když v polovině 19. st. byli Maronité vyvražďováni fanatickými mohamedánskými Druzy, zasáhli evropské mocnosti a přiměly vládu tureckou, aby zasáhla. Papež Lev XIII. v encyklice Orientalium dignitas r. 1894 uznává starobylé obřady syrsko-maronitské a tehdy byla též založena kolej maronitská v Římě. Dnes je hlavou církve maronitské Pavel Petr, kardinál Méouchi, patriarcha Antiochie a celého Východu.

3. Mládí Jussefa Maklúfa.

Blahoslavený Šarbel se narodil v osadě Beqa Kafra, jež se podobala jakési pevnosti. Otec Šarbelův, Antonín, příslušel do početné rodiny Maklúfů. Jeho manželka pocházela ze sousední vsi Besciarre a jmenovala se Brigida. Antonín Maklúf byl opravdový horal libanonský, pracovitý a zbožný maronitský křesťan. Maronité, kteří mají původ mnišský, po staletí byli vychováváni mnichy a žili jenom modlitbě a práci. Matka Jussepova byla velmi zbožná a denně se modlila růženec, jímž uctívala oblíbenou Saidě—Paní libanonskou, Pannu Marii. Šarbel měl dva bratry: Jana a Besciara a dvě sestry: Kaunu a Wardé neboli Růženu. Celá rodina bl. Šarbela byla známa svou hlubokou zbožností. Strýc Šarbelův, Tanios,

byl posvěceným jáhnem, a dva bratři se strany matčiny: Josef a Antonín byli mnichy-poustevníky u sv. Antonína v Kossai asi 5 km od rodiště Šarbelova. Jako mniši přijali jméno Daniel a druhý: Augustin. "Rodiče, poněvadž dali dětem život — jsou prvními a hlavními jejich vychovateli," plným právem zdůrazňuje prohlášení II. sněmu vatikánského (č. 3) O křesťanské výchově. A skutečně rodina Maklúfova byla "první školou ctností" pro všechny děti. Vůně evangelia prozařovala rodinným prostředím, kde Jussef spatřil světlo světa v roce 1828. Avšak tři roky poté zemřel otec rodiny, když onemocněl horečkou smrtelnou při opevňování vojenské pevnosti blízko Gebailu, kde také jako nasazený voják byl pohřben.

Po dvou letech ovdovělá matka Šarbelova se provdala podruhé za Lahuda Ibrahima, jenž později byl vysvěcen na kněze a dostal jméno Dominik. Proto se odstěhovala ke svému muži a děti z prvního manželství byly dány pod dozor strýce Tanios-e, jáhna. Tudíž mládí Jussefovo je obestřeno závojem jakéhosi smutku. Chodí pak do školy ve svém rodišti, kde vyučoval všemu a hlavně znalosti Pisma a liturgie tamější kněz. Maronité uměli dobře žaltář zpaměti. Denně se v rodině modlili růženec a často se účastnili na maronitské mši svaté. Mladý Jussef byl velmi zbožný, stranil se her svých spolužáků a proto mu říkali už tehdy "svatý". Jeho sestra o něm vypravuje, že jednou pásl krávu za vesnicí a tu k ní promlouvá: "Tady si lehní, a já si dojdou tamhle a budu se modlit." Strýcové Jusseffovi Pater Daniel a Pater Augustin mu často vyprávěli o náboženských tradicích maronitských a budili v něm lásku k mnišství; do kláštera sv. Antonína v Kossai měl hoch jenom hodinu cesty.

A tak, když dospěl, poslouchá volání Božího a vstupuje do noviciátu řádu sv. Antonína a tak se na něm splňují slova Páně: "A každý, kdo pro jméno mé opustí dům nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku — nebo dítky nebo pole, stokráte více dostane a zdědí život věčný (Mt. 19, 29). Dvacetiletý Jussef zabušil nebojácně na těžká vrata kláštera libanonského řádu

sv. Antonína v Maifuqu a byl přijat superiorem řádu. Oba strýci, mniši Páteři z Kossaiia mu dali doporučení. Po osm dnů ještě nosí občanský šat, je poučován o řeholi řádové, vykonává si generální sv. zpověď a jako postulants přijímá před celou komunitou "andělský šat" novice: černý hábit s pásem z ovčí kůže. A zároveň je mu dáno řeholní jméno "Šarbel", což byl mučedník z Edessy ze II. století po Kr., jehož svátek je v maronitské církvi oslavován 5. září.

Noviciát v klášteře Maifuqu byl velmi přísný. Avšak mladý novic jej nedokončil zde. Novicové na odděleném místě sbírali listí z morušovníku. A tehdy jednou se přiblížila k nim rozpustilá dívka z osady, již dojímala vážnost a skromnost novice z Beqa Kafry, přiskočila k němu a políbila ho na tvář. Novic nevinný zesmutněl a téže noci opustil tajně klášter v Maifuqu a po čtyřech hodinách cesty na úsvitě došel do kláštera sv. Marona v Annaya. V registráři konventu mafiufckého je záznam: "Jussef z Beqa Kafra vstoupil po zkoušce. Byl nazván Šarbel v srpnu 1851. A vystoupil." Důvodem útěku z Maifuqu byla touha Šarbelova po větší bezpečnosti stran nástrah světa, a klášter v Annaya byl opravdu daleko od příbytků lidských a proto bezpečný. Tehdy novic byl pamětliv slov Páně: "A pohoršuje-li tě ruka tvá, utkni ji; lépe je ti vejít do života bez ruky než s oběma rukama odejít do pekla v neuhasitelný oheň — A pohoršuje-li tě tvé oko, vyloupni je; lépe ti je s jedním okem vejít do království Božího než s oběma být uvržen do pekelného ohně, kde jejich čern neumírá a oheň nehasne" (Mk. 9, 43-49).

I v klášteře v Annaya měl mladý novic Šarbel své obtíže. Jeho vlastní matka Brigida ho zrazovala od mnišství, avšak když viděla jeho vážnost a pevnost, řekla mu: "Jestliže nevytrváš v životě mnišském a nebudeš dobrým mnichem pojď a vrať se se mnou hned domů." Když ho jindy navštívila, tehdy vyčítala málomluvnému synu svému se slzami v očích: "Proč mně brániš, abych tě viděla, synu můj?" A on jí odpovídá: "Líbí-li se Bohu, uvidíme se jindy — uvidíme se zase v nebi." Zase je pamětliv mladý mnich slov Páně: "Kdo polcží ruku

na pluh, a ohlíží se za sebe, není způsobilý pro království Boží" (Lk. 9, 62). Dne 1. října 1853, bratr Šarbel přijal definitivně šat mnišský a složil slavné sliby, jimiž se neodvolatelně plně obětuje Bohu a dokonalosti. Při mši svaté představeného kláštera vzkládá do jeho rukou slib: chudoby, čistoty a poslušnosti podle řádové řehole. Nad hlavou Šarbelovou vzletají k nebesům modlitby jeho spolubratří a nový člen je začleněn do rodiny mnišské, jež měla velké předchůdce: sv. Antonína Velkého, sv. Pachomia, sv. Basila, sv. Efréma a jiné svaté anachorety.

4. Škola svatosti.

Zanedlouho rozhodl superior kláštera v Annaya, aby bratr Šarbel se odebral na studia theologická, aby mohl přijati svěcení kněžské. Tak zv. scholastikát řádu byl v klášteře sv. Cypriána blízko městečka Kfifanu. V doprovodu spolubratra se vydává na tříhodinovou cestu na nové působiště. Podle řehole studium sestávalo z filosofie a theologie. Studující si musel osvojit dobru znalost arabštiny a pak liturgického jazyka, syrštiny. Hojně se četly kromě Pisma svatého texty sv. Otců, hlavně sv. Efréma syrského zvaného "citara Ducha Svatého" a sv. Jakuba ze Sarug (451-521), který byl zván "flétna Ducha Svatého." V době studií Šarbelových v řádové škole v Kfifanu působili dva vynikající učitelé-světci: Páter Nehmetallah el-Kafri, pozdější generální představený celého řádu, jenž byl odborníkem v syrštině a také napsal klasickou gramatiku syrskou, a hlavně Páter Kassab el-Hardini. Otec el Hardini předal svého ducha mladému studentu Šarbelovi jako kdysi prorok Eliáš předal svůj plášť svému nástupci Elizeovi, na něž přešel také jeho duch prorocký (sr. 2. Král, 2, 11-15). Páter el Hardini byl světcem a učencem, nadšeným ctitelem Eucharistie, jeho návštěvy Velebné Svátosti se dály dnem i nocí, věrným dítkem Mariánským, z jehož úst neustále vycházela střelná modlitba: "O Maria, při mně stůj!" Jeho oblíbenou četbou byla rozjímání sv. Alfonse: "Slávy mariánské" a v něže k Matce Boží Neposkvrněné se podobal velkému světci

neapolskému. Zemřel v pověsti světce 14. XII. 1858, kdy dokončoval bratr Šarbel svá studia v klášteře Kfifanském. Pobyt v Kfifanu měl rozhodující vliv na Šarbela, neboť světci nezůstávají osamoceni, jejich duchovní vliv rozplameňuje ve druhých bohatství ctností.

Po skončených studiích theologických přijal bratr Šarbel nejdříve nižší svěcení podle obřadu maronitského: žalmistát, lektorát a podjáhenství a potom svěcení vyšší: jáhenství a kněžství. Víme bezpečně, že byl vysvěcen na kněze 23. července 1859 v patriarchální residenci v Bherke biskupem Josefem Marid-em. Podle ritu maronitského je kněz svěcen během mše svaté po proměňování. Obřady maronitské jsou velmi květnaté a dojemné. Páter Šarbel denně sloužil s největší usebraností obět' nejsvětější. Liturgie maronitská svým původem sáhá k starobylé tradici Antiošské, kde křesťané poprvé byli nazýváni "Kristovci" a mnoho prvků též převzala ze mše svaté latinské. Očití, přísežní svědkové svědčí o P. Šarbelovi: "Když pil drahocennou Krev Páně a přijímal Tělo Kristovo, zdálo se, jakoby ochutnával něco, s čím nelze nic srovnati ve světě, jakoby pčíval nebeský pokrm a nápoj." Při jeho mši svaté dceruška Josefa Saba, Rachel, najednou zvolala: po proměňování: "Teto, podívej, jaké překrásné dět'átko v rukou P. Šarbela" (Sr. Summarium o procesu blahřečení P. Šarbela — 1960, str. 71 a 259-260).

V mnišském životě P. Šarbela můžeme rozlišit dvě údobí: 1. od jeho vysvěcení až do odchodu do poustevny (1859-1875) a pak údobí jeho života poustevnického (eremita) od r. 1875 až do jeho smrti r. 1898. Jeho svatost se projevuje věrným, hrdinným plněním povinností stavu mnišského i poustevnického a proto Bůh oslavil svého věrného služebníka i znameními Božími totiž zázraky. Páter Šarbel denně si četl v životopise sv. Antonína Poustevníka sepsaného sv. Atanášem Velikým a denně se více a více přibližoval svému vzoru. Dále jeho oblíbenou četbou byla Vyznání sv. Augustina, Následování Krista bl. Tomáše Kempenského, Slávy mariánské a Zrcadlo smrti od sv. Alfonse z Liguori.

5. Život bl. Šarbela pod heslem:

Ora et labora — Modli se a pracuj.

Po vysvěcení na kněze P. Šarbel patří do konventu sv. Marona v Annaya, kde bylo asi 10 kněží a asi 50 bratří laiků. Tam působí svatý kněz až do r. 1875. Maronité obývali pohorí Annaya již od 12. století. Klášter zde byl postaven v r. 1828, tedy v roce narození Jussefova. O půlnoci se mniši modlí matutinum, modlitby ranní, pak na úsvitě chvály-laudy, a hodínku Terci, pak následovala práce. Kol jedenácté byla sloužena konventní mše svatá, pak modlitba Sexta a Nona. O třetí hodině odpoledne je oběd a večer společné nešpory. Denně na kolenou v kostele P. Šarbel se modlí růženec. Studium Písma sv. a četba svatých Otců byla nejmilejším zaměstnáním horlivého kněze. Podle pravidel řehole mnich je povinen: bděním, rozjímáním a neustálou modlitbou a také prací rukodělnou. Heslo benediktinské: Modli se a pracuj bylo praktikováno v dokonalé syntheisi v klášteře v Annaya. Ve dne pracoval P. Šarbel buď pomáhal na poli nebo zedníkům jako přidavač, jako kněz navštěvoval nemocné a umírající a přinášel jim útěchu ve sv. svátostech, všude ho milovali, neboť čistota jeho duše vyzařovala z něho a jeho duše byla zakotvena v nebeském pokoji, jehož svět dátí nemůže.

Blahoslavení chudí — tato slova platila plně o mnichu Šarbelovi. Jeden laický bratr o něm řekl: "Nedělá nic jiného, jenom se modlí, slouží mši sv. a zachovává dokonalé řeholi." Jiný řeholník prohlásil: "Byl to obr v umrtvování a odřikání si." (Sr. Summarium 159). P. Šarbel nepožíval ani nejmenších úlev stran slibu chudoby. Jeho cela byla skromnická, 3m dlouhá a 1 a půl m široká, bylo tam dřevěné lůžko s příkrývkou z kozí kůže, a lucerna nad lůžkem. Jídlo sestávalo ze suchého chleba a kaše hlavně z hrachu, fazolí a čočky a zeleniny a bylo jednou denně. Po obědě šel P. Šarbel do kostela na adoraci. Byl si vždy vědom slov Páně: "Chceš-li dokonalý hýti, jdi, rozdej vše, co máš —" Když mu nabízeli věřící almužny na mši sv. odmítal.

Rovněž slova Páně: "Blahoslavení čistého srdce" (Mt. V.) plně se uskutečňovala na

P. Šarbelovi. Již ve St. zákonu hlavně kniha Moudrosti upozorňuje na důležitost ovládnutí a umrtvování smyslů. Ani myšlenky hříšné podle evangelia nejsou přípustné pro následovníka Kristova. Čteme v životopisech svatých, jak byli opatrní ve styku se ženami. Tak ličí sv. Řehoř Vel. úžasnou opatrnost sv. Martina, jenž žil v opuštěné jeskyni a varoval se setkání s osobami ženskými. Podobně P. Šarbel, o němž vypravuje očitý svědek: "Vyhybal se setkání se ženami. Nevyslychal jediné jejich zpovědi, nedíval se na ně, nýbrž měl kapuci staženou až na nos" (Summarium str. 354). Blahoslavený říkával o svém těle: "Toto mé tělo je jako oslík; když je nasytíte, zbušní a stává se nezdrcenlivým, když ho vyhladovíte, stane se ucelivým (Tamtéž, str. 1269). Když jedna žena byla dotěrná, řekl svému spolubratru: "Řekněte té zmizí, ať mi jde s cesty—." A skutečně zbožné ženy vyhovovaly světcům a vyhýbaly se setkání s nimi. Když zemřel bratr Šarbelův Jan a sestra jeho Wardé přišla požádat bratra, aby se ujal uspořádání dědictví, bylo jí odpověděno: "Já nemám více vztahu ke světu, od doby, kdy jsem opustil Beqa Kafra a oddal jsem se životu řeholnímu." To jí řekl u brány a ihned odešel. A jak vypravuje jeho spolubratr, ani s vlastní sestrou nevedl dlouhé řeči.

V poslušnosti dosáhl rovněž P. Šarbel hrdinského stupně dokonalosti. Mniši a poustevníci si vždy vážili praotce Abrahama, poutníka Božího, jenž na příkaz Hospodinův odchází ze své otčiny do země, již mu přikázal Bůh, do země zaslíbené (sr. Gen. 12, 1). Ale Abraham byl jim podle bible též vzorem naprosté poslušnosti vůči Hospodinu (sr. Gen. 22, 18). Bezpodmínečná poslušnost, jež končila smrtí na kříži, byla též jednou ze základních vlastností samého Syna Božího, jenž "přesto — i jako Syn Boží — svým utrpením se naučil poslušnosti. Tak byl přiveden k slávě a stal se původcem věčné spásy pro všechny, kdo ho poslouchají (Žid. 5, 8-10). Poslušnost je vlastně pomalým mučednictvím, a někdy ještě bolestnějším, neboť "vlastní srdce je zde bojištěm." Listujeme-li si v nekrologu P. Šarbela, zjistíme tam tolik dokladů jeho

hrdinské poslušnosti. Jeho spolubratr o něm prohlásil: "Celý jeho život se dá shrnout do věty: "Měl pevný životní pořádek a poslouchal." Jednou jeho spolubratr v poustevně sv. Petra a Pavla Pater Makario mu nařídil, aby opatřil dříví pro krb. "Kam chcete, abych proň došel?", táže se P. Šarbel. Nevrlé odpovídá P. Makario v žertu: "Třebas do lesa v Ehmege." Bylo to asi tři hodiny cesty. Ač mohl dříví opatřit v blízkém lese, P. Šarbel bez námitky poslouchá mladšího P. Makaria a vydává se na dříví do vzdáleného lesa v Ehmege.

Jeho naprostá poslušnost je výchovná i pro novice. Jednou pracoval na poli se skupinou noviců. Když se ozval zvon z kláštera, aby mniši nastoupili k modlitbě hodin, novicové přerušili práci a oddali se modlitbě. P. Šarbel však pokračuje v práci a kope dále. Jinoši udiveně se ho táží: "Otče, proč jste se nemodlil společně s námi?" "Protože jste mně to nenařídili," zněla pokorná odpověď. Poslušnost P. Šarbela vyvěrala z jeho hluboké pokory. Říkal často o sobě: "Já jsem nejvíce opovržením hodný člověk, jsem hříšník" (Sborník pro blahorečení, str. 318). Když mu říkali věřící: "Vy jste světec," tu zmaten touto řečí, odpovídal: "Ve vás se modlí světcí." Rovněž svému druhu v poustevně připomínal: "Otče Makario, já jsem osel, mějte se mnou trpělivost a pro lásku Kristovu vydržte to se mnou" (Sborník, str. 229).

6. P. Šarbel a bližní.

Lidé dnešní doby říknou: Šarbel je člověk ztracený pro svět, jeho život je sice podivuhodný, avšak neplodný pro druhé. Zajisté, P. Šarbel byl pro svět ztracen, avšak nikoli pro lidi, své bližní. Blahoslavený kněz v klášteře i potom v poustevně konal veliký apoštolát. V řeholních stanovách stojí psáno: "Mnich jako věrný strážce dnem i nocí pracuje neustálou modlitbou, ve svém srdci prožívá bolest nad hříchy, jeho oči jsou zdrojem slz, jež svolávají na zemi milosrdenství Boží." Apoštolský život podle východní tradice je povolání k životu asketickému naplněnému modlitbou a pokáním s praktickým konáním ctností, k čemuž se druží dokonalá kontemplace vedoucí

k intimnímu spojení s Kristem Pánem. Mnich je vlastně velkým dobrodincem pro lidstvo, neboť svým příkladem vede věřící, aby "byli dokonalí jako je dokonalý Otec nebeský." P. Šarbel i jako mnich a poustevník konal kol sebe jenom skutky milosrdenství tělesného i duševního.

Šejk libanonský, Sallum ad Dahdah měl pět synů, z nichž první tři zemřeli mu na souchotiny. Když i poslední dva byli ohroženi, zoufalý otec prosí představeného kláštera v Annaya, aby mu poslal P. Šarbela, aby v jeho domě sloužil mši svatou a modlil se za uzdravení jeho dětí. P. Šarbel v průvodu dvou bratří vyhovuje prosbě šejkově a modlitbou dosahuje uzdravení obou dětí. (Sborník, str. 34). Avšak hlavně měl na mysli zdraví nesmrtelné duše. P. Ignác o bl. Šarbelovi řekl: "Největší službu svým bližním prokazoval svou neustálou modlitbou za druhé, a nejen měl na mysli umírnit jejich tělesné bolesti, ale hlavně získati jim spásu duše" (Sborník, str. 458). On věděl, že, ač bědy lidí jsou jako nesmírný oceán, milosrdenství Boží je ještě ohromnější. P. Šarbel vášnivě miloval duše a radoval se i trpěl ve své neproniknutelné mlčenlivosti, když pozoroval, jak někdo se obrací či zase upadá do hříchu. Jednou mnich z Baalbequ nalezl P. Šarbela v bolestném pláči. Táže se po důvodu. Na jeho opakované dotazy, Šarbel odpovídá: "Co vám nyní říkám pod pečeti tajemství, nevyjevte až po mé smrti. Důvod mého žalu je, že jeden člověk z Almatu zemřel a jeho duše odešla do pekla" (Sborník, str. 1052). Lidem, kteří ho žádali o požehnání, říkával: "Modlete se také za mne. Jaký je rozdíl mezi mnou a vámi? Bůh vyslyší vás stejně jako mne." Maronité rádi užívají svčene vody. Věřící z Annaya vždy chtěli mít vodu posvěcenou P. Šarbelem. Poustevník Šarbel jim byl útočištěm ve všech bolestech a hlavně chudí a nemocní se k němu s důvěrou uchýlovali. Když jednou onemocněla stáda koz, jež jsou hlavními živitelkami chudých obyvatel libanonských, byl vyslán P. Šarbel, aby modlitbami a kropením svčenou vodou epidemii zahnal. A svčená voda P. Šarbela zachránila stáda. Podobně dosvědčují očití svědkové, jak P. Šarbel

svčenou vodou odehnal nepřehledná stáda létajících kobylek a tím uchránil libanonský kraj od pohromy (Sborník, str. 244 a 921). Neúprosně přísný k sobě ve tvrdé tělesné práci a přísných cvičeních pokání objímá svou láskou své spolubližní. Jako kněz z lidu prochází i za noci nepřístupné hory Libanonu, navštěvuje nemocné a umírající, obrací je k Pánu Bohu a svých znalostí léčivých bylin používá k uzdravení nemocných, jimž pomáhá však ještě více svou modlitbou. Jedním z jeho přísloví bylo: "Kdo promarní jedinou hodinu svého života, okrádá tím Pána Boha" a to také přísně dodržoval. Obrovský sborník (Summarium) pořázený pro proces jeho blahorečení, jenž čítá na 1.600 tiskových stran, uvádí nepřehledné množství přísěných svědectví o skutečích milosrdenství tělesného i duševního našeho věrného služebníka Běžího.

7. Poustevna sv. Petra a sv. Pavla.

Asi dvacet minut cesty od kláštera sv. Marona v Annaya ve výšce 1.270 m nad mořem byla poustevna založená dvěma horaly z Ehmege, kteří zde zprvu poustevničili a pak r. 1798 vstoupili do řádu sv. Antonína a věnovali poustevnu klášteru sv. Marona.

Samota již od mládí přitahovala Jussefa Maklúfa a jeho pozdější život byl vlastně životem eremity-poustevníka již v samém klášteře. Příležitostí, aby P. Šarbel se ve svých 47 letech vzdálil z kláštera a odešel do uvedené poustevny byl zvláštní příběh. Jednou totiž se vrátil po namáhavé práci na poli do kláštera a za soumraku už prosil bratra hospodáře, aby mu dal olej do svítilny. Rozmrzelý bratr mu odpověděl: "Proč jste nepřišel včas, za dne?" "Byl jsem na poli," odpověděl pokorně P. Šarbel. "Tak dnes večer olej mít nebudete," zabručel fráter. Šarbel smuten odchází do cely. Ale na chodbě blízko jídelny byla nádoba s vodou na lavici a Šarbel jda kolem, nalil si do své prázdné lampy vodu z této nádoby, vrací se do své cely, aby se pomodlil svůj breviář. Když později zazněl zvon ohlašující silentium (ticho) a všichni mniši zhasili své lampy, jenom okno P. Šarbela zůstalo osvětleno. Představený kláštera se ptá sluhu

Saba Tannuse: "Kdo to má ještě rozsvícené světlo?" "Nevím," odpovídá sluha. Představený rozhořčený překračováním řehole, zaměřil kroky k cele, kde se svítilo. Otevře rázně dvěře u cely P. Šarbela a praví ostře: "Neslyšel jste zvon? Proč jste neshasil lampu? Copak jste neučinil slib chudoby a poslušnosti?" P. Šarbel se vrhl na kolena a prosí pokorně o odpuštění. "Vrátil jsem se pozdě s pole a mám se ještě modlití breviář." A tehdy sluha Saba se ptá udiveně: "Ale, kdepak jste vzal olej do lampy, když vám bratr hospodář nedal žádný?" Představený se obrátil k Šarbelovi: "Kde máte tedy olej?" Šarbel váhal s odpovědí, znova padl na kolena a prosí: "Odpustě mi, pro lásku Pána Našeho!" A na naléhání představeného konečně doznal: "Vzal jsem si trochu vody do své lampy, abych mohl dokončiti své officium." Představený nechtěl věřiti vlastním uším a vzal do rukou lampu Šarbelovu. Za světla svíce vylil obsah z lampy na zem a byla to skutečně voda. Představený se zachvěl, opřel se o dvěře Šarbelovy cely a řekl tiše P. Šarbelu: "Modlete se za mne," a pohnut odešel. (Přísežné svědectví sluhy Saba Tannuse ve Sborníku, str. 37-43.)

Podle pravidel řeholních poustevníků musejí žiti v poustevně dva nebo tři, aby si mohli posloužiti vzájemně svatými svátostmi. Život v poustevně byl ještě odříkavější a přísnější než v klášteře. P. Šarbel zde žije plných 23 let s P. Makariem. Proto o jeho svatém, poustevnickém životě, který je plný odříkání, máme podrobné zprávy z úst očitého svědka. P. Šarbel jako poustevník velmi málo mluví. Když se někdy v poustevně objevila návštěva, mlčky ji zavedl do malé kapličky, kde Otcové sloužili mši svatou, když si přáli hosté, aby je vyzpovídál, ochotně jim vyhověl a pak mlčky odcházel do své cely. Tam neměl ani na lůžku matrace, nýbrž spal na pouhém prkně, přikryt koží kůží. Též při návštěvě svých představených P. Šarbel zůstává málomluvný, žije stále ve spojení s Tím, jež nade vše miloval a jemu věrně sloužil. Jeho stravou je suchý chléb a kašovitá polévka z čočky, hrachu, zeleniny a to jednou za den. Největší část dne tráví před Nej-

světější Svátostí Oltářní na kolenou, v usebrané modlitbě a rozjímání.

Abychom hlouběji pronikli do nitra mnicha a poustevníka bl. Šarbela, dlužno se ještě zmínit stručně o jeho humoru a poměru ke zvířatům.

Sv. František Sáleský říkával: "Svatý smutný je smutný svatý." Také P. Šarbel byl světec plný vnitřní radosti a při tom velmi vtipný. Jednoho svátečního dne, kdy ještě byl mnichem v klášteře, přišel na mši sv. horal libanonský a u brány kostela si postavil svou sukovitou hůl. Po mši sv. hledá svou sukovici a ta byla pryč. Začne se zlobit a křičet: "Někdo mi ukradl hůl. Copak jsou v klášteře zloději?" P. Šarbel vyšel ven a mírně říká horalovi: "Bratříčku, v klášteře se tolik nekřičí." Když rozzlobený horal křičí: "Tady jsou zloději," s úsměvem odpovídá mnich: "Ale, bratříčku, tady není žádný zloděj. Vidíte tam ten kamenný žlab? Je tady od založení kláštera a nikdo jej neukradl." Horal se zarazil a pak se dal do smíchu, neboť žlab byl vytesán ve skále a nikdo s ním nemohl ani pohnouti, natož jej ukrásti.

Jindy přišel na návštěvu do kláštera bohatý farář Juhan Sá adé, vikář patriarchy v okrese Gebail. Byl velmi ješitný a nosil na sutaně zvláštní plášť z drahé kožešiny, takže se podobal spíše velmocnému emirovi, než služebníku Páně. Když se ve společnosti mnichů hovořilo o hříchu, P. Šarbel řekl faráři: "Co Vám záleží na hříchu — k Vám nepronikne skrz tento Váš hustý kožešinový plášť." Farář pochopil narážku usmívajícího se P. Šarbela a již nikdy se svým pláštěm nechlubil; navždy se ho zřekl. (Sborník str. 659-660).

Dobrota srdce P. Šarbela se projevuje též jeho láskou ke zvířatům. Něco podobného, co zdobilo sv. Sábu nebo sv. Františka z Assisi. O sv. Sábovi se vypravuje dojemný příběh. Jedné noci se na poušti uchýlil sv. Sába do jeskyně, jež sloužila také lvu za doupě. Tam začal se modlití noční hodinky. Když poustevník dokončil žaltář, lev ho zatahal za plášť a chtěl, aby eremita odešel ven. Avšak světec řekl lvu: "Jeskyně je dosti velká pro nás oba; a stvořil tentýž Pán Bůh; chceš-li, zůstaň tady, ale já ven ne-

půjdu." Lev dal pak přednost spánku venku mimo jeskyni. Podobným duchem byl naplněn světec libanonský. I k divokým zvířatům projevoval svou dobrotu ducha. Jednoho dne pracovali společně na vinici poustevny oba kněží: Šarbel i Makario. Blízko zdi ležla velká zmije, P. Makario ji chtěl zabít, ale P. Šarbel dopomohl k útěku pronásledovanému plazu se slovy: "Jdi, chudinko." Velmi často přicházel k napaředlu a tam spadlé včelky vytahoval z vody a měl nesmírnou radost, když jim mohl zachránit život. Jeho mlčení v poustevně bylo daleko výmluvnější než jakékoli sebe výmluvnější kázání a řečnění. Vše bylo pro větší čest a slávu Boží.

8. Toužená smrt.

Poslední léta svého poustevnického života trpěl P. Šarbel úpornými bolestmi v žaludku a vnitřnostech. Šlo o ledvinovou koliku. Přesto pilně a obětavě pracuje tělesně i duševně. Bylo to 16. prosince roku 1896. Poustevna sv. Petra a Pavla byla pohřbena pod sněhem a mlčením. Jako obyčejně po dlouhé přípravě ke mši svaté před polednem se vrcholnou usebraností jde P. Šarbel sloužit Obět' nejsvětější. U oltáře v kapli byl zachvácen nevolností, byla to mrtvice. Spolubratr ho odvedl, avšak když se mu uvolnilo, chtěl dokončit mši svatou. Pronesl slova proměňování, pak podle maronitského ritu pozdvihl kalich s proměněnou Hostií do výše se slovy: "Otče pravdy, pohled' na svého Syna jakožto na bohumilou obět'. Přijmi ji milostivě! Zemřel pro mne, abych získal život věčný." Pak následovala překrásná prosba sv. Jakuba ze Sarugu, jež je recitována při maronitské mši svaté. Končí se pak sv. přijímáním. Jak vypravuje očitý svědek: "Když požil drahocenné Krve Páně, ztrnule držel kalich a P. Makario přišel a téměř násilím vzal z rukou umírajícího P. Šarbela prázdný kalich a bezvědomého P. Šarbela vysvlékl z ornátu a přenesl do jeho cely. Osm dnů ještě trvala agonie svatého poustevníka. V okamžicích procitnutí stále opakuje střelné modlitby k Pánu Ježíši, vzývá o pomoc P. Marii a sv. Josefa, svého patrona a patrona štěstí smrti. Když fráter Butros ho prosil o požehnání, ve chvíli uvolnění a procitnutí, ještě pozvedá

namáhavě ruku a žehná. P. Šarbel zesnul v Pánu ve vigílii svátku Narození Páně r. 1898 po nešporách.

Téhož dne zemřel též maronitský patriarcha Jan Hage a proto pozornost křesťanů libanonských byla obrácena k pohřbu patriarchy. Pohřeb P. Šarbela byl velmi prostý. V jednoduché rakvi byl přenesen do kláštera sv. Marona, jeho rakev vystavena v kostele klášterním a po dojemných maronitských obřadech pohřebních jeho ostatky uloženy do společného hrobu na klášterním hřbitově na Boží Hod vánoční r. 1898. Když mniši den před tím přišli se podívat do poustevny sv. Petra a Pavla do cely P. Šarbela, kde odpočívalo jeho tělo před pohřbem, říkali si: "Jak jen mohl po 23 let vydržeti zde tu zimu a tak dlouho zde vésti život pokání!" Večer 24. prosince napsal představený do klášterní kroniky jakoby prorocky: "Dne 24. prosince zesnul v Pánu poustevník Šarbel Maklůf a byl pohřben na našem klášterním hřbitově. Co bude činiti po smrti, to mne zprošťuje toho, abych popisoval jeho život. On dokáže, že plnil své řeholní sliby, zvláště poslušnost, způsobem nadlidským, ba přímo andělským." Zdálo se, že vše je skončeno: Mlčenlivý poustevník ode dneška bude též neviditelný a neznámý.

8. Oslavený hrob.

Již v noci před pohřbem P. Šarbela měl P. Eliáš el Bemehraini zvláštní vidění. Když vešel do kostela, aby se tam před svatostánkem pomodlil růženec, viděl zvláštní světlo vycházející ze svatostánku, jež obličovalo mrtvé tělo Šarbelovo, zůstalo nad jeho katafalkem nepohyblivé a pak se vracelo zpět do svatostánku. (Sborník, str. 140).

V noci po pohřbu P. Šarbela obyvatelé osady sousedící s klášterem viděli světlo, jež vycházelo z místa, kde byl pohřben poustevník. Jev se objevoval po 45 nocí. O uvedené události svědčí i mohamedáni, dokonce mudir, Mahmud Hemadé, který byl představeným tohoto kraje, vyslal na místo četú četníků, aby vše vyšetřili. Četníci, kteří rovněž světlo z hrobu vycházející zjistili, domnívali se, že jde o nějaký trik zlodějů, hlásí vše v klášteře.

Časté objevování se záhadného světla na hrobě Šarbelovu, vzbudilo velikou pozornost všech lidí a lidé vzpomínají na svěťce s velkým nadšením.

Proto patriarcha maronitský dává dovolení, aby hrob poustevníka, který zemřel v pověsti svěťce, byl 15. dubna r. 1899 otevřen. Bylo nalezeno jeho tělo neporušené, pružné jakoby spící a z jeho boků vytékala se zvláštní tekutina podobná krvi. Zesnulý poustevník Šarbel byl oblečen do nového hábitu a tělo uloženo ve zvláštním výklenku u kláštera. V květnu r. 1901 bylo pak znovu přeneseno do jedné světnice v přízemí kláštera blízko brány. Záhadná tekutina podobající se krvavému potu vytékala stále a sluha Saba Tannus Mussa, který se obíral též lékařstvím, nedovedl ji zastavit. Proto tělo Šarbelovo bylo pokryto skleněným krytem a každý týden mniši měnili jeho oděv. Lékaři specialisté i z Evropy studují a vyšetřují záhadný jev. Tak slavný lékař Jiří Sciukrallah, když přešetřil 34x tento jev napsal: "Když jsem mnohokrát vyšetřil tělo toto, vždy jsem byl užaslý jeho stavem neporušenosti a zvláště tekutinou, již vypocuje. Radil jsem se s největšími odborníky i z Evropy. Je to jev tak jedinečný, že žádný lékař v dějinách medicíny se nesetkal s podobným. Jde o jev mimořádný." A dodává: "Kdyby se vypotilo z tohoto těla jenom 1 gram krvi podobné tekutiny, bylo by to za 54 roky více než 19 kg 764 gr hmoty. A krve v lidském těle je jenom asi 5 litrů. Moje osobní přesvědčení založené na zkušenosti a studiu, je, že toto tělo je uchováváno mocí nadpřirozenou." Autorita církevní však se o tomto jevu nevyjádřila.

Před zavedením procesu blahořečení P. Šarbela bylo jeho mrtvé tělo podrobena dne 15. října 1926 novému šetření. Kůže nepřestává dosud vypocovati podivuhodnou tekutinu podobnou krvavému potu. Tělo svěťcovo bylo uloženo do nové zinkové rakve a položeno do nového hrobu vyhloubeného ve zdi krypty kostela sv. Marona. Hrob byl zazděn a označen prostým nápisem "Hrob Pátera Šarbela z Beqa Kafra, poustevníka." Dne 7. srpna 1952 došlo k další exhumaci za přítomnosti tří komisí:

církevní pod dohledem kard. Gabriele Ta-puoni-ho, patriarchy, z komise lékařské v čele s profesorem lékařství na universitě v Beirutu, a komise pozorovatelů. Tělo svěťcovo bylo vystaveno pak veřejné účtě od 7. do 25. srpna v kostele klášterním.

9. Na Libanonu zazářila hvězda.

Do kláštera sv. Marona v Annaya se konají už dlouhá léta obrovské poutě. Pověst svěťcova pronikla do celého světa. Zázraky, jež se staly na jeho přímlyvu, jsou dosvědčovány nejen křesťany, ale i Mohamedány, Židy, ba i nevěřícími, kteří byli uzdraveni zázračně.

V roce 1950 dne 8. května přišla na pout' k hrobu svěťcova skupina misionářů z Kraimu. Na památku se dali fotografovat před hrobem bl. Šarbela. A když vyvolali si doma obrázek, za nimi je podoba bl. Patera Šarbela. Nejde o fatu morganu, jde o skutečnost.

Annaya se stal přístavem víry a naděje pro tisíce trpících a nemocných. Již v roce 1950 v údobí od 22. dubna do 14. července zaznamenávají registry v Annaya 350 případů, při nichž došlo k zázračnému uzdravení na přímlyvu bl. Šarbela: jde o slepce, hluchoněmé, paralytiku a jiné nevyléčitelné nemoci. Mezi nimi je 20 zázračně uzdravených mchamedánů. Sama manželka presidenta libanonské republiky se zmiňuje v týdeníku "Vivre" o tom, že při návštěvě hrobu bl. Šarbela byla očitou svědkyní zázračného uzdravení.

Zajímavá je zpráva o uzdravení mohamedána Muhamada Ali Murué. V roce 1948 byl zachvácen reumatismem a při tom oslepl na levé oko. Byl léčen dlouho na klinice oční, avšak jeho stav se horšil. Byl upozorněn na bl. Šarbela, vyzývá ho s důvěrou a 11. května 1950 náhle je uzdraven. Dr. Farhat, oční lékař, prohlašuje, že případ jeho pacienta byl nevyléčitelný a že jeho náhlé uzdravení nedovede přirozeně vysvětlit.

Podobně zázračně byla uzdravena příslušnice sekty muslimanské Druzů, pá. Hosn Mansur el Mohairová, jež kulhala na pravou nohu o mnoho kratší než levou. Rovněž plně uzdravena na přímlyvu svěťce z Annaya.

Zázračné uzdravení Alexandra Oubeida je dokonce zobrazeno na obraze vystaveném v basilice vatikánské.

Dokonce byl zázračně uzdraven i nevěřící orač Tannus Scehadé z Ehmegu. Trpěl bolestmi krčními a ve vysoké horečce se svíjel na svém lůžku. Když mu doporučovali, aby se obrátil o přímluvu k bl. Šarbelovi, zvolal pyšně: "Já mám prosit se takového hlupáka? Spíše mne uzdraví má oslice než on!" Jeho žena ho ostře napomenula: "Bud' zticha, rouhači!" Těže noci ve snu vidí P. Šarbela, který má v ruce hůl a tříkráte ho udeřil jí a říká mu: "Páter Šarbel je osel?". Probuzený sedlák se vrhá na kolena a je uzdraven.

10. Blahořečení P. Šarbela v Římě.

Blahoslavený Šarbel je první vyznavač východní, jehož blahořečení bylo provedeno podle předpisů právních. Než některému zesnulému křesťanu je přiznán titul "svatý" nebo "blahoslavený", musí být zaveden t.zv. proces beatifikační nebo kanonizační. Beatifikační proces stran P. Šarbela byl zaveden již za Pia XI. v roce 1926. Byly sbírány informace o životě a zázracích, jež se staly na Šarbelovu přímluvu. V roce 1965 byly konány 3 kongregace a 15. VII. 1965 byl vydán dekret, jímž byl udělen P. Šarbelovi titul "Ctihodný-Venerabilis." Dále v procesu beatifikačním byly podrobně prozkoumány 2 zázraky, jež se staly na přímluvu P. Šarbela.

Šlo o uzdravení těžce nemocné řeholnice sestry z kongregace Božského Srdce, Marie Abel Kamari-ové, kromě níž přísežně bylo vyslechnuto ještě 13 svědků, mezi nimiž 2 lékaři, kteří sestru léčili. Sestra Marie se narodila v roce 1912, do kláštera vstoupila r. 1929, v roce 1934 byla operována na zápal slepého střeva. Pak těžce onemocněla, že ztratila 30kg váhy a v r. 1936 byla zaopatřena sv. svátostmi, ještě se podrobila 2 zákrokům chirurgickým a její stav byl beznadějný. V roce 1950 nevyhlášeně nemocná byla převezena do Annaya, a u hrobu P. Šarbela si vyprošuje zdraví v doprovodu své představené. Najednou cítí ve svém těle novou sílu, a je plně zdráva. Lékařská komise uznává její uzdravení z hlediska kli-

nického za náhlé, jež nemožno vysvětliti přirozenými příčinami.

Druhý případ zázračného uzdravení pro-
věřený lékařsky při procesu beatifikačním je uzdravení kováře libanonského, Alexandra Oubeida. V roce 1925 při práci kovářské mu vlétla štěpina kovu do pravého oka a poranila těžce rohovku. Přes všechno léčení csepl na pravé oko. V roce 1937 onemocnělo i oko druhé. V roce 1950 u hrobu bl. Šarbela úporné bolesti pominuly a podle lékařské rady uzdravení jeho je mimořádného druhu, neboť normálně by došlo k úplné slepotě.

Proto dne 5. prosince libanonský mnich a poustevník, P. Šarbel Maklúf byl prohlášen za blahoslaveného.

Závěr: Bl. Šarbel a my.

Druhý sněm vatikánský v konstituci o posvátné liturgii prohlašuje: "Církev ctí svaté a jejich pravé ostatky i obrazy mají býti v úctě. Svátky světců nám totiž hlásají divy Krista v jeho svatých a věřícím dávají vhodné příklady života" (čl. 111.). Každý světec je "divem Kristovým," neboť ve svém životě usiloval napodobovati svého Vykupitele v myšlenkách, řečech i činech. Všichni křesťané již ve křtu svatém se stali "účastnými na životu Božím"; "děťmi Božími se nazýváme a také jimi jsme," píše sv. Jan (1 Jan 3, 1). Avšak křesťan má usilovat o dokonalost křesťanskou, má povinnost býti "dokonalý jako je Otec nebeský (sr. Mat. 5 48). Proto údové mystického těla Kristova-Církve mají býti ve stálém spojení s Hlavou Kristem a podle slov sv. Pavla se stále více a více posvěcovati (sr. 1 Sol. 4, 4). Všichni křesťané mají žít, jak se sluší na svaté jako "Boží vyvolení, svatí a milí" (Kol. 3, 12) a je zřejmé, že "všichni věřící křesťané jakéhokoli stavu nebo povolání jsou voláni k plnosti křesťanského života a dokonalosti lásky." Tak naléhavě nás všechny vybízí ke křesťanské dokonalosti Otcové druhého sněmu vatikánského v překrásné dogmatické konstituci o Církvi, v hlavě V., čl. 39 a 40. Bohužel, lidská křehkost a pokušení těla, světa a zlého ducha často odvádějí údy Církve putující od křesťanské dokonalosti. Proto je

tak důležité mít před očima příklady svět-ců, kteří hrdinským způsobem bojovali o spásu své nesmrtelné duše. I u nich to byly někdy boje nejkrutší, neboť v nich vlastní srdce bylo bojištěm. Jsou to opravdoví siláci, atleti v zápase o dokonalost a v tomto boji s pomocí milosti Boží čestně zvítězili. Člověk je vždy křehký tvor, avšak může "vše v Tom, který ho posiluje" (Filip. 4, 13). A to se nám krásně projevuje u svět-ce, který tak proslavil svou rodnou zemi libanonskou.

Svatý Otec, Pavel VI., když prohlásil sv. Benedikta mnicha za patrona Evropy, pou-kázal ve své promluvě, že dodnes ideál mnišský je časový. Neboť dnešní moderní svět příliš se obrací k věcem vnějším a za-pomíná na to jedno potřebné, na hlubinu bezpečnosti, na nitro člověka. Světu schází niternost, schází mu pravý řád, schází mu modlitba, schází mu pravý mír a pokoj. Proto ideál mnišský ukazuje cestu z laby-rintu světa do hlubin bezpečnosti, vnitřního míru a pokoje (Promluva na Montecassinu dne 24.X.1964).

Bl. Šarbel byl mnich a poustevník církve východní. "Nesmíme přehlížeti to, že církve Východu od počátku mají poklad, z něhož mnoho čerpala i církev Západu. Základní dogmata křesťanské víry o Trojici, o Slovu Božím, vtěleném a narozeném z Marie Pan-ny byla právě definována na ekumenických sněmech východních. Tyto církve pro za-chovávání této víry mnoho protrpěly a trpí. Na Východě je vůbec ohromné bohatství oněch duchovních tradic, jež zvláště vyjád-řilo východní mnišství. Tam totiž od dob slavných svatých Otců kvetla ona mnišská duchovnost, jež proudila pak do krajín zá-padních a z ní jako ze zdroje povstalo řeholní zřízení západní —", tak uznale oceňu-je a hodnotí důležitost tradic a duchovní bohatství východních církví a mnišství II. vatikánský sněm. (Dekret o ekumenismu, čl. 15 — 21.XI.1964).

Proto nedivno, že Církev si váží věrnosti maronitských křesťanů, kteří jsou výkvě-tem východního křesťanství. Papež Pavel VI. proto plným právem vyznamenal tento malý stát svou návštěvou v Beirutu, když

se vracel z eucharistického kongresu v Bombaji 3.XII.1964 a znovu připomenul 11.V.1965 při oficiální návštěvě presidenta libanonského ve Vatikánu "onu bohatou křesťanskou vitalitu a harmonickou rovno-váhu občanů republiky libanonské." "Prin-cipy jednoty a míru musí býti řádu duchov-ního a mravního," tak skončil svůj projev.

Proto i nám Evropanům má mnoho co říci nedávno blahoslavený světec libanon-ský. U jeho hrobu se scházejí v míru a svornosti křesťané všech vyznání, přichá-zejí sem si vyprositi přímluvu světcovu i vyznavači Mohamedovi, ba i Židé a dokonce ti, kteří nevěří v radostnou zvěst Vtěleného Boha. Přicházejí sem na pout' lidé ze všech končin světa: Asie, Afriky, Evropy, Ame-riky i Austrálie a bl. Šarbel se přimlouvá a pomáhá všem bez rozdílu. Světec z Liba-nonu je opravdu záštitou onoho pravého ekumenismu a tím i pravého míru v celém světě. Jedině v tomto duchu jednou dojde ke splnění modlitby Páně: "Aby všichni jed-no byli, jako i my jedno jsme; já v nich a ty ve mně, aby byli v dokonalé jednotě, aby svět poznal, že ty jsi mne poslal a že jsi je miloval, jako jsi miloval mne" (Jan 17, 23).

Blahoslavený Šarbele přimlouvej se i za nás!

Literatura o bl. Šarbela:

1. Nejdůkladnějším pramenem je Summa-rium — Sborník pro beatifikační proces bl. Šarbela, vydaný tiskem r. 1960 v Římě.
2. Biografie: Antonios Scsbl: Al-Ab Char-bel Maklouf — Jourmeh 1950
3. Mansur Awad: Barakat an Qabr el Qiddid Charbel (Požehnání hrobu sv. Šarbela — Beyrouth 1952)
4. P. Daher: Vie, survie et prodige de l'ermite Charbel Makhlouf — Paříž 1953
5. M. Hayek: Le chemin du désert. Le Père Charbel Moine d'Orient — Lyon 1962
6. N. Rizcallah: Charbel Makhlouf (žurna-listické podání)
7. J. Eid: The Hermit of Lebanon Father Charbel — New York 1955.
8. Salvatore Garofalo: Il profumo del Li-bano — Ancora Milán 1965.

PRO VÝSADY

Obrázek z minulosti.

Napsal Alois Dostál.

MEZI výročními trhy, jež Rožmberkové Sedlčanům povolili, nejhlučněji a nejslavněji odbyvány ty, jež se po osm dní o svátku Petra a Pavla a kolem sv. Martina na tak zvané Kotcandě konaly. Z celého Povltavského kraje sešli se zde ti, kteří len, plátno rezné i bílené ano i rozličnou veteš odprodati minili. Tím trhy na Kotcandě nabývaly pestrosti a zvláštností, na níž podívat se nelenil ani Sedlčanský pán, který jinak na tvrzi Krčíně obýval. Rytíř býval i jindy hostem v Sedlčanech a mezi měšťeniны se mu líbilo. Ještě jako svobodný mnohou zde stropil kratochvíli, o níž se potom dlouho vypravovalo. Ale teď zvážněl a jenom na veselí jiných rád se díval.

Sedlčanský soused Mikuláš Křikava měl pro rytíře dvě jizby nad podloubím, odkud byl pěkný výhled na rynek a do ulic. Křikava známost' s rytířem datoval od bezstarostných let svobody a Jakub Krčín z Jelčan pranic se nad tím nepozastavoval, že jeho přítel a hostitel je členem počestného cechu súkennického. Jako vůbec tou dobou — v druhé polovici šestnáctého věku — v Sedlčanech panoval blahobyt, tak zvláště deseti mistrům a čtrnácti knapům řemesla soukennického znamenitě se vedlo. Křikava byl nejzámožnější a měl i dvůr za branou. Vyrovnal se panu Krčínovi vzdělaností, neboť i v latině obstojně hovořil.

Rytíř rovnou namířil do Křikavova domu a byl uvítán srdečně. Súkenník mohl dodat na stůl dobré víno a přátelé mnohokrát

přít'ukli si na zdraví. Jindy unášela bryčka Křikavu ke Krčínu a brána mu byla vezdy otevřena do kořán.

“Pamatuješ-li se, jak jsme před lety prodávali na Kotcandě židům od Kosové Hory obrácené župice?” se smíchem pronášel Jakub Krčín, statný muž barvy brunatné, těla obtylného a očí jiskrných. Šla o něm pověst', že má mnoho krve a ta je příliš bujna a vášniva.

Naproti sedící měšťením byl vyšší, bledý a vážný muž v letech rytířových ale nějak chorobný a malomluvný. Více přisvědčoval, se usmíval než aby vážnoucí řeč novými myšlénkami navazoval. Slovo vedl rytíř a dnes vzpomněl na taškařinu mladších let. Napálil kupce a pak se jim vysmál. Na Kotcandě se děly věci podobné a rychtáři mnohdy bylo zasáhnouti právem mezi strany rozvaděné. I Krčín by se byl jednou do šatlavy dostal, kdyby byl do domu neuskočil.

“A brzo-li budu státi zase kmotrovstvím potomku svého přítele Křikavy?” tázal se rytíř po třetím poháru.

S úsměvem na to odpověděl súkenník: “Ani mně na mysl nepřišlo. To by bylo příliš milosti.”

Rytíř mávnuv rukou, řekl: “Spolu jsme pili na bratrství a Bůh je svědek, že dětem svým jiného za kmotra nepožádám než tebe, i kdyby se mně Rožmberský nabízel. Zde moje pravice k přátelství vespolečnému.”

Pan Křikava stisknul podanou ruku rád ale přece ne bez obavy. Ochotně vítal rytíře ve svém domě, ale nad takovým sdružením dvou rodin nestejného rodu a posta-

vení se přece pozastavoval. Na paměti mu lpěla výstražná slova tchánova, že neradno s pány třešně jísti a panská přízeň jako májový sníh. Starý Fojta, poctivý Čech a měšťenin, nerad viděl zeťovo přátelství s Krčinským pánem, poněvadž té panské lásky nedůvěřoval. A na starocha si nyní vzpomněl Mikuláš. A jenom abychom hodně často si mohli přátelskou službu při křtu prokázati," pokračoval rytíř; "máme oba dost pro své potomky. Ale syna, jemůž bych za kmotra stál, at' na súkennictví nedáváš!" připomínal Krčín.

Křikava pokrčil ramenem.

"Příliš daleko bychom zabíhali do budoucna, ale k tomu se musím přiznati, že si počestného řemesla svých předků velice vážím. Z něho máme všechno, čím nyní vládneme.

"Ty bys mohl nyní rytířství nebo stavu vладыčoho dosíci."

"Vážím si pánů rytířů," usmál se Křikava, "ale netoužím po vyvýšení našeho rodu do stavu toho. Podivně by se náš erb se súkennickým rámcem vyjímal. Zůstane-me těmi, jimiž jsme a budeme spokojeni."

"Vždyť tvoji sousedé na sněmu zemském povýšení dosáhli," mluvil rytíř s přidechem ironie, "a nemají majetku tolik jako ty. Pešek Sedlčanský ze Sedlčan, Jindřich Slavíkovec ze Slavíkova, Mikuláš Kozský z Plechova to je nová šlechta česká s erby, na nichž září punčochy, boty a puklice."

Krčín se hlučně rozesmál a súkenník poznal, že jej chtěl rytíř jenom zkoumati netoužil-li po stavu, jehož někteří měšťeniné ze Sedlčan právě byli dosáhli a Krčinskému rodem se mohli vyrovnati. To pak hnětlo pána z Jelčan a nemoha jinde, aspoň zde u přítele narážky dělal. Křikava byl jako v dvojím ohni. Na jedné straně nechtěl tupiti měšťeniny, jichž si vážil a s druhé strany mu vadilo v řeči té přátelství urozeného pána. Proto mlčky minil projeti úskalím tím. Ale rytíř, jak byl jednou v proudu, hned pokračoval ve stejném tonu.

"Tot' nyní půda kolem Sedlčan ani pro tvrze nestačí. To bude panstva! A na branách vedle pětিলísté růže za krátko řada erbů se objeví. Ale aby příliš nepychali. Všeho do času, páni z Nemanic!"

Krčinský napiv se povstal a po jizbě přecházel, aby své pobouření vnitřní mírnil.

"Nerač jim, pane, toho ve zlé vykládati," ozval se Křikava. "Každý má libustku nějakou a jeden na jmění, druhý na zásluhách a třetí na něčem jiném si zakládá. I v sousedních městech podobně se děje a sněm k povyšování lidí o blaho spolublžních zasloužilých nakloněn jest."

"A čím se proslavil Slavíkovec, čím?" vyjel z ostra rytíř, před měšťenina se postaviv. "Že jeho otec se otáčel v řeznickém krámě se širočinou? A co, pro Bůh, vyvedl záslužného Pešek a dokonce Kozský? A sněm je vладыky jmenuje, a našinec vedle nich sedati má při rokování!"

Tato pyšná řeč se Křikavovi zhnusila. Jinému by byl řekl: "A čím jsi si dobyl erbu ty? Že tě náhoda přinesla na tvrz do zlaté kolébky a ne do domu měšťanského? Že jsi zdědil Krčín, Sedlčany, Nový Hrádek, Obděnice a jiné statky?" Ale súkenník si toto všechno pouze myslil a nahlas řekl: "Zapomeň na to pane, a pojď se podívat na Kotcandu, kde se rozproudil hlučný život."

Rytíř seznav, že měšťenin konec učiniti chce nemilě rozpravě připjal si kord a šel. Sedlčany měl rád pokud se sousedé nepovyšovali a do stavu se nedrali. I výsady městu potvrdil nastoupiv panství, začez právo pivovárské od Sedlčanských obdržel. Býval zde hostem a zúčastňoval se slavností i veselí, ale poslední čas se na město hněval. Zbchatli a zasloužilí měšťeniné žádali o povýšení svého rodu. Ukazovali na své předky, na vyvětralé erby a přídomky a dosáhli, po čem toužili. Teď se mohli směle postaviti vedle Krčinského pána. A to rytíře nemálo mrzelo.

Křikava to znamenal dávno, varoval měšťeniny, ale ti se jenom na něj utrhli. "Když tvé dceři Krčinský kmotrovstvím stál, myslíš, že i my se mu budeme kořiti? Chovej se k němu, jak chceš, my s ním jako sobě rovným zacházeti budeme."

A rytíř to pozoroval nyní při každém kroku. Snad se Sedlčanští nezměnili, ale pan Jakub znamenal všudy málo úcty a vážnosti ku své osobě jako světské vrchnosti. Kdo před nedávnem ještě v městě kratochvíle strožil, měšťanské domy šenkovní

navštěvoval ano o trzích i švandu strojů, ten byl spíše po přátelsku vítán a dle známosti oceňován. Ale rytíř v každém druhém viděl budoucího vladyku, člověka s erbem a ve stavu. Tři uznaní šlechticové mu hlavu pomátli a chmúry na čele jeho nemohl ani Křikava rozptýlit.

Na Kotcandě bylo opravdu hlučno a veselo. Sešlo se lidu z dalekých končin, štučky pláten ležely na kupách, vřetena přize nabízena kupujícímu a stranou i roucha druhu rozmanitého na rohatinách a vešácích, v rukou i ještě na těle. Hlavní slovo vedli židé v dlouhých kaftanech s ranci na zádech a se slínami u úst. Zde také Krčinský zapomenul na ranní nevrlost' a oddal se pozorování směsi křičícího lidu.

* * *

Když Jakub Krčín se ujal rozsáhlých statků, s měštěninou Sedlčanskými žil v přátelství. Dům Křikavův často jej hostil a když manželka súkenníkova povila dceru Annu, rytíř i s paní Dorotou ke hlučným křtinám se dostavil. Křikava oplatil kmotrovi službu dvakrát a to také jenom u dcer Ludmily a Kateřiny.

O křtinách dcery nejbohatšího měštěninu celé Sedlčany si vyprávěly. Bylo to něco nevidaného, by vrchnost' poddaným takové skutky přichylnosti prokazovala. A Krčinský přijel i s čeledí a s dary na voze nákladním. Sousedé nedali si ujítí příležitosti, by se všemi poctami vrchnost' svou nepřivítali a také se rytíři hleděli zalichotiti. Vždyť posud nebyla jejich privilegia potvrzena. Rožmberkové jimi sice město obmyslili, ku starým výsadám milostivě nové přidávali, ale bylo třeba, aby je všechny také nový pán uznal a podepsal. O to běželo susedům a proto se činili uctíti rytíře. Křikava je k tomu nabádal, řka, že o křestním hodokvasu bude doba nej příležitější.

Už drahé dob v Sedlčanech neodbyvaly se takové slavnosti jako o zmíněných křtinách. Něco mělo platiti dcerce nejbohatšího suseda, něco panu kmotrovi. Ten o ničem ani zdání nemaje, hověl si u tabule, obtěžkané mnohými pokrmy a pamísky. Už jenom vína si přiléval a na staré doby vzpomínal. V tom na rynku zazněly fanfáry, jakoby průvod nějaký přicházel. Rytíř

ruče k oknu přiskočil a vyhlédnuv ven, na ostatní stolovníky volal: "Pojd'te popatřit, co se děje. Tot' masopustní kratochvíle!" Pořádaly jednotlivé cechy při ostatcích rozličné hlučné průvody maškarní a veselíčka před dobou popeleční. Dnes pak súkenníci se všemi knapy a chlapci učedníky něco podobného vypravili. Však s ochotou na pomoc přišli i lidé jiní, městští drábové i žáčkové školní, kteří měli z partesů zpívati. A ted' se všechno valilo od Zákostelské brány, napřed trubačí, bubeníci, píšťci a dudáci, za nimi heroldové na koních, nesoucí znak pánů Krčinských z Jelčan s papouškem na větvičce, kaprem, ješterem a korunou s dvěma křídly a třemi pštrosími péry; pak následoval cechmistr se staršími, nesoucími cechovní feruli, pečet' na podušce a jiné odznaky, kantor vedl řadu žáčků veselých tváří s byretky na hlavách, drábové předcházeli purkmistrovi a celé radě v dlouhých řízách, pak nesený praporec městské a písař listinu jakousi pečlivě držel v kovovém pouzdře schovanou, tak že jenom několik velikých pečeti dolů vyčnívalo. Tato část' průvodu byla vážného vzezření, druhá polovice účastníků oděna byla v mumrejích a larvách představujíc rozličné národy a stavy. Nejdříve se braly Turkyně v pestrých východních šatech, za nimi šli židé v kaftanech s dlouhými bradami, následovali bojovníci a branní šaškové, kramáři, šmukéři a posléze procesí uzavíralo několik jedíbab, jimž však mužské boty z pod šatu vykukovaly. Byla to pestrá směs, jakou se měštěnině několikrát do roka pobavili.

Průvod přešel dvakrát kolem podsíní a když bylo hodně lidí ze všech ulic nalákáno, zastavil před domem Křikavovým. Hostitel už obě okna mazhauzu otevřel a rytíře upozornil, že se to všechno pouze k vůli němu děje. Jakub Krčín z Jelčan byl tou zprávou z míry potěšen a také se pohodlně do okna vyložil. Druhé pak zaujala choť jeho paní Dorota.

Nejdříve předstoupili hudebníci a zahráli slavnostní tuš a skladbu, schválně pro ten den složenou. Potom rektor se žáčky zapěl píseň lafinskou, která chválu rodu Krčínova obsahovala. Jindy se pěla píseň ona s ma-

lými změnami o pánech z červené Růže, a když někdo den památní slavil, žáčkové tu též kantatu pěli.

Po těchto vážných předmětech předstoupil purkmistr s radou a přál urozené vrchnosti všeho dobra, vyprošuje si, aby milostivý pán rád v Sedlčanech jako mezi svými věrnými prodléval a se mile zabavoval. "Spolu bychom uctivě prosili, by nám tvoje milost' ráčila býti tak nakloněna jako páni Rožmberkové," přednášel purkmistr zvukným hlasem. "Tito pánové obmyslili nás některými výsadami, které zde máme podpisy a pečeti stvrzené. Doufáme, že i ty urozený pane, jako náš přítel a příznivec privilegia na všechny budoucí časy nám potvrdíš, začej my chceme tobě býti vděční a prezentujeme ti v Sedlčanech právo pivo-várné, jak jsi od nás nedávno žádal."

Rytíř poněkud ochladnul, vida, kam to všechno směřuje, ale nechtěl se dát před celým davem zahanbiti. Vyzval purkmistra nahoru k dalšímu jednání. Odešli mimo něj radní a písař s důležitou listinou. Lid zatím čekal a šaškové jej obveselovali. Ale radost' nikomu nešla od srdce, měšťeniné znali důležitost' okamžiku a byli dychtívi zvědět, jak to dopadne.

Zatím vešli vyslanci města do mazhauzu. Domácí pán připravil na rychlo ještě jeden stůl, kde vedle inkoustu byla vraní péra. Rytíř netrpělivě sebou vrtěl na pohodlném křesle.

Purkmistr opakoval, oč dříve žádal, připojuje skromně, že výsady města Sedlčan pocházejí od vladaře Rožmberkova rodu Oldřicha, který Sedlčanům vymohl tak zvané "právo králové" to jest právo, jež měla města Královská jako na př. právo hrdeční. Nástupcové Jindřich a Jan privilegia rozmnožili a Sedlčanští neplatili žádných platů stálých o sv. Jíří a Havle, ba ani berní královských, jež za ně vrchnost' zapravovala.

"Dříve jsme měli právo vaření a vystavování piva," končil purkmistr, "ale že jsi nás o to žádal, chceme ti je navzájem darovati, by tvoje milost' škody neutrpěla."

Krčínský skutečně o to před časem žádal, aby na svém panství pivovar měl. Proto nyní vida, že jeho žádosti vyhověno, dlouho

se nerozpakoval a přelétnuv zrakem podanou listinu, vzal vraní péro a podepsal. Pro přitisknutí pečete měli se měšťeniné dostavití na Krčín.

Sotva doskřípělo péro, purkmistr vyhlédnuv oknem, zvolal: "At' žije naše urozená vrchnost'!"

"At' žije, at' žije!" odpovídali dole shromáždění, srozuměvše, že byly výsady potvrzeny. Hudebníci zahráli tuš slavnostní.

Purkmistr činil ještě poděkování a pak s radními okusiti musil s druhého stolu. I číši si přit'uknul s panem Krčínem.

Na rynku se nyní šaškům mnohem více dařily zerty a diváci se mnohdy rozesmáli na celé kolo. I panstvo přihlíželo divokým tancům, jež prováděly Turkyně, mimickým hrám, židům, znázorňujícím trh na Kotcandě, výplatě bab za pomluvu a podobným kratochvilím.

Ale rytíř se nesmál při každém vtipném kousku, měl jiné starosti. Zdálo se mu, že mohl získati pivovarského práva i bez jiných obětí, poněvadž Sedlčany jsou městem mu poddaným a tudy by mělo něco věnovati své vrchnosti jako důkaz příchynosti. Dnešním dnem však přímo vypustil Sedlčany ze závislosti a poslušnosti. Uvalil na sebe povinnost' peněžitou, a kdo ví, vynese-li tolik panský pivovar.

Krčín uměl počítati a nerad se ošidil. Měl tedy strach, neuvalil-li na sebe břímě a jak dnešní smlouva se vydaří.

Na rynku se ještě tančilo. Křikava dal účastníkům průvodu vyvaliti několik beček piva a pil, kde kdo byl. Pak se seřadili a odcházeli směrem k bráně Dublovické. Však se už slunce klonilo k západu a rytířova rodina se chystala na zpáteční cestu. Krčín povečeřel, rozloučil se a už vyskakoval na koně. Družina čekala před domem.

Ještě jedncu se dostavila rada městská, by poděkovala. Dva branní doprovázeli průvod s rozžatými smolnicemi.

Tak skončily křtiny, při nichž rytíř stával kmotra. Vícekrát nebyl o tu službu žádán, Křikava měl pouze jedinou dceru. Krčín jej škádli, že by rád podržel ještě synka na loktech při posvátném úkonu, ale hned si také vzpomněl, co jej ty prvé křtiny stály a jaký dar přinesl nejenom maličkě

Anně ale celému městu Sedlčanům. A litoval nejednou, že se dal ukvapiti. Listina byla i pečeti opatřena a potvrzena i podpisem nejvyššího purkrabí Pražského, pana Viléma z Rožmberka.

Sedlčanští řešili na plano a chtěli se ujistiti.

* * *

Rytíře Jakuba Krčína těšilo, když v Sedlčanech pivo vařil a vystavoval po celém okolí. Měšťténině ač měli domy pivovarečné počtem 80 piva nevařili a jenom slad připravovali a až do Prahy dodávali. V městě se pilo pouze panské pivo a rytíře prý zajímalo, když o trzích někoho nachmeleného potkal, se ho tázal: "Co to děláš?" a ten odpovídal: "Krčín mnou strká." Bylot' pivo krčínské lepší, než když je obec vařila.

Ale rytíř během času takové pochvaly si nevášimal a do Sedlčan vůbec zřídka přijížděl. Jakoby i na přátelství s Křikavou zapomínal a skutečně láskou obou rozdílných rodin ochabovala. Pan z Jelčan přestavěl zatím tvrz Krčín, kterou i pěknými malbami opatřil, rozšiřoval obvod svého zboží, přikoupiv několik dvorů a vesnic, ano dal se i do rýmování příběhu svého života, maloval obrazy a posléze uvíznul v alchymii — hledal zlato. Při tolikerém a tak různém zaměstnání zbylo mu málo času a chuti vyhledávati styky bývalých přátel. Celé hodiny sedal v černé kuchyni při ohni, kov tavit, míchal a škváry odhazoval. I v divných knihách čítal, zápisky si dělal a bádál. Propadl pojednou v té době rozšířené a panující touze — nalézt z obyčejných kovů smíšeninu zlata.

Lid o tom zaslechl, někdy rytíře v tajemné dílně spatřil, mnoho roznesla čeleď a na panství se mluvilo, že Krčínský propadl čarodějství a ve spojení je s duchy pekelnými. Kterak prý by ku jmění takovému přišel a zboží své rozmnožovati mohl.

Tato divná zvěst' přišla i do Sedlčan, že se dal Krčín na alchymii a po zlatě touží.

"A což nemá dost?" řekl Mikuláš Kurský z Plechova, který rytíři nejvíce v žaludku ležel. "Nezbohatl za krátkou dobu? Otec jeho nehrubě byl bohat a sotva Jakuba na studie dáti mohl do škol."

Měšťténině srazili hlavy dohromady, aby vyslechli něco o své vrchnosti. Věděli, že si Kurský opatřil dobré zprávy, aby případně mohl rytíři rovné rovným splatiti. Nestarali se valně o minulost' svého pána, ale přece by něco rádi vyslechli.

Kurského nedávno Krčín pohaněl pro jeho nový stav a mladý erb, a tudy vладыka také ústům svým zámeků nekladl.

"To přece víte, že náš pán dříve sloužil Rožmberkům a na Krumlově purkrabství zastával. A staral prý se velice o důchody Vilémovy na úkor poddaných, jež hodně utiskoval. Za to obdržel levně Krčín u Křepenic a Sedlčany, ale pod jednou podmínkou."

"Jakou to?" zvědavě se tázal sousedé.

"Že nesmí Krčín přejíti na jiný rod než na Rožmberky. Máme tedy naději, že dostaneme starou svou vrchnost'. A s titulem a erbem také to nějak bledě vypadalo," vyzrazoval Kurský. "Rožmberk mu u císaře Rudolfa vymohl, že jeho stav vладыcky znovu potvrdil a erb i titul přirozený rozhojnil, tak aby se nápotom mohl psáti z Jelčan a Sedlčan."

Měšťténině udiveně naslouchali těmto zprávám. "A pak nám bude Krčínský vyčítat novopečenost' stavu a erbu," pohrdně se usmíval vладыka. "Jak dávno jest dobrým rytířem? Proč potřeboval znovu potvrzení toho, čeho měli předkové od pradávna užívati? A víte jak tvrz svou nyní nazývá? Nový Hrádek Krčínov nad Křepenicí. Až vytaví zlato, koupí si snad Rožmberská panství."

Tak a podobně bylo mluveno v krčmách, domech šenkovních i soukromých o vrchnosti. Nejvíce naráženo na jeho alchymii — dělání zlata. Ano poukazováno i na jeho styky s d'áblem, jemuž prý se Krčín zapsal, aby mu zlato dělati pomáhal. Když pak rytíř zavítal do Sedlčan, podivně jej babičky okukovaly a před ním děti prechaly. Rytíř znamenal, jak se mu lidé uhýbají z cesty a slyšel, co se o něm mluví. Něco bylo doneseno i na Krčín a zvláště co Kurský odhalil a roznesl, že vrchnost' nevládla valným zbožím a Jakub jako milosti nynějšího panství užívá, že si dal erb a stav potvrditi a podobně. Tyto jednak pravdivé a jednak při-

bájené věci Krčina velice pohněvaly, že zanevíral na Sedlčany a ani se nezastavil u kmotra Křikavy. Tento byl z toho potěšen, neboť se obával, že utrpí na vážnosti u sousedů a rozneseno bude o něm, jakoby Krčínovi donášel, co se o něm vypravuje. Starší řemesla súkennického dalek byl takových věcí a jeho touhou bylo, aby město s vrchností žilo v lásce, jako tehdy, když jeho návodem došlo k potvrzení důležitých výsad.

Ale proud promluv se nedal zastaviti ani napomínáním rozvážných lidí. Krčín k tomu zavdával příčinu alchymii i tupením měšťanů a především těch, kteří si dobyli povýšení a na rovni s vrchností stáli.

Když pak cele zlatadělání se oddal a na všech stranách šetřil, ani pivo v Sedlčanech vystavovanému se nedostalo tolik chmele a ječmene jako dříve, sousedé se počali po jiných truňcích ohlížeti a pivovar nevynášel tolik jako před lety. Nyní na otázku: "Co to děláš?" mnohý nachmelený by musil říci: "Kosová Hora nebo Vysoký Chlumec mnou strká." Někteří si doma vařili rozličnou ředinu, pili víno a do města pokoutně se jiné pivo dodávalo.

To velice rozčilovalo rytíře a nechvalně se o Sedlčanských vyslovoval.

Tak se po dvacetiletém přátelství strany znešvařily a útoky na sebe činiti počaly. Křikava měšťaniny mírnil, ale dostávalo se mu odpovědi, že se nemají co vrchnosti obávat. Ať dá pokoj, hledí si své černé kuchyně a vaří dobré pivo. Měšťaniny stáli na vrchu blahobytu. Slad Sedlčanský měl po splavné Vltavě dobrý odbyt, řemesla květla, súkenníci bohatli. Nebylo v Povltavském kraji bohatšího města. Ano i hradby proti útokům jsou tou dobou opraveny. Škola vysílala vzdělané muže do světa, v městě založen kůr literátův, kteří si dali psáti nádherné kancionály.

K blahobytu tomu velice přispívalo, že Sedlčanští dle svých výsad neodváděli žádných platů, dávek ani berní, nerobotovali vrchnosti a sami se spravovali.

A na tyto výsady nyní myslil Krčín z Jelčan. Ted' o mnoho více než dříve jej mrzelo, že co podpisem stvrzoval. Kdyby tak mohl sousedy dostati do své moci a poddanosti! Jak by jim poroučel, nepohodlnou

radu sesadil, roboty ukládal a pyšné měšťaniny skrotil. A zvláště by jej těšilo, až by poddanosti jeho připadli Kurský, Pešek a Slavíkovec. Stále na to myslil a mnohdy odkládal retorty a zapomínal měchem udržovati oheň ve výhni. A proč by to nebylo možné? Listina byla psána sice na "časy budoucí a věčné", ale proč by se nedostala zpět do rukou jeho?

Takové černé myšlenky vznikaly v začazené kuchyni alchymistově. Chytal se jich jako prostředku k pokoření nenáviděných měšťanů. Zlata se nedodělal nejrozmanitějším mícháním a slučováním kovů, tím více však se utvrzoval v touze lsti nebo násilím do rukou dostati výsady města Sedlčan. Před nepoctivým skutkem tím ustoupilo básnictví, malířství ano i zlatodělství.

"Kdybych Sedlčanské si podrobil, co udělám s Křikavou, kmotrem a Annou kmotřenkou svou?" napadlo jednou rytíře. "Ty přece mohu vyňati z poroby, kterou uvalím na měšťaniny," tak se utěšoval, nadále kuje plány proti nepohodlným sousedům.

* * *

Sedlčanští velice byli překvapeni před sv. Havlem návštěvou čeledína krčínského pána. Předstoupil před radu a do rukou písařových složil ceduli řezanou, kterou se měšťaniny upomínali, by na Krčín odvedli při nejbližším kvartálu dávky peněžité, jež jsou povinni platiti místo robot ručních nebo aby se dle znění urbáře dostavili ke dvorům panským s potahy a na práci ruční. "Nadále nikoho fedrovati nemíním, ale žádám, co mně jako vrchnosti přísluší a patří," tak zněl konec listu, který neoplýval zdvořilostmi a laskavostmi.

Zněním cedule byla rada zaražena, a kdyby ještě pan Jakub prováděl bývalé veselé kousky, byli by se sousedé domnívali, že je chce poškádliti, aniž by při tom měl vážných úmyslů. Také čeledín — posel se tvářil zcela opravdově a odevzdav list, rychle se vytratil za bránu, aby neokusil práva útrpného na účet pánův.

Purkmistr svolal radu k sezení na ratouz. Křikava byl rád, že není toho roku hodností pověřen a může se stranou držeti. Za to tehán jeho Fojta byl radním a ve své

nedůvěře k vrchnosti pochvaly a uznání došel.

“Já řku, netrvrdil jsem to o přízni panské, že se podobá čerstvému sněhu, který za krátko slunce sežehne? Zde to máme. Naše výsady mu nedaly dobře spáti a na sklonku života je rušiti chce. Chvalné to od něho není.”

“Co mu odpovíme?” tázal se purkmistr.

“Aby vařil lepší pivo, nebo že mu patoky do Mastníku vylejeme, aby si je tam někde chytal a sám vypil,” rozdurděně řekl jeden ze sousedův.

“Krčina musíme jednou pro vždy odbyti,” připomínal radní. “Napište mu, aby se přijel podívat na naše privilegia, která pečeti a podpisem na důkaz pravdy stvrdil, že nemusíme o žádném kvartále platiti, že jsme ze všeho vyňati, poněvadž jsme se za to vzdali práva pivovarského, které by nám také něco vyneslo. Aby nám dal tedy pokoj a nepokoušel nás.”

Toho náhledu byli všichni ostatní a písař hned formuloval slova v list odpovědný.

Sedlčanští se nadáli, že bude Krčín pojednou odbyt, ale posel se dostavil za krátko znovu, že prý se pán z Jelčan, na žádné privileje nepamatuje a mají-li sousedé nějakou listinu v ruce, ta prý je zcela jistě podvržena a postrádá pravdovisti.

“Tak at’ ji shlédne!” utrl se purkmistr před poslem.

“To také by pán můj rád učinil, ale sem nemíni se trmáceti,” řekl na oko nevinně čeledín.

“Nekonal by cestu onu poprvé,” děl purkmistr.

“Má k nám stejně daleko jako my k němu. A pak,” měšténin se nechtěl vydati do nebezpečí.

“Sejděte se tedy na půl cestě,” navrhoval čeledín.

“Rytíř cosi navrhoval o hospodě Kněvizské, kam byste mohli přijíti a se dohodnouti. Sezná-li Krčín podpis a pečeť správnou, nebude vás obtěžovati.”

Purkmistr nechtěl ničeho dělati na svou pěst’ tázal se radních a ti rozhodli, tím způsobem, že by spor byl nejrychleji zakončen. Krčín vyhrožoval soudy zemskými, nebudou-li dávky včas odvedeny. At’ se podívá

na vlastní podpis a přečte si památnou listinu!

“Ale pozor!” varoval Fojta. “Aby nezačal rytíř skutků nerytířských a nějak vás neoklamal. Víte, co se o něm praví. S d’ablem třeba ve spojení by nebyl, přece by mohl čertovinu provést a nás ošiditi. Ani se nedá mysliti, že by paměť tak krátkou měl, ale spíše něco zlého zamýšlí.”

Výstřaha a rada Fojtova byla přijata ale měšténinům se přece nezdálo, že by se nejhoršího strachovati museli. Do Kněvizské hospody nepůjde jeden s listinou a za bílého dne se nedá o násilí ani mysliti.

Krčinovi dána odpověď, že Sedlčanští jsou volni na zmíněné místo se dostaviti a že privileje k nahlédnutí přineslou. Čeledín za Dublovskou branou se dal do hlučného smíchu a prsty si luskal.

Mikuláš Kříkava odmítnul zúčastniti se poselství, také Fojta pro stáří na cestu se nevydal. Vyvoleni čtyři mladší silní měšténině a za vůdce jim dán mlynář Zábřežský. Písař vydal privileje v kovovém pozdru a všichni vykročili. Troštovali se, jak rytíři vyčiní a domluví. Někteří navrhovali, aby šel s listinou vladka Korský, aby vyslanci si vzali branné pro ochranu a výpomoc, ale upuštěno od toho. Dělaloby to zlou krev a lépe, když se všechno mírně skoncuje.

Krčín už byl na hospodě s několika čeledíny. Hlásil se jako známý a byl pln laskavosti. Také tabuli před sebou měl, jakoby se hodokvas nějaký odbyvati měl.

Měštští poslové počínali si vážně a odměřeně. Zábřežský rytíře oslovil, ohlásiv účel schůze. Mladší měšténin hned rozbálil listinu a jal se čísti...

“...všecky a všelijaké stálé platy, to jest svatojirské a svatohavelské pánu jejich dědičnému spravedlivě náležité, jim všem v městě jeho Sedlčanech nynějším i budoucím odpouští a je prázdný toho činí, k tomu i berně všelijaké J. M. královské anebo slavného království toho stavům náležité, sám za ně z důchodů svých chce vypravovati, a je jakž od platů stálých tak i od takových berní vysvoboditi a zastoupiti připovídá a mocí toho listu zastupuje a vysvobozuje. Chtěje tomu docela, aby od jeho dědicův více žádnými platy stálými ani

berními stěžování a napomínání nebyli. A toto obdarování a milost' jim sedlčanským měšť'anům učiněna, aby zůstala po něm trvající a neporušená památka na časy budoucí a věčné..."

Krčín kynul rukou, aby se ustalo čísti.

"Už se pamatuji zcela určitě."

Měšťánin ještě přečetl konec.

"Ten týden po neděli reminiscere léta Páně 1582, kdy se počalo vařiti pivo k ruce panu Jakubu Krčínovi."

"Dobře, dobře," na to rytíř.

"Dle toho uzná tvoje milost'," ujal se slova mlynář, "že jsme zcela v právu a výsady své máme jak zasloužené tak řádně pověřené."

"Už věřím a teď se posad'te, abychom se přátelským hovorem pobavili," vybízel Krčín.

Měšťánině nevěděli, co počítí. Nutkalo je to, aby se rychle domů navrátili, ale proč by neposeděli chvíli, když jsou ušlí a svou věc vyřídili?

Pan Krčín hned všem ohnivého vína naléval a je častoval. Měšťáninům bylo až s podivením, že se v Kněvitzské krčmě tak dobré a dle všeho staré víno čepuje. Chutnalo jim znamenitě a jen což si přihýbali. Takový truňk jim přece na zpáteční cestu nemůže škoditi. Budou slavně uvítání a řeknou, jak Krčina přesvědčili a — usmířili. Takto nikdo jiný nemůže jednati než přítel a dobrodinec města.

"At' prospívají Sedlčany!" volal rytíř, číši pozvídaje.

"At' žije milostivá vrchnost'!" křičel mlynář Zábřezský už hodně při kuráži.

Číše zacinkaly, páni dopili a Krčínova čeled' znovu nalévala. Víno se perlilo, vstupovalo do hlav a rozvazovalo jazyky.

"Ani mně na mysl nejde," řekl radní, "že milostivý pán nás tak opomíjí. Což nejsou na Kotcandě trhy, v městě veselosti?"

"Jenom se těšte; já přijdu zcela jistě a co nejdříve," odpověděl rytíř ale s podivným přízvukem. Kdyby sousedé neměli už v hlavě, poznali by, že se jim Krčín vysmívá.

"To opět nějaký slavný průvod musíme spořádati," na to měšťánině. "A tvoje mi-

lost' pozná, jak si dovedeme své vrchnosti vážit."

Krčín provolal znovu nějaké heslo a všichni dopíjeli číše. Sedlčanským ani nebylo s podivením, že jich krčmář neobsluhuje. K čemu by měl Krčín čeled'? Nepozorovali, že se den nachyluje. Tak dobře se jim sedělo a popíjelo. A víno chutnalo víc a více. Už se jim jazyky nějak mátly a řeč vázla. Za to se tváře usmívaly a oči zářily ohněm. Posléze se i hlavy klonily k tabuli a při té příležitosti sáhl Krčín vyslancům pod mentlík a volně vyňal privileje i s pouzdrém. Vzal listinu, vrátil kovové pouzdro a nechav opilých, sedl na kůň a s čeledí ujížděl na svůj zámek Křepenický. Kudy jel, tudy se chechtal až příšerně.

Lidé vybíhající ze stavení, viděli Krčínského pána, jak se chechtá, i znamenali se křížem a hlavou jim prolétlo, že přece bude pravda, co se o něm povídá. Letěl jak o závod a smál se hlasitě. Čeled' sotva mu stačila.

S jakou se vrátili vyslanci do Sedlčan a jak vystřízlivěli, když pouzdro bylo prázdné, lze se domyslit.

Tak přišli Sedlčanští o výsady, za něž obětovali pivovarské právo osmdesáti domů.

O Kněvitzské hospodě dlouho se mluvilo a venkované říkali: "Sedlčanští tam zavádili a prohráli." I přiloženo hospodě jméno Zavadička.

* * *

Sedlčanští se pomalu trousili na rathouz, kde seděl v hlavní síni Jakub Krčín z Jelčan. Město se hemžilo panskou čeledí, rytíř podroboval si zpupné sousedy. Ustanovil purkmistra a celou radu, opanoval město a teď vybíral poplatky zadržené.

Když měl výsady v rukou, podal na Sedlčanské žalobu, že se v poddanost' podrobili nechtějí. Měšťánině se nemohli vykáhati písemnými privileji, ústnímu svědectví nebylo dáno místa a tak byli odsouzeni, aby jako poddaní konali předepsané povinnosti a odváděli určené platy.

Měšťánině se zdráhali, Krčín je donucoval. Na to se právě těšil, až pyšné sousedy, kteří i po erbech sáhali, podrobí a pokoří. Proto přijel sám vybírat zadržných peněz.

A vzal několik uplynulých roků do rozpočtu.

Ted' čekal, kdo první se dostaví na rathouz. V duchu se smál. Tak dlouho hledal zlato v černé kuchyni z kovů rozmanitých a na tento pramen nepřipadl. Zde mu kyne veliký zdroj pěkných příjmů a dá se časem i rozhojnit.

Do síně vešel starší muž s hlavou nachýlenou v čele asi dvacetí sedlčanských řemesníků. Byli to v přední radě bohatí súkenníci a ten první Mikuláš Křikava. Mlčky postupoval ke stolu a z pytlíčku na tabuli peníze vysypal, až se rozkutálely.

Rytíř pohlédnuv na muže, poznal svého kmotra a přítele. "Cosí se v něm hnulo. Ten mu pokazil radost". Že nešel první Mikuláš Kurský z Plechova nebo jiný vладыka.

"Tobě, Křikavo," řekl Krčín, "všechny dávky a platy odpouštím."

"Rytíř odsunoval od sebe peníze.

"Děkuji ti za tu milost' a žádné nepřijímám," odpověděl dutým hlasem měšténin.

"A proč?" vyjelo prudce z rytíře.

"Nechci býti jiným než tito moji sousedé. Co musí snést chudý, snesu i já. Zde jsou peníze, jichž jsi, pane, nabyl poctivým způsobem. Jsme vyrovnáni a nepřál bych si, abys mne návštěvou v mém domě obtěžoval. Měl bych z toho nesnáze."

Krčín se rozzuřil.

"Tak se mluví se mnou, s vrchností města Sedlčan?"

"Zde máš, co ti patří. Bůh ti požehnej těch peněz. Dáváš prý si v Obděnicích stavěti hrobku a náhrobní kámen, užij těch peněz k tomu, by se ti lehko spalo po životě záslužném."

Ze slov Křikavových vyznívala trpkost' a lítost.

"K čemu je šatlava, nač mám právo hrdelní?" volal rozhněvaný rytíř.

"Užij toho na mně, jsem volný ke všemu, ale mému domu a mé rodině se vyhýbej.

Lituji, že jsem si nevzal za kmotra své dceři městského drába."

Při těch slovech vyskočil Krčín jako hadem uštknutý a na rathouze by se byla stala krvavá srážka, kdyby měšténině nevzali Křikavu mezi sebe a rytíři nezastoupili cestu. Súkenník se rychle vzdalil a Krčín ani nepočítal, co mu poddaní vypláceli na tabuli.

A vybíral peníze v Sedlčanech poprvé a naposledy. Brzo na to zemřel na tvrzi Obděnicích, kde si dal postaviti kámen náhrobní a napsal nápis na něm. Stalo se roku 1600.

Sedlčanští se nedostavili na pohřeb svého pána. Krčín a Sedlčany připadly dle smlouvních podmínky opět Rožmberským. Úřad purkmistrovský byl sice vyzdvižen, ale výsady nebyly měšténinům navraceny. Dávky svatojirské a svatohavelské jakož i berně platili nadále.

Co Krčín nahromadil, rozpadlo se záhy. V Sedlčanech zanechal si pověst' nechvalnou. K nápisu na náhrobku posud nikdo nepřipsal den a rok úmrtí mocného a podivínského rytíře. Dědici zapomněli a poddaní nedbali.

U velkého oltáře na evangelní straně v presbytáři kostela Obděnického čteme na mramorovém velikém náhrobku:

"Leta Páně... zemřel urozený a statečný muž Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan, města Sedlčan, Nového Hrádku Krčínového a zámku Obděnického pán; duše jeho raduje se v nebi, tělo at' odpočívá v svatém pokoji.

Příteli bratru svému nezávidiž; odpočívá uvolněn, bezpečen, již pak věčný sen. Nepozbyl světla; ba jistějšího a přejasnějšího jest nabyl. Nic ho netrápí náruživost', nic lakomství, nic o bohatství péče, ni chudoby bázeň, aniž jeho sluch bičován láním, alebrž všech přirozenosti statkův ve svrchované rozkoši a poklidnosti došel, i všeliké blaženosti požívá; protož oplakávat št'astného jest závist' — zničeného pošetilství..."

OBLÍBENÉ MÍSTO

Napsal Alois Dostál

I.

OSTI obtížný měla Net'ukova služka úkol pásti deset kusů hovězího dobytka a neudělati žádné škody na polích. Dokud ještě stál tu a tam dozrávající oves, nebyly na všech stranách vybrány brambory, vykopány řípy, dokud na lukách ještě se sušila otava, bylo třeba dávat i vedlivý pozor, a pasačka se mnoho naběhala.

Hospodář vytknul vždycky nějaký kus pole, s něhož byla úroda svezena, a které zatím zarostlo trávou, ale okolní role bylo nutno hlídati, tam dobytek posud nesměl.

Marie konala úkol svůj obstojně, aby se zachovala. Měla přísný rozkaz, a hrozeno jí trestem. Ani si nesedla, mezi družky nezaskočila, ani se jinam neohlédla a do lesa na jahody nebo maliny neodskočila. Hned byla na té a hned na druhé straně. Chodila skromně oblečena, měla na sobě několik nepotřebnějších kousků šatů, na hlavě prostou pokrývku, nohy bosé. Byla ve třináctém roce, vytáhlá, slabá, přibledlá, tváře příjemné, černoooká a černovlasá. Jakýsi vrytý smutek spočíval jí v obličeji. Nepokřikovala, nehulákala, zřídka kdy zavolala na dobytče a zpívala si polohlasem, jako by se bála, aby ji nikdo neslyšel.

Tak byla vedena od té doby, kdy úplně osiřela. Neubližovali jí, ale přece všudy ji odstrčili za děti vlastní. I ve škole si sedla do lavice poslední a v kostele stála stranou pod kazatelnou.

Ani na poli, na pastvě se nevtírala mezi kamarádky, odběhla s cesty, když se tudy

někdo bral a všudy raději se uhnula, než aby se drala ku předu. Ve škole mohla, neboť se obstojně učila, a kdyby pravidelně navštěvovala školní vyučování, kdyby měla knihy a sešity, byla by i vynikla.

Lépe bylo, když mohla pásti na lukách, když byla otava odvezena a uznáno, že se to už sekati nebude. Jak se Marie zaradovála, jak pospíchala na velikou louku ohraničenou na jedné straně břehem a potokem a na druhé lesem, kolem něhož stezka vedla. Zde si mohla pohovět, tady nebylo třeba tolik dohlížeti na pasoucí se krávy, zde si mohla sednouti, knížku otevřít nebo punočochu plést.

A jaké pěkné tu bylo výsluní na kraji lesa, kde stálo několik borovic s mohutnými větvemi a ze země vynikajícími kořeny. Půda byla poněkud vyvýšena a odtud přehlédla celou louku i sousední pozemky. Les vynikal do popředí a dvě staré borovice stály jako na stráži. Mezi těmi ráda Marie prodlévala. Bylo tu několik šípkových keřů, hromada kamení, tady neříčel vítr, ani pod stromy nepršelo. Slunce se sem opíralo, a mouchy obletovaly suk, z něhož se prýštila šťáva.

Tady sedala Marie, přehlížela louku a dobytek, pletla nebo četla, v neděli se modlila růženec a pohrála si buď sama nebo s jinými pasačkami. Když Marie nechodila mezi ně, navštěvovaly ji na kraji lesa, odkud také mohly pozorovati svůj dobytek.

Tu potom bývalo pod borovicemi veselo, prováděly zde hry, zpívaly písně, a celé průvody se braly kolem. Dívky si v nich

libovaly, představující družičky s věnci na hlavách. Jindy sedaly kolem Marie, která četla, ale při každém odstavci rozhlédla se po louce, má-li dobytek v pořádku.

Chodil tudý starý hajný, zastavil se u dětí a říkal: "Jenom příliš nekřičte, abyste neplašily zvěř a nerozdělávejte ohně, aby se nestalo neštěstí."

Byla-li tu Marie sama, nikdo jí ani neslyšel. Urovnala kamení v jakési lavice a komoru, v níž byla chráněna před větrem. Zametla kolem a mnohdy pletla věnce z mechu, suchých travin nebo je dělala ze šípků. Pro nic daleko nemusila chodit. Věnce pověsila na suky a radovala se, když se někomu zalíbily, že se zastavil a dotazoval se, kdo tak stromy ozdobil.

Když bylo chladněji, děti se raději zdržovaly na druhé straně, kde si směly topit a péci brambory. Ale Marie zůstávala věrna místu mezi borovicemi, schoulila se do plachátky, kterou dostala od hospodyně, a pokud jí ruce neskřehly, pletla.

Dívky se nad ní ustrnuly a donesly jí několik teplých bramborů, které se jedly i s opálenými slupkami.

"Ty se modlíš?" divila se pasačka, vidouc v rukou Mariiných skleněný růženec.

"Je neděle a nemohu jít do kostela," odpovídala dívka. "Pasu celý den."

Takový způsob pasení panoval vůbec, vyhánělo se po osmé hodině, a ke třetí odpoledne se vracel dobytek domů. Na pastvě se napil v potoce. Pasačka dostala chléb, nějakou mrkev nebo jablko a obědvala, až přihnla nebo později.

Když se příští neděli Marie začala modlití, přišlo několik jiných dívek a chlapců, rozsadili se po těch kamených lavicích a modlili se spolu. Marie předříkávala.

Lidé se vraceli stezkou domů z kostela do dědiny za lesem a zastavovali se, slyšíce modlitbu. Bylo jim to divné a milé. Marie skončila, a tu teprve děti poznaly, že měly posluchače.

"To je od vás hezké," dostalo se jim pochvaly od kolem jdoucích. "To máte lepší, než kdybyste dováděly neustále. Na hraní máte ještě času."

Toto uznání děti těšilo nemálo.

"A kdo vás k tomu povzbudil," ptali lidé dále.

"Marie," bylo poukázáno na pasačku.

"Tedy ten sirotek? Hled'me, kdo by se toho nadál. No dobře a ty se nestyd'."

Marie se totiž už schovala za strom a zapálila se. Proč ji prozrazovali?

Po modlitbě to chlapcům nedalo, aby si neproskočili po louce a posléze neudělali oheň. Zase bylo cítiti vůni pečených bramborů, a pasáci měli svoje hody.

I Marie dostala podíl, ač nejméně na oheň přispěla dřívím. Podívala se sem, když obracela dobytek, ale zase uchýlila se pod borovice, kde usedla. Dívky přišly za ní.

"Proč nejdeš mezi nás?" ptaly se.

"Mně se tuto velice líbí. Do večera bych tu vydržela. Tak daleko odtud vidím, a ty stromy nade mnou šumí. Před chvílí tu byla i veverka."

Pasačkám se zde také líbilo, ale přece šly raději k ohni nebo se honily po louce.

Marie byla sirotem. Otce ani nepoznala, jenom slychala, že předčasně zahynul při neštěstí v lese a denně se modlila zaň, jak ji matka naučila. Tu ztratila v desátém roce věku svého a od té doby byla mezi cizími lidmi.

Na matku se pamatovala velice dobře. Obývaly spolu malou světničku, Nosková podělkovala a živila poctivě sebe i dítě svoje. Marie docházela za matkou a najedla se s ní. Vdova pilně posílala dceru svoji do školy a na omluvu, proč tak činí, říkala: "Však jí nedám nic jiného, než čemu se v mládí naučí."

A bylo tomu tak skutečně.

Nosková se jednou nachladila a roznemohla se na záněť plic. Marie ji se sousedkami posluhovala. Vdova zemřela v několika dnech a Marie nyní teprve poznávala, koho ztratila, a kde se octla. Byla sama, v Haraticích neměla bližších přátel. Dali ji k starostovi, dokud nebude o ní rozhodnuto. Zůstala na obec, Nosek byl zdejším příslušníkem.

Co se Marie naplakala a nahořekovala! Už pochopila neštěstí, které ji stihlo ve veškerém dosahu. Ale rodičů z hrobu nevyvolala.

Obecní výbor se usnesl, aby si někdo sirotka vzal na vyživení, že se mu něco málo zaplatí. Sousedé uznali, že už Marie něco zastane, může opatrovati menší děti, pásti husy nebo dobytek, tedy že netřeba na ni mnoho platiti.

Hned se přihlásil rolník Net'uka a děvče odvedl domů. Zde Marie dělala, co mohla. Hlídala děti, opatrovala drůbež, pásala husy, i jinou práci zastala, a když povyrostla a zdomácněla, svěřili jí pásti deset kusů hovězího dobytka. Když se v polích nepracovalo, přibyl k němu i pár volů.

Marie hladu neměla, ale vybírat si neměla. Jedla s čeledí, co bylo, na pole dostávala chléb. Dívka nebyla nikdy vyběračnou. Také jí valně nešatili, od obce dostala jednou za rok šaty a botky, ostatní jí Net'ukovi dávali staré a obnošené.

To jí mrzelo, že valně nechodila do školy, a když pásala na celý den, ani do kostela nemohla jíti. Hospodář dostával upomínky, ale nedbal. Později vymáhal Marii úlevu v letních měsících.

"Umí dost," říkal, "a já sirotka nemám proto, abych jej posílal do školy. Musí něco zastati a stravu si zasloužiti."

A Marie opravdu si zasloužila chléb. Viděli to jiní sousedé a hned by ji přebírali. Také dívce domlouvali, aby k nim přešla, ale ta se zdráhala tak učiniti, aby si hospodáře nepohněvala. Ostatně uznává, že se jí tu dříve dobrodiní dostávalo a Net'uková dbala, aby nespustla. Viděla, že by jí ani jinde lépe nebylo. Lákají ji, že vidí, jak svědomitě všechno koná, jak dobře pase, a že jest se vším spokojena.

Marie už měla tolik rozumu, že si dovedla všechno rozvážiti. Měla k tomu dosti času, když sedala pod těmi borovicemi a hleděla po louce a dále do kraje. Tu dělala si plány do budoucna, neboť věděla, že takto stále sloužiti nemůže, že by se tu ničemu nenaučila, ani by si nevysloužila na nutný oblek.

II.

Marie Nosková poznala, že v Haraticích zůstati nemůže. Už hodně vyrostla, sesílila, už jí byla těžší práce ukládána a jenom v neděli odpoledne pásala. Vymohla si, že měla dopoledne volno a mohla jíti do koste-

la. Ale viděla, že má nejchatrnější šat, že jí Net'ukovi dávají už hodně vetché věci na účet mzdy.

Mohla by jíti sloužiti do jiných statků, ale Net'ukovi si na ni udělali právo, když ji, jak říkali, z mládí tak vypiplali. Horšili by se na ni a na setkání ji haněli. Proto Marie se rozhodla, že odejde z dědiny a mezi cizími lidmi do služby vstoupí.

Takový uzrával v ní úmysl, když sedala mezi borovicemi a hleděla na pasoucí se dobytek. Už si nehrála, nechodila k dětem, nepřijímala pečených bramborů, obyčejně se modlívala růženec nebo si na sebe něco šívala.

Lidé chodili kolem, s Marií nějaké slovo promluvili, na cestu se jí dotazovali i na jiné poměry v Haraticích. Dívka byla opatrná v odpovědích a poznávala-li špatný úmysl, sebrala se a odešla na louku za dobyt看em.

Jindy se schovala hlouběji v lese, kde se stala jednou svědkyní rozmluvy dvou sousedů, kteří se tu zastavili.

"Vždycky se mně zdá, že by na tomto místě měla býti nějaká památka. Obraz by dostačoval."

"Máš pravdu, ale my chudí nemáme peněz na takové věci a bohatí nedají. Pěkně by se tu obraz vyjímalž a kolemjdoucím bylo by veselji. Na celé cestě tudy není nic podobného viděti."

Sousedé zašli a pozornost jejich obrátili k jiným věcem.

Marie vystoupila z lesa, a první pohled její padl na borovice. Stromy ty viděla stokráte, nasedla se pod nimi, mnohdy ji uchránily před deštěm, ale posud ji nenapadlo, že by tu mohl viseti obraz. Sousedé měli pravdu, stromy vynikaly a takřka vybíhaly z lesa, kolem nich vedla stezka, bylo je daleko široko viděti. Pěkně by tu visel obraz.

Už dříve Marie věnovala suky borovic, nyní se ovšem pletením věnců nezabývala. To považovala za dětský rozmar a měla jinou práci. Až radost pocítila, že se toto místo i jiným líbí, že se po něm ohlížejí. Sama zde mnoho hodin a dnů strávila. I nyní sem honila, třeba se mohla jako služka pasení zbaviti. Jindy pásly děti hospodá-

řovy, v neděli odpoledne jim bylo popřáno prázdno, a Marie hnala dobytek na pole nebo na luka, jako v letech minulých, když ještě sama byla pasačkou.

Ale u Net'uků minila zůstatí jenom do vánoc. Otálela s výpovědí, vědouc, že tato bude přijata ne právě příjemně, že se jí dostane domluvy, ale byla pevně odhodlána jítí jinam, kde by její práce byla dle zásluhy oceněna a odměněna. Netoužila po městě, jeho radovánkách, jiné poměry ji sem vehnaly.

Jak Marie předvíдалa, stalo se. Net'ukovi se málo potěšili, že je opouští pilná, svědomitá a levná služka, kterou stále považovali za pasačku a odbývali všelijak, až ji minul už sedmnáctý rok.

Marie přijala službu v okresním městě Pavlíkově a dostala se k soudci, aby mu opatrovala malé děti. Rozloučila se s lidmi v Haraticích, poděkovala každému, kdo ji kdy co dobrého učinil, ale mnohem déle prodlévala u těch borovic na kraji lesa, kde se tolik nasedala a napásla. Tu se zastavila s rancem, kolem se rozhlédla, na kámen usedla a zamyslíla. Loučila se s milým tím místem velmi vřele.

"Tak, tak, holka, podívej se na ty stromy, pod nimiž jsi strávila tolik chvil života," řekl hajný, který se tu právě nahodil. "Také se mně bude po tobě stýskati. Tak jsem uvynul vídatí tě zde a mnohdy jsem tě pozoroval, aniž bys mne viděla."

"Děkuji vám, že jste mne tu nechával a nikdy nevyháněl," řekla Marie.

"Vždyť jsi mně tu nikdy neudělala škody. Proč bych ti kousek toho památného místa nepopřál, když jsi na něm ráda prodlévala. Dej ti Bůh štěstí ve světě a zůstaň vždycky tak hodnou, jak jsi bývala tady."

Nenadála se Marie, že se tak vřele s hajným rozejde. Málo se s ním stýkala, býval málomluvný, huboval na lidi, kteří mu škodili v lesích a honil děti, když mu pustily dobytek do paseky.

Marii neměl příležitost peskovati, proto s ním dobře vycházela. Dívka šla pěšky do Pavlíkova čtyři hodiny cesty a hned nastoupila službu. Soudcová měla ještě posluhovačku k těžší práci a vařila si sama. Marii se zde zdálo, že jest jako na jiném

světě. Práci si odbyla snadno, ještě posluhovačku někdy zastala, potom vyšla s dětmi na náměstí a povodila je po ulicích. Stravu měla dosti dobrou.

Marie nejraději by byla jela s kočárkem k lesu, ale seznala, ten že odtud příliš daleko. Soudcovi ji ani nepustili. Nejprve se hleděla obléci, a proto službu spotřebovala na sebe. Uznala, že je s ní v tom ohledu špatně, že nemá šatů, prádla i obuv. V Pavlíkově musila se lépe šatiti, aby svým pánům nedělala hanby.

Děti k ní přilnuly, že jim neublížila. Větším vypravovala, co sama slychala v Haraticích od dětí nebo ve škole. Vodila je i do kostela a nikdy nescházela aspoň na požehnutí.

Několik měsíců už brala službu i mimořádně přišla k nějaké koruně, ale pcsud měla co kupovati, třeba na zbytečné věci peněz nevydávala. Soudcová sama jí radila, co by si pořídila, bez čeho býti nemůže. Marii těšilo, že si na všechno sama vydělá a od nikoho ničeho zdarma nepotřebuje. Vzpomínala na Haratice i na to místo oblíbené, které uváděla do pohádek, jež vypravovala. V rodné obci nenalezla osoby, která by k ní přilnula po smrti rodičů, viděla, že ji jenom vykořist'ují, ji odstrkují, proto odvrátila se od lidí k přírodě a tu si oblíbila onen kraj lesa, kde se schovala před deštěm a větrem, kde se vyhřívala na slunci, kde mohla tak skrytě a tiše pracovati i modliti se.

Zvykla nyní u soudců, ale přece vzpomínala na Haratice s přáním, aby se tam někdy podívala a navštívila hroby svých rodičů.

Téměř denně chodila kolem výkladní skříně, kde byly vystaveny rozličné obrazy, zastavila se tu s dětmi a vysvětlovala jim, co tu a tam namalováno. Neměla v úmyslu žádný koupiti, a kde by jej také pověsila? V kuchyni, kde spala, měli soudcovi svoje obrazy.

Obchodník měnil předměty ve skříní, aby více lákaly, Marie věděla obyčejně o každé takové změně.

"Ten by se tam hodil!" zvolala jednou vidouc pěkný obraz v jednoduchém rámu. Představoval srdce Panny Marie, jak je

zaníceno lsákou k Bohu a lidem, ale spolu i zraněno sedmerou bolestí. Za rámem byl zastrčen lístek s cenou. Stál dva zlaté. Byl to barvotisk, ale napjatý a přilepený na plátně.

Marie si vzpomněla na ony borovice na kraji lesa a na tu řeč sousedů, že by to místo mělo býti poznamenáno obrazem nebo křížem. Ihned pojala úmysl, že tak sama učiní, obraz koupí a pověsí pro památku.

Dva zlaté — téměř poloviční měsíční mzda!

Marie už měla nejhlavnější, už se oblékla i svátečně, nelitovala tedy těch dvou zlatých, aby za ně koupila obraz. Na zábavu nebo věc darebnou by jich nedala. Hned jí bylo veseleji, když pojala ten úmysl.

I nahodila se příležitost, že mohla navštívit rodiště. Soudce odjel s rodinou na několik dnů a Marie buď směla odejít do Haratic nebo zatím bydlet u posluhovačky. Zvolila prvé.

Pokud peněz nepotřebovala, ponechávala si je u paní, nyní žádala o několik korun.

"Snad tě známi v rodišti zdarma vyživí", mínila soudcová; "nebo budeš kupovati někomu dary?"

Marie pověděla jaký má úmysl.

Paní vrtěla nad tím hlavou. Takové služby posud neměla, aby ta ozdobovala v rodišti stromy vedle cest obrazy.

"A což učinil-li už tak jiný místo tebe!" řekla.

"Stojí tam borovice dvě," odpověděla Marie; "pověším obraz na druhou."

Paní vyplatila služce žádaný obnos. Hned pospíšila, aby to řekla svému muži.

Marie se vypravila na cestu. Dříve se zastavila v obchodě a žádala obraz, který si dávno již vyhlédla. Obchodník jí ještě slevil několik desetníků a dobře obraz zabalil, aby se mu nic cestou nestalo.

Marie pospíchala do Haratic, ač tam nikoho neměla. Snad už na ni zapomněli a nebudou se k ní hlásiti. Net'ukovi se asi posud hněvají. A kterak by mohla u nich zůstat? Nebyla by takto ošacena.

Když se nikdo k ní nebude znáti, ozdobí borovici obrazem a navrátí se do Pavlíkova.

Na nikom nic vlastně nechce, stravu si koupí a nebude nikoho obtěžovati.

Zase byl podzim, jako když pásala na louce. Lístí padalo se stromů, tu a tam se ozvala rána střelců v lesích i v polích. Marie přidržovala se povozu, aby se jí cestou nic nestalo. Sednouti si nechtěla. ráda pospíchala pěšky. Bylo jí lehkou u srdce. Brzo poznávala pole, na nichž pracovala, a viděla dědinu, kde se narodila, kde u kostela na hřbitově odpočívali její rodiče. Pojednou byl jí ten bývalý domov tak milý. Zapomněla na všechny strasti, které zde kdysi zažila a jenom Inula k tomu místu, kde vyrostla, kde strávila svoje mládí.

III.

V Haraticích mnoho si nevšimli Marie, když šla dědinou. Poznali ji, divili se, jak pěkně je oblečena, poděkovali na její pozdrav a dotazovali se, co jí sem vede.

"Jenom jsem se přišla na vás podívat," odpovídala. "Dávno jsem se na tu cestu chystala. Jak se zde máte?"

"Stále stejně, žijeme v samé práci a starostech. Ty se máš asi lépe a ruce ti měknou."

Marie se usmála.

"Myslíte, že ve službě dávají peníze zadarmo? V ní musí si člověk všechno zasloužiti."

Nikdo nezval Marii do stavení, aby si odpočinula, kousek chleba pojedla. Zastavila se v kostele, byla u hrobu rodičů, prošla celou ves a namířila k Net'ukovým, kde nejdéle sloužila.

Ani zde ji nevětili příliš přátelsky. Nemohli zapomenouti, že odtud odešla a soudili, že se asi v městě špatně chová. Neměli k tomu důvodu, ale jenom podezřivali.

"Kdybys byla u nás zůstala, přidali bychom ti, a také bys se ošatila. A to utečeš od nás po tolika letech," vyčítala hospodyně.

Marie se musila zastaviti v hostinci na oběd. Koupila si talíř polévky a housku. I to jí vykládali ve zlé, že snad zpyšněla a nikoho nechce potřebovati.

Odpoledne vydala se Marie k myslivně. Musí požádati a poprositi, aby směla na panský strom přinesený obraz pověsiti.

Posud se nikomu o tom nezmínila a obraz neukázala. Mnohý se domnívali, že v tom papíře je pro něj dar, a když mu nebyl nabídnut, hněval se. —

Lesní svolil. V těch končinách nebude se dlouho porážeti a kdyby, obraz se pošine dále při cestě na jiný kmen. Zavolal hajného, aby dívce pomohl při tom zavěšení.

"A to je moje známá!" zvolal hajný. "Kde se tu běřeš? A jak jsi se změnila! To už není ona pasačka u Net'uků."

Marie měla také radost, že vidí známého hajného, ochotně mu odpovídala, jak se jí vedlo, a co to zamýšlí dělati.

"Půjdeme hned, ale musíme se na to vy-zbrojiti, ty vezmeš řebříček, já hřeb, kladivo a obraz. Tak pamatuješ na svoje rodiště! A na který strom přeješ si obraz zavěsiti?"

"Na jednu z borovic, pod nimiž jsem u Net'ukovy louky sedávala."

"Tak? Dobře, dobře. Hned zde jsem."

Přinesl potřebné věci a vyšli. Marie vlekla za sebou lehký řebříček.

"Jsem rád, že se držíš a na rodiště pamatuješ. Že si tě ve vsi nikdo nepovšimnul, neví se. Ani je to snad nenapadlo pozvati tě do světnice. Ted' přenocuješ u nás," nabízel hajný, když si mu Marie s trpkostí postěžovala.

Přišli ke stromům. Všechno tu bylo jako před časem. I ten keř se červenal šípky, i kamení tu bylo poházeno mezi vřesem a mechem. Borovice klidně stály na pokraji lesa.

Marie se rozhlédla kolem. Poznávala každý keř a každý kámen vyčnívající ze země.

"Tedy na kterou borovici mám zarazit hřeb a pověsiti obraz?" ptal se hajný bera řebřík.

"To je stejná," odpověděla dívka, "třeba na tu levou."

Hajný zakýval hlavou.

"Ta to je právě."

Potom vylezl na kmen a zarazil hřeb. Marie mu podala obraz. Poodstoupila a dívala se, jak se bude na stromě vyjímati. Pociťovala radost, neboť se jí obraz pod zelenou větví velice líbil. Každý kolemjdoucí

musí si ho všimnouti. Smekati a křížovati se pod ním budou.

Hajný slzel, odložil nástroje a také se díval na kmen s obrazem.

"A že jsi právě tu levou borovici si zvolila?" řekl. "Což se pamatuješ na to, co se tu událo?"

Marie se podívala.

"Nevím o ničem. Nikdo mně o zdejší krajině nepodával zpráv do Pavlíkova."

"To se stalo dávno, moje drahá, před mnohými lety. Tedy opravdu nevíš o ničem? Nikdo ti toho nevypravoval? Matka jistě na to poukázala, ale to jsi zapoměla. Potom tě odstrkovali a neuznávali za hodnou nějaké rozmluvy. Ani mně nikdy nenapadlo, že bys o tom nevěděla."

Marie stála udiveně.

"To přece víš, jakou smrtí sešel tvůj otec —"

"Stalo se mu neštěstí v lese a zabil se, více jsem nikdy v pozdějším věku neslyšela."

"A nevíš, kde se to stalo?"

"Nevím, neptala jsem se. Bylo to asi někde při kácení dříví na pasece," hádala dívka.

"Bylo to právě na tomto místě, kde jsi ráda prodlévala, právě na tomto stromě, který jsi obrazem ozdobila."

"Jakže? Opravdu?"

"Zde to bylo, a ty nevědomky milovala jsi ono místo, kde tvůj otec zahynul. Jaká to shoda!"

Marie sepjala ruce.

"Soused Net'uka si stěžoval u lesního, že mu stromy příliš zastiňují pole a luka, že mu na té straně u lesa méně roste. Proto dovolili mu, aby si delší větve ořezal, by se mu nedělala škoda. Vrchnost chtěla žíti se sousedy v pokoji. Net'uka si k tomu najal tvého otce, aby ony větve odřezal. Pamatuji si, jak se dal Nosek do práce. Začal od vesnice a postupoval sem. Už byl skoro hotov, ještě mu zbývaly tyto borovice. Bůh ví, jak se to stalo, buď si špatně přistavil řebřík, nebo sklouznul na stromě. Byl tu sám. Já právě šel tamě lesní stezkou, když jsem slyšel zvolání a sten. Přiběhnu sem a vidím, jak tvůj otec ležel na zemi a krvácel z mnohých ran."

"Ubohý!" zalomila rukama Marie.

Po chvíli vypravoval hajný dále:

"Činili jsme, co bylo v naší moci, ale Noska jsme při životě neudrželi. Byl odnesen domů, kněz ho zaopatřil, nabyt vědomí, ještě ti poželhal a zemřel. Bylo to neštěstí pro tvoji matku a tebe. Všichni jsme vás litovali. Byla jsi sirotkem. Net'ukovi asi proto se ti o tom nezmiňovali, že Noska stihla smrt na jejich poli a při práci, kterou mu určili. Ovšem nelze jim dávat vinu. A hled'me, tys tak milovala toto místo, aniž bys věděla, že zde tekla krev tvého otce, a ozdobil jsi právě ten kmen, na němž se nehoda stala."

Marie posud stála s rukama sepjatýma a zrakem upřeným na borovici. Hned nebyla ani slova schopna.

"Co se stalo, stalo se," vykládal hajný, "rodičů pláčem nevyvoláš. Bud' ráda, že jsi takto vyrostla. Kolik tobě podobných sirotek předčasně zahyne, kolik se jich zmrazí a jinak jest stíženo. Ty máš zdravé údy, umíš si chléb vydělati a nezkazila jsi se ani ve městě. Tento obraz jest toho důkazem. Na rodiče pamatuj modlitbou."

"Kdybych zde byla, ještě více bych si toho místa vážila, když tu dokonat předrahy otec," řekla posléze Marie.

"Nemohla jsi ani více činiti. Byl jsem toho svědkem, jak jsi stromy věnovala, kamení rovnala, keř upravovala. A nyní takovou jsi učinila památku. Pojď k nám, promluvíš si s mojí manželkou, která se dobře znala s tvojí matkou, a bude ti o ní vypravovati. Takové vzpomínky na rodiče jsou milé."

Marie se nemohla ani s kmenem a obrazem rozloučiti. Podívá se sem ještě ráno, než odejde do Pavlíkova. Mohla by tu pobýti ještě nějaký den, ale co by zde dělala, když se o ni nikdo nestará?

Dívka šla se starým mužem do hájovny na druhé straně lesa.

"Tak se tu bavte," řekl hajný ženě a Marii a odcházel do Haratic na sklenici piva. V hostinci vypravoval, jakou měl práci, kdo přinesl obraz a ozdobil borovici vedle cesty.

Sousedé nemohli ani uvěřiti, zpráva o tom se roznesla po vsi a několik chlapců schválně běželo se podívat k lesu, je-li tam

zmiňený obraz. Byl tu a hned bylo pod borovicemi veseleji.

"Kdo by si pomyslel, že to děvče bude na takovou věc pamatovati! Jiné by si koupilo něco na sebe."

"Však je Marie pěkně oblečena," vzpomínali jiní. "Báli jsme se, že se v té své opuštěnosti nevyvede, že bude někdy obci na obtíž a pro hanbu, ale nesplnilo se to."

"Mohla by býti za příklad některému synu nebo dceři, která má rodiče, ke všemu dobrému je vedena, ale nedbá."

Tak a podobně se hovořilo o Marii, a mínění se o ní rázem změnilo. Onen obraz to způsobil. Ted' se ptali, kde je, kde bude přenocovati a zdaž se ještě do Haratic podívá.

Hajný se potutelně usmíval.

"Nevím, jak se ta dívka rozhodne. Ted' je u mé manželky a kdyby tam chtěla pobýti týden, nevyhnali bychom ji. Vždyť je sirotek bez domova."

"I my bychom ji přijali," nabízeli se sousedé a hostinská dokládala, že se jí hned v poledne Marie líbila, neboť se před obědem před lidmi za kříž nestyděla a tak rozumně hovořila.

"Je viděti, že slouží u pořádných lidí, od nichž se nepokazí, ale v dobrém pěkně utvrzuje."

Marie seděla v myslivně vedle staré ženy, která ji neustálé pobízela, ukazujíc na talíř buchet: "Ber si a jez, když ti chutná."

Dívce chutnalo, jakoby jí matka to pečivo připravila a podávala. Byla dojata srdečností a upřímností.

"Tvoje matka kdysi také sloužila u mně," vypravovala hajná. "Měla jsem ji ráda, byla spořádaná a dobračka. Asi dva roky tu byla. Potom ji přemluvili v Haraticích, aby na samotě nesloužila, že zde ničeho neužije."

Marie se usmála.

"Vždycky jsem jí radila, aby byla opatrná na svoje zdraví, neboť mnoho síly neměla. Byla drobnější postavy a časem pokračovala. Když mne přišla pozvat na svatbu, vypadala slušně, ale po smrti manželové si dodala. No, je na pravdě Boží."

Marie uronila slzu.

Ještě mnoho vypravovala hajná o Nos-

kové a dcera každou tu zprávu ochotně přijímala. Nenadála se Marie, že tolik uslyší zde o svém otci a milované matce.

V lese zůstala přes noc a ráno šla do haratického kostela. Potom chtěla jít domů. Brala se kolem borovic, podívala se na obraz a usmála se. Nedaleko potkala souseda Net'uku. Šel na pole s motykou na rameně.

"Tak jsi se přišla na nás podívat?" začal hned rozmluvu. "A že prý jsi tamo obraz pověsila? To je hezké, že pamatuješ na rodiště."

Marie promluvila s bývalým hospodářem několik vřelých slov."

"Musíš se u nás zastavit," řekl ještě Net'uka, "žena by si s tebou ráda pohovořila. Snad víš, kde bydlíme," zasmál se svému vtipu.

Marii nejinak se dařilo na další cestě. Všude ji zcela jinak vítali, než dne včerejšího. Dívky se k ní hlásily, hospodyně ji zvaly, mohla by na deseti místech posnít. Přiznala se, že má delší dovolenou, a hned ji zdržovali, aby neodcházela, pokud nemusí.

Všude mluveno o tom obraze na borovici, a půl vesnice už ho viděla a chválila.

Marie v kostele děkovala, že se jí v rodišti dostalo takového uznání za nepatrný dar. I na rodiče tu vzpomněla. Potom vrátila se do hájovny, kde oznámila, že neodejde, ale také zde nebude obtěžovat. Zvali ji u Net'uků a jinde, že nemohla odolat.

"Jdi, užij mezi známými té dovolené, kdybys potřebovala, přijď k nám."

Marie navštívila v dědině všechny družky, u Net'uků spala a hospodyně v leccém vypomohla. Denně chodila na to své oblíbené místo, kde už sedala jiná pasačka. Také upletla věnec a dala kolem obrazu. Neopomenula se zastavit také v hájovně.

Když pan soudce z Pavlíkova poslal lístek, že se navrátil, Marie se vracela do města, aby zase nastoupila službu. Byla zcela spokojena. Měla radost, že spatřila opět rodiště, že ozdobila oblíbené místo a takové lásky si dobyla činem tím u obyvatelů, mezi nimiž kdysi strávila mládí dosti pochmurné a nevlídné.

IV.

Minulo několik roků. V Haraticích se mnoho nezměnilo. Jenom několik lidí zemřelo a mezi těmi byl i hajný, který sloužil do posledního okamžiku. Vdova po něm odstěhovala se k provdané dceři.

Kolem lesa, kudy jindy vedla pouze stezka, teď se vyvinula bílá silnice. Les zůstal, ale kus louky upotřebeno na novou silnici, která spojovala dvě dědiny.

Také v tu stranu v Haraticích se více stavělo.

Po silnici přejelo mnoho vozů a přešlo mnohem více lidí, než v letech minulých. Borovice posud stály na pokraji a levou zdobil obraz Srdce Panny Marie. Na hřeb dávala mládež věnce a Ne'tukovi tu posléze pověsili lucernu, v níž o významných dnech rozsvěcovali světlo.

Nyní mnozí jiní si toho místa povšimli a dávali Marii za pravdu, že se jí líbilo a ráda tam prodlévala. Kamení tu bylo srovnáno tak, že tvořilo klekátko, kde mnozí se zastavovali a krátkou vykonávali pobožnost.

A když kolkolem byl les vykácen, správa lesní schválně ponechala tu ony dvě borovice, kde počali lidé říkati "u obrázku."

Málo kdo si povšimnul dvou mladých lidí, kteří kráčeli uprášenou silnicí do Haratic. Bylo to v červnu, na lukách už sušili sena. Pohoda přála, slunce jasně svítilo.

Vedle dvacetileté dívky krácel o několik roků starší muž, dle podoby řemeslník, slušně oděný, v jedné ruce měl deštník a v druhé cosi zaobaleného v papíře. Oba rozmlouvali, usmívali se, dívka kolkolem ukazovala a vysvětlovala. Jinoch naslouchal a pro každý předmět jevil zvláštní zájem.

"Tamo na té louce, kde ti lidé dělají kopky, jsem pásala. Tehdy stál ještě na levo vysoký les, a bylo tu mnoho veseleji."

Marie Nosková ukazovala svému ženichovi Josefu Pařízkovi místa, kde v mladém věku trávila jako pasačka a služka. Vracela se do Haratic, měla před svatbou. Posud sloužila u soudců, ale minila si vzítí řádného krejčího, s nímž měla známost. Každý jí ho chválil. Měl i svůj domek a zařízenou dílnu. Marii si chtěl vzítí ne pro peníze, jichž neměla, ale že ji poznal jako pracovitou a pořádanou dívku. Něco si

ušetřila, ale Pařízek mohl dostati nevěstu s větším věnem, kdyby byl dbal.

Mladí lidé se zastavili před borovicemi. Marie vysvětlila Josefovi jaké city a vzpomínky ji k tomu místu pudí. Byl dojat a rozhlížel se kolem.

"Ten druhý obraz jsem ustanovila pro druhý strom. Hodí se k prvému a zakoupili jsme jej, aby nám dal Bůh v novém stavu pozhnání," řekla Marie.

Rozbalili obraz, který představoval Srdce Pána Ježíše a byl stejně veliký jako onen na borovici. Vždyť pocházel z téhož krámu.

"Dobrý jsi měla nápad," pochvaloval Pařízek. — "Nyní bude tu jako hotové dílo."

Měl už povolení od myslivce, kterého potkal na silnici, teď si narovnal několik kamenů, povystoupil a zatloukl připravený hřeb. Místo kladiva užil kamene.

Marie mu podala obraz, který byl za chvíli zavěšen na stromě.

"Zcela dobře," řekl Pařízek, když si svoji práci prohlédl, kámen odhodil a ruce otřel šátkem.

Výjev tento pozorovali lidé na luce. Chvíli se dívali na počínání neznámých (lidí) přichozích, potom nechali práce a přistoupili k borovicím. I na druhém stromě pozorovali obraz.

A ta dívka se na ně usmívala. Zdálo se jim, že by ji měli znáti, že ji někde viděli.

"Hled' me, nejsi ty Marie Noskova?" zvolal soused Net'uka.

"Jsem; tedy mne přece poznáváte," hlásila se Marie a všem podávala pravici.

"Kde se tu béřeš? A přinesla jsi nový obraz?"

"Už před lety jsem seznala, že by se sem ještě jeden hodil. Ten pak teď sem dávám. Jdu vás prosit, sousede —"

"Co, co by to bylo?" ptal se Net'uka.

"Nejsem plnoletá a vy jste mým poručníkem. I prosím vás, abyste mně dal před soudem svolení ke sňatku. Budu se vdávat. Tuto je můj ženich."

"Tak?" divily se nejvíce ženské a prohlížely si zvědavě Pařízka v duchu hádajíce, čím asi jest.

"U tebe mně to poručnictví mnoho starostí nenadělo," usmál se Net'uka, "kdy-

bych měl deset takových svěřenců, ani bych toho nepoznal. Rád ti vyhovím, zítra mám beztoho cestu do města, tak to tam spravíme."

Tu se obrátil Net'uka k Pařízkovi.

"Ale to nepůjde jenom tak, můj drahý, můžete-li manželku uživit a budete-li si Marie vážit? Ona náleží jako nám a musíme se dříve na ženicha přeptati."

"Kdybyste přišli do Pavlíkova," odpověděl krejčí, "zastavte se v mé dílně a přesvědčíte se, jsem-li zahálčivý nebo pracovitý. A že jsem Marie hoden, o tom ji poučili její páni, u nichž posud slouží."

"A nábožný jste rovněž," řekl Net'uka, "jinak byste s nevěstou tento strom obrazem nezdobil. Bůh vám dej štěstí a pozhnání."

Pařízek se chtěl vrátiti do Pavlíkova, ale přinutili ho, aby se zdržel a počkal na Marii. Oba šli na louku a pomáhali kupiti seno. Domáci zatím Marii vypravovali, co se v Haraticích přihodilo v době, kdy tu nebyla.

Net'uková se ptala, má-li nevěsta výbavu, a Marie pověděla, co si koupila za ušetřené peníze.

"A co peřin?"

"Ty si teprve pořídím," řekla dívka.

Ale nesla si je hned z Haratic. Zatím co dlela u starosty, sousedky se skládaly na peřiny. Nejvíce dala Net'uková. Marie až slzela radostí.

"Nenadála jsem se, že mne tak vytrhnete z nesnází," řekla dojatě.

"Jenom si to vezmi a užij všeho ve štěstí," řekly hospodyně.

Marie se rozloučila co nejsrdečněji a brala se s mužem do Pavlíkova. Každý nesl hodný uzel. Když zatáčeli kolem lesa a přišli k borovicím, odložili břímě, poklekli a modlili se. Vždyť na dobrý úmysl obrazy pověsili na stromy, k nimž Marii mimo to poutaly upomínky z mládí a neštěstí otcovo. Teď zde prosili za blaho, aby založili řádnou rodinu.

A stromy šuměly dlouhými větvemi nad obrazy a jejich dárci.

SPLNĚNÝ SLIB

LIDKA přišla s pole a neměla ani chut' na oběd. Prvně se ptala maminky, babičky i pasky, nebyl-li tu nikdo od Bartošů a co říkal. Maminka povídala, že neviděla nikoho, ale babička prý mluvila u sádky, když tam šla s housaty, se starou Baboučkou, a ta že byla u Bartošů. Šla prý tam po ránu pro mléko a viděla nemocnou. Povídala prý, že je moc špatná a doktor že nedává žádnou naději.

Lidka sebou trhla a dala se do pláce. Včera večer, když byla Bartošku navštívit, setkala se s lékařem u její postele a ten povídal, že do rána se to rozhodne. Bud'to obrát k lepšímu, nebo ke zlému.

A obrátilo se to tedy k horšímu. Kriste Ježíši, to není ani možné. Lidka vzpomínala na své věrné přátelství s Máňou, dnes mladou Bartoškou a nemohla tomu ani uvěřit, že by to bylo možno, aby ta kvetoucí Máňa měla sečtené dni. Máňa! Takový lidský květ, růže v rozpuku! A co bude dělat Jenda a co malá Mánička?

Poklízejíc plakala. Těkala po stavení, seděla pod kravou a dojíla, slzy pak jí padaly do mléka jako hrachy.

Jaké byly kamarádky s Máňou! Jak si rozuměly! A bylo to vzácné přátelství, o jakém ani neví svět, o němž se píše jenom knihy, nebo ptáci o něm zpívají a hvězdy na nebi si šeptají o takové čisté lásce.

Jednou vypravovala Lidce babička, že nejmilejší modlitba Bohu jest ta, kterou vysílá kamarádka za kamarádku. Nad tou prý plesají andělé, protože je tak velmi vzácná. Snad právě proto, že se nenalezne

takové přátelství mezi ženským pokolením, v němž by se modlily za sebe navzájem. Mezi ženami se najde spíš faleš a zloba, neupřímnost a utrhaní. Úskok je častěji mezi přítelkyněmi, než upřímnost a věrná modlitba za vzájemné štěstí.

Nuže, ale přátelství mezi Lídkou Zemanovou a Máňou Doležalovou bylo takové, tak věrné a upřímné, tak stálé a nekonečné. Rostly spolu a měly se tolik rády! Nejednou se umlouvaly, že se budou modlit za sebe, nejednou se ujišťovaly, že nezapomenou na sebe nikdy! Ba, nebyla to jen slova — skutky tu byly a důkazy!

Když přišel Jenda Bartoš z vojny, zalibil se oběma. Jenda Bartošů byl hezký chasník a zajímavý. Byl docela jiný než ti všichni zdejší, s nimiž se znala obě děvčata. Takový štíhlý byl jako topol a bleďý s černými, hustými vlasy — docela jiný, zvláštní a krásný... Jak ho Lidka uviděla, až se zadýchala, jak se jí libil. Hned věděla, že ho bude milovat a že mu dá své srdce. Bylo jí tehdy sotva sedmnáct let, anebo ještě méně let — do té doby se nepodívala dosud na žádného kluka. Jenda vypadal ne jako selský syn, ale jako nějaký umělec. Tak byl jemný a nějaký křehký ve svém zevnějšku a také v jednání. Uměl se krásně chovat a tolik četl... Půjčoval i knihy lidem, když ho požádali o tu laskavost.

Máňa byta starší než Lidka; tehdy jí bylo devatenáct pryč a byla tuze hezká. Jak povídám, růže v rozpuku to byla!

Tě si povšiml Jenda a už ji začal vyznamenávat, už ji začal vyhledávat, už stával u plůtku jejich zahrádky anebo u okna a o první muzice s Máňou tancoval stále.

Je to pravda! Když to Lidka poznala, že bere na Máňu, tak to upřímně oplakala. Nespala celou noc a po dva dni ani nejedla. I když upekla maminka vdolky a nudle vařila s mákem sypané, což měla Lidka ráda až k smrti, povrtala se v tom pouze a šla od stolu. A nemohla to vydržet, šla se ptát Máni jak to myslí a zdali opravdu — nemohla to domluvit, jak se zajíkla.

Máňa se tehdy zarazila poněkud a položila jí ruku okolo krku.

“Máš něco proti tomu? Snad se ti taky líbí Jenda? To by mi bylo moc líto! Máme se rádi a Jenda mi říká, že jsem jeho jediná na světě.”

Lidka by byla tehdy nejradši zaplakala a zalomila rukama, ale co mohla říci? — Obrátila se statečností a uvědomila si, jak má ráda Máňu a povídala:

“No — no tak — jakáž pomoc! Já teda — já si snad najdu ještě inýho kluka! Šak je mi teprve šestnáct let!”

Máňa ji obejmula. “No — Bože! A lehoučko! Ty, takovy hodny a hezky děvče! Seš hodná, že mi nepolezeš do toho, já ti to voplatím!”

Lidka — je to pravda — musela domů a usmívala se selzami — aby nepropukla v hlasitý pláč. Ale pak se smířila s tou nutností. Nebyla nějakou bláhovou citlivkou, která by se podarebně trápila, ale byla zdravá a mladá a brala život jak přicházel. Věděla, že to nemůže být jinak a byla tak vychována.

Za krátkou dobu ji přebolovalo vše to, co se jí zdálo v první chvíli nesnesitelným a už se přátelila s oběma, ba, se smíchem říkala Máni, že jí dělá slona.

Doležalovi měli statek až na druhém konci vsi, ale Zemani byli blíže u Bartošů — tak spíše mohla Lidka vyjednat s Jendou čeho třeba a vyřídit to Máni třeba na poli. Pole měli Zemani i poblíž Doležalů. A když se šlo někam v neděli přes pole, do kostela nebo k muzice, chodila Lidka s Máňou i Jeníkem. A nebyla tak bláhová, aby živila k němu marnou lásku, aby vzdychala a trápila se pro něho. Překonala to lehce a důsledně a už si nepomyslila nikdy na něho. Smířila se s tím pojednou, že patří Máni a radovala se z jejich štěstí. Jak jí bylo

blaze, když viděla, že se mají rádi a že jim nebrání nikdo z té ani ze druhé strany. Obojí rodiče byli pro to a už se přátelili silně dohromady.

Už paní Doležalová vyměnila Bartoše kohouta, aby měla čistý chov, již si půjčili navzájem oves k osivu a když jel Doležal na jarmak, pozval Bartoše, aby jel s ním. Nač tam brátí dvojí potah? Tak to byly důkazy, že je tomu párku přáno na obou stranách.

Lidka cítila nad tím vším v duši blahý mír a bylo jí dobře. Máňa jí svěřovala vše — nebylo nikdy konce povídání.

Chasa pohlížela pak brzy na Máňu jako na zadané děvče; už si kluci brali u Jeníka dovolení, když chtěli s Máňou tancovat a nikdo jí nenadcházel, aby ho nepohněval.

Lidka tancovala o přítrž a kluci na ni brali, jeden přes druhého. Lidka byla veselá a ráda měla zábavu i tanec. Všecko, co jí řekl který z chlapců, povídala Máni a smávaly se do potrhání.

Potom však začal nade všemi jejími ctiteli vítězit jaksi Věna Souhradů. Nebyl sice synem ze statku, ale býval u strýce a ten měl velkou chalupu. Byl bezdětný a zvolil Věnu svým dědicem. Každá holka by si ho vzala, i starostova.

Když to začalo, to už byla Máňa vdaná a pak už měla i dítě. Roztomilé děvčátko, pro které se mohla Lidka zbláznit láskou.

Ten Věna, ten Věna, ten nějak učaroval Lidce. Najednou to nechápala, jak se jí mohl líbit mladý Bartoš a jak se mohla ohlédnout po Pepkovi z cihelny, jak mohla někdy říci, že by si vzala třeba Toníka Novotnejch. Najednou měla oči, myšlenky i srdce jen pro Věnu.

Byl to pravý opak Jeníkův. Ten byl bleďý, štíhlý a útlý, měl záda jako housličky a tváře jako slabikáře; modré oči mu hleděly zadumaně z temných kruhů snědé pleti — vždy spíš přízloutlé, než zdravě osmahlé. Však Máňa se starostlivě svěřovala Lidce nejednou, že Jendovo zdraví není jaksi v pořádku, že mu neslouží žaludek a často že ho zlobí žlučník. Co se oženil, že doktoruje stále.

Věna byl jako doubec; kvetl zdravím a silou. Měl spíš náběh k tloustnutí než k

štíhlosti, plece měl jako opleskané, nohy samý sval a tváře okrouhlé, červené a opálené. Krásný kluk! Zosobněné zdraví, síla a mužnost!

A začal vyhledávat a vyznamenávat Lidku a při poslední muzice — Bože — to byla krása a to byla radost ze života. Tančil s ní stále — a jak tančil! Uměl všechno. Moderní i valčíky, a což ty polky, a zavedl tu též mazurku. Lidce plesalo srdce, když postupoval za ní v kole a díval se jí zářícíma očima přes rameno, a vždy, když se na něj obrátila, plná úsměvu a záření, vpadl jí zrakem v zrak a stopil se v jejích očích. A když potom večeřeli v šenkovně u stolu v koutě mezi ostatními, řekl jí tak prostě a upřímně, aby mu netancovala s jinými, že to snáší těžce a že jí má tuze rád.

Od té doby Lidce září všechno; nebesa i země — mazlí se se svým štěstím a lituje pouze, že to dosud nemohla říci Máni. . . Ach, ano, Máni! Co se to stalo strašného Máni! Stalo se to přede dvěma týdny. . . Šla do Klán pro housata. Bartošovi tam mají tetu ve mlýně. Pěstuje plno drůbeže, má i umělou líheň a ta slíbila Bartošce housata. Bartošce se letos nevyvedla valně a stará hubovala. To prý je hospodářství. Zatím co se Máňa piple s dítětem, nestará se o husu a nechá to zastudit.

Na venkově je husa s housaty nejdůležitějším členem celého statku. Mnohá selka neletí tak zděšeně, rozkřičí-li se dítě na návsi, jako pískne-li house. Tu by se přerazila. Stará Bartoška byla sice dobrou matkou, ale lepší hospodyní. Nebyla zlou tchyní, ale také se nemazlila se svou snachou. Když teta napsala, že by jim přenechala housata, tedy hnala nevěstu čtyři hodiny cesty pěšky pro ně.

Jenda chtěl, že ji zaveze, ale nebylo na to kdy. Jarní práce v poli nestrpěla odkladu a Máni se zachtělo té procházky. Bylo hezky a luka i pole tolik voněla mízou a prstí, že se otevíraly průdušky a ssály ten jarní dech. A slunce hřálo a celovalo zemi a všechno její stvoření a skrívání zpívalo nadšeně pod převysokou oblohou. . .

Škoda, že to byl apríl a ten má přepodivné vrtochy.

Když šla Máňa od tety, začalo se mračit to smavé nebe a příkradly se přehánky. Z krásného teplíčka byla zima jako v Sibiři; chvílemi padala ledová krupice a ta bičovala nejenom rozkvetlé blatouchy na lukách a skřivánka ve brázdě, ale i Máňu na otevřené silnici. Koš s housaty nutno chránit, aby ta písklata nenastydla a nebylo lze udržeti lapli kabátu, aby netáhlo na žaludek a prsa. . .

Za pár dní se Máňa rozstonala, ochraptěla a začala kašlati zhluboka, ale nebylo ještě kdy ulehnutí.

Práce v hospodářství nedovolovala toho a tchyně také ne. Ta povídala, že je to jenom nějaká nátká, která se dá přechodit; ona, když byla mladá, nikdy prý nehověla línému tělu, ale překonala každou nemoc lehoučko. Máňa také nebyla nějakou rozmazlenou kuňkou a tak se ani nehnala do toho, aby ulehla.

Chodila, chodila, pokud to zmohla pléstí nohama a vléci se stavením.

Pak dostala horečku a poděšený Jenda jel pro doktora. Povídal mu ustrašeně, že mu žena blouzní celou noc a páli jako cihla.

Lékař nevěděl hned, co se vyklubé z té teploty, ale nebyl valně spokojen. A pak se to stupňovalo stále k horšímu; Máňa ani neznala Lidku, když přiběhla celá postrašená, podívat se na ni — mluvila z horečky a chytala něco neklidným rukama po peřině. Nepídila se ani po Mánínce a to bylo nejlepším důkazem, že je jí hodně špatně.

Lidka byla velmi postrašena; modlila se večer před spaním, aby Pán Bůh uzdravil její drahou kamarádku a plakala, když slyšela, že se nemoc obrací stále k horšímu.

Až do této chvíle stále doufala; nemohla a nemohla uvěřit, že by to bylo možno, aby Máňu ztratila, teď však, když uslyšela, že doktor vzal Jendovi všechnu naději, byla postrašena úplně.

Sotva bylo poklidino, nechala všeho a nežli bratr poklidil koně a maminka dala na stůl, sebrala se a pelášila po humnech k Bartošům. Měla to kol zahrad blízko a byla tam v malé chvíli. Věděla, jak se otevírá branka u stodoly, kudy se chodí zadem do dvora a nebála se ani psa u ře-

tězu. Znali se a byli také dobrými přáteli. Zaštěkl jen jednou a už schoval ocas mezi zadní nohy a kňučel, vítal ji jako známou.

Lidka se kmitla po zápraží a už byla v kuchyni. Ptala se tam vejminkářky: "Paní Bartošová, jak je Mániče?" a trnula a tajila dech. A odpověď byla horší, než čekala. Zbledla po ní jako stěna.

Bartoška zalomila rukama a povídala šeptem: "Doktor povídal, že je všecko marný — slabné i srdce. Ach, Bože, Bože, cos to na nás dopustil! Co si ten nešťastnej chlapec počne, a to malé kuřátko! Dyt' vona byla jak dobrá hodina, kerak to pude bez ní?"

Lidka nemohla ani promluvit. Lapala po dechu, než řekla: "A — a — což vopravdu i nejní pomoc? Kdybyste eště někam —?"

"Jenda jel pro doktora do města. Říka-jí, že ten je na zápaly pašák. Náš to sám chcel, aby ještě někam jeli."

Lidka se chtěla podívat na nemocnou, ale ta spala. Šla domů celá sklácená, ale stále ještě měla jiskřičku naděje. Třeba ten doktor z města, když je na zápaly pašák —.

*

Když přišla večer s pole, byla ještě poděšenější a pelášila k Bartošům po návsi. Už se stmívalo a za humny mezi stromy bylo příliš smutno. Tam by mohla potkat smrt, je-li to pravda, že obchází stavení, kde má vyhlédnutou obět'...

Babička povídala, že jeli Bartoši pro pana faráře... To bylo zlé znamení!

Lidka plakala celou cestu... Sotva doběhla, už tu byla bryčka s párem koní a na ní pan farář s poslední útěchou. Přesmutně zněl zvonek do tepání podkov a rachotu kol — přesmutně zablikalo červené světlo na síni na dlážce, narychlo uklízené a oťřeně.

Ženských byla plná síň a kuchyně. Lidka se jedva prodrala do světnice a nakoukla na postel. Byla bíle povlečena parádními cíchami a na stole už byl také bílý ubrus a kříž, oblopený dvěma svícny se svíčkami...

Lidce bylo hrozno. Neodvážila se zatím přistoupit blíž. Máňa byla taková nějaká — k nepoznání...

Ještě předevčírem planula horečkou, oči se jí třpytily a rty žhnuly krví — dnes ale

vypadala hrozně; Lidka se zděsila — vždyť byla jako mrtvola...

Oči zapadlé a lice zhublé, při tom bledá jako stěna a ústa nějak nepřírozně sevřená a ty oči — Bože — co to hledají a kam se dívají?

Posvátný obřad trval značně dlouho; lidé klečeli v síni i u zápraží a modlili se různě... jako pavoučf předivo sunuly se zdrávy a otcenáše byly v nich jako malí pavoučkové, co předou nit života.

Některé ženy plakaly a jiné zvědavě hleděly na starou Bartošku a na Bartoše, kteří se topili v úzkosti a hrůze. Jen malá Mánička skotačila. Ta neměla ponětí, co se děje okolo ní a jak se pro ni vytváří další osud...

Konečně byli všichni zavoláni do světnice, aby byli přítomni vyvrcholení posvátného obřadu. Pan farář stál u stolu, zvedal bílou hostii a ukazoval ji všem: "Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa."

Lidé klečeli na podlaze a kláněli se k zemi. — Lidka viděla vše jen závojem slz...

Když bylo po všem a pan farář vsedal na bryčku, když měl již klobouk na hlavě a plášť těsně zapjatý, zavolala Máňa slabě na Lidku:

"Pocem — Liduško — chci ti něco říct, poprosit tě vo něco."

Skokem stála Lidka u postele a přiklekla si u Máňiny hlavy a bojovala nadlidsky s pláčem a pohnutím... A to ještě netušila, že tato chvíle bude osudnou v jejím životě.

*

Máňa hleděla na ni nezemskýmá očima, v nichž byla obsažena jakási vznešená nepřítomnost při všem lidském a přece strach o to, co je tu zanecháno.

"Liduško," mám něco na srdci," šeptala a Lidka viděla, jak jí tepe ceva na krku a cítila, jak má krátký dech; seděl jí až kdesi nejvýše v hrdle.

"Liduško, vidíš to, že je se mnou — konec — že musím pryč — a tak —." "Máño, nemluv tak! Bude ti zase dobře, lepší ti bude — zejtra už —" koktala Lidka a přemáhal ji cit.

"Ba ne," nedala se utěšit Máňa, "já to vím. A tak tě chci prosit, zapřisahat tě chci — Lidko — prosit tě pro Boha a pro

Matku Boží — vyslyš mne! Vem si Jeníka! Co by bylo z Máničky? Bud' jí mámou!"

Po těchto slovech, při nichž se Máňa unavila k smrti, zůstala Lidka jako ohromena. Vytřeštila oči.

"Ty — ty fantasíruješ," šeptala, "to se ti zdá, Máňo — dyť já —!"

"Ne, ne, nefantasíruju! Mluvim z rozumu! Šak sem se zpovídala. Žádná se k nám nehodí, než ty! Ty vychováš Máničku! Lidko, pro naše přátelství mi to uděláš, slíbíš mi to? Ne-li — přídu z hrobu. Nebudu tam mět pokoj! Slib mi to a přisahej mi!"

Lidka byla docela zkamenělá. Ještě cosi koktala; chtěla Máňu uchlácholit slibem, ale ta stála na svém:

"Přisahej, ať můžu umřít!"

Hrůza drtila Lidku železnými spáry. Jala se plakat a prosit, ale Máňa, jako by neslyšela. Její obličej byl maskou smrti a bolesti. "Nebudu moct umřít, neslíbíš-li! Přisahej!"

Spínala k Lidce ruce.

"Máňo, přej mi pár hodin na rozmyšlení! Přídu sem ráno! Prosím tě pro Boha!"

Máňa byla neúprosná jako sama Smrt. Mroucím hlasem jen velela: "Přisahej!"

A tak Lidka, zmámená blízkostí té hrozné neviditelné příšery a soucitu s umírající, přisahal — — —

*

Nespala celou noc. Každé chvíle vstala a šla k oknu. Uléhala a zalévala se potem. Dva obrazy jí stavěla před oči pobouřená fantasie.

Jeníka — bledého, krásného, ale již cizího — ostatně. Jenda už nebyl takový jako za svobodna. Vypadal velmi špatně a byl nápadně sestárlý. Hubený jako chrt, byl v šatech nastrčený jako hastroš, měl zapadlé, smutné oči.

Proti němu stál před její duší Věna, zdravý, bujarý a osmahlý — zosobněná mužnost — zdraví... O hrozné porovnávání! Bolest stonásobná!

Lidka leží na posteli a upírá do tmy své horečné oči. "Ježíš Marjá!" šeptá úpěnlivě. "Ježíš Marjá!"

Modlí se. Úpěnlivě šelestí temnou svět-

ničkou její: "pros za nás hříšné." Chvillemi to ulevuje poněkud:

"Pámbu mě vyslyší! Udělá zázrak. Do rána převrátí Mánin stav. Uzdraví ji. — Může to udělat! Umí křísit i mrtvé, chce-li!"

Chvillemi to na ni padá jako naprostá beznaděj. Ba ne! Bůh nebude dělati zázraky, aby zachránil její srdce! Je-li souzen Máni krátký život, ani sám Bůh tu sudbu nezmění! A Lidka přísahal — —

Ráno se rozbřesklo nade vsí a zalilo červánkem štíty statků a chalup; omočilo svou jasnou tvář do zelenavé sádky na návsí. Na zvonici se ozval zvon. Zval ke klekání.

Starý Kavan tahal za provaz a měl v ruce čepici. Modlil se při tom Anděl Páně. Když dozvonil, narovnal ramena, poposadil si kalhoty a jal se zvoniti dále. Smutně zalkal zvon. Lidka, která stála před vraty v ustrnulém očekávání, zalkala ještě smutněji... Vběhla do kuchyně a padla na stůl čelem na tvrdou jeho desku.

"Babičko! Babičko — Máňa — je v Pánu!"

Stařenka se dala do pláče, ale jinak než Lidka. Vyrovnaně a odevzdaně. "Tak přeci! Dej i Pámbu lehký vodpočinutí!" a jala se modliti polohlasně Otčenáš...

Lidé se až divili, co ta Lidka Zemanová vyvádí. Jak měla asi ráda svou kamarádku! Plakali nejenom nad strhaným vdovcem a jeho zdrcenými rodiči, nejenom nad malým sirotkem a nad štkajícími rodiči zemřelé, ale i nad Lidkou. Její žal byl takový nějaký rvavý a šířající, že se mnohý nad ním zachvěl...

Maminka, která neměla tušení, odkud pramení tak velká bolest Lidčina, skoro se až mrzela nad ní.

Po ty dny, co ležela Máňa doma, byla Lidka jako nemocná. Šla každé chvíle k Bartošům a byla sama s nebožkou. Co jí říkala, nikdo nevěděl. A přinesla malou Máničku a starala se o ni přes veškeru práci v domácnosti, jako máma.

Po pohřbu se starala dál — Mánička to ani nevěděla, že nemá mámu. Lidka se jí věnovala více než ta a tak maličká byla docela spokojena. Jen když přišla domů,

hledala ve všech koutech, chodila bezmocně do všech dveří a ptala se roztomilou otázkou: "Máma? Nepři?"

Ba, nepři máma, miláčku! Oh, ty nevíš, co jsi ztratila!

Mladý vdovec byl docela zdrcený. — Sedal nad kolébku a plakal. Žal mu vzbouřil nemocný žaludek... nemohl se podívat na jídlo...

Když přišla Lidka pro dítě, sklopil před ní oči. — Lidka se dívala na druhou stranu a měla jen jednu naději: možná, že ji nebude Jenda chtít! Pak ovšem by padla povinnost, vyplývající z přísahy. Přece si ho nemůže namlouvat sama a nabízet se mu?

Tak to bylo nějaký čas. Po tu dobu chodila Lidka jako nemocná; plakala často a vyhýbala se Vénovi. Marně se doptával a marně jí rozmlouval, aby mu řekla, co má proti němu. Privil jí jednou, že by šel za ní do ohně, proč je na něj taková. Odvrátila se v trapných rozpacích. Stále ještě mu nechtěla říci — nemohla! Stále ještě jí to připadalo jako zlý sen, kruté mámení. Snad, snad k tomu nedojde! Snad Jenda neví o ničem, snad by se mu ani nelíbila!

Čas ubíhal; byla senoseč a blížilo se ke žnám — práce nepřála oddechu. Na vesnici se pracuje o přítrž!

Lidka měla Máničku Bartošovou skoro stále u sebe. Starala se o ni tak, až na to hubovala maminka a tatínek a babička dostala tu malou čiperku často na starost. Ba, Lidka si ji brala kam se hnula, až na to maminka opravdu hubovala: "Dyt' se ti budou lidi smát. Seš tomu jak máma! Copak nemá to škrvně babičku? No tak, co se tolika staráš? Mladej Bartoš se musí voženit, nepude to ináč a pak si na tebe ani nespomene!"

Lidka se pod tím slovem až zachvěla. O — kéž by si nevzpomněl — ale — ach, Lidka to cítila, že to nezůstane tak, jak je to! Už, už pozorovala, že Jenda ví — že i on dostal takový rozkaz umírající ženy.

Jednou, to bylo o žních, tedy bylo nejvíce práce se sklízí, zastavil pantáta Zemanů svou ženu na zápraží a že tu byli sami, pověděl jí, nač si myslí:

"Járku, mámo, co vo tom soudíš s tím Bartošem a naší Lidkou? Už se mně ptají

lidi, jak prej to bude a u nás pořáde se vo tím nic nemluví. Vona si Lidka myslí na toho vdovce, či von si myslí na ni?"

Panímáma zůstala jako by ji vrazil do země. "Lidka na Bartoše? To — to — já nevím —!"

"No, já ti řeknu, že by to nebylo nejhorším nápadem! Je eště mladej a na statku nemá moc dluhů! Lidce dáme slušnej přínos a tak by se zmohli," rozumoval pantáta.

"Ale, tatínku — co ti to napadá — to přeci —" Panímáma nemohla ani dýchat. Měla svou Lidku nade všecko a přála si pro ni něco lepšího. Vždyť to pozorovala, že s ní začíná chodit ten Souhradů a ten se jí líbil. Takový zdravý, veselý a hezký chlapec! A svobodný! Copak si zasluhuje Liduška už vdovce?

Nešlo jí to pak z hlavy. Mrzela se také trochu na Lidku. To vznikly ty dohady tím, že si bere stále to děcko po Bartošce. Ano, je pravdou, že se měly s Máňou rády, ale takhle daleko snad nesahá věrné přátelství. A není dosti toho! Vždyť se ta Lidka trápí pro Máninu smrt, jako by to byla rodná sestra, nebo ještě něco víc. Je celá přepadlá, oči má zalezlé do hlavy a často pláče potají, když myslí, že ji nevidí nikdo z domácích. Snad je to nějaká tajemná moc, či chce ta mrtvá něco od Lidky, že ji nechce propustit ze stesku? Když byly samy spolu u prádla, položila Lidce ruku na rameno a zeptala se jí:

"Járku, děvenko zlatá, svěř se mi, co tě trápí, že seš celá pohublá? Myslím, že neděláš dobře, myslíš-li furt jenom na Máňu. Vona je pryč a ty seš tu! A že si nemáš brát k nám pořáde to její děcko. Já vím, že je milý jako křepelíčka, ale je to cizí děcko! Potom eště lidi posuzujou všelijak — tatínek přišel s takovou — že prej si budeš brát Bartoše."

Jak ta slova vypustila z úst, zalekla se panímáma jejich účinku.

Lidka zbledla jako stěna; pustila ruce s prádlem do necek a přivřela oči, jako by se jí udělalo špatně.

"Ježíš Maria," lekla se maminka, "co pak to tak oučinkuje na tebe, že seš celá zelená? Tot' víš, lidi melou všelicos."

"Maminko —" zaúpěla Lidka, "to je při tom nejsmutnější, že je to pravda!"

"Co je pravda, Ježíši nebeskeji!"

"Že — si mám brát Bartoše."

"Že máš — že musíš? Kdo ti to poroučí? Co ti to napadá? Marjá — Josefe — dítě, co to je?"

"Maminko!" vzlykala Lidka, "maminko zlatá, vona Máňa — já i musela — při - sa - hat!"

Pozvolna, v pláči a hoři svěřila se Lidka mamince. Přišla k tomu i babička — obě poslouchaly a byly ustrnulé.

"Dítě moje zlaty, co ti to napadlo, žes to slíbila! Proč ses dala přemluvit! Víš, co je to, nedodržet slib — kerej byl danej Bohu?"

"Já vím — je to — křivá přísaha a na tu je trest!" Lidka plakala srdcelomně, ale tím pláčem se jí ulevovalo.

Mohla plakat veřejně a vynářikati se; věděla ovšem, že jí není pomoci, ale svěřený bol ztrácí na své tíži.

Tu ovšem převzala její maminka. Padlo to na ní jako balvan a také babička kroutila malou, šedivou hlavičkou. . .

Tito lidé byli prostí a zbožní a přísahu, i když byla vynucená, cenili příliš vážně. . .

Jan Bartoš měl hodně rád svou Máňu, ženu ze všech nejlepší, jak jí cenil za života, což teprve po její smrti!

Když mu umřela tak náhle a bez pomoci, domníval se, že to nepřezijí, jak mu bylo zle. Taková bolest a takový stesk, to je s to usmrtit člověka!

Žaludek se mu vzbouřil nepocítěnou dosud měrou a když byl sám, tu se mu zdálo, že ho zármutek zardousí. . . A když malá Mánička upírala na něho svá modrá očka a ptala se kolikrát za den: kde je máma?, tu nemohl bolem ani jísti ani spát.

Čas však plynul a v práci je ulehčení. Maminka už nemohla tak mnoho dělat, jak dělávala Máňa. Měla takovou povahu, že stále lamentovala na tu všecku práci a na svou nemoc. Prožívala přelom dvou věků a tu mívala návaly krve do hlavy a nějaké závratě, na nohou křečové žíly a ty jí zlobily, musela-li mnoho pobíhat.

Naříkala a lamentovala a začínala zda-

leka t'ukati u syna: "Nejní to nic platný — bylo by dobře, kdybys myslel na ženění."

S počátku nechtěl o ničem slyšeti. "Maminko! Zapomenout na Máňu?" až se mu zastavilo srdce. . .

Ale pak si na to zvykal stále více a pak už začínal uvažovat o té možnosti, či vlastně nutnosti a pak se také začínal smířovat s tou myšlenkou. A když si vzpomínal vždy naléhavě, jakou přísahu vynutila na něm Máňa, když umírala, tu mu začínalo srdce prudčeji tlouci a krev mu také začala tepleji prouditi tělem.

Lidka! Bude-li ho chtít! Dodrží-li také ona ten vynucený slib. . . Byla tak mladá, hezká a zdravá!

Zatetelil se rozkoší. Jaké by to ještě prožíval štěstí!

Když bylo po žních a odlevila trochu práce, začal mysletí úsilovněji. A tu se stala s ním nápadná změna. Holil se téměř denně, protože měl černé vousy a strnisko ho činilo starším a přepadlým a bral si dvakrát za týden čistou košili. Jeho maminka to viděla a začínala doufat, že se dočká přece zas nějakého zastání. . .

Ti dobří lidé na našem venkově přijímají život tak, jak ho dostávají. Nelze-li něco změnit, tedy se poddávají železné nutnosti bez reptání.

I Jan Bartoš pochoval a oželel ženu; nepouštěl se do těžkých úvah a smířil se s její ztrátou. Začínal zase zvedati hlavu a podléhal nutkání života.

Jednoho dne čekal na Lidku v úvoze za Zemanovými humny. Byl oblečený skoro svátečně a byl čerstvě oholen. Vystoupil jí vstříc, když se vracela večer s pole. Zemaní seli žito a Lidka chodila za mašinou. Byl krásný, časně podzimní den a ve strniskách se honilo babí léto. Trpytilo se jako stříbrná řeka. Ještě hudli cvrčkové a létaly vlaštovky, které byly již na odletu. Luka se pestřila podzimní květenou; v ní ovládal fialový ocún. Lidka pracovala s celou pílí — snad chtěla něco přehlušit. . . Když vystoupil proti ní Jan Bartoš, lekla se tak hrozně, že zavolala zděšeně na jméno Boží. . .

"No, nelekej se mě tak tuze," těšil ji a připojil se jí po bok. "Či se hněváš, že sem tě polekal? Nevěděl sem, kde bych se setkal

s tebou beze svědků. Musím ti něco říct — no — co bledneš? A lekáš se — neboj se mojí ruky. Dovol, abych ti pověděl — —

“To nejní třeba,” šeptala Lidka. “Já to vím — říkala mi to Máňa než umřela. Tobě taky, vid’?” Lidka sklopila hlavu.

“Taky!” I Jenda sklopil hlavu, ale stalo se to s jinými pocity než u Lidky. V jeho vzdechu bylo skryto trochu licoměrnosti; vždyť se musel přemáhat, aby se nepodíval nadšeně na toto krásné děvče. Ač se mu svíralo srdce žalem pro Máňu, přece jí musel žehnat. . .

“Co tomu říkáš, Liduško?”

Pokrčila rameny. “Co můžu? Ach, Jendo, co můžu říkat?” Propukla v pláč. Ruce vznesla na oči. . .

Vzal ji za ně. “Tak neplač, tot’ víš, já nemůžu ináč — je to přání umírající a já sem musel přísahat. . .

“Já taky,” šeptala Lidka a v tu chvíli jí připadalo, že jsou si bližší. Oba obětí nuceného slibu. . .

A pak to šlo rychle. Bartoš přišel na námluvy. Pověděl a omlouval se Zemanům, že je to ovšem trochu brzy, ale co má dělat bez hospodyně? Maminka je darebná a Mánička potřebuje obsluhu.

Maminka Zemanova i s babčkou byla celá ulekaná a rozbolněná — ale tatínek i starší bratr byli docela spokojeni a jednali s Bartošem tak vážně a vlídně, jak zasluhoval. Bylo to v sobotu a tak se domlouvali, že zítra možno jíti odpoledne na faru a příští neděli že by mohli mít první prohlášku. . .

Lidka seděla jako bez duše a přikývla na všecko. . . Chovala při tom Máničku, jako by byla už její mámou.

V neděli šla do kostela, ač se jí nechtělo valně mezi lidi. Bála se, že někoho potká, kdo se bude ptát. . . Ba, ovšem, nezmýlila se. Byl to Věna, co na ni čekal v kapli a vyšel za ní spěšně na hřbitov, když před ním proklouzla, jako by v něm byla spatřila nějakou příšeru.

“Liduško, Lidko, no, co utíkáš přede mnou, jako by ses mě bála?” zavolal a jeho hlas byl plný neklidu.

Dohonil ji a chytil za rukáv.

“No, podiv se mi do vočí a řekni, co sem ti udělal, že tak utíkáš?”

“Já — před tebou? Proč? Nic — dyt’ neutikám,” koktala Lidka a z její jemné tváře se stala podivná snůška bolesti a přetvářky.

“Lidko, pro Boha tě prosím, řekni mi, co je na tom pravdy — každéj povídá — že prej si budeš brat mladýho Bartoše? Sem celej divej a poblázněnej — nemůžu spat — hrůza mi sedí v lejce — je to možný? To bys udělala mně — to bys udělala sobě? Ježíš Marjá — Lidko — co ti to napadá? Co pak je ti milejší ten statek než věrný srdce? Copak si vemeš churavýho vdovce jen proto, abys se vdala na statek?”

Věna držel Lidku vši silou za ruku a tisknul ji co mohl. Chtěl se jí podívat do očí, ale Lidka tomu bránila, protože byla u konce se svou silou. Nemohla mu vysvětlovat, ani vymlouvat. Musela mu jen potvrdit, že je to pravdou. Učinila tak sotva pokývnutím a několika zmatenými a přerývanými slovy. Ó, Bože, ty jediný to víš, jak bylo Lidce! Ty jediný, který jsi slyšel její přisahu, slyšíš i její pláč.

“Já za to nemůžu — Věno — já — musím. Je to pravda. Vezmu si Bortoše.”

“Kdo tě nutí — co? Proč? Řekni!” naléhal a oči mu planuly a bolest mu škrtila hlas. Divně zachraptěl.

Nemohla mu vypravovat nic z toho všeho. K tomu neměla sílu; bylo by ji to usmrtilo. . . Mávla jen rukou: “Což pak ty víš!”

Věna zaúpěl — zasupěl . . . pustil její ruku a odstrčil ji od sebe.

“Lidko! Tos mi udělala? Pámbu tě musí potrestat! Pro statek pošlapat lidský srdce — to nezůstane bez trestu. S Bohem — Lidko — zpomeň si na mě! Uvidíš, že —”

“Věno — mlč — ty nevíš!”

“Vím dost! To mi postačí! S Bohem!”

Lidka stála u hrobu Mánina a tiskla si ruce na prsa; Věna pádil ze hřbitova a přímo do hospody. Opít se do němoty, zapomenout alespoň na chvíli. Tam měla být útěcha. Lidka neměla ani tu. Vzlykala dlouho na Mánině hrobě — — — — —

Pak to pokračovalo sáhovými kroky. První prohláška, chystání výbavy . . . druhá

prohláška — přivezení mouky a chystání na svatbu. Husa byla denně nacpána, že sotva dýchala a hleděla smutně modrýma očkami vzhůru. Ó — jak jsou lidé krutí!

Po třetí prohláše už byla mouka na pekárně, aby se prohřála jak se patří, už byl doma cukr, sůl, hrozinky, povidla a koření a Lidka pekla už nějaké cukroví, aby bylo na stůl mezi buchty.

Slečna z městečka z fary už radila jak připravit maso, aby to bylo něco nového a lepšího než při jiných vesnických svatbách.

Lidé se bavili trochu těmi přípravami a tím přihlížením. Divili se ovšem poněkud, že si bere Lidka Zemanova vdovce — Lidka — taková hezká dívčice! Starší a rozvázní lidé to ovšem uznávali a nedivili se tak tuze. Bartošů statek stál za to, aby holka prodala svobodu! At' je Jenda vdovcem a k tomu churavcem, ale holka bude zaopatřena!

A tak došlo ke svatbě. Už lidé stáli kolem Zemanova statku v půlkruhu i v hloučcích a zevlovali do vrat, už stála nevěsta v šiní a hledá jako stěna přijímala ruku ženichovu.

Vdovec byl hezký, jen co je pravda. Stíhlý až přes míru, velký, bledý s černě čupřinatou hlavou. S jakým nadšením by si jindy brala Jendu za muže! Jak se jí líbil tehdy! Bohužel! Dnes je vše pryč! Ach — Lidka nesmí vzpomenout na Věnu! No Věnu, který jí sestoupil jako zázrak do srdce...

V kostele plakala Lidka, ne jako o svatbě, ale jako o pohřbu. Až se lidé pozastavovali nad tím srdcelomným hořem. Někdo řekl, že jí starý Zeman přinutil patrně bitím, aby šla s Bartošem k oltáři. Souhradová — co byla tetou Věnovi, plakala při té podívané a slibovala, že nesmí býti žádná požehnání nad tímto spojením, protože udělali tomu chlapci takovou bolest.

"Dyt' nám tu nechce bejt," vypravovala ztrápeně, "máme ho za všecko. Jak by byl náš, nemáme své vlastní děti, von ale utk dom a že tu nebude a nebude, at' prej si dáme chalupu komu chcem! Že von prej bude rači někam daleko dělat třeba na silnici!"

Potom pověděl kdosi, že babička Zemanova povídala něco jiného. Ne pro statek

a z přinucení, ale že si to přála nebožka. Že to chtěla a přinutila Lidku ke slibu, dokonce k přísaze, že si vezme Bartoše.

Pak to šlo od úst k ústům a z Lidušky se stala najednou světice. Hrdinka! Každý se na ni díval s podivem a úctou. Někteří lidé se tomu usmívali soucitně. To ti, co nevěřili tak mnoho jako Lidka a Jan. Říkali, že vynucená přísaha neznamená ničeho, že to mohla Lidka zrušiti docela klidně; jiní tvrdili, že by se jí dostalo trestu a že je to na povážemou.

At' tomu bylo jakkoliv, Lidka se stala selkou na Bartošově gruntě a Jenda, rozzářený a omládlý, si ji vedl pod střechu...

O Věnovi neslyšeli dlouho v naší vesničce. Opravdu snad odešel někam daleko...

Zapadl sen mladé lásky!

*

Život jde dál a neumírá se na bolesti srdce. Žena vydrží tak mnoho ba daleko více, než potkalo Lidku... Co jí zbývalo, než smířiti se s tím vším a vpraviti se do toho. U Bartošů nebylo — ostatně zle; hospodářství bylo pěkné a šlo dosti dobře. Starší Bartošovi nebyli zlí — hlavně tatínek byl hodný a radoval se z toho, že si našel Jeník náhradu za Máňu. Maminka sice ustavičně fňukala na své nemoce, ale měla od začátku ráda nevěstu a nečinila jí žádná příkoří. Jenda byl také hodný — do ničeho nehonil svou mladou ženu, ale vážil si její práce a snahy.

Lidka to chápala a uznávala. Byla to zdravá, mladá a statečná žena a věděla, že je nutno smířiti se s tím, co se stalo. Selská povaha v ní vítězila. A tak si poplakala jen v prvé dni, když ji neviděl nikdo z domácích a nedávala ničeho najevo.

Věděla, že musí pochovati svůj sen a umínila si, že tak učiní.

Měla ostatně pino práce. Malá Mánička neměla co na sebe a Jenda byl také celý otrhaný. Maminka nestačila vši té práci a tak nechávala být; bylo tedy stále co dělat. A k tomu neměli vybíleno na zimu a všude bylo černo a nepříjemno. Lidka to nemohla snést a proto se pustila do úklidu a pracovala v tom s nadprůměrným spěchem a úsilím.

Žila pak hlavně pro malou Máničku a tvrdila všem, že ani své vlastní nebude mít radši, nadělí-li jí je samo nebe. Vydržela to s ní celý den — žvatlat a si hrát — v tom nalézala uklidnění.

Soužilo-li ji něco příliš, pak to byly jen zprávy o Vénovi. Kdosi povídal, že se trápí a že se dal do pití. Souhradovi že jsou celí nešťastní a rodiče Vénovi div si nezoufají. Byl to přece takový hodný chlapec!

To šířalo Lidku. Když to slyšela a vzpomínala, cítila tíhu té své přísahy...

Potom se odhodlala. Nu, vždyť to není hříchem, napíše-li mu psaní. Až půjde do kostela, vezme je do schránky a přemění písmo na obálce, aby je nikdo z lidí nepoznal.

Učinila tak a napsala Vénovi psaní: "... ty myslíš, že jsem to udělala pro statek a pro blahobyt? Křivdiš mi tuze, Venouši! Můžu Ti přísahat, že jsem se nepodívala na Bartošů grunt nikdy před tím, abych ho posuzovala!

Věř mojí přísaze — já přísaze věřím a ctím ji z celého srdce — proto jsem také vzala na sebe důsledky toho, nač jsem se zapřísáhla. Ach, Vénó, když Mánička umírala, prosila mne, abych si vzala Jeníka. S počátku jsem ji chtěla jen uklidnit a proto jsem jí přisvědčila. Nespokojila se tím a vynutila ze mne přísahu. Domnívala jsem se, že se jí uleví, že se vystuně; jí k vůli jsem přísahala, abych ji uklidnila. Pán Bůh to chtěl, aby umřela a tak mi bylo souzeno, abych se vdala k Bartošům... Vénó, prosím Tě, uvěř mi, že jsem to udělala se srdcem, které zoufale bolelo a těžce krvácelo, ale co jsem si měla počít? Stalo se a musím setrvat! Venouši, prosím Tě, umoudři se! Však nejsem sama na světě! Namluv si jinou a zapomeň na mě! Tak poneseme oba klidně a statečně to břemeno života..."

Odeslala psaní. Snad to není hřích? A lidé se to nedozvědí — aby ji pomluvili...

Na statku bylo plno práce a tak nebylo kdy vzpomínat a trápit se...

*

Uplynul rok, dva, čtyři roky.

Souhradovi byli staří a omrzela je úsilovná práce, když neměli vlastních dětí.

Napsali bratrovi a najednou se povídalo, že předávají statek. Lidka zaposlouchala: Vénovi? Ale ne. Mladšímu z jeho bratrů. Oni ti Souhradovi z Rečniček měli čtyři syny a jenom jednu chalupu. Usazovali je, kde mohli. Sem přišel Jarouš a už byl zdejší a už se ohlížel po nevěstě.

"A — a — co je s Vénou?" zeptala se Lidka potichu. Tajně tak a tvářila se lhostejně, jako by jí na tom nezáleželo. Však — Pane Bože — ono také ne! Čtyři roky jsou čtyři roky a Lidka měla v Jendovi hodného manžela... Jenom, kdyby byl zdrav! Tohle "kdyby" podkládala vždy tichým vzdechem. Ano, Jenda byl tuze nemocný. Kdyby nebylo stálého léčení, to už by se jim vedlo — ale nemoc ta strávila celý blahobyt.

"Véna je furt tak — svobodnej a čím dál, tím svobodnější. Nezačíná se vo holky a dělá doma čeledína."

Lidka to vyslechla a ucítila kdesi vespod v nejtajnějších útrobách svého nitra nějakou sladkou odezvu... Zdali to k vůli ní? — — Eh! Odehnala to mávnutím ruky. Co z toho má, k čemu je to?

Usmála se sama sobě a vypeskovala sebe. Nesmysl! Necht' se žení, proč je hloupý?...

Kdyby jenom Jenda nestonal! Po tři roky už to bylo Lidčinou modlitbou. Chodila proto na poutě a dávala na mši svatou. Jenda byl nemocen příliš vážně — měl v žaludku vředy a musel žít na lécích. Na venkově s tím nemohli dělati nic užitečného; Bartošovi jezdili do Prohy, a to stálo peníze.

Nebýti toho, byla by si přála Lidka své vlastní dítě — synáčka — aby měl statek dědice, aby bylo Máničce veseleji. Ta chodila již do školy a kdyby jí někdy babička nepovídala, že její maminka leží v hrobě, nevěděla by, že má macechu. Ale, babička Bartošova mívala ovšem všelijaké brouky na mozku a tu se jí chtělo pavučin a šera, aby se jim dařilo lépe. Někdy si vymýšlela všelicos, čím by "nevěstu" potýrala.

Ovšem, nedařilo se jí to valně a Jenda stál na stráži. Tvrdil, že Lidka se jim obětovala a že si nezaslouhuje neuznání a nevůldnosti. Při své nemoci byl až příliš dobrý. Lidka to uznávala a její rodiče také.

Bohužel! Říkává se, že spíš dojde vždy na dobrého člověka, než na lumpa. A tak jeho nemoc se nelepšila, ba naopak! Byla stále horší a Jenda byl už tak usouzený, že jedva držel na sobě kalhoty. Obličej měl tak zoučkový, že se podobal zavřené knížce, s prací nemohl s místa; každá ho hned unavila a musel ji položit. Tak hynulo hospodářství a starý Bartoš naříkal tuze. Musel přikládati sám pomocné ruce a byl už stár. .

A pak nebylo odvolání. . . Jenda musel na operaci. Místní lékař ho posílal už dávno a profesor v Praze to doporučoval co nejnaléhavěji.

A tak po žních, když ulevila práce a sešly se peníze, vypravila se Lidka s Jendou do Prahy. Smutná to byla cesta a loučení. Jenda byl velmi sklíčený. Právil Lidce, že má zlé tušení. . . Teskně se díval na rodný krov svého domu — se ztajeným pláčem dával s Bohem celé vsi. Lidka ho měla co těšiti, aby nebyl docela malomyslným. Svou veselou povahou mu dodávala srdce.

Mánička též. Ještě do vozu za ním volala a mávala útlou ručičkou: "Tatínku, nezapomeň! Míčudu jako moje hlava a pěkně malovanou!"

— — — Dostala Máňa míčudu, ale přivezla ji jen maminka. Maminka všechna bledá a k nepoznání uplakaná, s černým šátkem na hlavě a kapesníkem na očích. Sama by byla zapomněla i na tu míčudu, ale Jenda jí připomínal, i když se mu po operaci přitížilo a srdce začalo dělat podivné kotrmelce. "Nezapomeň. Kup balon Mániče, ale pořádně!"

Profesor povídal, že přišli velmi pozdě. Pacient prý byl příliš vysílený. Krátce a dobře: operace se povedla, ale pacient umřel!

Přivezli ho za dva dni za Lidkou. Byl v tuplované rakvi a možno se podívat na něho jen okénkem.

To bylo pláče u Bartošů a po celé vsi. Stará Bartoška se rozstonala, ba, zdálo se, že to nepřežije. Nejenom, že oplakávala dobrého syna, ale už předem lamentovala, že teď přijde statek v cizí ruce.

Jak jinak to může dopadnout? Copak je to podobno pravdě, že by šestadvacetiletá vdova zůstala sama?

Starý Bartoš to věděl také, ale byl více odevzdaný do vůle Boží — co mu ostatně zbývalo jiného, než sklopit hlavu?

Při pohřbu se za rakví sotva potácel a ne aby vedl vdovu — vdova musela podpírat jej. Bylo to v neděli a tu přišli lidé z dalekého okolí. Podzimní den byl jako vybraný.

Přišel také Věna Souhradů z Řečniček. Stál na hřbitově nedaleko dveří a díval se upřeně pouze na jednu účastnici toho smutného průvodu. Jeho pohled ji přitáhnul. Zvedla modré oči a podívala se. — Jak zlekaně je zase sklopila. . .

Kolik dní pak chodila jako mátoha a prosila za odpuštění památku Jendovu. . . Člověk nemůže za své myšlenky a Lidka za to opravdu nemohla! Když se u těch vrat setkaly její oči s jeho očima — tu ji bodlo cosi hluboko v nitru a bylo to v tom žalu a v tom pláči jako vlna radosti — jako bílý obláček, co přešel přes slunce, jež v tom nitru páliło a všechno spalovalo. . .

Mnoho dní a neděl zaháněla Lidka tu teplou vlnu. Mnoho dní a neděl, ba hodně měsíců jen truchlila a plakala, jen se modlila a mrtvila svou mladost — žila jen práci a Mániče. Ale ty měsíce mýjely a už tu bylo jaro a přišel máj. . . A jednou po tuhé práci, kdy pantáta Bartošů přišel s pole celý strmáčený, že necítil kříže ani vazů a lehl si na lavici u okna jako strhaný, vyvolal takovou rozmluvu:

"Jáčku, Liduško, jak to tak myslíš, tento? Už nám to nejde jak chodívalo, vid', maminko? Bez hospodáře je to zlá práce! Jáčku, Lidko, abys myslela na budoucnost, ne?"

Lidka se zalekla. Pozvedla oči. Tak se jí zdálo, že se jí kdosi podíval všetečně do nitra, v němž začaly ty předzvěsti jara plenit bolest a smutek. . . i tam pučely jehnědy a nalévala míza své životné pupeny. Vždyť bylo Lidce dvacet sedm let!

"Co — co myslíte, tatínku?"

"Aby ses vdávala."

"Já — já —" koktala Lidka jako provinilá, "eště sem na to nemyslíla."

"Co je to platný, milá holka — mě to už nejde a nebaví mě ta dřina! Musíš se vohlížet."

Stará se rozplakala. Byla by starému vyčítala, ale cítila sama, jak ji trnou ruce od práce. Šla-li mladá do pole, musela sama spravovat domácnost — pro drahotu nemožno zjednatí plno čeládky. Proto mlčela a souhlasila.

“Já řeknu třeba starýmu Náhonovi,” navrhnul ještě vejminkář, “von má ty ženitby v seznamu. Aby přivedl někýho šikovnýho — s pilnejma rukama a přiměřeným přínosem.”

Lidka mávla rukou a sklopila oči. Přistihla se při licoměrném povzdechu a zastyděla se.

A pak ji pomohla sama náhoda. Jednoho krásného májového dne se vypravila s Máničkou na večerní požehnání. Ty májové pobožnosti jsou tak jímavé, plné poesie a nábožné zanícenosti, že nadechnou každého, kdo na ně jednou zavítal. Přichází pak častěji.

Ozářený mariánský oltářík plane voskovými a barevnými lampičkami vroubí sochu Lurdské Královny. Bílých květů stojí kolem ve vázách i květináčích celá výstava — na oltáři je prostřeno bělostné roucho. Kadidlo voní, cinkají zvonečky a varhany znějí. Mariánská píseň hlaholí pod klenbou:

“Ó Maria přemilostná,
hvězdo s nebes výsosti.”

Také Lidka klečela mezi věřícími a zpívala zaníceně z horoucích útroby své víry.

“Světa žádost upokoj,
k svatému nás cíli spoj!”

V kostele to bylo lehké zpívat a tak připadalo Lidce, že nemá skutečně tuh ani myšlenek, ale když vyšla ze vrat kostela a rozhlédla se po hřbitově, aby navštívila hrob Jeníkův, poznala okamžitě, že člověk jest tvorem pozemským. Nebesa! Opoдал stál Věna Souhradů a potkal se s jejíma očima jako tehdy při Jendově pohřbu.

Zatékala očima po trávě a plouhala se spěšně ke hrobu. Byl již obložený a rozkvetlý barvínkem a petrklíči, i na pomníku

bylo již Jendovo jméno, jako by tu ležel dlouho. . .

Lidka si klekla do orosené trávy, v níž zavíraly zlatá očka pampelišky ke spánku, a sepjala ruce. Chtěla se modlit, chtěla prosit Jendu, aby jí odpustil, ale nemohla se soustředit — — myslila jenom na Věnu; dívala se za ním, zdali odešel.

Ne, neodešel. Stál u vrat a čekal. Líčila lhostejnost. Dívala se, kam se jí poděla Mánička, ač to věděla, že pelášila s domácími dětmi. . .

Věna ji pozdravil. Přistoupil blíž.

“Liduško! Nezlíbíš se, že tady čekám na tebe? Mám ti tolik co říct.”

“Ježíši, Věno?”

“Ani sem ti neřek — potěš tě Pámbu. Nehněvej se, že sem ti nevyslovil soustrast tenkrát vo funuse — víš?”

“Já — já — Věno — sem věděla.”

“Že by to byly jen licoměrná slova. Já sem ti nemohla říct smutek, když ve mně plesalo všecko. To už tak někdy bejvá. Lidko, že za rakví jednoho kvete štěstí druhýmu.”

“Ježíši, Věno!” Lidka si sáhla k srdci. Bála se pojmenovati štěstím a blažeností, co tam ucítila.

“Copak bych ještě — já myslela —”

“Cos mohla myslet? Že na tebe zapomenou? Po tom, cos mi napsala? Já věděl, že na celém světě nejní tak dobrý srdce jako to tvé a tak sem na ně čekal.

Splnila-lis’ mrtvej slib, což teprve splníš, budeš-li u voltáře slibovat živýmu! Lidko — řekni — vemeš si mě? Mám tě ještě tak rád jako kdysi, ba ještě radši!”

“Venouši! Je to možný, že budu tak šťastna?”

— — Na zemi padal soumrak, ale v duši Lidčině zářil východ — — —

Za pár dní řekla starému Bartošovi:

“Neříkejte nic, tatínku, tomu Náhonovi — já už jsem si něco našla sama — silný ruce k práci! Ty vás zastanou, tatínku!”

Zevloun:

SLÁVINA . . .

NIKDO se nemůže divit, že Slávina je taková, jakou jste si ji vychovali, a hlavně ty —”

“Dovol — —”

“Bez dovolení! Neříkám nic, co by nebyla pravda; ostatně — můžeš se ptát kde koho v městě, kdo je vinen její divokostí, a každý ti na to řekne rovnou: rodičové! Každý! Od malička se jí ve všem vyhovovalo, když Slávinka chtěla to či ono, každá hloupost se jí dovolila, za nic ji nikdo nepokáral, nikdo od ní žádnou práci nechtěl, — Slávinka byla mazlíček, na kterého se směl každý jen usmívat, všechno muselo se stát po jejím, — a tak to teď máte! Jak jste si ji vychovali, takovou je! Já to vždycky říkala, že se na ní dočkáte malých radostí: teď došlo na má slova. . .”

Tento rozhovor, a vlastně kázání rodičům Sláviny Dvořákovy, odehrávalo se v přepychově zařízeném pokoji na záměčku . . . ickém, kdysi sídle barona S., nyní však majetku velkostatkáře Dvořáka, a prosloveno bylo jeho starší sestrou, tetou Sláviny, Amálkou. Ctihodná tato paní, přísná ve výchově svých dětí, jež stavěla bratru a švakrově své při každé příležitosti za vzor, přišla na návštěvu, když městečkem rozesla se ta zpráva, i v novinách dokonce otištěná: že Slávina Dvořáková vystoupila v předměstském divadle v Praze — jako subreta!

A teta Amálka, vidouc, že bratr její přechází zamračen nervosně po pokoji, zatím co švakrová sedí v křesle a pláče, a že tedy po prvé snad jsou s tímto kouskem Sláviny

na ni rozmrzení, pokračovala ve svém sypání ni řežavého uhlí na jejich hlavy:

“Bylo toho třeba poslat ji do Prahy učit se zpívat? Kdyby každý, kdo má pěkný hlas, šel se učit, řeku by s těmi zpěváky zastavil! Vařit jste ji měli dát učit, k domácnosti ji držet, aby až se vdá, něčemu rozuměla v hospodářství. Ale to ji tam v Praze zbančí nějaký blázen nebo bláznů několik, že by měla jít k divadlu, a holka je hned hotova!”

“Že se ale nikoho z nás ani neptala o dovolení! Byli bychom jí to rozmluvili —” zanaříkala paní Dvořáková.

“Hm . . . ptala se vás jakživa o nějaké dovolení, když chtěla provést některý ze svých ztřeštěných kousků? To je ta její vámi věčně kázaná samostatnost! Dítě se má učit samostatnosti už od mládí! To hlásal mně tuhle Karel na setkání. Tak ona tedy je samostatná dle vašich zásad. . . Až pojedete do Prahy, můžete se jít podívat, jak tam zpívá a tancuje v nějaké rozpustilé operettě a vyhazuje nohy! Já jsem jen jednou se dala vylákat, když jsem byla v Praze, strejcem Toníkem, na takovou věc, a hanba mě tam v divadle fackovala, když jsem viděla tu spoušť! A to je na jevišti, před obecnstvem; což teprve za jevištěm, tam se asi vyvádějí věci!!

Pan Dvořák, který stále chodil po pokoji jako lev v kleci, a mlčky snášel tyhle sestřiny řeči, při posledních její slovech ji zakřikl:

“Dej už, prosím tě, s těmihle řečmi pokoj! Že Slávina to provedla, je od ní ztřeštěnost, poněvadž nezná dobře dosah toho všeho pro celý její další život. Ale co se týče toho, že

by vyváděla něco nehezkého, jak říkáš, — to při vši zlosti, jakou na ni mám, nepřipustím! Je divoch, je výstřední, ale špatná není — v tom ohledu zase za Slávínu ručím. . .”

Teta Amálka odušila:

“Nikdo neříká, že by byla špatná nebo zkažená, to by bylo v osmnácti letech tuze smutné; ale že se v tom ovzduší ničemu dobrému nenaučí, o tom také nemůže být žádných pochybností! A potom, — představ si jenom, Karle, až se tě někdo zeptá, co dělá Slávina, a ty budeš muset říct, že je subretou! Už to slovo každého zarazí —”

“To jsou staromodní názory!” obrátil se dost podrážděně tatík Sláviny na sestru. “Dneska se už veřejnost nedívá tak šosácky na herce a zpěváky, jako to bylo za našich mladých let, kdy ve všem se vždycky vidělo něco víc a něco horšího, než doopravdy je! Proč by nemohla být subreta slušné děvče nebo paní?”

“Ó . . . ó . . . no tak tedy už nic neříkám! Pak ale nechápu, když je ti to vhod, že se na ni zlobíš a že tuhle Rémi má radost nad tím plné oči slzí —”

Paní Rémi po prvé se vzhopila, aby své švakrové odpovíděla:

“Tatínek se nezlobí na Slávínu proto, že by subreta musela mít divnou pověst, ale proto, že měli jsme s ní zcela jiné plány, než aby šla k divadlu. Víš přece, že mladý Otmar by rád si s ní udělal vážnou známost —”

“Vážnou známost!” zasykla ironicky teta Amálka. “Vážnou známost se Slávínou, která se každému slušnému studentovi a mladému muži vysměje do očí, když s ní nechce provádět její rozpustilosti. To jste ji neměli pouštět do Prahy učit se zpívat, měli jste ji přidržet spíš doma a hodně utáhnout uzdu!”

“To se taky stane!” vybuchl s nenadálou rozhodností pan Dvořák. “Slávina půjde domů! Ještě dnes zajedu autem do Prahy!”

“A nebude-li ti domů chtít?”

“I bude!” mávl rukou pan Dvořák. “Když jí všechno vyložíš co a jak, a že matka si to tuze připouští, dá si říct! Slávina má měkké srdce a když se před ní ukáže smutná tvář, rozpláče se hned jako

tuhle Rémi. . . Uvidíte, že ji zítra přivezu!”

“Jen aby!” poznamenala nedůvěřivě teta Amálka.

— — — — —
Ukázalo, se, že měla pravdu!

Pan Dvořák vrátil se z Prahy až za několik dní — bez Sláviny.

V městečku, kde pro ten čas o jiném se ani nemluvilo než o jejím vystoupení v pražském předměstském divadle, zajímalo ovšem všechny místní zvědavce, co tomu říká její rodina? Při spojení, jaké si dovedou chtít lidé s domácností a nejbližším okolím postiženého opatřit, i to se dozvěděli, že pan Dvořák pro Slávínu do Prahy jel, ale nepřivezl ji.

“Zůstane to mezi námi, tot’ se ví,” vykládal u nastaveného stolu v hostinci “u Jedle” pan Markalous, “ale psal mi syn, František, z Prahy, že se Slávínou mluvil právě tam někde u divadla, ve kterém zpívá, a že mu prohlásila, že domů nepůjde a že bude vystupovat pod cizím jménem, když prý doma se za ní stydí!”

“Inu . . . on by se jí Dvořák nemusel ptát, chce-li nebo nechce-li domů, vždyť je jí teprve osmnáct let a může jí tedy poručit,” mluvil stolař Šavřda, který tuze rád uplatňoval při každé příležitosti domnělé svoje znalosti z rodinného práva.

“Tot’ se rozumí, že by jí mohl poručit, aby šla z Prahy domů, ba, kdyby neposlechla, mohl by požádat ouřady, aby zakročily!” dovršoval Šavřdovu náповěd’ pan lékárník. “Ale já říkám, že tohle Dvořák neudělá, poněvadž se bojí, že by holka něco provedla, kdyby ji nutili. Uvidíte, že bude po jejím. . .”

“To je taky má řeč, že Dvořákovi s tou holkou nic nesvedou! Je to neštěstí, že zrovna takovým hodným lidem se musí při jediném dítěti stát takový malér! . . .” poznamenal povážlivý pan správce z důchodkové kontroly.

“A proč, prosím vás, mluvíte o tom jako o bůh ví jakém neštěstí, že chce jít ta slečna Dvořáková k divadlu? Co na tom strašného vidíte, pánové?” divil se mladý pan učitel Ambrož.

Několik párů očí vesměs starších pánů a starousedlíků překvapeně se na něho obrá-

tilo... Po několik vteřin trvalo mlčení a pokašlávání, než pan důchodní Vondrejs, přeměřiv pana Ambrože přes své okuláry, shovívavě, jakoby promlouval k nezkušenému mládí, prohodil:

"Až se, pane učiteli, oženíte, budete mít děti, vychováte si je, aby z nich byli pořádní lidé a najednou vám dcera selže, udělá čáru přes váš rozpočet a chytí se tyatru — tak taky na to budete koukat trochu jinak než dnes, když se to týká jiného! Vy jste ještě tuze mlád a nezkušený, než abyste mohl posoudit, co to znamená dát se k divadlu a k takovému nějakému menšímu na předměstí —"

"Na velikém se umělecká dráha začínat rovnou nemůže!" podotkl s úsměvem pan učitel. "Většina našich slavných herců nebo zpěváků byla nejdříve u venkovských společností a rostla za neutěšených poměrů."

"Nebo taky v nich celý život žila a skončila jako chudák Tyl!" poznamenal pan Markalous. "O to se tu ale nejedná u Sláviny Dvořákovice — ta nemusí ani u divadla zápolit s bídou, poněvadž má od starých všeho dost a jistě ji neudrží na holičkách i když u divadla zůstane! Tady jde o něco docela jiného, co vy, mladá generace, berete na lehkou váhu, přezíráte, nebo, abyste nevypadali šosácky a nemoderně, schvaluje!"

"A co to má být, prosím?" zapátral pan učitel.

"Co? To zvláštní ovzduší kulís a ten všechen bohémský, divoký život, který i z pořádných lidí zpravidla udělá lehkovážníky! Pravda, všechna čest a úcta před velikými kumštýři — taky byli a jsou mezi nimi vzorní lidé... ale ruku na srdce, pane učiteli, kolik pak jich je? A jak to vypadá u kočujících společností, anebo u malých divadel, to přece jste sad už někdy měl příležitost si všimnout?"

Celý stůl mluvčímu příkyvoval, jen pan učitel Ambrož vrtěl hlavou.

"Nerozumím pořád dobře, proč by třeba i ten bohémský život, o němž mluvíte, měl být takovým neštěstím pro tu Slávínu Dvořákovou?... Když ona se bude cítit ve svém povolání šťastna, není přece důvodu, proč mluvit o neštěstí —"

"Ale považte... považte, pane učiteli: děvče z takové vážené rodiny — a subretta!" už nějak rozčileně vybuchl pan berní, který nemohl potlačit v sobě podiv a nevoli, že učitel a vychovatel mládeže nemůže pochopit, jaká propast a spoušť obsažena je v představě a slovu: subreta!

Pan učitel Ambrož však zcela klidně odvětil:

"Odpust'te, pane berní, nemohu-li s vaším názorem souhlasit! Vím, co míníte a kam bijete; ale myslím, že dnes už ty tam jsou časy, kdy se společnost naše pohoršovala nad domněle volnějším a nevázanějším mravem divadelních div, a kdy mravně byla rozhořčena nad soukromým jejich životem. který však v mnoha případech ani nedosahoval svou pestrostí romány leckterých pověstných paniček! Když jsem studoval v Praze, navštěvoval jsem také předměstská divadla a právě arény, v nichž pěstuje se operetta, a tot' se ví, jako všichni mladí lidé, lehce dal jsem se unésti libivými ariemi a popěvky, které pak z divadla roznášejí se po celé Praze a dál po venkově. Zajímali mě zpěváci, a přiznávám poctivě, ještě více zpěvačky na oné scéně; ale to je stará věc, že galerie, toto místo nadšeného mládí od šestnácti let výše, bývá zamilována do některé zvlášť oblíbené subrety. A přirozeně všechno chce o ní vědět a všechno o ní znát, až do těch nejmenších podrobností. Já zrovna tak! A tu ze zvědavosti jsem taky jednou zapátral, je-li pravda, co lidé o ní povídali, ale přesvědčil jsem se, že krom milostného poměru, na který každý člověk má právo, ale ze kterého nic neměla, a ještě spíš na něj doplácela, byla to jedna z nejhodnějších žen, jaké mohou existovat, poněvadž živila nejen svou slepou babičku a matku, nýbrž i bratra podporovala na studiích. Na jevišti hrála kněžny a komtesy, a doma drhla podlahu, prala prádlo a nic se za to nestyděla. O tomhle ovšem klepavé báby nebulvy; na tom nebylo nic pikantního."

A pozoruje značné zaražení, jaké ty "klepavé báby" vyvolaly, dodal:

"Říkám to jen proto, že není třeba nad Slávínou Dvořákovou, kterou znám jen z vašich řečí, dělat hned kříž proto, že šla k

divadlu! Kdo může z nás vědět, zdali z ní jednou nebude velká umělkyně, ke které se pak bude ještě rádo hlásit celé město jako ke své rodačce?"

"Ale to jsou fantasie!" mávl rukou pan berní. A aby nemilý rozhovor byl ukončen, prohodil:

"Zahrajme si radši šistku, pánové; to je lepší nežli takovéhle filosofování o subretách..."

Všeka společnost dala mu za pravdu, ráda, že rozhovor o Slávíně Dvořákové, který tak slibně začal, ale učitelem Ambrožem byl silně otřesen, skončil.

II.

Kdykoliv někdo zických jel do Prahy a mohl se tu nějaký den zdržeti, neopomenul, když Slávina Dvořáková zpívala pod svým divadelním jménem, dle rodiště Slávinaická, navštívit arenu, aby mohl pak doma o ní a jejím vystoupení vyprávěti. Ku podivu, za necelý první rok, odsudivá nazírání na "nešťastný krok" Sláviny Dvořákovy značně polevila, neboť všichni ...íctí, kteří ji viděli, vyprávěli, jaké má úspěchy a jak je u obecnstva oblíbena. — I v novinách nejednou četly se o ní lichotivé posudky a chválen její zpěv i temperamentní hra. Ba smířili se s její divadelní drahou i rodičové její, ačkoliv teta Amálka pořád je nutila, aby na ni z moci své dokročili a vzali ji domů.

A tak dva roky sklenuly se mezi dnem jejího prvního vstupu do světla divadelní rampy a reflektorů, a dnem, kdy poprvé zavítala na dovolenou o letních divadelních prázdninách do svého domova. Způsobilo to v městečku vzrušení, když místo Sláviny-divocho, tak jakou ji znali z dob, kdy závodila v rozpustilosti s místními pány kluky, přijela zcela jiná Slávina. Mihla se v jízdě autem přes městečko, děkujíc letmo za pozdravy. Lidé, znající Dvořákovu auto, zůstávali stát a dívali se za ní.

"Podívejte se... to je Slávina! Z té se ale stala hezká dáma!"

"A jak je elegantní —"

"No to víte: dáma od divadla se umí nastrojiti!"

"Ta si teď nikoho asi ani nevšimne, když v Praze dělá takové furore!"

Tak a jinak všelijak soudili lidé, kteří zahlédli Slávinu. Ti, kdo usuzovali, že stala se z ní sličná a elegantní dáma, měli pravdu; ale mylili se, kdož hádali, že by byla zpyšněla! Ještě téhož večera objevila se Slávina na místním korse, kde před dvěma roky denně se svými tehdejšími kamarádkami promenovala, a přihlásila se k nim, nebo správněji řečeno, ony přihlášily se k ní, poněvadž lákalo je jednak, že se dozví od ní něco z divadelního světa a života, o který jevi se vždy a všude zájem, jednak, že jim lichotilo, když Slávina, která měla již svou oblibu a jméno, hovořila s nimi právě tak srdečně a upřímně jako dříve, nezpyšnělá, nedomýšlivá. Jen na tolik se změnila, že po bývalé rozpustilosti a uličnických nápadech, které ji vynesly pověst divocho, nebylo u ní potuchy... A hrozně ji zajímalo, když její přítelkyně, po malém rozpakování se jí vyprávěly, kterak přede dvěma roky se lidé v městečku dívali na ten její kousek...

Marta Kalousová, nejintimnější její přítelkyně z mládí, svěřila jí, jak jednou, krátce po tom, kdy se to po městečku rozneslo, že je subretou, vyprávěl otec její o debatě, která svedena byla o tomto jejím kroku v hostinci, a kterak jediný pan učitel Ambrož se jí zastal proti všem...

"Učitel Ambrož?" zavzpomínala překvapeně Slávina. "Kdo je to? Toho vůbec neznám —"

"Přišel nedlouho po tom, co jsi odešla do Prahy. Nemohla's ho znát a on tebe osobně také ne; jen tak z vypravování..."

Nějak kromobyčejně zaujala Slávinu tato zprávička o zcela neznámém jí člověku, který měl odvahu ji hájiti. Dala si vyprávěti, pokud se Marta na to pamatovala, co asi se hovořilo a kterak mluvil učitel Ambrož na její obranu? A když zhruba zvěděla, co chtěla, usmyslila si, že tomu panu učiteli Ambrožovi poděkuje za zastání. Dráždila ji i touha osobně ho poznati a slyšeti od něho, proč se jí ujímal?

A tak se stalo, že jednoho z nejbližších dnů byl mladý pan učitel Ambrož překvapen dopisem, z něhož po otevření zadýchala naň opojná vůně, a z řádků vyzvání plně

podepsané Sláviny Dvořákové k přátelskému rozhovoru či vlastně schůzce. . .

"Psala jste mi —" oslovil ji, když přišla do obory k prastarému dubu, objatému březovou lávkou kolem dokola.

"Nemám tušení, čeho si přejete, ale jsem vám k službám!" děl prostě.

"Ze dvou příčin požádala jsem vás o rozhovor, pane Ambroži; jednak, že mi bylo doneseno, kterak jste se mne, před dvěma roky, tehdy vám zcela neznámé a v hostinci několika pány pomlouvané, zastal, a že chci vám za to poděkovati —"

Ambrož přerušil ji odmítavým posunkem ruky a hned připojil:

"A za druhé?"

"A pak, že jsem zvědava slyšeti od vás, — proč jste tak učinil? Pardon, — abyste mi správně rozuměl: Opakuji, že jste neznal mne, jako já neznala až do této chvíle vás, a že tedy vím, že vaše obrana nestala se z nějakých osobních vašich nebo řekněme našich ohledů, nýbrž že motiv její u vás byl asi jiný. A to je právě, co mě nejvíce zajímá! Mohl byste mi laskavě tuto věc vysvětliti?"

Ambrož se lehce usmíval. A když Slávina pokynula, aby usedli, začal:

"Usnadnila jste mi, slečno, velmi odpověď na svoji otázku, když sama předem jste vyloučila jakýkoliv osobní motiv. Skutečně, šlo o věc zásadní, a právě tak jako jsem se zastal vás, byl bych se zastal i každé jiné divadelní umělkyně, rovněž mi neznámé, proti klepavé společnosti, a vůbec proti šosáckým názorům v té věci dosud u některých lidí panujícím."

"O jakých názorech mluvíte?" zapátrala Slávina, dívajíc se pozorně do jeho tváře.

Pan učitel zatonul v lehkých rozpacích. Ale jen na chvilku. Pak děl:

"Víte přece sama, slečno, dobře, a snad lépe než já, že společnost naše, přese všechno povídání o kulturním pokroku a modernějších názorech, stále ještě všelijak trídí a hodnotí různá povolání lidská, a zvláště ona, která založena jsou na uměleckém tvoření. I když zdánlivě na venek holedbají se mnozí lidé svou přízní k umění, třeba k malířství, sochařství, spisovatelství, a řeknu rovnou, k divadlu, i když z daleka uctivě zdraví

umělce, říkají jim Mistře, a vyznamenávají je poctami, začasť ve vnitru svém smýšlejí o nich zcela jinak, ba velmi nelichotivě a snad i pohrdavě. A to všechno mnohdy ze zděděné konservativnosti, poněvadž dědeček a babička, tatínek a maminka, kdykoliv hovořili o umělcích, spojovali představu svou o nich s představou o světoběžnících, komediantech, lehkomyšlných a ze dne na den žijících lidech, což ovšem bylo v těžkém rozporu se solidními názory a životem tehdejších v počestných rodinách. Já sám, slečno, se pamatuji, jaké zděšení vyvolalo nejdnou u nás v rodině, když jako kluk jsem se kamarádil s dětmi herců kočující společnosti, která k nám do obce zavítala. "Jen dál od nich . . . neopovaž se s nimi mluvit!" Takhle nás honívali od jejich dětí, jakoby šířily nějakou morovou nákazu nebo jakoby ty za něco mohly! A za co vlastně? Často jsem později jako dorůstající hoch o tom přemýšlel, a zdála se mi vždy ta zdržlivost, chladnost nebo přímo urážlivá necitelnost těžkou křivdou na lidech, kterým osud dal do duše touhu po volnosti, po tvoření i za cenu neklidného a často velmi bědného života!"

Ambrož se na chvíli odmlčel, neboť setkal se s udiveným pohledem Sláviny. Ba postřehl i její slabý úsměv.

"Zdá se vám snad naivní toto mé povídání, vidíte, slečno —"

"Bůh uchovej, — nikterak a naopak . . . vždyť vidíte, jak dychtivě a tiše vás poslouchám —"

"Ale usmíváte se tak nějak shovívavě —"

"Nikoliv, — usmívám se z radosti nad tím, že setkala jsem se s člověkem, který takto smýšlí. Budu upřímná, pane učiteli —"

"Prosím o to, vždyť jsem právě takový.."

"Nuže, řeknu vám, že zprvu jsem se domnívala, když jsem slyšela, jak jste se zastával lidí od divadla a přímo mne, subrety, že to bylo u vás jen takové gesto, taková oposice, která už tak bývá v krvi některých lidí, že s celým světem se musí přit o to, že černé je bílé a bílé že je černé. Víte, — taková snaha být jiný než jiní, mít své odlišné, i když ne zcela upřímné mínění. Ale teď z vaší řeči poznávám, že nebylo a není

strojené a předstírané to, co povídáte, nýbrž že mluví z vás vlastní přesvědčení! A to mě těší, i když není vše tak, jak se domníváte —"

Dva veliké otazníky se objevily v očích pana Ambrože.

"Jakže?" —

"Ano, pane Ambroži, — je to od vás velmi hezké, že díváte se takto nepředpokládě na náš život u divadla, ale bud' ze zdvořilosti ke mně, nebo z přílišné dobroty vidíte tuze mnoho světla, a skoro žádný stín. A přece i toho je dost, věřte!"

"Rozumím... jak ve všech povoláních! Jsou lidé hodní a nehodní, svědomití a zase lehkovážní a tak je tomu i u divadel! Ale proto přece nelze paušalovat a všechny házet do jednoho pytle? Je dosti toho, když tak činí lidé zlomyslní, a škodolibí, nebo tací, kteří, aby sebe jaksi povznegli, musejí druhé úmyslně snižovat nadsazováním a přeháněním historek o jejich životě. A přece nikdo nejsme svatý, a rozdíl je jen v tom, že někdo užívá světa víc, někdo méně, někdo skrytě, někdo veřejně. Je otázkou, co je morálnější: kroutit pokrytecky očima, naříkat farizejsky nad tou spouští, a děkovat živě Bohu, že nejsem takový, nebo říci itevně: ano, jsem takový, jsem jenom člověkem jako každý jiný..."

"Když takto jako vy, usuzovali všichni lidé, dobře by bylo a snáz by se žilo na světě! Ale víte přece dobře, pane Ambroži, že když se tehdy v té společnosti hovořilo o subretě Slávině, ačkoliv krom vás všichni Slávinu od dětství znali a nic špatného na ni říci nemohli, než že byla veselým divochem, nikdo se jí nezastal než právě vy, který jste ji neznal. Tady všichni proti jedinému hlasu mě odsuzovali, jako bych se byla Bůh ví čeho dopustila, že jsem našla zálibu v divadle jako zpěvačka... A ujišťuji vás, pane učiteli, že nikdy ani před tím než jsem šla k divadlu, ani za ta dvě léta co u divla jsem a až po dnešní den, neprovedla jsem nic, zač bych se musela hanbit..."

"Slečno, o tom nepochybuji ani na chvíli, tím méně jsem pochyboval o tom tenkrát, když byla ta debata, a to prostě z toho důvodu, že jsem si řekl, co vy, tehdy osmnáctiletá, mohla byste tak hrozného v

Praze provádět? K smíchu mi byla všechna ta pokrytecká starost těch hospodských tlachalů, kteří div neměli strach o spásu duše vaší a nepřijdete-li snad do pekla za to, že jste šla k divadlu..."

Slávina se tomu peklu srdečně rozesmála:

"A kdož ví, jestli tam nepůjdu? Kdo může vědět, co všechno ještě jako subreta provedu!"

"Vy? — Nic!" řekl určitě Ambrož, dívaje se jí pevně do očí. "Snad popletete několika mužům hlavu, ale na to není ani očistec předepsán! Ba ne, slečno, — vaše oči mi říkají, že nedovedla byste ani býti špatna! Snad na jevišti, když vám to role nakazuje, ano; ale ve skutečném životě jistě ne!"

"Nějak příliš ve mne věříte!"

"Protože vím, že se nemýlím, když takto o vás soudím!"

"Činíte velmi rychlé odhady, pane učiteli! Vždyť mne ani hrubě neznáte... snad víte něco o naší rodině, o vážnosti, jaké se v městě těší a kterou jsem arci já pokazila; ale co můžete vědět o mé povaze? Kdybych aspoň byla k vám chodila do školy..."

Pan učitel Ambrož se teď vesele rozesmál:

"Možná, že byste se mě byla notně natrápila, mčzná, že byste stála každý den na místě hanby; ale kdyby to nebylo nic jiného než rozpustilost, bujnost čili nadbytek energie a trochu výbušnější temperament, nic tragického by to nebylo! A abych vám poctivě řekl, — mám ve škole daleko raději živější děti a řeknu třeba uličníky, než takové neslané, nemastné nebo bavlnkové děti! Z těch prvních, když se vybouří a dostanou rozum, jsou potom obyčejně ti nejrozumnější a nejlepší lidé!"

"Vida, — co krásného mne tedy dle vašeho úsudku ještě třeba čeká! Dokonce rozumný tvor se ze mne stane!" zažertovala Slávina.

Pak ale, jako by se náhle vzpamatovala, proč vlastně žádala o schůzku, prohodila:

"Chtěla jsem vám poděkovat, pane Ambroži, ústně za to, že jste se mne zastal a zvěděti důvody k tomu; pověděl jste mi vše a více, než jsem čekala! Děkuji vám za to ještě jednou upřímně a — —"

Slávina se na vteřinu odmlčela.

"Chtěla jste ještě něco říci...?"

"Ano...: že bych byla ráda, kdybych se vám mohla nějak odplatiti."

"Nevím sice zač, slečno, ale když mermomocí chcete, — můžete!"

"Výborně, — kterak a čím?"

Jakoby každé slovo odvažoval, zvolna a dívaje se k zemi, odvětil:

"Když mi ještě za svého pobytu zde poskytnete někdy příležitost k rozhovoru!"

"Můj Bože... a nic víc? Nic lehčího nad to... vždyť' každého večera chodím přece s děvčaty po korse! Nebo... víte, že budu účinkovat při akademii? Můžete přece chodit na zkoušky do sálu, jako chodí celá řada jiných pánů —"

"Tak jsem to nemyslel!" řekl tiše a s nějakým zklamáním ve hlase. "Chtěl jsem si pohovořiti s vámi, třeba o divadle, o umění, o Praze a jiném a jiném, — ale jen s vámi, víte, — jako dnes, a ne ve městě, — venku, — zde..."

Slávina se usmála na něho svýma sameťovými očima.

"Ach tak! Ale to zní skoro jako smlouvání o schůzku! Rendez-vous — víte?"

Nyní se rozesmál pan učitel.

"Snad to tak zní, — ale kterak bych se mohl odvážit — ne, ne... vy přece dobře víte a cítíte, že moje prosba o příležitost k rozhovoru s vámi zrodila se jen proto, že sama jste se mě tázala, čím se mi můžete odvděčit, a řekl jsem tedy upřímně, po čem bych toužil. Hled'te, slečno, vy ani dobře nemůžete vystihnouti, když žijete nyní v Praze, ve středu všeho kulturního života a zkrátka ve velkém, vším možným vybaveném městě, co znamená pro mne, který jsem tam studoval a pak byl přesazen sem, na venek, rozhovor s vámi! Víte, že ve chvíli, kdy jste ted' se mnou hovořila, zcela jsem zapomněl, že už přes dva roky žiju vzdálen Prahy, a že mně bylo, jako byste vy přinášela s sebou kus toho ovzduší, po kterém touží každý, kdo v něm vyrostl, kdo prožil v něm své dětství, svá první poznání —"

"... a snad i svou první lásku?" dodávala Slávina zkoumavě.

"Snad; ani toho bych nezapřel, kdyby tomu tak bylo. Ale prostě — když přišel váš list, — ne proto, že byl od Sláviny Dvořákovy, ale že sliboval mi setkání s někým, kdo Prahu zná a má ji jistě právě tak rád jako já, radostně mě vzrušil. Nedivte se, že toužím tedy ještě za tu chvíli, co tu pobudete, s vámi si pohovořit. Hled'te — za nějaký týden zase odjedete rozdávat veselost a smích s jeviště obecnstvu pražskému, ale my tu v zapadlém hnízdě, odloučení od světa, trávití budeme své podzimní a zimní večery jen snad se sluchátky na uších a s novinami, tedy už jen pouhým odvarem a ozvěnou toho ruchu. Ostatně... proč vám toto vše povídám? Znáte z dřívějších let, kdy jste tu byla, jak tenhle náš život na malém městě je chudý a jak zvlášť' smutný je, když pro sníh nelze utéci se ani do lesů a luk, které aspoň v létě zaplaší svou krásou na čas stesk po Praze..."

Ambrož řekl to vše tak upřímně, že Slávina zdálo se nevhodným nějakou žertovnou poznámkou do řeči jeho zasáhnouti nebo o pravdivosti jeho slov zapochybovati. Podala mu ruku a tiše pronesla:

"Myslím, že vás chápu! Nesmíte však od rozhovoru se mnou očekávati nic zvláštního! Co já vám mohu pověděti, jistě dávno víte! Ale když si toho přejete... dobrá! I mne to těší. Sejdeme se tedy v sobotu, zde, v tutéž dobu!"

"Vskutku? Jak jste hodná! Nevíte, jak rád jsem tomu! Čekám vás tedy, jistě!"

"Přijdu jistě!"

III.

Tři týdny dovolené Sláviny uběhly jako voda...

A podivno! Lavička pod starým dubem v těch jedenadvaceti dnech hostila téměř denně, když snad právě tuze nepršelo, dvojici mladých přátel — Sláviny a Karla Ambrože. Nezůstalo než při tom jediném, Ambrožem vyžádaném rozhovoru; když po této druhé schůzce, při které cítili se už známějšími, se rozcházeli, byla to opět Slávina, která vyslovila názor, proč by se tu zase a třeba hned zítra nemohli sejít k pokračování rozhovorů? Karel Ambrož přirozeně souhlasil! I v jedné věci se úplně shodli: že scházeti a rozcházeti se budou u dubu v

oboře, aniž by se doprovázeli. Pan učitel nechtěl, aby lidé povídali, kdyby je zahlédli spolu chodit, nedělali z toho romány a Slávina snad znova nestala se předmětem řečí, horších vždy než bývá skutečnost! Slávina opět nechtěla, aby mladý učitel, s nímž v městě nejedna matka, obdařená dceruškami počítala, měl pro chození s ní mít třeba po čase, po jejím odjezdu, nějakou nevůli nebo nepříjemnosti, když je vázán v nevelkém místě na styk stále s jedněmi a týmiž lidmi. Štěstí jim přálo, že ani na schůzkách u dubu, nikdo je za ten čas nezastihl.

Ale velmi, velmi se v těch třech týdnech změnil předmět jejich debaty!

Ta oběma tolik milovaná Praha, se vším svým lákavým životem znenáhla ustupovala do pozadí jakoby do mlh, tratila se v nich a bledla. . . A byla to Slávina, která v poslední den před svým odjezdem stýskavě pronesla:

"Tak nerada zítra odtud pojeďu, že ani nevíte jak!"

"A přec jste se tolik těšila v prvních dnech svého pobytu u nás na Prahu a na podzimní divadelní sezonu —"

"Ano, těšila, milý příteli, ale tak nějak mě všechno přešlo . . . ba skoro vám závidím, že vy tu zůstanete v tom klidu a tichu, kdežto já musím zase do toho mraveniště lidí —. Bůh milý ví, už několik dní jsem z toho odjezdu taková nespá . . ."

"Ale, slečno Slávinko . . . snad byste . . . no ne, to jsou jen takové chvilkové nápady," konejšil ji Ambrož. "Zalíbila se vám tu prostě ta prázdninová sladká zahálka, poznala jste, jak vás doma všichni mají rádi, na rukou by vás nosili a pomyšlení vám dělají . . . a tak vám je najednou v duši líto, když povinnost volá a máte se od toho všeho rozloučit. Uvidíte však, že jakmile vkročíte zase do Prahy anebo ještě lépe, na prkna jeviště, zapomenete zase rychle na domov a na nás všechny. . ."

"Myslíte, příteli? Ne tak zcela! Především roky jsem se o to snažila, ale dnes ne! Naopak — budu mnoho vzpomínati!"

A náhle, jakoby ji cosi napadlo, uchopila Ambrože za ruku.

"Poslyšte, Karle . . . totiž . . . pane Ambroži —"

"Zůstaňte, prosím, při tom kamarádském oslovení, slečno . . ." zaprosil.

"Dobrá . . . a vy tu "slečnu" zaměňte za Slávinku — a přijed'te se podívat jednou na mne do Prahy! Hled'te, třeba o sv. Václavu nebo o veletrzích na nějaký den se můžete ze školy vzdálit! Tak ráda bych byla, kdybych věděla, až budu zpívat a hrát, že vy jste mezi diváky. . . A řekli byste mi po představení, co o mně soudíte. . ."

"Což myslíte, že můj úsudek má nějakou cenu? Ostatně — vy toho nemáte zapotřebí slyšet laický úsudek ode mne, když vás už pochválili povolanější kritikové v novinách. . ."

"To je sice pravda, ale od vás by mně to zvláště zatěšilo! Vim, že jste upřímný a nebudete mi jenom lichotit proto, že mne znáte. . ."

Ambrož se zadíval nějak rozpačitě do dálky. . .

"Ovšem, — byl bych upřímný, Slávinko, ale nežádejte toho ode mne. . ."

"Proč? Což je vám tak za těžko jeden den a jeden večer mi věnovati?"

"O to nejde! Třeba několik, ale ne tam! Hled'te, Slávino, kdybyste mne byla vyzvala tenkrát před třemi týdny, při té první schůzce zde, abych se přijel do Prahy na vás podívat, až budete hrát, byl bych tak učinil bez rozpaků! Ted' však již nemohu, — nemohu, věrte mi, Slávino!"

"Můj Bože — — nechápu vás, milý příteli! Co se stalo? Proč tenkrát byste byl ještě mohl a nyní už nemůžete?"

Ambrož uchopil ji za ruku.

"Slávino . . . odpust'te, ale netažte se mě vědět!"

"Jak jste dnes divný! V poslední den, kdy měl byste býti dvojnásob upřímný! Nevíte, jak je mi vašeho chování líto! Řekla po příčině! Myslete si so chcete, — rozhněvejte se třeba na mne, ale nechtějte to jsem vám, že odjízďím nerada . . . myslela jsem, že porozumíte mému vyzvání, abyste přijel do Prahy, protože se mi bude po vás stýskat . . . a vy místo toho znepokojil jste mne takovou divnou odpovědí — — Případá mi to, jakobyste byl z těch našich schůzek nabyt přesvědčení, že měli tenkrát pravdu ti, kdo mne pomlouvali — —"

"Slávino, — proboha nehovořte tak, ani nevíte, jak mi svými slovy křivdíte! Nic z toho není pravda —"

"Tak proč nechcete? Co se změnilo za ty tři týdny v našem přátelství? Mluvejte!"

"U vás snad nic, ale u mne mnoho! Před třemi týdny byla jste mi neznámá, byla jste mi lhostejná... teď' však toho říci už nemohu!" děl bezelstně.

Slávina rozevřela udivené oči.

"A proto mě nechcete vidět, že vám nejsem lhostejnou, že mě máte rád? To je ale divná láska, dovolte —"

Chtěla se usmát, ale hlas jí nějak selhal. Ambrožovi vrátil se zatím jeho bývalý klid.

"Ne tak, Slávino, — tak nesmíte náš případ posuzovat! Nezapírám, že stala jste se mi velmi milou, ba řeknu, že jsem do vás zamilován, — ale nesmím býti při tom zamilovaným chlapcem, nebo sobcem, který myslí jen na sebe! Sešli, poznali a porozuměli jsme si, ale cesty naše se rozcházejí —"

"Proč?"

"Hled'te, slečno Slávino... vy jste na prahu své divadelní činnosti, jste už dnes v Praze populární a budete ještě více! Váš život žádá mnoho volnosti; nesmím ho ani v myslí své připínati k svému, k životu neznámého člověka na venkově. Tady, — po dobu vaší divadelní dovolené, byl jsem vaším společníkem a jsem vám vděčen za všechny ty krásné chvíle, jež jste mi věnovala! Avšak tato líbezná epizoda v mém životě zítřkem končí, a bylo by pošetilostí, kdybych se snažil ji prodlužovati. Nemělo by to smyslu, a čím dříve od vaší cesty odbočím do polí, tím snáží se zapomene —"

Slávina zesmutněla.

"Tak vy mě nechcete vidět na jevišti?"

"Toho neříkám! Dost možná, že odskočím si někdy do Prahy a podívám se na vás, až budete zpívat, ale vy o tom nebudete vědět. Nač vás vyrušovat? Chápete přece, Slávino, že jako váš dobrý přítel, musím takto jednat? Kdybych jinak si počínal, bylo by to snad pro mne příjemnější, ale bylo by to lehkomyšlné, a možná po čase byla byste to vy sama, která byste mnou pohrdala, poznavší, že jsem právě takový

jako ti jiní, kteří se k vám přiblížili nebo přiblíží v přesvědčení, že subreta stvořena je jen pro chvilkovou lásku a flirt. A toho nechci! Chei, abyste i po letech, až probíráte se budete ve svých vzpomínkách, mohla a musela si říci, že setkala jste se s člověkem, který dovedl vám býti opravdovým, nenáročným přítelem..."

"Jste hodný, Karle! Zdá se mi, že konečně vám rozumím, i když to bolí! Snad máte pravdu, snad —"

"Ó jistě, Slávino, jistě! Uvidíte, že po čase to sama uznáte! Ale nebud'me sentimentálními, nemysleme citem, kde jedině rozum je na místě. Jděte, Slávino, — stmívá se! Bud'te s Bohem a bud'te tam v Praze ve všem velmi šťastna!"

"Jako vy zde!" řekla měkce, stiskla mu ruku a odchvátala.

IV.

Slávina po svém návratu do Prahy vrhla se do pilného studia přidělených jí rolí. Ale nejednou, když přehrávala si je na klavír ve svém elegantně zařízeném bytě, přistihla se při tom, že v myslí své je zcela jinde. Ustala v hraní, zapadla do křesla a oddala se vzpomínkám na domov, na oboru, na rozložitý dub a na své schůzky s Karlem Ambrožem pod ním. A přiznávala si, že s jediným mužem se již setkala a zvláště od té doby, co byla u divadla, několik se jich o přízeň její ucházelo, ale na žádného z nich nevzpomínala tak ráda, tak pěkně a tak dlouze, jako na toho skromného vesnického pana učitele. Jak velmi se lišil od všech těch druhých ctitelů, zahrnujících ji kyticemi, dvořením a lichocením, nebo odvažujících se útočiti na ni směle jako na nějaké děvče z polosvěta! Arci — Slávina dovedla velmi energicky odehnati od sebe dotěravce a dovedla prohlédnouti i dobře zastírané pokoutní úmysly svých zbožňovatelů. Ale právě tato povrchnost a lacinost povah dvořících se jí mužů zjevovala jí charakter Karla Ambrože ve zcela jiném, imponujícím světle.

Vzpomínky její naň byly proto hřejivé, ráda se k nim vracela a ve skrytu duše své si přiznávala, že to, co ji k němu v myšlenkách vábí, je více nežli přátelství!... Zkoušela sice nejednou vysmáti se sama sobě

nebo zatvrditi se proti Karlu Ambrožovi a v zábavě s jinými muži, třeba s kolegy z divadla, zapuditi vzpomínky na něho, — avšak, když se ocitla v samotě ve svém pokoji, nebo ulehla po divadle na lůžko a v rozčilení nemohla dlouho usnout, zadívaly se na ni jeho zasněné tmavé oči, slyšela jeho měkký hlas a již spřádala v duchu nit rozhovoru s ním... K takovýmto chvilčkám s "ním" se utíkala, kdykoliv ji v divadle něco zamrzelo, kdykoliv ji něco rmoutilo nebo rozčillovalo, a nalézala v tomto snění svém a v tomto odtržení od všedního světa, od jeho falše a ran zapomnění... Jen ji mrzelo, že týdny mýjely od jejich rozchodu tam v oboře, že nadcházely už i tklivé svátky Dušiček, ale o Karlovi neměla z domova od nikoho žádných zpráv! A přece tak ráda by byla věděla, zdali i on na ni vzpomíná? Napadlo ji několikrát napsat mu třeba jen lístek, bezvýznamný pozdrav z Prahy; hrdost však jí v tom zabránila. Myslel by, že mu nadbíhá, že po něm touží více než se domnívá, a toho by Slávina, i kdyby tak pravdou bylo, nebyla příznala nikomu na světě!

Kterého dne, bez předchozího ohlášení, navštívila ji Marta Bromová, s níž o prázdninách ze všech děvčat...ických nejvíce se stýkala. Zajela do Prahy na nějaký nákup a při té příležitosti vyhledala Slávinu, snad i trochu ze zvědavosti shlédnout její bytové zařízení. Slávina ji uvítala srdečně a obě přítelkyně záhy ocitly se v živém rozhovoru o všemožných novinkách z domova. Marta vyprávěla drobné klepy a klipky o svých známých, děvčatech i mužích a Slávina na leckoho se nenápadně pozeptala. Mezi jinými, na něž jakoby vzpomínala, uvedla i pana Ambrože. Co dělá, s kterou chodí, bude-li se ženiti, — otázky to, které v životě na malém městě hrají velikou roli.

"Pan učitel Ambrož? Ach, — s tím člověkem nic není! Já myslím, že je těmi poměry u nás nějak otrávený!"

"E jdi!" divla se s účastí Slávina. "Má snad ve škole nějaké mrzutosti?"

"A to snad ani ne, neslyšela jsem nic takového, ale patrně ten celý život u nás ho nějak mrzí."

"A z čeho tak soudíš?" zapátrala Slávina

v obavách, aby Marta v rozhovoru svém nepřešla od Ambrože na někoho jiného.

"Inu z čeho: Když k nám před dvěma roky přišel, hned ho bylo všude plno mezi omladinou! Ve zpěváckém spolku, v ochotnickém, v turistickém...no zkrátka do všeho se hnal a jak pak byl oblíben!"

"Ach tak...ted' už tomu rozumím: Asi všichni, když viděli u něho chut' k práci, na něho hodně nakládali, jak už to tak ve spolicích bývá, a milý pan učitel, když mu to už přetékalo přes hlavu, si něco myslel o zádech, vid'!"

"Asi! Možná, že máš pravdu! Ale zkrátka od nějakého času, tak od prázdnin, myslím, straní se nějak vši společnosti, na korso vůbec nechodí a nejraději bloudí i ted' na podzim za městem, v Oboře..."

Slávinka se usmála.

"Stal se ted' z něho samotář! Škoda — takový mladý, hezký muž a pan učitel k tomu, — to mohla přece být pro některé děvče dobrá partie!"

Marta mávla rukou.

"Mohla...jenže myslím, že s ním už asi nic není a že má nějakou známost!"

Slávinu při těchto slovech polilo horko. Ovládla se však na tolik, že s nuceným smíchem pronesla:

"Jak to — "má nějakou známost"? Copak je u nás v...ických tak zatěžko vědět, za kým chodí?"

Nyní se dala do smíchu Marta.

"Milá holka, kdyby to bylo u nás, tak bych ti rovnou řekla, s kterou chodí. Ale on má tady v Praze někoho! Každých čtrnáct dní v sobotu hned dopoledne po škole běží na dráhu bez oběda a jede půldvanáctým vlakem..."

Slávina přejela si rukou vlasy, jako by je uhlazovala; ve skutečnosti však zastírala své pohnutí.

"To je zajímavé! Ale kdo ví, jezdí-li až do Prahy?"

"Ale jak pak ne, — to zase píšou hoši domů, že ho tu vídají nebo že s ním mluvili."

"To je zajímavé! A že nevíte, koho tu má? Třeba sem jezí vyrazit si jen tak trochu z kopejtky..."

"Možná! Ale spíš tu má nějakou známost! Já tuze pochybuji, že by sem jezdil

jen tak na flám! On je přece opatrný na každý krejcar — to víš, mladý učitel taky toho tolik nemá, aby tak mohl užívat v Praze a zůstat tu až do neděle do večera! At' si ale ostatně dělá co chce — já na něho nečekám. . .”

“Ty máš jiného fešáka, — Otmara, vid'! Jak jste spolu daleko?” odváděla Slávina řeč od Ambrože.

Marta se rozpovídala široce a dlouze o panu Otmarovi a nezapomínala ani, že Slávina, která jí nalávala čaj a předkládala zákusky, občasné přikývla hlavou, jako by bedlivě naslouchala žvatlání své přítelkyně, ale dle výrazu očí byla v myšlenkách svých někde zcela jinde. . . A když posléze Martu vyprovodila a osaměla ve svém útulném bytě, přecházela dlouho pokojem, tiše si prozpěvujíc melodii: “Řekni mi, hochu, že máš mě rád —”

Když pan učitel Ambrož jedné z příštích sobot odjel o polednách do Prahy, tušení neměl o tom, že mezi zástupy lidí, čekajících příjezd vlaku na Denisově nádraží, dobře skryta, dychtivě očima sleduje Slávina vycházející pasažery. A nevěděl ovšem ani to, že když krácel pak zvolna od nádraží pražskými ulicemi, byl nenápadně stopován až do té chvíle, kdy na večerním představení, v němž Slávina zpívala, kupoval si u pokladny lístek do jedné z posledních řad v přízemí.

Byl proto nesmírně překvapen, když po prvním jednání byl mu uváděčkou odevzdán dopis, v němž Slávina na své visitce psala:

“Způsobil jste mi, drahý příteli, nesmírnou radost svou přítomností. Poznala jsem Vás! Doufám, že po představení nezmizíte, nýbrž počkáte u zadního východu, až se odličím a budu moci Vám stisknouti ruku. Velmi se těším na to! Vaše upřímná Slávina.”

S Karlem Ambrožem zatřásl se svět! Ale nebylo to už překvapením jako v první chvíli, kdy dopis mu byl doručen, nýbrž radostí! Za tu dobu, co se Slávinou nemluvil, ale při svých pražských návštěvách potají ji vídal, zastýskalo se mu po ní daleko více, než by si byl kdy myslel! Po jejím odjezdu do Prahy pocítil to, čeho se nenadál: touhu po

stycích s ní, touhu po jejím pohledu, touhu po jejím hlase. . . A dávno již si přiznal, že tenkrát, když jí řekl, že nutno se rozejít a že jeho cesta musí odbočit od její cesty do polí, přeceňoval své síly. . . Z těchto jeho vzpomínek na dny se Slávinou v oboře prožité vznikla u něho myšlenka aspoň ji vidat, třeza z daleka. . . A tak došlo k jeho zájezdu do Prahy a k návštěvám divadla, kde v posledních řadách se krčil, aby snad ho Slávina nezahledla, a vpíjel se očima na scénu, kdykoliv Slávina se na ní objevila.

Ted' však, když držel v ruce její lístek, najednou necítil už strachu, aby ho Slávina nezahledla! Byl naopak št'asten a rád, že ví, že je v divadle. A dokonce velmi byl blažen, když v dalších jednáních se mu zdálo, že Slávina hledá ho s jeviště mezi diváky očima, a nalezši ho, se naň usmívá. Ani mnoho z kusu už nevěděl, meškaje v duchu ve chvíli, kdy po divadle se u zadního východu se Slávinou sejde.

I toho se dočkal!

Trvalo dosti dlouho, než účinkující v posledním jednání začli z divadla vycházet! Obecenstvo dávno již se rozešlo; jen Ambrož stál opodál východu ve stínu, nechtěje buditi pozornost kolegů a kolegyně Sláviny. Vyšla také současně s několika pány a dámami, ale hned se s nimi loučila a rozhlížela se po Ambrožovi. Vystoupil ze stínu, aby ho zahledla, ale nehlásil se k ní, aby ji ušetřil možných, ba jistých dotazů její známých, a šel zvolna ulicí od divadla.

Slávina však bez ohledu na své okolí, jakmile ho spatřila, rozběhla se za ním. . .

“Jak jste hodný, Karle, že konečně jste jednou přišel se podívat na Slávínu! A jak jste nehodný, že jste se k ní nepřihlásil sám a že musila vás sama vyhledat! Ale budiž vám to odpuštěno a buďte mi vítán!”

A zavěsivši se do něho, jako do starého kamaráda, řekla: “Pojďme . . . máme si toho tolik co vyprávět!”

Ticho hluboké noci je provázelo ulicemi, jimiž bloudili, svěřující se znenáhla, co vešlo do jejich duší v oněch prázdninových dnech a co v nich touhy narostlo od chvíle, kdy se rozešli. . .

V.

A opět bylo v . . . icích po čase nemalé

vzrušení, když tak někdy po Novém roce četlo se v novinách, že "známá a oblíbená subretta sl. Slávina Dvořáková rozhodla se po nedlouhé a slibné své divadelní dráze ustoupiti z jeviště, protože se provdává na venek a změní tak svět plátěných kulís za klidnější život rodinný..."

Koho si bude brát? bylo všeobecnou otázkou zvědavých. A kam se vdá?

Pan Dvořák, když byl dotazován, — jen se usmál! Věděl sice už od Sláviny, co ji pohnulo, aby se vzdala divadelní dráhy a věděl také ovšem, kdo je nastávajícím jeho zetěm, ale na přání Sláviny se tvářil, jako by vdavky její byly opětně jedním z těch nezbadatelných její nápadů a kousků.

"Což já vím, koho si chce vzít? Znáte přece Slávinu, že od jakživa byla samostatná a měla svou hlavu! Neptala se nikoho, když šla k divadlu a neptá se nikoho ani teď! Ona je jako ty americké dívky: ráno odejde z domova, jakoby šla do kanceláře a v poledne se vrátí k obědu s mužem!"

Tato odpověď arci zvědavost . . . iekých neukojila, avšak Slávina sama tak učinila, když jednoho z prvních masopustních dnů přijela načisto z Prahy domů . . . a ještě téhož večera objevila se na korse s panem učitelem Ambrožem, aby udiveným kamarádkám představila toho, "koho si bere"! —

A zase debatováno bylo živě v hostinci, kde pan učitel Ambrož se kdysi Sláviny zastal, ale ovšem v jeho nepřítomnosti, o tomto případě.

"To je zase jeden z těch jejích kousků! A proto on asi tenkrát pan učitel se jí tolik zastával, když patrně už za ní chodil! Že ale nikdo v celém městě o tom nevěděl, to je divné. Ta mazanost jejich, víme!"

"No — — špatně nepochodí pan Ambrož — co se věna týče, myslím," prohodil jiný, naznačuje, že není vyloučeno, že snad po jiné stránce, třeba manželské spokojenosti, to není tak zcela jisté.

"Eo co je nám konečně do toho!" rozsoudil pan důchodní, jenž měl dvě, pořád ještě nezacpatřené dcery a myslel si, že by ten pan učitel mohl si aspoň jednu vzít, když vzít si obě zákon u nás nedovoluje. "Jak si ustele, tak si lehne!"

I jiní a jiné v městě mrzeli se na Slávinu, že uloupila jednoho nadějněho ženicha děvčatům, když přece mohla se jistě daleko lépe vdát v Praze, ale to na věci již nic nezměnilo! Ku konci masopustu byla hlučná a veliká svatba, ku které přijeli do zámečku Dvořákových i bývalí kolegové i kolegyně Sláviny z divadla.

A byl už měsíc máj, když Slávina s Karlem za slunného dne vyšli si spolu toho roku po prvé do Obory k věkovitému dubu, usedli na lavičku pod ním a vzpomínali, přiznávajíce si, že už loni, kdy spolu se tu potají scházeli, měli se rádi. . .

"Ale ostýchali jsme si to říci, vid', má drahá!"

"Na tobě bylo, abys tak učinil! Co já —?" smála se Slávina a dala si uzavřítí rozkošná ústa políbením. . .

U TATÍČKA STOJANA BYLA: HRDINSKÁ LÁSKA K BOHU A K BLIŽNÍMU

M. Sadovská

DR. CINEK obdivuje lásku našeho velkého unionisty. Srdce Stojanovo hořelo a spalovalo se v obětním ohni lásky. Kněz Boží a arcibiskup Stojan byl mužem lásky. Hořel láskou. Doslovně se stravoval v lásce pro Boha a pro druhé: V lásce čínorodé, v lásce údivně plýtvavé, jež připadala oku, zvyklému na prostřednost nemoudrým marnotratnictvím. Nepatřil sobě, nýbrž druhým. Dával vše, co měl. Dával sám sebe. Neustále, za všech okolností a všem. Pravé smýšlení kněžské. Kněžství v ryzím pojetí nauky Kristovy požaduje obětovat se, dávat se, dávat i druhým, dávat se z lásky k Bohu, z lásky, která všechno dává a nic nechce pro sebe. Proto byl Stojan knězem tak podmanivě vznešeného stylu. Proto bylo o něm napsáno po smrti v prostředí nábožensky vychladiém: "Byla to osobnost přímo evangelické prostoty a vzácné čistoty ducha, opravdový apoštol dobra, který opravdu nežil sobě, nýbrž jiným. Jeho obětavost byla vskutku bezmezná. Opravdu kněz. Zářný příklad kněžského života. Vzor účinné lásky k bližnímu. . .

1.) Stojan měl dokonalou lásku k Pánu Bohu. Láska ta se rozněcovala žářem Nejsv. Srdce Ježíšova a neposkvrněného Srdce Mariina. Tak jako u jiných světců, i u něho projevovala se zvláštní síla, prýstící z Eucharistie a z přímlov Panny Marie. A tato nadpřirozená síla ho inspi-

rovala k hrdinským skutkům lásky bliženské. Stojan rozléval svou lásku na všechny, obětoval se do krajnosti pro každého, kdo potřeboval pomoci. Jeho dobročinnost udívala všechnen lid. Stojan ve své dobročinnosti neznal mezí. Byl to "dobrodinec, stále hledající, komu pomoci, koho se ujat, koho napřímit, kde rozvaděné smířit."

Pořád v práci pro druhé jako ustavičný iniciátor, bez oddechu při poutích, duchovních cvičeních, jako budovatel kostelů, duchovních správ, škol, sirotčinců, organisátor krajanské péče, rozbihající se až do zámoří. Pořád v bezmezných klopotách, píše tisíce a tisíce dopisů, stále ve vysilujícím cestování ve dne v noci, v nekonečném intervenování, šíře kolem sebe všude důvěru v Boha i v lidi. Stále ve službách druhých, dobrých i zlých, trpělivě snášeje nevědek a zlobu. Bez oddechu rozdává všechno co má, i sebe, jsa vskutku kněz v nejušlechtlejším slova smyslu. A potom, třeba už jen nakrátko, na sklonku života s troskami sil, zlomených ve službách druhých — biskup, zářný typ biskupa — pastýře podle Srdce Kristova. Cyrilometodějský arcibiskup v nejplnějším a nejryzejším smyslu."

(Takto píše o Stojanovi Msgre Dr. Cinek ve svém článku "Velikým je, kdo velikou má lásku", uveřejněném v Obrodě 26. září 1948.)

2.) Stojan již jako mladý kněz za svého jedenáctiletého působení v Příboře velikou lidumilností a bezpříkladnou štědrostí zís-

kal si oblibu širokých vrstev. O tom se rozepisuje velmi poutavě Dr. Antonín Šuránek ve svém obsáhlém díle "Světlo z Beňova" (ve II. části). Některé jeho stati uvedu:

"Stojan rozdává všechno s takovým marnotratnictvím lásky, že budi úžas, úctu, vzájemnou lásku. Ví se o něm, že osobně nic nemá, protože pomáhá každému chudému a trpícímu. Je ochoten rozdělit se nejen o poslední krejcar, ale i o poslední kus oděvu. Myslí při tom také na Boží milosrdenství, jehož sám potřebuje. "Blahoslavení milosrdní —". Všechna jeho štědrost vychází z vroucí víry. Vidí v každém bližním samého Ježíše Krista, jehož bezmezně miluje. Dává tedy milovanému — a proto nepočítá! Pro milého nic těžkého! "Co jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili."

Představme si některé výjevy:

a.) Odehrálo se v obecné dívčí škole v Příboře, kde P. Stojan vyučoval náboženství. Když kdysi přišel do školy za třeskuté zimy jen v klerice, domlouval mu nadučitel Pírek, proč se nešetří a chodí bez zimního kabátu. Když se to opakovalo, odpověděl P. Stojan domlouvajícímu stručně: "Když žádný (zimník) nemám." Je to příklad nedostatku z dobrovolné chudoby.

b.) Do předního obchodu v Příboře — firma Kamila Wuschke — přišla žena. Prosi o půjčku a dává v zástavu černý frak — šosatý kabát. V obchodě prohlížeji kabát po všech stranách. Sáhnu také do postranní kapsy a vyloví odtamtud navštívenku se jménem Stojanovým. Táhá se ženy, jak ke kabátu přišla? Pověděla pravdu. Aby její slova byla ověřena bylo posláno k P. Stojanovi, zda to je jeho kabát. A on praví: "Přišla ke mně a chtěla podporu. Nemám právě peněz. Dal jsem jí kabát, aby jej u vás zastavila, že jej později vyplatím."

c.) Stojan byl pravý "Bonifacius". Rozdával všude, venku i doma na faře. Dvěře do jeho bytu se nezavíraly."

Přišli ovšem těmi dveřmi i lidé, kteří dobroty zneužívali. Ale kdo to rozsoudí? Stojan dával každému, protože v každém viděl Krista Pána prosícího. Nesoudil tedy nikoho. Soud o lidech ponechával vševě-

doucímu a nejvyšší milosrdnému. Věděl, jak se zachoval sv. Jan z Boňa, když mu vytýkali, že rozdává almužnu nerozvázně i lidem, méně potřebným. Říkal: "At' si to před Bohem zodpovídají, co činím, z lásky k Bohu a bližnímu dělám."

d.) Přišel kdysi žebrák a prosil o boty. P. Stojan měl jedny slušné na nohou a jedny staré, roztrhané, pod postelí. Žebrákovi dal ty roztrhané, ale sotva vyšel ten chud'as ze svoje dobré boty, které zezul. Sám potom chodil v roztrhaných, dokud si neopatřil jiné.

e.) Velikou láskou zahrnoval P. Stojan děti. Staral se nejen o jejich náboženskou dveří, zavolal ho kněz zpět a daroval mu výchovu jako výborný katecheta, ale pečoval též o ně v ohledu hmotném. Obětavě organizoval mikulášské nadílky a vyprošoval pro chudé děti šatstvo, prádlo, obuv i jiné věci, kterých potřebovaly. Sám dal často i poslední groš ve prospěch některého ze svých žáků, aby mu pomohl v tísní.

Jedna pamětnice — třiasedmdesátiletá Helena Chodurová, roz. Mosportová z Příbora líčí, co se stalo, když byla žačkou 4. třídy obecné školy. Učil tam náboženství P. Antonín Stojan. Kdysi přišel do třídy a ona plakala, neboť jí, která byla při soupisu na mikulášské dárky zapsána, že dostane šaty, náhle byly ty šaty odepřeny. Učitel ji totiž vyškrtl, protože jedna spolužačka ze závidosti na ni žalovala, že prý ona nadílky nepotřebuje, že doma nejsou chudí. P. Antonín se dívky ptal, proč pláče a když mu to vše vypověděla, pravil: "Neplač! Tu máš lístek a běž ke švadleně a nech si naměřit na šaty!" "A skutečně, dostala jsem nejpěknější šaty z celé třídy," dotvrzuje ona pamětnice. A dále líčí: "Také jsme jako děti chodily po koledě, jak to bylo zvykem. Páter Stojan měl takovou vázu a v ní samé krejcarey. Jako děcka šli jsme i na faru, třikrát až i čtyřikrát po sobě a důstojný pán s úsměvem na tváři řekl: "A už jste tu zas? No, pojd'te dál," a zase nám dal po dvou krejcarech, což byly tehdy velké peníze."

Z nesčíslných vzpomínek na dobrodiní P. Stojana všimněme si ještě jedné: Co líčí

Aloisie Nyznerová, roz. Hanzelková z Příboře:

"Můj bratr již v mládí jevil veliké nadání hudební. Bylo mu 12 let, když se měl učít hrát na housle. Ale byli jsme chudobní, bylo nás hodně dětí a výdělek malý. Rodiče nemohli bratrovi housle koupit. Chlapec ve škole plakal, že nemá housle a že maminka mu je nemůže koupit. P. Stojan byl náhodou přítomen a tázal se chlapce: "Pověz mi, jak by ti bylo, kdybys měl housle v ruce a mohl na ně hrát?" Chlapec odpověděl: "Velebný pane, to jak by mi sám anděl sednul na struny, abych mohl na ně dobře zahrát." Tu máš lístek a utíkej k panu Mičkoví a on ti housle dá." A skutečně, chlapec přiběhl domů od radosti celý bez sebe, nemohl ani promluvit. Už měl pěkné housličky."

(Ten pan Miček totiž prodával hudební nástroje. Když chlapec donesl lístek, obchodník mu dal housle a P. Stojan je potom zaplatil.)

Jak asi později onen Hanzelka s vděčností vzpomínal na toho šlechetného kněze, který mu umožnil, aby se mohl hudebně vzdělávat! A kolik podobných případů se stalo v Příboře i jinde, kde Stojan působil, že umožnil dětem další vzdělání.

3.) O veliké obětavosti a dobročinnosti Stojanově dočítáme se v knize "Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky" (Vydal Václav Petr, Praha 1937.)

Matka básníka Jiřího Volkera Zdenka Gizela, která se narodila 4./I. 1879 jakožto třetí ze 4 dětí Jiřího Skládala, měšťana v Prostějově a jeho manželky Anežky Judasové líčí, jak prožívala své blažené dětství a v mládí v domě svých zámožných a zbožných rodičů, kteří se přátelsky stýkali s katolickými kněžími a rádi dávali peníze na náboženské účely. (Rodiče Skládalovi měli dům na náměstí v Prostějově a provozovali v něm 2 živnosti: Jednak uzenářskou, jednak palírnickou. V jejich palírně se vyráběla proslulá "kořalka Prostějovská", známá nejen po celém tehdejším Rakousku, ale i daleko za hranicemi.) V rodině Skládalových s velikou radostí býval vítán P. Stojan. Matka básníkova o něm praví: "Často k nám zavítal a býval rodiči rád viděn prostý

venkovský kněz v klerice někdy docí zchátralé a ve vysokých botách, který pravidelně přicházel s prosbou o milodar pro nějaký chrám nebo jiný církevní, nebo chudinský účel. S rodiči si dobře rozuměl — jeho boдрá, usměvavá tvář a upřímné, moudré oči získávaly důvěru. Necdešel nikdy s prázdnou tento chudobný kněz, který neprosíval pro sebe a který rozdával chudým vše, co měl, jsa ochoten zhabit se pro ně i své ubohé obnošené kleriky. Byl to pozdější olomoucký arcibiskup, zemřelý dnes již páter Dr. Antonín Cyril Stojan. Mívala jsem od něho z každé návštěvy spoustu svatých obrázků, jimiž štědře podaroval nás děti i ostatní členy rodiny."

(Str. 46 v knize "Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky.")

(P. Stojan chodíval ke Skládalům asi v posledních letech svého působení v Příboře a v době, kdy působil ve Svěbohově. Tehdy to byl "prostý venkovský kněz." V Dražovicích už byl farářem. Zmínka matky Wolkerovy o "klerice, velmi zchátralé," by upomínala na Svěbohov. Tam totiž Stojan "chodil v taláru, který byl tak sešlý, že tamější hospodyně se mu složily a koupily nový".)

4.) Velikou dobročinností proslul P. Stojan jakožto poslanec. Byl to "poslanec lidumil," jak o něm píše Mšgre Dr. Cinek ve svém spise str. 610 - 619.)

Kněží o něm říkali, že "omnibus omnia factus est" — že "se stal všem vším," že totiž všem lidem bez rozdílu pomáhal ve všech možných záležitostech, byl pro ně "vším", byl jejich zachráncem. P. Stojan žertovně říkával, že jako poslanec je "omnibus, na kterém se může každý svést." A on opravdu "každého svezl, kdo ho o to požádal," každému pomohl. "Jindy to Stojan vyjádřil po selsku: Že je obecním žebříňákem. A byl to veliký žebříňák, který kde koho naložil." (u Dra Cinka str. 615)

P. Stojan chápal svou poslanceckou činnost jako činnost sociálně-charitativní. Byl proto poslancem, aby pomáhal lidem trpícím, pronásledovaným, aby se jich zastával u úřadů a zacharaňoval je před útlaky, aby v čase živelních pohrom zachraňoval celé obce a okresy. Sám často říkal, že by nikdy

nestál o poslanecký mandát, kdyby se mu nejednalo o to, využít poslaneckého vlivu ke konání dobrých skutků. Dr. Stojan nebyl žádný stranický politik — byl to vždy a všude apoštol lásky, který toužil pomáhat všem. Neptal se, ke které straně trpící člověk patří, je-li věřící či nevěřící, je-li hodný či špatný: V každém viděl bratra a vykonal v jeho prospěch, co mohl — s vypjetím všech sil. I v poslanecké sněmovně byl laskavým bratrem a rádcem všech a byl ctěn i milován všemi. Byl zván "dobrým duchem parlamentu" a "zlatým srdcem parlamentu." Vskutku, jeho "zlaté srdce" objímalo všechny — strany i nestraníky! V parlamentě nikdo se nenašel, kdo by měl něco proti. Německý vídeňský časopis o něm psal: "všechno smýšlení a jednání Dr. Stojana směřuje k tomu, aby všem vyhověl a ke všem byl laskavý."

(O apoštolátě Stojanově v parlamentě a při poslanecké činnosti krásně píše Msgre Dr. Cínek ve svém obsáhlém díle a to ve statích "Dobrý duch parlamentu" a "Poslanec lidumil." Co uvádím při předchozím líčení, je u Dra. Cínka na str. 605 a 606, dále 615 a 632). Stojan měl při vši své rozsáhlé činnosti na zřeteli záchranu lidí — svých to bratří, v jejich útrapách hmotných a při tom i záchranu jejich duší. I v tom parlamentě projevovala se vznešenost a krása jeho kněžství: kde a jak mohl, posiloval víru a křesťanské smýšlení u těch, s nimiž jednal, rozdával i růženečky! O tom svědčí příběhy, o nichž píše Dr. Cínek na str. 608 a 616. Na str. 608 uvádí výrok jednoho novináře, že "páter Stojan rozdával v kuloárech parlamentu jednou růženečky, po druhé jitřničky všem poslancům, bez rozdílu národností a konfesse." Ano, šlechetný apoštol "zlatého srdce" rozdával dary pro obcerstvení těla i pro povznesení nesmrtelné duše. Všechno podával lidem s takovou srdečností a dobrotivostí, že každý od něho přijal, co dostal, nikdo se mu neposmíval (ani jeho odpůrce) a neviděl v jeho počínání nic nerozumného, naopak, byl dojat a Stojana si nesmírně vážil!

(Dr. Cínek uvádí zajímavé obrazy z poslanecké činnosti Dr. Stojana ve svém díle na str. 519 - 630. Cituje četné "novinářské

úryvky," nastiňující velika dobrodiní, jaká Dr. Stojan prokázal jednotlivcům i obcím svými intervencemi nejen v parlamentě, ale i u ministerstev a různých vlivných osobností. Dr. Stojan všude šel vyjednávat a prosit, kde byli význační funkcionáři, všude pokorně "žebrał" a nedal se odbýt; svým ušlechtilými vlastnostmi na každého zapůsobil tak, že mu musil vyhovět. "Těžko bylo odolat jeho prosbám. I v protivném táboře národním a náboženském se vědělo, že tento moravský farář je z míry dobrý a šlechetný člověk, který se nezištně, z nejčistších pohnutek dře do úpadu za potřeby druhých, který je universálním prosebníkem a prostředníkem každého, hodného i nehodného, nečekaje uznání ni vděčnosti, zkrátka — vzácný kněz Boží." (U Dra. Cínka str. 605)

5.) Hrdinská láska Stojanova ku všem trpícím projevovala se podivuhodně za první světové války. Tehdy "tisíce a tisíce žádostí i proseb nejrozmanitějších docházelo Dru. Stojanovi z front, ze zajetí i od strádajících pozůstalých z domovů... A Dr. Stojan pracoval pro ně do strhání. Psal, radil, pomáhal, intervenoval, kde a jak mohl."

a.) "Probošství kroměřížské bývalo za války obleženo prosebníky. Od časného rána až do noci stávaly před vchodem i na schodišti probošství celé fronty. Okresní hejtman kroměřížský s celým úředním aparátem — jak doznával — neměl tak obsáhlé agendy, jakou měl probošt Stojan. A byly to nejrozmanitější a těžké někdy záležitosti. Ale nikomu neřekl Dr. Stojan: Nemohu pomoci. K vůli jedinci někdy jezdil do Vídně, když písemně nemohl záležitost vypravit, aby přece jen pomohl. Nešetřil obětí, nelitoval času, nedbal, že ho u těch různých úřadů ze známé mentality válečné ani rádi tak často nevidí, prosil, jak jen mohl, prosil dobrým slovem, prosil dary, jen aby vymohl, zač prosil. Tenkrát se jeho pověstná neodbytnost vystupňovala do nemožnosti."

b.) Tehdy si svoje probošství učinil Dr. Stojan jakýmsi "dobročinným ústavem," nacházeli zde útočiště všichni lidé potřební a nužní z daleka široka. Prosebníky, kteří

následkem zpoždění vlaků přijeli za Dr. Stojanem až pozdě večer, nejen šlechtný pan probošt pohostil, ale připravil pro ně i noclehy. U něho byla v době válečného nedostatku i "stravovací stanice." Denně na oběd přicházely děti, chudí žebráci a mnoho jiných bylo mimo to i penězi podporováno — pokud na probošství byl nějaký haléř. Na probošství požívali pohostinství nejen lidé z naší vlasti, ale i uprchlíci z Polska a ze slovanského jihu, učitelé a kněží, kteří nevěděli z počátku ve vyhnanství, kam se obrátit. Přišli však na probošství a byli jako ve svém. A jediné "Pán Bůh zaplat'," bývalo odměnou za dlouhé, milé pohostinství.

c.) Dr. Stojan zvlášť se staral o vyreklamování nepostradatelných živitelů rodin a sil hospodářských. Viděl, že hospodářství hynou, když hospodáři a dospělí synové byli povoláni na vojnu, proto usiloval, vymoci jim návrat k jejich zemědělským pracím. V tom směru vykonal Dr. Stojan obrovské, neocenitelné záslužné dílo. "Zachraňovat naše rodiny" bylo jeho heslem. Lopotil se bez umlění, jezdil do Vídně, obcházel neustále ministerstva a živitelům rodin vymáhal propuštění.

d.) Dr. Stojan byl vyhledávaným útočištěm trpících. Jeho štedrá ruka chránila ustavičně sta a tisíce ubožáků před hladem. Jeho milosrdná ryzí křesťanská láska zachycovala a podpírala klesající, v zoufalství propadající a vychvacovala i z kriminálů. I meč se nad některým ubožákem vznášel — ale Dr. Stojan do úpadu jezdil a prosil, až ubožáka zachránil.

V nouzi a tísní pokořili se i takoví, kteří dříve politicky proti němu vystupovali a nepravdy proti němu psali. A dobrotivý probošt Stojan každého přijal s největší láskou a za nejtěžších obětí a námah každému pomoci se snažil.

Právě ke útrap válečných projevilo se brátnství jeho lásky k nepřítelům ve formách neobyčejných.

Kapitola o Stojanových skutečích lásky za světové války patří k nejskvělejším kapitolám života toho velikého lidumila. (Z díla Dra. Cinka str. 818 - 820.)

6.) Dr. Stojan staral se jako pravý

"tatiček" o vojiny, zejména o raněné. Za války pečoval pro ně pobožnosti a duchovní cvičení na Velehradě.

"Nesčetně vojinů ve strašných útrapách války sílilo se těmito pobožnostmi a exerciciemi. Svědčila o tom za války do tisíců jdoucí korespondence vojenská a zajatecká na probošství v Kroměříži! (U Dra. Cinka str. 818.)

a.) Dr. Stojan osvědčil se jako čbětavý učitel a duchovní vůdce vojáků všech národností. Sám složil pro ně příručku "Rádce vojinův", která byla vydána v nákladu několika tisíc. Z probošství kroměřížského bylo rozesláno dle svědectví P. Adolfa Jáška knih, brožur a sešitů na 26 tisíc. P. Stojan sehnal totiž horlivou agitaci "Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje" pro vojiny modlitební knihy i zábavné v různých řečech (nejen české, ale i polské, rusínské, slovinské, chorvatské, německé, rumunské, maďarské) a dal je rozesílat do vojenských nemocnic. Některý měsíc bylo rozesláno na metrky těch knih. (U dra. Cinka str. 809.)

b.) Dr. Stojan prokazoval vojinům skutky milosrdné lásky i tím, že raněné a nemocné navštěvoval v kroměřížských nemocnicích. Všemohně je těšival a k důvěře v Boha povzbuzoval. "A je to charakteristické pro hanebnou úroveň tehdejších poměrů, že paušální podezřívání a udavačství, které tehdy vládlo, nezastavilo se ani před ušlechtilým zjevem tohoto apoštola lásky a velikého kněžského lidumila." Byl totiž nařčen z velezrady a úředně vyšetřován. Ihned mu bylo zakázáno navštěvovat vojenské nemocnice. Veliký apoštol lásky ocitl se v těžké situaci, ale ničeho se nelekal. Byl ochoten trpět z lásky k Pánu Bohu, ani život by byl rád obětoval za spásu těch, o něž se tolik staral! Ale Pán Bůh nežádal od něho tak veliké oběti. Vytrhl ho ze všelikého nebezpečí; přišel den, kdy došlo od vojenského velitelství z Vídně Dr. Stojanovi oznámení, že trestní řízení proti němu se zastavuje. (U Dra. Cinka str. 830.)

7.) Dr. Stojan prokázal veliká dobrodiní Církvi i vlasti tím, že se postaral o záchranu památných zvonů velehradských, svatohostýnských a svatoměřických v Kroměříži.

Vyžádalo to nevýslovně námah a proseb, ale přece se věc zdařila. Záchrana zvonů nebyla jinak možná, než když se poskytně státu kovová náhrada. Proto Dr. Stojan rozeslal v roce 1916 prosby na moravský lid, aby opatřil tuto kovovou náhradu sbírkami všelijakých měděných penízků a předmětů v domácnostech. Moravský lid ochotně vyhověl a tak 15./XII. 1916 podal Dr. Stojan žádost na ministerstvo války, aby zvony uvedených kostelů byly ponechány za kovovou náhradu. Nešlo to však hladce. Dr. Stojan se moc naběhal, naprosil a naponižoval, než všechny činitele uprosil. I u panovníka se dožadoval pomoci — a dosáhl jí. Teprve 16. února 1918 došlo z vojenského velitelství příznivé vyřízení — a

zvony byly zachráněny. Podobně se podařilo Dr. Stojanovi zachránit zvony kostela sv. Michala v Olomouci. (U Dra. Cínka str. 836 a 836.)

Záchrana zvonů, aby vyzváněly k oslavě Boží, aby lidu připomínaly tajemství svaté víry, té pravé víry cyrilomethodějské, toť opravdu dílo velice záslužné!

Ale tatíček Stojan vykonal více, neskonalé více k záchraně duší, aby jim zajistil spásu, k záchraně svého národa, k záchraně všeho Slovanstva! Byl to největší hrdina lásky v naší vlasti ke konci 19. a počátkem 20. století, který téměř 50 let pracoval, obětoval se do krajnosti, všechno, co měl, rozdal a sebe dal jako smírná obět' Pánu Bohu — za jiné! Byl to světec.

SLYŠ, CO TĚ UČÍ SRDCE JEŽÍŠOVO

Když jedenkrát sv. Magdalena z Pazzi zadumala se po svatém přijímání ve zložené rozjímání, upadla v blouznění, v němž zjevil se jí její božský ženich Ježíš a sdělil s ní následující pravidla života:

“Žádám na tobě, abys považovala každý svůj čin za poslední.”

“Dle míry svých sil a darů, jež jsem ti byl propůjčil, máš mítí tolik očí, kolik je svěřeno duši tvému dozoru.”

“Nedávej nikomu rozkaz, ani radu, dokud jsi před tím nebyla zjevila kříži své mínění.”

Neprohlašuj nikdy někoho za chybného, dokud nejsi úplně přesvědčena o jeho chybě.”

“Všechna slova tvá buďtež pravdivá, upřímná, vážná a neúlisná. K tomu účelu nikdy nezapomeň, že můj život musí být příkladem všem lidem!”

“Chovej se ke všem mírně a skromně aby se tvé jednání stalo pravidlem všech, kteří přijdou s tebou do styku.”

“Jako touží jelen po chladném praménku, tak i ty dnem i nocí se snaž prokázat službu svému bližnímu.”

“Podle míry milostí, jež ti udělím, vynasnažuj se býti pokrmem hladovým, nápojem žiznivým, oděvem obnaženým, útěchou uvězněným, a posilou zarmouceným.”

“Ovládej své náruživosti tím, že si vyprosíš u mne, Pána všeho stvoření, potřebné k tomu dary.”

“Pokud jsem byl na světě, prokazoval jsem lidem velikou lásku. Miluj svého bližního po mém příkladu, abys mohla říci se sv. Pavlem: Kdo trpí, aby i moje srdce tím nebylo zarmoucené?”

“Zač tě kdo prosí, dej mu dle sil svých. Neber nikomu slíbené dobrodiní, aniž bys dříve nevzpoměla, že já zkoumám ledví a jednou tě souditi budu!”

“Bud' každému podaná, a zavrž myšlenku, abys se nad někým vyvyšovala.”

Zvykej přesvědčení, že nenalezneš nikde klidu, posily a útěchy, leč v pokoře a v stálém pohrdání sama sebou.”

Všit' si řádně v srdce, milý čtenáři, tato pravidla, jež vyšla z nejláskyplnějšího nejsvětějšího srdce Ježíšova. Řid' se jimi ve svém životě, jak nejvíce můžeš, a jistě učiníš v brzkou značné pokroky ve ctnostech.

O ČEM SI STAŘÍ U KRBU VYPRAVOVALI?

Starosvětská povídka.

Dle francouzského napsal J. Květ.

MÝ LASKAVÍ čtenářové už nepamatujete oněch starých, zlatých časů, kdy lidé ještě neznali novin a nervali se o politické základy na schůzích veřejných, ale za zimních večerů scházivali se v nejbližším sousedství, aby pohovořili si o denních událostech u krbu, v němž vesele plápolal oheň a rozléval milé teplo po sednici. Tam u stolu neb na lavicích u stěny sedávali ti, kteří přišli "na táčky", anebo "černou hodinku". A když vše si pověděli, co jim leželo na srdci, začal nejzkušenější z nich vypravovati nejednu báchorku anebo povídku, jež překypovala romantickými příhodami, tak že nikdo ani se nepohnul, dokud zajímavá historie nebyla u konce. Chcete-li, povím vám takovou jako na ukázkou z těch dob před sto lety, kdy ani o strašidla nebyla nouze. Leč nebojte se jich, vše dávno minulo, a konečně i strašidelná historie moje dočkala se vysvětlení. A proto, jste-li žádostivi, zde ji máte. . .

* * *

Za mrazivého večera zastavil svého oře na silnici přímo před polozbořeným dvercem, v němž byla hospoda, švarný francouzský důstojník. Den byl sice před tím jasný a svěží, ale po západu slunce hodně přituhlo. Proto také důstojník byl zkrehlý, a též kůň jeho prozrazoval únavu. Nebylo

pochyby, kyrysník i jeho oř měli za sebou as hezký kus cesty a proto oba pohlíželi ku dvorci, zda někdo vyjde. A vskutku již po chvíli vyšel starý krčmář a užřev důstojníka, smekl mlčky a skoro udiveně svou zelenou čepičku.

Sotva se tak stalo, začal vojin vykládati hospodskému, co si přeje k pití a k jídlu a také i o pěkně vytopeném pokoji a pohodlné posteli se zmiňoval. Ježto právě seskočil s koně, odvazoval sedlo a řemení, ani neviděl, kterak krčmář nad tím vším krouť hlavou a chvílemi rozpačitě se škrabe za uchem.

Důstojník byl hotov již, ale stařec nějak nemohl se odhodlati ke slovu. Ale naposledy přece si jaksi dodal odvahy a pravil: "Pane důstojníku, je to sice pro mne veliká čest, že jste mne ráčil poctiti svou návštěvou, ale nevím, nevím. . ."

"Prosím vás, zanechte všech poklon a hleďte mi vše připravit," vskočil mu do řeči oslovený netrpělivě. "Jsem cestou unaven až k smrti, hladov a prokřehlý mrazem a proto, věru že milejší by mi bylo, seděti někde v teple, než poslouchati sladké fráze zde před hospodou."

"Rád věřím," odvětil hostinský, "ale opakuji poznovu, neračte se horšiti, nemohu-li posloužiti vším, jak žádáte. . ."

"Což nemáte pranic k jídlu a ani několik lahví vína?"

"O to u mne není nouze, ale mám jen jednu místnost a tu obývám se svou ženou. Zvláštní, pěkný pokoj není v celém stavení, leda že byste chtěl přespátí na lavici v mé hospodě."

"Ke všem všudy! To je zpropadená věc! A jiné hospody zde není?"

"Není. Ledá že byste ráčil jeti tak asi tři hodiny dále. . ."

"To se mi nezdá. Jak jsem pravil, jsem unaven na smrt a zimou zkřehlý. I můj kůň má též pro dnešek cesty dosti, neboť jest velice schvácen. Ale snad někdo ve vsi zde by mně pokoj na dnešní noc přepustil s pohodlnou — to se samo sebou rozumí — postelí. . ."

"Ves naše má jen několik chat, a i ty jsou velice nužné. . ."

"To jsem v tom pěkně! Ale co dělati? Jest osm hodin již, dále jeti nemohu a proto zaveďte mého koně do stáje a dejte mu obroku. A mně přineste, co máte. Když jinak není, vyspím se třeba na lavici. Ale poslyšte, zde přímo nade vsí trčí nějaký hrad, nebo zámek. Což nenechali by mne tam? Jsem přece královský kurýr. . ."

"Zámek jest neobydlen, prosím. . ."

"Jak že? V celém zámku již není nikoho?"

"Ani živé duše. A proto račte jen dále do hospodské místnosti. Čím mohu, posloužím rád."

Důstojník nedůvěřivě zakýval hlavou a vešel do mdle osvětlené hospodské místnosti, kde bylo sice několik stolů, ale ani jediný host. Proto mrzutě usedl blízko krbu a po chvíli již dal se s chutí do předložené uzeniny a pak okusil vína. I to bylo velmi dobré, což kurýrovu rozmrzelost částečně rozptýlilo.

Krčmář sám obsluhoval hosta a občas přiložil do krbu tvrdého dříví. Leč nepromluvil ani jediného slova.

"Nu což, pane hostinský, jak se vám zde vede?" otázal se důstojník, aby hovor nějak navázal.

"Ne valně. Jen tak že živořím. Ještě štěstí, že mám kousek políčka a jsem spokojen i s málem. Dříve pokud zámek, o kterém jsme mluvili, byl obydlen, měla hospoda moje cenu jistě desetkrát větší, nežli

dnes. Ale časy se mění. Zámek pustne a není, jak jsem už pověděl, v něm nikoho," zněla odpověď.

"A prosím vás, co je toho příčinou? Je tomu už dlouho, co jest opuštěn?"

"Ach ovšem, dobrých patnáct let. Tehdy náležel Bretoňskému hraběti a dokud žilachot' tohoto, bývalo zde veseleji. Hosté sjížděli se k nám z celého kraje a zámecké služebnictvo utrátilo u mne hezký groš. Ale jakmile zemřela hraběnka, hrabě nezval již k sobě nikoho, stav se samotářem do sebe uzavřeným. I služebnictvo rozpustil skoro nadobro a z toho ke mně chodil potom už jen komorník, který, když hrabě si vyjel na lov, přicházel ke mně trochu se pobavit — nu a tak jsme spolu vypili ne jednu láhev dobrého vína. Hrabě ho měl velice rád a proto také komorník jeho mohl platiti zlatem. To se rozumí, že jsem velice nerad viděl odchod vzácného panstva ze zámku, ale nebylo pomoci."

"Hrabě patrně se odstěhoval někam do ciziny?"

"Nikoliv. Žije dosud v Bretoňsku."

"A co ho k tomu vlastně pohnulo?"

"Divná, velice podivná věc," řekl krčmář a tvářil se při tom tajemně.

"Je to snad tajemství?"

"Jest a není, pane důstojníku. Těžko hovořiti o tom, co nikdo z cizinců nevěří."

"Mně však mohli byste to pověděti."

"Proč ne? Ale vím, vysmějete se mi. . ."

"Bud'te bez starosti a jen vypravujte."

"Nuže, přejete-li si, budiž. — Bylo tomu, jak jsem pravil, tak asi před 15 lety, když přišel ke mně komorník Alois zmíněného již hraběte a zasedl zrovna za tento stůl, za kterým vy, pane důstojníku, sedíte. Tehdy byl velice smuten a mezi hovorem zmínil se mně, že s pánem už nejbližšího dne odjede a více se v kraj náš nevrátí. To se rozumí, že i mne se tato zpráva dotkla bolestně a že ptal jsem se po příčině tak náhlého odjezdu. Ale komorník, ač jsme byli důvěrní přátelé, nechtěl pověděti ničeho. Proto poručil jsem své ženě, aby odešla a těsně přisedl jsem k němu. A tu teprve, když jazyk se mu dobrým vínem rozvázal, svěřil se mi se vším. Nebylo pochyby, že v zámku noc jako noc strašilo. A vždy byl právě o půlnoci slyšán

po chodbách pláč, chrastění řetězem a občas objevil se i stařec s dlouhým bílým voussem, který hrozil každému prstem, jako by dával výstražné znamení. Nevěřil jsem tomu, pane důstojníku, jako tomu nevěříte vy, ale přítel mi přísahal, že to vše zažil nejen sám, ale každý, kdo na zámku noclehoval. Zámek byl hrabětem prodán, koupil ho jakýsi cizozemec za babku, ale i ten jej z téže příčiny za krátký čas opustil i se svou čeledí, která se mu ztrácela tajemným způsobem. Zámek pustnul a občas zavítal do něho odvážlivec, ale každý zmizel beze stopy. Proto také kde kdo v našem kraji se místu tomu vyhne z daleka. . .

"I tot' pěkná strašidelná historka!" zasmál se kyrysník. "Kdo tomu věří, ať tam běží! Ale víte co, pane hostinský, doved'te mne tam. Ubezpečuji vás svou ctí, že se ničeho na světě nebojím a že tomu strašidlu — vlastně podvodu přijdu na stopu. Vy donesete mi tam lahev vína, otep dříví, a já se prospím v pohodlné posteli, a běda tomu, kdo by mne ze spaní se odvážil vyrušovat! Hle, mám dvě bambitky a šavli damascenku, kterou bych utnul hlavu i obrovi. Nic se o mně proto nebojte a pojd'te se mnou hned. Je teprve devět hodin a doba duchů nastává teprve k půlnoci. A vy před desátou už budete opět doma."

Krémář dlouho váhal a věc královskému kurýru rozmlouval, a teprve když všechny romluvy byly marny, podvolil se a důstojníka k zámku doprovodil, vzav s sebou vše, co si host přál: do velikého koše naložil dříví, dvě lahve rýnského a několik svící. Před branou však důstojníka pln hrůzy opustil. Za to náš kyrysník byl ve veselé náladě, zvláště když poznal, že zámek jest otevřen a všechny jeho místnosti. Prozpěvuje si veselé písničky, kráče! náš hrdina statně a bez bázně po širokých chodbách a schodech a když se přesvědčil, že nikde není ani živé duše, vešel do jedné z komnat, která upravena byla za ložnici.

"Ano, výborné! Zde se vyspím a odpčinu s dostatek," řekl si a hned rozdělal oheň v krbu a postaviv na malý stolek u postele svíce a víno s dvěma bambitkami, pohodlně usedl do křesla. Po té vyprázdnil několik číši rýnského a ulehl oblečen na

lože, aby se spíše zahřál. Spánek však klížil mu víčka dříve, nežli si přál. Bránil se tomu, pocit nejistoty se přece v něm ozýval, ale přes to přese vše neodolal. Ale sotva že zdfimnul na hodinku asi, probuzen byl náhlým skřekem a pláčem, do něhož misilo se chrastění jakoby řetězů, které stále se ozývalo chodbami a naposledy blížilo se ke dveřím ložnice. Mráz projel údy královského kurýra.

"Hola, už to začíná — tedy přece. . ." pomyslí si hrdina a sáhl po svých bambitkách. Ale již v tom otevřely se dveře a neznámý stařec stanul na prahu, pozvednuv prst hrozivě.

"Kdo jsi?" křikl důstojník. "Jsi-li podvodník, střež se, neboť poslední chvíle tvá nadešla, a jsi-li opravdu zakletý duch, řci, čím ti mohu prospěti."

Ale tajemný zjev neodpovídal a jen pozvedal prst do výše.

"Ty se mnou nemluvíš? Nuž dobře, promluví si já s tebou!" křikl kyrysník a spustil spoušť své bambitky. Avšak ta selhala; teprve při druhém stisknutí koutku vyšla rána, na strašidlo dobře mířená. Ale co to? Duch se ani nepohnul a kulka jako začarovaná padla zpět k nohám odvážlivcovým, jako by se byla odrazila. Hrdina vypálil po druhé a opět týž účinek. .

Královského kurýra zmocnila se hrůza mimo nadání, ale přece se opanoval zvolav mužně pozvnuv: "Kdo jsi, mluv, anebo pověz, co žádáš! Mám dvě rány ještě připraveny a tuto damascenku, a proto střež se mne klamati! Žádáš-li však něčeho ode mne, promluv, a já ti ručím svou ctí, že ti to učiním, bude-li to v moci mé!"

Ale duch nevydal ze sebe ani slova. Jen bolestně povzdechl a dal znamení důstojníkovi, aby jej následoval.

Ten poslechl, s damascenkou obnaženou ubíraje se za ním. I šli při matném světle měsíce chodbami a pak točitými schody někam dolů, až ocitli se u nevelikého otvoru do podzemí, kde hrdinovi kdosi vyrazil šavli z ruky a ten, než se nadál, již zapadl do tajemného sklepení. Tam u bíle prostřeného stolu sedělo třinácte zakuklenců s maskami na tvářích. Nejstarší z nich uprostřed povstal vážně a promluvil hlubokým hlasem:

"Nešťastníče, co tě sem přivedlo, do tajemné říše naší? Neslyšel jsi nikdy o tom, že každý, kdo se odváží rušit náš klid, zaplatí to životem? Proto běda ti! Jsi ztracen!"

"Mluvte, co chcete ode mne? Co mne sem přivedlo v ta místa, mohu vám pověděti krátce. Jsem francouzský důstojník, jenž nesmí se báti ničeho na světě, a proto nemohl jsem jednati tak, jak jedná na sta lidí, již tomuto zámku se vyhýbají plni hrůzy. Té neznám a to jsem chtěl ukázati, jak vidíte," řekl chrabrý voják pevným hlasem.

"Tím hůře pro tebe," nebot' zahyneš," pravil král duchů.

"A což není odsud vysvobození? Přišel jsem v místa tato ne loupit, ne krást, ale s touhou nezištně prospěti tomu, kdo by toho potřeboval," omlouval se hrdina a srdce mu bušilo ještě prudčeji nežli před tím.

"O tvém osudu rozhodneme losem," pravil opět duch. "Hle, urna! Nás všech jest třinácte. Bude-li v ní sedm černých kostek, jest veta po tobě. Bílých-li bude aspoň tolik, jsi vysvobozen, ač trestu menšímu neujdeš."

Po té zvedl se a vzav urnu, obešel ostatní zakuklence, kteří metali do ní po kostce. I král duchů tak učinil a pak kostky vysypal na stůl. Důstojník zbledl. Deset bylo černých a jen tři bílé. . . Ale přece se nevzdával naděje, leč sklamal se.

Vůdce zakuklenců povstal a promluvil dutým hlasem, že se až klenba třásla: "Nešťastníče, veta jest po tobě, veta! Od této chvíle budeš zatracencem a skončíš v hladomorně smrti nejhroznější, jak zhynuli všickni ti, kteří se odvážili sem k nám v sídlo bolesti a muk."

"Ustaňte, prosím vás ještě jednou," jal se prositi náš hrdina, "a nebeřte si života mého na svědomí! V ničem jsem vám neublížil a pak-li jsem pochybil, ruše váš klid, promiňte. Jste mužové a proto uvažte ještě jednou, co povím vám. Jsem jediný syn svých starých rodičův, opuštěných od celého světa, jsem voják, obhájce vlasti se všech stran od nepřátel obklíčené, jsem přítel panovníkův a kurýr jeho a proto mějte se na pozoru. Budou po mně pátrati a že stopu moji najdou, můžete býti ubez-

pečeni. A pak jistě z tohoto tajemného zámku nezůstane kámen na kameni. Proto odpusťte a darujte mi život i svobodu a já přísahám vám, že nikomu nevyzradím ani slovem jediným, co jsem zde viděl. . ."

Slova tato účinkovala na zakuklence více, nežli očekával, nebot' povstali a odstoupivše stranou, radili se hodnou chvíli, která zdála se mu býti věčností.

Konečně opět zasedli za stůl a náčelník jejich ujal se slova: "Budiž, jak si přeješ, ale chceš-li zůstat na živu, přisahej, že nikomu neprozradíš, cos viděl zde této noci a na tomto místě."

"Přísahám!" chtěl říci důstojník, ale zakuklenec ho předešel a řekl: "Posečkej maličko!"

Dva z tajemných mužů přinesli svíce a postavili na stůl kříž.

"Tak a nyní slož přísahu žádanou!" ujal se opět slova mluvčí zakuklenců. "Přisahej při Bohu, miluješ-li ho."

"Více než všecko," zněla odpověď důstojníka.

"Při své cti. . ."

"Které si vážím víc než pokladů celého světa."

"Nuže, zvedni tři prsty vzhůru!" zněl stručný rozkaz. A náčelník jal se předříkávati formuli. Byla dlouhá a obřadná. Sotva však přísaha byla odříkána, podotkl ještě tajemný mluvčí: "A nyní měj svobodu i život, ale nikdy a nikde nezapomínej, co jsi slíbil a k čemu se zavázal. At' budeš kdekoliv, stále tě budeme stopovati, a běda tobě, zmíníš-li se jen slovem o příhodě této noci a o zámku tomto, kam jsi zabloudil. Té chvíle byl bys ztracen — ztracen na vždy."

Kurýr královský chtěl opětovati to, co slíbil, ale v tom okamžiku již ocitl se na zemi, kde mu dva ze zakuklenců svázali ruce a nohy a naposledy i oči zakryli černou škraboškou, avšak bez otvoru, tak že ničeho neviděl. A již nesl ho ven po schodech a chodbami, až zastavili se s ním na jedné, kde opět uvolnili jeho pouta a pak zmizeli.

Důstojník rozhlédl se a poznal, že stojí před svou ložnicí. I vešel tam, a hle, na stolku ležely jeho bambitky i šavle a vedle

nich stály nové dvě láhve vína i se zákus-
kem na pěkně zdobeném talíři.

Druhého dne ještě za tmy opustil náš
hrdina tajemný zámek, kde tak neklidnou
a hrůznou noc strávil, aby odejel za svým
povoláním.

* * *

Minula léta a hrdina náš postoupil na
rytmistra. V nejedné bitvě bil se jako lev
a vydobyl si nejednoho čestného uznání, ale
žádná příhoda nepůsobila na něho tak, jako
ono vidění v tajemném zámku bretoňském.
Koule z děl i ručnic, granáty a pumy často
zde řádily v řadách jeho spolubojovníků,
již padali mrtví anebo zranění k zemi, ale
to jím nepohnulo, toho všeho se nebál a
sám skoro vždy vyvázal bez většího úrazu,
a přece žádný z dojmů neopanoval duši
jeho tak, jako onen, který zažil sám a sám
v hlubokém sklepení uprostřed třinácti za-
kluklenců, již ho k smrti odsoudili, a přece
opět propustili. . .

"Kdo byly ty tajemné bytosti? Byli to
podvodníci, kteří sehráli s ním ošemetnou
hru? Či opravdoví duchové?" — tak uva-
žoval častokráte, ale pamětliv přísahy své,
nikdy o tom s nikým nemluvil. Celá řada
záhad mála ho stále a nejvíce ta, že koule
vystřelená nedotkla se tajemného starce a
padla k nohám jeho zpět.

Tak uvažoval i jednoho dne po létech.
Bylo to právě u výročí onoho strašidelného
příběhu. Tou dobou náš kyrysník již vy-
stoupil z vojště a vrátil se na otcovský sta-
teček v jižním Bretoňsku, kde se před tři-
ceti osmi léty narodil. Mezi tím, co se bavil
dávnými vzpomínkami, stůha zaklepal na
jeho dveře a odevzdal svému pánu dva
dopisy. První byl úřední, v němž se naše-
mu hrdinovi oznamovalo, že tajemný zámek
bretoňský jest důstojníkovým majetkem a
že právo držební zaneseno bylo i do zem-
ských desk.

Hromová rána nemohla mít většího ú-
činku. Třesoucí se rukou sáhl důstojník po
dopisu druhém, jenž opatřen byl pěti čer-
nými pečeti. Rychle jej otevřel a četl:

"Vážený a statečný pane rytmistře!

Zajisté jste se podivil našemu daru, ne-
bot' doufáme, že máte již úřední přípis v

ruce, kterým se vám oznamuje, že majite-
lem našeho zámku jste od dnešního dne vy.
Nebojte se tohoto daru a přijměte jej na
důkaz našeho plného uznání i vděčnosti, že
jste přísahu i čestný slib tak věrně zacho-
val.

Nebojte se do sídla našeho nastěhovati,
nebot' nic strašidelného se v něm neděje a
také strašidel v něm nikdy nebylo, jak jste
asi sám uhlodl. Dnes podáváme vám toto
vysvětlení:

Jsmo tlupa penězokazů, po níž byste
marně pátral, nebot' odstěhovali jsme se
právě za ocean, kam už dříve jsme dodávali
naše padělky. Protože jsme potřebovali
bezpečné skrýše, vystrašili jsme původního
majitele zámku hraběte S. ., který po smrti
své choti upadl v chorobnou zádumčivost a
čeleď propustil. Tím ovšem nabyli jsme
příležitosti pro své rejdy. Jeden z nás, ro-
dem cizozemec, zámek koupil — ovšem opět
pro naši společnost za bukvici, a když po-
věsti o strašidelných zjevech nálcžité roz-
šířil, odstěhoval se náhle. Leč sídlo toto
nebylo nikdy opuštěno, naopak pracovali
jsmo v něm čile a bavili se tam vesele. I
hostinský náležel k naší tlupě a hrál důle-
žitou úlohu. Byl zvědem našim a dodavate-
lem našich potřeb a do zájezdů hospody
jeho dojížděli nejen čistě formanské povo-
zy, ale také i naše, na něž nakládali jsmo
své tovary. Těmi cizinci, kteří zabloudili
do zámku a pak zmizeli beze stopy, byli naši
jednatelé, kteří v různém přestrojení občas
přicházeli k nám, nosíce zprávy velice dů-
ležité. Bylo zcela přirozeno, že každý po-
tom vyhýbal se zámku našemu, až jste
přišel vy jediný a statečný a proto i nebez-
pečný, že jste byl královským kurýrem. To
vám zachránilo život, ježto pátrání po oso-
bě tak důležité, jako byla vaše, mohlo se
nám státi osudným. Z té příčiny rádi jsmo
přistoupili na přísahu vaši, nebot' jsmo jistě
věděli, že jako francouzský důstojník, hrdý
na čest, ji zachováte. To se stalo, bud'tež
díky vám za to vše. Postrašil jste nás a
my vás, nebot' sotva že jsme byli zpraveni
hospodským o vašem příchodu, nastrojili
jsmo vše i bránu otevřeli, která jindy byla
zavřena. Když jste po sklenici vína a úna-
vou zdřímnuv, vytáhli jsmo vám kule z

pistolí a proto střelba vaše byla bez účinku, jak nyní lehce chápete. Oncho starce s okovy sehrál nejdůležitější z nás, ale toho už není na živu. Škoda ho, přeškoda! Ani nám ve Francii více pšenice nekvete a proto loučíme se i s vámi. Buďte zdrav a spokojen,

nebot' se sotva kdy s vámi setkáme. Na hrad jsme kupce nenalezli a komoře královské neradi bychom ho zanechali. Ponechte si ho tudíž a nezapomeňte na naši třináctku, která vždy žila dobře a vesele jen z hlouposti lidské..."

MILÝ BŮH NAJDE KAŽDÉHO!

V celku zřídka kdy se stane, aby potrestání byli náhle a nápadně rouhači proti nejsvětější Svátosti oltářní. Pán ukazuje se zde zpravidla jako Beránek Boží v nevyčerpatelné své marnosti a trpělivosti. Když však někdy učiní výminku, tož stává se tak z milosrdenství proti těm, již považují Jeho trpělivost' za slabost'. Podobný případ udál se dne 11. srpna roku 1834 v klášteře Uršulinek v Bostonu v Americe.

Biskup zaopatřil klášternicím krásné stavební místo a tyto vystavěly vkusný chrám. V tu dobu byla v Bostonu ještě sekta kalvínských, kteří pohlíželi se zástřím na katolický chrám. V noci dne 11. srpna obklíčili klášter a zažehli jej; obyvatelé jeho mohli jen to holé živobytí zachrániti. Mezitím vskočil jeden z bezbožných kalvínských na oltář, rozbil tabernaculum, uchopil kalich, vepal si sv. hostie do kapes a odebral se, chtěje se vychloubati, u vítězném opojení do své obyčejné hospody.

Všecko mu jásalo vstříc, vyjímaje jednoho hosta, katolického Ira, který zděšením ani slova nebyl mocen; Kalvín jej poznal, vyndal z kapsy několik hostí, ukázal mu je a vyzval jej s posupným smíchem, aby poklekl a přijímal; to vše dalo se za ryčného jásání přítomných. V tom okamžiku považoval Bůh a Pán za nejvhodnější dobu, aby ukázal zaslepenému davu, že přec jen tak slabým není, jakým se ve Svě lásce a dobrotě zjevuje. Posměvači udělalo se náhle špatně a vyšel ven; uplynula půlhodina a on dosud se nevracel; nejistá bázeň zmocnila se společnosti, vyšli jej hledat, a našli jej mrtvého v záchodě rozbitého s vyvrže-

nými vnitřnostmi. Za všeobecného zděšení uřezal mu Irčan rychle kapsy se svatými hostiemi, donesl je do hlavního chrámu a odevzdal je biskupovi, jenž provedl náležitou jejich očistu.

Ovocem této události byl všeobecný pokoj a klid, zběsilost' kalvínských jakoby zmizela. Tak bylo zakročením Božím zabráněno mnohým dalším hříchům a jistě četné duše zachráněny.

Každé nehodné přijímání nejsvětější Svátosti Oltářní je zločin proti Nejsvětějšímu. Jak mnozí katolíci o velikonočních jen z čistě světských ohledů se zpovídají, a při tom dále nesprávnosti v obchodě páchají, aniž se snaží se polepšiti, nemluvě ani o jiných hříších nejšerednějších druhů! Jen zřídka tresce Bůh na místě a nápadně. Ve Svě trpělivosti skýtá často dlouhý čas a různé příležitosti k obrácení se, o vítězi konečně častokrát nad kamennými srdci a zachraňuje Svoje nepřátely od věčného zatracení.

Na nás pak je, abychom ku božskému srdci vznášeli své pokání a modlitby za všechny tyto četné zločiny, udávající se od poslední svaté večeře.

Chovejme se proto takto při každém sv. přijímání, nebot' je to výslovné přání Spasitelovo. Obzvláště přál si Pán, aby každý první pátek v měsíci bylo s tímto úmyslem přijímáno nejsvětější Jeho tělo, a aby prosby a modlitby k němu byly vysílány a aby tento posvátný zvyk udržel se a rozšířoval v každé farnosti. Již 1900 roků je tomu, co si tak Pán přeje; žádného člověka nenecháme tak dlouho čekat, na tož pak Syna Božího, jenž nebe a zemi stvořil, a nás vykoupil.

JINDŘICH ŠIMON BAAR:

KÁČA

KADEMICKÝ malíř, mistr Václav Malý, přijel v červnu roku 1924 do Klenčí. Chodsko, tot' jeho stará láska, a proto je zná dokonale. Na jeho plátnech zachovaly se památky starého umění lidového, které už bud' shořely nebo je rozhlodal přísloveční "zub času", nebo je konečně zmařil nejhorší nepřítel každého svérázu, totiž nevědomost a opičení se po módě a vkusu měšťáckém. Nějakých dvacet let, snad i déle, navštěvuje tento malíř naše horské zátíší, citlivé, něžné srdce vodi jej krajem a v bystrém postřehu zachycuje do svého skizáře tužkou, štětcem i barvou celou velebnou přírodu boží, dílo rukou božích i dílo rukou lidských. . .

Stará kaplička v Draženovské hoře u Dobré Vody, tak zvaný "Klobouk", slavná to památka lidového umění stavitelského nad zázračnou studánkou, plná obrázků, malovaných na skle, dřevěných sošek, křížů, řezaných rukou neumělou, a jiných záslibných darů, nenávratně zmizela, žije však na slavném obraze Václava Malého, který přinesla kdysi "Zlatá Praha" a který se jmenuje "Studánka hu Dobrý vody."

Dřevěné chalupy šindelové s prkennými štíty, brány a branky, vedoucí do statků, božičtělavá procesa, poutí u svatého Vavřínečka, chodská metropol Domažlice, náves v Milavčích a Mrákově, to všecko vyšlo z jeho palety svěží a krásné, a žije pro potěšení srdce i duše.

Náš mistr zastíhl před lety Chodsko ve tklivé chvíli jeho pozvolného umírání. Vyčítal, jak se i tu počíná život splošťovat, a pospíšil si zachrániti v hodině dvanácté, co

se vůbec ještě zachrániti dalo. Na jeho obrazech vykračují si ve svátečních krojích s bílými plenami na hlavách širokoboké selky, natrásaají se v naškrobených rukávcích jako třasořítky "divčata", hrají dudáci na "pukla", ale také sedí "přástky" za kolovraty a krajkářky u "krýptsoku", řada ženců v srpnovém vedru žne ostrými srpy chudé obilíčko, sedláci ořou párem plavých volků tvrdý úhor, malé dítě opatruje v kolébce ještě menšího bratříčka, a tak rozsáhlé dílo mistrovo objímá celý náš život v jeho radostech i bolestech.

Letos přivedla jej k nám hlavně láska k přírodě. Přijel i se svým synem, který se "potatil", a toulali se oba celé dny v haltravském pásmu od rána až do večera, a s bohatou kořistí vraceli se denně do Šimanuc mlýna na noc. Přinášeli domů nejen celé mohutné skály a balvany, buky a jedle, slunné paseky, zelené mýťe, obrovské porosty lesní, ale i kytice arniky, trsy kapradí, krvavé jahody, kapsu lišek nebo i v tu dobu vzácných ještě hřibů, ba mistr Malý přinesl hned v prvních dnech z lesa skutečnou, živou vránu! Její peří, černé jako uhl, lesklo se ocelově, přecházelo na krku až do modra, z chytré hlavy plaše hleděly ohnivé, kulaté oči, na ostrém zobáku ježily se jí krátké, ale tuhé štětiny, jenom pravé křídlo smutně vlikla a také nožičku měla nějak pochroumanou. . .

Malíř vytáhl ji z kapsy, posadil ji na stůl, kde se bojácně rozplácela, zadíval se na ni soucítěně a řekl dobrácky: "Nějaký nešika tě postřelil, vid' ? Musíme tě vyhojit." To sice řekl, věděl však, že on ji nevyhojí, ale že má takovou dobrou, rozumnou paní, která se nešťastné vrány jistě

ujme. Vyšla z kuchyňky, podívala se na vránu, spráskla ruce a řekla nevrle: "Bože, ty taky všechno sebereš a přivlečeš domů! Prosím tě, kdes toho mouřenína sebral? A neber ji tak nešikovně do ruky! Ukaž!" A už prohlížela vránu a mluvila na ni mateřským hlasem: "Chudinko malá, máš bolavou nožičku, vid'?" A křídýlko také? No mlč a neboj se! Počkej, já ti to vymyju, namáznu, ted' to zavážeme, tak, a tuhle máš vodičku. A copak bychom ti dali jíst. Vždyť je lehká jako papěrka. Co pak bys ráda? Chlebiček ti asi nepojede? Co?"

Pacient však ukázal se být hotovým žroutem. Lačně pil i zobal předložená sousta. Mistr si zapálil svoji krátkou dýmečku, pohládl si spokojeně svůj prorocký vous, přivřel oči a zálibně pozoroval svoji drahou ženu, jak se obírá raněným ptáčkem, jako dítětem. I starou čepici někde sehnala, udělala z ní pohodlné hnízdo, položila ji v kuchyňce na kamna, posadila do ní vránu, přísně jí pohrozila: "Tady sed' a nezlob, at' se z toho brzy vylížeš!" A pak teprve prostírala na stůl.

"Vždyť jsem věděl, matko zlatá," usmíval se při večeři malíř, "že jsi jako v bibli ten milosrdný samaritán a že se toho raněného ujmeš."

"Když už ho přineseš, přece ho nenechám umřít."

"A pak je to vrána, s tou bývají ženské kamarádky."

"Ale muži nám je nosí."

"Tak, tak!" svědčil mistr radostně, a ještě před spaním šel se podívat na svého chráněnce.

Netrvalo to ani týden, a vrána už se postavila na nožičku a kolébavým krokem se procházela kuchyňkou i pokojíčkem, do všeho klovlá, všechno prohlídla, naslouchala ostražitě každému šustu, a když se panička vracela z ranního nákupu, vítala ji radostným, tichým: "kač, kač", poskakovala si vesele a upírala dychtivé zraky k veliké, lýkové tašce.

"I ty, Káčo mlsná!" usmála se paní.

"Kač, kač," svědčila vrána, potácejíc se chutí a touhou jako opíť.

A to jméno vráně zůstalo. Zvykla si na ně, zvykla si na nový domov a malířská rodina zvykla si na Káču, a zamilovali se navzájem do sebe.

Vráně už se dávno zahojilo poraněné křídlo, lítala po stromech kolem mlýna, časné ráno vyprovázela mistra až k lesu, pak se rozletěla za mladým pánem, ale kolem deváté hodiny sedla si na práh a čekala u zavřených dveří. Žila v míru i s mlýnářovic psem i kocourem, vybojovala si jakés takés příměří s bojovným kohoutem, vepřem i kozou, poskakovala za dětmi, jenom mlečům nevěřila a ostražitě se zachraňovala před nimi v koruně starého štěpu, který rozkládal své zelené větve právě před malířovic oknem. Trpěla jedinou vadou, strašnou zvědavostí, a pro tu v bytě nesměla nikdy zůstat samotna, neboť v něm hrozně hospodařila. Svědčil o tom její zobák, někdy zbarvený indickou modří, jindy sviněbrodskou zelení nebo chromovou žlutí, jak se dobývala i do staniolových tub, naplněných barvami, klovala do palet a jako zvědavý kritik prohlížela si hodně zblízka i vlhká dosud plátna se studiemi a náčrtý.

"Káčo, pojd' ven, vyháněla ji proto paní Malá, kdykoli opohštěla být.

"Kač, kač," bránila se vrána, schovávajíc se pod postel.

"Pojd', přinesu ti kousek jater od řezníka!"

Za tuto lahůdku byla by Káča život nasadila. Dala se vyhnat, vyprovodila svoji živitelku až před mlýn, vrátila se a čekala. Když ji čekání omrzelo, vyletěla na strom jako na rozhlednu a upírala toužebně zraky k městečku.

Jakmile vkročila panička do těsné uličky při Jírovic chalupě, vjela do Káči ohromná radost. Vznese se na křídlech do výše a letěla vstříc, ani ne tak své paní, jako její tašce, pod kterou se prohýbala.

"Počkej až doma," odháněla ji ze všech sil, "Což musíš být tak zechtěná? Tot' víš, že jsem nezapomněla! Nesu ti játříčka, nesu. Kousek loje dostaneš, nějakou kůžičku také, jenom buď' hodná!"

Káčka ji obležovala, vařila s ní, chodila s ní pro vodu, do zahrádky pro zeleninu, zlobila ji a krátila dlouhou chvíli, kterou

paní někdy pocit'ovala, když tak sama a sama trávila celé dopoledne a neměla si s kým při práci popovídat. .

Dny rychle prochaly, dva měsíce už minuly a mistr Malý po pouti u sv. Vavřince začal mluvit o návratu do Prahy.

"A co s Káčou? Vezmeme ji sebou?"

"Nevezmeme. Nemáme to srdce, abychom ji zakleli do čtyř stěn pražského bytu a zbavili svobody. Tam by si nesměla vylézt, a kdyby, jistě by se z výletu nevrátila."

"Kam ji dáte?" — "Necháme ji ve mlýně. Děti si na ni zvykly. Ale stýskat se nám bude."

Tak zmizel malíř s rodinou jako stěhovavý pták. Káča je kus cesty vyprovodila, pak se vrátila, usedla na práh a čekala. Čekala hodinu, vylétěla na jablonoň a čekala druhou, rozletěla se ke Kleně, ale kde nic.

tu nic. Paní se nevracela s taškou, ani bez ní, dvěře bytu se neotevíraly, okna zůstávala zavřená, děti na ni sice pokřikovaly, lákaly ji k sobě různými lahůdkami, srdce věrného ptáka však svíral stesk a obava, co se s jeho pány stalo. Roztáhl křídla a pustil se rovnou k haltravskému pásmu. Prohledal všechny porosty i paseky, navštívil všechny keře, potůčky i balvany, kde sedával starý a mladý pán, volal svoje lichotivé "kač, kač," krákorál zoufale, až se to po lesích ozývalo, ale odnikud nezaznívalo sladké pozvání: "Káčo! Ty's tu? Pojd' sem!"

Nikdo nepřinášel měkká játra, nedával kousky masa a s lahodným slovem: "Tu máš, Káčo, vezmi si!"

A tak snad Káča až podnes lítá a lítá a hledá dobré srdce lidí, kteří jí život nejen zachránili, ale i osladili.

Najde je?

VRAHOVA POSLEDNÍ VŮLE

Předě dvěmi léty byl v Buděšíně st'at vrah Hoche. V předvečer své popravy sepsal tuto poslední vůli: "Tážu-li se, co učinilo mne vrahem, vím jen tuto odpověď: kořalka. Pomálu to začalo. Již z dětství jsem jinému nemohl přivykat. Můj otec byl pijan a bídě zmrzl v opilství. Otcové, kteří jste pijany, pomněte, že otravujete svým zlovykem krev a špatným příkladem život svých dětí! Když jsem vyšel ze školy, učil jsem se zedničině a pil jsem kořalku jako všichni zedníci. Zpočátku byl jsem při tom ještě dosti pilným a dobrým dělníkem, a vydělal jsem si hezké peníze. Ale čím větší měl jsem výdělek, tím více jsem pil, a čím více jsem pil, tím více mizela mi chuť i síla ku práci. Šlo to se mnou dolů pomálu a nepřetržitě. Přišel jsem do káznice; ale když jsem vyšel ven, pil jsem zase. Konečně jsem již nepracoval a dal jsem se živiti svojí ženou. Byl jsem spokojen, když mi dala několik potřebných krejcarů na kořalku; nedala-li, tož tloukl jsem ji. Mé nevlastní dítky museli mi přinášeti ten čertův

peníz ještě dříve, než šly do školy a večer, když z práce přicházely. Kořalka byla má první myšlenka, můj první i poslední každodenní nápoj. Zatajím, jaké ohavnosti jsem kolikráte spáchal, protože mne kořalka oloupila o všechnu duševní sílu, takže jsem se hnal jen za svými zvířecími pudy.

Konečně zabil jsem svojí ženu. To byl poslední článek v řetězu hříchů a nepravostí, k nimž svedla mne jenom kořalka. Zítřka nadejde jím den odplaty a očisty; ráno budu popraven. Smrti jsem zasloužil; umírám s lítostí a Bůh mi bude milostiv. Ale nemohu snést, abych ještě před svojí smrtí neposlal do světa varovný výkřik. To je moje poslední vůle. Varování toto platí především vám moji druhové a spolupijáci, již tak častokráte pospolu jsme sedávali. Vrat' se se své špatné cesty! Můj příklad ukazuje vám, kam vede.

Odvhrňte láhev s kořalkou na stěnu, pokud máte vhodný čas, pokud vás kořaleční d'ábel tak dalece již nezavlekl, jako stalo se se mnou.

DVĚ DUŠE NAJEDNOU ZACHRÁNĚNY

Před několika lety bylo lze denně v jistém větším českém městě v děkanském chrámu Páně spatřiti dvě vznešené paní, vždy černě oděné, any s velikou nábožností mši svatou poslouchají. Byly to choť a dcera jistého setníka na odpočinku. Rodina ta žila velmi osaměle ve vzdálenějším domku. Jediným hostem v domě jich byl starý, také již na odpočinku jsoucí soudruh z mladších vojenských let. Setníka však a jeho přítele nikdy nebylo v kostele ku spatření; náleželi k těm, již nechtěli ničeho věděti o modlitbě a kostelu.

Jednoho dne přišel přítel opět zahrát si se setníkem obvyklou již hru v karty.

Nalezl jej však těžce nemocného. Silná hořečka jím lomcovala a dle výpovědi lékaře bylo třeba býti připravenu na to nejhorší.

Obě paní, jež již dávno se byly modlivaly za obrácení hlavy svojí rodiny a obzvláště za to prosily nejsv. Pannu Marii, přičiňovaly se teď všemožně, aby pohnuly nemocného ku přijetí svatých Svátostí. Ale byly pokaždé drsně odmítnuty.

Když přišel zase přítel setníkův, prosily jej paní co nejsnažněji, by je v jich úmyslu podporoval. Paní pravila mezi jiným: "Vy jste nyní jediná naše naděje; on se nechce zpovídati. Mějte přece smilování s duší vašeho přítele, on nesmí zemřít v takovémto stavu. Přemluvte jej, aby do pořádku uvedl záležitosti svojí duše."

"Já, jenž nikdy kostel nenavštěvuji, jenž ani kněze neznám? — To je zcela nemožným! Žádejte každou jinou službu, mé paní, ale tuto Vám nemohu prokázati."

"Známe shovívavého duchovního, jenž velmi rád půjde. Domluvte nemocnému, aby směl přijíti."

Úpěnlivé prosby obou paní pohnuly přes válečného druhu setníkovu. Vstoupil k nemocnému a usadil se u lože přítelova.

"Víš, můj milý," řekl po chvíli, "co bych já na tvém místě učinil?"

"Nevím."

"Řeknu ti to tedy; na tvém místě bych se vyzpovídal. Duše-li v pořádku, může smrt' přijíti, kdykoli jí libo.

"A že bys se zpovídal? Nežertuj!"

"Ani dost málo!"

Nemocný položil si hlavu na stranu, přemýšlel chvíli a promluvil pak k příteli upřeně naň pohlížeje: "Dobře, zavolej mi kněze."

Duchovní přišel a starý voják složil mu zpověď z celého svého života a přijal s neobyčejnou zbožností svého Boha v nejsv. Svátosti oltářní. Po ukončení svatého obřadu zavolal setník na přítele a řekl mu pevným hlasem: "Tys mi pravil, že bys se vyzpovídal, kdybys byl na mém místě. Nuže tedy, učiň tože teď sám, k čemu jsi mi radil!"

"Já? — Proč pak? Já přec nejsem nemocen!"

"Aj, což pak teprve musí býti člověk nemocen, aby se svým Bohem mír mohl uzavřít? Pravím ti, příteli, teď po smíření se svým Bohem teprve vím, jakým byl jsem bláznem, že žil jsem v hříších a duševním neklidu! Následuj můj příklad! Nebudeš toho litovati!"

Bylo třeba ovšem ještě domlouvání, než přítel svolil; konečně však zdařilo se i u něho dílo obrácení.

Za nějaký čas uzdravil se setník. Ted' však nechodí již do kostela jenom obě černě oděné paní — jsou denně doprovázeny dvěma starými, statnými pány — setníkem na odpočinku a jeho přítelem.

VESNA

Vesna již jako panenka čistá,
oděná v pestrý, vábný šat
přilétla z dáli, nasila všude
píničko krásy, různých vnaď.

Kamkoli jen se obrátí maně,
pukají sněžná poupata,
a kam jen dechne, vesele, mile
hlaholí hymny ptáčata.

Kde kdo má srdce citlivé, vřelé,
Vesnu již vítá v nadšení;
ona pak náruč všem rozevírá:
"Pojd'te sem, buď'te blaženi!"

J. Ježek

ŠKOLOU KŘÍŽE

Napsal Frant. Prachovný

1. Svatební zvony.

ZVONY starého farního kostelíka ve Lhotě zněly slavnostně. K domu mladého mistra truhlářského Jana Vacíka ubírá se zástup vystrojených mláďenců za veselého hovoru a překypující nálady, jak se sluší na svatebčany.

Mladý, všeobecně milovaný mistr Vacík, slaví totiž dnes svatbu a zvony mají zvěstovati městu, že dnes v stav manželský vstoupí řádný mistr truhlářský s Faninkou, dcerou zemřelého městského tajemníka.

"Ach, Fando, ty vznešená, krásná děvo!" nařiká veselý mládenec v komicky složeném popěvku lásky. Sám se kdysi o ruku její ucházel a teď vytahuje z kapsy šátek a za veselého smíchu ostatních, napodobě vzlykot pokračuje: "O, že jsi mne odmítla, jak puká mi srdce."

"Bud' rád," těší ho soused a mžiká šelmovsky a škodolibě očima, "ta by tě brzy byla měla pod pantoflem a já prorokuju, že i hodný Jan..."

"Pst, pst," napomíná jiný, "kdo by takhle mluvil o nevěstě na svatební den!"

Mezitím, hluboce vzrušen, klečí ženich před svou babičkou, která ho po předčasné smrti jeho rodičů vychovala a o něho s něžnou láskou se starala a vzdychá: "Požehnej mi, milá babičko, k tomuto důležitému kroku. O, kterak se ti jednou odplatiti budu

moci za všecku tvou námahu i starost a za všecka dobrá naučení i za dobrý příklad, jež jsi mi dávala, děkuji ti za vše, za všechno, ty dobrá, drahá babičko!"

Stará paní, milých přívětivých tahů ve tváři, shýbá se láskyplně k vnuku: "Jen když budeš št'asten, pak jsem za vše plně odměněna," praví měkce a pravicí žehná mladému muži. "Stále ještě na to myslím, kterak jsi jako patnáctiletý chlapec, ztrativ rychle za sebou otce i matku, pln strachu z poručníka a z tolika cizích mužů, již do domu přišli, přiběhl ke mně a zvolal: "Babičko, zažen ty zlé muže, již chtějí mne od tebe odvésti."

"Ano," doplnil mladý muž a líbal jemně zvadlou ruku stařeninu "jak jsi tenkrát bouřlivého mladíka k srdci tiskla a jemu slíbila, že u tebe povždy zůstane, jak's ho v jeho vleklé nemoci tak obětavě ve dne, v noci ošetřovala, jak's ho krásným způsobem učila modliti se a ručky k modlitbě spínati, jak jsi si nepopřála k vůli němu ani klidné chvíle ve svém staří a kolik svízelů jsi k vůli němu vytrpěla. O, babičko, kterak se ti odsoloužím!"

Stará paní pohnula odmítavě rukou, ale mladý muž pokračoval nezměněně: "Františce vložím dnes, o svatebním dnu, na srdce, aby tě milovala a tobě stáří zpříjemňovala, abychom se ti tak alespoň částečně za tvou námahu odvděčili."

Za těchto slov stará paní bolestně vzdy-

chla a její tvář přelétl mráček. "Zda to i Františka učiní," pomyslí si, "tuším, že jí bude jednoduchá stará paní tuze malou a všude v cestě. Přece i to lehce snesu, jen učiní-li milého mladíka št'astným." Bezděky sepjala ruce k modlitbě, co zatím v předsíni zavzněl povyk hostů dobře naložených. "Vstaň, Jene," šeptá a zvedá jemně posud před ní klečícího, "nezapomeň nikdy, zůstaň vždy dobrým křesťanem!"

Z domku ženichova ubírá se průvod k obydlí nevěstinu, která, rozplývajíc se v slzách, čeká ve skvostném šatě, a odtud jde to dále náměstím ku kostelu.

"Saprlot, tohle je čisté děvče," prohodil nějaký darmošlap, mezi diváky stojící, "ale k vůli tomu jednoduchému truhláři nemusí tak vysoko nésti hlavu. Však ona sleví."

"Inu ano," poznamenává obstárlá paní, "vysokomyslnosti má za deset jiných, ale za to jest pracovitou a domáckou."

"A jazyk má také na pravém místě," vmísil se do hovoru s úsměvem obuvník, "lituji dobrého Vacíka, toho si brzy kolem prstu otočí!"

"A babička, ta si na konec přece jen něco lepšího zasloužila!"

"Prorokuju," přizvukuje jiný, "že mezi těmito třemi vždy dobře nebude."

"K tomu netřeba proroka. Františka dobře ví, že mu stařena svatbu s ní vymlouvala. Ted' ovšem bude babička pykatí."

Tak a podobně vedly se řeči o snoubencích, jak už při svatbě zvykem bývá.

2. Babiččiny starosti a strasti.

Přeskočme asi tak pět let a podívejme se, jak to v domě mladého mistra Vacíka vypadá.

Dřívější, ač pěkný, avšak jednoduchý domek není zevně ani k poznání.

Vysoká zrcadlová skla otvírají vstup do krámu, v němž skví se umělecky vypravený nábytek a nad krámem v lesklých písmenách čte se nápis: "Obchod s nábytkem Jana Vacíka." Z jednoduchého truhláře stal se obchodník s nábytkem, jenž zaměstnával více pomocníků — ale všem nedostával se práce.

Pyšná mladá paní nemohla toho snést,

že jí říkali paní mistrová a tak stále doléhala na poddajného manžela, až důvěrnou přední světlici přeměnil v krám a až se z jednoduchého, ale solidního řemeslníka stal obchodníkem. Avšak lidé si myslili: Dřívější mistr byl spolehlivým mužem, jenž dodával dobré zboží, bude-li ale nyní obchodník tak důvěry hodným mužem, toho nevíme, a tak se často stalo, že místo očekávaného bohatství, dostavovala se častěji peněžní tíseň, poněvadž se Jan musil k potřebným přeměnám dosti značnou částku peněz vypůjčiti.

S úzkostí viděla stará, dobrá babička, jež se za příchodu mladé paní na svou výměnkářskou světničku obmezila, jak povážlivý to host do domu zavítal. O, kterak dbal nebožtík mistrův otec na svou pověst, jakožto řádný řemeslník, a kterak smutně to ted' stojí.

A ještě jedna okolnost, jež mnoho starosti stála a jí ještě více trampoty rozmnožila, nastala. Jan nebyl více zbožným, po křesťanskou myslícím mužem, jak ho s tolikou námahou, modliteb a slz byla vychovávala. I na tom byla vinnou jeho mladá žena. Pro ní nebylo svěcení svátků, žádného postu a také žádné velikonoční povinnosti. V nedělích a ve svátcích povalovala se obyčejně až do 10 hodin dopoledne v posteli a když se jí muž na počátku o návštěvě mše svaté zmínil, vysmála se mu. "Tys' opravdu komický kulich, že na takové věci ještě držíš, škoda, že jsi mužem." Když pak o pátcích postních jídel pohřešoval, vypeskovala ho svým zbujným způsobem: "Nu, ano, čeho ještě také nebudeš požadovati. Já se mám s dlouhavou přípravou moučných jídel mořiti. Či myslíš, že jest to maličkostí pro tolik osob?" A když jí Jan o velikonočním čase napomínal: "Ale, nejmilejší Františko, pomysli přec na to, že jsou velikonoce a že máme přijímati svátosti," tu tahala ho dráždivě za knír: "Ty, cápku, ty! Ty's ještě tisíc let nazpět — taková prostota: jít ku zpovědi! Každým coulem kouká z tebe nízké vychování."

A ten dobrý "cápek", Jan, poslechl ji, ba časem dostal před jejím jazýčkem tak velký respekt, že si i zvykl vždy, dříve než něco udělal na ní hleděti a dle toho jaký obličej

udělala a jak se vyjádřila se zachovati a tu vždy jen vykotal: "Ano, ano, máš pravdu, milá Františka, tak jest to a ne jinak."

Došlo to až tak daleko, že se jednou mladá paní k sousedkám vyjádřila: "Nu, nechtěla bych svému muži raditi, aby mně odporoval a on to také neučiní. Už jsem z toho svatouška a potměšilce alespoň na polo rozumného člověka učinila. . . . at' si naříkala "stará" jak chtěla!"

Babička, tímto titulem počténá, seděla ve své světničce a zachmuřeným okem hleděla na děvče asi tak čtyřleté, jež si u její nohou hrálo. Bylo to jediné dítko manželů. Vzdychajíc, myslí na to, co se má z malé státi, až ona jednou oči zamhouří. Zajisté, že pak zatvrdělá matka vše vynaloží, aby ji vychovala proti víře a na osobu, jen pozemského blaha si hledící. Vždyť již teď častěji pokoušela se o vychování malé v tomto směru i byly už proto v domě častější výstupy.

"Toho nikdy nepřipustím, aby má dcera byla vychována na potměšilého svatouška. Chci z ní jednou mít dceru rozumnou, předsudků prostou," křičívala Františka.

"A já," odpovídala babička zdrženlivě, "já mám za svou povinnost vychovávat dítě po křesťansku, když už se vlastní rodiče o to nestarají a neodvrátí mne od toho žádná moc tohoto světa."

"Uvidíme!" vzkřikla Františka a zapověděla s pohrožením nejprísnějšího trestu dítěti, aby k babičce ani nevkráčilo, at' by si po ní volalo i plakalo.

Jan se ani neodvážil, aby se své babičky ujal.

Avšak dnes malá divčinka, již též Františka říkali, potají ze světnice rodičů zmizela a prosila tak dlouho před dveřmi babiččinými, až ji tato dovnitř pustila. Když pak si dítě dosti pohrálo, vzala je babička na klín. "Teď máš hry dosti," řekla, "nyní ti chci něco o milém Pánu Bohu na nebi a o andělíčcích vyprávěti." A počala svým přívětivým hlasem napjatě poslouchajícimu dítěti vyprávěti o Pánu Bohu, na to sepjala mu měkké ručky a učila malou krátké modlitbičky, kterou ona po babičce žvatlavě opakovala.

Tu otevrou se náhle dveře a zuřic vzte-

kem stojí před oběma Františka. Pohřešila dítě a domyslíla si hned, že bude u stařenky: "Co to má znamenati?" křičí, "vy mi svádíte dítě k neposlušnosti, poněvadž jsem mu zakázala sem choditi."

"Nepochopuju podklad toho," odpověděla stará paní, "proč by dítě k babičce nesmělo."

"Nechci toho. Takovými potměšilostmi zkazíte malinké celé mládí. Vždyť jest to nesmysl učit ji opakovati modlitby, jímž nerozumí."

"Nesmysl?" ptá se stařena po této řeči; "což jest nesmyslem, učím-li v čas dítě Boha znáti?"

"A co," přerušila ji mladá, "tím si jednou neomastí ani polévku z vody! Já toho nestrpím!" Za těchto slov vzala k sobě dítě a odešla, bouchnouc za sebou dveřmi.

S povzdechem spráskla za ní stará paní ruce. "Můj Bože, kam to povede!"

3. Lákavý obraz.

Přeskočme opět dva roky. Skvělý krám ovšem ještě trvá, avšak rodina Vacíkova ještě více sešla. Janovi nepřihlásí se více žádný pořádný dělník a těch málo odbíratelů, co ještě měl, ztratil. Mistr Vacík stal se pijákem, jenž starosti o denní chléb a svůj nepokoj, svým zapomněním na Boha povstaly, chlastem utopiti chce. Z Františky stal se kousavý domácí drak, jenž svému muži a své přirozeně dobré dcerušce peklo na zemi způsobuje. Babička, již stále více jest zakoušeti a již se na jevo dává, že jest zbytečnou, v cestě stojící, nemůže nic jiného činiti, než se za nešťastné lidičky modlit.

Tu přijde jednoho večera Jan se všemi známkami velkého vzrušení z hospody domů a v ruce drží kus zamaštěného papíru. Františka již ho chce nedávkami přivítati, když tu ji vpadl do řeči. "Teď je po vši bídě," zvolal s rozjasněným očima, "budeme ještě boháči, milionáři, lidmi, již nepracují a dobře se mají — juchej! to bude živobytí!"

Žena, odzbrojena, pohlíží naň: "Už jsi zase opilý!" naříká, "a my doma trpíme hlad. . ."

"Nikoliv, má drahá, dnes jsem střízliv, úplně střízliv. Slyšel jsem v hospodě no-

vinku, která naší bídě konec učiní. Tam na hoře za Amerikou, už hezky k severní točně objevena byla země, kde leží zlata, jako zde na silnici kamení. Každý si ho tam může nasbírat. Pojedeme tam. Ty zdejší krámy prodáme, beztoho bychom je na dlouho neudrželi a pak — juhej! do země zlata, kde miliony na ulici naléztí možno. Ty, stará, to bude něco! Ostatně, nevěříš-li tomu," končil na polo opilý, když viděl Františku hlavou nedůvěřivě pokyvovati, "tak si to přečti sama, zde jest to v novinách," a podal jí časopis

I oči ženy počaly žádostivostí peněz svítiti, když četla lákavou zprávu o nálezu zlata v zemi Klondyke; ovšem ne tak jako rozjařenému Janovi, avšak přece byla nakloněna k plánu, poněvadž vždy bylo její tužbou býti bohatou. "Tedy Klondyke, jmenuje se ta země," řekla konečně, když zprávu v novinách přečtla, "avšak panuje prý tam ohromná drahota a zima tam má býti strašlivá."

"Bah," upokojil ji Jan; "jest tam také léto a co se drahoty týká, vydělá se přiměřeně více." —

Dlouho do noci mluvili o tom manželé a kuli plány, jak nabytého zlata užijí. "Avšak co si počneme s babičkou?" prohodil do toho Jan, když už byli pevně rozhodnutí vystěhovati se do země zlata, "tu je přece nemožno vzítí s sebou."

"A co, zůstane tedy doma," odpověděla Františka odmítavě: "tolik co potřebuje, aby bez nás žítí mohla, má, vždyt' si nikdy ničeho nedopřála."

Tím byla tedy i tato záležitost vyřízena a manželé s veselými nadějemi oddali se odpočinku.

Ráno uvědomili babičku o svém plánu. "Pro Pána Boha," vykřikla zděšeně, "co vám to jen napadlo! Přes moře a mezi divochy! Jene pomysli na svého otce, jenž říkával: zůstaň ve vlasti a živ se řádně! Vy přece neznáte ani řeči těch lidí a jak špatní lidé tam žijí."

Františka se staré paní jen vysmála a podotkla, že nemá mluviti o tom, čemu nerozumí.

"Ale dítě, to něžné, slabé stvoření přece s sebou nevezmete?"

"Proč pak ne?" dostalo se jí za odpověď.

"Ne, toho nesmíte učiniti, byl by to hřích do nebe volající, vražda!" odpověděla babička. "Já zůstanu zde a dítě se mnou."

Bylo potřebí dlouhého boje, než babička alespoň to prosadila, že dítě zůstalo u ní. Na konec přece rozbřesko se mladým lidičkám, že by malá Františka jen na obtíž jim byla a Františka řekla: "Tedy dobře, at' zůstane malá u vás. Peníze máte, abyste sebe a malou uživila. Až se vrátíme, bohati, snad milionáři, pak vám všecko nahradíme."

Přípravy na cestu rychle se vykonaly, domek převzala babička, zásoba nábytku za babku se prodala a dluhy zaplacený. Obnos, jenž zbyl, byl sice velmi skromný, "ale najdu-li brzy vydatnou zlatou jámu, bude hned lépe," řekl Jan. Aniž by dbali výstražného hlasu prohlédavých sousedů, odjeli oba rozradostněni a plni veselých nadějí.

4. Honba za zlatem a kořist'.

Uvedeme laskavého čtenáře do pusté neutešené krajiny na poloostrově Aljašce v severní Americe. Země ta nebyla by obydlena, kdyby nebylo toho lesklého kovu, jenž jest vzpružinou tolika lidských naruživostí, k vůli němuž lidé i těch nejtuzších trýzní snesou — totiž zlata — jež se tam v nápadném množství nalézati mělo. Ze všech zemí hrnuli se tam na tuto zprávu lidé, již měli temnou minulost, dobrodruzi, již měli jediné přání, aby brzy zbohatli. Ovšem, že se to některým i podařilo, avšak kolik se jich vrátilo, sešli na těle, roztrpčení a sklamáni a kolik jich nalezlo hrob v pustém některém údolí — kdož je spočítá?

Avšak podívejme se za Vacíkovými. Po mnohých těžkostech koupili od někoho, domněle Irčana, jak jim udáno bylo, výnosnou jámu. Jejich jmění stenčilo se as tak na sto zlatých. "Nic nevadí," těšil se Vacík, "v krátkém čase vydělám snad za den desetkrát tolik." Pracoval se zdvojenou chutí, avšak mámvivé zlato nechtělo a nechtělo se objeviti. Jeho hotovost' byla už skorem celá spotřebována, než-li vůbec něco našel a potom vydělával setva tolik, co holé živobytí uhájil. "Už vidím, že tak rychle to nejde státi se milionářem," vzdychal, "jen když

alespoň tolik vyděláme, abychom z toho doma bezstarostně živi býti mohli."

Avšak měsíce přešli, zima už byla přede dveřmi a o nějakých úsporách posud ani řeči. Jan klesal na mysli. "Mně se zdá, že z toho nebude nic! Jen kdybychom alespoň tolik vydělali, abychom se z této hrozné krajiny vystěhovati mohli!" naříkal a jen domlouvám jeho ženy budiž připočteno, že neodešel, Františka ho těšila den za dnem.

A teď přišla zima. Hrozné vánice sněhové zuřily krajem a učinili pobyt v jámách nesnesitelným, ceny potravin stouply závratně.

Tu připojil se k dosavadním strastem manželů nejtěžší pád. Jan onemocněl. Nezvyklá práce, špatná a nedostatečná strava, pak drsné podnebí podtály jeho síly až jednoho rána nemohl z lůžka. Cítil strašné bolesti v hlavě, v ústech a v krku a tak ležel, nařikaje, ve své prkenné boudě. Dostal kuráže, nemoc to v této krajině nejrozšířenější.

Ted' byla i Františka, jež se pořád naděje zřící nemohla, blízka zoufalství. "Pro Boha, Jene, snad mi nezemřeš! Co bych si počala v této strašlivé zemi," naříkala a ztrpčovala mysl Janovu, tak dost už pokleslou. Lékaře nebylo daleko široko. Na své poptávky dostalo se jí za odpověď, že přijde asi tak v osmi dnech dovedný lékař a na toho aby se obrátila, nebude-li pozdě.

Byla to špatná útěcha, ale lepší přece, než žádná. Jan ležel lhostejně ve své chatrči a jeho žena, plačíc, seděla vedle něho. Milosrdný krajan daroval jim něco životních prostředků a tak je zachránil před smrtí hladem.

Úder na buben oznámil příchod lékařův a Františka spěchala k němu, aby ho ku svému muži zavolala. "Máte peníze, abyste mně zaplatila?" ptá se lékař.

"Pro Ježíše, Krista Pána, pojďte, pane doktore, jinak můj muž zemře. Snad vám budeme moci v několika měsících zaplatiti, až počne práce v jamách, teď nemáme ani haléře v domě."

"Když nedostanu zaplacen, nejdu," odpovídá lékař na to hrubě a obrací se k ní zády.

"Ach, pane doktore, mějte přece slitová-

ni," naříká zoufalá žena, "leží už osm dní a jinak by zemřel."

"Jest ještě čerstvý a čilý?" ptá se lékař, jenž se zatím s jiným pacientem zaměstnával.

"Nikoliv, už po dva dny ani slova nepromluvil."

"Pak by bylo beztoho všechno zbytečným," prohlásil lékař na tuto odpověď, "to vám mohu říci hned. A teď jděte. Čas jsou peníze."

V nevyslovitelné úzáosti a zoufalství spěchala nazpět k chatrči. Jan zde ležel se zavřenýma očima. Posledním kouskem dřeva rozdělala oheň a vařila mu the, jež mu po lžici do úst vnucovala. Následkem toho vrátilo se něco života do vychrtlé postavy nemocného a Františka počala novou naději čerpati.

"Františko, cítím, že to jde se mnou ku konci," řekl nemocný mdlým hlasem.

"Ale Jene."

"Ne, ne, nepřerušuj mě," pokračoval, "je tomu tak! Uvnitř jsem samá rána a páli mne ve všech údech... cítím smrt! Ach, že jsme nezůstali doma! Ale tahle neblahá žádostivost' zlata, bohatství, bylo našim neštěstím. Mohli jsme šťastně a spokojeně doma žíti. Avšak co pomáhá nářek — teď už jest pozdě! Dopřeje-li ti Bůh štěstí, že se vrátíš domů, pozdravuj ode mne naše dítě a babičku. Nechám jí tisíckrát prositi za odpuštění všeho toho, čeho mou spoluvinou zakusila. Františko, my oba jsme se na babičce mnoho pohřešili, že jsme si její napomínání nevážili. Ted', když už jest pozdě, to nahlížím, že jen křesťanský, bohabojný život k štěstí vede! Peníze to nejsou, jež činí šťastným. — O, kterak lituji, že jsem opustil zbožné cesty svého dětství! — Hlas mu stále slábl. "Bůh mně buď, ubohému hříšníku, milostiv!" vzdychal ještě. "O, že jest mi v cizí zemi zemřít! Milost', odpuštění," pak skonal.

Hlasitě vzlykajíc, vrhla se Františka na mrtvolu a plakala. "Co si mám nyní sama počít v této nehostinné zemi!" naříká. "Ach, musím zemřít hladu a neuvidím nikdy více své milé, srdečné dítě... o, kdo mi pomůže!"

Ve své nejvyšší nouzi pak obrátila se na

otce všech vdov a sirotek, na Boha. Nouze naučila ji opět modlitbě. Ach, pomoz mi. Ty moje jediné útočiště — Ty, milosrdný Bože na nebesích, — velice jsem Tě urazila a na Tebe zapomněla. O, odpusť mi a pomoz v této nejvyšší nouzi!"

A nevyznělo na prázdno její obrácení se k nejmilosrdnějšímu Pánu nebes. Když nouze byla nejtísnivější, přišlo několik krajanů, kteří se opuštěně ujali. Vařila a poklízela jim, začez se jí dostalo živobytí a i něco peněz jako mzdy. Avšak vzdor tomu politováníhodná vdova den po dni bledla a počala chřádnouti. Touha po dítěti ji zžírala.

5. Touha po vlasti a smír.

Vrat'me se v duchu do nám dobře známého domku ve Lhotě. Paní Vacíková, babička Janova, žije v něm tiše vzdálena světa, své práci a výchově malé Františky, která už chodí do školy. Přední část' domu jest pronajata v těch dvou úzkých světničkách v zadu panuje pokoj a srdcejemná zbožnost. Malá Františka jest upřímné, způsobné dítko, nevinné a zbožné co andělek a babička, vidouc je tak má svou námahu dostatečně odměněnu.

Je večer; malá Františka musí se pomodlit svou večerní modlitbičku a zvláště pak ještě jednu za rodiče. "Kdy asi přijde tatínek s maminkou? ... ach, kéž se jen brzy navrátí!"

Malá už, pokojně dřímajíc, leží ve své postýlce, když tu někdo klepe na dvéře. Jest to listonoš, jenž odevzdává mnoha razítky opatřené psaní. "Ted' zrovna přišlo," povídá, očekávaje dobré zpropitné, "a já ho donesl zvláště", abyste nemusila až do zítřka čekat."

Stará paní ho odměnila a otevřela třesoucíma rukama obálku. Pak čte:

"Nejmilejší, nejlepší babičko!

Pronásledována neštěstím, v z d á l e n a všech milých, zcela opuštěna utíkám se k vám. Ovšem jsem vám velice týrala, ale sepjatýma rukama prosím vás: neodplácejte mně toho a buďte mi pomocnou!

Nejdříve musím vám oznámiti truchlivou zvěst', že od 25. ledna jsem vdovou. Jana více není! Zemřel s posledním pozdravem na vás a na dítě v upřímné lítosti všeho toho, čeho vám nepříjemného způsobil a

ted' prostý, ojedinelý pískový pahrbek kryje jeho kosti. Já zde jsem, zcela opuštěná a všech prostředků zbavena, ve strašlivé zemi. Ovšem že se někteří krajané nad mnou smílovali a mne se ujali, avšak to nemá trvání a já bych i zemřela, kdybych zde déle zůstatí měla.

A i touha po dítěti a po vlasti zžírám mne.

Nejmilejší, nejlepší babičko, pomozte mi už k vůli tomu nevinnému dítěti, jež by jinak matky ztratilo. Pošlete mi, na kterou vás prosím, asi tak čtyry sta zlatých a přijměte mne pak. Chci vám pak úsilovnou práci a pokorným, poslušným životem nahraditi vše, čeho jsem zavinila. Neobávejte se, že jsem ještě tou starou, Boha zapomenutou, lehkomyšlnou a svěťáckou osobou — škola kříže naučila mne opět na Boha mysliti, Jeho milovati a Jemu sloužiti. Prosím vás ještě jednou na kolenou, abyste mne neopustila, jsem u veškeré věčnosti vaší nešťastnou Františkou."

Stařeně vypadl list z ruky a ona ze srdce se vyplakala. "Ubohý Jene —", šeptala, pohnuta, "tak bídně bylo ti zemřít — ach, kdo by to byl ještě před rokem řekl! Avšak Bohu budiž dík za to, že alespoň před svou smrtí svých hříchů litoval a že Františka trpkou školou utrpení se obrátila."

Ráno opatřila si potřebných peněz a poslala je Františce na jí udanou adresu.

Čtyry měsíce potom přišla těžce zkoušená vdova domů. Scvrklá a se stříbrnými nitkami ve vlasech, byla jen stínem své dřívější postavy. Vzlykajíc, objala babičku a prosila: "Odpusť mně, babičko, odpusť i Janovi!"

"Nemluv víc o tom," přerušila jí stařena, "já už všechno dávno odpustila."

Františka dodržovala slib ve psaní daný. Byla a zůstala bohabojnou, skutečně nábožnou paní a když babička u vysokém stáří s tímto světem se loučila, bylo jí možno vzít s sebou na věčnost to oblažující vědomí, že dílo její výchovy své vnučky zanechala v dobrých rukách.

Zeptá-li se kdo vdovy Vacíkovy, jsou-li v zemi zlata lidé velmi bohatí a šťastní, odpovídá: "Kdo se tam odvážá, pozná pravdu slov, že právě bohatství není ve zlatě, nýbrž v bohabojném a šlechetném srdci."

SVĚTLÉ PAMÁTCE BOHUSLAVA BALBÍNA

300 let od jeho smrti

PRÁVĚ v tyto dny, kdy vydáváme kalendář náš, bylo tomu dvě stě dvacet pět let, co smutně rozezvučely se Prahou zvony Klementinské, oznamující, že za pohřebních zpěvů do krypty pod kostelem sv. Salvatora ukládají řeholní kněží mrtvé tělo velikého Čecha, vynikajícího spisovatele a vzorného kněze, Boh. Balbína, jenž po velikém utrpení i plodné práci rozžehnal se s životem.

Bohuslav Balbín narodil se v Hradci Králové roku 1621 jako nejmladší syn rytíře Lukáše Škornice Balbína z Vorličné a choti jeho Zuzanny rozené Vodičkové, z kteréhožto manželství zrodilo se sedm dětí. Otec Lukáš byl purkrabím královským na Pardubicku a v čas povstání stavovského zůstal králi věren, neboť hájil zámku pardubického proti povstalcům. Usadiv se pak v Hradci Králové, zemřel maje teprve věku 37 let roku 1622.

Nejmladšímu tudíž synu jeho Bohuslavu byl při smrti otcově teprve jeden rok a nelze se tudíž diviti, že po otci zdědil nejednu chorobu. Dobrá a zbožná matka jeho nevědouc si už jiné rady, když všechno léčení dítěte ukázalo se marným, vzala syna svého, aby obětovala ho nejprve v poutním chrámu v Krupce a později i před oltářem Mariánským ve Staré Boleslavi, při čemž obřady vykonával probošt Jan Sixt z Ler-

chenfeldu, jenž zůstal pak příznivcem našeho Balbína a též ve své závěti ho byl pamětliv. Zázračné pomoci Panny Marie přisuzoval později Bohuslav, že byl na životu zachován a že přežil všechny své sourozence, kteří záhy zemřeli.

Ježto ubohá matka jeho brzo schudla docela, tak že i svůj dům v Hradci byla nucena prodati, bylo by i sirotovi jejímu dost zle se vedlo, kdyby nebyli se ho ujali přátelé, jejichž podporou vystudoval. Všichni čekali, že z ohnivého mladíka stane se voják, leč Bohuslav proti nadání vstoupil do kláštera Jesuitského v Olomouci a byl po dokonaných studiích filosofických a bohosloveckých na kněze vysvěcen. Již tehdy chystal se pracovati na díle dějepisném a práci tuto chtěl posvětit své vlasti.

Zajímavo jest, že kněžský svůj úřad jako kazatel i zpovědník započal právě v onom Mariánském chrámu Staroboleslavském, kde jako dítě byl obětován a kde právě po primici Balbínově (v září roku 1650) byl vykoupený obraz Matky Boží Staroboleslavské na oltář opět slavně uložen.

Balbín po té působil na různých místech, a to nejen jako učitel a kazatel, ale i jako missionář, a proto nelze se diviti, že znal takřka celé Čechy v oné době válek třicetiletou zpustošené a zbědované. A všade, kde na vinici Páně pracoval, zanechal po sobě nejhodnější památku. Nežádka zacházel i do horských chat, vyhledával nuzné a ne-

duživé, jimž nosil pokrm, léky i peněžní dary a jaký div, že na jediném Rychnovsku a Kunvaldsku podařilo se mu obrátiti jen přes půl druhého tisíce mužů na víru katolickou za krátký čas a rozptýliti obavy i nedůvěřivost těch, již se báli ho jen proto, že byl Jesuitou. Nešel-li lid za ním do kostela, šel on za lidem až do zapadlých horských dědin i samot a všude sbíral staré pověsti a zkazky, a přišel-li kde na cennou knihu, hleděl ji zachrániti, horle proti ničení starobylých českých památek, jak sám o tom vypravuje.

Jeho milá povaha otevírala mu srdce všude dokořán a mezi jeho přáteli nacházíme i muže nejučenější, od slavného lékaře Marka Markův až do českého bratra a dějepisce Pavla Stránského, který náležel mezi největší jeho ctitele.

Kolik Balbín probádal archivů, to těžko lze říci. Bylo jich jistě veliké množství, jak vidno z jeho spisů, jichž napsal celou řadu. A všechny téměř překypují láskou k národu i vlasti. Z těch uvádíme tři popisy poutních míst Mariánských (Panna Maria v Kladsku, ve Vartě a Svatá Hora), jeho výtečná "Miscelanea" (Směs), "Život Arnošta z Pardubic", "Svaté Čechy" (životopisy svatých a zbožných osob) a jeho "Výtah z českých dějin", pro který byl obžalován u císaře i v Římě svými nepřáteli, jakoby bouřil Čechy proti Němcům a jakoby upíral národ k dědičný rodu Habsburskému na trůn český. Avšak ani to nezastrašilo Balbína, aby nenapsal dílo ještě pronikavější a to "Obranu jazyka slovanského a zvláště českého", kde ohražuje se proti vyhánění češtiny z úřadův i škol a utiskování českého

lidu robotou. A jak pádnými a duchaplnými to činí slovy, když píše: "O kolik tisíc krásných ženštin v pekle!" dí básník, ale já bych řekl: "Kolik ztřeštěnců jest v pekle! At' se honosíš titulem a jménem jakýmkoliv, paklis přispíval k tomu, aby chudí byli utiskováni, aby ze sedláků pot se ssál a krev se srkala, at' už jsi to činil pro uvarování hněvu panovníkova, anebo jsi k tomu mlčel pro zisk či strach tam, kde jsi za vlast mohl promluvit, všechno to potvrzuje pérem prodajným; tož krev nešťastných přijde na tebe i tvé syny! Dělej co dělej, byt' si denně Bohu obětoval, den co den zpovědníky obtěžoval a den co den Tělo a Krev Páně přijímal, zatracení svého požíváš a piješ! Nešťastníče! Prve vyvrz krev chudiny, kterou jsi do sebe nasrkal! Pod napřaženým ramenem spravedlnosti stojíš, žije i umíraje, neboť nížádným zevnějším úkonem ti to nemůže býti odpuštěno, než toliko napravením spravedlnosti. Odplatíš Bůh každému, jak pro vlast kdo zasluhuje dobře či zle..."

Tak psal Balbín, nenáviděný podnes tak mnohými, jimž jména "víra a vlast" jsou protivná. Ač těžce stonal, diktoval ještě svému písaři, až smrt přerвала všecku blahodárnou činnost jeho a vzala národu i církvi syna nejvěrnějšího, buditele národa a kněze i ctitele Mariánského, opravdu nadšeného. S modlitbou na rtech "Zdrávas Maria" zesnul v Pánu dne 29. listopadu roku 1688.

Můj Bože, jenž jsi duši jeho jistě v ráji přijal, jak doufáme pevně, dej lidu českému aspoň jednoho ještě — Balbína!

PODEZŘENÍ — DRAVÁ SELMA

Napsal Fr. Seeburg.

Česky vypravuje P. V. Štěpán, C.Ss.R.

NOHO, přemnoho se změnilo v tom milém starodávném městě. Kdyby dnes z hrobu povstal, kdo před třemi nebo čtyřmi sty lety jako počestný občan tam žil, povážlivě by hlavou kroutil a zvolal by: "Nebyl bych myslel, že z toho mého malého, starého hnízda vyrostle město tak veliké a nádherné."

A což teprve, kdyby starý pekař Rohlíček z hrobu se navrátil! Ten by zajisté svůj starý domek ani nepoznal, tak moderně a přívětivě teď do světa hledí — a přece — pohledne-li na střechu, pozná jej opět; neb tam na střeše zachovala se památka na dávno již uplynulý věk.

Nad touto památkou přehnaly se již mnohé bouře a mnoho let radostných i žalostných hledělo na ni.

Poslyš, milý čtenáři, co ti ta pradávna památka vykládá!

I.

Před několika sty lety, právě o letnicích, zvony u "Panny Marie" rozezvučely se hlasitě a zvaly mocným hlasem věřící na slavné služby Boží. Sám pan probošt měl slavnou mši sv. sloužiti a věvoda, pán velice zbožný, chtěl jí s celou svou rodinou a s veškerým dvořanstvem obcovati. Ulicemi a uličkami kráčeli páni mešťané a jejich paní manželky slušně a počestně; před nimi ubírali se červenolící hošici a děvčátka, jichž velká, čistá očka zářila nevinnou radostí svatodušní; věděliť dobře, že otec a matka

vezmou je s sebou na sladkou medovinu, neb že je zavedou někam jinam na nějaké krásné místočko v té zelené Boží přírodě, ale jen tehdáž — budou-li se zbožně a horlivě modliti.

Pan pekař Rohlíček a jeho paní manželka ubírali se též do chrámu Páně, ale samotni, bez dětí; Bůh jim totiž této pozemské radosti nedopřál. Aby však přece měli u sebe nějakou bytost, kterou by svou láskou a svým milosrdenstvím oblažovali, přijali do svého domu chudého sirotečka, malou Mařenku, roztomilou to dívenku. Ta teď již byla pannou sličnou a nevinnou, jako ta konvalinka hluboko v lese. Tíše a pokorně pracovala v domě a v kuchyni, chodila každodenně na ranní mši svatou a byla svým dobrodincům oddána s velikou vděčností a hleděla na ně s uctivou láskou.

Dnes v čas velkých služeb Božích hlídala dům. A jelikož nic nutného na práci neměla, přisedla si k otevřenému oknu, do něhož jarní slunko své něžné a teplé paprsky vysílalo, a modlila se růženec. A mladistvé její srdce bylo tak klidné a šťastné, jako kdyby na širém světě nebylo žalu nejmenšího.

Brzy však mělo býti jinak!

Služby Boží byly skončeny. Mužové zašli si hned na sklínku vína, ženy však a děti vracely se domů, jak se na ně slušelo. Tak i paní Rohlíčková. Hned u dveří přivítala ji Mařenka přívětivým a srdečným pozdravem.

"Matičko," tázala se, "modlila jste se také za mne?"

"Zajisté, Mařenko," odpověděla paní a pohladila jemně plavou hlavičku dítěte. "Modliti se musí všichni, mladí i staří, jinak je Bůh opouští a pak jsou uboží a bišní."

"To jste pravdu mluvila," skoro smutně dívka na to. "Proto však vás mám ještě jednou tak ráda, že jste mne hned od mého dětství k modlitbě měla."

Paní pekařka spokojeně a laskavě na dívku pohlédla, vliďně se na ni usmála a již stoupala po příkrých, úzkých schodech do hořejšího patra, aby tam své šperky a své drahocenné šaty odložila a pohodlnější domácí oděv si oblékla.

V tom přišel pekař Buchta se zámecké ulice a žádal o rozmluvu s paní Rohličkovou, v důležité prý záležitosti, jak pravil. Mařenka tedy šla do prvního patra, aby svou pěstounku zavolala. Než však se paní mistrová k návštěvě odebrala, nařídila dívce, aby šaty pěkně do truhly uložila, šperků však, na stole u otevřeného okna ležících, se nedotýkala.

"Vše se stane, jak si, matinko, přejete," odvětila skromně Mařenka a konala, co jí bylo poručeno.

Za hodinu teprve ukončila paní Rohličková rozmluvu s panem Buchtou. Na prahu si sice ještě na mnohé věci vzpomněli, ale ty si chtěli zase někdy jindy povědět. Neboť se již blížilo poledne, a sváteční pečeně musela závčas býti z trouby vytažena, aby se v pravý okamžik na stůl dostala.

"Mařenko, prostři na stůl!" kázala hospodyně. "Přichystej ty pěkné cínové talíře a ty nové poháry a džbánky. Učedník ať donese několik mázů piva od souseda. Bohu díky, že si našinec i doma pěkné hody vystrojiti může."

Na to se paní Rohličková odebrala opět do hořejší světnice, aby své šperky, na kterých si velice zakládala, do železné schránky uložila, tuto pak ve své truhle uschovala.

Za chvíli však křičela přehlasitě: "Mařenko, Mařenko, rychle!"

Dívka spěchala, co mohla, do hořejší světnice.

"Matinko, co si přejete?" tázala se.

Matka však polekána a rozhorlena stanula před dívkou.

"Když jsem své šperky chtěla uschovati, chyběl můj vzácný prsten, ten s velikým diamantem. Znáš jej přece."

"Zajisté, matinko."

"Dobře. A kde je ten prsten?"

To vykřikla hospodyně tak hlasitě a ostře a přísně, že ubohá dívka leknutím barvu měnila a na celém těle se trásla.

"Matko, nevím," odvětilo děvče chvějícím se hlasem.

"Nevíš," opakovala pekařka táhlým hlasem. "Vždyť zde přece mimo tebe nikdo jiný nebyl."

"Maminko, máte pravdu. Byla jsem sama zde, a přece jsem, věřte mi, prsten nevzala."

"A kdo by ho měl, když ty ho nemáš!" odsekla paní Rohličková hněvivě.

Mařenka chtěla právě odpovědět, an pekař do jizby vstoupil. S údivem spočinul tázavý jeho pohled na zlostí zrudlém obličejí manželky a na dívce na smrt bledé a plačící. Hrozivě svraští čelo a přišerně zakoulel očima; ačkoliv byl jinak dobrého srdce, byl přece, zmocnil-li se ho hněv, neúprosný, až nemilosrdný.

"Co je? Co se stalo?" rozkřikl se tak hlasitě, že Mařenka leknutím div neomdlela. Pekařka všechno vypravovala a pak dodala: "Vidíš, otče, to by nám ani ve snách nebylo napadlo, že bychom se za všechna Mařce prokázaná dobrodiní takové hanby a takového nevděku na ni dožili."

"Ale, maminko!" vyrazila ze sebe dívka v divé bolesti a spínajíc ruce, na kolena klesla. "Věřte mi přece, že nejsem zlodějka a že jsem se prstenu ani nedotkla."

"Tak," soptěl pekař, "myslíš snad, že nás svými slzami obalamutíš? Mařko, nikdo jiný nebyl ve světnici než ty, tedy také nikdo jiný prsten nevzal než ty. Nepřiznáš-li se do večera a prsten nevrátíš, vydám tě soudu. Ač jsi ještě mladá, víš přece, co to znamená. Nezáleží mi věru na tom prstenu, ale takovou zlodějskou chátru v domě nestrpím."

Poslední větu vykřikl pekař hlasem pronikavým, tak že ani nepozoroval, jak ubohé dítě při slovech "zlodějskou chátru" bolestně zasténalo. Chladně se od dívky odvrátil

a odešel s pekařkou do dolejšího pokoje, aby si tam pochutnal na sváteční pečení.

Zatím co dole bezcitný muž svou pečení žvýkal a polykal a ve svém hněvu a vzteku džbán za džbánem vyprazdňoval, zřítal tam nahoře bol a žal srdce ubohé Mařenky. Když se konečně zase trochu utišila, vyběhla ven z domu a chvátala úzkými uličkami do chrámu Rodičky Boží. Tam schoulila se v tmavém koutku a modlila se a plakala, že by se byl kámen, na němž klečela, nad ní smiloval. Konečně zdála se i tato krutá bolest v nitru jejím usínati, neboť pokoj a klid rozhostil se v nitru jejím. Vždyť svědomí její bylo tak čist'ouké jako sluneční paprsek za líbezného jarního jitra.

Když se dívka vrátila domů, seděla pekařka v jizbě. Ale na pozdrav děvčete ani nepoděkovala, jen nevrle a hněvivě stranou hleděla. Pekař odpočíval ještě "U věčného světla" a pil a pil, ačkoliv žízň již neměl. A kdo usedl u jeho stolu, ten mohl a musil slyšeti, že Mařka, "to přijaté žebrácké dítě", ukradla prsten. Slyšel to ten a slyšel to onen. Zaslechl to i Jeremiáš Buk, počestné městské rady neméně počestný písař, jenž za tehdejších časů byl osobou nemálo důležitou.

Vychrtlý, dlouhatánský ten člověk s vlasy zrzavými a směšnou prořídlou koží bradou svraštěl čelo víc a více, až konečně pravil: "Příteli Rohličku! Věc má se takto: Naše milé město" — při tom sklonil trochu hlavu, jakoby z úcty — "jest město nadmíru počestné a nasmí strpěti na sobě takové hanby, že by ve zdech svých přechovávalo zlodějku tak nebezpečnou. Taková osoba patří před hrdelní soud. No ne?"

Pekař sebou nepokojně vrtel.

"Ovšem — vlastně nikoliv, neboť do celé záležitosti vám ničeho není; já to jen tak příležitostně při pivě prohodil. — Pane, nechte té věci! Musím nejdřív sám ještě jednou s děvčetem o tom promluvit. Poslouchejte," — pokračoval, obrátiv se k ostatním hostům — "až do dnešního rána byl bych na to přísahal, kdybych Mařenku postavil na hromadu zlata tak vysokou, jako jsou věže našeho kostela, povídám, že by se ani nejmenšího prášku neztratilo. Ano široko daleko neznal jsem dítěte hod-

nějšího a zbožnějšího, věrnějšího a poslušnějšího nad svoji Mařenku. A jak vděčna byla vždy a dobrá. A teď' najednou jest docela jinačí. Ó, kdyby ta holka raději v hrobě odpočívala, než aby jako zlodějka světem běhala!"

Utřel si z oka velikou slzu, neboť srdce jeho změklo a duše se mu rozlítostnila. Na to vstal, přál všem dobrou noc a kráčel smutně s hlavou skloněnou do svého příbytku.

Když vstoupil do pokoje, spatřil ženu svou sedící ve starodávném křesle a držící růženec v sepjatých rukách. Mařenka klečela vedle ní. Modlily se střídavě; pekařka prosila, aby Bůh srdce dívčino obměkčil a k přiznání viny přivedl, Mařenka však se modlila, aby nevina její na jevo vyšla.

Skončily a hospodyně povstala. Položila pravici svou na hlavu dívčinu. Vážný byl a laskavý zároveň hlas její, když pravila: "Mařenko, právě jsme se spolu modlily. Tytéž rty, jimiž jsi teď k Bohu volala, neposkvrní se nyní lži proti Bohu. Táhá se tě proto ještě jednou: Co jest s tím prstem?"

"Maminko, nevím!"

Pekařka z hluboka a bolestně zavzdychla a vyšla ze světnice.

Všichni tři, pekař totiž s pekařkou a Mařenkou, měli nelitostně bezesnou noc, která jen pomalu ránu v ústrety se šourala. Když konečně po této dlouhé noci ranní slunko přívětivě s nebe na zem shlédlo a mladičký den ozářilo, bylo rázně na domovní dveře zabušeno. Dva vojáci s halapartnami stáli na ulici a žádali, aby byli do domu vpuštěni. Když pekař, otevířev dveře, viděl, kdo to je, poděšen sebou trhl.

"Co," zvolal, "co chcete v domě počestného měšťana?"

"Máme vaši Mařku zatknouti a spoutanou před soudce městského předvésti."

"Co chce velmožný pán od Mařenky?" nevlídně otázal se pekař. "Děvče jest v mé moci, ke mně musí urozený pán přijíti, má-li s mými domácími lidmi jednati."

"Mistře," děl starší vojín, "my ve svém úřadě netážeme se, proč to neb ono. Nám jest lhotejno, koho zatýkáme a odvádíme. Konáme jen svou povinnost, po jiném se

neptáme. Ostatně se již všude v celém městě vypravuje, co jste včera "U věčného světla" vyžvatlal. A at' nejsem své matky syn, jestliže to ten zrzavý písař hned za tepla urozenému pánu nevyzradil. Nebot' on to byl, který dnes časně z rána přišel s nařízením, že máme Mařku zatknouti."

"Ale dnes, v pondělí svatodušní!" namítal pekař.

"Co nám do toho!" odsekl hrubě voják. "Kradla-li v neděli svatodušní, může také v pondělí svatodušní jít do šatlavy."

"Neodvádějte to děvče!" prosil pekař. Já sám půjdu k velmožnému pánu a slovíčko s ním promluví."

"Ušetřte si té sestý! Máme rozkaz a dle toho musíme jednati."

A tak se i stalo.

Když se Mařenka dověděla, co na ni čeká, propukla v srdcervoucí pláč.

"Maminko, maminko," volala, spínajíc ruce, "nemáte ani jediného slovíčka útěchy a slitování pro mne? Maminko, můžete to na svou schovanku dopustiti?"

Pekařka pláče odvrátila se od dívky. Srdce jí pukalo, že se má dívati, jak Mařenka, ta dlouholetá její útěcha a radost, ubírá se do vězení. Ale pak zase nemohla se ubrániti myšlence, že Mařenka zcela jistě prsten vzala a že jen nemá odvahy, aby se přiznala. A toto nepotlačitelné podezření udusilo v srdci jejím veškerou útrpnost.

Zatím pochopové ruce dívky spoutali. Byl-li dříve výbuch její bolesti až divoký, působil teď pohled na řetězy zcela opáčně. Chuděra celá zmalátněla, ochabla. Bez vzpírání podala pochopům ruce. Jen když okovy při sebe menším pohybu zařinčely, vždy bolně sebou trhla.

"Tatinku, maminko, mám bez vašeho požehnání z domu odejít?" távalo se ubohé dítě chvějícím se hlasem. "Ó nenechte mne bez požehnání odejít; snad se již nikdy na tomto světě neuvidíme!"

"Jdi s Pánem Bohem," pravil pekař hluboce dojat. "Budeme se za tebe modliti. Provázej tě Pán Bůh!"

Ale pekařka nebyla ani slůvka mocna, zástěrou si tvář zakrývala a plakala usedavě. Když však Mařenka vzlykajíc k ní se blížila, rychle se od ní odvrátila.

Maminko, jak jste ke mně tak nevýslovně krutá!" žalovala Mařenka.

"Nemám pro tebe požehnání!" vyrazila ze sebe, bolem a hněvem zároveň schvácena, a vyběhla ze síně.

Mařence hlava hluboko, hluboko na prsa klesla, hořké slzy potůčkem na podlahu kanuly.

"Pojďme!" napomínala hlasem bezzvukým vojáky.

A vyšli ven na ulici.

Jak se všichni dívali a se divili, jak si šeptali a hlavy dohromady strkali! Jen málokterí měli útrpnost v srdci a slzy v očích, ale většina měla jen pohrdání a odsouzení pro tu "zlodějku".

A již se dvěře vězení za Mařenkou zavřely. Plaše dívá se kolem. Jest vše tak pochmurno a smutno. Malým, zamřížovaným okénkem hledí tenounký, útrpný paprsek slunce a na železné tyči mřížové sedí páreček pěnkavek a ty tak vesele dovádějí a zpívají, jakoby seděly venku v lese a ne na okně žaláře.

Z věží hlaholí plně a velebně a zároveň tak dojemně hlas zvonů, zvoucích na služby Boží. A i do Mařenčina vězení zaznívá toto zbožné napomenutí.

Mařenka kleká, — pláče, — modlí se. —

II.

V noci snesla se nad městem hrozná bouře, která se proměnila do rána v drobný déšť. Pochmurné a temné bylo nebe, s něhož visela mračna, podobná rozedranému praporu v strašlivé bitvě. Z okapů na domech s vysokými štíty řinula se voda dolů na ulice nedlážděné, v nichž bylo již plno bláta a plno kaluží.

Počasi venku bylo nepřívětivé, a podobná byla i nálada velmožného pana soudce Jeremiáše z Tieffenbrunn. — Dna štípala a řezala nemilosrdně v jeho starých nohách. Hlásila-li se, jako právě dnes, až příliš prudce a divoce, byla trpělivost pána jinak ctihodného tak maloulinká jako hlavinka špendlíčí.

Vzdychaje a sténaje posadil se pan soudce do křesla koží potaženého, utíral si velikou, tlustou, skoro bezvlasou hlavu modrým šátkem, a hleděl pak pln zuřivého majestátu na svého písaře, který věru dob-

rého dne u něho nezažil; a kdyby zažil, nebyl by jej zasloužil. Neb zrzavec ten, kterého již známe, byl člověk potměšilý a zlý, jenž vždy záda svá ohýbal, ale při tom páchal a kousal, kde a jak mohl.

"Jak pak to tu dnes zase sedí," obořil se na něho drsným hlasem velmožný pán, "člověk věru myslí, že jest zohýbanou větrnou tyčí. Včera asi příliš hluboko do džbánů nahlížel. Znáš to!"

"Velmožný pane —"

"Co že? Odporovati chce a mně namluvíti, že pije jen vodu?"

"Pohled na utrpení —"

"Ah, to jej činí tak skličěným? To rád slyším. Těší mne, že má srdce. Příležitostně mu to nezapomenu. Budiž přivedena pekařova schovanka.

Žalářník u dveří stojící se vzdálil a objevil se opět brzo s uvězněnou dívkou.

Když Mařenka s očima od pláce červěnými, s tváří bledou, s pohledem nejhlubšího bolu ale i nejjasnější nevinny před velmožného pána předstoupila a své veliké, modré, usízené oči tak nevýslovně boľně na něho upřela, pocítil pán ten, jinak bezcitný, v srdci svém něco, co se navlas podobalo útrpnosti a údivu. On, který již tolika viníkům do očí hleděl, nemohl se ubrániti myšlence, že tato sotva dětství odrostlá panna jest duše čistá a nevinná. Avšak rychle potlačil v sobě toto vlídné hnutí lidského citu; vždyť měl, jsa městským soudcem, jak říkával, ne podle citu, nýbrž dle skutečnosti souditi. Svraštil tedy čelo i celý obličej v hluboké, vážné vrásky.

"Tys zlodějka!" obořil se na dívku.

"Nejsem!"

"Jak to můžeš tak určitě zapírat? Vždyť se zdá všechno proti tobě svědčeti."

"Ráčíte míti pravdu; vše zdá se proti mně svědčeti a přece jsem nevinna."

"Vyvrat" tedy zdánlivě ty důkazy, které proti tobě mluví."

"Nemohu!"

"A proč že nemůžeš?"

"Protože mně samé je to, nač se mne ráčíte ptáti, hádankou nepochopitelnou a nerozlušitelnou. Pěstounka moje vrátila se z kostela, položila prsten na stůl, stojící u otevřeného okna, a nařídila mi, abych svá-

teční její šaty uložila. To jsem také hned učinila. Pak byla jsem odvolána do dolejší jíizby, a než jsem se vrátila, zmizel prsten beze stopy."

"Nebyl nikdo jiný ve světnici mimo tebe?"

"Ani živá duše!"

"Snad paní Rohličková prsten někam založila?"

"Ó nezaložila! Vždyť jsem jej sama na stole ležeti viděla."

"Opustila jsi při poklizení světnici?"

"Na několik okamžiků."

A když jsi se vrátila, byl prsten ještě na svém místě?"

"Nevím! Nevšimla jsem si toho."

Městský pan soudce chytil se za kulatou bradu. Byl se svou latinou v koncích. Ovšem se mohlo tušiti, že děvče hříšný svůj skutek zapírá. Ale proč všemu se vyhýbá, co by mohlo její nevinu prokázati?

Velmožný pán pohlédl rozpačitě na svého písaře, jehož důvtip a obratný jazyk jej již nejednou z velikých rozpaků št'astně vysvobodil.

"Co on tomu říká?"

"Věc," odvětil zrzavec, chtěje ukázati svou důležitost, "věc ta jest náramně jednoduchá, beze všech obtíží. Jelikož nikdo jiný ve světnici nebyl mimo Mařku, nemohl ani nikdo jiný prsten ukrásti než ona, a všechno její tvrzení a zapřísahání se, že jest nevinna, jest pouhou, drzou lží."

To řka, zastrčil dlouhé brkové péro za ucho a patřil na urozeného pána, jakoby říci chtěl: Tak, teď to víš!

Mařenka byla zase odvedena do žaláře. Pekař i pekařka museli vypovídati, celý dům byl opatrně a zevrubně prohlédán, avšak prsten nalezen nebyl. Nic nevedlo k cíli, nic nedovedlo tuto záhadnou otázku vysvětliti.

Již několik týdnů uplynulo od té doby, kdy Mařenka do žaláře uvržena byla. Městský pan soudce stával se den ze dne mrzutějším a nevrlejší. Vždyť nebylo dne, aby se ho ten neb onen neptal, jak to s uvězněným děvčetem vypadá a proč nebyl dosud vynesena rozsudek; neboť je-li snad Mařenka přece jen nevinna, nemůže prý to před

Bohem zodpovídati, že ubohé dítě tak dlouho ve vězení se trápí.

Rozhodl se proto, že nemilé záležitosti rázem učiní konec.

Mařenka byla znova předvedena, naposled v dobrotě napomenuta, aby upřímně vinu svou vyznala.

"Nemohu vyznati, čeho jsem se nedopustila," odpověděla rozhodně dívka.

"Necht' tedy mluví mučidlo," děl soudce chladně a krutě, a dal znamení písaři, jenž otevřel katovi dvěře.

Strnulá hrůzou, neschopna ani slova promluvití uleknutím, slyšela krutý rozkaz, viděla kata vcházeji. Když však kat ruku svou položil na ramě dívčino na znamení, že propadá jeho moci, tu zakryla zsinanou svou tvář oběma rukama a vyrazila ze sebe srdcervoucí výkřik:

"Slitování!" úpěla, — však marně!

Kat započal své dílo.

— — — Nechci, milý čtenáři, zraniti srdce tvé a rozhořčiti lícením všech ukrutností, jimiž se vynucovalo přiznání, na jehož pak základě bylo rozhodováno o životě a smrti obžalovaných.

Mařenka trpěla muky nevýslovné, dosud ještě zůstala pevnou a rozhodnou. Konečně však zmizel i poslední zbytek tělesné síly její.

"Nechte mne umřítí!" sténala.

"Tím přiznáváš se, že jsi vinna?" ptal se potměšile soudce.

"Ano!" vydechla Mařenka a klesla bez vědomí k zemi.

— — —
Tři dny později.

Mařenka klečí na vlhké zemi žaláře a končí právě pokornou svou zpověď.

"Bud' mi Bůh milostiv a odpust' mi, čím jsem v mladistvém nerozumu pochybila. Nižádná těžká vina netíží duši mou, na oně krádeži podílu nemám."

"A proč jsi přece konečně ano řekla?"

"Tělo i duše podlehly nelítostné trýzni, — toužím po smrti. Pozdravte ode mne mé drahé rodiče a řekněte jim, že jim před Bohem děkuji za všechna dobrodiní, která mně ubohému sirotku prokázali, a že bol, ten krutý a trpký bol, kterého jsem v domě jejich zakusila, jest jim ze srdce odpuštěn.

Zítřka, až mne na popraviště povedou, zemře s mým mladým živcem i bolest má." — —

Druhého dne vedli ubohé dítě na popraviště. —

Když umíráček nad městem zakvílel a zalkal, propukla paní Rohlíčková v křečovitý pláč a ruce k nebi spínajíc volala: "Ó Bože, bud' mi milotiv! Tušení mi praví, že dívku nevinou na smrt vedou."

Pan Rohlíček ani slova nepromluvil. V jeho očích třpytily se stále slzy, kolem rtů hluboká bolest se mu uhostila a jimi šukbala. Byl-li však sám, rozplakal se jako dítě; neb i jemu svědomí domlouvalo, že Mařenka nevinně smrti jde vstříc.

— — — Když se lidé od popravy do města vraceli, byli všichni smutni a rozechvěni.

"Mistře!" volal tovaryš, vcházeje do jizby a čepici křečovitě v rukách mačkaje. "Mistře! Děkujte Pánu Bohu, že jste nebyl při tom, když vaše Mařenka byla popravena. Já to viděl a do nejdelší smrti na to nezapomenu. Pokud živ budu, zalká vždy duše má při vzpomínce na právě uplynulé hodiny. Mistře, Mařenka byla nevinná! Před svou smrtí ještě zvedla u vroucí modlitbě ruce své k nebi a volala: "Bože můj milý, třeba lidé zde na zemi mne zatracují, Ty přece, Všemohoucí, mne nezavrhneš, neboť víš, že nemám viny na sobě. To řekla a to jest svatosvatá pravda, neboť smrti hledě v tvář člověk nelže. Mistře, nechte mne odejít i od vás a z domu vašeho, kam mne nohy ponесou. Pod touto střechou nechci nikdy, nikdy více spát."

— — — Od toho dne nebylo již ani veselého slova ani štastného pohledu mezi manželi Rohlíčkovými vyměněno. Mlčky chodili kolem sebe; jsouce vždy vážni, zachmuřeni; ve tváře vryl se jim nelícený nelítostný bol.

Tak uplynul podzim, zašla i zima. A když přikvapilo jaro, pravil pekař ke své ženě: "Zde v městě nemohu a nemohu již žíti. Snad jest ještě někde na světě nějaké místo, kde se opět potěším. Ničeho-li nenamítáš, prodám dům i závod, a půjdeme někam, kde nás lidé neznají, a kde si nemůžeme nechávat do uší troubiti, že jsme život nevinný katovi na smrt vydali."

Pekařka odpověděla: "Dělej, jak ty rozumíš. Ale pokoje na světě již nenajdeme!"

Tu však zlá zima mnoho nepořádku natropila na domě i na střeše, což ještě před prodejem domu mělo být opraveno. O to se měl starý Ondřej, zkušený a dovedný zednický mistr, postarat. Když Ondřej již druhý den pracoval, vrazil pojednou v neobvyklý čas ve své pracovní kazajce do dolejší světnice, kde pekař a jeho žena mlčky pohromadě seděli.

Starý zedník chvěl se zimničně a dlouho nemohl dechu popadnouti a slova pronést.

"Mistře — tam nahoře —"

"Co je tam, hoří?"

"Nahoře, na střeše mezi komíny, které blízko vedle sebe stojí, jest stračí hnízdo —"

"Co pak je s ním?"

Ruku tiskl na srdce.

"A v něm leží vaší ženy prsten!"

Jaké to ticho brobové zavládlo v jizbě! Pekař seděl ve svém křesle s hlavou hluboko skloněnou, hospodyně seděla schoule-

na na podlaze a plakala a štkala, jako ještě nikdy před tím ve svém životě.

"Mařenko," volala, že mráz člověka obcházela. "Mařenko, můžeš nám odpustiti?"

Pak se vzchopila a přistoupila ke svému muži. "Pojď, otče," pravila, "pomodleme se spolu za Mařenku!"

Ten však se nehýbal.

Úzkostí naplněna zvedla hlavu jeho, — ta však bezvládně opět na prsa mu klesla — byl mrtev! — — —

Jak nevýslovně bolný a smutný to příběh! Proto jsem jej vypravoval, milý čtenáři, abys poznal, co bezměrného zla, bídy a žalu natropiti dovede — zhoubné podezřívání.

— Podnes ještě vztýčena jest na pekařském domě proti poště vysoká tyč a na ni železná straka s prstenem v zobáku, výstražné to znamení, abys nikoho nepodezříval.

PROSILA JIŽ JEN ZA LEHKOU SMRT

Jednoho večera o žních seděli všichni v čeledníku u večeře. Výmínečně byl zde i hospodář. Zcela proti svému zvyku byl v dobré náladě a pravil: "Díky Bohu! Dnes bylo uděláno vše, co jsem si přál. Dnes jsem se vším hotov."

Sotva však to dořekl, pozvedne nejmladší synáček hlavičku a zašvitoří: "Ne, tati, dnes ještě nejsi hotov!"

S úsměvem otázka se otec: "Nuže, co že mám ještě dělati?"

S dětskou prostotou odpoví synáček: "Musíš ještě dnes mamince nabíti! Přece jsi řekl, že maminka má být každý den bita."

Jako kdyby sjel mezi ně blesk, tak se všichni ulekli a zesinali. Matce vytryskly slzy z očí a tiše lkajíc odešla ku kapličky. Otec viděl se zasažena, povstal honem k modlitbě, ale nikoli již — jako obvykle — se hřmotem a nedbale, nýbrž zvolna a s

utlumeným hlasem se domodlí a dává všem přívětivě dobrou noc. Mučenicví ženy skončilo tímže okamžikem; nový život pro ni počal; často hlasitě i v srdci svém říkala: "Teď jsem jako v nebi."

TAK ŽÍT!

Když radost, tedy plnou míru!
Nadšeně pohár k ústům zvednu,
vzdám Bohu chválu, dopiji až ke dnu
a posilním svou víru.

Když lásku, tedy veskrz rudou!
Ať hoří ohně, teče krev!
A nestydím se za úsměv.
A slz-li třeba, i ty budou.

Když práci, tedy všechny síly!
Co lze jen, všechno ráda dám
a obětí svých nečítám.
Je Beránek sám spočte bílý.

ČLOVĚČE, CO ODPOVÍŠ O POSLEDNÍM SOUDU!

Roku 1144 způsobili Turci ve východních zemích strašlivé krveprolití mezi křesťany. Hrůzná zvěst' o tom uvedla Evropu v zděšení a zármutek. Nikdo však nebyl bolestněji dojat utrpením souvěrců a potupením posvátných míst Palestiny jako svatý Bernhard Klairvauxský. S povolením papeže Eugena III. proputoval Itálii a Francii, kázaje křížácké tažení proti sverepým tureckým hordám.

Šel od města k městu a všude přivedlo jeho mohutné slovo a jeho apoštolský zjev národ k nadšení.

Když provedl ve Francii svoji úlohu, odebral se do Němec získat knížata svaté věci a zjednat mír mezi znepřátelenými vojevody. Když byl již kříž kázal ve Vormsu, Mohuči a Frankfurtě, cestoval vzhůru po Rýně, pozván byv k biskupu Kostnickému. Bez kázání, získal již jen svým zjevem myslí lidu.

Odtud vedla jej cesta přes Zurich, Rheinfelden, Basilej, Winterthur do Strassburku.

Blížily se vánoce 1146 a poněvadž je císař Konrád obmýšlel ztrávit ve Špýru, vydal se tam Bernhard a byl přijat s velikolepými počtami. Ale německý císař neměl chuti účastniti se křížáckého tažení, což působilo světci náramné starosti.

Na Boží Hod vykonával svatý Bernhard bohoslužby v domě naplněném nesčetným množstvím zbožných věřících.

Po nejsvětějším přijímání počne ohnivými slovy líčiti útrapy křesťanů ve svaté zemi a obrátě se bezprostředně na císaře, zvolal mohutným hlasem: "O člověče, co odpovíš o posledním soudu!" Hluboce dojat přijal císař kříž, znamení to křížáků.

Sv. Bernhard připnul mu je na prsa za jásotu lidu. Pak vzal světec posvěcenou korouhev z oltáře a vloživ ji do rukou císařových, aby ji nesl před bojovníky Božími v boji proti nevěřícím.

V témž okamžiku poklekla veškera knížata a vojevodové před sv. Bernhardem se stejným úmyslem: proslavený, učený biskup Otto Freissinský, Bedřich "sličný" a vévoda švábský, potomní císař (Rudovous), biskupové Řezenský a Passovský, vévoda Jindřich Bavorský a mnoho jiných knížat přijali kříž z ruky sv. Bernharda.

Nejzarytější nepřátelé podávali si nyní pravice ke smíru a slibovali službám kříže zasvětit společně zbraně, jimiž až dosud navzájem se byli potírali.

Vánoční slavnost v domě Špýrském byla v nejkrásnějším smyslu slova slavností míru.

BÁSNÍK OTAKAR BŘEZINA A KOSTELNÍ PÍSEŇ

Jeden z nejvýznamnějších českých básníků, Otakar Březina, byl hluboce nábožensky založen. Je však o něm málo známo, že také přeložil do češtiny dvě kostelní písně od Karla M. Webra. Dovídáme se o tom ze vzpomínkové publikace Josefa Moučky, vydané pod názvem "Z rozprav s Otakarem Březinou."

První píseň se jmenuje "Modlitba" a zní takto: 1) "Tíše, tíše, píseň dýše — do dvézné se vznáší říše — ze zajetí s prosbou letí — v nebes jasné rozepjetí — v tvé rozepjetí."

2) K tobě zírám moje vírá — věčný vládce všehomíra, — V naše boje vůle tvoje — rač nám seslat nebes voje — andělů voje."

Druhá píseň má název "Chléb andělský". Její text je tento: "Chléb andělský byl dán — za pokrm člověku — svět rajský zotvřát —, urkytý od věků. — Tajemství závrátne! — Dať chudým sluhům Pán — jísti Tělo své posvátné."

Shora jmenovaný Josef Moučka vydal totiž svého času zpěvník a na prosbu vydavatelovu přeložil pro tuto knihu velký český básník výše uvedené dvě písně.

Zaznamenal Jos. Šach

PABĚRKY STARÉ ZAŠLÉ SLÁVY

Dle polského vypravuje Václav Salač.

ARMÍNSKÝ okres zakládal si počátkem minulého století na dvou městech, která nešťastným během věcí jsou dnes degradována na pouhé vesnice. Byla to Chytrá Lhota a Kozlov.

V Chytré Lhotě měli kostel a tak asi sto čísel, z nichž některá pranic se nepodobala paláci. Ale za to některá opět byla dvorci, z nichž ozývalo se bečení stád a chrochtání vepřů. Vedle toho měli ve Lhotě jednu dřevěnou hospodu a druhou zděnou, kterou krémář žid nazval pyšně "panským hostincem", snad proto, aby ji odlišil od celé řady kořalen.

Lhotští občané byli po většině rolníky, ale urazil by je každý, kdo by se opovážil považovati je za venkovany. Naopak byli měšťany, a jakými! Co na tom, že polovina z nich byli židovští handlíři a že náměstí jejich mělo jen "husí dlažbu", což v Polsku tehdy nebylo zvláštností. Ostatně měli i purkmistra, kterého dosazovaly slavné úřady, několik cechů, drába, veliký magistrátní buben ze psí kůže a šibenici za městem.

Kozlov byl od Chytré Lhoty vzdálen tak asi přes hodinu a co více — byl jí též podoben jako vejce vejci. Mimo toho měl své staré tradice a pověsti, vypravující o vyhořelém rybníku, který, když opět se dešti naplnil, Kozlovští chtěli opět zarybniti, jenže místo násady rybí hodili do něho násadu od lopaty, domnívajíce se, že násada jest jako násada. Proto prý na ryby čekají marně až dosud a na Štědrý den místo ryb pojídají husy. Kozlovští ovšem se proti tomu bránili zuby nehty, tvrdíce, že jest to

jenom pomluva a to proto, že na husy chodí teprve do okolí až po Vánocích a tudíž dříve žádných jisti nemohou, protože jich dříve prostě nemají a sami žádných nepřestují.

Takovéto klevety o Kozlovských roztrušovali hlavně Lhotečtí, ježto mezi Chytrou Lhotou a Kozlovem bylo staré nepřátelství, pocházející ze řevnivosti. Kdysi totiž Kozlovští chytili starého lupiče, jenž zle řádil v celém vúkolí, i odsoudili ho k smrti provazem. Ježto však žádné šibenice neměli a k vůli jednomu darebovi ji nechtěli dáti udělat, obrátili se ve své setrnosti a důvěře s prosbou na Chytrou Lhotu, aby tamní radové města jim šibenici laskavě půjčili. Ale ti považovali to za tu největší urážku a proto odpověděli ostře nenáviděným sousedům: "Šibenice jest naše a zase jen pro nás a pro naše děti a ne pro všelijakého Kozlováka. To si pamatujte jednou pro vždycky a punktum!"

To se rozumí, že v Kozlově cítili se touto odpovědí na cti dotčeni, považující to za jakési podceňování svého slavného města a jeho rozšafného obyvatelstva. Proto začali se mstíti a Lhotečtí v odvetu začali zase o nich vypravovati ledacos jako byla ona historka o rybníku a násadě, o studni, kterou někdo jim ukradl na samém náměstí s roubením i dírou do země, tak že o ní nebylo ani potuchy. A šelma zloděj byl prý ke všemu tomu také ještě z Kozlova. . . A podráždění Kozlovští nemlčeli. Začali vyčítati chytrákům ze Lhoty, že medvědi roztrhali jim purkmistra na náměstí, a to zrovna v poledne a o samém jarmarce. Ježto pak si toho rodina zvěčnělého přála, byl pochován v Krakově, což prý měšťany lhotecké ne-

smírně hnětlo. Z té příčiny prý postavili mu aspoň pomník na svém hřbitově s vděčným nápisem: "Zde odpočívá purkmistr slavného našeho města Chytré Lhoty u nás o jarmarce medvědy roztrhaný a v Krakově slavně pochovaný."

Že takovéto povídky ke smíru nepřispěly, leží na bílé dni, a naposledy byly z toho jenom soudy. Leč to vše by nebývalo ještě neštěstím, kdyby do věci té nebylo zasáhlo i — strašidlo, které se začasté ukazovalo ve Lhotě, kde moudří lidé začali hádati a pátrati po jeho původě. To prý duch oběšeného Kozlováka se zjevoval, aby prý na Chytré Lhotě se mstil, že odepřeli mu službu poslední zapůjčením šibenice. Za noci bylo prý ho od té doby často slyšeti, jak na střechách načechrává šindele, jak pláče nad městem a kvílí. Ženy viděly ztracence, jak lítal i ve vzduchu a vyčítaly mužům, že žádost Kozlovských tehdy nesplnili. Starý Muchař, ač byl slepý, viděl nešťastníka, jak usadil se přímo na štítu radnice a zlověstně hrozí prstem všem obyvatelům Chytré Lhoty, a vskutku brzy zlá příhoda stíhala zlou příhodu jak z udělání. Nejtlustší krmník posel právě panu regenschorimu a sama židovka Ráchel to potvrdila, že se tak stalo nástrahou oběšeného Kozlováka, který vsednuv na vepře, ho uhnul. Viděla prý zcela dobře, jak na něm jezdí při měsíčku a provádí všelijaké kejkle. A když opilý švec Hejda kdesi nohu zlomil a chromá sousedka Kozubina spadla se žebříku a se potloukla, vše to svedly na Kozlováka, jehož od té doby se začal báti kde kdo. Že zlý duch sužuje počestné město, bylo zjištěno nade vši pochybnost, leč že neměli ještě tou dobou nového purkmistra, nedalo se ničeho proti tomu dělati.

Proto nesmírně je potěšila zpráva, že nový purkmistr už jest úřady jmenován a že přijede na místo co nevidět. Pravda, hodina jeho příjezdu nebyla zrovna nejpríhodnější, neboť nemohl doraziti do Chytré Lhoty dřív, jak teprve kolem půlnoci. Ale přes to přese vše hned sestaven byl slavnostní komitét, který usnesl se na tom, nového hodnostáře uvítati s okázalostí při jeho příjezdu a to na rozhraní města, kde

seděl ve své boudě jedno-oký Israel Šnaps, i byt' jim čekati bylo do rána.

Už i město okrášlili, a všichni oděh se svátečně; zvláště kupci nafintili se líp než o šábesu. I smrkové větve zastrkali do hromad sněhu a své hochy rozestavili po stranách silnice s hořící loučí, jež měla nahraditi smolnice. Hlavní štáb tvořili ovšem urození měšťané sami; někteří měli lucerny na holích, jiní třímali v ruce korouhve, které jim nahradily barevné látky upevněné na žerdích. V čele stáli měšťáci radové s panem sudím Baltazarem Sěčkou, který držel ohromný klíč v ruce, vypůjčený od zámečnicka a sňatý s jeho štítu. V Chytré Lhotě sice žádných bran městských neměli, ale to nevadilo. Sěčka měl klíč panu purkmistru přece odevzdati na znamení moci nad městem i jeho hradbami. Za panem sudím shromáždili se zástupcové řemesel a deputace israelitské obce, již vedl učený školník Mojžíš Tarantas v ovčím kožiše a s aksamiťovou čapkou na hlavě. Ani na hudbu nebylo zapomenuto, která skládala se z magistrátního bubnu a píšťaly, na níž pískati měl Antek Husík, chovanec chudobince. Buben ovšem vzal si na starost obecní dráb s červeným nosem.

Slavnostní řeči měly býti proneseny tři. Pan sudí měl promluvíti o štěstí a blaženosti obyvatelstva, které nad příchodem hodnostářovým bylo téměř uneseno, ano utopilo se v moři radosti. Za cechy měl uvítati purkmistra mistr Stašek, počestná hlava všech bednářů a truhlářů lhotských, jen si připravil úchvatnou řeč, která začínala slovy: "Ty nová, silná dužino slavného města našeho, obručí lásky s tebou sloučeně pěkně vítáme tebe..." Třetí měl pronésti slavnostní řeč židovský školník Tarantas, který chtěl býti hned řečníkem druhým, ale že mu to nepovolili, vzal to ještě za důkladnější konec — snad i proto, že byl učenější sáhnuv až ke stvoření světa slovy neobvyklými: "Jako Adam s radostí utvořil v ráji Evu po stvoření, tak i my tebe vítáme v ráji slavného města našeho..."

Ano, tak stáli už připraveni všichni na silnici, ale ač byla půlnoc už skoro nadešla, nový pan purkmistr nejel. Měšťané i klád "s pochodněmi" přešlapovali s nohy

nohu, zkřehlí mrazem a plní netrpělivostí, ani netušíce, jaká že je stihne v nejbližší chvíli nehoda.

As hodinu od Chytré Lhoty stál zemanský zámek, kde právě tou dobou odbýval se maskární ples plný bujaré veselosti, kde mezi jinými zvláště vynikal černý kozel, jehož představoval s neúpornou bujarostí pan Theodor Kaštan, syn mlynáře z Blízova. Skákal po sále, mečel, trkal a vyskakoval, až si uhnal řízeň jako trám. To byla také příčina, která ho uvedla do stavu velice zuboženého. Pan "kozel" však postřehnul ještě v čas, že se mu hlava točí a nohy vypovídají službu, vyšel na dvůr, kde usedl do prázdných saní, aby na svěžím vzduchu zase přišel k sobě. Že se mu víčka klížila, myslil si: "pozdřimnu si" a ještě více se zahalil do pláště až po uši. Ale tu máš! Jen usnul, už kterýsi ferina práskl do koní a ty bez vůdce dal se do běhu, tak že nikdo z kočů je zachytiti nemohl, ani když vyjžděli ze dvora. Leč pan "kozel" Theodor Kaštan spal dále, jako když ho do vody hodí. A koně utíkali o překot, až znavení zastavili se zrovna u hranic slavného města Chytré Lhoty.

"Už přijel!" ozval se křik a celý zástup popsílil k saním. Leč hustá tma, pára z koní uřícených a kouř z loučí vznášely se kolem tak, že nebylo lze pana purkmistra hned spatřiti. Vše utichlo, jen tu a tam ozval se hlas: "To je nóbl pán!"

"Vaj, to grojse purec!" (velký pán!)... "Fajn, delikát!" pomlaskávali židé.

"Ale proč neleze ven ke všem všudy!" zabroukal hlubší, selský hlas.

"Snad spi," prohodil kdosi.

"Mlč, hubo, když nerozumíš politice!" zakřikl ho tlustý varhaník.

"Vaj, to jistě žasnul nad náš slavněj město!" mínil židovský školník Mojžíš Tadasas.

Pan sudí přistoupil a ukloniv se do saní, pronesl svou řeč a opět se uklonil, ale že se mu nedostalo odpovědi, ustoupil v zástup uražen, zapomenuv odevzdati klíč, který ještě stále držel v ruce. Ještě si pan sudí ani neotřel brýle a už vystoupil mistr Stašek, aby promluvil za cechy, ale židovský školník, učený Mojžíš Tarantas, snažil se ho

předběhnouti, což se mu pro tlačenicí dobře nepovedlo. A sotva že Stašek pronesl první slova své uvítací řeči: "Ty nová, silná dužino slavného města našeho", hned Mojžíš pospíchal také se svou troškou do mlýna:

"Jako Adam vítal Evu..."

"obručem lásky," křičel bednář;

"po stvoření," mluvil žid;

"topíme se," mluvil první,

"v ráji města našeho"

"i voláme k tobě!"

"Mošku, drž hubu..."

"Jako byla Eva spokojena"

"s velmožným panem purkmistrem"

"po všechny dny života."

Mošek domluvil a pan Stašek také, protože ztratil konec, spleten Moškovým skákáním do řeči. Ostatně kdyby byl chtěl, nemohl mluvit dále, ježto nedočkavý dráb začal mlátiti do bubnu a slepý Antek Husík foukati do píšťaly, div, že mu oči nevylezly.

Ted' teprve domnělý purkmistr se probudil, vyskočil, a protože se domníval, že jest na maskárním plese, shodil se sebe kožich. Protáhl se ještě a pazourami protřev své oči, nasadil si rohy a ohon svůj přehodil přes ruku. A hned začal klaněti se na všechny strany.

"Aj vaj! Borzuk (čert)!" vykřikl Mošek první a trásl se jak huspenina.

"Čert!" zvolal mistr Stašek a dal se do běhu s Moškem o překot.

"Duch Kozlováka! Spaste duši!" křičeli druzí a kde kdo pádil do města. Dráb zahodil buben, přes nějž padali "praporečníci" jako hniličky. Pana sudího porazil zcela obyčejný čeledín, že ztratil okuláry i čepici a také ostatní členové deputace dělali všechno možné, jen ne to, co bylo v uvítacím programu. Lezli na chlívky a na stromy, skákali přes ploty, a dorazivše šťastně domů, zatarasili se v zoufalém očekávání, co zlý duch provede.

Ale nedálo se nic... Maskara poznala asi, kde se ocitla, a proto rychle shodila svou masku a ze strachu před výpraskem vskočila na kozlík a práskla do koní a tím i do bot.

Asi po půl hodině přijel pravý purkmistr, jenž neblahou jakousi překážkou se zdržel, a nemálo se podívil, že nikde nikoho nevidí,

ač ohlásili mu slavné uvítání. Napolo zmrzlý a vyhladovělý nevěděl, kam by se vrhl, až konečně kočí stanul se saněmi před zájezdni hospodou, kde po úředním vyzvání bylo mu otevřeno tetelícím se židem-krčmářem. Ten poznav vznešeného hosta, snesl, co měl nejlepšího, složil panu purkmistru poklonu za tu čest, že ne do radnice, ne k panu sudímu, ale právě k němu do krčmy zavítal, a již po chvíli dověděla se "nová dužina obce", co se před chvílí stalo...

První úřední podání učinil nový purkmistr o svém "uvítání" a když se vše vysvětlilo, div že se smíchem nepotrhal. Na neštěstí dověděli se o této příhodě i Kozlovští a vzpomenuvše si urážky, jež se jim stala odepřením šibenice, začali se o Chytrou Lhotu otíratí znovu. Tak došlo k novým processům a žalobám, až soud docítil narovnání, uznav obě města za rovnocenná co do moudrosti a důvtipu. A smíření mě-

šťané uzavřeli potom smlouvu, dle které se staroslavný Kozlov zavázal zapůjčiti rybník městu Chytré Lhotě, kdykoliv by tam hořelo, a toto opět uvolilo se zapůjčiti jim šibenici dle potřeby.

Radost z tohoto smíření a z této smlouvy byla veliká. Mistr Stašek při té příležitosti udal svoji překrásnou řeč o obruči lásky, jež spojila města obě jako dvě dužiny, a Mošek začav stvořením Evy, končil archou Noemovou, v níž se setkala všechna zvířátka. I Kozlovští vmohli se na řečníka v osobě svého purkmistra, jenž mluvil cosi o něžné oprátce svornosti, již ani kat žárlivosti nikdy nepřetrhne.

Škoda jen, že ze slavných těch měst brzy potom staly se dvě pouhé vesnice, o nichž svět skoro už dnes neví. Tak mizí i věhlas i sláva světská, snad že netrvají věčně ani ty nejlepší koženky.

STATEČNÝ ŽÁK NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE

Před několika lety velel jistý francouzský admirál, jenž byl velmi horlivým ctitelem Srdce Ježíšova, válečné lodi v přístavě Cherbourghu. Na den Božího Těla dal zříditi svými námořníky na lodi velkolepý oltář a doprovázel v slavnostním úboru nejsvětější Svátost oltářní. Následujícího roku snažili se jeho známí odvrátiti jej od pořádání této slavnosti; ale statečný admirál jim odpověděl: "Proč pak bych neměl Svému Bohu v nejsvětější Svátosti oltářní vzdáti zase tyže pocty? Neslyšel jsem, že bych byl za ten rok ponižil jen o jediný stupeň ze své hodnosti!"

ČESKÝ JEZUITA A BUDOUCNOST

Zdá se to být neuvěřitelné, že se vyskytl již před více než 150 lety český Jezuita Alois Jemelka, v Hradci Králové t. č. působící, který bojoval za všeobecné právo hlasovací, což byla na tu dobu myšlenka přímo revoluční. Doklad o těchto názorech P. Jemelky podává jeden z dopisů, které poslal dr. Václav Řezníček, ředitel muzejní knihovny v Praze a spisovatel, biskupu dru

Josefu Doubravovi v Hradci Králové. Na konci svého dopisu ze dne 29. září 1869 píše doslova: "Dnes roztrpčil mne superior P. Alois Jemelka. Přišel za mnou, že prý všichni musíme být pro všeobecné hlasovací právo. — Krátce jsem mu řekl, že o této věci s ním mluvit nechci. Když mne vyzýval, abych ho prý o nevýhodnosti přesvědčil, prostě jsem ho požádal, aby mne ihned opustil. Vdp. Jemelka činil na mne dojem buď pomatence, nebo je ten člověk na cestě k odpadu. Jinak si nedovedu vysvětlit, aby důvěrník velkostatkářů mohl z rozumu stavět se na stanovisko socialistické."

Tak píše dr. Řezníček ve zralém věku, ač byl ve svém mládí radikál. O jeho upřímném národním citění i sociálním nedá se pochybovat. — A přece je v tomto případě nám bližší jezuita Jemelka, který předstihl svou dobu o mnoho let. Vždyť tehdy řekl mezi jiným dru Řezníčkovi, že — "všichni občané — chudí i bohatí, mají rovné právo rozhodovat o tom, kdo je má zastupovat v parlamentě a hájit jejich zájmy..." Jai hluboce lidsky cítil tento prostý kněz, a jai jasně viděl tehdy do daleké budoucnosti.

J. Š.

JAKO LEV ŘVOUCÍ...

BYLO to v r. 1885. Dva mladí francouzští důstojníci, poručík Karel se svým druhem Ondřejem, po namáhavém pochodu, který konali se svými vojenskými oddíly poušti Sahary, utábořili se k odpočinku blízko kamenitého útesu, obklopeného písčitou plání. Zatím co vojáci, zabalení do pokrývek, leželi na pisku, oba tito přátelé našli si útulek v jeskyni v boku skalní stěny. Nejprve usedli, aby něco povečeřeli ze zásob, jež měli v tlumoku. Při matném svitu pochodní jedli tiše, beze slova. Dech horké noci je ovíval, ale byl příjemnější než žhoucí výheň pláně za denního světla. Ticho, hluboké ticho je obklopovalo. "Budeme spát na rohožkách," pravil Ondřej po večeři, "jak nám bude dobře."

Zhasli pohodlně a bezstarostně se kladli na toto své lože, když náhle zaburácelo do tiché noci jako divoká bouře cosi strašného, cosi nepopsatelně hroživého. Zdálo se, jako by se celý skalní útes s jeskyní otrásal, jako by se měly prolomit zdi a kameny padnout na oba druhy, aby je rozdrtily. "Ach, co si počneme," zasténal Karel. "To je lev řvoucí, který mne řeší. Nikdy jsem ho dosud neslyšel. Je mi úzko. Připadá mi, že vidím před sebou tu divokou šelmu z očima, žhavě planoucíma jako dvěma uhlíky a s tlamou rozevřenou, chystající se mne pohltnout." "Karle, ty máš bujnou fantasií. Lev je daleko a zbytečně se nestrachuj. Ostatně — máme střelné zbraně a musili bychom tu šelmu skolit." "Ty tak klidně vše povidáš, Ondřeji, jako by to byla maličkost. Já jsem celý vyděšen — a ty nic." "Proč bych byl vyděšen? Pravý voják se

nesmí ničeho lekat, musí být vždy připraven k zápasu — at' s nepřáteli, at' se šelmami. Ale ty Karle, vůbec se k vojenské službě nehодиš. Nejsi otužilý, nemáš smyslu pro vojenskou kázeň." "Já to dobře vím, Ondřeji. Nejsem spokojen v tomto povolání. Vojenským úřadům se nezamlouvám, často proti mně zakročují a pomyslím na to, že vojenskou službu opustím." "Nemusíš bys ji opouštět, to je škoda. Lépe by bylo, kdyby ses naučil poslouchat, kdyby ses cvičil v sebekázní. Zanech svého zpuštělého života a úřady tě nebudou pronásledovat." "Zase mi vyčítáš, Ondřeji, moje poklesky? Nemohu za to, že jsem tak bujný a dávám průchod svým divokým vášním. Chci volně žít a hodně užít z rozkoší, jež mi nabízí svět. Vždyt'..."

Karel již nedokončil větu. Zase ozval řev divokého lva a s Karlových rtů splynul bolestný sten. "Ach, to je strašné. Hrůzou se celý třesu. Ondřeji, já se z toho blázním." "Nebud' tak pošetilý, Karle. Zvířete se lekáš? Lev tě děsí — a což pekelný lev, ten tě neděsí?" "Co tě to napadlo, mluvit o pekelném lvu? Jakési báchorky. V takové já nevěřím." "Právě to je smutné, Karle, že nevěříš. Ztratil jsi víru, v jaké jsi byl vychován." "Ano, ztratil. Od té doby, co jsem byl u prvního svatého přijímání, vůbec na náboženství nemyslím." "A měl bys na ně myslet, milý příteli. Měl bys myslet na to, že existuje Bůh — a také, že existuje d'ábel, který obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil." "Dábel — jako lev řvoucí — to jsem kdysi již slyšel nebo četl," dí Karel. A Ondřej vysvětluje: "V listě sv. Petra jsou ta slova, pokud pamatuji v prvním listě 5. kapitole. Veliký

apoštol, první papež naší svaté Církve varuje před d'áblem. Znovu ti připomenu jeho slova, jak k nám důrazně volá: "Strážliví buďte a bděte, neboť protivník váš d'ábel obchází jako lev řvoucí, hledaje koho by pohltil. Jemu odpírejte silní ve víře."

"Ondřeji, nech těch řečí. Kdož ví, je-li to pravda s tím d'áblem." "Ano, je to pravda. Měl bys číst Písmo svaté. Nejen svatý Petr nás varuje před d'áblem, ale sám Božský Spasitel volá k nám: "Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabít nemohou, ale bojte se toho, jenž může duši i tělo zadržet do pekla —" Tedy d'áblo se musíme bát a pekla." "Dost, dost Ondřeji. Nechci slyšet o pekle. Raději kdybys mi řekl, že pekla není, to by ses mi více zavděčil." "Ne, Karle, to říci nemohu, ale musím opakovat: Je peklo. Vždyť o něm tak jasně mluvil sám Bůh, vtělený Syn Boží, Ježíš Kristus. Jak lapidárně znějí Jeho slova: Umřel boháč a pohřben je v pekle."

"Mlč o tom, Ondřeji, mlč. Však se nikdo z pekla nevrátil, aby nám o něm pověděl." "Že se nevrátil? Slyš, Karle, jeden podivuhodný příběh. Byli dva přátelé — tak jako my jsme a seděli pospolu po večeri. Jeden byl hrabě Orlov, druhý byl generál Varenčin. Oba prohlašovali, že jsou nevěrci a dělali si posměch z víry v peklo. Tvrdili, že po smrti nic není. "Ale což, kdyby přece něco po smrti bylo?" — pravil Orlov a navrhl: "Udělejme to tak. Kdo z nás dříve zemře, ať druhého uvědomí, jak to vypadá za oponou tohoto světa." Tento návrh byl přijat. Za několik týdnů vypukla válka s Napoleonem a generál Varenčin byl povolán na bojiště. Hrabě Orlov v krátku na něho zapomněl, neboť měl na starosti jiné věci. A tu jednou časně zrána, když se Orlov probíral ze spánku a klidně ještě odpočíval na loži, spatří před sebou generála Varenčina v takové podobě, že z něho šla hrůza. Drtivým hlasem, který pronikal do hlubin duše, pronesl ten nešťastník slova: "Je peklo a já jsem v něm." Po těchto slovech zmizel. Hrabě Orlov byl celý rozrušen a vyprávěl tuto událost svému druhu. Za několik dní přišla zpráva o smrti generála Varenčina na bojišti, kde byl zasažen nepřátelskou kulí. Zemřel

právě v onen den a v onu hodinu, kdy ho Orlov spatřil u svého lůžka. Na Orlova mělo podivné zjevení mohutný vliv: Vrátil se k víře svého dětství a činil pokání. I ty, Karle, začni nový život. Nyní se pomodli se mnou aspoň "Otče náš" a pak budeme spát." Ondřej polohlasně předříkával zná mou modlitbu a Karel jen slabě mu přizvukáoval. Po skončení modlitby se schoulili pod pokrývky ke spánku.

Ondřej ihned tvrdě usnul, ale Karel se dlouho neklidně převaloval na své rohožce. V duši mu zvučela slova onoho zemřelého generála: "Je peklo a já jsem v něm." Ach, kéž by to nebyla pravda. Kéž by nebylo pekla. V Karlovi to divně vřelo, hlava ho pálila jako v horečce, podivná úzkost mu svírala srdce. Ta úzkost ho mučila i ve snách, ta ho doprovázela potom i na jeho další vojenském pochodu. Ale nedával na jevo, jaký zápas se odehrává v jeho nitru. Snažil se upoutat pozornost ke scenerii pouště. Ta poušť ho opravdu zajímala — ta poušť se svými písečnými vlnami, s bílým mořem oblázků a třpatných kaménků, s divokými kamenitými útesy, s travatými porosty, na nichž se mohli velbloudi napást a s krásnými pamvoými oasami, kde bylo možno uhasit žízeň dobrou vodou.

Cestování na velbloudech bylo namáhavé, obtížné, za dne všechny — lidi i zvířata, mučilo horko ale přes to si Karel zamiloval poušť a v jedné chvíli řekl Ondřejovi, že se vzdá vojenské dráhy a stane se cestovatelem, aby mohl vydávat cestopisy, jež by došly u čtenářů oblíbeny. Netrvalo dlouho a rozloučil se s Ondřejem i všemi vojenskými druhy. Měl v úmyslu, prozkoumat pouště marocké, Evropanům dosud neznámé — a to v přestrojení alžírského žida. Za průvodce si vybral skutečného žida — a vydal se na pouť do neznáma — do neschůdných končin pohoří Atlasu. Po roce se objevila na knižním trhu kniha "Výzkumné cesty v Marocku." Kniha ta, sepsaná Karlem Foucauldem, vzbudila podiv. Ondřej ji též četl se zájmem a říkal si: "Hle, hle, z tebe, Karle, bude slavný muž. Ale zda najdeš ztracenou víru?"

Ondřej mnoho na Karla myslel, mnoho se

za něho modlil. Dočetl se o něm, že je v Paříži a vyhledal ho tam v době své dovolené. Dali se do důvěrného rozhovoru. "Jak ti je, Karle?" "Ondřeji, jsem vnitřně rozerván. Vždyť víš, že od dětských let žiji bez vídy, že ani v Boha nevěřím, že žádný důkaz nezdá se mi být dost přesvědčivým. Ale pronásleduje mne myšlenka na peklo. Jako by se mu ukazoval ten generál Varenčin a opakoval: "Je peklo a já jsem v něm." Najednou mi přišla myšlenka: "Je peklo a já budu v něm. Bráním se tomuto nápadu, že je to bláznovské, ale nemohu se ubránit. Neklid je ve mně." "Milý příteli, četl jsi někdy o slavném filosofu Abelardovi? Žil s milenkou Heloisou, oddával se tělesným rozkoším — jednou ho poděšil sen, v němž viděl jako by moře plamenů a v těch plamenech stavěli ohyzdní d'ábové dům. Vypadalo to, že stavbu již dokončují a Abelard se zeptal, pro koho to chstají. Tajemný hlas mu odpověděl: "Pro tebe, Abelarde. Jen ještě jedna cihla a dům bude hotov." Abelard se otrásl hrůzou: Ještě jedna cihla, co to znamená? Snad ještě jeden těžký hřích? Svědomí se znatelně ozvalo a Abelard se rychle rozhodl: Nesmí k dalšímu hříchu dojít. Nutno změnit život. Filosof se odhodlal k ráznému kroku: Kajicně se vyzpovídal a zvolil si tuhé pokání. O tom jeho pokání vyprávějí mnohé spisy. Pokání: Lítost nad hříchy, zpověď a obrácení k Bohu, náprava života — to je ta jediná správná cesta. I ty zvol tuto cestu a budeš spokojen."

"Lehko se ti mluví Ondřeji o obrácení k Bohu. U mne ale jsou nepřekonatelné překážky. Mám tolik pochybností, mám námitky proti křesťanství, zázraky se mi zdají nemožné. Nemohu a nemohu uvěřit." "Já bych ti rád pomohl — snad svými dopisy, snad knihami." "Ne, Ondřeji, nic mi neposílaj, vůbec se o mne nestarej. Jdi za svým povoláním — a já budu hledat útěchu v cestování, ve spisovatelské činnosti." Oba přátelé se rozešli. Ondřej nedotíral na Karla, neumluvil s ním korespondenci. Odešel opět do Afriky, konat vojenskou službu...

Uplynulo 15 roků. Ondřej se stal generálem a tu v r. 1902 setkal se v jižním Al-

žirku v oase saharské Beni-Abbés, s Karlem Foucauldem. Jak byl překvapen a hluboce dojat, když spatřil někdejšího svého přítele v rouše kněžském, když uzřel poustevnu a kapli jim zbudované a poznal, jak svatý život vede v pravé zbožnosti, v přísném seebumrtvování a v konání dobrých skutků. "Prosím tě, Karle, vypravuj mi všechno, cos prožil a jak jsi dospěl na tyto cesty mravní dokonalosti," prosil generál. A Karel vypravoval:

"Moje obrácení je zázrakem nekonečného milosrdenství. Co se stalo se mnou, to lze přičítat jen nekonečné dobrotě toho Jenž řekl sám o Sobě, že je "Dobrý a že na věky je láska Jeho." On ve své všemohoucnosti řídil mé kroky. V Paříži jsem se setkával s osobami velmi ctnostnými a velmi křesťanskými, i říkal jsem si, že přece jen to jejich náboženství má jakousi sílu a že by mi mohlo dát vnitřní klid. Najednou mě ovládla neobyčejně silná myšlenka, že bych chtěl chodit do kostela. Co si mě tam pudilo a já vcházel, ač úplný nevěrec, do těch prostor, kde se scházeli lidé věřící. Nedovedl jsem nic lepšího, než opakovat během dlouhých hodin tuto podivnou modlitbu: "Bože, jsi-li, dej, abych tě poznal." Pak mi přišla myšlenka, abych se nechal poučit o onom náboženství, v kterém snad lze nalézt onu pravdu, nad níž jsem zoufal. Hledal jsem tedy katechetu, aby mne vyučoval katolickému náboženství. Byl mi doporučen velmi vzácný kněz, abbé Huvelin, a toho jsem našel v jeho zpovědnici. Řekl jsem mu, že jsem nepřišel ke zpovědi, protože nevěřím, ale že bych si přál, aby mně vyučoval katolickému náboženství. Kněz ten po krátkém seznámení mne vyhlídl, at' kleknu a vykonám generální zpověď. Zdráhal jsem se říka, že nevěřím, a že se zpovídat neumím, neboť jsem od svého dětství zpověď nekonal. Ale kněz znovu opakoval velmi naléhavě svou výzvu. I nezbývalo mi jiného, než kleknout, opakovat modlitbu po knězi a pak na sebe žalovat všechny viny. Tato celoživotní zpověď způsobila ve mně takový převrat, jaký se stal ze Šavlem — sv. Pavlem u Damašku. Je to zvláštní: Před tou zpovědí jsem tvrdil, že nemám viny, že ani v Boha nevěřím — a po vy-

konání té zpovědi jsem prohlásil: "Nyní již věřím. Je Bůh, katolická víra je pravá — a já jsem nyní št'asten. V mém srdci je blaživý klid."

"Milý Karle, ten převrat způsobila v tobě milost Boží, která očistila tvou duši a zbavila ji hříchu. Když jsi měl na duši hříchy, byl jsi v moci d'ábla a ten d'ábel ti nedal pokoje. Ale ve svaté zpovědi byl vyhnán od tebe d'ábel a vlády se ujal ve tvém nitru Bůh. Proto ten podivuhodný převrat." "Ano, Ondřeji, to vše jasně poznávám. Nyní jako kněz budu napodobat svého duchovního otce Huvelina: Budu se snažit všechny lidi, rozervané a nešťastné, nevěrou trýzněné, pohnout k tomu, aby složili se sebe bříme hříchů ve svaté zpovědi. To bude pro ně lék, to bude pro ně záchrana."

"A nyní mi pověz, jak k tomu došlo, že ses stal knězem, ptal se Ondřej. A Karel líčil jak sám Pán a Bůh ho povolal ke své službě, jak si ho vyvolil, tak jako kdysi vyvolil si Pán Ježíš apoštoly. Karel nejprve se rozhodl pro život řeholní a prožil několik let v přísné řeholi trapistů v Arménii, potom se svolením svého představeného poustevničil v Nazaretě, chtěje napodobit chudého dělníka Ježíše Krista, Jeho pěstouna sv. Josefa a Pannu Marii. Teprve v r. 1900 vydal se na radu svého zpovědníka na cestu do Francie a připravil se ke svatému kněžství. V r. 1901 — po vykonání třicetidenních exercicií, byl vysvěcen na kněze — ve věku 42 let.

"Milý Ondřeji, nedovedeš pochopit, jak jsem št'asten. Žiji v Bohu a Bůh žije ve mně. Budu pracovat z lásky k Němu pro spásu duší. Se svolením sv. Otce, náměstka to Kristova na Stolci sv. Petra, přišel jsem do této saharské krajiny, abych tu prováděl evangelisaci. Chci přivádět lid ke Kristu životem v pokání a v adoraci Nejvyšší Svátosti, božskou obětí, modlitbou, uskutečňováním evangelických ctností, charitou, opravdovou charitou bratrskou a universální jež poskytuje pohostinství každému, příteli i nepříteli, věřícímu i nevěřícímu.

címu, jež se dělí o poslední sousto chleba se všemi chudými, s hosty známými i neznámými a snaží se nasycovat duše chlebem života, Svátostným Kristem."

Karel se zamlčel a upřel své veliké, modré oči na Ondřeje. Ondřej v nich spatřil lesknout se slzy. "Ach, Karle, jak je to všechno podivuhodné. Nikdy bych nebyl tušil, že z tebe bude — svatý apoštol Sahary." "Z takového prostopášníka, z tak velikého hříšníka, z bírného nevěrce, jenž po dlouhou řadu let nepozvedl srdce k modlitbě a vůbec v Boha nevěřil, zoufaje nad pravdou — nekonečné milosrdenství učinilo pokorného sluhu Ježíšova. Přijal jsem jméno "Karel od Ježíše," a jsem zcela Ježíšův; žiji jen pro Ježíše, toužím dávat Ježíše duším, skutečného Ježíše, přítomného v Eucharistii, dávat Jej vojákům, tímto krajem tak často procházejícím, nosit Jej nemocným a umírajícím, starat se, aby nikdo nezemřel bez svátosti."

"Ó, díky tobě, Karle od Ježíše, Karle Ježíšův, že budeš zachráncem našich vojáků. Postaráš se o ně, aby se nestali kořistí d'ábla, který obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltit, zachrániš je před peklem a přivedeš k věčné spáse." "Kéž se mi podaří zachránit co nejvíce duší — pro Ježíše, pro nebe. Modli se za to, milý Ondřeji, modli se za to, aby Ježíš, kterému jsem zhuboval zde v poušti svatostánek, kraloval z tohoto svatostánku celému šířmu kraji saharskému."

Oba přátelé se rozešli — slibivši si vzájemné modlitby. Ondřej ještě několikrát navštívil Karla, který se stal dobrodincem, těžitelem, lékařem a učitelem pro všechny bližní, pro křesťany i moslemíny, který se stal duchovním otcem vojáků a mnohé z nich vytrhl ze spárů nevěry i nemravnosti. Ten obětavý apoštol Sahary, Karel Ježíšův, zemřel jako mučedník, byv přepaden za první světové války senuskými domorodci a zastřelen jedním z Tuaregů. Zemřel 1. prosince 1916 z lásky k Ježíši, modle se za své nepřátele, zemřel apoštol, jenž zachraňoval duše před d'áblem — jako lev řvoucí.

ZUB

DYŽ se vrátil letos o martin-
ském posvícení betonár a komí-
nár Matouš Polcárkuc domů ze
světa, málo se potěšil. Přinesl
sice kapsu peněz a zdravé hnáty, ale matka
mu nepřišla k vlaku naproti, ba ani před
chalupou ho nevířala, ačkoli jí napsal kar-
tičku, že v sobotu jistě přijede.

Stavěl totiž od časného jara v Ervěnické
elektrárně nejvyšší komín v celé republice,
vytáhl jej přes léto do výše skoro 80 metrů,
a teprve teď, když už mu malta v truhlíku
zamrzala a ruce mrazem pukaly, sehnal ho
pan inženýr dolů s rozkazem, aby se po
svatém Josefu znovu přihlásil.

Když stával v té závratné výši na svém
úzkém lešničku, když už jej bolel hřbet, jak
se nakláněl, vymazáváje cementem pečlivě
spáry šamotových cihel, nohy se pod ním
únavou třásly a z rukou vypadávalo ohla-
zené železko, odpočinul si chvilíčku, vytáhl
lacinou cigaretu, zapálil si a v modravém
rýmu zjevila se mu jeho rodná chaloupka
pod Haltravem a v jejím okýnku ustaraná
tvář matčina. Samotinká sama zůstávala v
celém stavení, neboť muž se jí před lety
zabil na práci v bavorském Norinberce, a
ona se už nevdala. Vychovala své jediné
dítě — Matouše — a ačkoli mu zuby nehty
bránila, neubránila přece, aby se nevyučil
u domažlického stavitele zedníkem a pak jí
neuletěl s ostatními do světa. Co se jen
namodlila, aby ho nestihl osud nebožtíka
táty, co se naprosila, aby alespoň na ty
komíny nelezl, ale všechno marné.

Syn zdědil po otci všecku jeho dychtivost
i dovednost, matka o tom ani nevěděla, a

on už ve světě komínařil a betonařil, neboť
tato odborná práce lépe se platila, než
prostá zedničina. Bylo dovoleno konati i
přes čas a vzít ji i akordem, a pro peníze
by Matouš třeba i do ohně skočil. Neměli
totiž chalupu "čistou", ale vázl na ní dlou-
žek, který po mužově smrti se nepodařilo
vdově zaplatit, ba některý rok nesehnala
ani úroky, takže se dlužek nejen nemensil,
nýbrž rostl tak dlouho, dokud se Matouš
jako rytíř nevypravil do světa. Pak měli u
Polcárků vyhráno. Po každém jeho návratu
domů sebrala Polcárková tenounkou kni-
tičku v modrých deskách papírových, roz-
běhla se do klenkové záložny, kde řekla: "Du
platit hourok ha humorit kapitál." Když jí
pokladník vrátil knížku, vzala ji a hned za
dveřmi se podívala, co jí tam napsal. Po
každé se zaradovala, jak srazila hřebínek
tomu upíru o hezkých pár desítek a počítala
v duchu, dočká-li se radostné chvíle, aby
přestal s nimi dluh jísti z jedné mísy.

Jen letos se toho dlouho očekávaného
okamžiku dožít!

Matouš sedě na poslední vrstvě cihlové a
vypouštěje labižnický vdechovaný kouř
cigaretový, živě si představoval, jak potěší
matku letošním výdělkem a jak všechny ve
vsi udiví, až začne vyprávěti o Ervěnické
stavbě, o hlubokých základech a obrov-
ských rozměrech komínů, o kotelnách a
strojárnách, o uhelných dolech a životě v
nich.

A jak se zklamal! Místo toho všeho
čekalo jej doma učiněné peklo. Matku v
podzimních mlhách, když pomáhala kopati
brambory na selském, aby si jich pár pytlů
na zimu vydobyla, ofoukl nějaký jedovatý

vítr, myslela dlouho, že má v těle "vohnipál", vyháněla jej všemi prostředky, které kdo poradil, špatně se léčila, a teprve, když jí Matouš přivedl z městečka pana doktora, tento prohlásil, že má dnu a hodně zanedbanou.

Milý Matouš místo na "hyjty" musil ustavičně myslet jen na chudáka mámu. Ošetřoval ji, vařil, spravoval kozu s kozletem, krmil slepičky i dvě husy, pral, ba i podlahu drhl, až ho bylo kdekomu líto a všichni mu říkali: "Matouši, ty se ičko chtij nechtij musíš voženit."

Uznala to i matka na loži, lítovala svého syna, vzdychala ne tak bolestí, jako starostí, aby ten její chlapec trefil na hodnou ženu. Probírala si v duchu všechny známé dívky, vyptávala se na ně, když ji přišly v neděli sousedky navštívit, až došla k pevnému přesvědčení, že se k nim do chalupy žádná tak nehodí, jako Patokouc děvka Bára. Poslala tedy Matouše do Domažlic do lékárny pro prášky, co jí lékař předpisoval, a vzkázala si k Patokům pro Báru.

Ta přiběhla jako na koni a hned ve dveřích se ptala: "Teta, cák mi chcete? Cák vám mám hudělat?" Celá se jen chvěla nedočkavostí, aby už Polcarka mluvila. "Chcete, abych vám něco huvařila, nasekala ha přinesla dříví nebo mám skočit pro vodu ha vydrhnout zem, mám vám převlíct lože a vyprát?" Oči její bloudily světnicí a samy nacházely hned všecko, čeho tu bylo třeba.

I Matoušovi se Bára líbila, jen jedno mu na ní mrzelo, a to nechtěl ani své mámě povědět.

II.

Bára už několik nocí nespala. Bolelo ji srdce a mnohem více zub-třenový, zub hořejší, zrovna pod okem. Myslíla, že se musí bolestí zbláznit. Celý rok ji už pobolíval, ale teď ten zub se jí stal pravou trýzní, nesměla na něj kousat, a jak se ho dotkla, slyšela andělíčky zpívat. Nic teplého, ani studeného nesmělo naň přijít, tvář jí otekla, daseň se podebrala, odfoukla hnísem. Trampota velká. V městečku sice žili dva lékaři, ježto za tuto operaci požadovali pět korun, nedělali žádnou konkurenci obecní-

mu strážníku, který se spokojil korunou jedinou.

Z přízemí staré dřevěné radnice ozval se zoufalý řev. Všichni se zastavili, i forman zarazil na silnici pár koní s vozem, odpočíval a poslouchal.

"To zrovna krom tý drahý duše jako by tam vepře píchali," odplivl si leknutím Karbánek, který měl uši všude.

"Že on tam bude zase policajt někoho mordovat —" uhodla hned stará Šotíška, bába s očima jako utryjch ostrýma, rozběhla se rovnou k radnici a nemýlila se.

Na kamenném, hodně už vyšlapaném prahu radničním seděla pevně děvka Bára, ženská plná života, až se všecko na ní hejčelo. Vedle ní stál škopík, co v něm policajtky myla nádobí, a notný hrnek s vodou. Bára si nabírala plnou hubou, kloktala a plivala do škopíku, jak se zdálo, samou krev. Policajt stál nad ní, kolena se mu ještě trásla, jak jimi svíral hlavu Bárinu, neboť trhal všechny zuby "přes hlavu", držel v kleštích důkladnou stoličku trojkořennou, hodně vykotlanou, odporně páchnoucí, a ukazoval ji s pýchou všem, kteří se po tom strašném řevu seběhli k radnici.

"Kriste pane, ženská, vy máte zuby jak pařezy, jaktěživa jsem něco takového neviděla," spínala ruce Šotýška.

Bára jen kloktala, až se jí tváře nafukovaly, utírala si na čele pot a slzami hleděla radostně na zub, k vůli kterému už několik nocí nespala.

Policajt ho balil do kousku novin a o druhý kus pečlivě si utíral zakrvavělé kleště. Škopík už se červenal do půli krví, kterou Bára vyplivovala.

"Báro, dyt' vytečeš! Všecka krev ti ujde! Kde se v tobě bere tolik krví!" křičely ustavičně ženské.

"Vždyt' to není samá krev, je to krví vobarvená voda," uklidnil je policajt a povzbudil Báru. "Tak už dost s tím vyplakováním, krev se tě sama zastaví, ha rána se zavře, jenom vstaň ha hupaluj domů, i ten votok tě do večera sejde."

Bára vyskočila jako laň, přejela si šátkem ústa a rozběhla se lehce k domovu.

Cesto, pravda, ještě vyplivovala sraženou krev, ale když na houvárku potkala Hojdo-

jic Matouše, ženoucího dvě kozy na pastvu, zasmála se naň jako sluníčko avolala naň zdaleka a chlubně: "Heč, dala jsem si vytrhnout zub, tuhle ho nesu," rozevřela dlaň a na ní se zjevil chuchvalec papíru. Matouše přejel mráz po zádech.

"Bolilo to, bolilo to?" zeptal se soucitně.

"Ho si můžeš pomyslit, všechny andělíčky jsem bolestí slyšela zpívat, v hlavě mi praskalo, před vočma se mi dělaly kola."

"Ha že's to vydržila?"

"Policajt mi držil hlavu mezi koleny jako ve svěráku, křičila jsem jako by mne na vidličky bral, hole von nepovolil, haž mi ho vypáčil."

Matouš za té řeči rozbaloval papírek, prsty se mu soucitěm třáslý a teprve se lekl, když na chvějící se dlani zjevila se vykotlaná stolička i s okosticí.

"Podívej se," otevřela Bára ústa, zaskvítil v nich zdravý chrup jako z alabastru, pouze

za špi-ákem zela hluboká rána krvavá, až se Matoušovi leknutím a soucitěm stáhlo srdce.

"Kriste pane, von tě ho vytrhl i s masem, lekl se Matouš, když spatřil kus růžového dásna lpěti na krčku stoličky. Prohlédl ho blíž, ha jak se naň sklonil, ovanul jej ten odporný zápach a střelilo mu cosi hlavou. V očích mu zajiskřilo, dychtivá zvědavost z nich hleděla, když vykřikl: "Báro, dyjehni na mne!"

Bára by byla pro Matouše do chně skočila a vydýchla ochotně.

Matouše ovanul její teplý dech, vonící mateřstvím, popadl ji okolo krku a pošeptal jí: "Moc nelituj toho zubu, ani bolesti, co jsi vytrpěla, mně je tě lito, ha esli chceš, přišel bych k vám na přípověď ha o sprovedách by mohla byjt svarba."

A měli ji. . .

ZÁŘÍCÍ PŘÍKLAD VÍRY A ZBOŽNOSTI K NEJSV. SVÁTOSTI OLTÁRNÍ

Arcikníže Maxmilián rakouský byl věřící křesťan a věrný ctitel nejsvětější Svátosti oltární. Jedenkrát za svého pobytu v Tyrolsku, kamž rád si zajížděl na horské honby, zpozoroval u oběda na svém domácím kaplanu částečnou zasmušilost'. Na otázku po příčině toho, vyprávěl duchovní o těžké nemoci jisté chudé pastýřky; vyzpovídal ji a rád by ji podal i nejsv. Svátosti oltární; ale je mu trapno, že se k jejímu nuznému lůžku jinudy jíti nemůže, než skrze několik stájí. To zdá se mu nehodným a přece neví co jiného učiniti. "Když to jest jedinou překážkou," řekl arcikníže, "tož dejte nemocnou přenést do mého zámku a podejte ji zde nejsv. Svátosti oltární."

"To je nemožným, cis. výsosti," odvětil kněz, "lékař zakázal stařeně jakýkoli pohyb, an by jí ihned mohl přivoditi smrt."

Arcikníže přemýšlel několik okamžiků, pak otázel se kněze, v kolik hodin zamýšlí nemocnou zaopatřiti. "Ráno o 8mé" zněla odpověď. Tu nařídil arcikníže služebnictvu, aby se v ustanovenou hodinu dostavilo v slavnostním oděvu, s voskovíci v pravicích, ku zmíněné chaloupce dáti průvod králi nebes skrze stáje až ku loži umírající stařenky.

Arcikníže dostavil se první na místo v slavnostním úboru maje proti svému zvyku veškeré své odznaky a řády. Někteří dvořaninové chtěli proti tomu činiti námitky, ale on je krátce a řízně odbyl. A tak celé komonstvo doprovázelo nejsvětější tělo Páně až k smrtelnému loži stařenině.

Veškerý národ pak měl velikou radost pro to, že arcikníže dal takový příklad víry a zbožnosti ku nejsvětější Svátosti oltární.

CESTA DCERY KRÁLOVSKÉ BL. ANEŽKY

I.

ANEŽKA vstupuje do kláštera klarisek — chvíle odsouzení — chvíle, která bude trvat dlouhých padesát let dobrovolného zaniceného sebezáporu.

Píše se 25. březen 1235.

V kostele svatého Haštala, shromáždili se členové pražských řádů, papežský legát Jan Kajetán, biskup pražský, nitranský, král Václav, Kunhuta, matka Konstancie, knížata domácí i cizí. Údivné ticho vstupuje do jejich nitra. Před nimi dcera královská — odkládá bílé šaty, odkládá nachový plášť, knížecí čelenku, dostává: hrubou sutanu, uprostřed staženou silným provazcem, barvy země a popela. Vyzouvá střevíčky, přijímá dřevěné sandály.

Kdosi podává biskupovi nůžky. Shrnula si vlasy, naklonila se dopředu. Biskup vzal ty nádherné vlasy, přiložil nůžky a stříhl. Otevřel ruku, a vlasy v nepořádku sesypaly se na dlažbu chrámovou.

Podívala se na něho. Tolik jí toho bral. Vše leželo před oltářem jak zvadlé kvítí.

"Ted' jsi zasnoubena Králi světla". První její myšlenka v řeholním šatě.

II.

Řádové sestry doprovázejí Anežku k velkému klášternímu kříži. Anežka zůstává před ním sama. Červeně matné světlo oleje ozařuje tvář Ukřižovaného. Sestra přijímá vnitřní tvar Hlavy nakloněné, rukou roztažených, srdce otevřeného. Chce být plna štědrosti a slitovnosti jako Přibitý.

Z pohledu na její rty zachycujeme neslyšitelnou rozmluvu: Ježíši, dopouštíme se veliké chyby: hledáme Tě stále v minulosti: v Betlémě, na cestách Palestiny, na Kalvárii, utíkáme z přítomného času. Byl jsi včera — budeš na věky — a my zapomínáme, že Jsi dnes. Jsi stále nyní — v tomto okamžiku.

Hledáme Tě v minulosti, ztrácíš se nám nezachycen v přítomnosti.

Poznání i láska vyžaduje stálou přítomnost.

A zapomínáme už docela, že "tam, kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu Tvém, Jsi uprostřed nich."

Jsi uprostřed nás a my Tě neznáme.

III.

Ježíšovo naklonění k zemi. První Anežčina audience.

Jak se Mu představit?

V chudobě.

Slyšíme-li toto slovo, máme představu prázdného stolu, prázdné plotny, nevytopené místnosti, existenční minimum, až se zachvějeme.

Chudoba však ve smyslu Zjevení není nuzotou, žebráctvím, být o všechno oloupen nic nemít.

Chudoba je vyjádření definitivní: "Hledejte nejprve království Boží a ostatní vám bude přidáno."

Měníme radu i směr. Hledáme nejprve všechno ostatní a proto nenalézáme království Boží — a ostatní nám není přidáno.

Pak pocit'ujeme zoufalou chudobu, opuštěnost, vydědění.

Anežka zůstává na cestě Evangelia: pochopila blaženství chudoby.

IV.

Byla to Maria, matka Ježíšova, která přivedla Anežku do náruče svého Syna. Kdo se s Ním setká dříve, než přijde jiná láska do srdce, neodolá vnitřnímu kouzlu. Anežka jako dítě byla připravována pro manželství v klášteře bílých sester. Rodiče vybírali pro ni snoubence. V nitru se však zasnoubila s Tím, jemuž andělé slouží, jehož krása slunce a měsíc se podivují. Pohrdla královstvím země, nádherou světa pro lásku k Pánu.

Všechny výhodné nabídky ztroskotaly. Bedřich II., císař německý, upustil od snatku a řekl českým poslům: "Kdyby Anežka naší láskou pohrdla a jiného sobě vyvolila, tu bychom pomstili tuto potupu zbraní na ni, na jejím bratru a na jeho království. Protože se však Ježíši Kristu zasvětila, sluší se: abychom jí blahopřáli". Anežce poslal list, dodávaje: "Na nás hříšného ve svých modlitbách si vzpomínej."

V.

A toto právě budiž důkazem: že bydlím milostí ve vašich srdcích, snážíte-li se o moji čest a spasení duší. Duše, jež se zamilovala do mé pravdivosti, si nedá pokoje a ustavičně usiluje o to, aby prospěla všem.

Mně nemůžete dáti lásku, kterou vyžadují. Proto jsem vám daroval bližního, abyste jemu mohli dávat to, co mně dáti nemůžete, totiž: milujte ho bez jakýchkoliv pozemských ohledů, neočekávajícíce z toho žádné protilásky ani užitku. A já vám počítám to, co děláte bližšímu, jako byste to udělali mně.

Tato Ježíšova slova se stala Anežce základem veškeré vnější činnosti.

VI.

Anežka už jako dospělá poznala, že bez Boha není možné uskutečnit pravou lásku k bližnímu.

Věděla, že jen ten je vpravdě křesťan, kdo prokazuje milosrdenství všem.

Láska nikoho nevyklučuje, cítí bolest cizí jako svou vlastní.

Založila útulek pro chudé a nemocné, špitál a mužský řád k němu.

Sama ve svém okruhu připravovala pokrmy, ošetřovala, zhotovovala oblečení, chybující napravovala vlídným slovem — a ač abatyši — byla oslovována na přání: starší sestra.

Vzájemný život sester na Františku je pro nás tajemstvím ukrytým přímému pohledu. Jejich úsměv, který přijímají po staletí všechny řádové sestry, je připravován celoživotní askesí a vyrovnáním.

Jednota tak zřetelná u všech klášterních komunit je výsledkem úžasně obětí vůle... je vtiskem Kristovy tváře do podoby jednotlivých sester.

VII.

Poslušnost je dalším slibem sester a jí se uskutečňuje řád dokonalosti skrze obět' téměř posvátnou.

V poslušnosti je niterná vazba lásky — mizí egoismus.

Kdo žije v pouhém já, žije v tom, co pomíjí, je ztracen. Kdo žije v poslušnosti vůči Slovu, žije ve věčnosti a je spasen.

Pavel upozorňuje: Už nežiji. Žije ve mně Kristus. V těchto slovech je ukryta proměna, stavba charakteru a růst v osobnost.

Anežka poznává strašný úděl odříkání, mlčení země i nebe na všechno lidské úpění a všechnu úzkost.

A ví, že člověku není pomoci, leda vzdá-li se úplně vši pozemské naděje a svěří-li se bez výhrady Tomu, který se zdá, jako by ho nebylo.

VIII.

Děti a pláč to patří k sobě. Nebráňte maličkým přijíti. Víc Kristus neříká, a my tušíme, co míní, čeho se dotýká. Území, které mělo být vyhrazeno jeho božské tvůrčí moci, opravdové lásce muže a ženy, je ponecháno libovůli.

Anežka obětovala Bohu tužbu všech nejhoroucnější a nejoprávněnější: dát život ze sebe. Neuvidíme ani zde, ani na věčnosti svoje děti, svoje potomstvo.

Zasvěcují Ti, Pane, půvabné sny, tužby a naděje, jimiž bije srdce mládí.

Jak ráda bych vitala dět'átko, které by mělo přímý pohled mého vyvoleného, líbala hladová ústka, jež by oslavovala moji krev

v mateřské mléko proměňovanou, a zachovala naši podobu v pokoleních, jak ráda bych líbala v něm obraz toho, jenž vzal na sebe lidskou podobu, aby za nás trpěl. Anežčin celibát, chápán z vyššího hlediska, je protiváhou porušovaných příkazů Božích:

Nesesmilníš --- nepožádáš!

IX.

Milovat je umění — v lásce je nejvíce pádů k zemi. Anežka nemilovala lidi pro ně samé, ani z touhy po uspokojení, že koná dobro.

Milovala druhého z lásky k Bohu — jako jedinečná a úžasná díla Boží.

Milovala svět způsobem nadpřirozeným. Milovala tvory láskou zároveň jednotlivou i všeobecnou — objímající všechny a každého zvlášť, jako blahodárný paprsek sluneční. Láska je výrazem čistoty a tato je neviditelným prstenem zasnoubení na ruce Anežčině. Prsten čistoty, nic hotového, co je dáno na začátku, nýbrž co je získáno dlouhým životem, prací jak běloba prádla.

Jak jiný, dokonalý je projev lásky, vidíme-li v bližním: Tělo Kristovo. Krev Kristovu.

Blažení a šťastní jste, vy čistého srdce, vidíte Pána.

X.

Anežka přišla do života španělského učitele mystiky sv. Jana od Kříže, který mluví o nahosti — o svlékání: nemít nic, k ničemu nelnout, být prostoupen světlem, které je formou vidění: v Tvém světle uvidíme Světlo.

Nahost je dětský stav, je příchod z tmy lůna na světlo, je příchod z tmy země v náruč Světla.

Nebudete-li jako maličtí: nevejdete...

Dětství Boží nezná stáří —

XI.

Nezeptali jsme se Anežky: proč odešla do kláštera? "Bud' vůle Tvá" — Nebe ji zavolalo, jako magnetem se cítila přitahována. Svoji vůli vložila v Boží vůli — spl-

nila svůj životní cíl, dosáhla vnitřního štěstí a klidu.

Kristovy ruce jsou v symbolu přibité po naše časy, nesou rány do věčnosti.

Anežčiny ruce jsou přibity ke kříži modlitby. Jimi objímala rodnou zemi. A nad horami té země hořel svatý slib života. "Sestra české země", jak lid ji vděčně nazýval, věděla, co potřeboval její bratr Václav... její synovec: král železný a zlatý Přemysl Otakar II.

Vedle nádhery královského dvora, vedle světské diplomacie potřebovali tito panovníci skryté ruce v ustavičně modlitbě — ruce k modlitbě přibité.

Máme sepjaté ruce?

V tomto zastavení se nám zjevuje celá její osobnost.

XII.

Těm, kteří věřili jen ve svoji sílu, připomněla, že jedině Kristus vítězí, vládne, dává a obohacuje. Křečovitě bolesti prožíval český národ, když byl zrazen, poplíván, zabít: Přemysl.

Zdálo se, že je to dokonání národa.

Anežka se stává hvězdou ukazující cestu k věčným hodnotám.

Její ruka zachycuje v temnotách, připravuje advent, čekající, skromná — jen služebnice oltáře, ne s jeho svatozáří.

XIII.

Dcero královská, nevíme, kde je ukryto Tvé spící tělo, kde je tvůj hrob. Víme, že duši jsi v nebi.

Byla jsi oděna láskou, milosrdenstvím, štědrostí. Bůh byl v tobě. Tvůj klášter přitahoval tolik potřebných.

I my tě potřebujeme.

Zvoníme na bránu...

Tvůj rod, vznešená Přemyslovno, vymřel v rouchu knížat.

Tys přežila jej k dnešku i do budoucnosti v plášti chudoby.

Bud' štědrou ze skrytosti věčného života svému lidu.

(Kat. noviny, Praha III 5, 1972)

Josef Šach:

LIDSKÁ TVÁŘ J. V. SLÁDKA

(K 60. výročí jeho smrti)

JE MÁLO českých básníků tak populárních jako Josef Václav Sládek, rodák ze Zbirohu u Rokycan. Vzešel z prostého lidu a proto se dovedl vžít a vcítit v jeho radosti i žaly, v jeho starosti a zamyšlení nad důležitými životními problémy. Ze vnikl tak hluboko do tajů lidské duše a dovedl vyjádřit přiléhavě, jasně a nevstíravě světlé i stinné stránky lidského žití, dodává jeho veršům zvláštní přitažlivosti, lahody a zpěvnosti. Není tedy divu, že tolik skladatelů sáhlo po jeho verších a že některé z jeho písní znárodněly.

Veřejnost zná Sládku výhradně jako skvělého básníka. On však vynikal i jako člověk ušlechtilého srdce. Nepsal jen o lidských starostech a radostech, o lásce, nýbrž také pomáhal činy podle svých sil každému, kdo ho o pomoc požádal.

Dostaly se mi do rukou čtyři dopisy a jedna navštívenka, ze kterých vane Sládkova ušlechtilost.

Básník se léčil v lázních Chudobě v Hladsku v době, kdy jeho choroba nabyla již povážlivého rázu. Bydlil v Malé Čermné poblíž kladských hranic. Tam se seznámil s občanem Jiráskem, který si mu postěžoval, že by se rád stal strážníkem v Hradci Králové, protože má četnou rodinu. Chudý rodný kraj mu nemohl poskytnouti takovou zajištěnou existenci. Ale neměl v Hradci žádného přímluvce a bylo jisto, že na těch několik vypsanych míst bude hodně uchazečů. Tu si vzpomněl Sládek na hradeckého

starostu dra. Ulricha. Dr. Ulrich psal za mladých let básně, a to zdařilé básně, z nichž některé otiskl Sládek v "Lumíru". I dopsal dru. Ulrichovi: "Divíte se asi, odkud a proč Vám píšu. Jsem zde po těžké chorobě v lázních chudobských a zůstávám zde na samých hranicích v chudičké české vesnici, kde je mi mezi tím prostým lidem volněji než ve shonu velkoměstském, ruchu lázeňském.

A píšu Vám přímluvu za syna jednoho ze zdejších nejpoctivějších tkalců, Josefa Jiráska, který se uchází o jedno z míst strážnických, vypsanych u Vás. Vím, že bude o tato místa na sta žádostí, ale bylo mi líto toho mladého, statného člověka, když jsem viděl, jak vyrazí v boj sám a sám.

Znám jej i jeho rodinu již pět let. Jsou to vzorní lidé a měl jsem za svou povinnost aspoň se Vám zmínit o nich. V ostatním, tot' přirozeno, musí vládnout spravedlnost a osud.

Vy mi zajisté odpustíte, že Vás obtěžuji. Kdo z nás by to neudělal?"

V dalším se zmiňuje Sládek o tom, že slyšel od Vrchlického o úmyslu dra. Ulricha vydat své dosud vytištěné básně souborně a schavluje tento úmysl. Stýská si také, že už "pověsil harfu na vrbu", a že si přeje už jen klid. (Dopis z 3/6 1896).

Hradecký starosta dr. Ulrich, známý svou ochotou, pracovitostí a noblesou, Sládkovi vlídně odpověděl. Sládko to zřejmě potěšilo, jak patrně z dalšího jeho dopisu (9/7 1896): "Vy jste nezapomněl a to

mne tak hluboce potěšilo a dojalo. V mém věku a po těch mnohých zkouškách jsou chvíle takové vzácností a jsem Vám tedy tím více vděčen za Vaši srdečnost.—" A končí slovy "Bůh Vám dej zdraví, klid a zachovej Vám duši tak dobrou a měkkou, jako byla vždy, a až do posledka."

Jak lidsky teple zní tato slova! V doušce praví: "Jirásek se vrátil celý okouzlen Vaší nevšední vřelostí a vypravuje, jak se říká, divy!"

Ovšem, dobrácký Sládek připravil p. Jiráskovi půdu. Dal mu totiž, když se Jirásek jel do Hradce představit, svou visitku (4/7 1896), v níž doporučil jejího doručitele dru. Ulrichovi.

A když byl Jirásek přijat do služeb města Hradce Králové, napsal Sládek — to již z Prahy — obšírný děkovný dopis: "Právě jsem dostal z Malé Čermné radosti plný list p. Jiráska, v kterém mi oznamuje, že dostal místo strážníka v Hradci Králové. Praví tam: — "budu prositi Pána Boha, aby Vám to, co slabost moje nemůže, sám oplatil. Já pak přičiním se ze všech sil svých, abych službu svoji řádně vykonával a místa nabytého hodným se stal—" Slova ta, milý doktore, patří Vám, a já připojuji se k nim s tímtež vřelým přáním, aby Vám Bůh dal vše dobré. Vykonat' jste skutek, jenž poctivému mladému člověku i celé jeho rodině stal se dobrodiním a vykonal jste jej z přátelství ke mně. Jsem tomu tak málo zvyklým, aby se tak vřele někdo ke mně zachoval. Z hloubi srdce Vám děkuji

za vaši šlechetnost! Jinak jsem jist, že lepší volbu jste učiniti nemohl a nebyl bych se také nikdy přimlouval za někoho, o jehož poctivosti a pracovitosti nebyl bych přesvědčen." (dopis z 22/11 1896.)

Sládek se upřímně raduje z toho, že pomohl svou přímlovou poctivému člověku. Odmítá díky Jiráskovy, přesunuje zásluhu na dra. Ulricha. Je pouze rád tomu, že mohl vykonat dobrý skutek.

Sládek píše dru. Ulrichovi poslední dopis v r. 1905. Ulrich si na něj vzpomněl při nějaké příležitosti. A Sládek je vděčen za tuto pozornost. Svůj melancholicky laděný dopis, psaný v době velkého utrpení, končí slovy: "Ano, vše to tam, ale žili jsme a bojovali poctivě, a díky za vše. Za blaho i utrpení."

Citované Sládkovy dopisy svědčí o dobré té jeho srdce. Zapomíná na vlastní utrpení a stará se o člověka, sociálně slabého, kterého náhodou poznal. Nezištně mu pomáhá. Z dopisů je patrné, že mu nešlo o pouhou formalitu, aby totiž uspokojil prosebníka jediným přímlovým dopisem. Naopak: sám, těžce churavý člověk, věnoval této záležitosti několik dopisů. Nervósní, těžko čitelné písmo dopisů prozrazuje, jaké námahy bylo třeba k jejich napsání.

Zadíváme-li se na ty čtyři zažloutlé dopisy a úzkou navštívenku, zdá se nám, jakoby se v té chvíli nad nimi vynořila těžkým utrpením zmučená a přece laskavá, dobro a lásku šířící, lidská a ušlechtilá tvář našeho drahého básníka Josefa Václava Sládky.

**V dobro změni tomu se zlé,
jenž vždy čisté má skutky své,
i nechvěje se v neštěstí
a nezpýchne ve svém štěstí.**

Povídka od F. Pospíšila.

I.

VRŠECKÝCH jsou daleko široko známi a váženi; do kostela přijíždí v bryčce a koňmi, na nichž vše jen se třpytí a leskne; v kostele pak zasedávají v hořejší lavici. Vršecký má u kabátu stříbrné knoflíky jako holubí vejce a hospodyně nosí na hrdle šňůru perel zvících hrachu "na tři prsty široce" obtočenou se zlatou záponou, na níž třpytí a krvaví se drahocenné pravé české granáty; krátce řečeno, Vršeckých jsou již od nepaměti z celého vřkolu nejbohatší, nejpyšnější a nejvznešenější rodinou na celé farnosti Stoupské.

Za lesem na půdě Vršeckých stojí chaloupka, srobená z neotesaných nyní již i zpuchřelých a ohnilých dřev; dvěře k ní visí zklíva a v malých okénkách zřít rozbitá skla přelepená papírem.

Tuto rachotu obývají Vršeckého podruh Francek se svojí ženou Ančou a zdravým, červenolícím klučinou Jendou — pak stálý u nich host nedostatek a bída.

Přes den, když byl Francek v práci na poli anebo v lese, podělovala Anče ve statku Vršeckých, berouc si s sebou malého Jendu — dokud ještě byl v peřince a pokládala jej stranou pod křoví; tam mohl vrískati dle své chuti. Jenda však již tenkrát byl hodným; plakával, jen když měl hlad,

a to konečně ještě skorem vždy z pláče usnul. Proto však byl Jenda kluk jako buk, sílil a měl vždy právě "královský humor".

V desíti letech pásal již stádo krav, ovcí i vepřového; zrůna ještě, dokud kryla ledová mlha kraj, již byl s dobytčím venku a napotil se dosti, aby různorodé své stádo a misné jeho kusy v pořádku udržel. Když pak konečně k poledni s hladovým žaludkem přihnál domů napasená zvířata, lehce slupnul těch několik odpadečků, jichž se mu dostalo jakoby z milosti a milosrdenství.

Kdykoli Jirka jedináček Vršeckého nějakou hračku nebo někoho trápit si začal, povolali k tomu jeho sourozence Jendu. Ten musel jej celé hodiny na zádech vláčet, jeho uličnické rozmary vydržeti a nadávky poslouchati. Jednou dostal Jirka od otce bič a práskal jím ve dvore dle chuti tak, jakoby snad přijížděla celá řada vozků. V tom uzel Jendu a ihned počal šlehati do bosých jeho nohou a honil jej kolem dvora, jako v nějakém cirkuse.

Matka jeho stála při tom a mohla se celá usmáti tomu, jak Jenda marně snažil se uniknouti šlehům zasahujícím jeho bosé nohy. Konečně se obrátil a vykřikl na Jirku více z lítosti nad tím, že jako chudé dítko z podruží je tak trápen, než z bolesti od šlehů; ale Vršecká mu ještě vyhubovala: Jdi, styď se, abys nebyl tak zchoulčtivělý; pro takovou maličkost' tolik rámusu!"

Od té doby pocítil Jenda proti Vršeckým takovou hořkost, že raději se jich stranil a zůstával vždy sám. "Hled'te, samotáře!" ukazovali naň lidé; "před tím si musí dáti každý pozor." Jenda však si z toho ničeho nedělal.

Když dorostl věku, kdy vše mužské pokolení staviti se musí pod míru vojenskou, byl ihned v první třídě odveden.

Jirka, jakožto jedináček a dědic statku, byl propuštěn.

Jendovi vojančina právě nebyla proti mysli; byl rád vojákem, a vojačil s tělem i duší. Proto se nedivíme, že když po 3 letech byl z činné služby propuštěn, vracel se domů skoro nerad. Jako ohněstrůjce se třemi hvězdami a páskem — tak vysoko to připravil — byl všude vážen a ctěn, jako obyčejný nádeník v podruží bude zase doma "ničím", pohrdaným a posmívaným samotářem. Když se vrátil domů, učinil, jak se samo sebou rozumí, Vršeckým návštěvu. Nechali jej zprvu na zápraží dosti dlouho státi a Jiřík, jenž právě odněkud domů se vracel, změřil si jej jen tak úkosem a hezky z vysoka "přes rameno". Když konečně předpuštěn byl "do hořejší sedničky", byla nit rozmluvy brzy odpoutána a na konec otázali se jej, chce-li zase vstoupiti ve statku do práce. S radostí přisvědčil nyní opět chudý podružský synek, tím spíše, že doma potřebovali jako soli těch několik grošů. Když pak návštěvu svoji skončil, kráčel smutně k ctecké chatce; tížilo jej vědomí chudoby a nízkosti, jež v něm opětně bylo vzbuzeno pohrdlivým chováním Vršeckého.

II.

Uplynulo 1½ roku. Nastal rok 1866, jak známo rok nešťastný.

Nešťastným stal se i nájemcům chaty za lesem. Předěslé zimy přivezly Francka těžce zraněného z lesa. Větev padajícího dubu zasáhla jej v prsa. Sklesl s výkřikem a krev vyřinula se mu z úst. Když nabyl zase vědomí, žádal ihned jako dobrý křesťan, aby zaopatřen byl sv. svátostmi, z nich čerpati chtěl útěchu i posilu ve svém smutném stavu; byl zaopatřen a spřáteloval se s myšlenkou, že to již s ním nebude dlouho trvati.

Ale tak rychle přec nedala se zlomiti jeho silná povaha. Za čas zase povstal a pokoušel se znovu o bývalé práce; ale nešlo to již jak by byl chtěl. Byl již neduživcem, ku těžší práci neschopným; to těžce nesl, ale zase utěšoval se myšlenkou, že má na straně u Vršeckého na úrok uloženy tři čisté stovčky.

Ale za své nemoci přece nemusel sáhnouti k této jistince, protože Anča i Jenda tolik vydělali, co stačilo na potřeby rodiny.

Ale i ve statku Vršeckých mezitím nastaly změny a to k horšímu. Starého Vršeckého náhle ranila mrtvice a Jirka stal se hospodářem. Ale počal hned zpočátku hospodařiti prazvláštním způsobem. Do házovači, překupníci a špekulanti všeho druhu podávali si u jeho statku kliku z ruky do ruky a brzy proskočilo, že mladý hospodář, který mimo to počal vésti i život velkopanský, súčastněn je v odvážlivých podnicích. Také Francek to zaslechl, a protože počal býti o své úspory bázlivým, vydal se jednoho rána k Vršeckým vyzvednout si svůj vklad.

"Co?" vyjel si naň mladý Vršecký. "Co tu povídáš? Tři sta žes si dal k mému otci? Tot' drzá lež! Myšlí, že jsme na vás žebrácky groš čekali?"

"Ale pro Bůh, přec mi to nebudeš upíratí," odvětil s úzkostí Francek; "vždyť to vím zcela určitě, bylo to před třemi lety o květnou neděli, když jsem sem přinesl peníze.

"Tot' je již přes přiliš!" rozkřikl se Jirka, "a nyní hled', abys již byl venku; hled'me na tu lůzu, takové lhaní, takovou drzost!"

Francek musel se leknutím stolu až přidržeti; celá světnice se vším nábytkem zdála se s ním točiti. "Hospodáři, rozvaž dobře, co pravíš!" zvolal: "těch slov ještě budeš litovati; nedám se tebou připraviti o své trpce zahospodařené krejčary. To je nekřesťanské, do nebe volající! Ale poslyš, nedám si to líbiti."

Hospodář ukázal mu toliko mlčky na dvéře a Francek vyběhl v nevyličitelném rozčilení.

Když zapadly dvéře za podruhem, vrhl se mladý hospodář zlostně na pohovku, až v čapech zapraštěla. Přemýšlel o celé tá

záležitosti, a čím déle přemýšlel, tím pravdě podobnějšími mu přicházely udaje Francovy. Zdálo se mu, jako by byl sám otec jedncu mluvil o oněch 300 zl.; ale nyní právě v tak nevhodný čas dávat mu je nazpět!

Šel ke skříní a prohledával staré kalendáře, v nichž si dělával starý Vršecký poznámky. A skutečně, tam stálo: dne 2. února od Františka Zviřeny obdržel jsem 300 zl. na 5 procent.

Jirka uleknut odhodil kalendář a zamyslel se. Měl vyběhnouti za Frankem a doznaní mu svůj omyl a prositi jej o posečkání. Měl se tolik před ním ponížiti, on vážený hospodář, před nuzným podruhem? Svědomí mělo jej k tomu, ale pýcha zase mu v tom bránila. Dlouho tak seděl, pýcha mu ukazovala, jaká to bude hanba, až se ve vsi zví, že bohatý Vršecký jde podruha Francka prositi a žebrati, aby mu s placením dluhu poshověl. Jak by se smáli jeho nepřátelé a závistníci!

"Ne, nikdy!" vyhrkl konečně, "ted' ne, ted' nemohu, až později, ale nyní nikoli!" — Po té hodil kalendář do pece.

Francek šel k soudu žalovat. Vršecký popíral, že by byl kdy slyšel o tom, že jeho otec byl něco podruhovi dlužen, také prohlásil, že vůbec na nějakou poznámku o tom nikdy nepřišel. A poněvadž Francek neměl na to ani svědků ani úpisu, byl odmítnut již při prvním stání; jeho údaje nezdály se věrohodnými.

Zklamání, bol a stud, že před světem bude se zdáti usvědčeným podvodníkem, zasadily Frankovi poslední ránu; blednul a chřadnul najednou; a plahočil se již jen jako stín; konečně ulehl, aby již nikdy nepovstal. Pan farář navštěvoval jej dosti často a utěšoval jej; odvrátil' mysl i srdce jeho od pozemského a učil jej, aby veškerou snahu obrátil k pokladům nadzemským. Francek zachoval se také dle jeho domlouvání. S odevzdáním do vůle Boží snášel svá muka, všem nepřátelům ze srdce odpustil, a růženec již neodkládal z rukou svých. Jednoho večera upíraje horoucí pohledy na obraz rodičky Boží, na protější stěně visící, cítil, že dokoná tuto slzavou pout'.

Anča vtiskla mu plačíc hromničku do ruky, kterou Jenda přidržoval, aby umírajícímu nevisela dolů.

"Neplač," šeptal věrné své ženě, jež po 3 desetiletí radost i žal s ním snášela, "a ty, Jendo, buď vždy hodným! Odpouštěj všem, jakož i já jsem odpustil ze srdce všem nepřátelům. Slyšel jsi?"

Jenda ovšem zatínal pěsti i skřípal zuby, když pomyslel na to, kterak do nebe volající nespravedlnost' mladého Vršeckého urychlila konec otcova žití, ale přece nemohl odmítnouti prosbu umírajícího otce.

"Ano, otče, odpouštím všem, kdož zle a neprávne nám učinili," dal slze za odpověď.

"Také Vršeckému?"

"Ano!" odvětil Jenda pevně a pohledě otci v hasnoucí oči.

Ted' byl Francek upokojen. Anča předříkávala mu modlitbu pro umírající: "O nejsladší Ježíši! o nejdobrotivější Ježíši! o nejláskyplnější Ježíši! Pane v Tvé ruce poroučím ducha svého!"

Tu vyjasnila se tvář umírajícího tak, jakoby právě byl shlédl již krásu nebes.

"Ježíši, Maria, Josefe, stůjte při mně v poslední mé hodině!" Po několika minutách Francek dotrpěl. Po žití plném námahy a strádání došel věčného míru.

III.

Brzy po úmrtí Frankově odstěhovala se Anča s Jendou do jiné chaloupky, poněvadž po předcházejícím jim byl nemožným pobyt na půdě a vlastnictví Vršeckého.

Jirka hýřil ted' ještě nesmyslněji. Jezdil ve skvostném kočárku po kraji, rczhazoval peníze ve hře a krkolomných koupích a prodějích, takže lidé již si povídali, že to jaksí asi není v pořádku v jeho mozgovici; doma se nedrží, pravili a měli pravdu. Vrhá se u vír radovánek, protože tím doufal ohlušiti trapné předhůzky svědomí. Tu přišla netušená zvěst o válce. Prusové a Italové, mluvilo se, hodlají naši vlast z jihu a severu najednou napadnouti. Vše s napjetím hledělo vstříc nastávajícím událostem. Každý den mohl přinést válku.

Mladé mužstvo, patřící ještě ku praporům, připravovalo se již k nastoupení ku plukům. Konečně bylo povoláno do zbraně i záložní mužstvo, tudíž také Jenda.

Anča hlasitě naříkala, když Jenda jí doma ukázal povolací lístek. "O, milý Jeníku, mně je tak úzko o tě! Jistě s tebou se již na zemi neshledám! Bože můj, co si počnu, jestli tě zastřelí!"

"Nermut' se, matinko!" odvětil Jenda, "povinnost volá, vlast' požaduje toho na mně!"

Anča plakala ještě více. "A jestli se ne navrátíš — myslím, že také již brzy odejdu a uložím se tam za zdí podle otce." Při tom zaslzel i Jenda; v brzku však se zmužil. "Hled', matko," pravil, "jest pravda, že je válka tvrdým a krvavým řemeslem, ale i v poli stoje jsem v rukou Božích; bude-li vůle Boží, vrátím se v brzku vesel a zdrav z vojny, padl-li bych však, tož jistě i o tebe postará se dobrotivý Bůh. Neplač tudíž a přenech klidně budoucnost' milému Pánu Bohu. Tu zvedla se matka a šla ke kropence visící vedle dveří; třesoucí rukou pokropila syna a požehnala mu.

Provázen matčinou modlitbou odcházel Jenda ku svému oddělení.

Avšak do válečných běhů byli zatáhnuti mimo vojáky i jiní obyvatelé. Mnoho mladých rolníků, již nebyli vojáky, mezi nimi i Jirka Vršeckých, museli s potahy a vozy jeti za vojskem jako "přípřež", to jest dopravovati vojsku potraviny a všeliké jeho potřeby. Vršeckému nepřišlo nikterak za těžko jeti s přípřeží. Doufal tímto způsobem shlédnouti hezký kousek světa a viděti i prohlíti z blíзка a bez nebezpečí všechny zjevy a průběhy války.

Již jen několik hodin cesty dělí naše pluky od nepřítele. Koně "přípřeží" jsou vychrtlé z námahy, z rychlých pochodů, nedostatečné potavy a parna. Vršecký však je proto přec v dobré náladě. "Co pak to škodí," myslí si; "třeba by konici i pošli. Viděl jsem za to dosti, takže mám na půl leta o čem vyprávěti."

Vypsal si jména všech míst, kterými projel, zároveň s krátkým popsáním krajin, aby si vše spíše zapamatoval.

Právě seděl zase na svém voze a činil si v zápisník poznámky, když uchopila jej ze zadu tvrdá pěst' dragounova.

"Co zde činiš, chlapíku?"

Než mohl zaleknutý Vršecký odpovéděti,

vytrhl mu již dragoun zápisník a převracel listy jeho.

"Aha, tu máme jednoho z těch ničemných darebáků, kteří nás nepřátelským kulím na pospasy zavádějí," zvolal s rozhorčením, když spatřil Jirkovy poznámky.

Nyní se Jirkovi teprve rozbřesklo, v jakém je nebezpečí. Ne bezdůvodně bylo tehdy v rakouském vojskě rozšířeno mínění, že prozrazovány jsou nepříteli síla a postavení Rakušanů placenými vyzvědači. Jistota, se kterou pohybovali se Prusové v neznámé jim nepřátelské zemi a právě vždy tam se vyskytli, kde kynula jim příznivá příležitost' porazit Rakušany, dodávala tomuto podezření stále nového potvrzení a vojín pásli proto přísně po vyzvědačích. Za podobného vyzvědače pokládán byl nyní Jirka. Co zpomohlo mu všechno ubezpečování o svoji nevině. Nevěřiliť mu. Jeho poznámky svědčily silně v jeho neprospěch. Netahtali se s ním také příliš dlouho. Přišel před náhlý soud a po kratinkém jednání byl odsouzen k smrti provazem.

Zlomen opustil odsouzenec soudní síň. Přival nejprotivnějších si myšlenek a pocitů hrnul se jeho nitrem; celé posavadní žití přišlo mu na mysl. Tak mlád a tak živý a k tomu ještě nevinný má tak potupně zajíti! Čím zasloužil si tak krutý osud? Teď mu napadlo také těžké bezpráví, jehož se dopustil na chud'asu Frankovi. Nebylo nynější jeho neštěstí trestem za onen do nebe volající zločin? Mezitím co za takového myšlenek kráčel mezi stráží ku prozatímnímu svému vězení, padne jeho zrak na klidně mimojdoucího vojína ohněstrůjce. Při pohledu tom Jirka s sebou trhl. Nemá to Zvířenův Jenda, na nějž právě si byl vzpomínal? Také Jenda — bylť to skutečně — uzřel Vršeckého a na první pohled jej poznal. Zůstal státi a otázal se jednoho vojína, co že znamená tento zvláštní průvod. Ale ještě než mohl voják slovo pronést, vytrhl se jim Vršecký, vrhl se Jendovi k nohám a křičel pláčky: "Smilování, milost', odpuštění, Jeníku! Zachraň mne, jen ty jediný můžeš mne zachrániti — ty to učiníš. Přiznávám se, že jsem na tobě tvém otci spáchal těžké bezpráví i chci je

opět napravit, pokud je v mé možnosti. Jen teď v mé nouzi mne neopouštěj!"

Dále však již Vršecký nemohl. Stráž se naň vrhla, odtrhla jej od Jendy a chystala se v před jej popoháněti i ranami a údery pažeb, při čemž teprve vyprávěli ohněstrůjci, co vlastně je s Jirkou. Jenda ihned seznal, že Vršecký není vinnen zločinem mu k tíži přiřklým. Ale co měl nyní dělati? Měl pyšného statkáře, svého úhlavního nepřítele, osudu přenechat? Nikoli, toho nesmí učiniti! Nebylo by to skorem o nic lepší než vražda? Krev nevinně popraveného, jehož mohl zachrániti, těžce by ležela na jeho duši! Je vojín, stojí v poli a denně hledí smrti v líce; smí zde svoje svědomí takovou vinou obtížiti? Nikdy!

Teď mu také napadá, že slíbil svému otci na smrtelném lůžku odpouštětí svým nepřítelům, zvláště pak Vršeckému. Tomuto slibu dostojí!

Zprvu těší vřelými slovy odsouzení, ujišťuje jej o svém odpuštění a spěchá pak bezodkladně ku předsedovi náhlého soudu, aby tam položil svědectví ve prospěch Vršeckého.

Myslel-li však, že postačí jenom jeho přímělu, by Vršecký byl sprostěn všelikého podezření, to se velice mýlil. Tak rychle to nešlo. Jen s námahou dosáhl zprvu toliko zastavení rozsudku a nové přelíčení, když pak jeho svědecké výpovědi snešeny byly v zápis a podpisy opatřeny, byl konečně propuštěn, nemaje přece jistoty o budoucím osudu Vršeckého.

Válka se rozvíjela a Jenda musel druhého dne se svojí baterií ku předu proti nepříteli. Tím se stalo, že v brzkou ztratil z mysli Jiřího Vršeckých a již sotva naň vzpomínal. V hrdinném boji po nešťastné bitvě u Králové Hradce, v níž dobylo si rakouské dělostřelectvo nesmrtelné slávy, takřka samo se obětující, jen aby krylo ústup poraženého rakouského vojska, vynikl i Jenda a vrátil se po uzavřeném míru do svého domova ozdoben zlatou medailí za statečnost.

Co však mezitím stalo se s Jiřím Vršeckým? Svobody ještě nedosáhnul, ale čekal dosud mezi nadějí i bázní ve vojenském vězení na výsledek svého přelíčení. Konečně po dlouhých výslechách a líčení udeřila i jemu hodinka osvobození a on mohl jeti k domovu. Vrátil se jako zcela jiný člověk.

Strašné hodiny, v nichž již se nad ním vznášela tak potupná smrt', měly naň trvalý a polepšující účinek.

První cesta jeho doma byla k Jendovi. Vyznal se mu kajicně ze svého bezpráví a vyprosil si u něho odpuštění; nejen že vyplatil Anči a Jendovi zapřených 300 zl. i s úroky, ale mimo to daroval jim do vlastnictví i chalouku za lesem, kde tak dlouho byli obývali.

Jenda se brzy po tom oženil, získal hodnou a pracovitou ženu, takže spořivostí a pilí povlovně ale jistě vytvořovali si pěkný majetek.

Nyní je s Jiřím Vršeckým nejbližším mužem v obci.

JINDŘICH ŠIMON BAAR:

DVĚ HOLUBKY

HOLUBUC teta z Klenčí si tu neděli před Martinem přivstala. Venku ještě všecko dusila tma, ale ona už rozdělávala pod plotnou oheň, stavěla na snídani a heverovala při tom s lože muže i děti.

"Dyt' je přece neděle, cák tě kozel bere," vadil se strýček se ženou. Uráželo ho, že porušuje staré právo i ustálený pořádek svěcení dne svátečního, kdy si může sedlák pohovít až třeba do šesti ráno.

"Dyž musím do města," vysvětlila ochotně teta a sáhala po kávovém mlýnku.

Na kamnech sice mrkala jenom malá lampička olejová, ale Holoubák postřehl i v rozespalosti ten hmat a hned se mu lépe vstávalo. Ba zdálo se mu, že už cítí vůni mleté kávy, vidí na stole buchty a vedle nich hrnky slušné velikosti, a jedině to sváteční snídani příjemnilo mu mrzutou skutečnost, že bude musit asi vysadit ženě dvě desítky, aby mohla v Domažlicích zaplatit byt za jejích studenta a koupit na blížící se pout' a posvícení perník, hrozinky, snad i mnadle na koláče, ba možná, že bude chtít i o několik zlatek víc na nějakou parádu pro dcerku nebo pro sebe, aby se mohla o pouť pochlubit novým šátkem, hodně okatým, květovaným fěrtuchem, proměňavou pentlí; něco si jistě vymyslí, aby nezůstala za ostatními.

Ale sedlák se zbytečně lekal. To už měla se'ka dávno v přítruhlí pod modlicími knížkami uložený poklad pro takové případy, aby hospodáře zbytečně nedráždila a spokojila se opravdu dvěma desítkama, které jí

muž bez říkání položil na stůl s napomenutím, aby měla rozum a celé je neutratila, že teď v zimě nebude co prodávat — —

"To je řečí, jako bych já huž bula prohrála krávu," řála ve dveřích a vyšla pružně před práh do ospale se probouzejícího rána . . .

Holoubák se poškrábal za uchem, zamračil se a byl rád, že ta přehánka skončila tak krátce. Prohrál před třemi roky ve Kdýni v kartičkách krávu mouro, kterou tam na trhu prodal za půldruhého sta zlatých, což ho tuze mrzelo, ale ještě víc do dopalovalo, že prohrával od té chvíle každou patálii, kterou se ženou tak asi jednou za měsíc míval. "aby se vyčistilo povětří", jak si říkal po každé takové bouře. A tu Holubka, když už nevěděla kudy kam, vzpomněla si na tu nešťastnou mouro a podala mu ti hezky na talíři. Ovšem nezapomněla nikdy ohlédnout se po dveřích, nevyběhnějími sedlák, tak aby mohla opustit bojiště sama . . .

Měla muže upřímně ráda, dávno mu v srdci odpustila, vážila si ho pro jeho rozvážnost, ale "zlost nemá ctnost." Ve hněvu nemohla zapřít v sobě ženouskou, a když ne mohla kousnout, alespoň škrábla.

Ale teď hned, jak ji ovanul čiperný větřík, odletěly jí z hlavy všechny takové mračnosti, a počala vážně myslet na město. Těšila se na synka studenta, který od prázdnin chodí do gymnasia, a srdce mateřské plesalo. Viděla ho už jako velkého studenta, jede za ním do Budějovic do semináře, strojila mu v duchu šumnou přímici jako svatbu, srdce se jí smačklo úzko-

stí, když ho spatřila na kazatelně a u oltáře, ale hned se nahlo až k prasknutí přívalem pýchy a hrdosti, když slyšela říkat závistivě: "To je z něho hezkýj velebníček, to mu to sluší."

"Teký do města?" ozvalo se vtom za Holubkou, a hned jako by smazal všechny ty krásný obrazy, které jí kreslila v duši mateřská láska. Otočila se na patě a až se lekla! Bože, vždyt' už je v Dražinově a ani se nenadála! To jí ta cesta utekla, že ani nepozorovala, jak minula most, Horu, Hrubých rybník, a nebýt toho zvolání, snad by jako ve snu byla přešla i Domažlice . . . Čerstva se vzpomatovala, usmála se radostně a svědčila: "Teký, teta, teký, purem spolou, cesta bure kračí."

"Vy ste asi z Klenčí, ha jistě dete nakupovat na posvícení," srovnávala krok a navazovala řeč zavalitá selka menší postavy, oblečená v dražinovský kroj. Šerku měla vyhrnutou, její orapovaný konec s hedvábnou pentli nesla přes ruku, dole jí vykukovala pěkná půvėdková sukně s kanafasovým fěrtuchem, pod ní kmitaly se dvě nohy, nadité v ohnivě červených punčochách a nových střevících. Na těch utkvě! Holubčin zrak nejděle, když si novou svoji společnici od hlavy až k patě zmrštila, aby uhodla, odkud a kdo je. Jak se jí podívala na hlavu, poznala podle pevně sřiznutého hřebenu, na němž napínal se černý tibeták, že musí být z Dražinova, protože postřekovský kroj váže šátek hladce na babku, a jinak než do těch dvou vsí silnice nevede. Když jí sjely oči níž a spatřila na ní modrý kožíšek, všude poctivou kunou dobře lemovaný, vzadu s varhánky a vpředu vykrojený, kalounem pěkně přes hedvábný šátek i poluštičku spjatý, hned věděla, že je jistě vdaná a selka, utvrdily jí v tom i střevíce s mašličkou na nártach, se žlutými kroužky a srdíčky.

"Zatra, teta, vy máte nový tříjce, překný, jako hulitý, do pa vám je šil?" uznala Holubka za vhodné hned na počátku nové známosti říci něco hodně příjemného.

"Ba mám, ha na špalíčkách," blaženě se usmála draženovská selka, které ta pozorost zřejmě polichotila, zastavila se, i nohu pozdvihla, aby bylo viděti podpatek, dů-

kladným plískem podbitý. "Šil mi je měskýj švec, hale stály teký celých šest zlatek."

"To je drahota, já bych teký chtěla dívčí koupit ňáký vobutí, vyšla zrovna ze školy, ha to víte, paráda se jí začíná chytat," svěřovala se Holubka.

"Vy holt ste v městě, vás se chytá paráda," píchla jí hned draženovská selka vyčítavě, neboť na Chodsku nemohou zapomenout, že Klenčí povýšeno už před dvěma stoletími na městečko, odložilo buřský kroj a počalo se opíciť po městku.

"Nu, jak je kroj, tak se stroj," odrazila ji Holubka, která také byla řečná a nikdy nechodila daleko pro rozum. "Dyt' vám je beztoho Klenčí malý město, ha jak můžete, hutíkáte do věčího. Do Klenčí k nám vás musí nosit a vozit." To se dotkla velice citlivého místa všech Draženováků, kteří, mařice stejně daleko do svého farního kostela v Klenčí jako do Domažlic, chodí do Klenčí jenom se křtem, veselkou a pohřbem, a pak nakupovat — dřeváky . . .

Rozprávka počala býti kousavou a obě ženy pochopily, mají-li se v dobrém rozejít, že musí načít z jiného soudku.

"Je to tak, máte svatou pravdu," přisvědčila Holubce její nová známá — "já chodím ičko do města nejrači na študentskou mši."

"To mi, teta, ze srce mluvíte," zesládl a oteplil se hned hlas kaboníci se už Klenčáčky. "bula sem tám, pravda, asi tepriva pětkrát, hale v tom klášterním kostele Pannynka Marjá na voltáři, ty chlapci študenti před voltářem, ha ten zpjev na kruchtě, nu — to aby pohledal."

"Pravda pravdoucí, ha tepriva, dybyste míla mezi študenty syna, jako já mám," vypjala se zas dražinovská selka.

"Ha to teký mám," srazila jí hřebínek hned Holubka.

"Náš Šimánek študýruje, pravda, teprv první rok," zkrotla teď selka, a optala se nejistě: "to váš huž je asi vyjž?"

"Ha de pa!" mávla rukou Holubka, "teký sme ho tám dali zapsat pony'prv."

"Tak chodí s našim Šimánkem?"

"Ba asi jou, ha menuje se teký Šimánek."

"To se podívejme! Esli pa se ty chlapci spolou znají?" starala se hned dražinovská

teta a rozpovídala se: "Ten náš kluk běhal každýj den domů. Dyž bul dlouhyj den, nu, hušlo to. Hale íčko je den jako píď, za tmy vodejde, za tmy přide, zmrzlyj ha někdy mokryj jako myš, při sjetle se hučit, tak povídal muž, to není žádný, eště by si chlapec uhnal nákou nemoc, ha bulo by to horší než lepší. Co íčko ušetříme, mušeli bysme dát dočtorovi. Šel ha našel mu tám kvartýr, vod prvního huž tám vostává."

"To náš je tám vod začátku. Napřed se mu styjskalo, hale huž si zvyk. To víte, na domovo se těší, nemůže se posvěcení hani dočkat."

"Náš teký přiběhne každou chvíli, to ce ví, nemá tak daleko jako váš, hale my ho hned vobrátime ha ženem zpátky, hajť si zvyká hned z mládí, dyž si bude mušet jednou hledat chleba mezi cizíma."

"Ba právě, ba právě," svědčila Holubka zřejmě potěšena, že konečně se jim řeč strefuje. "Ha koli pa vy za něho platíte za měsíc?" optala se, aby se tak pěkná řeč nepřetrhla.

"Platíme dost, deset zlatek za takovýho špunta, ha to víte, s prázdným teký za nim nesmím. ta paní je uznalá, dá mi dycky, dyž nic, aspoň hrneček tý bryndy."

"My sme, chvála Bohu, teký trefili na dobrý místo. Platíme teký desítku, ha tudle nesu eště přídávkem půl kopy vajíček, ha-by na Šimánka míli pěkný voko."

"Ha to jako bysme si řekly," zasmála se selka z Draženova a už roztahovala z lýči pletenou mošnu ve které se bělalo plno vajíček, "je jich zrovna půl kopy ha samý čerstvý."

To už si povídaly na Hořejším předměstí proti porku, se zdí klášterní zahrady už na ně kývali kamenní světci, aby si pospíšily, nechtějí-li přijít pozdě, zvony na nízké čtyřhranné věži sezváněly, a sotva obě selky vběhly do kostelíčka, jako by na ně čekali, ozval se zvonek u sakristie, zahulčely varhany a mše svatá začala. Klekly si pod oratoří vedle sebe, vytáhly z kapes růžence a jejich oči dychtivě hledaly před oltářní mřížkou mezi nejmenšími studentky načesaté hlavy svých synků. Našly je, sklovily se k zemi, a dvě matefkská srdce po-

čala se vroucně modlit za štěstí dětí. Malým kostelíkem zrovna hřměla mešní píseň, zpívaná dobrými třemi sty mladých, svěžích hlasů, matky uvedla v nadšení i učenná exhorta gymnasijsního katechety, položená hojně latinskými citáty z Písma i klasiků, kterým za mák nerozuměly, ale dojímal je už pouhé oslovení — "milovaní jinoši", několikrát opakované, neboť zdálo se jim, že se velebný pán při tom dívá na jejich Šimánky.

Konečně — nic netrvá na světě věčně, ani gymnasijsní služby boží ne — —

Na hradní věži netlouklo ještě ani deset, a z klášterního kostela otců Augustiniánů už se hrnulo "gymnasium" rovnou do loubí, náměstí a ulic, unášejíc sebou jako o povodni všecko, co ke gymnasiu sice nepatřilo, ale na jeho mši chodilo, jmenovitě slečinky, maminky, venkovské strýce a tetky, jakož i obstarožnější a proto i zbožnější část Hořejšího předměstí, kterému nestačila "šestá" v klášteře, a chodila proto i na "studentskou".

Obě selky vyvalily se přes kamenný práh mezi prvními účastníky bohoslužby, venku však postavila se každá ke dveřím s jedné strany jako socha, a ztrnule prohlížely valící se proud lidský. V tom jako by elektrická jiskra projela Holubkou, trhla sebou a už držela svého synka za ručičku. Vytáhla ho ze zástupu, ha ani ho táhnout nemusila. Šimánek, jak spatřil matku, skočil k ní a hned se hnál po košíčku, jehož proutěné ucho zafězávalo se matce hluboko do rukávu vlněné jupky.

"Mámo, nesete mi hněličky?" optal se a rychle pozvedával víko — —

"To víš, že nesu, jen počkej, haž přece přídeme na kvartýr, peníze nesu, vajíčka, všecko potom vyndám," slibovala matka a opatrně se ohlédla, nesměje-li se někdo té chlapecké nedočkavosti. A skutečně: několik kroků za ní šla draženovská teta se svým studentkem, který se také staral víc o lýčenou tašku, než o celou matku.

"Sou to hladi ty naše děti, co?" usmála se na Holubku, "jako by jim kvartýrská hani najíst nedala. Ha já vím, že dá, je to

tůze hodná paní, každýj, kdo jen hubu má, ji chválí."

"My máme našeho huňáký paní Regálový, tý říkají šeko — matka šturentů."

Jen to Holubka dořekla, zůstala draženovská teta stát, jako by jí do dláždění obě nohy zarostly, i ruce překvapením sepjala a teprve po chvílce radostně vykřikla: "Dyt' my teký! Hale ne, do by to řek, že se tak sejdem! Jaktěživý sme se spolu neviděly, neznály se, ha děti nás takhle dohromady svedou. Já sem z Draženova Holubka."

"Co to povídáte? Vy že se teký menujete Holubka?" spráskla ruce i s košíkem klencká teta, až na ní mohla ta z Draženova oči nechat, "dyt' já sem z Klenčí vod Holubů, esli to tám znáte, máme třetí dvůr nad fa-

rou, každýho dítěte se na Holobouc doptáte."

"Milá ženská," zvázněla draženovská Holubka, "věřte mi, haž de po mně mráz. Tuto není samo sebou. Tak se sejdou na silnici dvě žencký, dvě cizí žencký, jedva hodinku dou spolu ha tak si mluví do noty, že dyby byly rodný sestry, nemohl by se jim tak život strefovat jako nám. My chtij nechtij mušíme byjt spolu kamarádky, ha kluci kamarádi," zahrozila draženovská teta oběma nadějným synkům, kteří už se dávno znali a upřímné přátelství také už uzavřeli.

"To teký burem," zasmála se Holubka teta z Klenčí, a obě tety i jejich děti měly se opravdu rády jako rodné sestry a bratři tak dlouho, dokud je nerozvedla ničitelka života, zlá, bezohledná smrt — —

ČEŠI A SLOVÁCI

Mně se zde mnozí smějí se slovakismem; necht' se smějí, myslím si, to mne neodradí. Není to žištnost, ani přepjatost, ale upřímná láska vzájemná. Já poznala Slováky a vím, že jsou hodní, abychom si jich všímali. Tam je pokladů neocenitelných, a nikdo si jich nevšímá; příčiny toho jsou mnohé, a nemohu zde mluvit o nich. Však i Vy račte dobře znáti poměry, jež na ně neblaze působí. "Co nám je do nich, my jich nepotřebujeme, oni ale nás!" mluví mnozí.

Eh, jsou to hrdé myšlenky těch pánů, my potřebujeme jeden druhého; dobře tedy, abychom se poznávali, jeden druhého laskavě podporovali a ke vzájemnému cíli pracovali. — Takovouto vynášivostí urážíme jejich sebecit a pracujeme do rukou té straně, která beztoho obchází jako lev řvoucí, číhající, kde by nás pohltila; která by ráda propast viděla mezi námi nepřestupnou!"

Božena Němcová v dopise Aloisu Vojtěchu Šemberovi dne 11. prosince 1857.

CITÁTY

Od kořene skáceného stromu pučí nové odnože, nejhlubší rána se zacelí, s životem střídá se smrt právě tak, jako se smrtí život.

Turgeněv.

* * *

Má-li svět změnit se v nový, je třeba, aby lidé sami duševně se obrátili na jinou cestu. Dříve, dokud se sám nestaneš bratrem každému, nenastane všeobecné bratrství.

Dostojevský.

* * *

Přetvářka jakéhokoli druhu může oklamat nejmoudřejšího člověka, ale sebe méně rozvité děcko pozná okamžitě přetvářku, třebas byla co nejdovedněji tajena — a štítí se jí.

Tolstoj.

* * *

Láska z divých pouští rajske sady činí.

Mickiewicz.

* * *

Podíl na té zemi širé, kde všem patří stejný díl,

ne, by tisíce tu v bídě klesali
a hlouček tyl.

Svatopluk Čech.

ČTYŘI RECITACE O BL. ZDISLAVĚ

Napsala M. Sadovská.

Na památku 750 let od jejího narození r. 1220 v Křížanově u Žďáru nad Sazavou v Čechách z otce Přibyslava, pána na Křížanově a matky Sibly ze Štaufu, u dvoru českého krále Václava I. a jeho choti Kunhuty.

* * *

I.

BLAHOSLAVENĚ ZDISLAVĚ

Bud' velebena, kněžno Zdislavo,
strážkyně čistá krbu rodinného,
českého lidu chloubu a též slávo,
převzácná perlo z rodu vznešeného.
Tys v nebi vyvýšena na trůn skvělý,
kde Nejvyššímu pješ hymnus vřelý.

Ty vzore sociální pracovnice,
která ses věnovala strádajícím,
horlivých apoštolů pomocnice,
jež přinášelas zdraví zmírajícím
a všude rozsávala požehnání,
vypracšuj pro nás Boží smilování.

Laskavá těšitelko sužovaných,
dobroditelko bědných chud'asů,
lékařko chorých, v Bohu milovaných,
vůdkyně duší, hledajících spásu,
pohlédni milostivě s výšin nebe
na národ, který oslavuje Tebe.

Zářivá hvězdo první velikosti
na třeptném nebi naší vlasti milé,
určená Vládce rajské vysokosti,
vésti lid český k dobru, k mravní síle,
jen zasvit' mocně našim temným dnům,
a ukazuj nám cestu k nebesům.

Přednášej za nás prosby Kristu Králi
oroduj za lid, který je Ti milý,
at' slovy a též činy Boha chválí,
snaže se vésti život ušlechtilý,
by po pozemských strastech došel v kraje
kde k chvále Tvoji andělů sbor hraje.

II.

BLAHOSLAVENĚ ZDISLAVĚ

Bud' pozdravena, velká Moravanko,
překrásný květe drahé domoviny,
šlechetná, dokonalá křest'anko,
jež vepsala ses hrdinskými činy
do srdce miléného národa,
kterému vzešla Tebou obroda.

Pečlivá manželko, a vzorná matka,
jež Strážným andělem jsi byla dětem,
vštěpujíc jim, jak v Bohu žít je sladko
a kterak nutno pohrdati světem,
nám ideálem rodinných jsi ctností,
jež vybízíš nás k mravní velikosti.

Byla jsi plna obětavé lásky
k věčnému Tvůrci, rovněž k tvorům Jeho
a utužovala jsi vnitřní svazky
se členy řádu dominikánského,
kterým jsi chrám i klášter zbudovala,
bys k spáse duší s nimi pracovala.

Blahoslavený Česlav oděl Tebe
řeholním, drahým Ti terciářským šatem
a Ty tím snažněji hledala jsi nebe,
vším světským pohrdajíc jako blátem
a shromažď'ujíc poklady si skvoucí
dobrymi skutky, jež jsou nehynoucí.

Veliká těšitelko sužovaných,
matko a sestro chudobného lidu,
štedrostí rukou svojích požehnaných
jsi zaháněla nemoci i bídu
a snažila se odstraniti hřích,
by nehyzdil víc krásu českých lich.

Vznešená hradní paní na Lemberce,
kde vedlas život, plný zbožnosti,
splétajíc ze Zdravasů skvoucí věnce
přemocné Prostřednici milosti,
Ty první česká hraničářko naše,
nauč nás milovati Messiáše.

Anežky české vzácná vrstevnice,
spřízněná s ní svou šlechetností srdce,
skvíc se jak ona krásou světilce
před tváří nejvyšší laskavého Otce,
oroduj spolu s touto Přemyslovnou,
at' česká srdce k pokání se pohnou.

Zažehni světlo víry v naší vlasti,
by po noci jí vzešel nový den,
kdy v Bohu bude hledat pravé slasti
a vyplní se velkých duchů sen
o velkém pravdy, lásky vítězství,
kdy zavládne tu Boží království.

III. POŽEHNANÉ KAMENY (Legenda)

Hromada kamení je k stavbě připravena.
Dělníci přicházejí, bude práce nová,
již nekonečná Moudrost bude oslavena
a opěvána velkost odvěkého Slova.
Ó, jaká radost. Na místě dřív prázdném,
pustém,
stát bude veliká a krásná svatyně,
děšt útěch prýštit bude s nebe v proudu
hustém
na všechny, kdo se stulí v jejím tichém
klíně.

A lidé budou přicházeti z blízka, z dále,
by Králi svátostnému upřímný hold vzdali.

Se jménem Božím na rtech začíná se kopat.
Pro pevné základy bude půda vyhloubena
a na nich bude zdivo výš a výše stoupat,
budova chrámu bude skvěle postavena.
Nuž rychle, rychle pokračujme ve svém díle,
nadšeně volá jeden dělník ze zástupu,

"at' líbíme se Všemocnému každé chvíle,
by jednou slavného nám dopřál přístupu
ke svému trůnu v nadoblačné, rajské říši
a tam nám podal nekonečných slastí číši."

Však hle! Tu přichází sem jakás vzácná
paní.

"Tot' přece naše ctná je chlebodárkyně,
jež buduje v svém zbožném lásky plápolání
chrám tento, dominikánů jsouc příznivkyně,
aby zde usídlila zbožné řeholníky,
kteří by konali vždy bohulibou službu.
Bud' vřele uvítána paní Zdislava,
necht' Pán jí žehná, necht' je ustavičně
zdráva."

Lid jása vstříc té ušlechtilé, zbožné kněžně,
jež k stavbě stánku Božího jej povolala.
A Zdislava naň popatřila vlídně, něžně,
pak stanula a takto mluviti se jala:
"Chci pomáhat vám, draží, bych svou
vlastní prací

uctila Spasitele, pro Nějž duše hoří
a k Němuž v myšlenkách se stále ráda vrací,
Kterému ve dne, v noci horoucně se koří.
Nuž do základů kameny chci snášeti
a všechno dělat s vámi, moje milé děti."

Všechnen lid dojat je. A milá kněžna jeho
vede si velmi čile, kameny tu sbírá,
je v chvatu klade do vrchního rcucha svého
a rychle, plna jasu, s nimi se ubírá,
aby je pilným rukám čile podávala
a jím pomohla pak základy upevniti
posléze dočkala se, čeho si vroucně přála:
By chrámu základy se mohly posvětití,
S modlitbou na rtech koná toto svoje dílo,
volajíc vroucně: "Veleben bud' Bože, má
Sílo."

A hle, co se to děje? Zázrak, velký zázrak!
Kamení kněžnino se mění v diamanty.
Dělníkům z toho záření až přechází zrak,
jsou uzaslí, když zří ty skvostné brilianty.
A v jasu, který line se z těch drahokamů,
se objevuje krásný anděl, běloskvoucí,
úchvatně vznešený v tom nadpozemském
planu,
a z jeho hrdla line se hlas tklivý, vroucí:
"Kameny kněžny Zdislavy jsou požehnané,
pro ně se mnoho věcí, nebi milých, stane."

Dělníci stojí jako k zemi přimrazení.
Zdislava, plna sladké tuchy, padá na kolena,
Zjevením andělským jsou všichni omráčeni
a zbožná kněžna září, láskou cpojena.

Leč vidění to zmizelo za kratičkou chvílí,
v základech zase bylo zřít jen kamení,
lid opět do práce dává jarý, čilý,
když před tím učinil svaté kříže znamení.
A Zdislava chce také v práci pokračovat,
práci tu zbožnou meditací posvěcovat.

Všem tane v mysli: "To kamení je
požehnané,

to nad zlato a démanty je Bohu milé,
to celé dílo, na něž rosa s nebe kane,
vyroste v květy nevadnoucí, věčně bílé,
jež budou šířit libou vůni po vše věky
a budou duše, hříchem choré, uzdravovat,
neb dávati jim budou blahodárné léky,
a k nebesům je zvláštní mocí přitahovat.
Z nich těžit budou všechna příští pokolení
a děkovati Zdislavě v lásky rozechvění."

Chrám Zdislavin dnes stojí, státi bude dále,
památka na světici nikdy nezanikne.

Co ona vykonala k Boží cti a chvále
to ve vlasti jak slunce zář vždy vynikne.
Ty ctnosti, kterými se skvěla, budou svítit
všem Čechům v cestu k nebi, aby nezbloodili,
předtuchy rajských jar jim budou v duši
svítit

a vybízet je, aby jako Zdislava vždy žili,
by každým dechem tíhli k rajským výšinám,
kde ze všech nejnádhernější se tyčí chrám,
v němž uvidíme Nejvyššího tvář v tvář
a obdivovat budem Zdislavinu zář.

IV.

ŠÍŘITELCE KŘESŤANSKÉ LÁSKY

Tys plamen lásky mocně rozžihala,
ten plamen, který ve Tvém Srdci plál,

Tys bližním všechno, co jsi měla, dala,
toužíc, by miloval Tě božský Král,
by s počínáním Tvým byl spokojen
a připravil Ti v nebi slávy den.

Ku počtě Jeho chrám jsi zbudovala
v Jablonném městě, Tobě velmi milém,
sem s vroucím nadšením jsi chodívala
v záření duše jiskřivém a bílém,
v záření víry hluboké a vřelé,
že trůn tu svátostného Spasitele.

Tys byla anděl míru v rodině,
pečlivá manželka a vzorná matka,
jež chovávala dítky ve svém klíně
a mluvila k nim slova něžná, sladká,
vedla je pevně příkrou cestou ctností,
by stále žily v Boží milosti.

Chudým jsi byla dobrodějkou vzácnou,
sytilas všechny, kteří hladověli,
pocestně zvalas s tváří vlídnou, jasnou,
aby si ve Tvém domě pohověli,
hostilas denně řady ubožáků
a plašila bol z uslzených zraků.

Ctitelkou svatého jsouc Dominika,
v řádové roucho jsi se přioděla,
bys ve šlépějích hrdiny — řeholníka
k výšinám mravní velikosti spěla,
Ó terciářko dominikánská,
bud' zdráva, apoštolko slovanská.

Pros za nás v nebi, kde máš místo skvělé,
oroduj za lid, který Ti je blízký,
vyžádej u sladkého Spasitele,
by chránil naše města, také vísky,
by nám dal sílu, zdolat zlobu hříchu
a s nadšením tu svatou orat líchu,
kterou nám dali předci v dědicvtí,
jednou pak vzal nás ve Svě království.

NEVĚSTA Z NOVIN

JIRÍK Zamastilů z Kostičan byl k ženitbě dávno zralý, ale příliš vybíravý. Doma bylo děvčat dost a mnohá by si ho byla ráda vzala, ježto měl nezadluženou pěknou živnost a byl jedináček. On však na každé našel chybu. Jedna byla hezká, ale měla málo. Jiná měla peněz dost, ale chyběla jí krása. Opět jiná měla krásu i bohatství, ale chyběl jí dar moudrosti. A když konečně se Jiřík rozhodl pro tu, která se mu líbila a měla i ostatní "p", nezamlouvala se jeho rodičům, a tak Jiřík ve třiceti letech byl ještě svobodný.

Jako rádný, uvědomělý rolník odebíral hospodářský časopis a jednou v něm četl insert: "Dívka v nejlepším věku, slušného zevnějšku s věnem 20.000 Kč a nadějí na dědictví po starém strýci, ráda by se provdala do menšího hospodářství. Nabídka pod značkou "Láska a věrnost" do adm. t. l."

Jiřík se zamyslel: "S tou bych to mohl zkusit," řekl si po chvíli a hned přikročil k činu. Napsal do administrace listu na udatnou značku: "Rád bych se s Vámi seznámil. Mám 50 měr polí, jsem sám a hledám nevěstu. Oznamte mi, kde bych se mohl s Vámi sejit. S úctou Jiří Zamastil."

Odpověď obdržel brzy. Zněla: "V neděli před polednem Vás budu očekávat na nádraží . . . Poznáte mne podle světle modré halenky a tmavomodrého deštníku, který budu držeti pod levou paží. Oznamte mi, podle čeho já vás poznám. S úctou Anna Kubiasová."

Jiřík odepsal: "Přijedu v neděli dopoledne do P . . . a poznáte mne podle šedivého obleku, světlého klobouku a podle toho, že

budu mít svrchník přehozený přes levou paži."

Jiřík vstal v neděli ještě za tmy, obstaral domácí povinnosti, zúčastnil se mše sv. a z ní šel přímo na železniční stanici. Dojel do P . . . dříve nežli jeho nastávající z jiné končiny toho kraje a byl na ni ovšem velmi zvědav.

Vlak přijel a Jiřík na nástupišti napjatě vyhlížel, z kterého vozu vystoupí slečna Kubiasová.

Pojednou ztrnul: z vozu třetí třídy vystoupila dáma usedlého zjevu, v modré bluze a s modrým deštníkem pod levou paží. Rozhlédla se letmo a pak ihned namířila k Jiřímu, který střídavě rudl a bledl. To nebylo děvče "v nejlepších letech"; její stáří dalo se odhadnouti na 35—40 let a neobyčejná ráznost, jíž se vyznačovaly její pohyby i řeč, nedala tušiti mnoho dobrého.

"Buďte mi srdečně vítán," začala zhurta. "Sešli jsme se, abychom si pohovořili a domnívám se, že k tomu nejlépe poslouží restaurační místnost v některém zdejší hotelu."

Šli tedy z nádraží do města. Slečna Kubiasová se znalecky rozhlížela a potom vstoupila do elegantní budovy předního hotelu. Jiřík ji následoval se stoupajícím neklidem.

Přišel vrchní a otázel se, co si přejí. "Rádi bychom byli o samotě," odpověděla slečna Kubiasová. Uvedl je do jakéhosi pokojíku. Nežli však začali rozhovor, požádala slečna o jídelní lístek. "Mám velkou žízeň," hlásila. Nahlédla pak do lístku a poručila dvě menší lahvičky vína. Ukázala při tom na "Madeira". "Je výtečné," pravila, když je okusila. Pila rychle a pojednou praví: "Vstávala jsem velmi časně a mám již hlad. Což, abychom se naobědvali, po obědě se

nám to bude veselji hovořit." Při tom již opět držela v ruce jídelní lístek a poroučela: "Dvakrát srnčí s knedlíkem."

Jiřík byl omráčen smělostí neznámé, ba možno říci, že byl více mrtev, nežli živ. Jedl sice také, ale nechutnalo mu, neboť čislice, které viděl vedle těchto dobrot, byly velmi vysoké.

Když odnesl číšník prázdné talíře po srnčím, nahlédla "nevěsta z novin" opět do lístku a zálibně četla: Kachna s okurkovým salátem. Nedbala na vysokou cenu a poručila dvě porce, které číšník ve chvíli přinesl. Byla pak ještě tak smělá, že po kachně poručila dvě pilsenské a posléze dvakrát černou kávu.

Jiřík hrůzou trnul, co to bude stát a uvažoval, vystačí-li s penězi, které má s sebou.

Po černé kávě si slečna Kubiasová otřela obřadné ústa a začala: "Kolik máte u vás světnic? Jednu musím mít rozhodně sama pro sebe. Jsem zvyklá mít pohodlí, když se strojím."

"Máme kuchyň a jednu světnici společnou. Vedle ní je malý přístěnek, který slouží za komoru."

"Jakou cenu má vaše usedlost?"

"Mám 50 měř polí a u nás míra pole má teď cenu 1500 Kč."

"Samo sebou se rozumí, že bych byla po sňatku polovičnická, vidíte. Nu, a jak se vám líbí?"

Tu Jiřík, jinak mírný hoch, se vzbouřil a rozduřeně řekl: "Nelíbí se mi pranic, a to pro vaše chování a pro marnotratnost, jakou jsem ještě u nikoho nepoznal. Vždyť za nějaký rok byste prohrýřila mou usedlost! — Pane vrchní, platit!"

Vrchní přišel a psal: 2 láhve Madeira 60 Kč, dvakrát srnčí 40 Kč, dvakrát kachna s salátem 30 Kč, 2 pilsenské 5 Kč a dvě černé kávy 6 Kč. Podtrhl a sečetl: 141 Kč.

Jiří zat'ál zuby a platil. Měl s sebou necelých 200 Kč a byl rád, že mu zbylo na cestu. Po zaplacení s mrazivým pozdravem vyšel ven. Prchal do vnitra města a měl jedinou obavu, aby "nevěsta" nešla za ním. Byl ještě rád, že musela odjet o něco dříve než on, takže nemusel mít strach, že se s ní sejde na nádraží.

Když večer přijel domů, ihned ulehl. V noci měl šeredný sen o hřmotné ženské, kte-

rá vládla v jejich stavení.

V neděli nato byli u Zamastilů překvapeni návštěvou. Do dveří se vhrnula Anna Kubiasová.

"Co tu chcete?" obořil se na ni Jiřík.

"Myslim, že se dohodneme."

"Rozhodl jsem se, že se ještě nebudu ženit."

Slečna Kubiasová se však neurazila a ježto paní Zamastilová právě dávala oběd, usedla "nevěsta" se zdvořilým úsměvem tak ke stolu. Příliš ji neuctili, poněvadž měla jen "falešnou" drobenou polévku a vdolky. "Nevěsta" snědla několik lžic polévky a kousek vdolku, k čemuž Jiřík donesl sklenici vody.

"Okuste naše 'Madeira'," pravil při tom suše. "Srnčí a kachna přijdou později."

Anna Kubiasová se kysele usmála, vstala a skorem bez pozdravu odešla.

Týden nato dostal Jiřík od advokáta z K. upomínku:

"Nabízeli jste slečně Anně Kubiasové sňatek, který se neuskutečnil, a jelikož má klientka měla při jednání s Vámi výlohy, jsem nucen upomenouti Vás o zaplacení těchto částek:

Dne 7. t. m.:

Cesta autem ke dráze do K.	Kč 40.—
Dráha z K. do P.	Kč 16.—
Dráha z P. do K.	Kč 16.—
Cesta uatem od dráhy z K.	Kč 40.—

Dne 13 t.m.:

Cesta autem od dráhy z K.	Kč 40.—
Dráha z K. do stanice Cr.	Kč 26.—
Dráha ze stanice Ch. do K.	Kč 26.—
Auto od dráhy z K.	Kč 40.—
Tato upomínka	Kč 25.—

Celkem Kč 269.—

Nezaplatíte-li do 8 dnů, bude na Vás podána žaloba."

Jiřík několik dní nepsal a konečně se rozhodl zaplatit. Zaslal peníze, ač s těžkým srdcem, byl však rád, že ho slečna Kubiasová nadále nechala na pokoji.

Nehledal pak již nevěstu po světě, nýbrž vzal si děvče z domova, s nímž je štěstí. Na "nevěstu z novin" vzpomíná nerad a nepřeje nikomu, aby pochodil podobně.

J. Vb.

JARKOVA ÚSPĚŠNÁ VÝCHOVA

AK, chlapci, a první věc, s kterou vstoupím do dvacátého šestého roku věku svého, bude, že se ožením."

Kdyby vedle skupinky mladých mužů byla dopadla puma, nebylo by je to rozrušilo tak, jako náhlé Jarkovo rozhodnutí. Když přešla první chvíle překvapení, sesypalo se na Jarku množství otázek.

"Koho si budeš brát?" — "Je hezká tvá vyvolená?" — "Pozveš nás na svatbu?" a tak dále.

Jarka kamarády umlčel:

"Ještě nevím, kterou si vezmu, jen mi to tak napadlo."

Lád'a, jeho nejlepší kamarád, prohodil:

"Copak tebe si vezme každá. Máš zajištěné postavení, hezký jsi, chytrý taký, ani odvaha ti nechází, a to všechno se dívkám líbí. Co se mne týče, vezmi si, kterou chceš, jen ne Jitku Pokorných."

"Proč, prosím tě?"

"Je to strašně nepodařená dívka. Je zlomyslná, svárlivá, pomlouvačná, nepořádná, bezbožná, nu, jediné, co na ní je, že je hezká a bohatá."

Jarka se na chvíli zamyslel a pak řekl se smíchem:

"Tedy tu si vezmu," a odešel.

Jeho přátelé zůstali celí udivení stát. Jarka, ten hodný, zbožný chlapec si chce vzít nejhorší dívku pod sluncem. — Nu, však si to ještě rozmyslí . . .

Za týden po této příhodě konala se taneční zábava, na které se chtěl Jarka seznámiti se svou budoucí nevěstou. Přátelé mu v

tom nebránili, ba představili ho Jitce a nechali ho s ní státí samotného u stolu. Však až ji pozná, vzdá se svého bláznivého nápadu.

Jitka byla opravdu taková, jak ji líčil Lád'a — tak se to aspoň zdálo Jarkovi na první pohled. Ale svého úmyslu se nevzdal a začal se bavit.

"Jste, slečno, opravdu jediná, která mne na tomto plesu upoutala nevšední krásou a něžností!"

"Opravdu?" zamračila se dívka, neboť byla právě ve špatné náladě.

"Můžete mi to věřit, slečno. Slyšel jsem o vás už mnoho pěkného. Nejvíce se mi na vás líbí, že jste tak skromná, opravdu, a tak milá."

Jitka zvedla oči a přestala se mračit. Co to povídá ten člověk? Že je milá a něžná? A její přítelkyně tvrdí (a v duchu si to sama přiznává), že je hrubá a sobecká.

Jarka pokračoval:

"Zdá se mi, že jsem vás viděl v neděli v kostele. — Zbožnost sluší každému, a dívce zvláště. Doprovodím vás příště, dovolíte-li."

Jitka se zarděla, protože o kostel příliš nestála. Honem se však zeptala, v kterém kostele ji viděl a do kterého kostela sám nejraději chodí, neboť chtěla, aby ji ten zajímavý mladý muž přec jen doprovázel. Bavili se tak ještě chvílku, při čemž vychvaloval a líčil Jarka vlastnosti Jitčiny, o kterých sama neměla ani tušení. Ale líbil se jí, to si musela přiznat a v duchu již uvažovala, zdali by se ty vlastnosti, o nichž mluvil, přece jen nedaly získati. — Slíbila se zároveň, že se vynasnaží, aby odložila své mrzoutství a chronickou nevlídnost. Nako-

nec si umluvili schůzku v neděli v kostele a odešli ke svým přátelům.

"Velmi zajímavý člověk," vyjádřila se Jitka.

"Docela hodná a milá dívka," zvěštoval Jarka Ládo'vi.

Pak nastaly zvláštní časy seznamování, vzájemného odpuzování a konečně i společných zálib a snah. Vlivem jemného Jarky tály nectností Jitčiny jako sníh na slunci.

Jarka chodil s Jitkou celkem rok a za tu dobu se změnila k nepoznání. Její rodiče

blahořečili mladému muži za tak dobrý vliv. Když pak posléze vedl Jarka Jitku z kostela jako svoji ženu, nemohly ji takřka ani její přítelkyně poznat, a to je přece co říci.

"Hotový anděl se z ní stal," řekla Růženka, sestra Jitčína, a ostatní přisvědčily.

Doufejme, že bude tím andělem Jitka dále a že si nepřisvojí opět špatné vlastnosti, kterých se s pomocí Jarkovou tak těžce zbavila.

N. Š.

CTITEL SRDCE JEŽÍŠOVA V PURPURU KRÁLOVSKÉM

Mocně to působí, když ti, jež Bůh povolal, aby vládli národům, předcházejí své poddané dobrým příkladem. Takým byl Jiří, zemřelý král saský.

Co jej činí u jeho poddaných nezapomenutelným, byla hluboká jeho zbožnost. Deně choďval do kostela na mši svatou a každou neděli a svátek přijímal Tělo Páně. Svědomitě zachovával Boží přikázání a v tom mohl býti vzorem všem svým poddaným.

Celé jeho žití provanuto bylo bázní Boží a pokorně a odevzdaně do vůle Boží snášel vše, co Bůh na něho seslal. Do poslední chvíle svého života v bolestné své nemoci zůstal s Bohem spojen, sám žádal si býti zaopatřen a klidně zíral smrti ve tvář. Odporučil se modlitiám těch, kdož stejného s ním byli smýšlení a s nimiž v posledním čase byl se stýkal.

Zvláště vřelým byl ctitelem nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše. Pro svoji domácí kapli v Drážďanech dal si slavným Düsseldorfským malířem Ittenbachem malovati obraz Srdce Ježíšova. Obraz tento byl posledním, mistrovským dílem, jež Ittenbach krátce před smrtí byl dokončil. Před tímto obrazem hledával král v posledních trudných letech svého života často útěchu. Poslední dar, jež dal svému vnuku, nynějšímu korunnímu princí, ku jmeninám, byla socha nejsvětějšího Srdce Kristova.

NAŠÍM KARATELEM A VYCHOVATELEM JEST UTRPENÍ

Čím ve škole jest metla, tím kříž jest ve světě. Jak velikým dobrem jest utrpení, lze pozorovati na našich dětech, které nezachází-li s nimi přísně, nikdy ničemu řádnému se nenaučí. My odrostlí však potřebujeme pokárání ještě ve vyšším stupni, neboť děti nepášou zlé činy ale dojísta my.

KDYŽ JEST NOUZE NEJVYŠŠÍ, POMOC BOŽÍ NEJBLIŽŠÍ

Dle skutečnosti napsal Břetislav Skalský.

AD veliký komín nedaleké továrny vyvalil se ohromný černý sloup dýmu. Volně stoupal vzhůru, kolísal se chvíli ve vzduchu a unikal do dáli. Podzimní slunko zářilo s nezkaleného nebe, mdlé, malomocné. S věží města zavzněly zvony, volající zbožné věřící do kostela. Jasný zvuk kovu rozbíhl se ve studeném vzduchu, proplétal se ulicemi, narážel na domy, a konečně zmíral ve vzdálené ulici. Lidé spěchající po ulici sem tam, do práce, do kanceláře, na trh, a Bůh vi kam ještě, zahalení byli v teplé oděvy zimní, aby nemohla zima vniknouti až na tělo.

Z činžáku dvoupatrového na vídeňském předměstí vyšel tou dobou muž, vlastně jen jeho zbytky. Dlouhý, černý kabát mocně se chvěl na jeho hubeném těle, sáhaje až ke kolenům. Jeho hubené líce, hluboko zapadlé oči s mdlým leskem, zkrátka celá jeho bytost činila dojem uštvaneého člověka, utýraného, který přestál veliké utrpení, nebo dlouhou nemoc. . .

Vyšed ze dveří, ohlédl se na tabuiku u domovních dveří, jež hlásala příchozím, že tam bydlí "Dr. Lstivý, obhájce ve věcech trestních."

Z jeho hrudi vydral se sten bolesti. Chvíli

hleděl na písmo, na to jméno, které ho dříve, — nástroje — používalo dlouho k práci a svému obohacení, a nyní, když opět po dlouhé nemoci přišel — byl zapuzen. Nic nepomohlo, že si uhnal nemoc v jeho kanceláři. Byl opotřebován, nehodil se už k ničemu! Zavrávoral, celá jeho postava se zachvěla, hubené bledé ruce chytily hlavu a na jeho vyhublou tvář vytryskly slzy, velké, čisté, křičt'álové!

Plakal . . . Podepřel se o zed' a štkal. . .

Po nějakém čase, vrhnuv ještě bolestný pohled na tabuiku u dveří, utřel si oči a nejistým krokem se plížil podél zdi pryč.

"Kdo to byl, ten chudák?" ptal se jeden z pánů, kteří stáli na protějším chodníku. "Neznáte ho, pane Dr. Lstivý?"

"A, znám!" zněla ledabylá odpověď.

"Kdo jest to tedy?"

"A, byl u mne písařem, ale nějak se nastudil a je nyní na prsa pryč. Nemůže téměř nic dělati a také dlouho nevydrží!"

"Tedy jste ho propustil, pane doktore?"

"Ovšem. Neudělal by práce ani za polovici platu!"

"Co teď bude dělati?"

"Nevím! Kdo pak má kdy o takové lidi se starati. Co mi na něm záleží?"

"Ale, ale! Vždyt' u vás přišel o zdraví?"

"Co mi po tom. Dostával plat. Mohl se

zaopatřit. Což já mohu topiti tolik všude a pořád? Proč se nezaopatřil."

"Vždyť neměl takovou službu! A pak má-li někoho ještě na krku, co může si porýdit?"

"Já více nemohu mu dát. Kam bych došel! Ostatně co je mi do toho! Já musím mít zdravé síly. Když nemohl, musil pryč! Podruhé o takových věcech nemluvte!"

První pán pokýval hlavou a rozloučil se s doktorem Lstivým. Potom mluvil k sobě: "Jo, jo! U tebe jsou všichni zakoupeni za ten bídný groš. Nejsou pro tebe lidmi, nýbrž jen stroji k získání bohatství. Když nemocní, jdi, nejsi k potřebě! a zas nový otrok nastoupí! A k tomu ještě ta nejmenší mzda!"

Obrátil se za panem doktorem, k němuž právě chvátal se síly stačily písař.

Doktor Lstivý, obhájce ve věcech trestních, pohodil mrzutě hlavou a chtěl vejíti do domu.

"Milostpane!" volal úzkostlivě písař.

"Co chcete?" ptal se z vysoka pan doktor.

"Milostpane, pro Boha vás prosím, vezměte mě do kanceláře. Budu dělati co budu moci, všechno! Nemám co jísti a matka jest nemocna!"

"Nemohu vám pomoci, "mám pilno," odpověděl vytáčivě pan doktor. "Snad někde něco dostanete! Já vám nemohu pomoci!"

Sáhl do kapsy a vytáhnuv peněženku, podával písaři drobný peníz: "Tu máte, kupte něco matce!"

"Milostpane! To mi nepomůže! Dejte mi místo v kanceláři. Vždyť jsem pilně pracoval a poctivě přes 10 let!"

Co je mi do toho! Nyní nemohu vás potřebovat, obraťte se jinam! S Bohem!"

Písař chytil se za hlavu a zavravoral.

Ten člověk, pro něhož pracoval tak dlouho, u něhož o zdraví přišel, ten ho nyní odkopl...

Srdce jeho překypovalo trpkostí nad chováním se bývalého chleboďárce. Jako had plazila se v jeho nitru žalost a rozum opavovala jediná myšlénka: "co nyní?" Hladov, bez prostředků k životu, sám se svou nemocnou matkou! Bezděky se hnul a kráčel, sotva nohy vleka, ku předu, bez ur-

čitého cíle... Každou chvíli někdo do něho vrazil, hubuje, že nedává pozor.

Došel až za město. Studený vítr, kterým tam vanul, probudil ho z otupění. Udiven zvedl hlavu a rozhlédl se kolem. Mnohým kolemjdoucích pohlédl udiveně na tu hubenou postavu, která tu stála, nevědouc kam. Po dlouhé době sáhl si písař do kapsy, nahmatal tam poslední groš, prohlédl si ho, co platí, přehlédl ulici a mimoděk zamířil k domu, v němž na polozasklených dveřích visely špinavé záclony. Nade dveřmi houpa se věneček z chovoje, valně již opadalý, znamení, že dveře, jež jsou pod ním, vedou do hospody.

Brzo stanul písař u dveří a stiskl kliku.

Dusný vzduch, prosycený tabákovým dýmem, vyrazil proti němu. Nemohl z počátku ani vydechnouti, ani oči otevřít. Když trochu zvykl tomu ovzduší a oči mohly pohlédnouti lépe na vnitřek místnosti, chtěl rychle opět couvnouti. Ale již tu byl hostinský se slovy:

"Jen dál, jen dál! Pěkně vítám! Co pít?"

"Sklenici piva!" vyrazil ze sebe písař mechanicky ušedl u dveří ke stolu.

Jako poplašené, ustrašené ptáče přehlédl nejistým zrakem po hostech. U nálevníku stolu pokrytého sklenicemi stála tlupa šenkýřka, lenivým zrakem vyhřívající kočky přehlížející hosty. Tito jistě už byli od večera.

Napili, pokuřující z krátkých dýmů hulákali, nahýbající se až k sobě, objímali se s bratříčkováním, jiní váleli se po lavičkách kolem stěn, třímající v rukou sklenice s pivem. Jiní opět, vrávorající, zpívali prostředkem šenkovny. Tu jeden přestal.

"Proč nezpíváš?" zařval jeho soudruh.

"Ne—ne—nechci!" odpovídal oslovený.

"Budeš zpívat, nebo tě"—zvedl výzvaně do výše sklenici s pivem.

"Cože? ty mne chceš bít? Ty lump!"

"Cože? Já lump? ty zloději!"

Avšak druhý nelenil a obě těla mžikem se válela po zemi, chrachtajíce. Tu se ozval hlas o pomoc:

"Pom—ó—c! Von mne dus—í—"

Hostinský nyní skočil, uchopil toho, kdo byl na vrchu a táhl ho ke dveřím.

Otevřel je a mrštil s opilým před hostin-
nec:

"Já ti lumpe dám se rvát!"

Hned tu bylo rameno spravedlnosti ve
formě policajta a opilý putoval do vězení.
Zbylí se smáli tomu, který byl bit a nyní
se kasal:

"Já mu to neodpustím!"

Když nechtěl mluvit, i on se octl venku a
byl odveden.

Písáři hrůzou vstávaly vlasy na hlavě.

Rychle zaplatil a nedbaje hovoru a zdržo-
vání šenkýře vyrazil na ulici a bez určitého
cíle pospíchal ulicemi.

Po dlouhém chození stanul před nízkým
domkem; pohlédl naň vytřeštěným zrakem
a prudce otevřev dvěře, vešel do vnitř.

V malé světničce opatřené chudým ná-
bytkem, na chatrném lůžku ležela nemocná
jeho matka. Vzdychajíc zvedla se na
posteli a hledíc pátravě na rozčileného
syna, vypravila ze sebe těžce otázku:

"No což?"

Její zrak utkvěl na jeho rtech, jakoby z
nich chtěla vyčísti odpověď. "Až zítra!"
skoro pro sebe zahučel syn a usedl ke stolu.
Opřel hlavu o ruce a zrak jeho vpil se v
desku stolní a on se zamyslíl.

Slyšel ještě matčino: "Pane Bože, neo-
pouštěj nás. Sešli pomoc!"

Před jeho zrakem rozestřela se hluboká
propast nejisté budoucnosti, a nad ní zářila
děsným rudým leskem do tmy vřezaná
slova:

"Hlad! Bída!" Viděl před očima svého
chleboďárce s tváří ironicky staženou, když
mu děl:

"No to uznáte, že nyní nemohu vás po-
třebovati! Snad něco dostanete jinde!"
Potom bouřlivě zmítaly jeho hlavou my-
šlenky, až pojednou se roztrhla clona bouř-
livého přemýšlení a on uzel — rodný
domek.

Prožil opět ten dávný šťastný život!

Jako ve skutečnosti viděl svého učitele,
když přišel k jeho rodičům a rozmloval
jim, aby ho nedávali na řemeslo, ale aby ho
dali studovati. "Vždyť víte, že Jan není
jako ostatní hoši. Pořád jen leží v knihách!"

"Ale my nemáme peníze," namítala
matka.

"No není tak zle," chlácholil ji řídící
učitel. "Najde se nějaký laciný byt, nějaký
ten oběd se vyprosí, snad i něco na penězích
se dostane. Vždyť jich tak studuje víc!"

Matce poskočilo radostí srdce: "Kdyby
tak mohl býti velebníčkem, to by byla
ráda!"

"Pak by to šlo. Jen kdyby dostal obědy.
Něco bychom mu přece dali! Někáký ten
chleba a i ten náký groš tu a tam..."
řekla nahlas.

Otec kýval: "No, no, jen si uvažujte,
uvažte si něco na krk, co nebudeme moci
vydržeti!"

Ale matka počala vykládati, jak se vše
zařídí, ba osopila se i na otce, že mu nepřeje
ty školy, když mu nemůže dát tisíce.

"Vždyť," končila, "tisíce mu dáti nemů-
žeme, dejmu mu tedy těch pár škol. Přece
bude snáze živ!"

Ujednáno. Jeho se ani neptali, protože
zářící obličej jim jasně odpovídal. Otec se
řídícím, který ho vedl z ochoty a šel ho od-
poručiti několika známým, odešli do města,
aby mu opatřili byt a nějaké obědy.

Prošli mnoho domů, mnohé dveře ote-
vřely než našli dosti obědů a 5 zl. hotově
ku podpoře Janově a laciný byt bez oběda,
bez večere; pouze nocleh a snídani.

Potom šel dělati zkoušku a představití se
svým dobrodincům. Zkoušku udělal dobře,
všude byl milostivě přijat. Když otec od-
cházel a on poprvé pocítil, že zůstane sám,
dal se do pláče. Teprve tehdy se upokojil,
když mu otec slíbil, že ho často navštíví.

První čas chodil městem, zastavuje se u
každého vysokého domu, u výkladních skří-
ní a zaujat každou zvláštností, potom zvy-
kal víc a více, až se cítil jako doma. Potom
se chopil studií a byl mezi prvními. Dělal
rodičům radost.

Uplynula tři léta. Jan byl ve čtvrté.

Tu najednou oznámila mu paní, aby řekl
otci, že má platiti za byt přes 50 zl. Jan
stanul ohromen. Nic mu neřekli ti dobří
rodičové, jen sami se starali, a on zahálal.
Nějaký čas přemýšlel, ale brzo byl odhod-
lán. Poprosil hned professora, aby mu dal
nějaké kondice. Dostal dvě, ale brzo byl
hotov. Jeho slabé tělo nesneslo té námahy
a on se rozstonal.

Když byl opět zdrav, zakázal mu lékař míti vyučovací hodiny. Rodiče nemohli platiti na byt, on sám nemohl nic vydělati. Dostal sice podpory, ale to bylo málo. Tu, když počali míti doma rodiče bídu, aby jim ulevil, rozhodl se, že bude choditi domů a že ty podpory peněžité dá rodičům. Tito nechtěli sice z počátku ani slyšeti, ale konečně svolili.

Jan v páté třídě počal choditi domů, přes 1 hodinu cesty daleko. Dokud bylo léto a suchý podzim, ušlo to. Avšak když deště nastaly, trpěl mnoho. Vymohl si tedy dovolení, aby mohl při nepohodě zůstat doma. Také zima nebyla z počátku zlá. Teprve když nastaly závěje, octl se mnohdy ve sněhu až po pás, protože v lese, kudy chodil, byly velké závěje. Mnohdy se sotva dovlekl domů, utýrán na duchu i na těle.

Tak se protloukl až do 8. třídy. Zde stihlo ho kruté neštěstí. Otec, zaměstnaný při porážení stromů v lese, opozdil se a strom na něj padl, přeraziv mu žebra. Po jeho smrti prodala matka chalupu a odstěhovala se do města, aby Janovi usnadnila studium. Ponděvadž nezbylo jí mnoho z prodaného majetku, byla nucena posluhovat v různých domech, zatím co Jan si vzal opět hodiny.

Ale město bylo pro něho záhubou. Mladému, čilému studentovi zalíbil se veselý život studentský a on se spojil s veselými kumpány.

Z počátku jen tak někdy zašel do hospody, později častěji, až se mu to stalo denním zvykem.

Celý svůj výdělek prožil krkem, k veliké žalosti matčině. Jan počal klesati. V půl roce měl již vyznamenání pryč.

Bližila se maturita, ale Jan nemohl téměř ani studovat. Zkažen špatnou společností nebyl ani schopen učení. Přišel konečně i osudný den. Jan šel jako na popravu, provázen matčinou modlitbou.

Neuměl nic! Propadl ze tří předmětů.

Teprve teď objevil se mu jeho minulé život v 8. třídě jako temná skvrna. Před ním byla propast, děsná, bezedná, vykopaná jen jeho leností, jeho špatným životem.

Matka div nesešlela: "Co bude dělati?

Čeho se chytí?" Její sny a plány byly ty tam.

Jan slyšel ty její nářky a bylo mu k pláči; nejraději by si byl uložil velký trest za svou nedbalost, ale bylo již pozdě. Opačoval. Poučen ztraceným minulým rokem, obrátil se. Studoval pilně a protože měl základy dobré učelala maturitu s vyznamenáním.

"Kam nyní?" ptal se ho jeden z jeho příznivců.

"Nevím sám. Matka se rozstonala, musím se chytiti něčeho tady!" odpověděl.

Našel si místo písaře u dr. Lstivého. Pracoval do únavy, ba i domů si bral věci k opisování. Poněvadž však pan doktor byl velice šetrný, nechal v písárně vždy jen zavlažit. Dlouho vzdoroval Jan zimě, již v písárně bylo vždycky dost. Konečně podlehl a onemocněl.

Nyní po nemoci šel opět do kanceláře, ale na jeho místě seděl již jiný. Marně prosil, zapřísahal — byl odmítnut, ač věděl, že pan doktor potřebuje ještě jednoho písaře.

Hořkost naplnila jeho nitro. Druhého dne řekla mu matka:

"Ty Jeníku, dojdí si někde, snad něco dostaneš!" To vše prožil v zamýšlení. Náhle se mu zdálo, že dostal místo, pěkné místo. Probudil se ze zamýšlení. Až se zhrozil, vida pravý stav věcí.

Právě zalkala matka:

"Bože náš milosrdný a dobrotivý, neopouštěj nás!"

Vzchopil se a vyrazil ven na ulici, nedbajíc volání matčina. Chvilí bloudil městem, až šel asi do dvou kanceláří, ale všude plánil. Se sklopenou hlavou chodil ulicemi.

Náhle stanul. Tu, před ním, blízko, hned vedle, mohutně hřměly varhany a rozléhala se zpěv:

"Matko, neopouštěj nás!"

Trhl sebou a zachvěl se. Pohlédl přes sebe a viděl, že zabloudil až ke kostel. Sám u sebe se zastyděl, že tak dlouho nebyl v kostele. Však neměl na tom všem vinu. Jeho chlebodárcé dřeli ho i v neděli ve svátek dopoledne, nechávají mu odpustit ledne volně; a tu musil opět opisovati dom. Tak byl po celý ten čas zaměstnán.

Vešel do vnitř. Tam právě byla mše s

Jan poklekl a brzo pohřžil se do modliteb. V jeho nitru rozložilo se milé teplo a důvěra. Po tak dlouhé době klečel zase před nejvyšším Pánem a Dobrodincem. Žaloval své křivdy spravedlivému Bohu a prosil ho o smilování. Rozplakal se nad svým postavením a bohaté slzy kanuly po jeho lících.

Po mši svaté vstal a posílen modlitbou vyšel hledat zaměstnání. "Jene, Jene!" zvolal proti němu jakýs vyšňořený pán. Byl to jeho bývalý spolužák Veselý, nyní účetní velké továrny na sukna, nyní sem přesazený.

Vešli spolu do hostince a při pivě vypravovali si své osudy. Když Veselý slyšel strasti Janovy a poznal jeho bídu, zvolal pohnut:

"No vidíš, milý Jene, dobře jsme se sešli. Jistě to Pán Bůh tak řídil. Můj pán potře-

buje písaře, můžeš jít k němu. Jest to hodný pán a budeme spolu!"

Hluboce dojat děkoval Jan za nabídku, kterou ovšem rád přijal. Šel s Veselým, vyjednal si službu a byl přijat.

S radostí spěchal domů ohlásit matce co se stalo.

Sotva do dveří vkročil, volal radostně:

"Mamínko, už mám službu!"

Nemocná slyšíc potěšitelnou zvěst vzdychla:

"Pán Bůh mne vyslyšel! Buď' jméno Páně pochváleno! Když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší!"

"Ano, to jest pravda!" dodal syn a vypravoval, co se mu přihodilo.

"Vidíš, dítě, vidíš!" pravila mu když dokončil. "Kdo Boha prosí, toho Pán Bůh neopustí!"

NÁBOŽNÉ ŽITÍ JE TICHÝM, ALE ÚČINNÝM KÁZÁNÍM

Svatý Alfons z Liguori nebyl nikdy apoštolem pohanů, a přece již v mládí svém, dávno před tím, než pojal myšlenku státi se knězem, obrátil na víru katolickou jistého nevěřícího a tak mu do ráje pomohl. To stalo se takto:

Otec světcův, kapitán v neapolském loďstvu, měl stále ve svém služebnictvu četné mohamedánské sluhy.

Rodina Liguorů byla přísně katolická, ale dosud nikdy se nestalo, aby některý ze služících mohamedánů byl si přál pokřtěnu býti. Proto bylo velkým překvapením, když pojednou jistý mladý Maur, jenž byl za sluhu přidělen mladému Alfonsovi, projevil přání, že stane se křesťanem.

"Co tě přivedlo k takovému rozhodnutí?" tázali se jej se všech stran.

A tu jim vyznal, že vzorný život jeho mladého velitele přivedl jej na myšlenku, že to náboženství, jež takovými ctnostmi může

člověka obdařiti, nevyhnutelně tím nejlepším a pravým býti musí. Mohamedánu dostalo se ihned vyučování v katolické víře, ale ještě před skončením jeho se v jedné noci mladík náhle roznemohl. A tu žádal se vši rozhodností za sv. křest. "Viděl," odůvodňoval svoji prosbu, "nejsvětější Pannu, sv. Josefa a sv. Jáchyma a ti mi řekli, že se ihned musím dáti pokřtiti, neboť prý mne chtějí mítí v ráji."

Přivolaný kněz přesvědčil se, že nemocný dosti je vyučen ve sv. náboženství i vyhověv jeho přání, jej pokřtil. "Teď si můžeš odpočinouti," řekli mu po vykonání svatého obřadu; ale on jim odvětil: "K odpočinku nemám času; musím ihned do ráje." Taková řeč nově obráceného vyluzovala okolo stojícím úsměv, protože jeho nemoc nikterak neukazovala na blízkou smrt. Ale sotva uplynula půl hodina, rozžehnal se novokřtěnec s tímto slzavým údolím a odevzdal duši svoji Pánu, jemuž právě před chvílí byla získána.

PROČ SE PAN PLÁŠIL DO AMERIKY VRÁTIL

Humoreska.

ZNALI jste pana Plášila? Ah, kdež byste znali! Vlastní rodáci budou se již s těžší pamatovati na něho, ač si často na jeho dobrém chmeli pochutnávali a přepodivné americké povídačky jeho poslouchali. Byltě zvláštní človíček, spíše malý než velký, suchoučký, s bledým, mizivým obličejem, pichlavýma očima a dlouhými, světlými vlasy. Nosil kašket pruhovaný, volnou modrou blůzu a takové též spodky. Těsného roucha nesnesl. Pohyb jeho byl živý, nepokojný. Obvyčejné chůze téměř neznal. Nejvolnější jeho krok podobal se lehkému hopkování; jinak vždy ulicemi jen letěl, až se mu vlas i blůza a spodky třepotaly. Jako chůze byla i řeč jeho kvapná, mysl těkává, srdce nestálé.

Druhdy míval na konci města hospodu, zvanou Zavadilku, s hezkým hospodářstvím a zdál se zcela spokojen. Statná horačka a boubelatý klučina dovršovaly jeho bláho. Tenkrát to bylo, když sousedé, znajíce plachou jeho povahu, jej pověstným "zaplaš" zlobovali, při čemž bývalo sklenicím zde, neboť Plášil rozbil na kterou přišel, arci než ho přešla zlost; pak pívalo se tím lépe z cinových džbánek a dřevěných korbílků, jež nyní vidáme zřídka. Však jednou z jara, když s hor slezl sníh a žluté proudy kalné vody městem se lily, přišli cizí agenti, slibující hory a doly těm, kdož by se na dalekou cestu za moře odvážili a Plášil byl

první, jenž se splášil. Náhle znechutila se mu Zavadilka, hospodářství, sousedé, nárek ženin nepomohl, v krátkosti prodal vše, co se prodati dalo a zmizel z města.

Jak se mu na novém světě dařilo, nevěděl žádný, známo bylo toliko, že dítě i ženu v oceánu pochoval a že žil ve velikém městě u nějakého jezera.

Když se po letech na kruchtě p...ského kostela zase mezi sousedy objevil, vrtěli tito povážlivě hlavou. Divili se, že se vrací. Vidouce však prsty jeho plny prstenů, těžký zlatý řetěz u hodinek a slyšíce jasně cvrknutí dolaru na talíř obětní, uznali, že jinak ani nemůže býti, že má dost a proto že se vrátil. Hádalo se jen, co asi počne; bude-li žíti od peněz, či zakoupí-li nějaký dvorec nebo dokonce panství.

Pan Plášil neučinil to ani ono, spokojil se s něčím skrovnějším. Zakoupil na Hejčaru — oné čtvrti při silnici tábořské — starou hospodu a počal bourati. Hejčarští nosili hned nosy o něco výše, majíce jej ve svém středu.

Než uplynulo půl roku, otevřel Plášil šenkovnu, opatřiv ji křiklavým štítem s velikým americkým orlem. Úprava její byla prostá a vkusná. Z ulice vcházelo se barevně zasklenými dveřmi do předsíně, odkud byly schody na dvůr, jiné do sklepa a dvěře do kuchyně a do šenkovy. Tato byla dosti skrovná, měla však jasná velká okna, stěny malované a obrazy ověšené a hrací

hodiny se zlatým ptákem. Stoly byly čistě prostřeny a nádoby na nich skvělo se jako křišťál. Přidáme-li ještě k tomu dobrý třeboňský chmel a zajímavou osobu Plášilovu, nebylo v celém městě útulnějšího místa nad toto.

A vskutku hrnulo se také vše do "Ameriky", jak hospůdce říkáno. Od rána do noci bylo tu živo jako na trhu. Pan Plášil ovšem nepřestal na tomto krcálku, vedle šenkovny stavěno dál; také i na dvoře, ve stájích, na stodole, kůlnách i v zahradě hemžili se dělníci jako v mraveništi. Amerikán řídil vše, jako třasořka poskakoval od místa k místu, všude zněl jeho písklavý hlas. Kde nestačil, pomáhala tělnatá horačka a její chromý výrůstek protivné pihovité tváře, oba vzdálení příbuzní, které z milosti vzal k sobě.

V tu dobu to bylo, když pan Plášil, rozmlouvaje horlivě s mistrem Babánkem na vyhnané zdi k prvnímu patru, z protější kovárny mladé děvče vycházeti viděl. Jsou chvíle, kdy je člověk pro krásu neobyčejně vnímavý. Taková chvíle přišla teď panu Plášilovi, neb co byl dole děvče zahlídl, nesyšel více rozvláčné výklady stavitelovy, veškerá pozornost jeho byla upoutána na dívku, jež ničeho netušíc, s kameným džbánkem uprostřed silnice stála a na bílé dlani peníze počítala. Byla vskutku krásná. Štíhlá její vábná postava, zahalená v modrou sukýnku s červeným živůtkem, pestře kvítkovaným, líčko bílé, temně zardělé s řasou jak uhel černou, prostý vlas, splývající v těžké dva copy, plná ňadra zvedající lehce košílku, nožka okrouhlá, vězící v malém pantoflíčku — krátce celý zjev, zvýšen pelem mladosti, byl obdivuhodný. Pan Plášil nořil se u vytržení ve sličný obraz tento ozářený sluncem poledním. Sotva však zpozoroval, že děvče míří k němu, nechal Babánka s otevřenými ústy státi a mžikem byl dole u sklepa. Dívka právě vcházela do dveří.

"Ráčíte poroučet půl — celý?"

"Celý!"

"Hned jsem tu. Jen malinké shovnění, draboušku!" hovořil pan Plášil, při čemž bera džbánek, dívku lehce do tváře štípl. Utrhla se trochu, ale když pan Plášil, vchá-

zeje do sklepa, po ní se obrátil a tenká ústa k úsměvu špoulil, dala se do srdečného smíchu. V několika minutách byl tento se džbánkem nahoře.

"Tu je pivičko, zlatinká! Račte mne zase brzy počtiti."

"Bude-li pantátovi chutnati — —"

"Jak by nechutnalo! Takový křen! Vyřídíte jen pěkné poručení, že se budu těšiti — —"

Pan Plášil repetil ještě mezi dveřmi, jež, hbitě se ukláněje, za dívkou zavíral.

Přišedši k prahu, obrátila se, vidouc však za skleněnými dveřmi klanící se zaražený obličej Plášilův, otočila se smíchem hlavu a vklouzla do kovárny. — Dlouho hleděl pan Plášil do temného vchodu, nevěda, co se s ním děje; když však místo sličné hlavičky učerněný obličej starého mistra zořil, vzpomněl si na stavitele Babánka a vylezl opět na vyhnanou zeď k prvnímu patru. Tentokrát si jej Babánek chválil, neb místo různých námitek a pochybností příkyvoval pan Plášil všemu, co mistr za dobré uznal, a to se mu ještě nepříhodilo. Však i panu Plášilovi se něco podobného nepříhodilo jako dnes. Viděl sta a sta dívčích tváří, bledých, snědých, černých i bronzových, však žádná nepopletla mu hlavu tak, jako dcera kovářova. Od té chvíle nemyslí než na ni.

Jula, jak se dívka jmenovala, byla jedinačkou. Otec přišel co chudý dělník do města, však příčinnivostí svou získal si hezké jmění. Měl vlastní dílnu, při ní domek a malé hospodářství. Zahrada, již sám založil, patřila k nejlepším v ulici a táhla se za domkem daleko do polí.

Kovář oženil se poněkud podě a vzal si ženu o celou dvacítku maldší. Tím se dá vysvětliti, že jinak muž rázný, své Markétce ve všem povoloval. Zvláště co se Julia narodila, nebyla vůle jeho doma ničím, ve všem řídil se dle hlavy ženiny. Nyní byl již valně přes šedesát let stár, vlas i vous měl jako mléko.

V dílně byl však posud hlavou, bez něho práce vázla a koně kovati a zuby trhati uměl nejlépe v městě. Dobrosrdečný a příčinnivý muž měl jednu slabší stránku, že se totiž rád hlouběji do džbánu podíval a to bylo také to jediné, v čem ženě nikdy nepo-

volil. Když mu někdy předstírala, že nedbaje stáří, jen zdraví své podkopává, mívál vždy jednu a tutéž odpověď:

“Pořádný kovář musí pít,” a proti tomu byly marny všechny námitky. Posud stranil tehdy známému “přehořovskému”, které z nedaleké Kocandy píval, dnes ponejprv odhodlal se ke zkoušce s Amerikánovým “třeboňákem” — a hle — zkouška vypadla nad očekávání. Míra byla správná a pivo — no, starý kovář pomlaskával. Proti obyčeji nezavdal tovaryšům, ani Martinovi, svému miláčkovi, a než se setmělo, musela Julia znovu k Amerikánovi.

Pan Plášil byl přívětivější a hovornější než dříve a Julia, která se ráda zasmála, neměla ničeho proti tomu, když jí jako v žertu nadhodil, že si na ni počká, ba sama dala se s ním do láskování.

“Třeboňák”, jež přinesla, byl jako malvaz a kovář při večeři rozhodnul, že ostane při něm. Na doklad toho opustil ponejprv starou svoji Kocandu a zašel k Amerikánu. Že se mu společnost líbila, uvelebil se v “Americe” záhy, jako dříve v Kocandě. Pan Plášil předcházela si jej arci, jak jen mohl. Nešlo to však snadno, nebo kovář byl muž povážlivý a nepřítel lichých řečí. Však po čase uznal přece, že je Amerikán člověk příčinlivý a světa sběhlý, dodal ale vždy, že je poněkud divoký.

Jeho ideálem byl starší tovaryš Martin, mladík tichý, pilný a rozvážný, a toho také v duchu Jule za ženicha ustanovil. Neměl sice mnoho, neb po rodičích dědil pouze starou dřevěnou chalupu a dva kousky polí, byl ale městský synek a měl strýce farářem a to jej u kováře povznášelo.

Julia mu nepřála, ač byl hech urostlý a líný a jí upřímně oddán; jsouc sama povahy veselejší, nacházela jej příliš vážným a nesmělým. Protějšší Amerikán, ač čtyřicátník, líbil se jí lépe. Byl veselý, hovorný, uměl poškádliti a zadovážeti, a to jí bylo po chuti. Mimo to kynul při Plášilovi život jako v ráji. Proto pospíchala k němu se džbáněčkem ráda a živě naslouchala lichotivým řečem, nehněvaje se nikterak, když ji kolem pasu vzal, neb dokonce o hubičku žadonil. O samotě byla by mu ji snad ne-

odepřela, ač prý od vdovce není tak sladká, jako od mládence.

Pan Plášil byl jako v ohni a bylo směšno se podívat jak se strožil a fintil, aby se dívce líbil. Mimo Julu byla též kovářka předmětem jeho kultu; nebo že bez ní ničeho nepořídí, poznal záhy. Jakmile ji u okna zahlédl, již letěla čepice s hlavy. V neděli nosil jí veliký “Nebeklíč”, v polích clonil ji svým anglickým slunečníkem, pro ni měl vždy nejlepší kvasnice, od ní kupoval drůbež, mléko i máslo a nikdy nesmlouval. Přišla-li za pantátou, tu mívál vždy skleničku velice dobrého vína a zákusky, vařil čaj a kávu, zkrátka uctívání nemělo konce.

Nebohý Martin namáhal se marně, aby se nebezpečného soka zbavil. Kovář se stavěl nevědomým a s Julou nebylo řeči. Co se kovářky týče, ta nikdy dobrému hochu nepřála. Tajil tudíž svůj žal a vylival si zlost na žhoucím kovu, do něhož často bušil, až jiskry daleko z kovářny litaly.

Zatím vyrůstaly zdě “Ameriky” do výše, a než se rok s rokem sešel, měla Julia od Plášila krásné hedvábné šaty, zlatý řetěz s hodinkami, a hospoda stála v plné své kráse. Nahoře byly hostinské pokoje, dole úhledný byt pro šenkýře, na dvoře pěkné stáje, holubník, kůlny pro povozy, dále nová stodola a za ní hostinská zahrada s besídkou vínem opletenou a nový kuželník.

Brzy po zasvěcení hospody oblékl se pan Plášil v černý šat, ozdobil se všemi skvosty a zaměřil ke kováři. Toho byla již kovářka jak náleží na vše připravila. Začalo se mluvití zpovzdálí, slovo dalo druhé, a na konec vytasil se Plášil se svou žádostí. Kovář namítal sice to, ono, však když se v to vložila žena, řekl, že vlastně proti šenkýři ničeho nemá, jen bude-li s ním dcera spokojena. Julia červená jako krev žmolila zástěrku, klopila oči, na konec však řekla, že bude.

Když se takto hlavní věci odbyla, posláno pro dva sousedy a při veliké pitce začaly námluvy. Podle zvyku šlo rokování zvolna, neb kovář, co muž rozšafný, chtěl míti vše ujednáno do nejmenší podrobnosti.

Začal s věnem July, určil kolik set a v

jakých penězích dostane a co má mimo to k očekávání, kdyby rodiče oči zavřeli, pak se přešlo k výbavě, jejíž jednotlivé části, nábytek, peřiny, šatstvo, prádlo atd. do únavy rozebírány a přetřepávány. Ke konci musel ženich udati vše, co mu patří a v jaké ceně, a co hodlá upsati nevěstě.

Když bylo vše jaksi utvrzeno a urovnáno, navlékl Plášil Jule prsten s kamínkem a přijal od ní jiný také s kamenem. Na to připilo se na zdraví obou. Nyní nastala pravá veselost, při níž ovšem bylo nejhůře Martinovi, jenž právě v dílně plné ruce práce měl. Jak on dnes do železa bušil, bylo neslyšáno — div že si oči nevypálil.

Když byli všichni v nejlepším rozmaru a již jen o nutných krocích na faře a o dni veselky hovořeno, přišel kulhavý kluk pro pana Plášila, právě, že přibyl do hospody host, jenž by s ním rád mluvil, že však mluví tak lámaně, že mu nikdo nerozumí. Pan Plášil chtěl ihned vstáti, však kovář a kovářka jej zdržovali, namítajíce, že asi věc nekvapí, a pan Plášil ostal. Jedlo a pilo se dále.

Náhle vrzly dveře a do jizby vešla suchá, bledá žena ostrých, pronikavých očí, zahalená v roucho cestovní. — Pan Plášil zbledl

jako stěna. Žena, uzřevši jej, spustila celý příval cizích, neznámých slov, při čemž jí oči jen hořely. Pan Plášil bránil se v téže řeči, však ku podivu slabě. Žena zuřila víc a více. — Sousedé byli tím nemálo zaraženi.

Najednou ozval se kovář, poněkud již nachmelený:

“Co pak to máte s tou ženou? Vyhod'te ji a basta!”

“Co? Vyhodit? Vlastní ženu vyhodit?” syčela neznámá v lámané češtině a jako furie jela po Plášilovi. Tento uhnul se ostrým nehtům jejím a vyběhl ze dveří. Rozzuřená Američanka letěla za ním. Do kováře a kovářky jako když hrom deří. Julia dala se do pláče.

“Já to vždycky říkal, že je divoch, a tu to máš!” promluvil po chvíli kovář k ženě, a ku podivu — tehda kovářka mlčela.

Sousedé odešli rozmrzelí abylo po námluvách.

Než minul měsíc, měla “Amerika” nového majitele, a Plášil stěhoval se znovu do Ameriky. Z odchodu jeho těšil se nejvíce Martin, jenž brzy po tom Julu, co milou choť objímal. Kovář postoupil mu řílnu a trávil své večery jako jindy ve staré Kocandě.

BLAHOPŘÁNÍ, JEŽ SE NEVYPLNILO

Dne 2. března 1900, o devadesáté ročnici své, obdržel sv. Otec Lev XIII. mezi nesčetnými blahopřánými také přání od tehdejšího čínského císaře. Podivuhodný ten list zněl: “Císaři velikého náboženství veliké říše římské! Ve 12tém měsíci tohoto roku” (dle čínského letopočtu), přiblíží se 90. ročnice narození Vaší Svatosti. Tak dlouhý věk, prodloužené to jaro pro státy evropské, je vskutku událostí nadobytčejnou. My víme, že po celých 20 let svého panování napomínal a vedl jsa lidstvo k dobru; z toho raduje se celý svět a děkuje ti za to. Proto chceme i my u příležitosti této šťastné události přednésti tobě zvláštním způsobem své blahopřání. Přejeme ti předem, abys v plné

síle přečkal onen den a dále abys i stý rok svého věku dosáhl. Dále přejeme ještě, aby křesťané i nekřesťané, jak v Číně tak i po celém světě, v krásné žili shodě, aby se všichni radovati mohli štěstím trvalého míru. Chováme skutečně proto velmi silnou naději.”

Jak sklamaaly tyto naděje! Cizincům a křesťanům nakloněný císař Kvang-su, pisatel hořejšího listu, byl, jak známo, brzy po tom sesazen s trůnu, nepřátelé křesťanství dostali se na čínském dvoře k nadvládě a podnikli neslychané pronásledování křesťanů po celé říši. Kéž Bůh posílí těžce navštívené missionáře i křesťany, a způsobí, by nový život vzešel církvi z krve povražděných křesťanů.

KRONIKA

JUBILEA KNĚŽÍ

MSGR. JOSEF VALENTA OSLAVIL
60 LET KNĚŽSTVÍ

Msgr. Josef Valenta

V neděli dne 4. června 1972 na Corn Hill, Texas, v kostele Nejsv. Trojice, nřdp. Msgr. Josef Valenta, apoštolský protonotář, oslavil své 60ti leté kněžství slavnou mší sv. Pak následovalo pohoštění přítomných a přátel, kteří mu blahopřáli u této slavnosti.

Ač výročí vysvěcení bylo 24. prosince 1971, slavnost se odložila na vhodnější jarní dobu, kdy je příjemnější a může se zúčastnit více krajanů z našineckého Texasu, jelikož msgr. Josef Valenta byl z prvních Moravanů ze staré vlasti, vysvěceným na texaské půdě.

Bylo to dne 24. prosince r. 1911. Svou primici měl na Corn Hill dne 27. prosince 1911.

R. 1901 semináři Panny Marie byl otevřen na podzim v La Porte, Texas. Dva mladíci Josef Valenta z Corn Hill a Pavel Němec z Granger byli prvními českými studenty v tomto semináři, později jejich počet vzrostl na desítky. Proto za biskupa Michala Gallaghery, hned po vysvěcení dp. Valenta byl ustanoven jedním z profesorů a později ředitelem tohoto ústavu na zálivu mexickém. Pod ním vystudovali biskupové Vendelin Nold z Galvestonu a zemřelý biskup Marian Garriga z Corpus Christi a biskup Ludvík Reicher z Austinu. Za svoji dlouholetou působnost v semináři byl náš oslavenec r. 1936 jmenován papežským prelátem a ke svému zlat. jubileu byl povýšen na hodnost papežského protonotáře papežem Janem XXIII.

Po 40 letech v semináři byl ustanoven farářem v East Bernard, Texas, kde je nyní na odpočinku. Nesmíme opomenouti, že hned od svého vysvěcení týdně dojížděl do našineckých osad, aby zde konal duchovní správu v nedělích a svátcích. Tehdy panovala bída o české kněze, která pominula až ve '40 tých letech, kdy poměrně dostatečný počet kněží českého původu byl vysvěcen z druhé a třetí generace našinců.

Msgr. Josef Valenta byl nejstarším z 12 dětí Josefa a Marie Valentových, narodil se 8. září 1886, v Sebelově na Moravě. V rodné vesnici chodil jeden rok do školy, neb r. 1892 rodina Valentových se odstěhovala do Ameriky a usadila se v osadě Corn Hill v Texasu. Jelikož osada na Corn Hill byla v začátcích, Josef chodil kratší čas do německé školy ve Walburg, pak jezdil na dvoukolce s Ignácem, již zesnulým monsignorem a Janem do Granger.

Když byla postavena farní škola r. 1899 v Corn Hill, tak ji navštěvovali. Další bratr je msgr. Tím Valenta, kaplan Katol. Jednoty Texaské.

DŮSTP. BOHUMIL KUŘÁTKO ŠEDESÁT LET KNĚZEM

Důstp. Bohumil Kuřátko

Vzácného jubilea se dočkal důstp. Bohumil Kuřátko ve výslužbě na Viktorii, Texas, dne 2. července 1972.

Když msgr. L. P. Netardus byl s ndp. Janem A. Forestem, biskupem ze San Antonio, Texas, v Evropě r. 1908, tu se navrátil s gymnasistou Bohumilem Kuřátkem. Tento pokračoval ve studiích na koleji sv. Prokopa v Lisle, Ill., na podzim téhož roku. Tehdy v koleji svatoprokopské byly dva literární spolky, jeden pro Čechy pod názvem Františka Sušila a druhý pro Slováky pod názvem Štefana Mojseza. Konaly se schůze každé dva týdny, byly to přednášky, zpěvy, frašky, debaty. Debaty obyčejně bývaly živé a zajímavé. Na těch se jubilant se zvláštním obratem podílel. Také sloužil co tajemník klubu. Tehdy byl dozorcem zesn. dp. Bonifác Tomek, O.S.B. Mezi významnějšími studenty té doby byli Tomáš Vodička z Oklahomy, pozdější redaktor "Hlasu" v St. Louis až do své smrti ve '40 letech, advokát L. Matocha z Texasu, který sloužil krátký termín co tajemník státu Texas, ojedinělé vyznamenání pro našince ve státu Texas, Msgr. Karel F. Dvořák, "Texaský slavík" a Matěj Božka, pozdější mayor v Shiner, Texas. Dále zemř. dpp. Václav Pánek a Václav Dostal, bratr dr. Hynka Dostála, oba z Iowy, Karel Koudelka z Wisconsinu, synovec biskupa Josefa M. Koudelky, Jakub Decker a Josef Vondráček, oba z Wisconsinu, opat Ambrož Ondrák a Maur Vachout, O.S.B., z Chicaga a jiní. Tito jmenovaní jsou již v Pánu a byli tehdy studenty; dosud žijící jsou dpp. Jan Cherf, O.S.B., z Wisconsinu, a Petr Mizera, O.S.B., z Chicaga, Václav Michalík, O.S.B., z Oklahomy, a Beda Černík,

O.S.B., z Nebrasky. Byl to pamětihodný spolek v koleji sv. Prokopa před 64 roky, který již se neopakuje.

Když dokončil náš jubilant své studie u sv. Prokopa, studoval v semináři sv. Meinrada v Indiáně a na katol. universitě ve Washingtonu. Byl vysvěcen 2. července 1912 biskupem Janem W. Shawem v kostele Nejsvětějšího Srdce Páně v Hallettsville, kde měl svou primici. Při této slavnosti kázal dp. Josef Klobouk ze Shiner.

Už po vysvěcení byl kaplanem v Hallettsville a v Yoakum až do r. 1914, pak byl ustanoven farářem v Cistern. Nato r. 1916 přišel na Koerth a dosluhoval na Sweet Home. Ve Sweet Home postavil zděný kostel Královny Míru, který posvětil 3. června 1919, biskup Artur Drossaerts ze San Antonio. Ve '20 tých letech změnil pobyt z Koerth do Sweet Home.

Dp. jubilant se narodil 31. října 1890 z venkovských rodičů ve Frenštátě na Moravě a tam vychodil obecnou školu, pak vstoupil do gymnasia, z kterého na výzvu msgra. L. P. Netarduse se vydal do Ameriky.

Své zlaté jubileum oslavil dne 1. července 1962 ve Sweet Home, kde působil 46 let. Do-sluzhoval pak dále na Sweet Home až r. 1967, kdy se odebral na zasloužený odpočinek ve Viktorii.

DVA NAŠINEČTÍ KNĚŽÍ MONSIGNOŘI

Msgr. František Klinkáček

Mezi osmi nově jmenovanými monsignory na pobřeží Mexického zálivu jsou tito dva čeští faráři, působící v diecési Galveston-Houston, dp. František Klinkáček a dp. Jan Kukrál.

Jest to vyznamenáním také pro nás všechny ve Spojených státech i v Kanadě. Proto vděči-

me nejdůstp. Janu L. Mořkovskému, Apoštol-
skému administrátorovi tamější diecése za
tato vyznamenání.

Msgr. František Klinkáček, S.T.D., se naro-
dil v Hradci Králové v Čechách dne 24. listo-
padu r. 1902. Studoval v Hradci, později v
Innomosti a v Solnohradě v Rakousích a nako-
nec v Římě. Byl vysvěcen na kněze arcibisku-
pem Františkem Kordačem v Praze dne 4. čer-
vence 1926. Na doktora teologie byl povýšen
na Karlově universitě v Praze dne 28. října
1930.

Do Spojených států přijel 10. ledna 1931 do
galvestonské diecése na doporučení nejdp.
Msgra. Josefa C. Kunce (nyní na odpočinku v
East Bernard, Tex.). Byl ustanoven za kaplana
v osadě Nanebevzetí Panny Marie ve West, pak
do osady Panny Marie v Taylor, na to byl usta-
noven farářem osady Panny Marie ve Frýdku
a později farářem ve Wharton s přífařenou
misí sv. Jana Ev. v Hungerford.

Za II. světové války sloužil od r. 1942 jako
kaplan při vojsku Spojených států, do r. 1962.
Navrátil se z armády byl krátký čas kaplanem
v osadě Největější Svátosti v Houstonu, a od
r. 1964 je farářem osady sv. Josefa v New
Waverly a od r. 1967 je děkanem východní části
Galveston-Houstonského obvodu.

Msgr. Jan Ev. Kukrál

Msgr. Jan Ev. Kukrál se narodil ve Chlástá-
nech, v kraji Chodském. Zde navštěvoval ško-
lu, později studoval jak na Karlově universitě
v Praze, tak v semináři v Budějovicích, kde byl
vysvěcen na kněze, dne 19. června r. 1938 bis-
kupem Bártou. Po vysvěcení byl ustanoven
kaplanem ve Kdyni na Šumavě. V celém okolí

radost farníků byla velká, neboť po delší dobu
tam neměli kněze.

Po obsazení Čech a Moravy A. Hitlerem v
březnu 1939 a po uzavření vyšších učilišť, mezi
nimiž byly i semináře, nastalo zatýkání kněží a
vřazování seminářistů do nucených prací. Dp.
Kukrál byl tehdy farářem v Loučimi, kam
patřily i vesnice Lhota a Počínovice.

Po 10 let pracoval ve staré vlasti, ale když r.
1948 komunisté převzali vládu v Českosloven-
sku, tu odešel do exilu a zakotvil v Texasu,
opět s doporučením Msgra. Josefa C. Kunce byl
ustanoven kaplanem v osadě sv. Kříže v East
Bernard, a pak v osadě Panny Marie v Texas
City. Později byl zde administrátorem, a od
roku 1967 je farářem v osadě sv. Kříže v East
Bernard, kde své kněžské působení jako exu-
lant začínal.

ZLATÉ JUBILEUM DP. ŠTĚPÁNA KUČERY,

Důstp. Štěpán Kučera

V neděli 11. června 1972 dp. Štěpán Kučera
oslavil 50 let záslužné práce na vinici Páně v
kostele sv. Jana ve Fort Atkinson, Iowa.

Sloužil slavnou děkovnou mší sv. za přítom-
ností Jeho Excelence arcibiskupa James Byrna,
za asistence dp. Václava Deránka z Wilbur,
Nebr., a dp. Jiřího Karníka z Manchester, Iowa.

Pater Kučera narodil se v Montgomery,
Minn., v osadě Největ. Vykupitele. Studoval
v koleji sv. Tomáše a v semináři sv. Pavla,
obojí v St. Paul, Minnesota. Byl vysvěcen na
kněze arcibiskupem August. Dowlingem v St.
Paul, Minn., 10. června 1922. První mši sv.

sloužil v kostele Nejsv. Vykupitele v Montgomery, Minn.

Dp. Kučera sloužil 5 let jako kaplan v osadě sv. Václava v Cedar Rapids.

Po 5 letech byl ustanoven farářem v Prairieburg, Ia., kde postavil osadní školu. R. 1931 dp. Kučera koupil v Central City protestantský kostel a přejmenoval ho na kostel sv. Štěpána. Po 17 ti letech zdárného působení r. 1945 dp. Kučera byl přeložen do osady sv. Jana Nep. ve Fort Atkinson, Ia. Zde opravil kostel zevnitř s ústředním topením a se světnicí pro matky s malými dětmi, později zvětšil školu a zavedl ústřední topení, pro sestry v konventě zařídil novou kapli.

Po mši sv. byl banket pro hosty a osadníky v Town Hall. Pan arcibiskup Byrne měl velice pěkný proslov. Jubilantovi se dostalo blahopřání od spolku, osadníků a hostů.

DP. JINDŘICH F. PŠENČÍK 40 LET KNĚZEM

Důstp. Jindřich Pšenčík

Tohoto výročí se dočkal a oslavil dp. Jindřich Pšenčík v neděli dne 4. června 1972 na St. Mary's v Texasu, jedné z nejstarších farností diecése Galveston-Houstonské.

Toto rubínové jubileum dp. Pšenčíka oslavili osadníci a přátelé nejdříve slavnostní mši sv. při které spolucelebroval msgr. Alois Mořkovský z Hostýna a měl kázání. Dostavili se sousední kněží k této oslavě. Nato byla hostina za příjemného počasí, kde se mnozí i z dále sešli, aby jubilantovi blahopřáli s domácími a spolky.

Důstp. Jindřich F. Pšenčík se narodil v Smithville, Texas, dne 3. června 1902, jako syn Josefa a Aloisie Pšenčíkových, do školy chodil v Cistern. Rodiče se odstěhovali do Ganado, kde byl biřmován. Na radu dp. F. Pokludy r. 1920 vstoupil do semináře sv. Jana na studie a byl vysvěcen na kněze dne 4. dubna r. 1932 v katedrále San Fernando v San Antoniu, Texas,

ndp. Arturem J. Drossacrisem. Svou primici měl v kostele Nanebevzetí P. Marie v Ganado, při které kázal dp. Pokluda.

Po vysvěcení působil jako kaplan v San Antoniu, Flatonii, Weimaru a Yoakum. V únoru se stal administrátorem v Inez s mlsími v Benview, Fordtran, Bloomington a Placedo. Nato 24. srpna 1940 byl ustanoven farářem na St. Mary's, kde blahodárně působí až dosud.

DP. ALOIS ŘEZNÍČEK 40 LET KNĚZEM

Důstp. Alois Řezníček

Dne 29. června 1972, důstp. Alois Řezníček, farář osady sv. Lva v Robert Cove, Louisiana, oslavil své 40 leté rubínové jubileum kněžství. Celá osada se zúčastnila s kněžími ze sousedních farností, s přáteli. Po mši sv. následovala hostina v osadní síni.

Pater Alois Řezníček, narozen v Trojanovicích u Frenštátu na Moravě 20. ledna 1909. Syn Josefa Řezníčka a Anny Kašparové, dokončil středoškolská studia v Broumově v Čechách, bohosloví studoval v semináři v Hradci Králové v Čechách a vysvěcen tamtéž na kněze biskupem Mořicem Pichou 29. června 1932. Kaplanoval na různých farnostech, až byl ustanoven farářem v Láčiborčicích v Čechách (na Českomoravské Vysočině). Za okupace 1939-45 byl vyšetřován od Gestapa, jenom znalost němčiny mu pomohla od koncentráku. Byl znám pro svůj protikomunistický postoj, snažil se uprchnouti, byl však chycen a uvězněn v Krajské věznici v Chebu. Odtamtud uprchl s osmi jinými vězni do Bavor. (24. března 1948). Odtud odjel do Itálie, zde byl kaplanem v táboře.

V Itálii se seznámil s jedním knězem z die-

cése Lafayette v Louisiáně a jeho prostřednictvím dostal affidavit od biskupa Juliuse Jeanmarda, biskupa v Lafayette, La.

Do USA přijel 18. května 1951 a byl ustanoven kaplanem v Abeville a později v Mermen-tau, La. Konečně byl ustanoven farářem v Robert's Cove, La., r. 1955, kde působí až do-dnes. Zde oslavil své stříbrné jubileum r. 1957. tu opravil krásný kostel i s velkou farou, vypravil moderní síň s prostornou jídelnou a zvelebil všechny osadní majetek.

MSGR. PEKAŘ SLAVIL JUBILEUM

Monsignor Gilbert F. Pekař, kněz diecése galveston-houstonské, oslavil dne 31. května 1972 25 let kněžství. Svěcení na kněžství ob-držel od nejdůstojnějšího biskupa Christopher E. Byrne v semináři Panny Marie v La Porte v Texasu, dne 31. května roku 1947. První slavnou mši svatou obětoval v kostele ssv. Cyrila a Metoděje v Granger v Texasu.

Dnešní vdp. jubilant se narodil dne 28. pro-since r. 1921 v Granger, syn nyní již zesnulého Alberta Pekaře a jeho manželky Augustiny, roz. Červenkové. Vychodil tamní osadní školu. — Na povzbuzení Msgra. Jana Vanička studo-val v semináři sv. Jana v San Antonio od r. 1926 a dokončil své kněžské studium v semináři Panny Marie v LaPorte.

Napřed kaplanoval v osadě Všem svatých v Houstonu. Potom od r. 1954 do r. 1969 byl duchovním správcem osady sv. Michala v Needville v Texasu s příslušnou misí ssv. Cyrila a Metoděje v Damon. Pod jeho sprá-vou se vykonaly přestavby kostela a fary a zvěšeni osadní síně na náboženskou učebnu v Needville, též kostela v Damon, kde se postar-tila nová budova pro vyučování křesťanské nauky.

V září r. 1960 dp. Pekař byl přeložen do o-sady sv. Cecílie v Houstonu jako duchovní správce do r. 1971. V té době též sloužil jako die-césní ředitel Křesťanského rodinného života.

Dp. Pekař obdržel od sv. Otce Pavla VI. vy-znamenání jakožto papežský komoří. Oblačku vykonal nejdp. biskup Jan L. Mořkovský v katedrálním kostele Božského Srdce Páně v Houstonu dne 8. února r. 1966.

Msgr. Pekař po delší době trpí špatným zdra-vím. Byl proto přeložen v únoru r. 1971 za duchovního správce osady v Plantersville v Texasu s příslušnou misí sv. Josefa ve Stone-ham.

MSGR. JAN L. MATOCHA OSLAVIL 25 LET KNĚŽSTVÍ

V neděli dne 28. května 1972 msgr. Jan L. Matocha, farář osady sv. Kříže v Yorktown, Texas oslavil své stříbrné jubileum kněžství.

Je synem rodičů Jana J. Matochových z Jourdan-ton, Texas, kde se narodil 6. května 1922, navštěvoval obecnou školu, ale kněžská studie konal v arcidiecézálním semináři a byl vysvěcen v katedrále San Fernando v San Antonio dne 21. května 1947. Svou primici slavil v kostele Nanebevzeří v Ganado, Tex., tehdy české kázání měl dštp. Václav Bílý z Blessing. Po vysvěcení působil v Panna Maria, Blessing a Yoakum až byl ustanoven farářem v Yorktown.

DŠTP. LEONARD J. LENC SLAVIL STŘÍBRNÉ JUBILEUM

Farář dštp. Leonard J. Lenc oslavil své stříbrné jubileum v neděli 30. dubna 1972 v kostele sv. Karla Boromejského v Bensenville, Ill., na to následovala recepce se slavnostním obědem.

Dštp. jubilant byl vysvěcen kardinálem Samuellem Stritchem dne 3. května 1947 v semi-nární kapli Panny Marie v Mundelein, Ill. Je synem manželů Jana Lencových z Berwyn, Ill., narozen ale byl v osadě Panny Marie Lurdské v Chicagu. Jeho dědeček František Lenc byl jeden ze zakladatelů této osady. Ale vychodil osadní školu sv. Odily v Berwynu, kam se rodina odstěhovala, na to studoval v přípravném semináři Quigley a pokračoval v semináři v Mundelein.

V r. 1949 byla zřízena diecése Joliet z chicag-ské a od té doby dp. jubilant sloužil v několika osadách v novém cír. obvodu. Byl kaplanem u sv. Karla Boromejského od r. 1959 a ustano-ven tam farářem r. 1968. Je též členem diecé-sálního soudu.

PRIMICE

DŠTP. PAVEL A. CHOVANEC VYSVĚCEN

V kostele sv. Petr Ap. v Houstoně dne 15. dubna 1972 v sobotu nejdp. Jan L. Mořkovský, biskup, vysvětil dp. Pavla A. Chovance na kně-ze. Druhý den zde měl svou primici.

Dp. Chovanec vychodil vyšší školu v Corpus Christi a na to studoval v semináři Panny Marie v Houstonu. Hodnost mistra obdržel na universitě sv. Tomáše v Houstonu.

DŠTP. BENJAMIN SMAJSTRLA KNĚZEM

Dne 6. května 1971 nejdp. Jan L. Mořkovský, biskup z Houstonu, vysvětil v kostele sv. Kříže v East Bernard, Texas, dp. Benjamina Smaj-strlu na kněze. Druhý den v neděli slavil svou primici v téže kostele.

Dp. novosvěcenec je synem rodičů Václava J. Smajstrlových z East Bernard. Po před-chodných školách studoval v semináři Panny

Marie a též na universitě sv. Tomáše, oboje v Houstonu, kde dosáhl mistra umění.

DŮSTP. JEAN OBORNÝ VYSVĚCEN

Důstp. Jean Oborný, syn rodičů Jean Oborných st. z Timken, Kansasu, slavil svou primici ve čtvrtek 1. června koncelebrovanou mší sv. v kostele Nejsv. Trojice v Timken s třemi rodáky téže osady dpp. Janem Veseckým z Olmitz, Bedřichem Tuzickým z Jetmore a Rajmundem Pačtou z Delphos, vesměs z diecése Dodge City, v západním Kansasu u přítomnosti ndp. Mariona F. Forsta, biskupa. Slavnostní kázání měl důstp. František Oborný z Dodge, Nebraska, redaktor Katol. Dělníka. Zvláštnosti této slavnosti bylo, že 4 mladí kněží jsou z této osady — a to venkovské osady! Dlouhá léta je tu farářem msgr. Alois Clupný.

Dp. Jean Oborný byl vysvěcen dne 26. května 1972. Tato slavnost byla velkým srazem rodu Oborných, sjeli se sem nejen z Kansasu ale i z Nebrasky, jen tu chyboval "nestor" dp. Karel

Oborný, farář dlouhá léta ve Verdigrée, Nebr., neb po velikonočních utrpení srdeční záchvat, a 500 mil je velká dálka pro slabé. Též tu byl stín smutku, neb primiciantova matka zemřela jen na podzim.

DŮSTP. NORBERT DLABAL VYSVĚCEN

V sobotu dne 10. června 1972 nejd. Cyril J. Vogel, biskup ze Salina, Kansas, vysvětil dp. Norberta Dlabala v kostele sv. Václava ve Wilson, Kansas. Na této slavnosti byla přítomna celá osada i velké přátelství novosvěcence. Druhý den měl svou primici a po ní byla hostina v osadní síni pro přítomné.

Před 10 lety studoval v Římě, ale když se stávaly různé změny sečkal a nyní ve svých 48 letech byl vysvěcen. Pochází z četné rodiny, jeho matka je Pospíšilová z prvních usadlíků a šest bratrů jsou učitelé. Nastupuje na široké pole kansaské, kde před 85 lety působili čestí kněží dpp. Josef Gajdousek, msgr. Jan Sklenář, Jan Hůna, František Kulíšek, Karel Dragoun a Václav Štěpán.

POSVÁTNÉ POLE

V TEXASU SKONAL MSGR. ALOIS NESVADBA

Msgr. Alois W. Nesvadba

Msgr. Josef C. Kunc z East Bernard, Texas, psal: "Dne 21. prosince 1971 přišla smutná zpráva, že ve Whartonské nemocnici zemřel 75-letý msgr. Alois W. Nesvadba, farář osady

svatých Andělů strážných ve Wallis, Texas v Austinské diecési."

Pohřeb byl ve čtvrtek 23. prosince za slunečného, teplého počasí a za velké účasti kněží, lidu, spolků K.J.T. a K.J.Ž.T., jejich hlavních úředníků a tří biskupů: nejd. Jana L. Mořkovského z Houstonu, který měl české kázání a Msgr. Tim Valenta anglické, nejd. Ludvíka J. Reichra a nejd. Vincenta Harrise, obou z Austinu.

Msgr. Alois Nesvadba byl nejen správcem osady, ale byl i po 30 let vrchním kaplanem Katol. Jednoty Texaské a dlouholetým poradcem česko katolického rozhlasu z Rosenberg. Tímto působil po rozsáhlém Texasu mezi našineckým lidem. Byl všude vážen a ctěn pro svou nezištnou činnost na poli duchovním a národním. Jeho poučné přednášky na vlnách éteru byly slyšány i od těch, kteří patřili do bratrské církve. Také pérem přispíval do našineckých novin v Texasu a zasloužil se tím podílem na roli národa dědičné, svým nábožensko-vlasteneckým působením mezi našinci. Na něm se vyplnila slova vlastence kněze Františka Sušila: "Každá má srdce mé půl (církve a vlast), každá má srdce mé celé."

Zesnulý msgr. Nesvadba narodil se 5. září 1896 z rodičů Vincence a Barbory Nesvadbových ve Velké Lhotě u Malenovic (Zlín) na Moravě. Přijel s rodiči do Texasu v květnu r. 1898 a usadili se u Frýdku, kde navštěvoval osadní školu. Na to vstoupil do semináře St. Mary's v LaPorte, Texasu, zde v letech velkého

počtu našineckých seminaristů studoval. Byli tam tehdy i našinečtí učitelé jako dosud žijící msgr. Josef Valenta.

Na kněze byl vysvěcen 11. června 1922 a primici oslavil na svůj svátek téhož roku v Needville, kam se celá Nesvadbova rodina přestěhovala.

Po vysvěcení kaploval ve West u msgra. Josefa Pelnáče; na to byl jmenován farářem ve Frýdku, ale už r. 1936 byl ustanoven do Fayetteville. Po smrti důstp. Pavla Němce byl ustanoven farářem ve Wallis, kde působil blahořečně až do své smrti.

Oslavil své stříbrné jubileum kněžství ve Wallis, kdy osada slavila své zlaté jubileum trvání, později tam oslavil (r. 1962) i své rubínové jubileum kněžství. R.I.P.

NJDP, MSGR. VÁCLAV C. HRADECKÝ ZEMŘEL

Msgr. Václav C. Hradecký

Neočekávanou smutnou zprávu, jsme obdrželi laskavostí pana Václava C. Drahozala ze Cedar Rapids, Iowa, v pondělí dne 3. července 1972, zněla: "V úterý dne 27. června odešel na věčnost zbožný a vlastenecký sluha Páně, Msgr. Václav C. Hradecký, bývalý farář osady sv. Václava v Duncan, Iowa, na odpočinku v nedařném Garner.

Pohřeb se konal v sobotu dne 1. července z kostela sv. Václava v Duncan na osadní hřbitov. — Koncelebrovanou zádušní mši svatou sloužil nejdp. James J. Byrne, arcibiskup dubuqueský."

Odmílel se "slavík duncanský" v severostředu Spojených států. Z českých kněží básníků v Americe jest poslední. Před 9 roky

zemřel "texaský slavík". Msgr. Karel J. Dvořák, 4. července, autor knihy: "Květy na chudé půdě zkvetlé", a před 46 lety ustál navždy "slavík západu", Msgr. Jan Vránek, autor: "Na půdě americké", zemřel 14. listopadu 1925 v Omaze, Nebr.; a šest let před tím dne 2. září 1919 zemřel známý kněz, vědátor-spisovatel vldp. Jan Štěpán Brož na osadě Nanebevzetí Panny Marie v South Omaze, psal o Indiánech i obveseloval čtenáře svými básněmi, za první světové války napsal "Honza z Čech."

Zesnulý Msgr. Václav Cyril Hradecký narodil se v Čechách dne 2. června 1891. Po skončení středškolských studií a maturitě věnoval se studiu teologie v semináři v Hradci Králové po dvě leta, pak vstoupil do semináře sv. Františka v Milwaukee, Wis., kde dokončil. Byl vysvěcen v Chicagu dne 29. května r. 1915. Primici měl v kostele sv. Ludmily 30. května

Po svém vysvěcení kaploval u Panny Marie

Lurdské v Chicagu. Ale pro nedostatek kněží v lowě byl přijat do arcidiecése Dubuque co kaplan u sv. Václava v Cedar Rapids, kde důstp. Florian Švrdlík byl farářem, který složil kolejší hymnu sv. Prokopa "Alma Mater — Mater Alma" — "Milá matko — matko milá."

Již r. 1919 byl ustanoven farářem ve Vining s misí. Když r. 1930 dp. Ludvík Kučera byl jmenován biskupem v Lincoln, Nebr., jeho místo převzal v Protivině s misí ve Schley. Po úmrtí msgra. Aug. Vojáčka r. 1945 byl ustanoven farářem sv. Václava v Cedar Rapids. V ocenění jeho služby byl jmenován papežským prelátem papežem Piem XII. r. 1946 avšak v tomto roce stal se farářem oady sv. Václava v Duncan, Iowa.

Velká pohroma postihla tuto osadu 25. června 1951, když cyklon zničil kostel, faru a sňh Katol. Dělníka. Obětavostí osadníků se svým farářem znovu postavil se pěkný kostel i škola s farou a sňh Katol. Dělníka, které vévodí to-muto kraji. Arcibiskup Leo Binz posvětil to na svátek bl. Jana Sarkandra 17. března 1953.

Své zlaté jubileum kněžství oslavil v Duncan dne 31. května 1965 u přítomnosti arcibiskupa James J. Byrne a velkého počtu českého duchovenstva i přespolního, osadníků a přátel. Na podzim r. 1967 šel na odpočinek do sousedního městečka Garner.

Msgr. Hradecký byl arcibiskupským radou a člen výboru Rolnické konference v arcidiecési a po leta duchovním ředitelem jednoty Katol. Dělníka. Čestné místo zaujímá mezi kněží literáty v Americe, věnoval se zvláštní láskou české literární tvorbě na poli básnické, vydal krásnou sbírku básní "Písň a snění" r. 1955 v Římě tisknuté. Přispíval po leta do Katolika a Národa i Katolického Dělníka a i do arcidiecéssální Katolické Tribuny v Dubuque (anglicky).

MSGR. FRANTIŠEK KOPECKÝ ZEMŘEL

Msgr. František Kopecký

Msgr. František Kopecký zemřel v nemocnici v Lincoln, Nebr., dne 17. července 1972 a pohřben byl z kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Dwight, Nebr. Koncelebrovanou zádušní mši svatou sloužil nejd. Glennon P. Flavin z Lincoln. Promluvu měl důst. Jeroným Pokorný, rodný dwightčan. V Pánu zesnulý byl uložen na osadní hřbitov.

Msgr. Kopecký byl nejstarším knězem v lincolnské diecési a posledním zrozeným z kněží z Čech v Nebrasce.

R. 1909 Msgr. Kopecký si připomínal své 60leté vysvěcení na kněze biskupem J. Doubravou v Hradci Králové dne 31. října 1909 a druhý den sloužil svou primici v rodném Jičíně v Čechách na svátek Všech svatých.

Po pětiletém působení v Čechách přijel v lednu r. 1914 do Spojených států, nejdříve do diecése Superior ve Wisconsinu a po dvou letech přišel do Nebrasky, kde bylo více Čechů roztroušených v diecési Lincoln.

První kaplanství zastupoval u důst. Adolfa Moslera a dojížděl do Milligan kde byli Češi. Do diecése lincolnské byl inkardinován biskupem Karlem J. O'Reilleyem 24. listopadu 1921. Byl pak farářem v českých osadách v Milligan, Deweese, Abie, s misli Linwood, Plasi, Touhy, Weston, Appleton, Bruno a Dwight; posléze však v Lawrence, kde byl děkanem taktéž v Bruno.

Na papežského preláta byl povýšen papežem Piem XII. 14. února 1945. Svě zlaté jubileum oslavil v Lawrence r. 1959 a na to se odebral na odpočinek do městečka Dwight, kde strávil svá poslední leta.

Narodil se v Jičíně ve východních Čechách dne 25. října roku 1885, zde studoval v gymnasiu a na to pokračoval v semináři v Hradci Králové a tu byl vysvěcen. Loni jeho rodná diecése v den jeho narozenin, to jest 25. října 1971 jej jmenovala čestným konsistorním radou diecése Hradce Králové.

DŮSTP. VINCENT NOVOTNÝ, O.S.B., ZEMŘEL

Důst. Vincent Novotný, O.S.B.

Jen pět měsíců po oslavení svého zlatého jubilea kněžství důst. Vincent Novotný, O.S.B., zemřel dne 20. října 1971 na nemoc raka. Zádušní koncelebrovanou mši sv. sloužil nejd. Tomáš Havlík, opat dne 2. list. a byl uložen na klášterní hřbitov v Lisle, Ill.

Dp. Vincent Tomáš Novotný, O.S.B., se narodil 17. října 1894 v Nové Vsi na Moravě. Jeho rodina se přistěhovala do Spojených států v roce 1901 a usadila se na farmě severovýchodně od Anadarko v Oklahomě. Tam chodil do obecné školy a přitom vypomáhal svým rodičům na farmě.

V roce 1908 se dal zapsat do koleje sv. Prokopa v Lisle, Ill., a v červnu 1914 vstoupil do noviciátu opatství sv. Prokopa. Svě řeholní sliby složil 12. července 1915, a po skončení svých bohoslovných studií u sv. Prokopa byl

21. května 1921 vysvěcen na kněze chicagským kardinálem George Mundeleinem. Svou primici slavil v Chickasha, Okla.

Po jednoročním vyučování v Koleji sv. Prokopa pokračoval ve svých studiích na Katolické universitě Ameriky ve Washingtonu. V oboru historie, jeho studie byla "O první české emigraci do Ameriky" a r. 1923 dosáhl mistrovské hodnosti. Po návratu do Lisle pak učil v Koleji sv. Prokopa dějinám a latině.

V roce 1937 byl jmenován převorem opatství sv. Prokopa, a roku 1942, se stal ředitelem sirotčince sv. Josefa v Lisle, Ill. Zde setrval až do r. 1956, kdy sirotčinec se změnil ve vyšší školu kolleje sv. Prokopa. Na to byl kaplanem v Domově sv. Benedikta, Niles, Ill.

V roce 1963 byl jmenován farářem osady Panny Marie ve Phillips, Wis.; tohoto úřadu však musel zanechat v roce 1969 ze zdravotních důvodů a v listopadu toho roku podstoupil velmi těžkou operaci na hrtanu, následkem toho ztratil hlas.

Zanechává dosud žijícího bratra Josefa a sestru Františku Mráskovou v Chickasha, Okla. a p. F. Rehmanovou v Downers Grove, Ill.

DP. GERARD MACH, O.S.B., ZEMŘEL

Důstp. Gerard Mach, O.S.B.

O svátku Dušiček — v úterý 2. listopadu 1971 další člen dp. Gerard Mach, O.S.B., zemřel. Zádušní obřady s koncebrovanou mší sv. obětoval nejdp. opat Tomáš Havlík a pak byl uložen na klášterní hřbitov.

Rodákem byl z osady sv. Prokopa v Clevelandu, Ohio, tam vychodil osadní školu, a pak jej rodiče poslali do Lisle na studie na vyšší školu a kolej. Na to vstoupil do noviciátu a 11. července 1924 složil sliby. Po 6 letech byl vysvěcen na kněze 8. června 1930. Svou primici měl u sv. Prokopa v Clevelandu.

Po vysvěcení krátce kaplanuje a je ustanoven farářem u sv. Johany z Arku v Lisle, Ill.

Když se na podzim r. 1936 svatoprokopský klášter ujímá misijního díla v Číně, P. Gerard Mach se přihlašuje do první skupiny misionářů, která tam s dp. Kosmou Veselým, O.S.B., odjíždí. Avšak za necelých pět let — právě o svátku Matky Boží Neposkvrněné, 8. prosince 1941, je uvězněn a musí prožít čtyři dlouhá léta — až do konce války — v zajateckém táboře. V srpnu 1945 je propuštěn, a hned se pouští do další misijní práce. Roku 1949 je však z Číny vypovězen, odjíždí r. 1950 do Japonska a v letech 1952-55 pracuje na Filipínách.

K vůli zdraví vrací se r. 1960 do kláštera v Lisle, Ill. Pak r. 1962 v červenci je jmenován farářem u sv. Boniface v Chetek, Wisconsin, zde pobyl až do r. 1965, kdy se zas vrací na Formosu do Taiwan, kde je Čínská benediktinská misie z kláštera sv. Prokopa v Lisle, Ill. R. 1967 v květnu opat Daniel Kučera tu posvětil nový klášter a exerciční dům.

Avšak r. 1968 po Velikonocích dp. Gerard Mach se vrací ze zdravotních důvodů a pak delší dobu je v ošetření v nemocnici v Chicagu. Ale následky misijní jeho práce tak oslábly jeho zdraví, že nebyla naděje na uzdravení. Trávil svá poslední léta v klášteře v Lisle až jej Pán nebes povolal.

DŮSTP. MATĚJ L. KUČERA, O.S.B., ZEMŘEL

Důstp. Matěj Kučera, O.S.B.

Důstp. Matěj Kučera, O.S.B., zemřel náhle dne 15. pros. 1971 v Bridgeport, Conn., kde vyučoval na koleji Nejsv. Srdce Páně literaturu a dramaturgu. Pozůstatky převezeny do kláštera sv. Prokopa, kde byly konány zádušní obřady s koncebrovanou mší sv. nejdp. Tomášem Havlíkem s jeho rodnými bratry důstp. Dan-

elem a Eduardem Kučerových a benediktiny a uložen na klášterní hřbitov.

Důstp. Matěj Kučera narozen byl v Chicagu dne 7. července 1921 v osadě bl. Anežky Čes., kde vychodil školu a pak nastoupil na kolej sv. Prokopa v Lisle, Ill. Po předběžných studiích vstoupil do noviciátu a na to složil sliby dne 12. června 1942, pokračoval v semináři sv. Prokopa a byl vysvěcen na kněze dne 18. května 1947 a svou primici měl u bl. Anežky Čes.

Na to studoval na katol. universitě ve Washingtonu a obdržel hodnost mistra umění. Jako učitel věnoval se tomuto povolání v životě na koleji sv. Prokopa, kde po II. svět. válce obnovil dramatiку a mezi tím kaplanoval jak u sv. Vítu v Chicagu tak u sv. Johana z Arku v Lisle, Ill. Posléze vyučoval na zhora u edené koleji v Connecticutu.

DŮSTP. FRANTIŠEK J. TOMEK ZEMŘEL

Tuto zprávu zaslal p. Emil Tomek z Montgomery, Minnesota, že jeho bratr důstp. František J. Tomek zemřel dne 20. dubna 1972. Zde byl ve výslužbě od r. 1968.

Byl farářem Nejsv. Vykupitele v Montgomery od k. 1. 1946. Před tím byl farářem u sv. Josefa ve Silver Lake, Minnesota, kde dne 30. dubna r. 1946 oslavil své stříbrné jubileum kněžství. Necht' odpočívá v pokoji.

CTIH. SESTRA EUSEBIA KUBÍK ZEMŘELA 100-LETÁ

V neděli 26. prosince 1971, 6 dní po svých stých narozeninách, ctih. sestra Eusebia Kubík zemřela v konventě benediktinských sester sv. Scholastiky v Chicagu. Jen dne 20. prosince oslavila své "století" s děkovnou mší sv. neb se narodila 20. prosince 1871 v Podmoklech v pražské arcidiecési; její křestní jméno bylo Anežka. Po příjezdu do Chicaga s rodiči usadili se v české osadě sv. Václava, první to v Chicagu (i ze všech slovanských). Dne 7. prosince 1888 vstoupila do noviciátu v konventě sv. Scholastiky; své sliby složila 31. prosince 1889. Tehdy ještě nebylo českého ženského kláštera v Americe.

Vyučovala na různých osadních školách, u sv. Jana Nep. v Chicagu (s krajankou sestrou firmánou Žáková, tato dožila se 82 let, zemřela 8. dubna 1951), na slovinských osadách i v Puebo, Ko'orado.

Po 60ti letém vyučování uchytila se do kláštera, ne na odpočinek ale byla sakristánkou a konala domácí práce.

Jubilea u ní byly každodenním pořádkem, neb přežila stříbrné r. 1915, zlaté r. 1940 a právě diamantové 75-ti letě r. 1965 a stovku svého života 20. prosince 1971. Za který vroucně Pánu Bohu poděkovala při oběti mše sv.

Není to podivuhodné, žít přes 81 let v klášteře v sebe-obětavé práci a modlitbě? Toto se nerozhláší na TV nebo rádiu, nebo v denní-

cích. Je to vyvážením protikladem těm, kteří a které zanechali své řeholní povolání v posledním osmiletí. Takové setrvání jistě má naději na slova, která anděl od Krista pronesl apoštolu Janovi ve Zjevení Páně II. kap. 1. 10: "Budiž věrný až do smrti, a dám tobě korunu života."

PÍ. MARIE NOVÁKOVÁ, "TEXASKÝ SLAVÍČEK", ZEMŘELA

Pí. Marie Nováková

Známa paní Marie Nováková zemřela a byla pohřbena z kostela sv. Kříže v úterý, dne 7. března 1972 na osadní hřbitov v East Bernard.

Starším čtenářům je dobře známa Marie Nováková, básnička texaská, proto k této stručné zprávě ale dáváme pro novější čtenáře co se nachází v předmluvě k její sbírce: "Pod Texaským nebem" vydaným r. 1934 z pera tehdejšího faráře v East Bernard, Texas, Msgra. Josefa C. Kunce, jehož zásluhou tyto básnické výplody byly zachovány pro naši i budoucí generaci, zní takto: "Držíš v rukou knížku básní vyrostlých na půdě slunného Texasu při pilné práci na farmě. Nejsou to uměle vypěstované květy a nedělají velikého nároku. Mají však svůj vůni a přirozený půvab. Diktovalo je citlivé a vnímavé srdce české katolické ženy a psala je ruka, které není cizí žádná práce na poli neb v domě. Jsou zachyceny ve chvílích oddechu, hlavně v neděli. Mnoho z nich bylo během času uveřejněno v našich katolických listech — v "Našinci" a "Novém Domově," — později též v St. Louiském "Hase" a v "České Ženě". Posbíral a uspořádal jsem je v domnění, že by přece jen bylo škoda, kdyby zapadly v zapomnutí. Je v

nich kus našeho kulturně náboženského života a snad mohou povzbudit naši mladou generaci, by i ona si uchovala české čtení, ráz a povahu zbožných předků. At' převrácíš stránky sem i tam, seznáš, že každý kdo chce být i v této nové zemi šťasten, měl by se řídit zásadou: "Modli se a pracuj."

Krátký životopis

"Pi. Marie Nováková, dívčím jménem Kunčárová, narodila se v Havříčích u Uherského Brodu na Moravě dne 12. ledna 1892, co nejmladší z devíti dětí. Její rodiče František a Kateřina měli tam malé hospodářství (byli podsedníky) a měli se co schánět. Marie chodila do trojtřídní obecné školy v Havříčích a r. 1906 dostala propouštějící vysvědčení velmi dobré. Její učitelé již tehdy postřehli u ní nevšední nadání básnické a také knížky básní ji za odměnu dávali.

Marie si vždy přála vyššího vzdělání, ale nebylo peněz na další studie. Vzdělávala se tedy sama a přečetla mnoho knih, prosy i básní.

Z Ameriky psali jí její příbuzní a tak roku 1911 rozloučila se svými rodiči a sourozenci a vypravila se do Nového světa, jak mínila jen na čas. Přijela do Galvestonu, šla sloužit na farmu a za necelý rok pobytu zde se za krájanu a rodáka Vojtěcha Nováka vdala. Bydleli nedaleko Wallis, na malé farmičce, jejich majetkem. V práci jim pomáhalo 5 dětí." Tak končí předmluva vydané sbírky "Pod Texaským nebem."

R. 1962 slavili svoji zlatou svatbu. Jejich děti žijí s rodinami v Texasu.

"Naše Dějiny", vydané roku 1939 Texaským Svazem Českých Katolíků, věnují jí čestné místo.

Její smrti český Texas osiřel na své básnické slávky; r. 1963 na svátek sv. Prokopa 4. července odmlčel se navždy Msgr. Karel J. Dvořák, který vydal svou známou sbírku: "Květy na chudé půdě zkvětlé" roku 1951.

Nesmíme zapomenout, před 65 lety zemřel na souchotiny výtečný básník-kněz důstp. Jan Hodyc 4. srpna 1907 v St. Mary's Sanitarium, Boerne, Texas. Jeho básně otiskly "Zlatá Praha" a "Vlast."

Jakoby si sama psala nekrolog v básni věnované: "Českokatolickým pionýrům" roku 1932, těmi to dvěma odstavci končí:

"Sladce spěte, pionýři naši,
káž Vás Tvůrce štědře odmění,
Vaši námahu, a Vaši práci,
příští pokolení ocení,

Káž ta naše mladá generace,
na paměti má svůj původ český,
věrná víře — v účtě zachová si,
drahý odkaz — Cynillo-Metodějský!

Nechť' odpočívá v pokoji.

PROF. RAINER JOSEF STANOVSKÝ ZEMŘEL

Prof. Rainer Josef Stanovský

Prof. Rainer Josef Stanovský zesnul v 92. roce svého života dne 4. prosince 1971 v Parkside Manor v St. Louis, Mo.

Pohřeb se konal od sv. Jana v úterý dne 7. pros. s koncebrovanou mší sv., slouženou msgrm Vojtěchem Prokešem, dp. James Pavlíkem, kaplanem u sv. Jana, a dp. Františkem Petru, S.J. Přítomní byli dp. Václav Klárč, dp. Jan Ronquist a dp. P. Blasej, bývalí žáci zesnulého. Uložen byl na hřbitov ssv. Petra a Pavla.

Když v r. 1913 prof. Josef Balin, učitel a varhaník u sv. Jana Nep. v St. Louis přes 40 let, zemřel, tu Josef Stanovský nastoupil na jeho místo na svátek sv. Josefa dne 19. března 1914.

Prof. Stanovský se narodil v Slatině u Bilovce ve Slezku na Moravě, Bezručův kraj byl mu kolébkou. Již v útlém mládí osvědčil mimořádné hudební nadání, když ve 12 roce v rodné obci zastupoval při bohoslužbách varhaníka. Svá studia absolvoval v Olomouci na učitelském ústavě, kde řídil svůj první orchestr a zpěvický sbor "Sušíl". Svě hudební vzdělání doplnil v Brně v kapucínském klášteře, kde řídil smyčcový orchestr.

Od března 1914 řídil sbor sv. Cecílie u sv. Jana v St. Louisu, a když osada slavila své 100 leté jubileum r. 1954, mistr Vojtěch Říhovský, český skladatel, věnoval mši sv. k této oslavě, kterou tento sbor zpíval při tomto jubileu. Podobně věnoval další mši sv. "ke cti sv. Prokopa".

Prof. Stanovský pamatoval na ohlas své domoviny, ty krásné lidové písně, jak se zpívaly

v kostelích po staré vlasti, jako Rybovu nebo Hradilovu mši sv. na vánoce s koledami. To věnoval s nevyčerpatelnou trpělivostí po léta ke cti a chvále Boží.

Nejenem se vyznamenal v kostelní hudbě a zpěvu, ale co bylo národního, bylo Stanovského, nejen, že dirigoval členy Saintlouiského symfonického orchestru u sv. Jana, ale nacvičil opery Prodanou nevěstu, Fidlovačku, Psoblavci, Ženskou vojnu a jiné v české národní síni, nejen ku potěšení, a povznesení české větve, ale k uznání vyspělosti naší národní kultury, což bylo přiznáno od Saintlouiské symfonie a veřejností. Po dlouhá léta byl velkým činitelem a pojištěm všeho češství v St. Louisu.

Jeho působení po půl století u sv. Jana Nep. bylo oslaveno 9. února 1964, slavnou mši sv., kdy zesnulý prof. Stanovský, varhaník a sbormistr, osobně doprovázel a řídil svůj milovaný pěvecký sbor sv. Cecílie.

Večer byla velká oslava v osadní síni. Zapěl jeho milované písně, mezi nimiž nechyboval "Kde domov můj" a sbor sv. Cecílie, několik krásných písní. Tehdejší obřadník p. Klářiš přečetl řadu telegramů, od sv. Otce Pavla VI. požehnání, Josefa kard. Rittiera, arcibiskupa

saintlouiského, pres. L. B. Johnsona, kongrs. L. K. Sullivana, Matky představené N.D., pi. Marie Waltové za sbor sv. Cecílie a za Českou národní síň p. Jan Rainer, kde po 35 let prof. Stanovský řídil pěvecký sbor a české opery. Dp. Vojtěch Prokeš ocenil nezištnou práci a oběti tohoto našeho českého mistra.

Za nedlouho po své oslavě, na Zelený čtvrtek dne 26. března 1964, prof. Josef Stanovský utrpěl záchvat mrtvice, která překazila jeho další působení co varhaníka a sbormistra. Žil u svých dětí: syna Oty, který má dvě děti, a dcery Marie Hrbáčkové, která má 5 dětí. Ve staré vlasti zanechal sestru.

Poznámka: Jeho bratrem byl msgr. Otto Stanovský, osobní učitel dítek Františka Ferdinanda a jeho manželky, rozené Chotkové, oběti atentátu v Sarajevě r. 1914.

Připomínáme, že nejstarší česká osada (již zaniklá) sv. Václava v Chicagu, Ill., měla svého českého varhaníka 50 let v osobě Jana Geringera. V osadě sv. Prokopa v Chicagu, založené r. 1875, byli varhaníci z rodiny Petrů od r. 1875 do 1960. V dalším Texasu u sv. Jana Nep. v Bomartonu je varhaníkem Bedřich Pavlíček již od r. 1910, totiž 60 let.

JUBILEJNÍ SLAVNOST V KLÁŠTEŘE NEJSV. SRDCE V LISLE, ILL.

V neděli odpoledne dne 2. července 1972 při koncelebrované mši svaté slouženou nejdp. opatem Tomášem Havlíkem z kláštera sv. Prokopa devět sester v klášteře Nejsv. Srdce Páně oslavilo svá jubilea, diamantové a zlaté obnovením svých slibů. Slavnostní kázání též proměsl nejdp. opat Havlík.

Oslavný diamantového jubilea 60 let byly ctihodná sestra Marie Koletta Novák z Loma, Nebr., jejíž synovec dp. František Novák, C.Ss.R., z Grand Rapids koncebroval; ctihodná sestra Marie Vendelina Špinler z Owatonna, Minn., která má čtyry rodné sestry v tomto klášteře; ctihodná sestra Marie Martina Kozelská ze St. Mary's osady, poblíže Hallettsville, Texas (nejstarší to osady v Texasu v San antonské arcidiecési); ctihodná sestra Marie Klementina Schánílec z osady sv. Víta v Chicagu.

Sestry, které oslavily svá zlatá jubilea jsou: ctihodná sestra Marie Elekta Omasta z Hulína

na Moravě z arcidiecése olomoucké, dlouholetá varhanice a vedoucí klášterního sboru, a ctihodná sestra Marie Hermenegilda Schäfer z Velké Meziříčí na Moravě z diecése brněnské bývalá novicmistrovka a třetí ctihodná sestra Marie Norberta Faustková z Brna, která se tohoto dne nedožila. Tyto tři budoucí sestry benediktiny přijely do Spojených států ku konci srpna, r. 1920, na výzvu převora Prokopa Neužila, O.S.B., tehdy vůdce II. misse Národního svazu českých katolíků do Československa tam poslanou ku konci r. 1919-1920.

Další zlaté jubilanťky byly ctih. sestra Marie Leonarda Stašek z Miladore, Wis., ctihodná sestra M. Gregoria Kurtin a ctihodná sestra Marie Jeronýma Sluka, obě z osady Panny Marie Ustavičné Pomoci (Redemptoristů) v New Yorku.

Rodné přátele z daleka se dostavili k této slavnosti i bývalí žáci a žákyně by blahopřáli oslavenkám.

OSADY

Nejstarší český katolický kostel a škola sv. Václava na Atlantickém pobřeží v Americe v Baltimoru, Marylandu.

STOLETÉ TRVÁNÍ OSADY SV. VÁCLAVA V BALTIMORE, MD., SE OSLAVILA

Když nahledneme do začátečních dějin této osady sv. Václava, tu nám vystupuje opakování dějin mnoha našich českých osad v nové vlasti Americe, jak všude tehdy bylo před sto a sto dvaceti pěti lety velká nouze o českého kněze, nebylo jich, byly to začátky v cizí zemi, vzdor tomu obětaví a dobří lidé nejen přáli mítí svého kostela, ale také se starali, aby byl postaven. Tak to bylo před sto lety v Baltimoru. V minulém století byly známy tři přístavy v Americe do kterých přistáli naši lidé z Čech a Moravy a to byly: New York, Baltimore na východním břehu a v zálivu Mexickém Galveston, Texas.

Proto se nedivíme, že sem přibyli již dříve od r. 1847 (Tomáš Čermák od Klatov) a Josef Vrána od Plzně, který začal vařit "české" pivo r. 1857 v Baltimoru, ale v letech '60tých a

'70tých byl větší nával české emigrace (Habeicht, Dějiny Čechů v Americe).

Katoličtí krajané v Baltimoru založili spolek sv. Václava a to již r. 1870; téhož roku 23. ledna svolal schůzi Karel Bartoš. V níž se usneslo, že se povolá český kněz. Na podzim 26. listopadu 1870 zavítal do Baltimoru moravský rodák důst. Valentin Vacula, vysvěcený v Lovani v Belgii. Na svátek Neposkvrněného Početí 8. prosince měl první bohoslužby ve školní síni při německém kostele sv. Michaela pod správou Redemptoristů.

Po půldruhém roce koupil se luteránský kostel na Central Ave., blíže Baltimoru ul. za \$11,000 a upravil se tak, že již 26. května 1872 byl posvěcen. Ale za dva roky z vůle nespokojenosti osadníků, důst. Vacula se odebral do New Yorku. V dalších osmi letech byla výměna třech farářů, tak že arcibiskup Jakub Gibbons se obrátil na generála Redemptoristů v

Důstp. Václav Melichar, C.Ss.R., narodil se v Malechově u Klatov v Čechách 15. dub. 1847, vysvěcen 21. září 1872, byl vojenským kaplanem, působil horklivě jako misionář na Moravě, na sv. Hoře a ve Vídni; jeho generál poslal jej s důstp. Bohm. Matějů do Ameriky r. 1904, v New Yorku započal další horlivou misionářskou práci po mnohých českých a slovenských osadách. Jako spisovatel, vydal "Encyklopedii katechismovou" knižně jak český r. 1909 tak slovenský r. 1913 i jiné spisy.

V den jeho úmrtí byl na ranních modlitbách o 5. hod., pak byl u nemocné a sloužil mái sv., na to hodinu zpovídal. Brzy na to cítil nevolnost, povolán lékař, bylo mu uděleno poslední pomazání, ke 2. hod. odp. odevzdal duši svému Stvořiteli v pátek dne 13. srpna 1920 u věku 73 let u sv. Václava v Baltimore.

Římě, aby mu byl poslán český kněz. Generál splnil prosbu a již 18. listopadu roku 1882 přibyl dp. Jan Jenč, bývalý provinciál a rektor jednotlivých klášterů Redemptoristů v Čechách, již 65ti letý, ujal se správy sv. Václava. Avšak zdraví mu valně nesloužilo, byl mu ku pomoci přidělen důstp. Klement Vlasák, C.Ss.R., šedesátník, který 16 let působil dříve na Svaté Hoře v Čechách.

Roku 1885 dp. Jenč zakoupil od Universalistů pěkný kostel na Baltimore ul. za \$21,000. Ten byl posvěcen kardinálem Gibbonsem 19. prosince 1886. Starý kostel na Central ul. byl

proměněn ve školu, která byla již založena roku 1872 spolkem sv. Václava.

Téhož roku zakoupen dům vedle kostela za faru a klášter Redemptoristů za \$7,500, a na-proti kostela dům pro ctih. sestry učitelky za \$4,000. Byla to doba rozmachu osady sv. Václava. Avšak vyčerpán důstp. Jan Jenč se vzdal osady 15. června 1888 a zemřel 12. března 1890 v klášteře Redemptoristů v Portland, Kanada.

Na to spravovali osadu důstp. Klement Vlasák a důstp. Josef Hild, německého původu, ale rozený v Baltimore r. 1860, který se tolik naučil česky, že mohl kázat a zpovídat česky.

Důstp. Vlasák působil u sv. Václava do své smrti r. 1900, byv 77 let star. Byl výtečným kazatelem a miláčkem lidu, tak že plačící osadníci doprovázeli jej až k hrobu na hřbitově Nej-světějšího Vykupitele.

Roku 1893 stal se farářem dp. Eduard Hornung, C.Ss.R., původu německého, ale ovládal českou řeč. V tu dobu osadní spolky zakoupily pozemek na rohu Ashland a Collington ul., aby se tam postavila nová škola a síň pro bohoslužby. Kardinál Gibbons nejen schválil, nýbrž nařídil, aby se hned stavělo.

Dne 14. července 1893 světil biskup Curtis posvětil základní kámen. Škola stála \$52,000. Při ní Redemptoristé postavili svým nákladem svůj klášter, ale Bohoslužby se konaly v síni nové školy i v kostele na Baltimore ul. Důstp. Hornung setrval v osadě 13 let.

Po něm spravoval osadu 6 let dp. Josef Šott, C.Ss.R., který byl do té doby kaplanem. Za 6 let dp. Šott zaplatil dluh o \$25,000 a nashromáždil dalších \$33,000 od obětavých osadníků.

Dp. Eduard Hornung opět se ujal farářství osady a brzy r. 1913 se započalo se stavbou nového kostela, do roka byla skončena, tak, že kardinál Gibbons posvětil ho dne 24. ledna 1915. Nákladem stál \$115,000, ve slohu románsko-byzantského byl postaven ze žuly s dvěma věžemi — s hodinami a zvony. Průčelí poskytuje nádherný pohled. — Vnitřní výbava kostela byla z darů dobrých a obětavých osadníků.

Kombinační budova na Ashland ave., která sloužila od r. 1893 do 1915 i za kostel a školu r. 1936 byla celá zevnitř obnovena v 10 moderních školních světnic i s lékařskou klinikou a divadelní síní pro zábavy. Tato oprava tehdy stála \$85,000, a činila dojem nejmodernější školní budovy v celém Baltimore.

Tehdy osadníci svatováclavští měli nejpěknější kostel na celém východním pobřeží Ameriky a vyrovnali se všem národnostním skupinám, které již dříve zde přistáli. Byl to vrchol jejich úspěchu.

V červnu r. 1915 byl ustanoven farářem dp. Josef Hild, C.Ss.R., jenž opatřil mládeži rekreační místnost, koupiv starý luteránský kostel za \$5,000. Po šesti letech byl vystřídán bývalým farářem dp. Josefem Šottem. Za jeho správy osada slavila zlaté jubileum svého trvá-

Klášterní sbor Redemptoristů při osadě sv. Václava v Baltimore, Md., při oslavě stoletého trvání ve dnech 16.-22. dubna 1972. (Od leva) první řada: důstp. Václav Kolář, nejstarší 82 let; důstp. Vincent Crotty, představený; ctih. br. Oldřich Ternes; (od leva) zadní řada: důstp. Josef Berton, důstp. Marek Knoll, důstp. Josef McMahon, důstp. Felix Yanish, a ctih. br. Vilém Fritsch.

ni. Během jeho termínu s obětavostí osadníků byla postavena Katolická společenská budova na osadním pozemku nákladem \$110,000. Jeho vyměnil za faráře dp. Ludvík Hlobil, C.Ss.R., roku 1927. Tomuto nastala starost o dluh \$45,000, který šťastně zdolal, neb brzy tu přivačila všeobecná hospodářská krize roku 1929.

Nástupcem se stal r. 1933 dp. Martin Oktávec, C.Ss.R., který zmodernisoval školní budovu, nasbírav \$40,000, by se započala práce r. 1936. Jeho nástupcem se stal dp. Josef Štěpánek, C.Ss.R., který ku konci šestileté správy tam oslavil své stříbrné jubileum. Po jeho odchodu roku 1945 převzal správu osady dp. Josef Větrovec, C.Ss.R., který připravil osadu na její diamantové jubileum, které se oslavilo ve dnech 23., 24., a 25. listopadu roku 1947.

Za posledních 25 roků vedoucí osady byli: Martin Oktávec, C.Ss.R., po druhé a zase po druhé dp. Jos. Větrovec, dále dp. Josef Hrdlička, dp. Josef Adamec a na ukončení prvního století osady sv. Václava, jest dp. Vincent P. Crotty, C.Ss.R.

Podle záznamů historie za 100 let bylo 21 farářů osady. První byl dp. Valentin Vacula, C.Ss.R., od r. 1872 až do r. 1876. Osada sv. Václava odchovála a vysvětila za 100 roků 16 kněží, z nichž 6 spí spánkem věčným.

První vysvěcený kněz byl dp. Václav Supík, C.Ss.R., roku 1894, a poslední jest Edward Minderlein, C.Ss.R., roku 1969. Ctihodných bratří bylo 6; první byl bratr F. Christof Businský, F.S.C., a poslední bratr James Štěrba, F.S.C.

Do řádu Notre Dame za 100 roků vstoupilo 34 dívek osady. První ctihodnou sestrou byla Marie Ladislava Blažek roku 1890 a poslední jest ctihodná sestra Charles Joseph Maxa r. 1967.

Představených řádu Notre Dame při osadě za celý ten čas bylo 12.

Školu sv. Václava navštěvovaly všechny dívky v sousedství naší osady, na 650 dítek.

V neděli 16. dubna 1972 v 11:45 hod. ráno začala slavná koncelebrována mše sv. na poděkování Pánu Bohu J. Em. Lawrenceem kardinálem Shehanem, arcibiskupem v Baltimore za spolukoncelebrantů Redemptoristů. Kázání přednesl anglicky dp. Josef Oppitz a české dp. Josef Větrovec. Mezi mši svatou dp. Oppitz, odchovanec osady, řídil český zpěv: "Tisícekrát Pozdravujeme Tebe," a jiné písně, po ukončení slavnostní mše svaté, zapěno všemi "Svatý Václave, vévodo české zem." To zanechalo mocný dojem na přítomné.

Po této slavné mši svaté večer o 6. hodině byla hostina pro pozvané církevní hodnostáře, úředníky města a státu Maryland. Zapěny americká hymna "Star Spangled Banner" a naše česká: "Kde domov můj?" a slovenská "Nad Tatrou sa blýská."

Oslava trvala celý týden až do 22. dubna.

Význam takové slavnosti

Rozsah takové slavnosti, jak časový, tak prostorový jest pro kronikáře a dějepisce vždy důležitý, poněvadž dějiny takové osady obyčejně sahají do kořenů našeho života společenského

a organizačního v nové vlasti. Proto popis až zkrácený, vyličuje stručně děj celého století našich lidí v Americe při jedné takové osadě, v které obrazně odehrávaly se děje v tolik jiných, kolik se jich založilo po této rozsáhlé Americe.

Necht' kostel svatého Václava je chloubou a uměním všech Čechů, nejen v Baltimore a státu Maryland, ale vůbec v celých Spojených státech v Americe v malém měřítku, symbolem založené Římsko-Katolické Církve a našeho dobrého Knižete svatého Václava.

(Ze zprávy Franka J. Chyby)

První český katolický kostel a škola sv. Jana Nepomuckého v St. Louis, Mo.

SV. JAN NEP. V ST. LOUIS, MISSOURI, JE HISTORICKOU PAMÁTKOU

Nejstarší český kostel se školou ve Spoj. státech v Americe, sv. Jana Nep. v St. Louis, Missouri, založen r. 1854. Nejen budovy této osady, ale celý okrsek sv. Jana Nep. je označen co historická památka (City Historical Landmark) a zanesen do "Národního seznamu historických míst" (National Register of Historical Places by the U.S. Department of Interior). Toto uznání je jen podřízeno nejvyššímu v naší zemi, které je National Historical Monument Classification.

Tato osada existuje 118 let byla založena r. 1854 důstp. Jindřichem Lipovským s osadníky, krátce následoval důstp. František Trojan. Ale od r. 1865, nezapomenutelný msgr. Josef Hessoun až do své smrti 4. července 1906 vedl tuto

"českou matku" osad v Americe, zde založil "Hlas" r. 1872, který trval do 14. dubna 1950 redigován dp. Karlem Blehou, dr. Hynkem Doštěm až do jeho smrti r. 1944 a synem Vladimírem.

Zde založen sirotčinec Hessounův r. 1908, ten trval do r. 1952. Sestry Notre Dame vedly správu 1910-20, pak sestry sv. Kříže 1920-1952, oboje z Čech přijetě.

Osadní škola u sv. Jana hned byla založena ze začátku v malém kostelíčku až se velká zbudovala, od r. 1869-1969 vyučovaly v ní sestry Notre Dame ze St. Louis. R. 1969 byla uzavřena, nějakých 40 dětí z osady navštěvuje sloučenou katol. školu ze 4 sousedních osad. Příčina je vystěhování našich lidí a protnutí osady širokou dálnicí a přistěhování černé pleče. Od r. 1873 varhaníkem byl Josef Balín i učitelem

hochů až do smrti r. 1914, jeho školáci pojmenovali školu sv. Jana "Balvínovu kolej". Po něm nastoupil co varhaník prof. Rainer Josef Stanovský, bratr msgra. Otty Stanovského, ředitele pražského semináře. Setrval 50 let varhaníkem a zemřel 4. pros. 1971 u věku 92 let.

Za 107 let totiž od r. 1865 do 1972 jen 4 faráři byli u sv. Jana Nep. v St. Louis: msgr. Josef Hessoun 1865-1906, dp. Karel Bleha 1906-1926, dp. Václav Línek 1926-1954 a msgr. Vojtěch Prokeš 1954-1972. Msgr. Prokeš od vysvěcení byl kaplanem u sv. Jana tak že zde již je 46 let. Nástupce je dp. Václav Pavlík, bývalý kaplan u sv. Jana.

Druhý český katolický kostel a škola sv. Jana Nep. v Chicagu, Illinois.

OSADA SV. JANA NEPOMUCKÉHO V CHICAGU OSLAVILA "PRVNÍCH 100 LET" SVÉHO TRVÁNÍ

Nejprve trochu naší krajauské historie:

Je zajímavé, že první náš český kostel ve Spojených státech byl zasvěcen sv. Janu Nep. a nikoliv sv. Václavu! Stalo se tak asi proto, že v Saint Louis, Mo., kde byl r. 1854 tento kostel založen, bylo v místní jezuitské koleji několik francouzských Otců z Tovaryšstva Ježíšova, jimž byl sv. Jan Nep. historicky asi bližší než sv. Václav. A poněvadž dopomohli tehdejšími našimi krajanům v St. Louis získat potřebné stavební "lody", vybrali si našeho svatého "patrona vytrvalosti v mlčenlivé stálosti" i za ochránce prvního českého kostela, jehož počátky nebyly zrovna z nejlehčích. Houževnatosti a podnikavosti dp. Jindřicha Lipovského se to však nakonec přece jen podařilo. Velikým Božím požehnáním pro Neponuckou farnost v Saint Louisu - - a vůbec pro naši českou věc v Americe - byl ovšem příchod dp.

Josefa Hessouna, který pak tuto osadu nejen dobudoval, ale po dlouhá léta spravoval, zároveň s vydáváním katolických novin "HLAS" a "Česká žena." Tyto velmi dobře redigované noviny a osobnost nejdp. Msgr. Hessouna nakonec způsobily, že osada sv. Jana Nep. v St. Louis byla po dlouhou dobu vůdčí krajauskou osadou v celých USA.

Další české osady

Abychom si uvědomili, jak velkou a záslužnou práci tu v USA naši věřící krajané vykonali, vzpomeňme památkou ještě několika dalších krajauských osad, které do dnešního data už oslavily svá stoletá jubilea.

Vedle naší nejstarší osady svatojanské v Saint Louisu, Mo., jsou to následující farnosti: 1) Kostel Panny Marie Růžencové na Hostýně v Texasu: byl založen r. 1856; 2) Kostel sv. Václava v Coopertown a v Greenstreet ve Wisconsinu je z r. 1858; 3) Osada sv. Václava v Nové Praze v Minnesotě byla založena téhož

roku, 1858; 4) Kostel sv. Václava ve Spillville, Iowa — proslavený tím, že v něm hrával Antonín Dvořák na varhany — byl založen r. 1860. 5) První český kostel v Chicagu, zasvěcený sv. Václavu, byl založen r. 1863. 6) V Clevelandu, Ohio, si naši věřící krajané postavili první kostel r. 1867 a zasvětili jej sv. Prokopu. 7) Kostel Všechn svatých ve státu Kansas, v městečku Everest (původně: Marák), si tamní naši předkové postavili r. 1868. V tomto pořadí stoletých krajaňských kostelů si nakonec ještě připomeneme 8) osadu sv. Josefa v Kellersville ve Wisconsinu, pocházející z r. 1870. Jejího stoletého trvání jsme vzpomínali loňského roku.

První tři české kostely v našem krajaňském Chicagu

Jak vysvitá z předešlých údajů, české Chicago nemá v USA svůj primát v postavení kostela. Již zmíněná první česká osada sv. Václava v Chicagu vznikla až teprve devět let po svatojánské osadě Saint-louiské. Byla však v celé chicagské oblasti první osadou slovaňskou, takže zprvu sloužila i bratřím Polákům, Slovákům a Chorvatům, kteří si začaly stavět své "národnostní" kostely až teprve v letech sedmdesátých.

Tento svatováclavský kostel byl zbořen r. 1955, aby na křižovatce ulic De Koven a Desplaines udělal místo dnešní dálnici. Sloužil tedy našemu — a nakonec už téměř opět jen polskému lidu — celých 92 let! Zakladatelem byl dp. Josef Molitor.

A právě v letech 70.ých se přistěhovalo do Chicaga mnoho Čechů a dál od sv. Václava. Na radu dp. Molitora se postavil nový kostel.

Na začátku roku 1935 dp. František Jedlička, nástupce dp. Antonína Nováčka, navrhl zbudování spoječenského ústředí, které bylo dokončeno v lednu 1936.

Nesnáze v osadě sv. Jana nikdy nechyběly. Protože nebylo ctihodných sester, a lajtští učitelé nejevili zájem o vyučování ve třídách s dvěma odděleními, nzbývalo než zavřít školu r. 1968.

Skutečností je, že slavili stoleté jubileum, jasně dokazuje, že otadníci farnosti sv. Jana Nepomuckého nenechají svou osadu zaniknout.

V neposlední řadě důvodem k této vzájemné spolupráci je otcovská dobrota a starostlivost jejich nynějšího faráře, njdp. Msgr. Václava Staňka, který svou dobrotivou laskavostí dove-
de získat srdce každého člověka, kterého potká.

RŮZNÉ

SLOVENSKÝ KLÁŠTER SV. ONDŘEJE SVORADY V CLEVELANDU SLAVIL ZLATÉ JUBILEUM Založení kláštera

Když první budoucí opat kláštera sv. Prokopa, důstp. Nepomuk Jaeger složil sliby v klášteře sv. Vincence v Latrobe, Pennsylvanii r. 1871, co druhý český benediktin v Americe, jen rok před tím složil sliby důstp. Václav Kočárník. Tento brzy po vysvěcení byl misionářem v Nebrasce až do r. 1885, kdy se zakládal klášter sv. Prokopa v Chicagu, kam se dostavil k spolupráci s důstp. Jaegrem.

Po vysvěcení na kněze důstp. Nepomuk Jaeger vyučoval hubbě a zpěvu v koleji sv. Vincence a v sobotu dojížděl do Allegheny City, nedaleko Pittsburgu, aby zde sloužil Čechům na neděli. Mimo toho, arcipat Bonifac Wimmer ustanovil jej misionářem pro Slováky v uhelných hutích roztroušených po Pennsylvanii, to bylo takřka před sto lety, kdy nebylo slovenských kněží v Americe, jen v několika případech začali přijíždět ze Slovenska.

Když Páter Nepomuk Jaeger se dostavil do těchto uhelných kempů, tu všechna práce přestala. Obyčejně byl to železniční wagon, kde upravil potřebné věci na stůl ke mši sv., u jednoho konce zpovídal dělníky, kdežto na druhém nekatolici se bavili hrou karet. Po 10 let tyto misie konal nežli byl poslán do Chicaga r. 1885, aby převzal řízení farnosti sv. Prokopa a

budoucího kláštera. Za 30 let (1906) se napočítalo 20 slovenských osad, kde dříve důstp. Nepomuk Jaeger misionářil v uhelných oblastech Pennsylvanie.

První člen

Prvním slovenským benediktinem se stal důstp. Gregor Vaníščák, když složil sliby v klášteře sv. Prokopa v Chicagu dne 16. července 1909. Tehdy přinesl jak Katolik tak Národ tuto zprávu a při ní dodal, že až bude dostatečný počet slovenských benediktinů založí se jejich klášter. Toto se uskutečnilo za 13 let, kdy dne 19. února 1922 důstp. Stanislav Gmuca, kaplan u sv. Michaela v Chicagu převzal farářství osady sv. Ondřeje v Clevelandu, Ohio s úmyslem založit tam klášter, byl mu přidělen důstp. Celestine Drexler, krajan z Minnesoty, člen kláštera sv. Prokopa a dalšího člena důstp. Jiřího Luby, tu se uskutečnilo založení vyšší školy při osadě sv. Ondřeje r. 1927. V září toho roku se zapsalo prvních 27 studentů a tím se založil Benedictine High School v Clevelandu.

Samostatné převorství

Jelikož místo v osadě sv. Ondřeje dost nevyhovovalo tu se vyskytl pozemek bývalého sirotčince a dalších 9 lotů, které se koupili za \$154,000.00. Zaplatilo se to s ušetřenými penězi, které členové zahospodařili od r. 1922 s darem

od Sdružení Slovenských Katolíkov a jednotlivých darů slovenského lidu v Americe.

Když předpisy církevního práva byly vyřízeny, povolení bylo dáno z Říma, aby se konala volba kanonického převora. Této volbě předsedal nejdp. Arnošt Helmstetter, předseda Americko-kassinenské kongregace Benediktinů z kláštera Panny Marie, Newark, N.J., dne 3. října 1929. Zvolen byl důstp. Gregor Vanišćák za převora. Tehdy převorství sv. Ondřeje čítalo 7 kněží, 4 klerikové a 4 bratři laikové a 6 noviců, vesměs z kláštera sv. Prokopa v Lisle, Illinois.

Povýšeno na opatství

Pilnou prací a podporou veřejnosti blavně slovenského lidu přibýlo na členství, že za 5 let již vše postačovalo, aby se zřídilo opatství. S připisem z Říma k volbě opata, tato se konala dne 8. srpna 1934. Byl zvolen důstp. Stanislav Gmuca za prvního opata kláštera sv. Ondřeje Svorady, ve svém úřadě trval 12 let a pak resignoval. Na to byl zvolen důstp. Teodor Kojíš dne 20. června 1946 co druhý opat. Na žádost po 20 letech byl zvolen co koadjutor opat důstp. Jeroným Koval dne 26. dubna 1966, který je nyní představeným kláštera v Clevelandu, má 69 členů.

Během půl stoletého trvání slovenští Benediktini se hlavně zabývali výchovou ve své vyšší škole, duchovní správou osad a na misích i členové vyučují v semináři a koleji. Klášter opatruje Slovenský kulturní střed pro Ameriku a vydává jí svůj slovenský měsíčník pod názvem Ave Maria.

Jubilejní slavnosti se konaly na sv. Benedikta, v úterý dne 21. března pro duchovenstvo a později v neděli dne 16. dubna pro clevelandské obecní i přespólní hosty, oboje s pontifikální mší sv. obětovanou nejdp. Clarencem C. Issenmannem v kostele sv. Benedikta se třemi slovenskými opaty. Slavnostní kázání přednesl nejdp. Ondřej G. Grutka, biskup z Gary, Indiana.

JUBILEUM A POSVĚCENÍ RUSÍNSKÉHO KLÁŠTERA NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE V BUTLER, PENNSYLVANII

V neděli dne 9. července 1972 ndp. Štěpán Kočisko, arcibiskup ruské arcidiecése Munhall u Pittsburgu v Pennsylvanii a ndp. Emil Michael Dudík, biskup z Passaic, New Jersey a ndp. Emil Mihalik, biskup z Parma, Ohio, s vdp. Teodorem Seginakem, převorem tohoto kláštera, posvětili novou budovu kláštera. Na to byla sloužena mše sv. ve staroslovanském obřadě.

Slavnostní kázání měl ndp. opat Tomáš Havlík ze zakládajícího kláštera sv. Prokopa v Lisle, Ill., který připomenul, že to byla společná práce biskupa Basila Takáče z Munhallu a opata Neužila s jeho sborem v Lisle, že se tento rusínský klášter založil.

Byl přítomen ndp. Martin Burne, opat před-

seda kongregace Americko-kassinenské z kláštera St. Mary v Morristown, Pa.

Tento klášter Nejsv. Trojice byl založen z opatství sv. Prokopa v Lisle, Illinois, před 25 lety, když klášterní kapitula svatoprokopská o tom rozhodla dne 6. června 1947.

K založení tohoto druhého kláštera pro Rusíny přípravy započaly ku konci '20 let, kdy po mezinárodním Eucharistickém kongresu r. 1926 v Chicagu, tehdejší nověustanovený ndp. Basil Takáč pro Rusíny se sídlem v Munhallu, našel ústav v koleji a semináři sv. Prokopa v Lisle, kde nadějní mladíci by studovali pro jeho diecési. Jelikož byla velká potřeba kněží byzantského (staroslovanského) obřadu pro roztroušené Rusíny nejen v Pennsylvanii, ale v sousedních státech jako New Jersey, Ohio, Indiana a Illinois, biskup Takáč byl tomu příznivě nakloněn, aby i řeholníci pracovali na tomto širokém poli. Vldp. Prokop Neužil, převor, který byl již činným ve Slováckých misích, a jejich tajemníkem, s podporou ndp. opata Valentina Kohlbecka bylo dohodnuto, aby klášter sv. Prokopa v Lisle přijal nadané rusínské mladíky k založení takového kláštera zde v Americe.

Přihlásili se mladíci za benediktiny do kláštera sv. Prokopa a již 6. května r. 1940 dva byli vysvěceni biskupem Basilem Takáčem v chicagské katedrále za arcibiskupa Samuela Stritche. Další členů přibýlo, takže po zakoupení usedlosti Quinnova u Wilkinsburgu, Pa., nyní Butler, bylo tam posláno 15. pros. 1948 ndp. Ambrožem Ondrákem, opatem sv. Prokopa, 6 členů. Jako převor byl jim přidělen dp. Klauď Viktor. Další rusínští členové studovali v semináři sv. Prokopa a když byli vysvěceni, byli přiděleni k ostatním u Nejsv. Trojice.

Rusínský klášter

Asi za 7 let počet rusínských benediktinů, kněží a bratrů lajků zrostl na 23 členů, což byl slušný sbor. Bylo žádáno do Říma o povolení založit samostatný klášter s volbou vlastního představeného. Po příznivé odpovědi byla konána volba 7. září 1955 a byl zvolen dp. Teodor Seginák za převora. Tím klášter byl osamostatněn a přidělen do Americko-kassinenské benediktinské kongregace. Jsou v rusínské arcidiecési Munhall v Pennsylvanii nedaleko Pittsburgu, kde jsou činní v duchovní správě a misil.

10 ČLENŮ RODINY BÍLÝCH SLOUŽÍ CÍRKVI

Jsou z jedné přízně a 9 jich pochází z osady St. Mary's poblíže Hallettsville, Texas. Jsou to: msgr. Edmund Bílý v Cistern (36 let vysvěcen), dp. Václav Bílý v Sweet Home (33), dp. Eduard Bílý, předseda semináře Assumption v San Antonio (21), dp. Jan Bílý též v San Antonio (14) a dp. Lambert Bílý v San Antonio (9).

Řeholní sestry jsou: Sr. Ludmila (62), Sr. Stanislava (58), Sr. Hedvika (57), Sr. Viktorie

(21) tyto jsou v kongr. Vtěleného Slova a Nejsv. Svátosti ve Victoria, Texas a Sr. Rita Růžena (23) je v kongr. Božské Prozřetelnosti v San Antoniu.

RALPH PERK, PRVNÍ ČESKÝ MAYOR MĚSTA CLEVELANDU

Chicago mělo svého Antona Čermáka, Čecho-američana za mayora města v '30tých letech, který padl obětí atentátu místo presidenta Franklina D. Roosevelta, nově zvoleného po jeho řeči v Miami, Florida dne 15. února 1933.

Také Omaha měla James (Václava) Dvořáka za mayora v '60tých letech a nyní v '70tých má Cleveland Čecho-američana za mayora Ralpha Perka. Byl radním na 10 let, již r. 1965 kandidoval na mayora a skončil na třetím místě za Locherem a Stokesem (černým). V okresních volbách r. 1970 Perk vyhrál statistickou většinou.

S podporou národnostních skupin v Clevelandu a šikovného, vyškoleného manažera Dennise Kuciniče s "bleskovou" na televizi v posledních dnech překonal protikandidáty, které oboje clevelandské denníky Press a Plain Dealer podporovaly, takže sklídil velké vítězství nad očekávání těchto američanů a černých ale ne národnostních skupin Čechů, Slováků, Poláků, Slovinců, Chorvatů a Rusínů. To bylo 7. list. 1971 a všechny televize po celých Sp. státech přinesly tuto novinu. Druhý den složil mayor Ralph Perk přísahu v zasedací síni městské rady.

TÁBOR, SO. DAKOTA, OSLAVIL SVÉ 100. VÝROČÍ

Ve dnech 17.-20. června 1972 toto české městečko a široké okolí severně od řeky Missouri oslavilo své trvání 100 let, kdy sem přibyli první čeští přistěhoválci a založili svou obec (městečko). To se stalo ve schůzi dne 15. dubna 1872, kdy zakoupen pozemek od Johany Kočerové za \$200. a připsán byl Janu Háklvi a Václavu Jandovi. Též byl zvolen výkonný výbor Táboru: Jan Hakl, předseda; Josef Výborný, starosta; Václav Janda, tajemník a Josef Hruška, pokladník. (Dějiny Čechův ve státu South Dakota, str. 25). Již před tím v letech 1869-71 se sem Čechové stěhovali a zabírali domoviny okolo Tábora. Tu je farnost sv. Václava.

Oslava započala s velkým průvodem. Nechyběly plachtou chráněné vozy s vojským potahem, doprovázené s klusající stráží na indiánských koních. Farmářské nářadí — "brecháči" (pluh), dřevěné brány, staré kosy a hrábě, pak domácí nábytek: kotle, stoly a židle, vytesané ze srubů. I samotný domek tehdejší, drůbák i ze srubů postavený tu byl, jak musili první průkopníci zápolit na prérích jižní Dakoty o skvův chleba jak v letním parnu, tak v zimním blizardu.

O hudbu se postaralo 20 kapel. Besedu tančili kola z Wilbur a Clarkson, Nebrasky, i domáci z Tábora.

Maršálem slavnosti byl Lád'a Kostel. Byly tu Diana Kloučková, doprovázená bývalými tábořskými královnami z předešlých českých dnů. I z indiánské resevace kněžna "Sněžka" (Snow Queen) a Miss South Dakota.

Aby vše klapalo obřadníci Frank Vlasák z North Bend, Nebr. a Jiří Novák z Menno s Románem Pěšičkou ze Shelby, Nebraska, vše řídili.

ČESKÉ DNY A FESTIVÁLY V AMERICE

Před lety se to nazývalo poutě i slavnosti, dnes tomu říkají "Český den nebo festival", tak v Texasu již v neděli 11. června byla taková slavnost s pouti v osadě ssv. Andělů strážných ve Wallis pod záštitou Katol. jednoty texaské. Na podzim začátkem října je Český den v Dallasu, Texas při Státní výstavě.

V Cleveland, Ohio byl 16. července a v Assumption, Ohio 6. srpna. V Kanadě v Chatham, Ontario byla roční pout' u sv. Antonína v neděli 18. června.

V Nebrasce bylo několik Českých dnů v Omaze, ve Dwight 22.-23. července, Clarkson a končilo ve Wilbur 5.-6. srpna. V Oklahomě jsou dva, první v květnu Koláčkovy v Praze a druhý 7. října v Yukon. V Kansasu je ve Wilson v létě a v Minnesotě je Kolačkovy v Montgomery. V Novém Yorku pod záštitou Sokol Orel v Throgs Neck, Bronx 20. srpna.

HŘBITOV SV. VOJTĚCHA SLOUŽÍ 100 LET ČECHŮM A POLÁKŮM V CHICAGU A PŘEDMĚSTÍ

Dne 29. května 1872, o národním svátku Zdobení hrobů — se pamatovalo ustavení hřbitova sv. Vojtěcha před 100 lety krajany Čechy s Poláky.

Úpomínkou sloužil mši sv. ndp. Alfred Abramovicz, světský biskup a gen. vikář chicagský, polní mši sv. na hřbitově sv. Vojtěcha.

Osada sv. Václava, založená r. 1863 v Chicagu, byla první slovanskou farností v tomto velkoměstě. Nato k 70. roku založili Poláci sv. Stanislava a již druhá česká osada byla zřízena r. 1871 u sv. Jana Nep., obě v Chicagu. Do té doby Češi ze svých osad pohřbívali na jinonárodní hřbitovy Kalvarii a i německý. Proto se dohodli s Poláky a koupilo se prvních 16 akrů na severozápadním předměstí, tehdy farmě, vzdálené na 15 mil ze středu Chicaga, místo k pohřbívání nazýváno Hřbitov sv. Vojtěcha. Časem se přikoupilo více, takže dnes rozloha je na 250 akrů.

Do r. 1918 zde již bylo pohřbeno na čtvrt milionu Čechů a Poláků. Jen za influenčové epidemie r. 1918 přes 4,000 pohřbů zde bylo. Za nynější doby se pohřbívá ročně přes 2,600 věřících.

CTIHODNÝ SOUDCE FRANK H. BICEK,
soudce obvodního soudu (Circuit Court)
okresu Cook, státu Illinois.

Adresář českých katolických kněží v Americe

- Most Rev. John L. Mořkovský, S.T.D., biskup administrátor diecése Galveston-Houston
1324 North Boulevard, Houston, Texas 77006.
- Most Rev. George J. Biskup, D.D., koadjutor-arcibiskup arcidiecése Indianapolis, 128 W.
W. Georgia St., Indianapolis, Ind. 46225.
- Most Rev. Raymond J. Vonesh, D.D., 430 N. Center St., Joliet, Illinois 60435.
- Rt. Rev. Thomas Havlik, O.S.B., opat kláštera sv. Prokopa, Lisle, Ill.
- Rt. Rev. Msgr. Josef A. Valenta, apoštolský protonotář, East Bernard, Texas
- Rt. Rev. Msgr. Fr. Bárta, papežský prelát, 5434 S. 22 St., Omaha 7, Neb.
- Rt. Rev. Msgr. Edmund Bílý, (Cistern) Flatonia, Texas
- Rt. Rev. Msgr. James F. Čečka, 507 Hall Ave., St. Paul, Minnesota.
- Rt. Rev. Msgr. Alois B. Clupny, papež. prelát, Timken, Kansas.
- Rt. Rev. Msgr. Antonín F. Drozd, papež. prelát, New Braunfels, Tex.
- Rt. Rev. Msgr. Frant. Dvorník, S.T., Ph., Lit.D., 1703 - 32nd St., N.W., Washington, D.C.
- Rt. Rev. Msgr. Jan Hanáček, Shiner, Texas
- Rr. Rev. Msgr. Josef C. Kalíšek, papežský prelát, St. Nazianz, Wis. 54232.
- Rt. Rev. Msgr. F. J. Kasper, 3210 Lexington Blvd., Corpus Christi, Tex.
- Rt. Rev. Msgr. Jiří Klarič, kaplan, U.S. Army
- Rt. Rev. Msgr. František Klinkáček, V.F., New Waverly, Tex.
- Rt. Rev. Msgr. Oldřich Koráb, papežský prelát, Parma, Ohio 44134.
- Rt. Rev. Msgr. Wilfred Krieger, kaplan, U.S. Army
- Rt. Rev. Msgr. Martin Křížka, papežský prelát, 2651 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.
- Rt. Rev. Msgr. Jan Kukrál, East Bernard, Texas
- Rt. Rev. Msgr. Petr Lekavý, papež. prelát, Cavalier, No. Dak.
- Rt. Rev. Msgr. Albert Maneth, papež. prelát, 210 St. Ann St., San Antonio, Tex.
- Rt. Rev. Msgr. Jan Matocha, Box 143, Yorktown, Texas
- Rt. Rev. Msgr. Ernest Michálka, 5950 Kelly Dr., Beaumont, Texas.
- Rt. Rev. Msgr. Vincenc Mičola, papežský prelát, 1809 W. Davis, Dallas, Tex.
- Rt. Rev. Msgr. Alois Mořkovský, papežský prelát, R. 3. Box 105, LaGrange, Texas 78945.
- Rt. Rev. Msgr. Jullius A. Petrů, V.F., papežský prelát, El Campo, Texas.
- Rt. Rev. Msgr. V. J. Plecity, papež. prelát, 1333 S. 13 St., LaCrosse, Wis.
- Rt. Rev. Msgr. Cyril Popelka, papež. prelát, New Prague, Minnesota.
- Rt. Rev. Msgr. Vojtěch Prokeš, 1625 — 11th St., St. Louis, Mo.
- Rt. Rev. Msgr. Vilém Řežábek, papežský prelát, Hebron, Nebr. 68370.
- Rt. Rev. Msgr. Stanislav Srnec, papež. prelát, St. Paul Seminary, St. Paul, Minn. 55101.
- Rt. Rev. Václav Staněk, papež. prelát, 2953 S. Lowe Ave., Chicago, Ill.
- Rt. Rev. Msgr. Václav I. Tuček, papež. prelát, Ennis, Texas.
- Rt. Rev. Msgr. Jeroným Tydláčka, papežský prelát, Rosenberg, Texas.
- Rt. Rev. Msgr. František Urbanovský, papežský prelát, 915 Zoe St., Houston, Tex.
- Rt. Rev. Msgr. Josef Vacek, papežský prelát, 1310 Excelsior Ave., Hopkins, Minn. 55343.
- Rt. Rev. Msgr. T. J. Valenta, papež. prelát, Bryan, Texas.
- Rt. Rev. Msgr. Jiří Žižkovský, S.T.D., L.S.S., papež. prelát, 51 W. 9th St., St. Paul, Minn.
- Very Rev. Msgr. Engelbert Bartoš, 3210 S. Padre Isl. Dr., Corpus Christi, Tex.
- Very Rev. Msgr. Balt. Janaček, 236 E. Petulana, San Antonio, Tex.
- Very Rev. Msgr. Hubert Janák, Schulenburg, Texas.
- Very Rev. Msgr. Edmer J. Kolka, papež. komoří, Denver, Colorado.
- Very Rev. Msgr. Josef C. Kunc, papežský komoří, East Bernard, Texas.
- Very Rev. Msgr. Eduard Matocha, papežský komoří, Austin, Texas.
- Very Rev. Msgr. Richard P. Moudrý, 3003 N. Snelling Ave., St. Paul 2, Minn.
- Very Rev. Msgr. Gilbert Pekař, Plantersville, Texas

Adamec, Josef, C.S.S.R., 258 Pine St., Buffalo, N.Y.
Adamský, Raymond, 93 Marquette, Fond du Lac, Wis.

Anděl Jan J., 3395 E. 53 St., Cleveland, O.
Anders, Arnold, 15919 Ingram Rd., San Antonio, Tx.
Anton, Alex, Hudson, Wis.
Ardolf, Eduard, New Ulm, Minn.

Badura Joseph, D. D., 5 Tyler St., Buffalo, N. Y.
Bárta Václav, Loras College, Dubuque, Ia.
Barta, A., 1225 Alta Vista, Dubuque, Ia.
Bartek, Donald J., 7600 S. 42nd, Omaha, Nebr.
Bartek, Vilém, Boys Town, Nebr.

Bartek, Vilém, Norfolk, Nebr.
Bartoš, Josef, Georgetown, Colo.

Bauer, Benedikt, O.S.B., Lisle, Illinois.
Bečka Fred. M.M., Hong Kong, China.
Benda, František, Raymond, Iowa.

Benda John J., U.S. Air Force.
Beneš Fr., Petit Seminaire, Nicolet, Que., Canada.
Beneš Antonín, 3647 W. North Ave., Chicago, Ill.
Beníšek, William J., na odpocínku, Cleveland, O.
Beno, Josef, Oakridge, Ore.
Beránek Václav, Wilber, Nebr.
Bezdiček, Valerian, Billings, Mont.
Bílý, Edward F., San Antonio, Texas.
Bílý, Jan, 131 Bank St., San Antonio, Tex.
Bílý, Lambert, 153 Florencia, San Antonio, Tex.

Bílý Václav, Sweet Home, Texas.
Blaško Ondřej, 321 N. Wheeling St., Toledo, O.
Blecha Karel A., 310 Wilson Ave., Menomonee, Wis.
Botík, Wm., 8017 Preston, Dallas, Texas.
Brakora, Antonín, 3139 Hogarth, Flint, Mich.
Březik, Victor, C.S.B., 4500 Memorial dr. Houston, Texas.

Březovský, Eusebius, O.F.M., Petoskey, Mich.
Brydl Ladislav, New Hradec, N. D.
Bureš Vít, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.

Čádek Fr. W., 3521 So. Marshfield, Chicago, Ill.
Čálek, Richard, 645 S. Central Ave., Chicago, Ill.
Čelůstka J., C.S.S.R., P.O. Box 3524 Sta. B., Winnipeg 4, Man., Canada.
Cenefeldt, Vác., O. Praem, Old Bridge, N.J.

Ceplecha, Christian, O.S.B., Lisle, Ill.
Čermák, Václav, Rhinelander, Wis.

III.

Černák Ludvík, O.S.B., Phillips, Wis.
Černík Beda, O.S.B., Lisle, Ill.
Černoch, Gerard, San Antonio, Texas.

Černý Jiří, 2414 S. 61st Ave., Cicero, Ill.
Cherf, Jan, O.S.B., Ph.D., Lisle, Ill.
Chládek, Melchior, S.S.Cist., Irving, Tex.
Chochula Josef, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.

Chleborad, Gerald, Lovell, Wyo.
Čihák, Jan Petr, Duncan, P.O. Britt, Ia.
Cipra Alan, 3395 E. 53rd St., Cleveland, O.
Crkva Odle, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.

Daniel John S., 915 E. Oliver St., Owosso, Mich.
Dlouhý Maurus, O.S.B., J.C.D., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
Dobihal, Robert, Montgomery, Minn.
Dobry Jeroným, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.

Dokupil, Eduard, 5909 Reicher, Austin, Texas.
Doleš, Raj., O.F.M. Para, Brazil, S.A.
Doležal, Adolf, Suring, Wis.
Doškočil Jiří, West, Texas.
Dostál F.A., S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada

Drozd, Henry, 3030 Thomasson, Dallas, Tex.
Duda, Norbert, nemocný.
Dudek, Antonín, 2859 S. Throop St., Chicago, Ill.
Dudek Ladislav, Miller, S. Dak.
Dvořák, Stan., O.P., St. Mary's Center, Houston,

Texas.
Dybala, Robert, San Antonio, Texas

Ekhaml O., Weston, Nebr.
Esterka, Peter, St. Catherine Coll., St. Paul, Minn.

Fenci Leonard, S.J., Porcupine, S. Dak.
Fiála, Jan, 3395 E. 53rd St., Cleveland, O.
Ficenec Leonard, Tarnov, Nebraska.
Filas Fr. L., S.J., 6525 Sheridan Rd., Chicago, Ill.
First F., Freeport, Minn.
Flíček Frant. R., Auburn, Nebr.
Foltyn, Emilian, Lampasas, Texas.
Frana, Clarence, 510 — 16th Ave., Cedar Rapids, Ia.

Gaborik, P. L., S.C., St. Anthony Church, Chatham, Ont., Canada.
Gajda Antonín, P.O. Box 18, Valley View, Texas.
Gaydos, R., C.S.S.R., 515 S. Morton, Okmulkee, Okla.
Grimmel, Richard, 2414 S. 61st Ave., Cicero, Ill.

Hain Raymond, S.T.D., Lincoln, Nebr.
Hájek, Stanislav, Loras College, Dubuque, Ia.
Halata, Vilém, Ganado, Texas.
Haluška, Karel, Mt. Vernon, Ohio.
Hamala, Josef, R. 3, El Campo, Tex.
Hanuš, Jeroným, O.S.B., Conception, Mo.
Hanuš, Tomáš, Wallis, Texas.
Harvanek R. F., S.J., 509 N. Oak, Oak Park, Ill.
Hayek, S., Dubuque, Ia.
Herbek Adrian F., David City, Nebr.
Heretik, Josef, 521 Custer, Billings, Mont.
Herides, Florian, O.S.B., Phillips, Wis.
Herman, Victor, Schuyler, Nebr.
Hertvík Gilbert, O.M.C., 4234 N. 50th, Milwaukee, Wis.

Hlaváč, Václav, C.S.S.R., 5310 Harford Rd., Baltimore, Md.

Hlaváček Josef, 3327 Lawton, Detroit, 8, Mich.
Hodík, Rudolf J., Oneida, Wisconsin.
Hodouš, Edward, S.J., Clarkston, Mich.
Holeček, Frant., Seoul, Korea.
Hoffman, Rudolf, Plum, Texas.
Horák, Martin, O.S.B., Taiwan, Formosa.
Horn, Augustin, O.S.B., St. Gregory Abbey, Shawnee, Oklahoma.
Hotový, Dennis M., Curtis, Nebr. 69025, 63305.

Hrdlička Adolf, O. S. B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.

Hrdlička Jos., C.S.S.R., 173 E. 3rd St., New York
Hrdlička Edward, Fenton, Missouri.
Hrdlička, Lambert, St. Mary's, Mo.
Hrubý Bohumil, Box 98, Penelope, Texas.
Hruška, Eugen, Great Falls, Mont.
Hubert Henry, Neva (Deerbrook), Wis.
Hudík, Josef, 2651 S. Central Pk. Ave., Chicago, Ill.
Hybner, Josef, Kerrville, Texas.
Hynouš, Mat., O.P., 2570 Asbury, Dubuque, Ia.

Jakubek Eugene, S.J., Milwaukee, Wis.
Janda Adolf, El Campo, Texas, 304 W. Church St.

Janda Jaroslav, St. Wenceslaus, 406 Gladstone, Toronto 4, Ont.
Janiček Bohuslav, S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que., Canada.

Janin Karel, O.P., 5875 Av. N. D., De Grace, Montreal P.O., Canada.
Jánský, Eduard, Inez, Texas.
Janský, Fr., S.J., Phoenix, Ariz.
Janyssek Theodor T., Box 158, Falls City, Texas.
Jaroš, Josef, Sherwood, Ohio.
Jelinek, Jan P., S.J., Box 1142, Seoul, Korea.
Jendrušák W., O.S.B., Pineville, La.
Jiřík, Karel, Vermillion, Minn.

Johánek Jan, St. Joseph Church, Montpeller, Luxembourg R. 3 P. O., Wis.

- Jurica Edmund, O.S.B., Ph.D., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Kabát, Alfons, New Prague, Minn.
- Kabát, Cyril, WRIGHTTOWN, Wis.
- Kalina, František, Schulenburg, Texas.
- Kapaun, Neal, Wimbledon, N. Dak.
- Kapoun, Robert, 5814 - 28th Ave., Minneapolis, Minn.
- Karal, J., Lawler, Ia.
- Kárník, Jiří, Hastings-on-Hudson, N.Y.
- Kašný Aikvin, O.S.B., Lisle, Ill.
- Kersch Rudolph, Stangeville, Denmark, Wis.
- Klarič, Jiří, U.S. Detective.
- Klarič, Václav, Riverview Gardens, Mo.
- Klas, Alois, Racine, Wis.
- Klepáč, Adrian, Mitchell, S. Dak.
- Klímek, Eduard, Springfield, Wis.
- Klinkáček Fr., D.D., New Waverly, Tex.
- Knotek, Jan T., Menomonie, Wis.
- Knotek, Václav, M.M., Taichung, Formosa.
- Kocour, Robert, Augusta, Kans.
- Kolanda, Jiří, 2318 S. 61st, W. Allis, Wis.
- Kolář Fr., Hostyn Hill, Fayetteville, Texas.
- Kolář Basil, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Kolář Václav, C. SS R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Kolář Tomáš, St. Thos. Acad., St. Paul, Minn.
- Kolek Karel, O.S.B., 1637 S. Allport St., Chicago, Ill.
- Konopasek, Fred., 1634 W. Gregory St., Chicago, Ill., 60640.
- Konečný, Jos., C.M., Auburn, Alabama.
- Korn, Method, O.S.B., Rockaway, Oregon.
- Kozek Dominik, O.S.B., 1641 Allport St., Chicago 8. Ill.
- Kouba, Karel, 5009 S. Hermitage, Chicago, Ill.
- Kouba, Hilár, S.D.S., 1213 Lawrence N.E., Washington, D.C.
- Kovalík, Jiří, 6730 Nicollet, Minneapolis, Minn.
- Kovanda František, S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 23, Que., Canada.
- Kovář Václav, Howells, Nebraska.
- Kozák Václav P., 1410 W. Scott St., Milwaukee 4, Wisconsin.
- Krejčí, Albert, 2617 S. 31 St., Omaha, Nebr.
- Krejčí, Daniel, Cudahy, Wis.
- Krmela, Viktor, Greensburg, Kans.
- Krieger Štěpán, S. J., Regis College, Denver, Colo.
- Krile George, Wales, N. Dak.
- Krippner, Jiří, 1200 Linden Ave., Romeoville, Ill.
- Křivánek Alois, Vanguard, Sask., Canada.
- Kroupa Jiří, O.S.F.S., Lewiston, N. Y.
- Kubát, Alfons, New Prague, Minn.
- Kubeš, Klement, Linwood, Nebr.
- Kučera, Edward, O.S.B., San Antonio, Tex.
- Kučera Jindřich, Sepulveda, Calif.
- Kučera, Karel, St. Joseph Hospital, Omaha, Nebr.
- Kučera, Pavel, O.S.B., Tacoma, Washington.
- Kučera Štěpán, Fort Atkinson, Iowa.
- Kukrál, Jan Ev., East Bernard, Texas.
- Kuncel Jos. M., 1870 Randolph, St. Paul, Minn.
- Kurfátko, Godfrey, Victoria, Texas.
- Kuryvial Jiří, O.M.I., Lincoln, Ill.
- Kuška Jiří, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Laketek, Gilbert, O.S.B., Tabor, S. Dak.
- Laketek Viktor, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Lana František, Protivin, Iowa.
- Lang Jan Nep., S.J., 4605 W. Broadway, Montreal 28, Que. Canada.
- Lažek, Eliáš K., Sealy, Tex.
- Leibinger Frant., Dewese, Nebraska.
- Lenc, Leonard, Bensenville, Ill.
- Lenoch, Fr. J., West Point, Ia.
- LesCanec, Jan. 3121 - 13 St., Lincoln, Nebr.
- Leštinský, František, Lyndon Station, Wis.
- Liederbach, Clarence, St. Augustine Manor, Cleveland, O.
- Lorenz, Mathias, 2651 S. Central Park, Chicago, Ill.
- Ludwig, R., New Hampton, Ia.
- Ludvík, Jan, Lincoln, Nebr.
- Lukáš Jos., Fairview, Alberta, Canada.
- Lužnický, Jiří, O.S.M., Buena Park, Calif.
- Maček Jos. J., 1911 Green St., Racine, Wis.
- Macháček, Aleš, O.S.B., S.T.D., Lisle, Ill.
- Machovec, Frant., Red Cloud, Nebr.
- Malik Jan E., Holy Cross Sem., La Crosse, Wis.
- Maník, Josef, North Plains, Oregon.
- Mašín, František, Sacred Heart Res., Phoenix, Ariz.
- Mastný Robert, O.S.B., 1428 S. Wesley Avenue, Berwyn, Illinois.
- Mattas, Ludvík, Kanopolis, Kansas.
- Matula, L. J., 2610 Perez St., San Antonio, Tex.
- Matula, Antonín, Flatonia, Texas.
- Matus, Walter, 7601 Burnet Rd., Austin, Tex.
- Maxa, Edward J., 2153 S. Millard Ave., Chicago, Ill.
- Míček Jos., 4320 Fort St., Omaha, Nebr.
- Míček, Adam, S.T.D., Harrison, Ark.
- Michalička, Jan, Box 567, Oklahoma City, Okla.
- Michalička Václav, O.S.B., J.C.D., 1841 S. Allport St., Chicago, Ill., 60608.
- Michálka, Arthur, Temple, Texas.
- Michálka, Karel, Elgin, Texas.
- Mikulík, Kenneth, Houston, Texas.
- Miller, Frank, West, Texas.
- Milota, James, Walford, Ia.
- Mizera Petr, O.S.B., S.T.D., Lisle, Ill.
- Minařík Alois H., Mater Christi Church, North Riverside, Illinois.
- Minařík, Fr., 634 Hirsch, Calumet City, Ill.
- Mošovský, Václav, 31750 Krebs-Nagle Rd., Avon, O.
- Moravčík, C., Brights Grove, Ont., Can.
- Němec Ludvík, Ph.D., 3813 Spring Garden St., Philadelphia, Pa.
- Němeček, Cyril, 5400 W. 24th St., Cicero, Ill.
- Nesvadba, Reginald, Box 1277, Pasadena, Tex.
- Neužil Eduard, 618 E. Davenport St., Iowa City, Iowa.
- Nouza, František, O.P., Berkeley, Calif.
- Nováček, Raymond, C.S.V., 401 E. N. Madison Ave., Peoria, Illinois.
- Novák, Alfred, C.S.S.R., Rio de Janeiro, Brazil.
- Novák, Frant., C.S.S.R., Grand Rapids, Mich.
- Novák, Henry, 1429 W. Wellington, Chicago.
- Novák, Kosmas, Rockford, Ill.
- Novák, James, Hampshire, Ill.
- Novák, Norbert, O.S.B., Medford, Oregon.
- Novotný, Leonard, Caledonia, Wis.
- Oborný, Jeanne, Dodge City, Kans.
- Oborný, Fr. J., Dodge, Nebraska.
- Oborný Karel J., Verdigris, Nebraska.
- Oborný Pavel, St. Ann, Wichita, Kans.
- Oborný, Rudolf, Lincoln, Nebr.
- Okruhlik, Theofil, O.M.I., San Juan, Texas.
- Olšovský, Geo. J., Hitchcock, Texas.
- Olšovský, James, Houston, Texas.
- Oufada, Eduard, 4102 S. 13th, Omaha, Nebr.
- Ouška Lukáš, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Pachta, Raymond, Clyde, Kans.
- Pakosta, Fabian, O.S.B., Lisle, Ill.
- Parkos, Jan, 226 Summit Ave., St. Paul, Minn.
- Pastorak Jan B., Plasi, R. D. 2, Prague, Nebr.
- Paukert Fr., Good Counsel Academy, Mankato, Minnesota.
- Pavelka, Alois, Hemstead, Tex.

- Pavliček, Alois, Austin, Texas.
Pavlik Václav, 1626 S. 11th. St. Louis, Mo.
Pavlo M., Rockglen, Sask. Canada.
Pechal Václav, P.O. Box 79, Abbott, Tex.
Petrík, Pavel, O.S.B., 1428 S. Wesley, Berwyn, Ill.
Petrů, Aug., O.M.I., Brownsville, Texas.
Petrů, Stan., Hallettsville, Texas.
Petrů, Fr., S.J., 221 N. Grand, St. Louis, Mo.
Pfah, M., Osage, Ia.
Pleskač, Myron J., Hastings, Nebr. 68901.
Pluháček Antonín, Haun, P.O. Clarkson, Nebraska.
Pohl, Daniel, Nebraska City, Nebr.
Pokorný, Jeroným, Valparaiso, Nebr.
Polc Jaroslav V., Nepomucenum, Rome, Italy.
Polyak, Ondřej, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
Popelka, J., S.J., 6657 Sunset Blvd., Hollywood, Cal. 90028.
Potkovský, Benno, O.S.B., Lisle, Ill.
Pouček, Maurus, O.S.B., 1641 Allport, Chicago.
Prachar, John, Lawrence, Nebr. 68957.
Příbyl Adolf, Dickinson, N. Dak.
Příbil, Klement, 2706 S. Shartel, Okla. City, Okla.
Příbyl, František, 2651 S. Central Pk., Chicago, Ill.
Prokeš, F., S.J., Univ. Detroit, Detroit, Mich.
Pšenčík Jindřich, Hallettsville, Texas.
Ptáček, Jan, Charles City, Ia.
Ptáček Benedict F., Le Roy, N. Y.
Ptáček, Maurice, Aurora, Kans.
Raček Josef, Barrachois, P. Q., Canada.
Rachunek, Hy., 3011 Telephone, Houston, Tex.
Rada, Karel, Campbell, Nebr.
Radej, Ed., Whitelaw, Wis.
Remeš, Václav A., 1112 Seminole, West St. Paul, Minn.
Rezek David, M.M., Mindanao, P. I.
Rezníček Alois, R. 1, Box 23, Rayne, Louisiana.
Rezníček, Emil, O.S.B., Pevely, Mo.
Rolf, Henry O., Nada, Tex.
Roh, Raymond, Prague, Nebr. 68050
Roh, Robert A., Hastings, Nebr.
Roth Jan, Pisek, N. Dak.
Rus Svatopluk, C.S.B., 96 S. Joseph St., Toronto, Ontario
Růžička František, Clutier, Iowa.
Rynes, Theo., S.J., 6401 San Pablo, Oakland, Calif.
Saha, Vavřinec, Canberra, Australia.
Saul Jakub, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
Schejbal, Jos. T., 615 Duron Rd., St. Louis, Mo.
Schwertner, Timothy, Plainview, Texas.
Šebesta, Eugen, Henderson, Minn.
Šimon, Alvin, St. Paul, Minn. (nemocen)
Simon, R., C.S.S.R., Tacoma, Wash.
Smlík Frant., O.P., River Forest, Ill.
Skluzáček, Alfred, 398 Superior, St. Paul, Minn.
Skluzáček Jaroslav, Chelsea, Iowa.
Skluzáček, Jiří, 3890 Demontre, St. Paul, Minn.
Skluzáček, Richard F., New Market, Minn.
Skluzáček, Valentin, O.S.B., Lisle, Ill.
Skoblik Michael, Silver Lake, Minn.
Skok, Charles D., 304 Ash, Pullman, Wash.
Sladký, Václav, Bee, Nebr.
Slepíčka, Josef, 1450 Alta Vista, Dubuque, Ia.
Sloun, Ernest, Roseland, Nebr. 68973.
Slováček, Emil, Sherman, Tex.
Smutný Jan, Pleasanton, Nebraska.
Smutný Václav, C.S.S.R., Miranda, Mato Grosso, Brazil
Šobr Klement, O.S.B., Phillips, Wis.
Sochůrek Raymond, Adell, Wis.
Soukup, C., O.S.B., Collegeville, Minn.
Soukup, A., O.S.B., Richardson, N.D.
Spáček Anselm, O.F.M.Cap., Blenheim, Ontario
Spíler, Wendell, Winona, Minn.
Spruchavský John, 700 McIntosh St., Fort William, Ont., Canada.
Staříček, Andrew, Bison, So. Dakota.
Starostka, Jan, 4002 J. St., Omaha, Nebr.
Stavínoha, Donald, O.M.I., 285 Oblate Dr., San Antonio, Tex.
Stasek, Jiří, Vesper, Wis.
Stašek, Leonard, Eau Claire, Wis.
Stehno, Eugen, Washington, Kans.
Straka, Jan, Riverdale, Ill.
Stránský, Jindřich, 425 W. 12th Ave., Gary, Ind.
Strvk, Jeronym J., Blessing, Tex.
Studený, Very Rev. Robert, S.V.D., Encino, Calif.
Suess M., Onelda, Wis.
Sukovatý, Jiří, Bahawalpur, W. Pakistan.
Světlný Ludvík, Lankin, N. Dak.
Svoboda Jiří, Elma, Man., Can.
Svobodný, Alois, O.M.I., 104 N. Mississippi, St. Paul, Minn.
Svobodný Jos., O.M.I., Bellville, Ill.
Svrček, Václav, Caldwell, Texas.
Swade, Robert, 9237 Avalon, Chicago.
Swade Tomáš, 607 E. Oakwood, Chicago.
Sýrový, Josef, Vining, Iowa.
Šach, Josef, 204 Park St. N., Hamilton, Ont.
Šindelář, Vincent, O.S.B., Lisle, Ill.
Šipek Jos. A., 1445 N. 24th St., Milwaukee, Wis.
Shedivy, Leo, O.S.C., Box 744, Hastings, Nebr.
Shimaneck, Jos., Manhattan, Ill.
Škach, Karel, 4034 W. 56th, Chicago, Ill.
Šmíd, Frant., 1840 Lincoln, North Chicago, Ill.
Štefl, Ant., Black Creek, Wis.
Štep. Jos., 3501 Oberlin, Lorain, O.
Šonka, Richard, O.S.B., Lisle, Ill.
Špánel, Hubert, Burwell, Nebr.
Stelmaschuk, Edw., C.S.S.R., 1225 E. Eager, Baltimore, Md.
Talíř, Ant., R. 7, Perryville, Mo.
Talský, Chas., S.C.J., Chamberlain, S. Dak.
Teplý, Jos., S.J., Clarkston, Mich.
Till, Jos. R., La Vernia, Texas.
Tlapa, Richard, 916 N. Western Ave., Chicago, Ill.
Tománek Jar., R. 4, Grafton, N. Dak. 58237.
Tresnak, Antonín, Hartington, Nebr.
Troch, Ludvík, Indian Head, Md.
Tržil, Ludvík, Little Turkey, Lawler, Ia.
Tuchek, Ed. C., 215 S. 15th, Lincoln, Nebr.
Tuma Antonín F., 1430 S. 14th St., Omaha, Nebr.
Tydláčka, Jiří, Granger, Texas.
Uhler Carl, 3476 E. 162, Cleveland, Ohio.
Uhlíř Vác., 1181 W. 41 St., Cleveland, O.
Vagner, Frant., 4130 S. Alameda, Corpus Christi.
Valáček Edw., Trenton, Nebr.
Valenta Marcus, (Praha) Rt. 2, Flatonia, Texas.
Vána, S., S.J., 1911 W. 30th, Cleveland, Ohio.
Vančura Leo, St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
Váp Ivan, Pius X H.S., Lincoln, Nebr.
Váp Gerald F., Cathedral of Risen Christ, Lincoln.
Vašek Fr., Petit Seminaire, Nicolet, Que., Canada.
Vavřina, Kenneth, 2218 Binney St., Omaha, Nebr.
Vesecký, Jan, Olmitz, Kans.
Vesely, James, 3305 E. 53rd, Cleveland, Ohio.
Vesely, Stanislav, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
Větrovec Jos. C., C.S.S.R., 323 E. 61st St., New York, N. Y.
Veverka Florian, O.F.M., Jordan, Minn.
Viktora, Claude, O.S.B., Haugen, Wis.
Vinklárek, Emil, Hobson, Texas.
Vít Vojtěch, O.S.B., 1641 S. Allport St., Chicago, Ill.

Vitek Jerome P., Box 599, Lamesa, Texas.

Vituj, Jifi, 13205 Chapelside Ave., Cleveland, O.
Vlažný, Jan, 2300 W. Le Moyne, Chicago.

Vochoc, Jaromír, Hôpital, Trois-Rivieres, Que.
Votruba, Jifi, Rhinelander, Wis.

Vrablic Cyril, O.S.B., St. Meinrad, Ind.

Vrana, Jan G., 430 Capital St., Jacksonville, Fla.

Vrána, Josef, Wharton, Texas.

Vrana, Fr., Bayport, Minn.

Vyoral, Alois, SDB., 148 Main, New Rochelle, N.Y.

Wagner, Jan, 152 Florencia, San Antonio, Tex.

Yanish Felix, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.

Zachaf, Albert, 209 21st Ave., S.W., Cedar Rapids, Iowa.

Zapalač, Vilém, O.M.I., 285 Oblate Dr., San Antonio, Tex.

Zelly, V., 319 N. Main, Juneau, Wis.

Zeman Fr., Petit Seminaire, Nicolet, Que., Canada

Zeman Josef, S.T.D., 520 Kingston Ave., Brooklyn, N.Y.

ČESKÉ KATOLICKÉ ÚSTAVY V AMERICE

OPATSTVÍ SV. PROKOPA, řádu sv. Benedikta. Opat: Rt. Rev. Thomas Havlík, O.S.B. Kněží 80, kleriků 2, bratří laiků 21, noviců 6. Kněží působí v diecézích: Chicago, Joliet, Ill., Sioux Falls, South Dakota, Superior, Wis., a na Formose. Adresa: St. Procopius Abbey, Lisle, Ill. 60532.

KLÁŠTER BLAH. PANNY MARIE USTAVIČNÉ POMOCI, řádu Nejsv. Vykupitelé. Představený: Rev. Joseph Austin, C.S.S.R., Rev. Josef Větrovec, C.S.S.R., více kněží ve správě osady a na misích slich. 2 ctih. bratří. (Viz: New York, N.Y.) Adresa: Redemptorist Fathers, 323 E. 61st St., New York, N.Y.

KLÁŠTER SV. VÁCLAVA, řádu Nejsv. Vykupitele. Rev. Vincent Crotty, C.S.S.R., Rev. Václav Kolář, C.S.S.R., Rev. Felix Yanish, C.S.S.R., Rev. Josef Chochula, C.S.S.R., Rev. František Vondásek, a ctih. bratr. Adresa: Redemptorist Fathers, 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.

CZECH JESUIT FATHERS, Czech Mission House, 4605 W. Broadway Ave., Montreal 28, Quebec, Canada. Rev. Frant. Kovanda, superior: 6 kněží působí na misích a osadách.

PANENSKÝ KLÁŠTER NEJSV. SRDCE PÁNĚ.

Vyučují v blízké společné vyšší škole. Představená: Velebná Matka M. Louise Hartwig, O.S.B. Sester 126. — Adresa: Benedictine Sisters of the Sacred Heart, Lisle, Du Page Co., Ill. 60532.

KONGREGACE ŠKOLSKÝCH SESTER de NOTRE DAME. Hlavní mateřinec v Čechách byl od r. 1854 v Horažďovicích, nyní je prozatímne v Javorníku ve Slezsku. Provinciální mateřinec jest v Omaze na předměstí Florence, Nebraska. Zde je též provinciální noviciát. Provinciální představenou jest ctihodná Matka M. Loyola Sarnek. Sester profesek 132. — Adresa: Convent de N. D., 35th and State Sts., Omaha, Nebraska 68112.

MARIAN SISTERS, Marian Center, R. 1, Box 108, Waverly, Neb. Sister Anna Divis, sup. Sester 27.

VYŠŠÍ UČILIŠTĚ

ILLINOIS BENEDICTINE COLLEGE, LISLE, ILL. Chancellor: The Rt. Rev. Thomas Havlík, O.S.B. President: The Rev. Daniel Kucera, O.S.B. Dean of Students: Mr. Walter Block. Director of Admissions: Mr. Thomas Dyba. Address: The Registrar, Illinois Benedictine College, Lisle, Ill. 60532.

St. Procopius College, Lisle, Ill. 60532.

AKADEMIE "NAŠÍ MILÉ PANI" — NOTRE DAME ACADEMY — je státem uznaná přípravná na vstoupení do kolleje. Jest při ní též dvouletý kurs obchodní. Vyučuje se všem pro vyšší školy předepsaným předmětům v řeči anglické, jakož i náboženství, češtině, latině, francouzštině, španělštině, vaření, hudbě a zpěvu, šití a hotovení různých ženských ručních prací. Adresa: Notre Dame Academy, 3501 State St., Omaha 12, Nebraska.

BENET ACADEMY, LISLE, ILL. — Chancellor: The Rt. Rev. Thomas Havlík, O.S.B. Principal: The Rev. Ronald Rigovsky, O.S.B. Address: The Principal, Benet Academy, Lisle, Ill. 60532.

BENET ACADEMY, LISLE, ILL., je společná škola i pro dívky v obecných předmětech, ale oddělená pro dívky v předmětech ženského povolání. Vyučuje se všem, ve vyšších školách, obvyklým předmětům, a řečím moderním; dle přání též hudbě, zpěvu, malbě a domácímu umění. Adresa: Benet Academy, Lisle, Illinois 60532.

ČESKÉ DOBROČINNÉ ÚSTAVY

DOMOV SV. BENEDIKTA PRO STARCE A STAŘENY. Pod vedením ctih. sester benediktinek z kláštera Božského Srdce Páně v Lisle, Illinois. Přijímání jsou za chovance muži od šedesáti pěti

let, ženy od šedesátého roku. Adresa: Domov sv. Benedikta, 6930 W. Touhy Ave., Niles, Ill. Veškeré příspěvky bud' tež zaslány na: St. Benedict's Home, 6930 W. Touhy Ave., Niles, Illinois.

ČESKÉ KATOLICKÉ ČASOPISY V AMERICE

NÁROD — týdeník. Vychází v sobotu. Vydavatelé: Řád českých benediktinů. Ředitel tiskárny: Rev. Václav Michalička, O.S.B. Šéfredaktor: Very Rev. Aleš Macháček, O.S.B. Redaktoři: Dr. František Schwarzenberg a Bohumil Laštůvka. Předplatné: \$8.50 na rok. Do Evropy \$9.50 ročně. Adresa: "Národ", 1637 Allport St., Chicago, Illinois 60608.

KATOLÍK — týdeník. Vychází každý pátek. Závodu: Rev. Václav Michalička, O.S.B. Šéfredaktor: Very Rev. Aleš Macháček, O.S.B. Redaktoři: Dr. František Schwarzenberg a Bohumil Laštůvka. Předplatné \$7.50 ročně. Do Kanady \$7.50, do Evro-

py \$8.50. Celoroční předplatitelé obdrží jako přímku zdarma krásný kalendář "Národ". — Adresa: "Katolík", 1637 Allport St., Chicago, Illinois 60608.

NAŠINEC — týdeník. Vychází každý pátek. Majitel: Našinec Publishing Co. Redaktor: Lad. Mareš. Předplatné na rok \$4.00. Adresa "Našinec", Granger, Texas 76530.

KATOLICKÝ DĚLNÍK — Vychází jednou měsíčně. Úřední časopis Jednoty "Katolický Dělník". Řídící redaktor: Rev. Fr. J. Oborný, Dodge, Nebr.

POSEL — Čtvrtletní orgán České Katolické Jednoty.

SEZNAM ČESKO-KATOL. JEDNOT VE SPOJ. STÁTECH A ADRESÁŘ JEJICH ÚŘEDNÍKŮ.

NÁRODNÍ SVAZ ČESKÝCH KATOLÍKŮ

Hlavní úřadovna: 2636 So. Central Park Ave., Chicago 23, Illinois.

Čestní předsedové: Jeho Excellence John P. Cody, arcibiskup chicagský; Jeho Exc. Jan L. Mořkovský, biskup, Houston, Texas; Jeho Exc. Jifi Biskup, arcibiskup, Indianapolis, Ind.; nejdp. Tomáš Havlík, O.S.B., opatství sv. Prokopa, Lisle, Ill.; nejdp. Msgr. Martin Kmžka, Chicago, Ill., a Dr. Josef Čada, K.S.G., Cicero, Ill.

Čestní místopředsedové: Msgr. Václav C. Hradecký, Duncan, Iowa. P.O. Britt; vldp. Josef Větrovec, C.S.S.R., 323 E. 61 St., New York, N. Y.; Václav Keřka, Cleveland, Ohio.

Kaplan: Dústp. František Píbyl, 2661 S. Central Park Ave., Chicago, Ill. 60623.

Předseda: Pl. Viktorie Voller, 650 Courtland Cir., Western Springs, Ill.

Místopředseda: Dústp. Václav Michalička, O.S.B., Chicago, Ill.

Tajemnice: pl. Albina Marek.

Pokladník: Pl. Elsie Nevšimal, 2224 S. Kedvale Ave., Chicago, Ill.

Ředitelé: Msgr. Alois J. Mořkovský, LaGrange, Texas; dústp. Jan J. Anděl, Cleveland, O.; W. C. Drahozal, Cedar Rapids, Iowa; Václav Hessoun, Cleveland, O.; Františka Hejl, Yonkers, N.Y.; Václav Hyvvar, Cleveland, O.; Mildred R. Janda, No. Riverside, Ill.; Eduard Smrčina, Chicago, Ill.; Vincent Koníček, Racine, Wis.; Jan J. Kučera, Oregon, O.; dústp. Václav Michalička, O.S.B., Chicago; Benita Pavlí, Austin, Texas; Josef K. Proskočil, Omaha, Nebr.; Rudy G. Faimon, No. Platte, Nebr.; Anna Veverka, Cleveland, O.

Členové poradního výboru: Soudce Frank H. Bicek, Berwyn, Ill.; Josef Kucek, Berwyn, Ill.

KATOLICKÝ DĚLNÍK

Ústřední úřadovna:

Duchovní ředitel: Rev. Frank Oborný, Dodge, Nebr.

Předseda: Rudy G. Faimon, No. Platte, Nebr.

První místopředseda: Frank Drahozal, 834 — 16 St. S.E., Cedar Rapids, Ia.

Druhý místopředseda: Jos. Rezníček, Dodge, Neb. Tajemník: Stanley F. Wagner, New Prague, Minn.

Třetí místopředseda: Lad. Kostel, Tabor, S. Dak. Pokladník: Jos. W. Ficanec, 2230 L St., Omaha 7, Neb.

Lékař: Dr. Stanley Kučera, 219 W. 2nd St., Northfield, Minn.

Právní rádcé: Jos. Pánek, 4841 S. 34th St., Omaha. První důvěrník: Jos. K. Proskočil, 2757 S. 13th St., Omaha 6.

Druhý důvěrník: Frank Staněk, Omaha, Neb.

Třetí důvěrník: Lad. Mareš, Granger, Tex.

KATOLICKÁ JEDNOTA TEXASSKÁ

Kaplan: Dústp. Jifi Tydlačka, Granger, Texas.

Předseda: I. C. Parma, Granger, Texas.

Místopředseda: Cyril Svrček, Rt. 2, West, Texas.

Čestný místopředseda: Jos. A. Válek, Rt. 3, Ennis, Texas.

Tajemník: Amos Pavlík, LaGrange, Tex.

I. ředitel: Karel F. Adamčík, Dallas, Texas.

II. ředitel: Felix Hybner, Shiner, Texas.

III. ředitel: Jerry Silva, Wallis, Texas.

IV. ředitel: Jan Polanský, Caldwell, Texas.

V. ředitel: Ernest W. Spaček, Jourdanstown, Tex.

VI. Jakub Walla, Houston, Texas.

VII. Ferd. Němec, Corpus Christi, Texas.

Vrchní lékař: Dr. Robert J. Wagner, Shiner, Tex.

ČESKÁ KATOLICKÁ JEDNOTA

Hlavní úřadovna: 5349 Dolloff Rd., Cleveland, Ohio 44127.

Kaplan: Rev. Daniel Kučera, O.S.B., Lisle, Ill.

Předsedkyně: Anna M. Veverka, 5349 Dolloff Rd., Cleveland, O. 44127.

Mistopředseda: Josef Kocáb, 4501 Cullen Dr., Cleveland, Ohio 44105.

Tajemnice: Miss Elsie M. Filous, 5349 Dolloff Rd., Cleveland, O. 44127.

Pokladník: Mildred R. Janda, 9101 W. Cermak Rd., North Riverside, Ill.

Ředitelstvo: Marie Průša, 2652 S. Central Park Ave., Chicago, Ill. 60623; Marie Koníček, 3357 Tillman Ave., Detroit, Mich. 48208; Frances Hejl, 270 Kneeland Ave., Yonkers, N.Y. 10005; Marie Hucklestein, 855 Visa St., Pittsburgh, Pa. 15212; Anna Oujří, Cedar Rapids, Ia.

ČS. OREL V EXILU, ŽUPA SVATOVÁCLAVSKÁ

Hlavní úřadovna: 2431 S. Central Park Ave. Chicago 23, Ill.

Duchovní rádce: Rev. Jiří Maria Svoboda, Elma, Man., Can.

Starosta:

KATOLICKÁ JEDNOTA SOKOL

Starosta:

Mistostarosta: J. K. Proskočil, 3757 So. 13th St., Omaha, Nebraska.

Tajemník: Jan E. Beneš, 1305 So. 8th Street, La Crosse, Wisconsin.

Pokladník: Jos. Hodouš, 3925 W. 26th Street, Chicago 23, Illinois.

Náčelník: Frank Nevěšmal, 2224 So. Kedvale Ave., Chicago 28, Illinois.

Náčelní: Mrs. Marie Průša, 2652 So. Central Park Ave., Chicago 23, Illinois.

CYRILOMETODĚJSKÁ LIGA

Hlavní úřadovny: 39 Fitzjohn Ave., London N.W. 3, Great Britain; Via Conciliazone 1, Rome.

Zemský duchovní rádce pro Ameriku: Rev. Max Pikard, St. Joseph's Church, Lankin, N. D.

ČESKÁ KATOLICKÁ JEDNOTA ŽEN TEXAS K.J.Ž.T.

Domov hlavní úřadovny v Granger, Tex. 76530

Výkonná úřadovna, P.O. Box 1884,

Austin, Texas 78767

Kaplan: Rt. Rev. Msgr. A. J. Mořkovský, Rt. 2, Box 105, La Grange, Texas 78945

Předsedkyně: Mrs. Benita Pavlová, P.O. Box 1884, Austin, Texas 78767

I. Mistopředseda: Mrs. Adela Drozd, P.O. Box 1884, Austin, Texas, 78767

II. Mistopředseda: Mrs. Rita Kallus, Box 248, La Grange, Texas 78945

Tajemnice: Mrs. Evelyn Kaňák, P.O. Box 1884, Austin, Texas 78767

Pokladník: Mrs. Alice Poláček, P.O. Box 1884, Austin, Texas 78767

Parlamentář: Rev. William Botík, 610 N.E. 17th St., Grand Prairie, Texas 75051

Právní rádce: Leon E. Pešek, P.O. Box 18, Texarkana, Texas 75501

Vrchní lékař: Dr. David H. Watson, Box 488, Yoakum, Texas 77995

Ředitelky: I.: Mrs. Angela Kopecký, 4928 Avenue R., Galveston, Texas 77552. II.: Mrs. Maglena Muška, 210 S. Harrison, West, Texas 76691. III.: Mrs. Anne Toman, Box 151, Ganado, Texas 77962. IV.: Mrs. Christine Knapke, 3545 Pecan St. Corpus Christi, Texas 78411. V.: Mrs. Mary Jauer, Rt. 1, Box 84, Hobson, Texas 78117. VI.: Mrs. Bettie Quitta, 2710 Tabor Road, Bryan, Texas 77801. VII.: Mrs. Marie Klekar, Rt. 4, Box 323A, Hallettsville, Texas 77964. VIII.: Mrs. Betty Petrů, Rt. 2, Box 151, Raymondville, Texas 78580

Ředitelský dívčího oddělení: Obvodu I.: Mrs. Lucille Klekar, Rt. 4, Hallettsville, Texas 77964. II.: Mrs. Angeline Sodalák, 322 Tatum, Bryan, Texas 77801. III.: Mrs. Milada Mazanec, 805 S. Harrison, West, Texas 76691. IV.: Mrs. Effie Piwetz, 1306 Centennial Drive, Houston, Texas 77043. V.: Mrs. Joy Lee Netek, 5022 Kosarek Drive, Corpus Christi, Texas 78415

ROLNICKÁ PODPORUJÍCÍ JEDNOTA SV. ISIDORA V TEXASU

Kaplan: Rev. Henry F. Pšenčík, Rt. 4, Hallettsville, Texas.

Předseda: Henry F. Sablatura, Ganado, Tex.

Mistopředseda: Frank Juřena, Hallettsville, Tex

Tajemník: Raymond Toman, Ganado, Tex.

Pokladník: John Urbish, Hallettsville, Tex., R. 4

Ředitel: Bohumil Brosch, Rt. 4, Hallettsville, Tex.; Bohumil Hložek, Moulton, Rt. 1, Texas, a Ben. Hellinger, P. O. Flatonia, Rt. 2, Texas.

JOHN T. CHRÁSTKA

Pohřební ústavy:

3440 záp. 26. ulice

Tel.: 762-1211

BI 2-2990

OL 2-1023

6301-5 záp. Cermak Road

Tel.: Stanley 8-8240

Po více jak 60 roků slouží naši české veřejnosti a největší počet pohřbů a největší svědomitostí vypravených mluví sám za sebe.

KATOLICKÝ DĚLNÍK

**má životní pojištění
pro každého člena katolické rodiny.**

RŮZNÉ DRUHY A VÝHODY

**Hlaste se u místního spolku aneb pište na
KATOLICKÝ DĚLNÍK, New Prague, Minn.**

Úřednictvo:

Čestný předseda
Duchovní ředitel
Předseda
První místopředseda
Druhý místopředseda
Třetí místopředseda
Tajemník
Pokladník
Lékař
Právní rádce
Ředitelé

Most Rev. John L. Mořkovský, S.T.D., Houston, Tex.
Rev. Francis J. Oborný, Dodge, Nebr.
Rudy Faimon — Stratton, Nebr.
Fr. G. Drahozal, Cedar Rapids, Ia.
Jos. J. Reznicek, Clarkson, Nebr.
Lad. E. Kostel — Tabor, So. Dak.
S. F. Wagner, New Prague, Minn.
Jos. W. Ficenec, Omaha, Nebr.
Dr. S. T. Kučera, Northfield, Minn.
Joseph C. Panek, Omaha, Nebr.
Jos. K. Proskočil, Omaha, Nebr.
Fr. J. Staněk, Elmhurst, Illinois
L. H. Mareš — Granger, Texas

Zákonité povolení obchodu v 15 státech.

Česká Katolická Jednota

Poskytuje celorodinné pojištění od
útlého mládí do 65 let

ZÍSKÁTE VŠECHNY VÝHODY MODERNÍHO ŽIVOTNÍHO
POJIŠTĚNÍ S KTERÝMKOLIV CERTIFIKÁTEM

Půjčky v hotovosti

Vyrovnání v hotovosti

Zaplacené certifikáty

Certifikáty s prodlouženým pojištěním

Půjčky na zaplacení poplatků

POJIŠTĚNÍ OD \$500 DO \$5,000

Nevyžaduje lékařskou prohlídku

1. Celoživotní—platí se celý život
2. Dvacet let platu—platí se 20 let
3. Dvacetileté nadační—splatné za živa po 20 letech
4. Zaplacené v 60 letech—platí se do 60 let stáří
5. Nadační v 60 letech—splatné za živa v 60 letech

ODBOR MLÁDEŽE

1. Do věku 16 roků—35¢ měsíčně (Pojištění \$1,000.00)
2. Celoživotní
3. Dvacet let platu
4. Dvacet let nadační
5. Nadační (Educational) splacené v 18 letech

Dividendy vypláceny nepřetržitě po 34 roků.

Vyplacen obnos \$2,468,769.54.

Děláme půjčky na majetky

O podrobnosti týkající se členství, tažte se úřednic místních spolků
neb dopište na hlavní úřadovnu

ČESKÁ KATOLICKÁ JEDNOTA

5349 DOLLOFF ROAD

CLEVELAND, OHIO 44127

NÁRODNÍ SVAZ ČESKÝCH KATOLÍKŮ

Začátkem druhého polostoletí záslužné práce pro Boha, Církev, Národ a Vlast, *Národní Svaz Českých Katolíků v Americe*, v němž jsou zastoupeni česko-katolické bratrské i sesterské jednoty, pokračuje programově a organizačně jednotící silou našich krajanů v době mnohých otázek; zásadně pokračuje ve směrnících vykázaných, jak sv. Otec Pavel VI. prohlásil dne 30. června 1968, ukončuje Rok Víry, ve svém proslovu "Kredo Božího lidu," tak i Ústavy Spojených států.

Výkonný výbor:

Čestní předsedové: Rt. Rev. Msgr. Martin A. Křížka, Chicago, Ill.

Dr. Josef Čada, K.S.G., Cicero, Ill.

Rev. Francis J. Příbyl, kaplan

Mrs. Victoria Voller, předsedkyně

Dp. Václav Michalička, O.S.B., místopředseda

Albina M. Marek, tajemnice

Eliška Nevšimál, pokladní

Ředitelé:

Rt. Rev. Msgr. Alois J. Mořkovský, LaGrange, Tex.

Rev. John J. Anděl, Cleveland, O.

Františka Hejl, Yonkers, N.Y.

Václav Hesoun, Cleveland, O.

W. C. Drahožal, Cedar Rapids, Ia.

Václav Hyvnar, Cleveland, O.

Vincent Koníček, Racine, Wis.

Joseph K. Proskočil, Omaha, Nebr.

John T. Kučera, Oregon, O.

Anna Veverka, Cleveland, O.

Rudy Faimon, Atwood, Kansas

Edward Smrčina, Chicago, Ill.

Mrs. Benita Pavlů, Austin, Tex.

Mildred R. Janda, No. Riverside, Ill.

NOVÝ NEBEKLÍČ

s červenou ořízkou \$2.50

Útěcha pro stáří a duše v očistci
\$2.75

Velikosti 4x5 $\frac{3}{4}$ x $\frac{3}{4}$ coulech

Tyto knížky, s čistým, jasným tiskem, s velkými písmeny, obsahují vedle dvojí pobožnosti ku mši svaté, mnohé jiné veřejné i soukromé pobožnosti; dále Církvi schválené litanie, pobožnosti Křížové cesty, známé kostelní písně; jakož i základní pravdy našeho náboženství, přípravu k svaté zpovědi, zrcadlo zpovědní, modlitby k svatému přijímání a po něm, a mnohé další jiné.

KLUB "DOMOV"

z Národního Svazu Českých Katolíků v U.S.A.

Byl založen L.P. 1963, v roce XI. stého výročí příchodu našich sv. věrozvěstů Cyrila a Metoděje na Moravu.

- Vznikl *z hluboké vděčnosti* k vykonané práci našich zdejších předchůdců; k jejich zásluhám na osvobození naší první československé republiky r. 1918; k jejich trpělivě přinášéným obětím v době druhé světové války k společnému dílu druhého zahraničního odboje; k jejich dalšímu vytrvalému pomáhání jak uprchlíkům před komunismem, tak k finančnímu udržení našeho jediného kněžského semináře ve svobodném světě, — římského Nepomucena.
- *z touhy* věnovat se účinnou spoluprací do zaslužího tradičního organizačního pojítka našich věřících krajanů zde v Americe, N.S.Č.K.
- *z povinnosti* navázat a pokračovat v díle Svazu na zachování a prohloubení naší křesťanské víry, v oživování lásky k našim národním kulturním hodnotám jak mezi našim zdejším lidem, tak i v nových generacích naší mládeže;
- *z nutnosti* hledat účinné cesty k burcování živého zájmu Ameriky o naši duchovně a politicko-hospodářsky ujařmenou vlast, jejíž komunistický uchvatitel zůstává nebezpečně hrozivým hrobačem i zdejší americké svobodě.

N.S.Č.K. je celé katolické Americe známou organizací:

- Reprezentuje naše zájmy před americkou katol. hierarchií;
- je uznávanou institucí v amer. veřejném životě.
- Znájí jej i všechny krajské spolky, s nimiž v minulosti vždy spolupracoval, kdykoliv bylo třeba společně usilovat o svobodu a blaho staré vlasti.

Tutéz vůli a snahu má i dnes, po 50. výročí Čs. samostatnosti, kterou pomáhal odhodlaně a obětavě budovat spolu s ostatními krajskými organizacemi v U.S.A.

Tradiční heslo našich cyrilometodějských křesťanských národních generací pod ochranným štítem svatého knížete Václava

"BOHU – CÍRKVI – NÁRODU"

bylo před půlstoletím nejen v srdcích a na rtech našich prvních legionářů v Rusku, ale bylo i samozřejmým programem zakladatelů Svazu roku 1917. (Viz knihu: "Z boje za svobodu otčiny" od F. Šindeláře.)

Totéz heslo je i našim programem, našeho dnešního věřícího exilu. Proto jsme se v klubu "Domov" semkli, s prosbou o Boží pomoc, ve svorné vůli a v pevném odhodlání pokračovat ve Svazové práci, abychom se tak zachránili sami před neplodným rozptýlením a zároveň oživil i prodloužili dílo našich předchůdců v Americe.

J.E.m. zesnulý Josef kardinál Beran, náš pražský arcibiskup, schválil a potvrdil toto úsilí: za své návštěvy v U.S.A., dne 25. dubna 1966 se stal naším čestným předsedou. Po invasi Československa sovětskými okupanty v srpnu 1968 nám musí být toto úsilí spolupráce exilu posvátným příkazem, nechceme-li být hluchí k Božím znamením našich dob.

Světil-li Vám Bůh nějaký talent, jste-li trpěliví a vytrvalí, snažte-li se mít Boha upřímně rádi ve svých domovech a bližních se stále živou myšlenkou na ujařmenou vlast. přihlaste se za členy klubu "Domov" na faře sv. Prokopa v Chicagu, v redakci NÁRODA, 1637 So. Allport, Chicago, Ill. 60608, anebo přijďte každé třetí úterý v měsíci do 1. poschodí budovy "Lincoln Federal", 6655 na Čermákově tř. v Berwynu, Ill

Vírou v Boha, svornou prací a bratrskou láskou

- k zachování a k rozkvětu naší národní větve v USA — k rozmachu Národního svazu českých katolíků — k svobodě naší drahé otčiny.

1883

RÁD

1973

KATOLICKÝCH LESNÍKŮ

Bratrská a sesterská pojišťující jednotka
(A Legal Reserve Fraternal Society)

Poskytuje duchovní, společenskou a tělocvičnou činnost a nabízí 17 druhů pojištění katolickým mužům a ženám ve stáří od 16. do 65. let.

Certifikáty jsou vystaveny mužům a ženám bez omezování výše pojištění s výhodou dvojnásobného pojištění v pádu nahodilé smrti.

Pro hochy a dívky do 16. let stáří nabízí 13 druhů moderních certifikátů.

POPLATKY A VÝHODY ZALOŽENY NA
C.S.O. TABULCE S 2½% SÚROČENÍM

Všechny životní a nadační certifikáty poskytují následující
nazadatelné výhody:

PŮJČKY V HOTOVOSTI

VYROVNÁNÍ V HOTOVOSTI

ZAPLACENÉ CERTIFIKÁTY

CERTIFIKÁTY S PRODLOUŽENÝM POJIŠTĚNÍM

PŮJČKY NA ZAPLACENÍ POPLATKŮ

DIVIDENDY — Členské certifikáty, na něž požadované poplatky placeny jsou po dva anebo více roků, podílí se na přebytkovém zisku jednoty v podobně ročních dividendů.

Richard T. Tobin
Chairman of the Board

Louis E. Caron
High Chief Ranger

Paul H. LaMontagne
High Secretary

Robert A. Horstman
Vice High Chief Ranger

Joseph Hucek
High Treasurer

O podrobnosti týkající se členství, poplatků a výhod obraťte se na svého
místního zástupce aneb dopište na hlavní úřad

Catholic Order of Foresters

HIGH COURT OFFICE

305 W. Madison St.

Chicago, Illinois 60606

COLUMBIA SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

BÝVALÁ LAWDALE SAVINGS

**9101-09 West Cermak Rd.
Phone Riverside: 447-7500**

**North Riverside, Ill.
Phone Chicago: 242-4656**

VŠECHNY VKLADY POJIŠTĚNY DO \$20,000 AGENTUROU VLÁDY SPOJ. STÁTŮ.
OTEVŘTE SI U NÁS NOVÝ VKLADNÍ ÚČET.

Dividendy na certifikáty 5%, 5 1/4 %, 5 1/2 % a 6%.

Home Loans — ohnivzdorné skřínky — pojištění.

Joseph J. Houda, předseda

Mildred R. Janda, Executive Vice President - Secretary

THE NAROD CLUB

Organized November 10, 1941

**Meetings held every second Wednesday of the month
at the**

RED FEATHER BLDG.

54th & Cermak Rd., Cicero, Ill.

PRESENT OFFICERS

Rev. W. Michalicka, O.S.B., Moderator

Mildred R. Janda, President

Beatrice Malecha, Vice-President

Elizabeth Trodden, Rec. Secretary

Elsie Nevsimal, Fin. Secretary

Mae Struhart, Treasurer

Sylvia Kucera, Publicity Chairman

Helen Hosek and Emily Zdarsky, Social Chairmen

Only minutes
to prepare

INSTANT HAPPINESS

WITH SOLO

POPPY-PLUM DUMPLINGS

2 cups sifted all-purpose flour	1 2½ can red plums
2 teaspoons baking powder	1 12 oz. can SOLO Poppy filling
1 teaspoon salt • ⅔ cup shortening	2 tablespoons cinnamon
½ cup milk	2 tablespoons melted butter or margarine

Sift flour, baking powder and salt together. Cut in shortening. Add milk all at once and stir until moistened. Roll ¼ inch thick to make a rectangle 10 x 14 inches. Cut into 12-3½ inch squares. Place drained red plum and 1 tablespoon "SOLO" Poppy filling on center of each square. Fold corners to center and pinch edges to seal. Arrange in 6 x 10 inch baking dish.

Combine plum juice and remaining Poppy filling, cinnamon and butter. Spoon over dumplings. Bake in a moderate oven (375°) 30 minutes. Yields: 6 servings (This is a very unique and delicious dessert.) Page 51 in Solo Recipe Book.

Send 50c
and any one
SOLO label
for the
new SOLO
Cookbook —
80 pages,
220 recipes.

SOKOL & Company, P.O. Box 649, LaGrange, Ill. 60525

Available In most market: - Date - Almond - Strawberry - Raspberry - Poppy - Pineapple - Peach - Apricot - Cherry - Prune - Nut - Blueberry - Pecan - Lemon

SECOND FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSN.

26. ul. a Pulaski Road

Chicago, Illinois 60623

Telefon: CRawford 7-8500

VAŠE VKLADY JSOU POJIŠTĚNÝ DO \$20,000.

NEMECEK TAILORS

Men's Custom Made Clothing

2700 So. Drake Ave. 6908 W. Cermak Rd. 7534 W. North Ave.

Chicago, Illinois 60623 Berwyn, Illinois 60402

Chicago, Illinois

Tel. 522-0220

Tel. STanley 8-2085

Tel. 456-3985

Open Mondays and Thursdays to 8 P.M.

Soukal Floral Co.

6118 ARCHER AVENUE • CHICAGO 38, ILLINOIS
TELEPHONES • REliance 5-1000 • PORTsmouth 7-7055

1st SAVINGS of LA GRANGE PARK

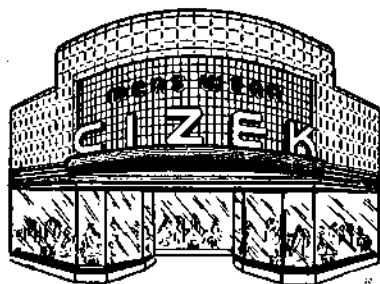
CORNER: 31st and BLANCHAN • LA GRANGE PARK, ILL. 60525
Fleetwood 4-6000

RICHEY V. GRAHAM, JR., President EDWARD J. KLECKA, Secretary

Úsporové vklady pojištěny do \$20,000.00 vládni agenturou
Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

ÚSPOROVÉ ÚČTY VÍTÁNY

— PETROCELLI — BELRIDGE CLOTHES —

EST. 1902

J. V. CIZEK & SONS

Store for Men

3259 W. 26th St.

Chicago, Illinois 60623

EARN CHICAGOLAND'S HIGHEST DIVIDENDS ON SAVINGS

FRANK T. SEMACEK, president

"at the sign of the weather torch"

DIVIDENDS PAID QUARTERLY

OLYMPIC SAVINGS AND LOAN
ASSOCIATION

6201 W. Cermak Rd., Berwyn • Ph. BI 2-2424-ST 8-6201

Úplná

Cestovní

Služba

HEGER TRAVEL BUREAU

6118 West Cermak Road

CICERO, ILL. 60650

Telefon: Townhall 3-4774 — BI 2-3590

RIDGELAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6650 W. CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS

Tel.: GUnderson 4-7600

ZALOŽEN ROKU 1921

Otevřte si u nás výnosný spořitelní účet.

VŠECHNY VKLADY POJIŠTĚNY DO \$20,000.00.

5¼% A 6% CERTIFIKÁTY NA POŽADÁNÍ.

WILLIAM J. RAYSPIS, president.

PSACÍ a POČÍTACÍ STROJE

MÁM PSACÍ STROJE VE VŠECH REČÍCH.

Všech značek prodá, půjčí, opraví neb vymění se zárukou

RUDY DVOŘÁK

ODBORNÝ ČESKÝ ZÁVOD

3506 W. 26th St.

Chicago 23, Ill.

522-2231

NOWORUL MEMORIAL CHAPELS

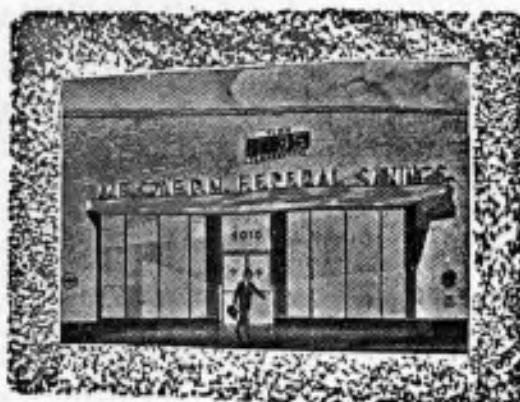
2658 S. CENTRAL PARK AVE.

CHICAGO, ILLINOIS 60623

Phone 762-2233

Joseph Noworul

ZALOŽEN R. 1904.

4010 W. 26th Street

Chicago 23, Ill.

Všechny vklady federálně pojištěny až do \$20,000.00

LAwndale 1-7755

Přátelé:

Reservujte nám vždy Váš poukaz nebo balík TUZEX. Reservujte nám Vaše cestování. Vozíme sem příbuzné na návštěvu i na trvalo.

Vždy s důvěrou se obraťte na:

FRANTIŠEK B. ALEŠ

Alesh Travel Agency

Aleš Exchange Company

pouze na této adrese:

1371 First Ave., New York 21, N.Y.

Aleš je jméno, které nikdy nezkłame. Spolehněte se na mne, starou poctivou krajanskou firmu. Člen SVAZU.

General Banking

THE BERWYN NATIONAL BANK

7112 W. Cermak Rd.

Berwyn, Illinois

STanley 8-4700

**Crawford Savings and Loan
Association
Odbočka "Atlas" v Chicagu**

*Krajanským spolkům, organisacím,
obchodníkům a jednotlivcům
v Chicagu a po celých Spojených
státech nabízí své služby
při ukládání úspor
a dělání půjček na majetky.*

**VKLADY JSOU POJIŠTĚNY
DO \$20,000
AGENTUROU VLÁDY
SPOJENÝCH STÁTŮ**

**PLATÍME 5³/₄% a 6%
NA CERTIFIKÁTY**

**Crawford Savings
and LOAN ASSOCIATION
(Atlas odbočka)**

JOHN J. KUČERA,
předseda poradního výboru
JOSEPH G. HODOUŠ, místo-předseda

3901 West 26th Street
Chicago, Illinois 60623
Telefon: 521-1300

BOLESTI NERVŮ, HLAVY, KLOUBŮ?

Zkušenost druhých má i pro vás cenu, když neuralgie a bolest mizí po BOL-venu! Kombinace BOL-ven se ZDRAVI-TAMIN a MORAVIA linimentem je ohromná věc, která zázračně účinkuje, proto pošlete mi ji opět, ale už na adresu do ČSSR, kam jedu na celý rok a nechci býti bez tak účinných léků. — Píše Sofie Schneiker, z Kitchener, Canada. Nebo: BOL-ven a ZDRAVI-TAMIN jsou velmi účinné na bolesti jako z rheuma a arthritis, teď mohu opět dobře chodit i bez hůlky. — Peter Zietek, Port Chester, N.Y. Pošlete zase 2 velké Moravské Mazání, neb mi pomáhá moc dobře. Tak mě nohy bolely a nervy v nich škubaly, že jsem nemohla už chodit, ale teď se cítím velmi dobře. Evelyn Podany, Shiner, Tex. — Napište i vy hned teď o čtyřlék BOL-ven tablety na 5 týdnů užívání \$2.90 a ZDRAVI-TAMIN kapsle za \$3.98 na 5 týdnů, nebo raději hned ten na 10 týdnů za \$6.98, ušetříte dolar, a i to Moravské Mazání koncentrát na 1 pintu za \$3.50 nebo na kvart jen \$6.00. — Tato kombinace často pomůže i tam, kde jiná léčiva selhala. — Přiložte cash, money order, šek nebo na COD a odešlu to obratem poštou se zárukou spokojenosti. Také do Kanady, ale ne na COD. Do ČSSR odešlu za vás, když připojíte \$2.90 na air mail a pojištění. — DANUBE, účinné projímadlo z léčivých bylin, na 50 dní \$2.50, na 3 měsíce jen \$3.50. — Také: LAGUNA-pěťvitaminový, výživný krásličí i hojivý krém na den \$3.50 a LAGUNA regenerační, výživný na vrásky, lehce mastný na noc \$3.50; nejlepší výsledek používáním obou krémů.

EUROPEAN DRUGS

Břetislav Jelínek, PH.M.
P.O. Box 927,
LAGUNA BEACH, CALIF. 92652

Přes 70 let spolehlivé a poctivé služby v Chicagu a okolí.

GUARANTY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chicago 23, Illinois CRawford 7-5300
3854-56 West 26th Street (roh Springfield)

Veškeré vklady pojištěny do \$20,000.00
vládní agenturou

**FEDERAL SAVINGS & LOAN
INSURANCE CORPORATION**

DOMOV SLUŽBY, NA NÍŽ JE SPOLEHNUTÍ

Mixan-Kučera Funeral Homes, Inc.

23-86 31st Street (blíže Českého domova) — ASTORIA, L. I.
NEW YORK 11105

OTTO F. KUČERA, REDITEL A BALZAMOVAČ SPECIALISTA
*Více a více rodin, které použily dokonalé služby pohřebního ústavu
MIXAN-KUČERA, doporučují tuto službu svým přátelům a příbuz-
ným. Tato doporučení jsou upřímná a zcela dobrovolná na základě
jejich naprosté spokojenosti. Kaple k dostání kdekoliv v New Yorku.*

Tel.: 212 — RA 8-0278

FOR YOUR FURNITURE NEEDS

Come to the Oldest and Largest
Czech Establishment

TABOR SUPPLY CO.

3514-20 West 26th Street

CHICAGO, ILL. 60623

During our more than 65 years
in business we have served
to the satisfaction of all.

Phone 522-8343

Est. 1905

BRVENIK PHARMACY

— Emil Brvenik —

Prescription Specialists

Prompt Delivery

1918 S. Blue Island Ave.

Canal 6-0727

"We Appreciate Your Patronage"

BANKING SINCE 1897

NATIONAL REPUBLIC BANK OF CHICAGO

**1817 SO. LOOMIS STREET
Chicago, Illinois 60608**

Telefon: 829-6766

**Osobně provázené výpravy
do Československa letadlem neb lodí**
Jednotlivé odlety a odjezdy sdělíme na požádání.
Zastupujeme všechny lodní a letecké společnosti.

Pamatujte na naše milé vhodným dárkem.
Na požádání pošleme TUXEX ilustrovaný ceník.

HLASTE SE NEB PIŠTE — RÁDI VÁM POSLOUŽÍME.

WEBER TRAVEL AGENCY

Jerry A. RABAS, majitel.

Tel. Bishop 2-1512 7034 Cermak Road, Berwyn, Illinois 60402 Pioneer 9-1333

WHOLESALE

RETAIL

Phone 522-0151

LAWNDALE MEAT PRODUCTS CO.

PRAŽSKÝ — HOT PÁRKY — HOT LOAVES

CHOICE FRESH MEATS

3617 WEST 27th STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60623

SUSINA'S CHILDREN'S WEAR

3624 WEST 26TH STREET, CHICAGO, ILL. 60623

ALL SIZES FOR BOYS AND GIRLS from INFANCY UP TO 14 YEARS
ALSO SUB-TEEN AND CHUBBY SIZES FOR GIRLS
AND HUSKY SIZES FOR BOYS
— GIFTS FOR THE NEW-BORN BABY —
Quality — Style — Wide Selection

REXALL LÉKÁRNA BI 7-7550

Riedl's Prescription PHARMACY

J. E. Riedl, B.S., R.Ph.

E. J. Riedl, B.S., R.Ph.

ČESKÁ LÉKÁRNA

- Břišní opěrné obvazy.
- Elastické punčochy

KABÁTOVA ČERNÁ MAST

3156 ZÁP. 26. ULICE

CHICAGO, ILL. 60623

(Východně od Kedzie Ave.)

Morton Park Federal Savings

and Loan Association

Our 61st Year

5221-25 W. 25th ST., CICERO, ILL.

656-0100

Chgo #

242-2924

Daily 9-5 P.M. Fri. 9-8 P.M. Sat. 9-12 P.M.

CLOSED WEDNESDAY

Phone: Pioneer 9-2255

LINHART FUNERAL HOME

PRIVATE PARKING and CASKET DISPLAY ROOMS

Established 1885

6820 West Cermak Road

Berwyn, Illinois 60402

Svatý Benedikt

je zakladatelem řádu benediktinského, jenž žil v 6. století. Pocházel ze vznešeného rodu, ale ještě vznešenější byla jeho duše. Bůh si ho vyvolil za nástroj k šíření křesťanské víry, mravouky a obdařil ho konáním divů a zázraků, počítaje v tom vzkříšení mrtvých a předpovídání budoucích věcí, atd., které se vyplnili. --- V brož. vazbě, cena 75¢.

MĚSTO BOŽÍ

čili životopis Pána Ježíše a Panny Marie

podle vidění blahoslavené Marie Agredy, řeholnice řádu sv. Františka v 17. století. Toto úředně církevně schválené dílo bylo poprvé přeloženo do češtiny v r. 1954 J. C. Řeřuchou a vydáno ve čtyřech svazcích (knihách). Cena je \$20.00. Jelikož není možno každému zaplatit najednou \$20.00, proto je nabízíme k prodeji jednotlivě vyjma knihy II.

Kniha I. pojednává o stvoření světa, andělů, lidí a Oné od věčnosti určené předpověděné Ženě, Matky Spasitele světa. Cena, i s poštovným \$4.50

Kniha III. pojednává o svatě Rodině po návratu z Egypta, a prvním veřejném vystoupení 12letého Pána Ježíše mezi učiteli v chrámě, Jeho veřejné učení, vyvolení apoštolů, Jeho zázraky, Jeho smrt, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení. Cena \$5.50

Kniha IV. pojednává o životě Panny Marie Matky Boží po nanebevstoupení Páně, její život a působení v Efesu a mezi apoštoly až do jejího nanebevzetí. Cena \$5.50

ŽIVOTY SVATÝCH,

v pořadí dějin církevních, v pěti svazcích. V prvním svazku jest abecední pořad na každý den v roce a rozdělen na 12 měsíců, takže je možno ihned vyhledat jméno světce, nebo světky, protože uvedeno v kterém svazku je a též která stránka.

Cena \$10.00

Obsah

K Milenium Pražského biskupství — V. Michalička	20
Vladislav zřiká se trůnu ve prospěch bratra, Přemysla Otakara I.	24
Vůně z Libanonu — Dr. Josef Kubalik	25
Pro výsady — obrázek z minulosti — Alois Dostál	37
Oblíbené místo — Alois Dostál	46
Splněný slib — Vlasta Javořická	55
Slavína — Zevloun	67
U Tatička Stojana byla hrdinská láska k Bohu a k bližnímu — Marie Sadovská	79
Slyš co tě učí Srdce Ježíšovo	84
O čem si starí u krbu vypravovali — J. Květ	85
Káča — Jindřich Šimon Baar	91
Vrahova poslední vůle	93
Dvě duše najednou zachráněny	94
Školou kříže — František Prachovný	95
Světlé památce Bohuslava Balbína — 300 let od jeho smrti	101
Podezření — Dravá šelma — P. V. Štěpán, C.Ss.R.	103
Prosila již jen za lehkou smrt	109
Človče co odpovíš o posledním soudu!	110
Paběrky staré zašlé slávy — Václav Salač	111
Jako lev řvoucí	115
Zub — Jindřich Šimon Baar	119
Cesta dcery královské bl. Anežky	122
V dobro změnění tomu se zlé, jenž vždy čisté má skutky své — F. Pospíšila	127
Dvě holubky — Jindřich Šimon Baar	132
Čtyry recitace o bl. Zdislavě — Marie Sadovská	136
Nevěsta z novin	139
Jarkova úspěšná výchova	141
Když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší — Břet. Skalský	143
Proč se pan Plášil do Ameriky vrátil — humoreska	148
Kronika	152
Adresář	173
Oznámky	180

VELKÁ ZÁSoba ČESKÝCH KNIH, nových i antikvárních.

Na příklad:

Hašek: Osudy dobrého vojáka Švejka, 4 díly ve 3 knihách, \$9.75, poš. \$10.25.

Čapek K.: Kapesní povídky, \$3.65, poš. \$4.05.

Čapek K.: Hordubal-Povětroň-Obyčejný život, \$3.95, poš. \$4.45.

Jirásek: Staré pověsti české (výbor), brož., \$1.85, poš. \$2.05.

Auto-atlas Československa, v knižní formě, \$4.85, poš. \$5.25.

Seznam knih zdarma na požádání.

SLOVNÍKY:

Poldauf a kol.: Anglicko-český a česko-anglický slovník, 1,223 stran, \$8.75, poš. \$9.25.

Caha-Krámský: Anglicko-český slovník, 877 stran, \$5.95, poš. \$6.40.

Hais: Anglicko-český a česko-anglický kapesní slovník, 570 stran, \$2.25, poš. \$2.50.

KRÁJEČE KNEDLÍKŮ, imp. z Československa, nerezavící, lehké a velmi praktické. Jedním pohybem hravě rozkrojíte knedlík na 15 stejnoměrných kousků. \$4.75, poš. \$5.75.

KUCHYŇSKÉ POTŘEBY, jako mlýnky na mák, maso, housku; kuchyňské váhy, kuchařky v české i anglické řeči; mák, kmín, šafrán, vanilka, kuchyňské koření — seznam zdarma na požádání.

BYLINY A ČAJE ve velkém výběru — pište si o seznam.

ČESKÉ KŘÍŠTALOVÉ SKLO a z jiných zemí v největším výběru, též

KERAMIKA z Československa.

Blahopřejné karty, české a slovenské, k Vánocům, Velikonocům, k narozeninám, k jmeninám a jiné. 15, 25 a 35 kus. Poštovné 10¢ na každých 5 kusů.

NOVÉ STEREO REKORDY

33 1/3 rpm, 12 inčů:

APON-2508 CZECHOSLOVAK PARTY: Pějme píseň dokola, Spadl lístek s javora. Lešetínský kovář. Počkej, ty budeš litovat. Hledám galánečku, a celá řada jiných písní se zpěvem. \$4.98.

MEMORIES OF THE THREE BEARS: Šly panenky silnicí. Pomalu kamarádi. Smutná milénka. Vzpomínka na domov a jiné. Částečně zpívané. \$5.00.

APON12502 SLOVAK HIT PARADE: Starý rodný dom. Otvarajte kasino. Pod Akropolou. Primabalerina a jiné moderní písně. \$4.98.

APON-2502 SLOVAK HIT PARADE: SEMBLE SLUK: Hura hura šíva skala. Chudobný človeče. Boli by ma zabili. Tichý vetrík a jiné lidové písně. \$4.98.

Poštovné 50¢ na jednu zásilku rekordů. České a slovenské rekordy v bohatém výběru, seznam zdarma na požádání.

Jednotný katolícky spevník s najpotřebnějšími modlitbami pre kresťanov — katolíkov. \$2.95, poš. \$3.20.

Tuzex

Potravinové balíčky beze cla nebo dárkové poukazy do Československa vyřizujeme nejrychlejší cestou — spolehlivě a zaručeně. Seznam zdarma.

Stále oznamované Jelínkovy výrobky **BOL-VEN**, **ZDRAVI-TAMIN**, **DANUBE** a **MORAVSKÉ MAZÁNÍ**, dále **LAGUNA** krášličí a léčivé krémy z **Laguna Cosmetic Co.**

Též **HOBOKO**, směsi **ČAJŮ TATRA** a rovněž **KAUCKÉHO** produkty máme stále na skladě.

(Zákazníky ve státu Illinois upozorňujeme, aby na každý \$1.00 zasílali o 5¢ více na státní daň.)

F. PANCNER

6514 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS 60402

FRANK KORÍNEK & CO.

(TŘETÍ GENERACE)

Krajanský velkoobchod s pekařskými potřebami
saložený před 50 lety p. Frank Kořínkem starším.

4828 W. 25th STREET CIGERO, ILL. 60650

Phone Olympic 2-2870 — Bishop 2-1917

VÝROBCI RŮZNÝCH ZAVAŘENIN

Zvláštní pozornost věnujeme "MÁKU", který jest naší specialitou!

NAŠE POVIDLA jsou pravou pochoutkou; jak Švestková (Prune), Meruňková (Apricot), Ananasová (Pineapple), Jahodová (Strawberry), Malinová (Raspberry), Datlová (Date), Pekanová (Pecan) a Mandlová (Almond), které dodáváme a zasíláme po celých Spojených státech pekařům — velkoobchodníkům a restauracím — v 8 lb. — 50 lb. — 300 lb. a 600 lb. kbelících. Pro naše hospodyňky dodáváme do grocerůch obchodů výše uvedená povidla ve 12ti uncových plechovkách. Nemá-li je váš obchodník, necht' se on obrátí přímo na výše uvedenou firmu, která jej mile ráda obslouží.

Zasíláme naše výrobky těchto zavařenin po celých Spojených Státech.

Pište si o ceník

Tato firma jest řízena poctivými a spolehlivými odborníky

**pp. Frank J. Kořinek, George E. Kořinek,
Frank J. Kořinek, ml. a George F. Kořinek, ml.**